Eesti NSV Õigusenormide Kogu

1940—1941

Riigi põhikord
Üldhaldus
Tööõigus
Tööstus
Kaubandus

1. vihk

B-14416

Eesti NSV
õigusenormide kogu
1940—1941

Eessõna.

Käesoleva õigusenormide kogu väljaandmise põhjustab Eesti NSV Teataja 1940 ja 1941 aastakäigu suurema osa eksemplaride hävimine okupatsiooni ajal. Kuna ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei Keskkomitee määrusega 7. okt. 1944 (ENSV T 1944, 1, 2) on Eesti NSV maa-alal taastatud kõik õigusenormid, mis on nõukogude võimu poolt antud enne okupatsiooni, siis on igal nõukogude töötajal, olgu see käitises või asutuses, paratamata vajalik neid norme kätte saada ja tunda, et neid käsitada. Eesti NSV Teataja 1940 ja 1941 aastakäigu uue trüki väljaandmine ei ole paberi ja tööjõu kokkuhoiu mõttes sõjaoludes otstarbekohane, kuna tähendatud aastakäigud sisaldavad ka hulga materjali, millel praegu enam ei ole tegelikku tähtsust. Seepärast püüab Eesti NSV Teataja 1940 ja 1941 aastakäigu aset täita käesolev kogu, kuhu on koondatud kõik püsivama iseloomuga üldnormid — ENSV Ülemnõukogu seadused, ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlused, ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrused, Rahvakomissaride ja neile võrdsete organite juhendid ning käskkirjad. Täielikkuse mõttes on kogusse võetud akte 1940 aasta Riigi Teatajast, kuivõrd neil on praegu tähtsust ja Eesti NSV Teatajas avaldatud mõningaid Liidu õigusenorme. Et kogu kasutamist hõlbustada, on kogus antud materjal koondatud mitte ajalises järjestuses, vaid süstemaatiliselt üksikute õigusalade järgi. Nagu juba tähendatud, sisaldab kogu ainult üldnorme. Seega on kogust välja jäetud kõik üksikud konkreetseid juhtusid lahendavad aktid, nagu natsionaliseerimise nimestikud, käitiste alluvuse ja nimede muutmised, ametisse nimetamised ja ametist vabastamised. Kogu lõpus antakse kogus esitatud materjali süstemaatiline sisukord ja üksikasjaline tähestikuline sisujuht, mis peab hõlbustama kogu kasutamist.

Kogusse on võetud need Eesti NSV Teatajas aastatel 1940 ja 1941 avaldatud üldnormid, mis ei ole otseselt või kaudselt kaotatud kuni 1. märtsini 1945.

Bibliotheca Universitatis Tartuensis 1945:1903

I.

Riigi põhikord.

Riigivolikogu poolt 21. juulil 1940 vastuvõetud

Deklaratsioon riigivõimust Eestis.

(Avaldatud RT 21. 7. 1940, 74, 733)

Hulga aastate kestel Eesti rahvas kannatas raske reaktsioonilise režiimi surve all, mis viis maa ummikusse niihästi sise- kui välispoliitika alal. Tööpuudus, nälg, viletsus, rahvuslik ebavõrdsus olid nii linna kui maa töötava rahva ainukeseks osaks. Eesti töötava rahva seaduslikud huvid ja vajadused toodi ohvriks käputäie ekspluataatorite, suurmaaomanike ja kapitalistide omakasupüüdlikele huvidele, kes valitsesid Eestis.

Varjates end petlike ja silmakirjalike sõnade taha kodanike üheõiguslusest, vabadusest ja õiglusest, valitsev klike hoidis rahvast õiglusetuse ja omavoli kütketes. Eesti riik oli rahva vanglaks. Suur osa töötavast rahvast oli ilma poliitiliste, kutseliste ja kultuuriliste organisatsioonideta. Vaba sõna ja vaba mõte rõhuti maha ilma armuta.

Ka endiste Eesti valitsuste välispoliitika oli vaenulik ja hukatuslik Eesti rahvale. Sel ajal kui Eesti rahva elulised huvid nõudsid tihedat liitu ja sõprust Nõukogude Liiduga, valitsev klike ajas Eesti rahva kahjuks vaenulikku poliitikat Nõukogude Liidu suhtes, muutes Eesti abituks mängukanniks Euroopa imperialistide käes, muutes riigi territooriumi võimalike kallaletungide platsdarmiks Nõukogude Liidu vastu.

Sõjaprovokaatorid, istudes võimu juures, kauplesid meie rahva vabaduse ja sõltumatusega ja seadsid Eesti julgeoleku, rahu, puutumatuse ja heaolu otsesesse hädaohtu.

Eesti rahvas kihutas minema vastumeelse valitsuse ja esmakordselt Eesti ajaloos sai võimaluse läbi viia oma rahva esindajate vabad valimised.

14. ja 15. juulil toimunud Riigivolikogu valimised osutusid töölisklassi, talurahva ja töötava intelligentsi võidupühaks. Eesti Töötava Rahva Liidu platvorm ühendas enda ümber rõhuva enamuse Eesti rahvast, kõik meie kodumaa ausad patrioodid.

Eesti töötava rahva Liidu valimisvõit tähistab Eesti elus ajaloolist pööret, mis seisab selles, et Eesti rahvas väljendas oma tahet jäävalt teha lõpp kapitalistide ja suurmaaomanike poliitilisele võimule ja võtta maa juhtimine enda kätesse ja seada jalule tõeline rahva valitsus.

Uus Riigivolikogu, kes on ainuke ja täieõiguslik Eesti rahva tahte väljendaja, on kutsutud ellu viima rahva nõudmisi ja seadusandlikult kinnitama Eesti töötava rahva võitu, mida ta on saavutanud võitluses kurnamiskorraga, peab oma põhimiseks kohustuseks otsustada küsimus Eesti riikliku võimu iseloomust.

Lahendades riikliku võimu küsimust, meie pöörame oma pilgud meile sõbralike Nõukogude Liidu rahvaste ajaloolise kogemuse ja suure eeskuju poole.

Nõukogude Liidu suur ajalooline kogemus õpetab meid selleks, et ainult nõukogude võim on ainus tõeline töötava rahva huvide väljendaja ja kaitsja, on ainuke tõsine rahva valitsus, kus riiki valitseb rahvas ise ilma mõisnike ja kapitalistideta.

Igasugune muu võim, nagu näitab kapitalistlike maade kogemus, sealhulgas ka kogemus meie kibedast elust kodanlikus Eestis, on kas varjatud või avalik pettus vabaduse ja üheõigusluse hüüdsõnaga ning käputäie kurnajate valitsus ja piiritu omavoli määratu rahvaenamuse üle.

Nõukogude Liidus on jäävalt hävitatud palgaorjus, on hävitatud inimese kurnamine inimese poolt. Igale töötajale on kindlustatud õigus tööle, õigus puhkusele, õigus aineliseks kindlustuseks vanaduse puhul, õigus hariduse saamiseks. Hoolitsus inimese eest on kogu elu juhtmõtteks. Ainult nõukogude võim on kõige demokraatlikum riiklik võim. Nõukogude kaudu töötav rahvas tegelikult valitseb riiki ja loob omale vaba ja õnneliku elu.

Nõukogudes tööliste ja talurahva liit leiab oma kehastuse, mis teeb nõukogude riigi võitmatuks jõuks. Ainult nõukogude võim loob tingimused rahvaste talentide õitsenguks, et esile tõsta mitmesuguseid riikliku, majandusliku ja ühiskondliku elu juhte ja organisaatoreid rahva hulgast.

Nõukogude Liidus on jäävalt hävitatud rahvuslik rõhumine ja rahvuslik ebavõrdsus. Kõik rahvused Nõukogude Liidus moodustavad ühise sõbraliku pere. Ainult Nõukogude Liidus on puhkenud õitsele ennenägematu jõuga kõigi rahvaste rahvuslik kultuur. Nõukogude Liit ei tunne enam mahajäänud rahvaid.

Nõukogude Liidu eeskuju näitab, et ainult nõukogude võim võib kindlustada rahu, tööd, leiba ja vabadust töörahvale nii linnas kui maal, päästa Eesti rahvas ekspluateerimisest, puudusest ja õig-

lusetusest. Ainult nõukogude võim võib kindlustada meile poliitilise, majandusliku ja kultuurilise õitsengu. Ainult nõukogude kord kindlustab Eesti rahvale tõelise vaba rahvusliku arengu.

Väljendades Eesti töötava rahva vaba ja üksmeelset tahet Riigivolikogu kuulutab välja Nõukogude võimu kehtivaks kogu Eesti maa-alal.

Eesti kuulutatakse Nõukogude Sotsialistlikuks Vabariigiks.

Siit peale kõik võim Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis kuulub nii linna kui maa töötavale rahvale töötava rahva saadikute nõukogude näol.

Riigivolikogu on kindlasti veendunud, et kogu Eesti rahvas koondub Nõukogude võimu ümber töötava rahva täieliku võidu saavutamiseks, Eesti hüvanguks, meie rahva majanduse, kultuuri, vabaduse ja õnne õitsenguks.

Elagu Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik!

Elagu töörahva saadikute nõukogud!

Elagu Nõukogude Liit — kogu maailma töörahva isamaa!

Riigivolikogu poolt 22. juulil 1940 vastuvõetud

Deklaratsioon Eesti astumise puhul Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liitu.

(Avaldatud RT 22. 7. 1940, 76, 743)

Eesti rahvas on palju aastaid kannatanud reaktsioonilise kurnamisrežiimi surve all, alistatud röövimisele ja orjastamisele, määratud vaesusele ja poolnälgimisele.

Eesti töölise ja töötava intelligentsi osaks oli krooniline tööpuudus ja täielik ebakindlus homse päeva eest.

Eesti talurahvas kannatas maataoleku ja maanappuse, võla- ja riigimaksudekoorma liiakasuvõtjate ja spekulantide surve all.

Reaktsioonilise klike majandamine oli viinud riigi ummikusse. Eesti rahvamajandus viidi langusele. Ta tootmisjõud ei arenenud. Rahva juurdekasv vähenes alatasa. Rahvuslik sissetulek langes ikka rohkem, kogu rahva võlg kasvas üha. Tööstus sattus ikka rohkem sõltuvusse väliskapitalist. Põllumajanduse saatus oli maailmaturu tujude võimuses. Nii suurenes ikka enam Eestile hukatuslik poliitiline ja majanduslik sõltuvus imperialistlikest röövijaist, välismaa kapitalistidest ja pankuritest.

Endise reaktsioonilise režiimi rahvavastane poliitika viis Eesti hukkumise äärele. Eestit ähvardas hädaoht muutuda imperialistide saagiks.

Ajal, kui eesti rahva kõige elulisemad huvid nõudsid kõige tihedamat ja kõigekülgsemat koostööd Nõukogude Liiduga, ehitas Eesti endiste võimulolijate klike rahva kahjuks kunstlikke müüre Eesti ja Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu rahvaste vahele. Oma klassi kasuahnitsemise kitsarinnalistes huvides ta külvas vaenu meie rahva ja Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu rahvaste vahele, arendades inimvihkavat šovinismi. Ta püüdis kõigiti segada meie ja Nõukogude rahvaste vennalikku lähenemist, tõkestades sõpruse ja tiheda, kindla liidu kujunemist meie suure naabriga — võitmatu Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liiduga.

Endine valitsus asus murdma Eesti ja Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu vahel 28. septembril 1939. a. sõlmitud lepingut ja tõukas meie riigi äraandlikult sõja ja hukkumise teele.

Rahvaste sõpruse teostamise asemel reaktsiooniline klike tallas jalgade alla Eestis elutsevate vähemusrahvuste algelisi õigusi, igapidi õhutades ja provotseerides rahvaste vahelist vaenu.

Nüüd, kui eesti rahvas on purustanud vana surve ja õiglusetuse režiimi ülemvõimu, on võtnud enda kätesse oma kodumaa saatuse ja astunud välja avarale ning helgele uue elu ehitamise teele, on saabunud suur ajalooline tund, mil eesti rahva tahe, mis on väljendust leidnud kogu rahva hääletamises, maksma panna kindel liit ja purustamatu sõprus Eesti Vabariigi ja Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu vahel, peab leidma seaduseandliku kinnituse.

Riigivolikogu on veendunud selles, et ainult Eesti astumine Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liitu kindlustab meie riigile tõelise suveräniteedi, meie rahvale vaba rahvusliku arengu, meie tööstusele, põllumajandusele ja rahvuslikule kultuurile õitsengu, eesti rahva materiaalse ja kultuurilise heaolu võimsa tõusu ja meie armastatud kodumaa hüvangu.

Eesti töötav rahvas on ammu seotud Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu rahvastega vennalike sidemete kaudu ühises revolutsioonilises võitluses tsarismi, kapitalistide ja mõisnike vastu, kes rõhusid nii vene kui ka eesti töölisi ja talupoegi.

Eesti rahvas, astudes sotsialistliku maa vennalike rahvaste suurde peresse, viib suurde arengusse oma rikkalikud loovad jõud ja sammub käsikäes Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu töötava rahvaga uue elu ülesehitamise teele.

Ainult suure Nõukogude Liidu koosseisus ja Nõukogude Vabariikide vennaliku pere üheõigusliku liikmena saab eesti rahvas võimaluse tõsta oma majanduselu, arendada rahva kultuuri, kindlustada rahvuste üheõiguslikkust ja tagada rahu, leiba ja tõelist vabadust eesti töötavale rahvale.

Lähtudes eesti rahva üksmeelsest tahtest, Riigivolikogu otsustab:

Paluda Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Ülemnõukogu võtta vastu Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik Nõukogude Liidu koosseisu Liidu Vabariigina samadel alustel, millistel kuuluvad Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liitu Ukraina Nõukogude Sotsialistlik Vabariik, Valgevene Nõukogude Sotsialistlik Vabariik ja teised Liidu Vabariigid.

Elagu vaba Nõukogude Eesti!

Elagu suur Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit!

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Riigivolikogu otsus 25. augustist 1940.

(Avaldatud RT 25. 8. 1940, 111, 1117)

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Riigivolikogu otsustab:

Kinnitada Eesti Nõukogude Sotsialistliku liidu-Vabariigi Konstitutsiooni (Põhiseaduse) eelnõu, mis esitatud Riigivolikogu Konstitutsioonikomisjoni poolt.

Tallinnas, 25. augustil 1940.

Eesti Nõukogu Sotsialistliku Vabariigi Konstitutsioon

(Põhiseadus).

(Avaldatud RT 25. 8. 1940, 111, 1117)

I peatükk.

§ 1. Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik on tööliste ja talupoegade sotsialistlik riik.

§ 2. ENSV poliitiliseks aluseks on töötava rahva saadikute Nõukogud, mis on kindlustatud kapitalistide ja suurmaaomanike võimu kukutamise ja proletariaadi dikta'uuri kehtimapaneku tagajärjel.

§ 3. Kõik võim ENSV-s kuulub linna ja maa töötavale rahvale töötava rahva saadikute Nõukogude kaudu.

§ 4. ENSV majanduslikuks aluseks on sotsialistlik majandussüsteem ja tootmisvahendite sotsialistlik omandus, mis on kindlustatud kapitalistliku majandussüsteemi likvideerimise, suurtööstusettevõtete tootmisvahendite eraomanduse kaotamise ja nende ettevõtete, pankade, transpordi ja sidevahendite natsionaliseerimise tagajärjel sihiga täielikult kaotada inimese ekspluateerimine inimese poolt ja üles ehitada sotsialistlik ühiskond.

§ 5. Sotsialistlik omandus ENSV-s esineb kas riikliku omanduse (kogu rahva vara) või kooperatiivse omanduse kujul.

§ 6. Maa ning maapõuevarad, veed, metsad, suured tehased ja vabrikud, murrud, kaevandused, raudtee-, vee- ja õhutransport, pangad, sidevahendid, riigi poolt organiseeritud põllumajanduslikud suurettevõtted (sovhoosid, masina- ja traktorijaamad jms.), samuti ka kommunaalettevõtted, kui ka suured majad linnades ja tööstuskeskustes on riigi omandus, see on kogu rahva vara.

§ 7. Kooperatiivsete organisatsioonide ühiskondlikud ettevõtted ühes nende elusa ja elutu inventariga, kooperatiivsete organisatsioonide poolt toodetavad saadused, samuti ka nende ühiskondlikud ehitused moodustavad kooperatiivsete organisatsioonide ühiskondliku, sotsialistliku omanduse.

§ 8. Sotsialistliku majandussüsteemi kõrval on ENSV seadusega määratud piires lubatud üksiktalupoegade ja käsitööliste eramajapidamised ning väiksed tööstuslikud ja kaubanduslikud eraettevõtted.

§ 9. Seadusega määratud piires talumajapidamiste all olev maa kinnistatakse neile tasuta ja põliseks pidamiseks.

§ 10. Seadus kaitseb kodanike isikliku omanduse õigust nende töötuludele ja säästudele, elamule ning kodusele abimajapidamisele, majapidamise inventarile ja koduseile tarbeesemeile, isikliku tarvituse ja mõnususe esemeile, samuti kodanike isikliku omanduse pärimisõigust.

§ 11. ENSV majanduslikku elu määrab ja suunab riiklik rahvamajanduse plaan ühiskondliku rikkuse suurendamise, töötava rahva ainelise ja kultuurilise taseme järjekindla tõusu, NSVL sõltumatuse kindlustamise ja ta kaitsevõime tugevdamise huvides.

§ 12. ENSV-s on töö iga töövõimelise kodaniku kohus ja au — põhimõttel: „kes ei tee tööd, see ei pea ka sööma".

ENSV-s teostatakse sotsialismi põhimõtet: „igaühelt ta võimete järgi, igaühele ta töö järgi".

II peatükk.

Riiklik korraldus.

§ 13. Vastastikuse abistamise teostamiseks majanduslikul ja poliitilisel, samuti ka riigikaitse alal, Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik liitus vabatahtlikult üheõiguslike Nõukogude Sotsialistlike Vabariikidega: Vene NFSV, Ukraina NSV, Valgevene NSV, Aserbaidžani NSV, Gruusia NSV, Armeenia NSV, Turkmeeni NSV, Usbeki NSV, Tadžiki NSV, Kasahhi NSV, Kirgiisi NSV, Karjala-Soome NSV, Moldaavia NSV, Leedu NSV, Läti NSV — liitriigiks nimetusega Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit.

Sellest sihist lähtudes ENSV tagab NSVL-le tema kõrgemate võimuorganite ja riigivalitsemise organite õigused, mis on määratletud NSVL Põhiseaduse § 14.

Väljaspool NSVL Põhiseaduse § 14 eeskirju ENSV teostab riigivõimu iseseisvalt, säilitades täielikult oma suveräänsed õigused.

*) . . .

**) . . .

§ 14. ENSV koosseisu kuuluvad maakonnad: Harjumaa, Järvamaa, Läänemaa, Petserimaa, Pärnumaa, Saaremaa, Tartumaa, Valgamaa, Viljandimaa, Virumaa, Võrumaa ja linnad: Tallinn, Tartu, Narva ja Pärnu, mis ei kuulu maakondadesse.***)

§ 15. ENSV-l on Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidust vaba väljaastumise õigus.

§ 16. ENSV territooriumi ei või muuta ilma ENSV nõusolekuta.

§ 17. NSVL seadused on kohuslikud ENSV territooriumil.

§ 18. Iga ENSV kodanik on ühtlasi NSVL kodanik.

Kõigi teiste liiduvabariikide kodanikel on ENSV territooriumil samasugused õigused kui ENSV kodanikel.

---

*) ENSV Ülemnõukogu seadusega Eesti NSV liiduvabariikliku Riigikaitse Rahvakomissariaadi moodustamise kohta (ENSV T 1944, 2, 8) täiendatud paragrahviga 13-a.

**) ENSV Ülemnõukogu seadusega Eesti NSV liiduvabariikliku Välisasjade Rahvakomissariaadi moodustamise kohta (ENSV T 1944, 2, 9) täiendatud paragrahviga 13-b.

***) Muudetud Seadusega Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 14, 45, 48 ja 71 muutmise ning täiendamise kohta (ENSV T 1941, 43, 646).

§ 19. ENSV võimkonda tema kõrgemate võimuorganite ja riigivalitsemise organite kaudu kuuluvad:

a) ENSV Põhiseaduse kehtimapanek ja selle täitmise järelevalve;
b) ENSV maakondade administratiiv-territoriaalse jaotuse, samuti maakondade ja valdade piiride määramine;
c) ENSV seaduseandlus;
d) riigikorra ja kodanike õiguste kaitse;
e) ENSV rahvamajanduse plaani kinnitamine;
f) ENSV riigieelarve kinnitamine;
g) riiklike ja kohalike maksude ja muude tulude kindlaksmääramine kooskõlas NSVL seaduseandlusega, samuti kohalike eelarvete täitmise juhtimine;
h) kindlustus- ja hoiuasjanduse juhtimine;
i) vabariiklikku alluvusse kuuluvate pankade, tööstuslike, põllumajanduslike ja kaubanduslike ettevõtete ning organisatsioonide valitsemine, samuti kohaliku tööstuse juhtimine;
j) liidu alluvusse kuuluvate ettevõtete valitsemise ning seisukorra kontroll ja järelevalve;
k) maa kasutamise, samuti maapõuevarade, metsade ja vete kasutamise korra määramine;
l) linnade ja muude asustatud kohtade elamu- ja kommunaalmajanduse, elamuehituse ning heaolu juhtimine;
m) teedeehitamine, kohaliku sideasjanduse ja transpordi juhtimine;
n) töö-seaduseandlus;
o) tervishoiu juhtimine;
p) sotsiaalkindlustuse juhtimine;
r) alg-, kesk- ja kõrgema hariduse juhtimine;
s) ENSV kultuur-hariduslike ja teaduslike organisatsioonide ning asutuste juhtimine ja üldvabariikliku tähtsusega kultuur-hariduslike ja teaduslike organisatsioonide ja asutuste valitsemine;
t) kehakultuuri ja spordi juhtimine ja korraldamine;
u) ENSV kohtuorganite korraldamine;
v) ENSV kodakondsuse-õiguste andmine;
õ) ENSV kohtute poolt süüdimõistetud kodanike amnesteerimine ja neile armuandmine.

*) . . .
**) . . .

III peatükk.

ENSV kõrgeimad riigivõimu-organid.

§ 20. ENSV kõrgeimaks riigivõimu-organiks on ENSV Ülemnõukogu.

§ 21. ENSV Ülemnõukogu valitakse ENSV kodanike poolt valimisringkondade järgi neljaks aastaks järgmiselt: üks saadik iga 10.000 elaniku kohta.

§ 22. ENSV Ülemnõukogu teostab kõiki õigusi, mis ENSV Põhiseaduse § 13 ja 19 järgi on antud ENSV-le, kuivõrd need Põhiseaduse alusel ei kuulu ENSV Ülemnõukogule aruandvate ENSV organite: ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi, ENSV Rahvakomissaride Nõukogu ja ENSV Rahvakomissariaatide võimkonda.

§ 23. ENSV Ülemnõukogu on ainus ENSV seaduseandlik organ.

§ 24. Seadus loetakse kinnitatuks, kui ta on ENSV Ülemnõukogus vastu võetud lihthäälteenamusega.

§ 25. ENSV Ülemnõukogus vastuvõetud seadused avaldatakse eesti ja vene keeles ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi Esimehe ja sekretäri allkirjadega.

§ 26. ENSV Ülemnõukogu valib ENSV Ülemnõukogu Juhataja ja tema kaks asetäitjat.

§ 27. ENSV Ülemnõukogu Juhataja juhatab ENSV Ülemnõukogu istungeid ja juhib tema sisekorda.

§ 28. ENSV Ülemnõukogu istungjärgud kutsutakse kokku ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kaks korda aastas.

Erakorralised istungjärgud kutsutakse kokku ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt tema äranägemisel või ühe kolmandiku Ülemnõukogu liikmete nõudmisel.

§ 29. ENSV Ülemnõukogu valib ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi järgmises koosseisus: ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi Esimees, tema kaks asetäitjat, Presiidiumi sekretär ja viis Presiidiumi liiget.

§ 30. ENSV Ülemnõukogu Presiidium annab aru kogu oma tegevusest ENSV Ülemnõukogule.

§ 31. ENSV Ülemnõukogu Presiidium:

a) kutsub kokku ENSV Ülemnõukogu istungjärgud;
b) tõlgitseb ENSV seadusi, annab seadlusi;
c) toimetab rahvahääletust;
d) tühistab ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusi ja korraldusi, samuti maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude otsuseid ja korraldusi, — kui need ei vasta seadusele;
e) ENSV Ülemnõukogu istungjärkude vaheajal vabastab ametist ja nimetab ametisse ENSV üksikuid Rahvakomissare ENSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe ettepanekul, esitades hiljem need otsused kinnitamiseks ENSV Ülemnõukogule;
f) annab ENSV aunimetusi;
g) teostab armuandmist kodanikele, kes on süüdi mõistetud ENSV kohtute poolt.

*) . . .

§ 32. ENSV Ülemnõukogu valib mandaatkomisjoni, kes vaatab läbi ENSV Ülemnõukogu saadikute volitused.

Mandaatkomisjoni ettepanekul ENSV Ülemnõukogu otsustab, kas volitusi tunnustada või tühistada üksikute saadikute valimised.

§ 33. ENSV Ülemnõukogu määrab, kui ta seda vajalikuks peab, uurimis- ja revisjonikomisjone igasuguste küsimuste kohta.

*) ENSV Ülemnõukogu seadusega Eesti NSV liiduvabariikliku Riigikaitse Rahvakomissariaadi moodustamise kohta (ENSV T 1944, 2, 8) täiendatud punktiga ä.

**) ENSV Ülemnõukogu seadusega Eesti NSV liiduvabariikliku Välisasjade Rahvakomissariaadi moodustamise kohta (ENSV T 1944, 2, 9) täiendatud punktiga ö.

*) ENSV Ülemnõukogu seadusega Eesti NSV liiduvabariikliku Välisasjade Rahvakomissariaadi moodustamise kohta (ENSV T 1944, 2, 9) täiendatud punktidega h ja i.

Kõik asutused ja ametiisikud on kohustatud nende komisjonide nõudmisi täitma ja neile vajalikud materjalid ja dokumendid esitama.

§ 34. Istungjärgu kestel ei või ENSV Ülemnõukogu liiget ilma ENSV Ülemnõukogu nõusolekuta võtta kohtulikule vastutusele ega vahistada, ENSV Ülemnõukogu istungjärkude vaheajal aga — mitte ilma ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi nõusolekuta.

§ 35. ENSV Ülemnõukogu volituste lõppemisel määrab ENSV Ülemnõukogu Presiidium uued valimised, mis peavad toimuma hiljemalt kahe kuu jooksul arvates ENSV Ülemnõukogu volituste lõppemisest.

§ 36. ENSV Ülemnõukogu volituste lõppemisel säilitab ENSV Ülemnõukogu Presiidium oma volitused kuni ENSV uue Ülemnõukogu Presiidiumi moodustamiseni ENSV uuesti valitud Ülemnõukogu poolt.

§ 37. ENSV uue Ülemnõukogu kutsub kokku ENSV Ülemnõukogu eelmise koosseisu Presiidium mitte hiljem kui üks kuu pärast valimisi.

§ 38. ENSV Ülemnõukogu moodustab ENSV valitsuse — ENSV Rahvakomissaride Nõukogu.

IV peatükk.

ENSV riigivalitsemise organid.

§ 39. ENSV kõrgeimaks täidesaatvaks ja korraldavaks riigivõimu-organiks on ENSV Rahvakomissaride Nõukogu.

§ 40. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu on vastutav ENSV Ülemnõukogu ees ja annab temale aru, kuid ENSV Ülemnõukogu istungjärkude vaheajal on ta vastutav ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi ees, kellele ta annab aru.

§ 41. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu annab määrusi ja korraldusi NSVL ja ENSV seaduste, samuti NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruste ja korralduste alusel ja nende täitmiseks, ning kontrollib nende täitmist.

§ 42. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrused ja korraldused on kohuslikud kogu ENSV territooriumil.

§ 43. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu:

a) ühtlustab ja suunab ENSV vabariiklike ja liiduvabariiklike Rahvakomissariaatide ja teiste temale alluvate majanduslike, administratiivsete ja kultuuriliste asutuste tööd; ühtlustab ja kontrollib üleliiduliste Rahvakomissariaatide volinike tööd;

b) koostab ENSV rahvamajandusliku plaani, esitab selle ENSV Ülemnõukogule kinnitamiseks ja võtab tarvitusele abinõusid rahvamajandusliku plaani teostamiseks;

c) koostab ENSV riigieelarve ja kohalike eelarvete kokkuvõtte, esitab riigieelarve ENSV Ülemnõukogule kinnitamiseks ja võtab tarvitusele abinõusid ENSV riigieelarve ning kohalike eelarvete täitmiseks;

d) võtab tarvitusele abinõusid ühiskondliku korra kindlustamiseks, riigi huvide ja kodanike õiguste kaitseks;

e) juhib ja kontrollib maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede tööd;

f) tarviduse korral moodustab erikomiteid ja talitusi ENSV Rahvakomissaride Nõukogu juures majandusliku ja kultuurilise ülesehituse alal.

*) . . .

**) . . .

§ 44. ENSV Rahvakomissaride Nõukogul on õigus tühistada ENSV Rahvakomissaride käskkirju ja juhendeid ning maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede otsuseid ja korraldusi, samuti seisma panna maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude otsuste ja korralduste täitmist.

§ 45. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu moodustatakse ENSV Ülemnõukogu poolt järgmises koosseisus:***)

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimees;

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe asetäitjad;

ENSV Riikliku Plaanikomisjoni esimees;

ENSV Rahvakomissarid:

Kergetööstuse;
Kohaliku tööstuse;
Rahanduse;
Põllutöö;
Kaubanduse;
Siseasjade;
Kohtu;
Tervishoiu;
Hariduse;
Kommunaalmajanduse;
Sotsiaalkindlustuse;
Töö;
Riigikontrolli;

Üleliiduliste Rahvakomissariaatide volinikud.

§ 46. ENSV Rahvakomissarid juhivad riigivalitsemise alasid, mis kuuluvad ENSV võimkonda.

§ 47. ENSV Rahvakomissarid annavad vastavate Rahvakomissariaatide võimupiires käskkirju ja juhendeid NSVL ja ENSV seaduste, NSVL ja ENSV Rahvakomissaride Nõukogude määruste ja korralduste, NSVL liiduvabariiklike Rahvakomissariaatide käskkirjade ja juhendite alusel ja nende täitmiseks, ning kontrollivad nende täitmist.

§ 48. ENSV Rahvakomissariaadid on kas liiduvabariiklikud või vabariiklikud.

ENSV liiduvabariiklike Rahvakomissariaatide hulka kuuluvad järgmised ENSV Rahvakomissariaadid:***)

Kergetööstuse;
Põllutöö;
Rahanduse;
Kaubanduse;

*) ENSV Ülemnõukogu seadusega Eesti NSV liiduvabariikliku Riigikaitse Rahvakomissariaadi moodustamise kohta (ENSV T 1944, 2, 8) täiendatud punktiga g.

**) ENSV Ülemnõukogu seadusega Eesti NSV liiduvabariikliku Välisasjade Rahvakomissariaadi moodustamise kohta (ENSV T 1944, 2, 9) täiendatud punktiga h.

***) Täiendatud Seadusega Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 14, 45, 48 ja 71 muutmise ning täiendamise kohta (ENSV T 1941, 43, 646), ENSV Ülemnõukogu seadusega Eesti NSV liiduvabariikliku Riigikaitse Rahvakomissariaadi moodustamise kohta (ENSV T 1944, 2, 8) ja ENSV Ülemnõukogu seadusega Eesti NSV liiduvabariikliku Välisasjade Rahvakomissariaadi moodustamise kohta (ENSV T 1944, 2, 9).

Siseasjade;
Kohtu;
Tervishoiu;
Riigikontrolli.

Vabariiklike Rahvakomissariaatide hulka kuuluvad järgmised ENSV Rahvakomissariaadid:

Kohaliku tööstuse;
Hariduse;
Töö;
Kommunaalmajanduse;
Sotsiaalkindlustuse.

§ 49. ENSV liiduvabariiklikud Rahvakomissariaadid, alludes nii ENSV Rahvakomissaride Nõukogule kui ka vastavatele NSVL liiduvabariiklikele Rahvakomissariaatidele, juhivad neile usaldatud riigivalitsemise alasid ENSV-s, välja arvatud ainult piiratud arv ettevõtteid nimekirja alusel, mille kinnitab NSVL Ülemnõukogu Presiidium.

§ 50. ENSV vabariiklikud Rahvakomissariaadid juhivad neile usaldatud riigivalitsemise alasid, alludes vahenditult ENSV Rahvakomissaride Nõukogule.

§ 51. ENSV valitsus või ENSV Rahvakomissar, kelle poole on pöördunud ENSV Ülemnõukogu saadik arupärimisega, on kohustatud hiljemalt kolme päeva jooksul ENSV Ülemnõukogus andma suulise või kirjaliku vastuse.

V peatükk.

Kohalikud riigivõimu-organid.

§ 52. Riigivõimu-organeiks maakondades, linnades, valdades ja alevites on töötava rahva saadikute Nõukogud.

§ 53. Maakondade, linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogud valitakse vastava maakonna, linna, valla või alevi töötava rahva poolt kaheks aastaks.

§ 54. Maakondade, linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogud juhivad kultuurpoliitilist ja majanduslikku ülesehitustööd oma territooriumil, määravad kindlaks kohaliku eelarve, juhivad neile alluvate valitsemisorganite tegevust, kindlustavad riigikorra kaitset, aitavad kaasa maa kaitsevõime tugevdamisele ning kindlustavad seaduste täitmist ja kodanike õiguste kaitset.

§ 55. Töötava rahva saadikute Nõukogud võtavad vastu otsuseid ja teevad korraldusi NSVL ja ENSV seadustega neile antud õiguste piires.

§ 56. Maakondade, linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogude täidesaatvaiks ja korraldavaiks organeiks on nende poolt valitud täitevkomiteed järgmises koosseisus: esimees, tema asetäitjad, sekretär ja liikmed.

§ 57. Väikestes valdades, linnades ja alevites on töötava rahva saadikute Nõukogude täidesaatvaks ja korraldavaks organiks nende poolt valitud esimees, tema asetäitja ja sekretär.

§ 58. Töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed teostavad kultuurpoliitilise ja majandusliku ülesehitustöö juhtimist oma territooriumil vastavate töötava rahva saadikute Nõukogude ja kõrgema astme riigiorganite otsuste alusel.

§ 59. Maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude istungjärgud kutsutakse kokku nende täitevkomiteede poolt vähemalt neli korda aastas.

§ 60. Valdade töötava rahva saadikute Nõukogude istungjärgud kutsutakse kokku nende täidesaatvate organite poolt vähemalt kuus korda aastas.

§ 61. Linnade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogude istungjärgud kutsutakse kokku nende täidesaatvate organite poolt vähemalt üks kord kuus.

§ 62. Töötava rahva saadikute Nõukogud valivad oma istungjärgu ajaks juhataja ja sekretäri istungjärgu koosolekute juhtimiseks.

§ 63. Töötava rahva saadikute Nõukogude täidesaatvad organid on kohustatud vahenditult aru andma niihästi töötava rahva saadikute Nõukogule, kes nad on valinud, kui ka töötava rahva saadikute kõrgema astme Nõukogu täidesaatvale organile.

§ 64. Töötava rahva saadikute Nõukogude kõrgema astme täitevkomiteedel on õigus tühistada alama astme täitevkomiteede otsuseid ja korraldusi ja panna seisma töötava rahva saadikute alama astme Nõukogude otsuste ja korralduste täitmist.

§ 65. Töötava rahva saadikute kõrgema astme Nõukogudel on õigus tühistada töötava rahva saadikute alama astme Nõukogude ja nende täitevkomiteede otsuseid ja korraldusi.

§ 66. Maakondade töötava rahva saadikute Nõukogud kujundavad alljärgnevad täitevkomiteede osakonnad:

Maa;
Rahanduse;
Kaubanduse;
Tervishoiu;
Rahvahariduse;
Kohaliku tööstuse;
Kommunaalmajanduse;
Töö;
Teede;
Üld;
Plaanikomisjon;
kaadrite sektor täitevkomitee esimehe juures.

Peale selle võivad maakondade töötava rahva saadikute Nõukogud vastavalt maakonna majanduse iseäraldustele moodustada vastavate Rahvakomissariaatide kinnitusel ka teisi osakondi ja talitusi.

§ 67. Vastavalt maakonna oludele üleliidulised Rahvakomissariaadid ja Siseasjade Rahvakomissariaat moodustavad NSVL ja ENSV seaduste alusel maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude juures oma talitused.

§ 68. Maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude osakonnad ja talitused alluvad oma tegevuses nii vastava maakonna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka ENSV vastavale Rahvakomissariaadile.

§ 69. Linnade töötava rahva saadikute Nõukogud moodustavad järgmised täitevkomiteede osakonnad:

Rahanduse;
Kommunaalmajanduse;
Kaubanduse;
Tervishoiu;
Töö;

Rahvahariduse;
Sotsiaalkindlustuse;
Üld;
Plaanikomisjon;
kaadrite sektor täitevkomitee esimehe juures, ja peale selle, vastavalt linna tööstuse, linna- ja äärelinnamajanduse omapärale, järgmised osakonnad:
Kohaliku tööstuse;
Maa.

§ 70. Linnade töötava rahva saadikute Nõukogude osakonnad alluvad oma tegevuses nii vastava linna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu vastavale osakonnale.

§ 71. Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna töötava rahva saadikute Nõukogude osakonnad alluvad oma tegevuses nii oma linna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka vahenditult ENSV vastavale Rahvakomissariaadile.*)

§ 72. Töötava rahva saadikute Nõukogude volituste lõppemisel säilitavad nende täidesaatvad ja korraldavad organid oma volitused, kuni uuesti valitud töötava rahva saadikute Nõukogud moodustavad uued täidesaatvad ja korraldavad organid.

VI peatükk.

ENSV eelarve.

§ 73. ENSV riigieelarve koostab ENSV Rahvakomissaride Nõukogu ja esitab kinnitamiseks ENSV Ülemnõukogule.

ENSV Ülemnõukogu poolt kinnitatud ENSV riigieelarve avaldatakse üldiseks teadmiseks.

§ 74. ENSV Ülemnõukogu valib eelarvekomisjoni, kes esitab Ülemnõukogule oma seisukoha ENSV riigieelarve kohta.

§ 75. ENSV riigieelarve täitmise aruanne kinnitatakse ENSV Ülemnõukogu poolt ja avaldatakse üldiseks teadmiseks.

§ 76. Maakondade, linnade ja valdade Nõukogude eelarved sisaldavad tulusid kohalikust majandusest, nende territooriumidel laekuvaist riigituludest neile arvestatava osa ja ka laekumisi kohalikest maksudest piires, mis on kindlaks määratud NSVL ja ENSV seaduseandlusega.

VII peatükk.

Kohus ja prokuratuur.

§ 77. Õigusemõistmist ENSV-s teostavad ENSV Ülemkohus, maakonnakohtud ja rahvakohtud, samuti NSVL erikohtud, mis moodustatakse NSVL Ülemnõukogu määramisel:

§ 78. Asjade arutamist teostatakse kõigis kohtutes rahvakaasistujate osavõtul, välja arvatud seaduses eriti ettenähud juhtumid.

§ 79. ENSV Ülemkohus on ENSV kõrgem kohtuorgan. ENSV Ülemkohtule pannakse kõigi ENSV kohtuorganite kohtuliku tegevuse järelevalve.

§ 80. ENSV Ülemkohus valitakse ENSV Ülemnõukogu poolt viieks aastaks.

§ 81. Maakonnakohtud valitakse maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude poolt viieks aastaks.

§ 82. Rahvakohtud valitakse linnade ja valdade kodanike poolt üldise, otsese ja ühetaolise valimisõiguse alusel salajasel hääletamisel kolmeks aastaks.

§ 83. Kohtupidamine ENSV-s toimub eesti keeles, kusjuures isikuile, kes seda keelt ei oska, tagatakse täielik tutvumine asja materjalidega tõlgi kaudu, samuti ka õigus esineda kohtus oma emakeeles.

§ 84. Asjaarutamine kõigis ENSV kohtutes on avalik, kuivõrd seadus ei ole teinud erandeid, kusjuures kaebealusele tagatakse kaitse õigus.

§ 85. Kohtunikud on sõltumatud ja alluvad ainult seadusele.

§ 86. Kõrgemat järelevalvet seaduste täpse täitmise üle kõigi Rahvakomissariaatide ja neile alluvate asutuste, samuti ka üksikute ametiisikute ja ka ENSV territooriumil asuvate kodanike poolt, teostab NSVL prokurör nii vahenditult kui ka ENSV prokuröri kaudu.

§ 87. ENSV prokurör nimetatakse NSVL prokuröri poolt viieks aastaks.

§ 88. Maakondade ja linnade prokurörid nimetatakse ENSV prokuröri poolt NSVL prokuröri kinnitamisel viieks aastaks.

§ 89. Prokuratuuri organid teostavad oma funktsioone sõltumata ükskõik millistest kohalikest organeist, alludes ainult NSVL prokurörile.

VIII peatükk.

Kodanike põhiõigused ja -kohused.

§ 90. ENSV kodanikel on õigus tööle, s. o. õigus olla kindlustatud tööga, kusjuures nende töö eest tasutakse vastavalt töö hulgale ja omadusele.

Õigus tööle kindlustatakse rahvamajanduse sotsialistliku organisatsiooniga, Nõukogude ühiskonna tootmisjõudude püsiva kasvuga, majanduslike kriiside võimaluse kõrvaldamisega ja tööpuuduse likvideerimisega.

§ 91. ENSV kodanikel on õigus puhkusele.

Puhkusõigus kindlustatakse tööliste rõhuva enamuse tööpäeva lühendamise teel 8 tunnini, töölistele ja teenijaile iga-aastase palgalise puhkeaja kehtimapanekuga ning laialdase sanatooriumide, puhkekodude ja klubide võrgu kasutada andmisega töötavale rahvale.

§ 92. ENSV kodanikel on õigus ainelisele kindlustusele vanaduses kui ka haiguse ja töövõime kaotamise puhul.

Seda õigust kindlustab tööliste ja teenijate sotsiaalkindlustuse laialdane arendamine riigi kulul, töötavale rahvale tasuta arstiabi võimaldamine, töötavale rahvale laialdase kuurortide võrgu kasutada andmine.

§ 93. ENSV kodanikel on õigus haridusele.

Seda õigust kindlustab üldine sunduslik alghariidus, tasuta haridus, kõrgem haridus kaasa arvatud; kõrgema kooli õpilaste valdavale enamusele riiklike stipendiumide andmise süsteem; emakeelne õpetus koolides; töötavale rahvale tehastes, sovhoosides, masina- ja traktorijaamades tasuta tootmis-, tehnilise ja agronoomilise õpetuse organiseerimine.

*) Täiendatud Seadusega Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 14, 45, 48 ja 71 muutmise ning täiendamise kohta (ENSV T 1941, 43, 646).

§ 94. Naisele antakse ENSV-s mehega võrdsed õigused kõigil majandusliku, riikliku, kultuurilise ja ühiskondlik-poliitilise elu aladel.

Nende õiguste teostamise võimaluse kindlustab naistele meestega võrdse õiguse andmine tööle, töötasule, puhkusele, sotsiaalkindlustusele ja haridusele; ema ja lapse huvide riiklik kaitse, raseduse puhul naisele puhkeaja andmine tööpalga edasimaksmisega; laialdane sünnitusmajade, lastesõimede ja lasteaedade võrk.

§ 95. ENSV kodanike üheõiguslus, sõltumata nende rahvusest ja rassist, kõigil majandusliku, riikliku, kultuurilise ja ühiskondlik-poliitilise elu aladel on kõikumatuks seaduseks.

Seadus karistab igasugust otsest või kaudset kodanikeõiguste kitsendamist, või ümberpöördult, otseste või kaudsete eesõiguste kehtimapanemist sõltuvalt kodanike rassilisest või rahvuslikust kuuluvusest, niisamuti kui igasuguse rassilise või rahvusliku eranditegemise, vihkamise või põlguse jutlustamist.

§ 96. Kodanike südametunnistuse vabaduse kindlustamiseks on ENSV-s kirik riigist ja kool kirikust lahutatud. Kõigil kodanikel on usukultuste toimetamise vabadus ja usuvastase propaganda vabadus.

§ 97. Vastavalt töötava rahva huvidele ja sotsialistliku korra kindlustamiseks tagatakse ENSV kodanikele seadusega:

a) sõnavabadus,
b) trükivabadus,
c) koosolekute- ja miitingutevabadus,
d) tänav-rongkäikude ja meeleavalduste vabadus.

Neid kodanikuõigusi kindlustab trükikodade, paberitagavarade, ühiskondlike hoonete, tänavate, sidevahendite ja nende õiguste teostamiseks vajalike muude aineliste tingimuste andmine töötavale rahvale ja ta organisatsioonidele.

§ 98. Vastavalt töötava rahva huvidele ja rahvahulkade organisatsioonilise isetegevuse ning poliitilise aktiivsuse arendamiseks kindlustatakse ENSV kodanikele õigus ühineda ühiskondlikesse organisatsioonesse: ametiühinguisse, kooperatiiv-ühendustesse, noorsoo-organisatsioonesse, spordi- ja kaitseorganisatsioonesse, kultuurilistesse, tehnilistesse ja teaduslikesse ühinguisse; kõige aktiivsemad ja teadlikumad kodanikud tööliisklassi ja töötava rahva teiste kihtide ridadest ühinevad aga Üleliidulisse Kommunistlikku (enamlaste) Parteisse, kes on töötava rahva eelvägi töötava rahva võitluses sotsialistliku korra kindlustamise ja arendamise eest ja töötava rahva kõigi ühiskondlike kui ka riiklike organisatsioonide juhtiv tuum.

§ 99. ENSV kodanikele kindlustatakse isikupuutumatus. Kedagi ei tohi vahistada muidu kui kohtu määruse põhjal või prokuröri sanktsiooniga.

§ 100. Seadus kaitseb kodanike korteripuutumatust ja kirjavahetuse saladust.

§ 101. ENSV annab varjupaigaõiguse välisriikide kodanikele, keda töötava rahva huvide kaitsmise või teadusliku tegevuse või rahvusliku vabadusvõitluse pärast taga kiusatakse.

§ 102. ENSV iga kodanik on kohustatud Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Põhiseadusest kinni pidama, seadusi täitma, töödistsipliini pidama, ausalt ühiskondlikesse kohustesse suhtuma ja sotsialistliku ühiselu reegleid austama.

§ 103. ENSV iga kodanik on kohustatud hoidma ja tugevdama ühiskondlikku, sotsialistlikku omandust kui Nõukogude korra püha ja puutumatut alust, kui kodumaa rikkuse ja võimsuse allikat, kui kogu töötava rahva jõuka ja kultuurse elu allikat.

Isikud, kes ühiskondlikku, sotsilastlikku omandust ohustavad, on rahvavaenlased.

§ 104. Üldine sõjaväeteenistuse kohustus on seaduseks.

Sõjaväeteenistus Tööliste ja Talurahva Punaväes on ENSV kodanike austavaks kohustuseks.

§ 105. Isamaakaitse on ENSV iga kodaniku püha kohus. Kodumaa reetmist: vandemurdmist, üleminekut vaenlase poole, riigi sõjalise võimsuse kahjustamist, salakuulamist — karistatakse seaduse täie valjusega kui kõige raskemat kuritegu.

IX peatükk.
Valimissüsteem.

§ 106. Saadikute valimisi kõigisse töötava rahva saadikute Nõukogudesse: ENSV Ülemnõukokku, maakondade, linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogudesse toimetavad valijad üldise, ühetaolise ja otsese valimisõiguse alusel salajasel hääletusel.

§ 107. Saadikute valimised on üldised: kõigil ENSV kodanikel, kes on saanud 18-aastaseks, sõltumata rassist ja rahvuslikust kuuluvusest, usutunnistusest, hariduslikust tsensusest, asukohast, sotsiaalsest päritolust, varanduslikust seisukorrast ja endisest tegevusest, on õigus osa võtta saadikute valimistest ja olla valitav, välja arvatud nõdrameelsed ja isikud, kes kohtuotsuse põhjal on ilma jäetud valimisõigusest.

§ 108. Saadikute valimised on ühetaolised: igal kodanikul on üks hääl; kõik kodanikud võtavad osa valimistest võrdsetel alustel.

§ 109. Naistel on meestega võrdne õigus valida ja olla valitav.

§ 110. Punaväes teenivail kodanikel on kõigi kodanikega võrdne õigus valida ja olla valitav.

§ 111. Saadikute valimised on otsesed: valimised kõigisse töötava rahva saadikute Nõukogudesse, alates valla ja linna töötava rahva saadikute Nõukogudest kuni ENSV Ülemnõukoguni, teostatakse kodanike poolt vahenditult otsesel valimisel.

§ 112. Hääletamine saadikute valimistel on salajane.

§ 113. Kandidaadid seatakse valimistel üles valimisringkondade järgi.

Kandidaatide ülesseadmise õigus on kindlustatud töötava rahva ühiskondlikele organisatsioonele ja ühinguile: kommunistliku partei organisatsioonele, ametiühinguile, kooperatiividele, noorsoo-organisatsioonele ja kultuurilistele ühinguile.

§ 114. Iga saadik on kohustatud oma tööst ja töötava rahva saadikute Nõukogu tööst valijatele aru andma ja teda võib valijate enamuse otsuse järgi seaduses ettenähtud korras igal ajal ära kutsuda.

Lisa Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadluse juurde Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigivapi kuju kinnitamise kohta.

Eesti NSV riigivapp

Lisa Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadluse juurde Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigilipu kuju kinnitamise kohta.

Eesti NSV riigilipp

§ 115. Valimisi ENSV töötava rahva saadikute Nõukogudesse toimetatakse valimisringkondade kaudu normide järgi, mis määratakse ENSV töötava rahva saadikute Nõukogude valimismäärustikuga.

X peatükk.

Vapp, lipp, pealinn.

§ 116. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigivapiks on sirbi ja vasara kujutus tõusva päikese kiirtes, piiratud pärjaga, mis on vasemal okaspuu okstest ja paremal rukkipeadest. Mõlemad pärjapooled on põimitud punase lindiga, millel on pealkirjad eesti ja vene keeles: „Kõigi maade proletaarlased, ühinege!“ ja all tähed „Eesti NSV“. Vapi ülaosas on viieharuline täht.

§ 117. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigilipp on punasest riidest, mille ülemises vasemas nurgas varda juures on kuldse sirbi ja vasara kujutus ja nende peal kuldsed tähed „ENSV“. Lipu laiuse ja pikkuse suhe on 1:2.

§ 118. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi pealinnaks on Tallinn.

XI peatükk.

Põhiseaduse muutmise kord.

§ 119. ENSV Põhiseaduse muutmine toimub ainult ENSV Ülemnõukogu otsusel, mis peab olema vastu võetud Ülemnõukogu poolt vähemalt kahe kolmandiku häälteenamusega.

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Riigivolikogu otsus ENSV Riigivolikogu ENSV ajutiseks Ülemnõukoguks kuulutamise kohta.

(Avaldatud RT 25. 8. 1940, 111, 1118)

Silmas pidades, et Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Riigivolikogu kinnitas uue Konstitutsiooni ja arvesse võttes asjaolu, et Riigivolikogu on kogu eesti rahva — tööliste, talupoegade ja töötava intelligentsi — tõeline esindaja ja väljendab eesti töötava rahva tegelikku ja tõelist tahet, Riigivolikogu otsustab:

Kuulutada Eesti Nõukogude Sotsialistliku liidu-Vabariigi Riigivolikogu Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutiseks Ülemnõukoguks kõigi õigustega, mis ette nähtud Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Konstitutsioonis (Põhiseaduses) kuni Eesti Nõukogude Sotsialistliku liidu-Vabariigi Ülemnõukogu valimisteni äsja vastuvõetud Konstitutsiooni ja Ülemnõukogu valimiste uue määruse alusel.

Eesti Nõukogude Sotsialistliku liidu-Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidiumile teha ülesandeks määrata kindlaks Eesti Nõukogude Sotsialistliku liidu-Vabariigi Ülemnõukogu valimised vastavalt Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Riigivolikogu poolt äsja kinnitatud Konstitutsiooni nõuetele.

Tallinnas, 25. augustil 1940.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti NSV Siseasjade Rahvakomissariaadi jaotamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 3. 1941, 34, 500)

Jaotada Eesti NSV Siseasjade Rahvakomissariaat kaheks Rahvakomissariaadiks:

1. Eesti NSV Siseasjade Rahvakomissariaat;
2. Eesti NSV Riikliku Julgeoleku Rahvakomissariaat.

Tallinn, 26. märtsil 1941.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Paldiski linna vabariikliku alluvusega linnaks kinnitamise kohta.*)

(Avaldatud ENSV T 5. 4. 1941, 36, 536)

Kinnitada Paldiski linn vabariikliku alluvusega linnaks.

Tallinn, 31. märtsil 1941.

Seadus Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 14, 45, 48 ja 71 muutmise ning täiendamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 4. 1941, 43, 646)

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

I. Kinnitada Paldiski linna muutmine vabariikliku alluvusega linnaks.

Vastavalt sellele sõnastada Eesti NSV Konstitutsiooni paragrahvid 14 ja 71 järgmiselt:

„§ 14. ENSV koosseisu kuuluvad maakonnad: Harjumaa, Järvamaa, Läänemaa, Petserimaa, Pärnumaa, Saaremaa, Tartumaa, Valgamaa, Viljandimaa, Virumaa, Võrumaa ja linnad: Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu, ja Paldiski, mis ei kuulu maakondadesse.“

„§ 71. Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu ja Paldiski linna töötava rahva saadikute Nõukogude osakonnad alluvad oma tegevuses nii oma linna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka vahenditult ENSV vastavale Rahvakomissariaadile.“

II. Seoses Siseasjade Rahvakomissariaadi jaotamisega kaheks Rahvakomissariaadiks: Siseasjade Rahvakomissariaat ja Riikliku Julgeoleku Rahvakomissariaat — sõnastada Eesti NSV Konstitutsiooni paragrahvid 45 ja 48 järgmiselt:

„§ 45. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu moodustatakse ENSV Ülemnõukogu poolt järgmises koosseisus:

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimees;
ENSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe asetäitjad;
ENSV Riikliku Plaanikomisjoni esimees;

*) Vt. Seadus Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 14, 45, 48 ja 71 muutmise ning täiendamise kohta (ENSV T 1941, 43, 646) p. I.

ENSV Rahvakomissarid:
Kergetööstuse;
Kohaliku tööstuse;
Rahanduse;
Põllutöö;
Kaubanduse;
Siseasjade;
Riikliku Julgeoleku;
Kohtu;
Tervishoiu;
Hariduse;
Kommunaalmajanduse;
Sotsiaalkindlustuse;
Töö;
Riigikontrolli;
Üleliiduliste Rahvakomissariaatide volinikud."

„§ 48. ENSV Rahvakomissariaadid on kas liiduvabariiklikud või vabariiklikud.

ENSV liiduvabariiklike Rahvakomissariaatide hulka kuuluvad järgmised ENSV Rahvakomissariaadid:
Kergetööstuse;
Põllutöö;
Rahanduse;
Kaubanduse;
Siseasjade;
Riikliku Julgeoleku;
Kohtu;
Tervishoiu;
Riigikontrolli.

Vabariiklike Rahvakomissariaatide hulka kuuluvad järgmised ENSV Rahvakomissariaadid:
Kohaliku tööstuse;
Hariduse;
Töö;
Kommunaalmajanduse;
Sotsiaalkindlustuse."

Tallinn, 16. aprillil 1941.

Seadus Eesti NSV Ülemnõukogu alalise Eelarvekomisjoni valimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 4. 1941, 43, 654)

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

Valida Eesti NSV Ülemnõukogu alaline Eelarvekomisjon järgmises koosseisus:

Esimees:

Arbon Herman — valimisringkonna nr. 5 saadik.

Liikmed:

Kiidelmaa, Aleksander — valimisringkonna nr. 1 saadik,
Toming, Karl — valimisringkonna nr. 14 saadik,
Rea, Vladimir — valimisringkonna nr. 34 saadik,
Kruus, Hans — valimisringkonna nr. 51 saadik,
Lepik, Melanie — valimisringkonna nr. 53 saadik,
Tinnuri, Bernhard — valimisringkonna nr. 68 saadik,
Hint, Adolf — valimisringkonna nr. 40 saadik,
Resev, Aleksander — valimisringkonna nr. 37 saadik,
Sõštšikov, Mihail — valimisringkonna nr. 29 saadik.

Tallinn, 16. aprillil 1941.

Seadus Eesti NSV Ülemnõukogu alalise Seadus-eelnõude komisjoni valimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 4. 1941, 43, 655)

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

Valida Eesti NSV Ülemnõukogu alaline Seadus-eelnõu komisjon järgmises koosseisus:

Esimees:

Pauk, Adolf — valimisringkonna nr. 66 saadik.

Liikmed:

Haldre, Valli-Moonika — valimisringkonna nr. 45 saadik,
Laosson, Maks — valimisringkonna nr. 63 saadik,
Jalak, Kristjan — valimisringkonna nr. 46 saadik,
Milder, Otto — valimisringkonna nr. 72 saadik,
Aben, Aleksander — valimisringkonna nr. 9 saadik,
Pesur, Aliide — valimisringkonna nr. 71 saadik,
Tamm, Johan — valimisringkonna nr. 32 saadik,
Tihanova-Veimer, Nadežda — valimisringkonna nr. 2 saadik,
Änilane, Jaan — valimisringkonna nr. 64 saadik,
Volkov, Valentin — valimisringkonna nr. 48 saadik.

Tallinn, 16. aprillil 1941.

Seadus Eesti NSV Ülemnõukogu saadikutele saadikukohustuste täitmisega seosesolevate kulude tasumise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 4. 1941, 43, 652)

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

§ 1. Määrata Eesti NSV Ülemnõukogu saadikuile saadikukohustuste täitmisega seosesolevate kulude tasuks 500 rubla kuus.

§ 2. Saadikute kulude tasuks Eesti NSV Ülemnõukogu istungjärgu kestel määrata päevaraha 50 rubla suuruses.

§ 3. Määrata Eesti NSV Ülemnõukogu saadikuile alalised piletid tasuta sõidu õigusega Eesti NSV kõigil raudteil, veeteedel, autobuseliinidel ning trammiliinidel.

§ 4. Määrata ENSV Ülemnõukogu Juhataja käsutusse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi eelarve järgi 75.000 rubla aastas väljaminekuteks saadikutega läbikäimise otstarbel ja esinduskuludeks.

Tallinn, 16. aprillil 1941.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus linna ja maakonna täitevkomiteede moodustamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 21. 1. 1941, 10, 108)

Ülesannete täitmiseks, mis Eesti NSV Konstitutsiooniga pandud töötava rahva saadikute Nõukogude ja täitevkomiteede peale kultuur-poliitilise ja majandusliku ülesehituse juhtimisel ENSV territooriumil, Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1) Moodustada täitevkomiteed linnades: Tallinn, Tartu, Narva ja Pärnu.

2) Kinnitada täitevkomiteed ülaltähendatud linnades järgmises koosseisus: . . .

3) Moodustada täitevkomiteed Harju, Järva, Viru, Tartu, Lääne, Pärnu, Saare, Viljandi, Võru, Valga ja Petseri maakondades.

4) Kinnitada täitevkomiteed ülaltähendatud maakondades järgmises koosseisus:*) . . .

Tallinn, 17. jaanuaril 1941.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus täitevkomiteede moodustamise kohta maakondliku alluvusega linnades ja valdades.

(Avaldatud ENSV T 24. 1. 1941, 11, 113)

Ülesannete teostamiseks, millised Eesti NSV Konstitutsioon paneb töötava rahva saadikute Nõukogudele ja nende täitevkomiteedele, Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidium määrab:

1. Moodustada täitevkomiteed maakondliku alluvusega linnades ja valdades.

2. Teha maakonna täitevkomiteedele ülesandeks kinnitada linnade ja valdade täitevkomiteede isikuline koosseis 3-liikmeline, Rakvere, Viljandi ja Valga linnades aga 5-liikmeline.**)

Tallinn, 17. jaanuaril 1941.

---

*) Muudetud ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlustega 18. 1. 1945 (ENSV T 1945, 4, 47) ja 2. 3. 1945.

**) P. 2 kaotatud ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega 18. 1. 1945 (ENSV T 1945, 4, 48).

II.

Üldhaldus.

1. jagu.

Õigusenormide avaldamine.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Teataja väljaandmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 9. 1. 1941, 3, 33)

1. Eesti NSV Teataja on tarvidust mööda ilmuv ametlik väljaanne, mis ilmub Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsuse väljaandel.

2. Eesti NSV Teataja jaguneb vastavalt sisule kahte ossa.

Esimene osa jaguneb nelja jakku.

Esimeses jaos avaldatakse NSVL Ülemnõukogu seadused ja NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlused, mis on kohuslikud Eesti NSV asutistele ja kodanikele, Eesti NSV Ülemnõukogu seadused ja Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlused.

Teises jaos avaldatakse NSVL Rahvakomissaride Nõukogu ja NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu määrused ning korraldused, mis on kohuslikud Eesti NSV asutistele ja kodanikele, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu üldkohuslikud määrused ja korraldused.

Kolmandas jaos avaldatakse NSVL Rahvakomissaride käskkirjad ja juhendid ning muude NSVL keskasutiste üldaktid, mis on kohuslikud Eesti NSV asutistele ja kodanikele, samuti Eesti NSV Rahvakomissaride üldkohuslikud käskkirjad ja juhendid ning muude Eesti NSV riigikeskasutiste üldkohuslikud aktid.

Neljandas jaos avaldatakse Eesti NSV maakondade ja linnade töötava rahva saadikute Nõukogude ja nende täitevkomiteede üldkohuslikud otsused ja korraldused.*)

Eesti NSV Teataja teises osas avaldatakse riiklike ja ühiskondlike asutiste ning eraasutiste ja -isikute teadaanded ja kuulutused.

NSVL riigiorganite aktide avaldamine Eesti NSV Teatajas toimub vajaduse järgi.

3. Eesti NSV Teataja esimesse ossa kuuluvad aktid avaldatakse tasuta.

Eesti NSV Teataja teises osas avaldamise eest võidakse võtta maksu Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja poolt kehtimapandavate tasumäärade kohaselt.

4. Eesti NSV Ülemnõukogu seadused, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlused ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrused ning korraldused, samuti Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu määrused ja korraldused avaldatakse Eesti NSV Teatajas eesti ja vene keeles.

Eesti NSV Rahvakomissaride ja muude riigikeskasutiste, samuti maakondade ja linnade töötava rahva saadikute Nõukogude ja nende täitevkomiteede aktid avaldatakse eesti keeles ning vajaduse korral ka vene keeles.

NSVL riigiorganite aktid avaldatakse eesti keeles ja vajaduse korral ka vene keeles.**)

5. Eesti NSV Teataja esimese osa vihiku esimesel leheküljel on ülal vasakul „Kõigi maade proletaarlased, ühinege!“, paremal „Пролетарии всех стран, соединяйтесь!“, keskel Eesti NSV riigivapi kujutis, selle all pealkiri „Eesti NSV Teataja“, selle all „Ведомости Эстонской ССР“, selle all „Eesti NSV Ülemnõukogu seaduste, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadluste, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste ja korralduste, Eesti NSV Rahvakomissaride käskkirjade ja juhendite, Eesti NSV maakondade ja linnade töötava rahva saadikute Nõukogude ja nende täitevkomiteede otsuste ja korralduste kogu.“, selle all „Собрание законов Верховного Совета Эстонской ССР, указов Президиума Верховного Совета Эстонской ССР, постановлений и распоряжений Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР, приказов и инструкций Народных Комиссаров Эстонской ССР, решений и распоряжений Советов депутатов трудящихся и исполнительных комитетов уездов и городов Эстонской ССР.“, selle all vasakul järjekorranumber, keskel ilmumise kuupäev eesti ja vene keeles ning paremal ilmumise aasta, edasi sisukord vastavalt eesti ja vene keeles.

Eesti NSV Teataja teise osa vihiku esimesel leheküljel on pealkiri „Eesti NSV Teataja Lisa“ ning selle all vihiku järjekorranumber, ilmumise kuupäev ja aasta.**)

*) Muudetud ENSV RKN määrusega töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede üldkohustuslikkude otsuste ja korralduste „Eesti NSV Teatajas“ avaldamise ärajätmise kohta (ENSV T 1945, 1, 1).

**) Muudetud ENSV RKN määrusega Eesti NSV Teataja väljaandmise määruse muutmise kohta (ENSV T 1944, 15, 187).

6. Eesti NSV Teataja esimese osa lühendiks on eesti keeles ENSV T ja vene keeles В ЭССР.

7. Eesti NSV Teataja mõlemate osade järjekorranumbrid algavad igal aastal algusest peale.

8. Eesti NSV Teataja esimeses osas avaldamisele kuuluvad aktid avaldatakse artiklite järjekorranumbri all, alates igal kalendriaastal algusest peale.

Eesti- ja venekeelne tekst avaldatakse sama artikli järjekorranumbri all.*)

9. Eesti NSV Teataja tellimise ja üksiku numbri kui ka eraldi müüdavate osade hinna määrab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja, arvesse võttes tegelikke kulusid.

10. Eesti NSV Teataja osasid võib tellida ja osta üksteisest lahus.

Tallinn, 7. jaanuaril 1941. Nr. 23.

---

2. jagu.

Riigivapp ja riigilipp.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigivapi kuju kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 1. 11. 1940, 37, 435)

1. Kooskõlas Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Põhiseaduse § 116 kinnitada Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigivapp käesolevale seadlusele lisandatud kujul.

2. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule teha ülesandeks määrata kindlaks riigivapi kuju tarvitamise kord.

Tallinn, 21. oktoobril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigivapi kujutise tarvitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 12. 11. 1940, 43, 497)

1. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigivapi kujutist tarvitatakse p. 4 tähendatud riigiasutiste pitsatites, samuti riigiasutiste poolt väljaantavatel tähtsamatel dokumentidel ja diplomitel.

2. Vastava Rahvakomissari äranägemisel võib riigivapi kujutist tarvitada riigiasutiste poolt väljaantavatel trükitoodetel ja riigile kuuluvatel esemetel.

3. Käesolevas määruses tähendamata juhtudel võib riigivapi kujutist tarvitada ainult Rahvakomissaride Nõukogu loal.

4. Riigivapiga varustatud pitsatit võivad tarvitada:

a) Eesti NSV Ülemnõukogu, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium, Presiidiumi Esimees ja Sekretär, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu, Majandusnõukogu, Riiklik Plaanikomisjon, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsus;

b) Rahvakomissariaadid, iseseisvad asutised Ülemnõukogu juures ja peavalitsused Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures, samuti rahvakomissariaatide peavalitsused ja iseseisvad osakonnad rahvakomissari loal;

c) maakonna, linna ja valla töötava rahva saadikute Nõukogud ja nende täitevkomiteed;

d) Eesti NSV kohtuorganid, prokurörid, kohtunikud, kohtutäiturid ja notarid;

e) iseseisvad kõrgemad ja keskõppeasutised;

f) muud riigiasutised ja organisatsioonid, kellele selleks luba antakse Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

Tallinn, 11. novembril 1940.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigilipu kuju kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 4. 11. 1940, 39, 448)

1. Kooskõlas Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Põhiseaduse § 117 kinnitada Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigilipp käesolevale seadlusele lisandatud kujul.

2. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule teha ülesandeks määrata kindlaks riigilipu tarvitamise kord.

Tallinn, 31. oktoobril 1940.

---

3. jagu.

Autasustamine ja aunimetused.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Aukirjadega autasustamise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 4. 1941, 45, 690)

1. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Aukirjadega autasustatakse töölisi, talupoegi, teenistujaid, insener-tehnilisi ja majandustöötajaid, teadlasi ja kunstnikke, samuti ka kollektiive (asutised, ettevõtted, organisatsioonid) eriliste teenete eest Eesti NSV majandusliku ja kultuurilise ülesehituse alal.

2. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium autasustab Aukirjadega Eesti NSV rahvakomissariaatide, keskasutiste ja ühiskondlike organisatsioonide, töötava rahva saadikute Nõukogude maakondade ja linnade täitevkomiteede ettepanekul.

3. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Aukirjad antakse autasustatutele kätte:

a) üksikisikuile — Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi koosoleku juhataja poolt;

b) kollektiividele — Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Esimehe või tema asetäitja või Presiidiumi liikme poolt töötava rahva pidulikel koosolekuil.

4. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Aukirjade äravõtmine toimub Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kas kohtuotsuse alusel või juhul, kui autasustatu pani toime häbistava teo.

Tallinn, 31. märtsil 1941.

---

*) Muudetud ENSV RKN määrusega Eesti NSV Teataja väljaandmise määruse muutmise kohta (ENSV T 1944, 15, 187).

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti NSV aunimetuste maksmapanemise kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 4. 1941, 45, 691)

1. Eesti NSV Konstitutsiooni § 31 alusel panna maksma väljapaistvate teenete eest teaduse ja tehnika, kunsti, rahvahariduse ja tervishoiu alal järgmised aunimetused:

Eesti NSV teeneline teadlane-tehniklane,
Eesti NSV teeneline teadlane,
Eesti NSV rahvaartist,
Eesti NSV teeneline kunstnik,
Eesti NSV rahvakirjanik,
Eesti NSV teeneline kirjanik,
Eesti NSV teeneline artist,
Eesti NSV kooli teeneline õpetaja,
Eesti NSV teeneline arst.

2. Kinnitada „Eesti NSV aunimetuste määrustik" ja näidised Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Aukirjadest, millised antakse isikuile, kelledele anti Eesti NSV aunimetused.

Tallinn, 31. märtsil 1941.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadluse — Eesti NSV aunimetuste maksmapanemise kohta — p. 2 juurde.

Eesti NSV aunimetuste määrustik.

1. Eesti NSV aunimetusi annab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium:

a) Eesti NSV teenelise teadlase-tehniklase nimetus või Eesti NSV teenelise teadlase nimetus antakse eriti väärtuslike tööde eest teaduse ja tehnika alal, sotsialistlikule ülesehitusele eriti tähtsate avastuste ja leiutiste eest ja teaduslik-praktilise ning teaduslik-populariseatorliku väljapaistva tegevuse eest;

b) Eesti NSV rahvaartisti nimetus antakse teatri, kino, lava ja tsirkuse artistidele ja režissööridele, samuti ka muusikaliste osade täitjaile, kes omavad erakordset meisterlikkust väljapaistvate kunstiliste kujude, näidendite, kinofilmide ja muusikaliste teoste loomiseks, ja kelledel on erilised teened kunsti arendamisel;

c) Eesti NSV teenelise kunstniku nimetus antakse režissööridele, maalikunstnikele, kujureile, arhitektidele, heliloojaile ja teistele kunstnikele, kes on loonud väljapaistvaid kunstiteoseid või kelledel on suured teened kunstiliste kaadrite kasvatuse ja ettevalmistuse alal, samuti kunsti alal teaduslike tööde loomisel;

d) Eesti NSV rahvakirjaniku nimetus antakse kirjanikule, kes on loonud väljapaistvaid kirjandusteoseid rahva iseloomu, omapära ja püüdluste kujutamisel, kelle teosed on sisult hulkadele mõistetavad ja loetavad ja omavad erilisi teeneid sotsialistliku ülesehitamise töös ning sotsialistliku mõtteviisi kasvatamisel;

e) Eesti NSV teenelise kirjaniku nimetus antakse kirjanikule, kes on loonud kunstiliselt kõrgetasemelisi, sotsialistlikult suunatud teoseid ja kes omab teeneid sotsialistliku ühiskonna kirjanduse arendamisel;

f) Eesti NSV teenelise artisti nimetus antakse teatri, kino, lava ja tsirkuse artistidele ning režissööridele, samuti ka muusikaliste osade täitjaile, kes omavad kõrget meisterlikkust, ja kes on loonud suure kunstilise väärtusega kujusid, näidendeid, kinofilme, muusikalisi teoseid, ning kes oma tegevusega edustavad kunsti arenemist;

g) Eesti NSV kooli teenelise õpetaja nimetus antakse algkoolide, mittetäielike keskkoolide ja keskkoolide õpetajaile, kes on koolis töötanud vähemalt 10 aastat ja eriti paistavad silma oma kasvatuslik-pedagoogilise tegevusega, kes osutanud väljapaistvaid edusamme laste kommunistliku kasvatuse ja õpetamise alal ja on aktiivselt osa võtnud ühiskondlikust elust;

h) Eesti NSV teenelise arsti nimetus antakse arstijaoskondade, ambulatooriumide, sünnitusmajade, haiglate, polikliinikute ja tervishoiuasutiste arstidele, kes on töötanud neis asutistes vähemalt 10 aastat ja eriti paistavad silma oma praktilise tegevusega rahvatervishoiu alal.

2. Eesti NSV aunimetused antakse Eesti NSV rahvakomissariaatide ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kunstidevalitsuse ettepanekul.

Linnade ja maakondade töötava rahva saadikute Nõukogud ja nende täitevkomiteed, parteilised, ametiühingulised ja teised, riiklikud ning ühiskondlikud organisatsioonid võivad algatada rahvakomissariaatide ja Kunstidevalitsuse ettepanekute nõutamist aunimetuste andmiseks.

Materjalidele, millised esitatakse rahvakomissariaatidele ja Kunstidevalitsusele, peab lisandatama vastavate ametiühingute Vabariiklike Juhatuste otsused.

3. Isikuile, kellele on antud Eesti NSV aunimetused, antakse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Aukirjad.

4. Eesti NSV aunimetust võib kaostada ainult Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Tallinn, 31. märtsil 1941.

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus üksikutele käitistele, asutistele ja organisatsioonidele aunimetuste andmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 10. 1940, 26, 286)

1. Aunimetuste andmist erandlikel juhtudel silmapaistvate edusammude eest või juhtudel, mis ühenduses teatud ajalooliste sündmustega, toimetab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

2. Administratiiv-territoriaalsete üksuste nagu maakondade, valdade, linnade, alevite ja teiste asustatud kohtade ümbernimetamist toimetab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

3. Lihtsaid ümbernimetusi toimetab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu.

Tallinn, 12. oktoobril 1940.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus natsionaliseeritud Eestimaa Õlikonsortsiumile sms Kingissepa nime andmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 21. 10. 1940, 29, 335)

Rahuldada Viivikonna kaevanduse ja Sillamäe õlivabriku tööliste, teenijate, juhtkonna ja seltskondlikkude organisatsioonide palve nimetada ülaltähendatud tööstus edaspidi sms Viktor Kingissepa nimeline põlevkivitööstus.

Tallinn, 12. oktoobril 1940.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus natsionaliseeritud tekstiiltööstuse „Eestisiid" ümbernimetamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 16. 11. 1940, 45, 524)

Vastu tulles natsionaliseeritud tekstiiltööstuse „Eestisiid" töötajate soovile Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidium otsustab nimetada ümber tekstiiltööstus „Eestisiid" — tekstiilkäitiseks „Juuni Võit".

Tallinn, 16. novembril 1940.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus natsionaliseeritud Valtu telliste tehasele sms Jürna nime andmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 16. 11. 1940, 45, 525)

Rahuldada Valtu telliste tehase tööliste, teenijate ja Ehituskivi Tehaste Keskuse palve ja nimetada ülaltähendatud tööstus „Joh. Jürna nimeliseks telliskivi tehaseks".

Tallinn, 16. novembril 1940.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Punase Rändlipu asutamisest maakondadele põllumajanduslike tööde parimate näitajate eest.

(Avaldatud ENSV T 31. 5. 1941, 55, 866)

Selleks, et võidelda parimate tootmisnäitajate eest põllumajanduses sotsialistliku võistluse alusel maakondade vahel, maakondades aga valdade vahel ja üksikute talupoegade vahel, ning Eesti NSV põllumajanduse suurima produktiivsuse saavutamiseks: külvipindade laiendamiseks, maaparanduseks, viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmiseks ja samuti riigile iga liiki maksude ja kohustuste õigeaegseks ja täielikuks täitmiseks, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Asutada Punane Rändlipp, mis antakse maakonnale põllumajanduslike tööde õigeaegse ja parima teostamise eest.

2. Määrata, et Punase Rändlipu andmisega ühel ajal antakse maakondade ja valdade parimate töötajate, põllumajanduse eriteadlaste ja üksikute talupoegade premeerimiseks maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu korraldusse rahaline summa 10.000 rbl. suuruses.

3. Määrata, et Punane Rändlipp ja rahalised preemiad määratakse maakondadele kolm korda aastas pärast järgmiste tähtsamate põllumajanduslike tööde täitmist:

Esimene kord — pärast kevadist külvi määratakse maakonnale, milline on kindlustanud kevadise külviplaani täitmise kõikide kultuuride alal kindlaksmääratud tähtaegadeks, kõrge agrotehnika juures ja kus on täidetud karjapaaritamise kampaania plaan.

Lipp ja preemiad antakse üle hiljemalt 20. juunil.

Teine kord — pärast heinategu määratakse maakonnale, milline on õigeaegselt koristanud loodusliku ja külvatud heina, selle hea kvaliteedi säilitamisega, niitude ja karjamaade parandamise plaani ulatuslikema ja parima täitmise juures (kuivatustööd, kändude juurimine, puhastamine, kivide koristamine, mätaste tasandamine) ja kus loomakasvatus on maksimaalselt kindlustatud loomatoiduga.

Lipp ja preemiad antakse üle hiljemalt 15. augustil.

Kolmas kord — pärast viljasaagi kogumist ja kohustuste täitmist riigi vastu: määratakse maakonnale, milline on õigeaegselt kogunud kõikide kultuuride saagid ja saanud kõrge saagi, õigeaegselt ja kvaliteediliselt täitnud külviplaani, lõpetanud riigile müükide plaani täitmise, arvestused riigiga saadud laenude alal ja naturaalkohustuste alal MT-jaama töö eest 1941. aastal, täielikult täitnud melioratsioonitööde, uudismaade ülesharimise ja sügiskündide plaani ja on kindlustanud parima ettevalmistuse loomade ületalve pidamiseks.

Lipp ja preemiad antakse üle hiljemalt 7. novembril.

4. Kinnitada žürii preemiate määramiseks koosseisus: esimees sms E. Päll ja liikmed sms G. Abels ja sms E. Kadakas.

Tallinn, 24. mail 1941.

---

4. jagu.

Kellaaeg ja puhkepäevad.

Vabariigi Valitsuse otsus 3. augustist 1940.

(Avaldatud RT 5. 8. 1940, 93, 921)

Pannakse kehtima E. N. S. V. territooriumil Moskva kellaaeg, alates 5. augustist 1940 kell 24.00.

Kõigil asutistel ja isikutel 5. augustil kell 24.00 seadida kellad 01.00 peale.

Kõik kellaajad, nagu sõiduplaanide, tööaegade juures, jäävad numbriliselt endisteks, kuid päikese aja järgi saabuvad üks tund varem.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Pühade ja puhkepäevade seaduse muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 21. 10. 1940, 29, 336)

1. Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni aastapäev 7. ja 8. november kuulutatakse puhkepäevaks.

2. Pühade ja puhkepäevade seaduse § 1 p. 12 tühistatakse ja 31. oktoober kuulutatakse tööpäevaks.

Tallinn, 16. oktoobril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Pühade ja puhkepäevade seaduse muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 2. 11. 1940, 53, 616)

Konstitutsiooni päev 5. detsember kuulutatakse puhkepäevaks.

Tallinn, 22. novembril 1940.

---

5. jagu.

Töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede üldkohustuslikkude otsuste andmise kord.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus üldkohustuslike otsuste andmise ja nende rikkumise eest administratiiv-karistuste määramise kohta töötava rahva saadikute Nõukogude maakondade, linnade ja valdade täitevkomiteede poolt.

(Avaldatud ENSV T 17. 4. 1941, 41, 612)

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium määrab:

1. Lubada töötava rahva saadikute Nõukogude maakondade, linnade ja valdade täitevkomiteedele teha üldkohustuslikke otsuseid ja määrata nende rikkumise eest administratiiv-vastutavust.

2. Maakondade ning vabariikliku alluvusega linnade täitevkomiteed võivad teha üldkohustuslikke otsuseid järgmistes küsimustes:

a) ühiskondliku korra kaitseks;
b) elanikkonna tervise kaitseks (tervishoiureeglite täitmine, abinõude tarvitusele võtmine rahvastatud kohtade elamiskõlvuliseks tegemiseks, ühiskondliku toitlustamise teostamine ja võitlus tervishoiuvastaste nähetega);
c) võitluses loodusõnnetustega (tulikahjud, uputused jne.);
d) tänavliiklemise korraldamisel ja maanteede kasutamisel;
e) metsade ja metsaistandike kaitsmisel varguste, hävitamiste ja tulikahjude vastu;
g) tuletõrje teostamisel;
h) ühiskondlikult kasutatavate ettevõtete avamise ja tegevuse korra ja sisemise korralduse suhtes (trammid, autobused, saunad, söögimajad jne.), samuti teatrite, kinode ja teiste avalikkude kohtade avamise ja tegevuse korra ja sisemise korralduse suhtes;
i) kauplemise korra kohta ärides ja turgudel;
j) transportvahendite veohindade määramiseks;
k) ehitiste nõutavas korras hoidmiseks, samuti katuste lumest puhastamiseks, maanteede, kõnniteede, veevärgitorustiku ja veetorude korrashoiuks, majade fassaadidele majanumbrite paigutamiseks ja nende valgustamiseks öösel;
l) nais- ja meestöötajaile põllumajanduses ja naismajatöötajaile linnades kooliskäimise võimaluse kindlustamisel kirjaoskamatuse ja vähese kirjaoskamise likvideerimiseks;
m) agrikultuursete ja zootehniliste paranduste elluviimisel ja võitluses põllumajanduslike kahjuritega;
n) võitlusel loomataudidega;
o) jahinduse ja kalanduse korraldamisel;
p) üldise koolikohustuse teostamise korra kohta;
r) mööduvate vägede majutamisel;
s) tsiviilelanikkonna majutamisel loodusõnnetuste puhul.

3. Valdade ning maakondliku alluvusega linnade täitevkomiteed võivad teha üldkohustuslikke otsuseid järgmistes küsimustes:

a) ühiskondliku korra kaitseks;
b) üldkasutatavate paikade, veekogude ning kaevude tervishoiuliseks kaitseks;
c) tuletõrje-abinõude tarvitusele võtmiseks;
d) võitluses tärkava rohu kahjustamise ning aasade, haljasvööndite ja külvide rikkumise vastu;
e) võitluses loomataudidega ja põllumajanduslike kahjuritega;
g) võitluses loodusõnnetustega (tulikahjud, uputused jne.);
h) kauplemise aja ja korra kindlaksmääramiseks laatadel, turgudel ja teistes kauplemiseks määratud kohtadel;
i) istandike kaitseks, samuti parkide, murude jne. puhtuseks ja korrashoiuks;
j) ühiskondlikult kasutatavate ettevõtete töötamise korra suhtes (söögimajad, restoranid, saunad, ujulad, juuksetööstused, autobused jne.);
k) tänavliiklemise korraldamiseks;
l) mööduvate vägede majutamisel;
m) tsiviilelanikkonna majutamisel loodusõnnetuste puhul.

4. Üldkohustuslikud otsused ei tohi olla vastuolus Eesti NSV territooriumil kehtivate seadustega ega kõrgemalseisvate täitevorganite määruste, juhendite, käskude ning otsustega.

5. Üldkohustuslikud otsused antakse kaheks aastaks, pärast seda kaotavad nad jõu. Igas üldkohustuslikus otsuses peab olema täpselt näidatud, millise territooriumi ta hõlmab ja millisel tähtajal jõustub, misjuures see tähtaeg ei või olla vähem kui 10 päeva arvates väljakuulutamise päevast, välja arvatud erijuhtumid (mööduvate vägede majutamine, võitlus loodusõnnetustega jne.), mil üldkohustuslikud otsused viiakse ellu viivitamata.

6. Üldkohustuslikud otsused tulevad tingimata avaldada ja laiaulatuslikult elanikkonnale teatavaks teha kõigi võimalike vahenditega (üleskleepimine, teatamine koosolekuil, avaldamine ajalehtedes jne.).

7. Juhul, kui üldkohustuslikku otsust rikuvad sõjaväelased või sõjaväeteenistuse-kohuslikud, kes kuuluvad Tööliste ja Talupoegade Punaarmee ridadesse, ei kohaldata karistamisel käesolevat seadlust.

Nende üleastumiste kohta koostatud protokollid saadetakse väeosa vastavale komandörile distsiplinaarkorras mõjutamiseks.

8. Maakondade ja vabariikliku alluvusega linnade täitevkomiteede üldkohustuslikud otsused peab saadetama 2 päeva jooksul, arvates nende vastuvõtmisest täitevkomitee poolt, maakonna või linna prokurörile, samuti Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile ja Rahvakomissaride Nõukogule, valdade ja maakondliku alluvusega linnade täitevkomiteede üldkohustuslikud otsused aga — maakonna prokurörile ja maakonna täitevkomiteele.

9. Juhul, kui prokurör vaidleb üldkohustusliku otsuse vastu, kuulub vastuvaidlus läbivaatamisele täitevkomitees hiljemalt 10 päeva jooksul.

Vastuvaidluse ülaltähendatud tähtajal läbivaatamata jätmine peatab üldkohustusliku otsuse kehtivuse.

10. Üldkohustuslike otsuste rikkumise eest määratakse administratiivkorras üks järgnevaist karistusist: hoiatus, rahatrahv või paranduslikud tööd.

11. Administratiiv-vastutavust kohaldatakse juhul, kui üleastuja tegudel puudub kriminaaliseloom ja kui nendele ei kaasne kriminaalkorras vastutusele võtmine.

12. Karistuse ülemmääraks, millised nähakse ette maakondade täitevkomiteede ja vabariikliku alluvusega linnade täitevkomiteede üldkohustuslikes otsustes, on rahatrahv mitte rohkem kui 100 rublani ja paranduslikud tööd kuni ühe kuuni.

Karistuste ülemmääraks valdade täitevkomiteede ja maakondliku alluvusega linnade täitevkomiteede üldkohustuslikkude otsuste rikkumiste eest on: rahatrahv kuni 15 rublani ja paranduslikud tööd kuni 4 päevani.

13. Üldkohustuslikkude otsuste rikkumise eest administratiiv-karistuste määramine toimub maakonna või linna täitevkomitee juures moodustatud administratiivkomisjoni määrusega. Komisjoni koosseisu kuuluvad: miilitsaülem või tema asetäitja (komisjoni esimehena) ja 4 komisjoni liiget, keda nimetab täitevkomitee.

Neis linnades, kus miilitsavalitsust ei ole, samuti ka valdades, määrab üldkohustuslikkude otsuste rikkumiste eest karistuse täitevkomitee.

14. Maakondade täitevkomiteed ja vabariikliku alluvusega linnade täitevkomiteed võivad oma üldkohustuslikkudes otsustes ette näha linna miilitsajaoskondade ülematele ja maakonna miilitsaülematele õiguse iseseisvalt oma määrustega panna peale administratiiv-karistusi: hoiatus, rahatrahv kuni 15 rublani või rahatrahvi mittetasumisel paranduslikke töid kuni 4 päevani. Nende üldkohustuslikkude otsuste rikkumise eest, mis korraldavad ülaltähendatud linnades tänavliiklemise reegleid ja ühiskondlike kohtade korda, võib rahatrahvi määramise õiguse kuni 3 rublani anda miilitsateenistujale kohapeal. Rahatrahvi kohapeal tasumisest keeldumise puhul protokoll saadetakse edasi miilitsaülemale; viimasel on õigus trahvi kõrgendada mitte rohkem kui kolmekordselt.*)

*) Muudetud Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadusega Seadluse üldkohustuslike otsuste andmise ja nende rikkumise eest administratiivkaristuste määramise kohta töötava rahva saadikute Nõukogude maakondade, linnade ja valdade täitevkomiteede poolt p. 14 muutmise kohta (ENSV T 1941, 55, 861).

15. Maakondade täitevkomiteed võivad oma üldkohustuslikkudes otsustes ette näha valla täitevkomiteedele õiguse maakonna täitevkomitee üldkohustuslike otsuste rikkumise eest määrata administratiiv-karistust: hoiatus, rahatrahv kuni 15 rublani või paranduslikke töid kuni 4 päeva.

16. Üldkohustuslike otsuste rikkumise eest koostavad protokolli miilitsateenistujad, maakondade, linnade või valdade täitevkomiteede liikmed ja teised ametiisikud, kellel selleks õigus (metsakaitse, tuletõrje, tervishoiu-järelevalve jne.).

17. Administratiiv-karistuste määrus peab tehtama hiljemalt ühe kuu jooksul arvates üleastumise päevast ja peab olema üleastujale kätte antud hiljemalt ühe kuu jooksul, arvates määruse tegemise päevast. Nendest tähtaegadest mittekinnipidamisel kuulub asi lõpetamisele.

18. Rahatrahv tuleb tasuda 2 nädala jooksul. Trahvi mittemaksmisel toimub trahvi sissenõudmine NSVL KTK ja RKN 11. aprilli 1937 määruses (NSV LSKK 1937, 30, art. 120) ettenähtud korras või trahvi määranud organ asendab rahatrahvi paranduslike töödega.

19. Paranduslikud tööd määratakse ainult isikutele, kes ei tööta palgalistena riiklikes või ühiskondlikes organisatsioones, ja viiakse täide paranduslike tööde kohalike osakondade — kus need puuduvad, kohaliku täitevkomitee — juhiste järgi (teede parandamisel, tänavate puhastamisel, ühiskondlike ehitiste koristamisel jne.).

20. Administratiiv-karistuse pealepanemine ja selle täideviimine peab olema lõpetatud 5 kuu jooksul arvates üleastumise päevast. Selle tähtaja möödumisel kuulub asi lõpetamisele.

21. Administratiiv-karistuse määruse peale võib kaevata maakonna või linna täitevkomiteele 10 päeva jooksul arvates määruse üleastujale kätteandmisest. Selle tähtaja jooksul kaebuse andmine peatab karistamise. Kaebus antakse karistuse määranud organi kaudu.

Kaebus tuleb läbi vaadata ühe kuu jooksul.

Tallinn, 31. märtsil 1941.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Seadluse üldkohustuslike otsuste andmise ja nende rikkumise eest administratiiv-karistuste määramise kohta töötava rahva saadikute Nõukogude maakondade, linnade ja valdade täitevkomiteede poolt p. 14 muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 31. 5. 1941, 55, 861)

Muuta ära Seadluse üldkohustuslike otsuste andmise ja nende rikkumise eest administratiiv-karistuste määramise kohta töötava rahva saadikute Nõukogude maakondade, linnade ja valdade täitevkomiteede poolt (Eesti NSV Teataja 1941, 41, 612) p. 14 ja panna see punkt kehtima järgmises redaktsioonis:

„14. Maakondade täitevkomiteed ja vabariikliku alluvusega linnade täitevkomiteed võivad oma üldkohustuslikkudes otsustes ette näha linna miilitsajaoskondade ülematele ja maakonna miilitsaülema-

tele õiguse iseseisvalt oma määrusega panna peale administratiiv-karistusi: hoiatus, rahatrahv kuni 15 rublani või rahatrahvi mittetasumisel parandus-likke töid kuni 4 päevani. Nende üldkohustuslikkude otsuste rikkumise eest, mis korraldavad ülaltähendatud linnades tänavliiklemise reegleid ja ühiskondlike kohtade korda, võib rahatrahvi määramise õiguse kuni 3 rublani anda miilitsateenistujaile ja Täitevkomitee poolt eriliselt volitatud järelevalvefunktsioonidega isikuile kohapeal. Rahatrahvi kohapeal tasumisest keeldumise puhul protokoll saadetakse edasi miilitsaülemale; viimasel on õigus trahvi kõrgendada mitte rohkem kui kolmekordselt."

Tallinn, 22. mail 1941.

---

6. jagu.

Plaanimine, arvestus, statistika ja arhiivindus.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Riikliku Arvestusvalitsuse asutamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 10. 1940, 35, 394)

1. Riikliku Plaanikomisjoni juures asutatakse Riiklik Arvestusvalitsus, mille ülesandeks on arvestuse ja statistika arendamine kogu ENSV riikliku ja rahvamajandusliku elu avalduste kohta, et saavutada võimalikult täielikke andmeid sotsialistliku ülesehitustöö korraldamiseks ja valgustamiseks.

Riikliku Arvestusvalitsuse koosseis ja jaotus büroodesse määratakse ajutiselt Riikliku Plaanikomisjoni esimehe poolt.

2. Riigi Statistika Keskbüroo seadus (SK I 1938, 4, 5) kaotab kehtivuse, arvates 1. oktoobrist 1940.

3. Riigi Statistika Keskbüroo asjaajamine, materjalid ja varad antakse üle Riiklikule Arvestusvalitsusele.

Tallinn, 25. oktoobril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus maakondade ja linnade plaanikomisjonide organiseerimise kohta.

(Avaldatud 28. 2. 1941, 23, 300)

Maakondades ja linnades rahvamajanduse plaanimise korraldamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Organiseerida maakondade ning Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnade täitevkomiteede juurde plaanikomisjonid, kes tegutsevad täitevkomiteede osakondade õigustega.

2. Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud maakondade ja linnade plaanikomisjonide põhimäärus.

3. Panna plaanikomisjoni esimeeste ülesanded täitevkomiteede esimeeste asetäitjatele, kohustades neid hiljemalt 10. märtsiks 1941 organiseerima maakondade ja linnade plaanikomisjonid, esitama kinnitamiseks plaanikomisjoni liikmed maakondade ja linnade täitevkomiteedele ning komplekteerima maakondade ja linnade plaanikomisjonide ametkond kooskõlas kinnitatud koosseisudele.

4. Panna ette Eesti NSV Riiklikule Plaanikomisjonile teostada hiljemalt 1. märtsiks 1941 nõupidamine maakondade ja linnade plaanikomisjonide esimeestega organiseerimise küsimuste ja maakondade ja linnade aasta- ning kvartaaliplaanide koostamise üle.

Tallinn, 21. veebruaril 1941. Nr. 294.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 21. veebruari 1941 määruse nr. 294 juurde.

Maakondade ja linnade plaanikomisjonide põhimäärus.*)

1. Maakondade ja linnade plaanikomisjonid tegutsevad täitevkomitee osakondade õigustega.

Maakondade ja linnade plaanikomisjonid alluvad oma tegevuses nii vastava maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele, kui ka ENSV Riiklikule Plaanikomisjonile.

2. Maakondade (linnade) plaanikomisjoni juhiks on plaanikomisjoni esimees.

Maakondade (linnade) plaanikomisjonide liikmed, kogusummas 7—12 inimest, kinnitatakse maakonna (linna) täitevkomitee poolt täitevkomitee osakondade, valdade nõukogude, ettevõtete ja organisatsioonide juhtivatest töötajatest, samuti eriteadlastest, töölistest ja kolhooslastest.

3. Maakonna (linna) plaanikomisjoni aparaat koosneb vastutavaist töötajaist, kes kinnitatud vastavalt kindlaksmääratud koosseisudele.

4. Maakondade (linnade) plaanikomisjonide ülesandeks on:

a) oma täitevkomitee osakondade, samuti kohaliku tähtsusega ettevõtete ja asutiste töö üldine metodoloogiline juhtimine perspektiiv-, aasta- ja kvartaaliplaanide koostamise alal;

b) maakonna (linna) kultuurtegevuse ja majanduse ühtse plaani (perspektiiv-, aasta- ja kvartaali-) koostamine, kaasa arvatud tööstus, põllumajandus ning käsitööstuslikud ja tarbijate kooperatiivid, arvestades seejuures ka vabariiklikus ja liidu alluvuses olevaid ettevõtteid;

c) kontrollida ja valvata kinnitatud plaanide täitmise käiku, võttes tarvitusele abinõusid, mis kindlustaksid nende plaanide täitmist;

d) arvamuste avaldamine maakonna (linna) täitevkomiteele maakonna (linna) eelarve projekti, eelarve täitmise aruande, samuti maakonna (linna) organisatsioonide poolt esitatud üksikute abinõude tarvitamise kavade kohta;

e) tootmisjõudude uurimine ja maakonna (linna) täiendavate ressursside ja reservide väljaselgitamine nende täielikumaks tundmaõppimiseks ja ärakasutamiseks.

5. Maakonna (linna) plaanikomisjonidel on õigus:

a) saada kõigilt maakonna (linna) täitevkomitee osakondadelt, valdade nõukogudelt ja teistelt kohaliku alluvusega ettevõtetelt plaanide projekte, materjale ja andmeid plaani täitmise kohta;

*) Asendatud ENSV RKN määrusega 24. 2. 1945 nr. 165 kinnitatud Maakondade ja linnade plaanikomisjonide põhimäärusega.

b) saada maakonna (linna) territooriumil asuvatelt kõigilt organisatsioonidelt, ettevõtetelt ja asutistelt, vaatamata nende alluvusele, maakonna (linna) plaanide koostamiseks vajalikke materjale ja andmeid, samuti andmeid plaani täitmise kohta — materjalide alusel, mis on eeltähendatud organisatsioonide poolt esitatud kõrgematele asutistele;

c) saada maakonna (linna) arvestusinspektuurilt plaani koostamiseks vajalikke statistilisi ja aruande materjale aruande korra kohta kehtivate reeglite ulatuses ja vastavalt Eesti NSV Arvestusvalitsuse juhistele.

6. Maakonna ja linna plaanikomisjonid tõmbavad oma tööle kaasa laia ühiskonda, ära kasutades teaduslikkude ja teiste asutiste ja ettevõtete materjale.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kütteainetega varustamise ja kütteainete aastaning kvartaalplaanide koostamise ja kinnitamise kohta.*)

(Avaldatud ENSV T 24. 12. 1940, 69, 938)

Kütteainete plaanikindlaks jaotamiseks tarbijatele ja vastavalt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu otsusele 2. detsembrist 1938 nr. 835 Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab kinnitada järgmise kütteainetega varustamise ja aasta- ning kvartaalplaanide koostamise ja kinnitamise korra:

1. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvale Riiklikule Plaanikomisjonile panna kütteainetega varustamise aasta- ja kvartaalplaanide koostamine.

Rahvakomissariaadid ja organisatsioonid-tarbijad koostavad ja esitavad Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvale Riiklikule Plaanikomisjonile aasta ja kvartaalide kütteainetega varustamise avaldused 60 päeva enne planeeritava aasta või kvartaali algust.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuv Riiklik Plaanikomisjon koostab ja esitab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks aasta ja kvartaalide kütteainetega varustamise avaldused 50 päeva enne planeeritava aasta või kvartaali algust.

2. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt kinnitatud avaldused esitatakse 45 päeva enne planeeritava aasta või kvartaali algust NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvale Majandusnõukogule, NSVL Riiklikule Plaanikomisjonile ja vastavale rahvakomissariaadile-varustajale.

3. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuv Riiklik Plaanikomisjon esitab kütteainetega varustamise aasta- ja kvartaalplaanid Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks viie päeva jooksul pärast vastava aasta- või kvartaalplaani kinnitamist NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu poolt.

4. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuval Riiklikul Plaanikomisjonil, rahvakomissariaatidel ja organisatsioonidel-tarbijatel koostada kütteainetega varustamise avaldused täielikus kooskõlas toodangu plaaniga. Avaldused tuleb tõestada toodangu üksuse peale vajaliku kütteainete kulu põhjendatud erinormidega.

5. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuval Riiklikul Plaanikomisjonil hiljemalt 10. jaanuariks 1941 esitada Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks 1941. aasta ja 1941. a. I kvartaali kütteainetega varustamise plaan.

6. Aasta ning kvartaalide kütteplaanid tuleb koostada Rahvakomissariaatide ja organisatsioonidetarbijate järgi eraldi iga kütteaineliigi kohta, näidates eraldi tähtsamate tööstus- ja kommunaalettevõtete, koolide, haiglate ja suuremate linnade elanikkondade kütteainete tarvituse.

7. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuval Riiklikul Plaanikomisjonil koos asjaomaste Rahvakomissariaatide ja organisatsioonidega koostada ja esitada kinnitamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule 5. jaanuariks 1941:

a) suurte ja keskmiste tööstuslike, kommunaal- ja teiste tarbijate nimestik, keda kütteaineid tootvad organisatsioonid peavad varustama vahenditult, ära näidates varustaja organisatsiooni nimetuse ja kütteainete varustamise lao asukoha;

b) kütteainete ladude organiseerimise kava linnades linnaelanike, koolide, haiglate ja väikeste tööstuslike ja kommunaaltarbijate kütteainetega varustamiseks;

d) elukorterite, koolide, haiglate ja teiste avalike hoonete kütteks kütteainete andmise normid ja kord.

8. Eesti NSV Kergetööstuse Rahvakomissariaadil koostada 1941. aasta turbatootmise ettevalmistustööde ja abinõude muretsemise kava. Ettekanne selles asjas koos Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Riikliku Plaanikomisjoni seisukohaga esitada Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule 20. jaanuariks 1941.

9. Eesti NSV Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadil luua eriteadlaste-soojustehnikute komisjon Kommunaalmajanduse ja Kergetööstuse Rahvakomissariaatide ning ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ja Eesti Rahvusliku Jõukomitee esindajate osavõtul, kes läbi töötaks järgmised küsimused:

a) kütteks puid, turvast, turbabriketti ja süsi tarvitavate ettevõtete üleviimine põlevkivi küttele;

b) põlevkivi kasutamise võimalusi keskkütetes koos teiste kütteainetega või ilma, kindlaks määrates nende kütteainete käsitlusviisi ja põlevkivi lisamise protsendi;

d) põlevkivi kasutamise võimalusi koos teiste kütteainetega hollandi-ahjudes ja köögipliitides, kindlaks määrates põlevkivi käsitlusviisi neis koldeis;

e) elamute keskkütte ja hollandi-ahjude praeguse konstruktsiooni otstarbekuse selgitamine;

f) uurimisele võtta saepuru ja laastu- (bituumi lisandiga) briketi otstarbekat valmistamisviisi

*) Sisuliselt muudetud ENSV RK määrusega Eesti NSV piirides toodetava kütteaine jaotamise ja äraandmise korra kohta (ENSV T 1944, 11, 116).

ja kasutamisvõimalust elamute kütteks ja selle organiseerimist;

g) kütteõli kasutamise võimaluste selgitamine ühes majandusliku kalkulatsiooniga;

h) freesturba kasutamisele võtmise võimaluste selgitamine seni masinaturvast tarvitavais jõujaamades.

Ettekanne tähendatud küsimuste ja ettepanekute kohta koos Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Riikliku Plaanikomisjoni seisukohaga esitada Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule 20. jaanuariks 1941.

Tallinn, 20. detsembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus vedelkütteainetega varustamise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 22. 5. 1941, 52, 807)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Keelata alates 20. maist 1941 tööstuslikel rahvakomissariaatidel ja müügiorganisatsioonidel välja anda vedelkütteaineid väljaspool plaani.

Määrata, et Eesti NSV rahvakomissariaatide, linna ja maakonna täitevkomiteede, asutiste ja organisatsioonide varustamine vedelkütteainetega võib toimuda ainult Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt kinnitatud plaani alusel.

2. Kohustada Eesti NSV Riiklikku Plaanikomisjoni koostama vedelkütteainete kasutamise veerandaastaplaanid Eesti NSV jaoks.

Kohustada kõiki rahvakomissariaate, linna ja maakonna täitevkomiteesid, asutisi ja organisatsioone esitama Eesti NSV Riiklikule Plaanikomisjonile tema poolt antud tähtaegadel põhjendatud avaldised neile vajalikele vedelkütteainete fondidele.

3. Panna maakonna ja linna täitevkomiteedele avaldiste tegemine vedelkütteainete saamiseks eraettevõtete ja üksikute majapidamiste jaoks ning nende vahel vedelkütteainete jaotamine.

4. Seoses „Glavneftesbõti" Eesti Vabariikliku Kontori organiseerimisega panna temale Eesti NSV varustamine vedelkütteainetega.

5. Teha ülesandeks Eesti NSV Riiklikule Plaanikomisjonile, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvale Transpordi Peavalitsusele, Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile, „Glavneftesbõti" Eesti Vabariiklikule Kontorile ja Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikule Liidule välja töötada abinõud olemasolevate reservuaaride (kapatsiteetide), taara ja automaatide paremaks kasutamiseks ja esitada need hiljemalt 1. juuniks 1941 läbivaatamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule.

6. Kinnitada juhend vedelkütteainetega varustamise korra kohta ja avaldada see ajakirjanduses.

Tallinn, 9. mail 1941. Nr. 849.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 9. mai 1941 määruse nr. 849 juurde.

Juhend vedelkütteainetega varustamise korra kohta.

1. Vedelkütteainetega varustamise korra kohta käiva Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse alusel on Eesti NSV rahvakomissariaatide, asutiste, organisatsioonide, eraettevõtete ja üksikute majandite varustamine vedelkütteainetega Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt kinnitatud plaani järgi pandud „Glavneftesbõti" Eesti Vabariiklikule Kontorile. Liiduorganisatsioonide varustamine toimub Liidu-rahvakomissariaatide fondide alusel.

2. Eesti NSV Riiklik Plaanikomisjon informeerib Eesti NSV rahvakomissariaate ja organisatsioone nende tarveteks eraldatud fondidest.

3. Rahvakomissariaadid ja organisatsioonid esitavad eraldatud fondide alusel „Glavneftesbõti" Eesti Vabariiklikule Kontorile hiljemalt kolme päeva jooksul fondide jaotuse filiaalide järgi, ära näidates vedelkütteainete saamise koha ja koguse ning organisatsiooni nimetuse.

4. Riikliku Plaanikomisjoni poolt eraldatud fondide ja rahvakomissariaatide jaotuste alusel „Glavneftesbõti" Eesti Vabariiklik Kontor annab välja orderid vedelkütteaine saamiseks nii „Glavneftesbõti" naftabaasidest kui ka ETKVL hulgi- ja jaevõrgust.

5. ETKVL teostab bensiini väljaandmist oma bensiinijaamadest talongide järgi (5, 10 ja 20 liitri ulatuses) valjus kooskõlas „Glavneftesbõti" poolt antud orderitega.

Talongid on kehtivad ainult selle kuu jooksul, millele nad on välja antud.

6. ETKVL annab tarbijaile talonge välja volituste põhjal pärast bensiinihinna äratasumist. Kasutamata talonge võtab ETKVL tagasi kuni järgmise kuu 15. päevani.

7. ETKVL poolt antakse bensiini välja bensiiniautomaatidest talongide järgi, millistel peab olema tindiga kirjutatud bensiinisaava auto number ja mis peavad olema varustatud organisatsiooni pitseriga.

8. Eraettevõtteile ja eramajanditele antakse vedelkütteainet „Glavneftesbõti" Eesti Vabariikliku Kontori poolt maakonna ja linna täitevkomiteede lubade alusel selleks otstarbeks eraldatud fondide piirides.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus rahvamajandusliku arvestuse korralduse kohta Eesti NSV-s.

(Avaldatud ENSV T 16. 12. 1940, 65, 869)

Arvestuse korraldamiseks rahvamajanduse plaani täitmisest ja täpsete andmete saamiseks sotsialistlikust ülesehitustööst Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada kõiki rahvakomissariaate ja vabariiklikke keskasutisi organiseerima 1941. a. jaanuarist arvestuse ja aruandmise korraldust neile alluvais ettevõtteis ja asutisis NSV Liidus kehtivate vormide ja juhendite kohaselt.

2. Kohustada Eesti NSV Riiklikku Arvestusvalitsust osutama rahvakomissariaatidele ja vabariiklikele keskasutisile igakülgset abi arvestuse ja aruandmise sisseseadmisel, samuti esitama kõik nõudmised õigeaegselt ja teostama süstemaatilist kontrolli arvestusala õige korralduse üle.

3. Kohustada kõiki rahvakomissariaate ja vabariiklikke keskasutisi esitama kõiki nende poolt tar-

vituselevõetud perioodilise ja ühekordse aruandmise vorme Riiklikule Arvestusvalitsusele läbivaatamiseks ja kinnitamiseks. Kinnitamata aruande vormide tarvituselevõtmisel on Riiklik Arvestusvalitsus kohustatud NSV Liidus kehtiva seadusandluse alusel võtma vastutusele nii isikuid, kes nõuavad, kui ka isikuid, kes esitavad ebaseaduslikke aruandeid.

4. Määrata, et Riiklik Arvestusvalitsus teotseb NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt vastuvõetud NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Rahvamajandusarvestuse Keskvalitsuse ja vabariikide rahvamajandusarvestuse valitsuste määruse alusel. Riikliku Arvestusvalitsuse otsused ja ülesanded arvestuse ja statistika alal, mis põhinevad Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsuseil või NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Rahvamajandusarvestuse Keskvalitsuse direktiivel, on kohuslikud kõigile asutisile ja organisatsioonele Eesti NSV territooriumil. Protesti avaldamine Riikliku Arvestusvalitsuse korralduste või ülesannete vastu ei anna asutisile ja organisatsioonele õigust jätta need korraldused või ülesanded täitmata.

5. Kõik asutised ja organisatsioonid on Riikliku Arvestusvalitsuse nõudmisel kohustatud esitama materjale kõigi nende poolt tehtavate arvestus-statistiliste tööde kohta, ükskõik millises töötlemise staadiumis.

6. Kohustada kõiki asutisi ja organisatsioone arvestuse alal pidama karmi distsipliini ja hoolitsema aruannete õigeaegse esitamise eest kinnitatud vormidel ja kindlaksmääratud tähtaegadel.

Teha Riiklikule Arvestusvalitsusele ülesandeks jälgida distsipliinist kinnipidamist arvestuse alal ja võtta vastutusele isikud, kes on süüdlased ebaõigete andmete esitamises või arvestus-statistiliste materjalide kehtimapandud vormide ja esitamise tähtaegade korduvas rikkumises.

7. Organiseerida Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna täitevkomitee ning maakonna täitevkomiteede juures arvestusinspektuurid, samuti jaoskonnainspektuurid maal (keskmiselt 1 inspektor 3—4 valla kohta).

8. Linnade ja maakondade arvestusinspektuurid alluvad vahenditult Riiklikule Arvestusvalitsusele ja on ette nähtud ta eelarves.

9. Teha linna ja maakonna täitevkomiteedele ülesandeks kuu aja kestel kinnitada kokkuleppel Riikliku Arvestusvalitsusega ametisse linnades ja maakonnis arvestusinspektuuride juhatajad, jaoskonnainspektorid maal aga hiljemalt 1. märtsiks 1941.

10. Kohustada vastavaid linna ja maakonna täitevkomiteid andma linnade ja maakondade arvestusinspektuurele tasuta kasustamiseks neile tööks vajalikud ruumid.

Jaoskonnainspektorile antakse tasuta tööruum koos majandusliku teenindamisega (koristamine, valgustus, küte, telefoni kasutamine), selle valla täitevkomitee poolt, mille territooriumil arvestusinspektuur asutatakse.*)

11. Teha maakonna ja valla täitevkomiteedele kokkuleppel Riikliku Arvestusvalitsusega ülesandeks hiljemalt 1. märtsiks 1941 organiseerida võimeliste ja usaldusväärsete isikute hulgast arvestusala volinikkude võrk arvestusorganeile vajalikkude andmete kogumiseks ja teatamiseks põllumajanduse arengu kohta.

Arvestusala volinikud kinnitatakse ametisse valla täitevkomiteede poolt, keskmiselt 1 volinik 75—80 põllumajapidamise kohta.

12. Teha Riiklikule Arvestusvalitsusele ülesandeks koos Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadiga töötada välja kavad arvestustööliste kaadrite ettevalmistamiseks ja esitada vastavad ettepanekud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule 1. jaanuariks 1941.

13. Kohustada Eesti NSV Riigikontrolli Rahvakomissari sms A. Uibo't korraldama järelevalvet käesoleva määruse täitmise üle.

14. Käesolev määrus avaldada vabariiklikes ja kohalikes ajalehis.

Tallinn, 11. detsembril 1940.

*) Muudetud ENSV RKN määrusega rahvamajandusliku arvestuse korraldamise kohta Eesti NSV-s antud määruse osaliseks muutmiseks (ENSV T 1941, 49, 745).

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus rahvamajandusliku arvestuse korraldamise kohta Eesti NSV-s antud määruse osaliseks muutmiseks.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 745)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 11. detsembril 1940 rahvamajandusliku arvestuse korralduse kohta Eesti NSV-s antud määruse (ENSV Teataja 1940, 65, 869) p. 10 muuta ja panna kehtima järgmises redaktsioonis:

10. Kohustada vastavaid linna ja maakonna täitevkomiteid andma linnade ja maakondade arvestusinspektuuridele tasuta kasutamiseks neil tööks vajalikud ruumid koos majandusliku teenindamisega (koristamine, valgustus, küte, telefoni kasutamine).

Jaoskonnainspektorile antakse tasuta tööruum koos majandusliku teenindamisega (koristamine, valgustus, küte, telefoni kasutamine) selle valla täitevkomitee poolt, kelle territooriumil arvestusinspektuur asub.

Ruumide ja majandusliku teenindamise kulud võtta kohalikule eelarvele.

Tallinn, 8. mail 1941. Nr. 837.

Statistiliste andmete kogumise korraldamise määrus.

Antud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 4. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 6. 9. 1940, 4, 37)

I.

§ 1. Kõik ametiasutiste poolt ettevõtetes korraldatavad ankeedid, milledele vastamine on ettevõtetele kohuslik, toimetatakse kokkuleppel Riikliku Plaanikomisjoniga.

§ 2. Riiklikul Plaanikomisjonil on õigus täiendada või kitsendada § 1 tähendatud ankeedi küsimustikku.

Ankeedi korraldamine jääb ära, kui Riiklik Plaanikomisjon saab vastata ankeedi küsimustikule olemasolevate andmetega, kas otseselt või temale alluvate uurimisorganite kaudu.

§ 3. Kõik ettevõtted on kohustatud saatma Riiklikule Plaanikomisjonile ärakirjad kõigist neile kohuslikest perioodilistest aruannetest ja nende poolt esitatavaist statistilistest andmetest ning vastustest ankeetidele ettevõtte tegevuse kohta. Samuti on ettevõtted kohustatud esitama Riiklikule Plaanikomisjonile ärakirjad kõigist muudele asutistele esitatavaist kavadest või ettepanekuist ettevõtte või selle tegevuse laiendamise, kitsendamise või ratsionaalsema korraldamise kohta.

§ 4. Riiklikul Plaanikomisjonil on õigus korraldada omal algatusel igasuguseid ankeete ning koguda omal algatusel temale vajalikku statistilist materjali, kasutades selleks tarbekorral vastavate asutiste kaasabi.

§ 5. Riikliku Plaanikomisjoni Esimehel on õigus anda käesoleva määruse teostamiseks üksikasjalikke korraldusi.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Tallinn, 4. septembril 1940.

Korraldus statistiliste andmete kogumise korraldamise määruse teostamise kohta.

Antud Riikliku Plaanikomisjoni Esimehe poolt 12. septembril 1940.

A l u s: Statistiliste andmete kogumise korraldamise määruse § 5 (ENSV Teataja 1940, 4).

(Avaldatud ENSV T 17. 9. 1940, 8, 75)

Statistiliste andmete kogumise korraldamise määruse § 3-das nimetatud ärakirju perioodilistest aruannetest, statistilistest andmetest ja vastustest ankeetidele pole tarvis saata Riiklikule Plaanikomisjonile, kui samad andmed juba saadetakse Riigi Statistika Keskbüroole, mis nüüdsest peale asub Riikliku Plaanikomisjoni juures.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus majapidamiste arvestuse sisseseadmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 1. 7. 1941, 64, 1030)

Vastavalt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 26. jaanuarist 1934 nr. 185 ja NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Statistika Keskvalitsuse poolt kinnitatud juhendile majapidamiste algarvestuse sisseseadmiseks valla TRSN täitevkomiteede juures, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Iga majapidamise kohta arvestuspõhiandmete saamiseks ja maarahva parema majandusliku ning kultuurilise teeninduse eesmärgil seada sisse Eesti NSV territooriumil majapidamiste algarvestus seisuga 1. juuli 1941.

2. Kohustada valla TRSN täitevkomiteesid ajavahemikus 1. kuni 15. juulini 1941 koostama iga valla territooriumil asetseva majapidamise kohta majapidamiskaardi, vaatamata antud majapidamise perekonnaliikmete tegevusalale (talupojad, töölised, teenijad jne.) ja olenemata sellest, kas neil perekonnil on kasutamiseks maad, külve, kariloomi, hooneid, inventari jne. või mitte.

3. Majapidamiskaardid täidab üldreeglina valla täitevkomitee sekretär, küsitledes majapidajaid (perekonnapäid); majapidamiskaardile kantud andmete õigsuse eest vastutab majapidaja oma allkirjaga kaardi esiküljel.

4. Lubada valla täitevkomiteedel kutsuda abiks sekretäridele tehniliselt võimelisi isikuid, vabastades viimaseid majapidamiste arvestuse sisseseadmise ajaks nende põhiülesannetest, ameti ja töötasu alalhoidmisega oma ametiala järgi.

5. Kohustada Eesti NSV Statistikavalitsust ning maakonna ja valla TRSN täitevkomiteesid teostama kõigi majapidamiste arvestuse sisseseadmistöödele rakendatavate isikute instrueerimist.

6. Valla täitevkomiteede sekretäride süstemaatiline instrueerimine majapidamiskaartide pidamise kohta ja järelevalve nende õige sisu üle panna maakonna TRSN täitevkomiteedele ja NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Statistika Keskvalitsuse maakonna inspektoreile.

7. Vastutus majapidamisarvestuse õige sisseseadmise ja kõigi majapidamistes tekkivate muutuste õigeaegse kandmise eest majapidamiskaardile panna valla täitevkomiteede sekretäridele.

8. Kohustada valla täitevkomiteede esimehi esitama kokkuvõtteid majapidamiskaartidelt tegeliku külvi, loomade arvu ja põllumajandusliku inventari kohta 1. augustiks 1941 Statistika Keskvalitsuse maakonna inspektorite kaudu Eesti NSV Statistika Valitsusele, kes need pärast läbitöötamist esitab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule.

9. Kulud, mis seoses majapidamiskaartide ja nende säilitamiskastide valmistamisega, kanda vabariikliku eelarve arvele vastavalt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 3. detsembrist 1934 nr. 2663.

10. Kohustada Eesti NSV Statistika Valitsuse juhatajat sms Marčenkovi esitama majapidamiste arvestuse sisseseadmise tulemuste kohta vabariigis ettekanne 1. septembriks 1941 Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule.

11. Kohustada maakonna ja valla täitevkomiteesid teostama maarahva seas laialdast massilist selgitustööd majapidamiste arvestuse sisseseadmise poliitilise ja rahvamajandusliku tähtsuse kohta.

Tallinn, 25. juunil 1941. Nr. 1236.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Statistika Keskvalitsuse Õppekombinaadi organiseerimise kohta majandusarvestuse kaadrite ettevalmistamise ja täiendamise alal.

(Avaldatud ENSV T 22. 5. 1941, 52, 814)

Vastavalt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures oleva Majandusnõukogu 1. veebruari s. a. nr. 581 otsusele Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Organiseerida NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Statistika Keskvalitsuse Vabariiklik Õppekombinaat, kellele ülesandeks teha ette valmistada ja täiendada majandusarvestuse kaadreid vabariigi rahvamajanduse jaoks.

2. Avada Õppekombinaadi osakonnad esimeses järjekorras Tallinnas ja Tartus, edaspidi Narvas ja Pärnus.

3. Kohustada kõiki rahvakomissariaate, peavalitsusi, organisatsioone ja ettevõtteid ette valmistama ja täiendama pea- ja vanemraamatupidajaid, raamatupidajaid, arveametnikke, ökonomiste ja statistikuid NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Statistika Keskvalitsuse Õppekombinaadi kaudu vastavate kokkulepete alusel.

4. Rahvakomissaridel, peavalitsuste juhatajail ja organisatsioonide ja ettevõtete juhtijail esitada 1. juuniks s. a. Õppekombinaadile konkreetsed plaanid arveametnike kaadrite ettevalmistamise ja täiendamise vajaduse kohta 1941. aastal.

5. Kohustada Õppekombinaadi direktorit võtma tarvitusele kõik vajalikud abinõud, et kombinaat võiks 1. augustil s. a. täie koormatusega õppetööle asuda.

6. Võtta teadmiseks NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Statistika Keskvalitsuse kaadrite ettevalmistamise Valitsuse juhataja sms Fisson'i teadaanne, et Leningradi Õppekombinaadi professuuri jõududega korraldatakse enne õppetöö algust seminar kombinaadi pedagoogilise kaadri ettevalmistamiseks.

Tallinn, 17. mail 1941. Nr. 926.

Määrus arhiiviasjanduse organiseerimise kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis.

Antud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 4. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 6. 9. 1940, 4, 39)

Lähtudes Eesti NSV töötava rahva huvidest ja arvestades arhiivimaterjalide määratut tähtsust riiklikul ümberkorraldamisel ja maa kõigi poliitilise, majandusliku ja kultuurilise elu alade arenemisel, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kuulutada kogu rahva varaks, s. o. riigi omanduseks, kogu Eesti territooriumil kõik dokumentaalsed arhiivimaterjalid (toimikud, raamatud, dokumendid, kirjavahetus, käsikirjad, plaanid, joonised, päevapildi-ülesvõtete ja kinofilmide negatiivid ja positiivid, heliülesvõtete materjalid jne.), mis omavad riiklikku väärtust:

a) praegutegutsevatel riiklikel, ühiskondlikel, kutselistel ja kooperatiivsetel asutistel, organisatsioonidel ja ettevõtetel;
b) natsionaliseeritud tööstuslikel, transport- ja teistel ettevõtetel, rahandus-, krediit- ja kindlustusasutistel; teaduslikel, kultuur- ja õppeasutistel; mõisnike mõisadel, lossidel ja taludel, trükindusorganitel jne.;
c) vana riigikorra likvideeritud valitsemis-, sõja-, kohtu- ja teistel organeil ja asutistel;
d) likvideeritud rahvaesinduslistel organisatsioonidel;
e) üksikisikute arhiivimaterjalid, millised on kogunenud seoses nende isikute tegevusega riiklikes, poliitilistes, kutselistes, ühiskondlikes ja teistes organisatsioonides ning asutistes, samuti ka natsionaliseeritud ettevõtetes ja asutistes.

2. Kõik riigi omandusena olevad arhiivimaterjalid kuuluvad riiklike arhiiviorganite korraldusse ja antakse säilitamiseks nende organite arhiividesse.

Riiklike arhiiviorganite korraldusse lähevad ka kõik praegu olemasolevad vanad riiklikud, ametlikud ja eraarhiivid.

3. Asutiste, organisatsioonide ning ettevõtete praegutoimuva asjaajamise toimikud ja kirjavahetus jäävad nende juurde tähtajani, millise määravad arhiivivalitsuse riiklikud organid; pärast seda antakse need hoiule riigi arhiividesse.

4. Riiklikel, ühiskondlikel, kutselistel, kooperatiiv- ja eraasutistel, organisatsioonidel, ettevõtetel, ameti- ja eraisikuil ei ole õigust hävitada riigi arhiivifondi koosseisu kuuluvaid arhiivimaterjale (toimikud, raamatud, dokumendid, kirjavahetus, joonised, kaardid, plaanid, skeemid, päevapildi- ja kinoülesvõtete negatiivid ja positiivid, heliülesvõtete materjalid, proklamatsioonid, lendlehed jne.).

5. Kõik asutised, organisatsioonid, ettevõtted, ameti- ja eraisikud on kohustatud:

a) viivitamata teatama riiklikele arhiiviorganeile neil olevatest või kuskil varjatud arhiivimaterjalidest, ja võtma tarvitusele tarvilikud abinõud nende materjalide säilimise kindlustamiseks kuni nende riigi arhiividesse hoiuleandmise momendini;
b) viivitamata andma hoiule riigi arhiividesse korraldatuina ning nimestikega varustatult kõik arhiivimaterjalid, millised riiklike arhiiviorganite poolt on tunnustatud üleantavaks nende korraldusse;
c) võtma tarvitusele abinõusid ülejäänud arhiivimaterjalide korrastamiseks ja säilimise kindlustamiseks kuni nende järgmise hoiuleandmiseni riigi arhiividesse.

6. Isikud, kes süüdlased arhiivimaterjalide hävitamises, varjamises või nende mitteüleandmises riigi arhiividesse, võetakse kohtulikule vastutusele.

Määrus riigiarhiivide organiseerimise kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis.

Antud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 4. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 6. 9. 1940, 4, 40)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Arhiivimaterjalide alalhoidmiseks, korrastamiseks, teaduslikuks ja praktiliseks töötlemiseks organiseerida Tallinnas Siseasjade Rahvakomissariaadi juures Eesti NSV Riigi Keskarhiiv.

2. Tartus asuv Riigi Keskarhiiv, milline kuulub ENSV Hariduse Rahvakomissariaadi juhtimisele, anda üle ruumidega, sisseseadega ja kogu varaga ENSV Siseasjade Rahvakomissariaadi juhtimisele, muutes nimetatud arhiiv Riigi Keskarhiivi Tartu osakonnaks.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus linna- ja maa-arhiivide organiseerimise kohta Eesti NSV-s.

(Avaldatud ENSV T 12. 12. 1940, 63, 785)

Silmas pidades töötava rahva huve ja arvestades arhiivimaterjalide määratu suurt tähtsust riikliku ümberehituse töös ja kõikide riigi poliitilise, majandusliku ja kultuurse elu alade arendamisel, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Organiseerida kohaliku tähtsusega arhiivimaterjalide koondamiseks ja korraldamiseks ning nende praktiliseks ja teaduslikuks läbitöötamiseks Siseasjade Rahvakomissariaadi vastava osa- või jaoskonna juures järgmised linna- ja maa-arhiivid:

1) Tallinna ja Harjumaa Arhiiv — Tallinnas
2) Tartu ja Tartumaa „ — Tartus
3) Narva ja Virumaa „ — Narvas
4) Pärnu ja Pärnumaa „ — Pärnus
5) Järvamaa „ — Paides
6) Läänemaa „ — Haapsalus
7) Saaremaa „ — Kuressaares
8) Valgamaa „ — Valgas
9) Võrumaa „ — Võrus
10) Petserimaa „ — Petseris
11) Viljandimaa „ — Viljandis.

2. Ümber nimetada mainitud linnade senised linnaarhiivid vastavalt punkt 1. määratud nimetusele.

3. Kinnitada Siseasjade Rahvakomissari poolt esitatud ajutised koosseisud linna- ja maa-arhiivide kohta; kulud võtta Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna eelarvetesse nende linnade linna- ja maa-arhiivide suhtes ning vastavate maakondade eelarvetesse ülejäänud maa-arhiivide suhtes.

4. Üldine arhiivinduslik juhtimine panna ENSV Siseasjade Rahvakomissariaadi Arhiivide Talitusele vastavalt NSVL Siseasjade Rahvakomissariaadi käskkirjale nr. 208, 23. aprillist 1939.

Tallinn, 10. detsembril 1940.

---

7. jagu.

Passisüsteem, elanike sisse- ja väljakirjutamine, perekonnaseisuaktide registreerimine.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus ühise passisüsteemi sisseseadmise kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis.

(Avaldatud ENSV T 2. 4. 1941, 35, 528)

Kooskõlas NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 8. veebruarist 1941 nr. 272 Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Laiendada Eesti Nõukogude Sotsialistlikule Vabariigile ühine passisüsteem, mis on kehtima pandud NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 10. septembril 1940 kinnitatud passimäärustikuga.

2. Passide väljaandmist ja sissekirjutamist linnades ja töölisasulates alata maikuul 1941 ja lõpetada augustikuul 1941.

3. Teha Siseasjade Rahvakomissarile ülesandeks avaldada väljavõte NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 10. septembril 1940 kinnitatud passimäärustikust.

Tallinn, 26. märtsil 1941. Nr. 526.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus hooletuse läbi passi kaotamise ja passi teadliku rikkumise kohta.

(Avaldatud ENSV T 18. 2. 1941, 19, 226)

Et võidelda sagedamaks muutuvate passide kaotamise juhtude vastu nende hooletu hoidmise tõttu ja et passide teadlikku rikkumist ära hoida, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Passi riisumise või kaotuse korral, mis tingitud passi hooletust hoidmisest, samuti passi teadliku rikkumise eest passi omanik langeb administratiivkorras trahvi alla kuni 100 rublani. Kui kindlaks tehakse, et pass on teadlikult rikutud omakasu sihil, passi omanik võtta vastutusele kriminaalkorras.

Tallinn, 11. veebruaril 1941. Nr. 179.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV territooriumil Töölis-Talupoegade Miilitsa organites elanikkude kohusliku sisse- ja väljakirjutamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 1. 1941, 5, 63)

Eesti NSV linnade, töölisalevite, uusasulate ja piirivöö maakohtade elanikkonna arvestamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada kõiki isikuid, kes saabuvad Eesti NSV ühte või teise kohta või lahkuvad sealt, endid sisse või välja kirjutama 24 tunni jooksul TT Miilitsa kohalikus organis; neis väheasustatud linnades, töölisalevites ja maakohtades aga, kus ei ole TT Miilitsa organeid — kohaliku omavalitsuse kaudu maakonna TT Miilitsa osakonnas.

2. Võtta sissekirjutamise eest riigilõivu 1 rubla suuruses.

3. Sisse- ja väljakirjutamise eest on vastutavad:
a) majavalitsejad, komendandid, munitsipaliseeritud ja asutistele kuuluvate majade administratsioonid, rentnikud, majaomanikud, samuti sissesõitvatele isikutele eluruume andvad isikud;
b) hotellide, võõrastemajade ja sissesõiduhoovide administratsioonid;
c) haiglate, sanatooriumide, puhkekodude ja teiste raviasutiste administratsioonid;
d) kohtades, kus sissekirjutamine toimub kohalike omavalitsuste kaudu, on sissekirjutamise eest vastutavad peale eelmistes punktides tähendatud isikute ka nende omavalitsuste poolt selleks määratud isikud.

4. Kohustada TT Miilitsa organeid trahvima isikuid, kes rikuvad sisse- ja väljakirjutuse eeskirju, esimene kord kuni 100 rublani, korduvatel juhtudel aga võtma kriminaalvastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 192-a põhjal.

Ametiisikud, kelle ülesandeks on valvata õigeaegse sisse- ja väljakirjutuse üle ja kes võimaldasid isikute elamist sisse kirjutamata või jätsid lahkunud isiku välja kirjutamata, trahvitakse kuni 100 rublani, korduvatel juhtudel aga võetakse nad vastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 111 põhjal.

5. Käesolev määrus jõustub avaldamisega ajalehtedes.

Tallinn, 8. jaanuaril 1941. Nr. 47.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus perekonnaseisuaktide registreerimise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 1. 1941, 5, 65)

1. Seoses Eesti NSV territooriumil VNFSV Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeksi kehtimahakkamisega*) panna alates 15. jaanuarist 1941 Eesti NSV territooriumil kehtima NSVL üldine perekonnaseisuaktide registreerimise kord.

2. Lisaks Tallinnas, Tartus, Rakveres, Viljandis, Valgas, Pärnus, Petseris, Narvas ja Tallinna linna Nõmme linnaosas asutatud perekonnaseisuaktide-büroodele organiseerida Võrus, Paides, Haapsalus ja Kuressaares linnade perekonnaseisuaktide bürood. Teistes linnades ja valdades perekonnaseisuaktide registreerimise kohustus panna vastavate linnade ja valdade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede sekretäridele.

3. Linnade ja valdade täitevkomiteed on kohustatud kandma oma eelarve korras kõik perekonnaseisuaktide registreerimisega seoses olevad majanduslikud ja muud kulud.

4. Maakondade, linnade ja valdade kohalike täitevkomiteede esimeestel lasub vastutus perekonnaseisuaktide registreerimiseks normaalsete ja kultuursete tingimuste loomise eest.

5. Maakondade, linnade ja valdade täitevkomiteede esimehi kohustada kõigiti kaasa aitama linnade ja valdade täitevkomiteede sekretäride ettevalmistamisele perekonnaseisuaktide registreerimise tööks.

6. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 27. juulist 1936 (LSKK 1936, nr. 44, art. 369) sündide ja surmajuhtumite registreerimise korra ning tähtaegade kohta.

Tallinn, 10. jaanuaril 1941. Nr. 54.

Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus sündide ja surmajuhtumite registreerimise korra ja tähtaegade kohta.

Elanikkonna loomuliku liikumise arvestuskorra edasise parandamise eesmärgil NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

1. Sündide ja surmajuhtumite registreerimine linnades ja rajoonikeskustes toimub linnade ja rajoonide perekonnaseisuaktide büroodes (PerB), maal ja töölisalevites — maa-asulate ja alevite nõukogudes.

Sünni- ja surmajuhtumi registreerimine toimub maksuta.

2. Lapse sünd registreeritakse vanemate või ühe neist avaldusel; vanemate haiguse ja surma korral või kui neil mõnel muul põhjusel on võimatu avalduse esitamine — sugulaste või teiste isikute avaldusel, kelle hooldamisel on laps, hiljemalt ühe kuu jooksul arvates sündimise päevast. Surnultsündinute registreerimine peab toimuma aga hiljemalt 24 tunni jooksul arvates sünnitamise hetkest.

Heitlaps registreeritakse tema leidja või Töölis-Talupoegade Miilitsa organite avaldusel hiljemalt kolme ööpäeva jooksul arvates tema leidmisest.

3. Surmajuhtum registreeritakse surnu sugulaste või vastava majavalitsuse avaldusel hiljemalt kolme päeva jooksul arvates surma saabumisest.

Vägivaldne surm (tapmine), samuti surm enesetapmise või õnnetusjuhu tagajärjel registreeritakse uurimise või Töölis-Talupoegade Miilitsa organite avaldusel hiljemalt 24 tunni jooksul arvates suremisest või laiba leidmisest ja ainult arstitunnistuse alusel surma põhjuse kohta.

4. Vastutus sündide ja surmajuhtumite õigeaegse ja õigeviisilise registreerimise tagamise eest (registreerimistähtaegade ja -korra teatavakstegemine elanikkonnale, registreerimisest hoidumise juhtude väljaselgitamine, aktiraamatute õige pidamine jne.) panna: linnades — rajoonide ja linnade PerB-de juhatajatele isiklikult, maal aga — vastavate maa-asulate ja alevite nõukogude sekretäridele isiklikult.

5. Määrata sündide ja surmajuhtumite registreerimisest hoidumise, samuti käesoleva määrusega seatud registreerimistähtaegadest mittekinnipidamise eest — rahatrahv 25 rublast kuni 100 rublani, mis määratakse rajoonide täitevkomiteede, linnade, maa-asulate ja alevite nõukogude määrustega.

6. Ametiisikud alluvad sündide ja surmajuhtumite registreerimisest põhjendamata hoidumise, mitteõigeaegse registreerimise, samuti elanikkonna loomuliku liikumise arvestuse kohta seatud tähtajaks andmete mitteesitamise või ebaõigete andmete esitamise eest kriminaalvastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 111 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi.

7. Teha NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissariaadile ülesandeks anda välja käesoleva määruse rakendamiseks juhend, milles eriti ette näha sünni- ja surmajuhtumi registreerimise sissekande vorm.

8. Panna ette liiduvabariikidele viia oma seadusandlus vastavusse käesoleva määrusega.

*) Vt. Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus VNFSV Tsiviilkoodeksi, VNFSV Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeksi, VNFSV Tsiviilprotsessi koodeksi ja VNFSV Kriminaalprotsessi koodeksi kehtimapaneku kohta (ENSV T 1940, 73, 1007; 1941, 8, 92).

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus perekonnakirjade korraldamiseks väljaantavate dokumentide maksudest vabastamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 18. 2. 1941, 19, 225)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Eesti NSV kodanike kohta peetavate perekonnakirjade korraldamiseks vajalikkude dokumentide väljaandmine toimub tasuta.

Tallinn, 11. veebruaril 1941. Nr. 178.

---

8. jagu.

Organisatsioonide riikliku registreerimise ja likvideerimise eeskirjad.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registreerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 24. 2. 1941, 21, 264)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

1. Võtta rakendamisele Eesti NSV territooriumil alates 1. jaanuarist 1941 Riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registratsiooni määrustik, mis kinnitatud NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 16. aprillist 1940 (LMKK 1940, nr. 15, art. 363) ja avaldada tähendatud määrustiku eestikeelne tõlge.

2. Kohustada kõiki teotsevaid riiklikke, kooperatiivseid ja ühiskondlikke majanduslikke organisatsioone ja ettevõtteid teostama riiklikku registratsiooni hiljemalt 1. aprilliks 1941.

Tallinn, 18. veebruaril 1941. Nr. 254.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 18. veebruari 1941 määruse nr. 254 juurde.

Riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ning ettevõtete riikliku registratsiooni määrustik.

Kinnitatud NSVL RKN määrusega 16. aprillist 1940 (LMKK 1940, nr. 15, art. 363).

1. Riikliku registratsiooni eesmärgiks on juriidilise isiku õigusi kasutavate sotsialistliku majanduse organisatsioonide ja ettevõtete ning nende filiaalide arvelevõtmine, samuti ka nende organisatsioonide ja ettevõtete tekkimise, reorganiseerimise ja tegevuse lõpetamise seaduslikkuse kontroll.

2. Riiklikule registreerimisele kuuluvad:

a) riiklikud ühendused, trustid, kaubastud, kombinaadid, kes tegutsevad trustide õigustega, ettevõtted, kes vahenditult alluvad rahvakomissariaadile (ametkonnale), ja teised trustide õigustega organisatsioonid;

b) teaduslikkude uurimisasutiste, kõrgemate tehniliste õppeasutiste, kõrgemate õppeasutiste ja tehnikumide juures asuvad tööstuslikud abiettevõtted, samuti ka abiettevõtted, mis on organiseeritud isemajandamise alusel ainuüksi nende eelarveliste asutiste teenimiseks, kellede juures nad asuvad (autobaasid, söögimajad, õmblustöökojad jts.);

c) igaliigilised kooperatiivorganisatsioonid, peale põllumajanduslike ja kalastusartellide, mis registreeritakse erikorras, samuti ka kooperatiivorganisatsioonide ettevõtted, kes kasutavad juriidilise isiku õigusi;

d) ühiskondlikkude organisatsioonide ettevõtted, kes kasutavad juriidilise isiku õigusi;

e) käesolevas paragrahvis tähendatud organisatsioonide filiaalid, nagu: osakonnad, kontorid, agentuurid ja nende organisatsioonide teised esindused, sealhulgas ka nende alalised ainuisiklikud volinikud.

3. Peale § 2 tähendatud juriidiliste isikute ja nende filiaalide kuuluvad riiklikule registreerimisele ka NSVL ja liiduvabariikide rahvakomissariaatide ning ametkondade nende peatalituste kontorid, osakonnad, agentuurid jts., kelledele on antud isemajandamise õigused.

4. Riiklikule registreerimisele ei kuulu:

a) rahvakomissariaatide (ametkondade) peatalitused, niihästi need, mis on üle viidud täielikule isemajandamisele, kui ka need, mis täidavad kaubamüügi ja varustuslikke funktsioone isemajandamise alusel, samuti ka kombinaadid glavkide õigustega;

b) ettevõtete ehitustalitused ja ehitavate ettevõtete direktsioonid;

c) isemajandamisel mitte olevad magasinid, töökojad ja teised ettevõtted, kes kuuluvad juriidiliste isikute ja nende filiaalide koosseisu;

d) organisatsioonid, kes on isemajandamisel, kuid kellede põhieesmärgiks ei ole majanduslik tegevus (polikliinikud, sanatooriumid, puhkekodud, staadionid, teatrid ja teised näite-ettevõtted, klubid, tööpaleed jts., samuti ka majavalitsused).

5. Isemajandamisel olevad tootmisettevõtted, ehitus- ja montaažkontorid, magasinid ja teised ettevõtted, kes on juriidiliste isikute koosseisus, ei kuulu iseseisvale registreerimisele. Nende ettevõtete nimekiri kantakse riiklikku registrisse selle juriidilise isiku registreerimisel, kelle koosseisu nad kuuluvad.

6. Riikliku registratsiooni organiteks on:

a) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaat;

b) liidu- ja autonoomsete vabariikide Rahanduse Rahvakomissariaadid;

c) kraide, oblastite, linnade, ringkondade ja rajoonide rahandusosakonnad.

7. Paragrahvi 2 p. a, b, c ja d loetletud organisatsioonid ja ettevõtted, olenevalt sellest, kas nad on liidu-, vabariiklikus või kohalikus alluvuses, registreeritakse kas NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadis, liidu- ja autonoomsete vabariikide Rahanduse Rahvakomissariaatides või kohalikkudes rahandusorganites.

8. Paragrahvi 2 p. e ettenähtud filiaalid, samuti § 3 loetletud organisatsioonid, olenemata nende alluvusest, registreeritakse linnade rahandusosakondades, rajoonidesse jaotatud linnades aga vastavates rajoonide rahandusosakondades, kui linna rahandusosakond ei ole koondanud riiklikku registratsiooni enda juurde.

9. Organisatsioonide ja ettevõtete registreerimine toimub nende juhtide avaldusel järgmiste dokumentide alusel:

a) kehtiva seadusandlusega kooskõlas väljaantud luba organisatsiooni või ettevõtte asutamiseks;

b) seatud korras kinnitatud põhikiri (põhimäärus), ainuisiklikkude volinikkude suhtes aga — organisatsiooni juhi poolt väljaantud volikiri.

10. Organisatsioonid ja ettevõtted, kes on asutatud teiste organisatsioonide liitmise, ühendamise, jagamise või neist väljaeraldamise tulemusena, registreeritakse samadel alustel kui uuesti asutatavad.

11. Paragrahvis 2 tähendatud juriidiliste isikute registreerimisel kantakse riiklikku registrisse:

a) organisatsiooni või ettevõtte nimetus ja alluvus;
b) organisatsiooni või ettevõtte asutamiseks loa andnud organi nimetus;
c) põhikirjalise fondi suurus;
d) tegevuse ese;
e) organisatsiooni või ettevõtte asukoht;
f) organisatsiooni koosseisu kuuluvate isemajandamisel olevate ettevõtete nimekiri.

12. Majanduslikkude organisatsioonide filiaalide registreerimisel kantakse riiklikku registrisse:

a) filiaali nimetus;
b) filiaali avamiseks loa andnud organi nimetus;
c) filiaali tegevuse ese;
d) tema asukoht.

13. Registreeritud organisatsiooni või ettevõtte põhikirja (põhimääruse) muutmisel või täiendamisel või tema alluvuse muutmisel märgitakse need muudatused riiklikus registris (jooksev registratsioon).

14. Organisatsiooni või ettevõtte likvidatsiooni korral on likvideerimiskomisjon või likvideerimiseks volitatud isikud kohustatud registreerimiskoha rahandusorganis registreerima organisatsiooni likvideerimise määramise. Registreerimine toimub seaduslikus korras vastuvõetud likvideerimisotsuse või -korralduse alusel ja likvideerimiskomisjoni moodustamise või likvideerimiseks volitatud isikute määramise käskkirja põhjal.

Likvideerimise lõpetamisest teatab rahandusorganile ametkond, kelle alluvuses on likvideeritav organisatsioon.

15. Juhul, kui organisatsiooni või ettevõtte tegevus lõpetatakse ilma teda likvideerimisele määramata (laialisaatmine), teatab sellest rahandusorganile ametkond, kellele laialisaadetav organisatsioon allub, ära tähendades organisatsiooni õigusjärglase.

16. Riiklikel ja kooperatiivsetel majanduslikel organisatsioonidel, ettevõtetel ja nende filiaalidel on keelatud sõlmida ükskõik milliseid lepinguid ja toiminguid riiklikule registreerimisele kuuluvate organisatsioonidega ja ainuisiklikkude volinikkudega, kuni need pole seatud korras registreeritud.

17. Riigipangal ei ole õigust avada arvestus- ja jooksvaid arveid, välja anda ükskõik milliseid rahasummasid ega toimetada arvestus-krediitoperatsioone riiklikule registreerimisele kuuluvate organisatsioonidega, ettevõtetega, nende filiaalidega ja ainuisiklikkude volinikkudega, kuni nad pole seatud korras registreeritud.

18. Riiklikust registratsioonist kõrvalehoidumise eest võivad rahandusorganid määrata vastavate organisatsioonide ja ettevõtete juhtidele trahvi kuni 100 rublani.

19. Liiduvabariikide Rahanduse Rahvakomissariaadid esitavad NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadile nende poolt või vastava vabariigi rahandusorganite poolt registreeritud organisatsioonide, ettevõtete ja ainuisiklikkude volinikkude kohta andmed tähtaegadel ning ulatuses, mis on kindlaks määratud NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi poolt.

20. NSVL Rahanduse Rahvakomissariaat annab käesoleva määrustiku rakendamise kohta juhendi.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registreerimise tähtaja edasilükkamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 2. 4. 1941, 35, 529)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Lükata edasi määruses 18. veebruarist 1941 nr. 254 (Eesti NSV Teataja 1941, 21, 264) tähendatud teotsevate riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registratsiooni teostamise kohustuse tähtaeg 20. aprillile 1941.

2. Kohustada Rahanduse Rahvakomissari avaldama eestikeelses tõlkes NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi juhendi 6. augustist 1940 nr. 581-92 riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide riikliku registreerimise kohta.

Tallinn, 28. märtsil 1941. Nr. 563.

Eesti NSV Rahanduse Rahvakomissari käskkiri nr. 401 NSV Liidus kehtiva riikliku registratsiooni juhendi avaldamise kohta.

3. aprillil 1941.

(Avaldatud ENSV T 11. 4. 1941, 39, 588)

Avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Rahanduse Rahvakomissariaadi juhend 6. augustist 1940 nr. 581-92 Riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registreerimise kohta.

NSV Liidu Rahanduse Rahvakomissariaadi juhend riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registreerimise kohta.

6. augustist 1940 nr. 581-92.

I. Üldmäärused.

1. Riiklikku registreerimist teostatakse Riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registratsiooni määruse alusel, mis kinnitatud NSVL Rahvakomissaride Nõukogu otsusega 16. aprillist 1940 nr. 533.

2. Vastavalt riikliku registratsiooni määruse §§ 16 ja 17-le riiklikud, kooperatiivsed ja ühiskondlikud majanduslikud organisatsioonid, ettevõtted ja nende filiaalid ei või sõlmida mingisuguseid lepinguid ja tehinguid riikliku registratsiooni alla käivate

organisatsioonidega, ettevõtetega ja üksikute volinikega enne nende registreerimist ning Riigipangal pole õigust avada neile arvestus- ja jooksvaid arveid, anda välja mingisuguseid rahasummasid ja teostada nendega krediit-arvestuslikke operatsioone.

3. Organisatsioonide ja ettevõtete riiklik registreerimine on pandud rahandusorganitele ja seda teostatakse:

a) liidu alluvusega organisatsioonide ja ettevõtete suhtes (välja arvatud filiaalid ja esindused) — NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadis;
b) vabariikliku alluvusega organisatsioonide ja ettevõtete suhtes (välja arvatud filiaalid ja esindused) — liidu- ja autonoomsete vabariikide rahanduse rahvakomissariaatides;
c) oblasti- või krai-alluvusega organisatsioonide ja ettevõtete suhtes (välja arvatud filiaalid ja esindused) — oblastite või kraide rahandusosakondades;
d) linnanõukogudele alluvate organisatsioonide ja ettevõtete, samuti ka linnades asuvate filiaalide ja esinduste suhtes (olenemata nende alluvusest) — linnade rahandusosakondades;
e) rajoonilise alluvusega organisatsioonide ja ettevõtete, samuti ka rajoonides asuvate filiaalide ja esinduste suhtes (olenemata nende alluvusest) — vastavate rajoonide rahandusosakondades.

Märkus. Rajoonilise jaotusega linnades, kus asuvad rajoonide rahandusosakonnad, filiaalid ja esindused (olenemata nende alluvusest) registreeritakse vastava rajooni rahandusosakonnas; juhul aga, kui linna rahandusosakond leiab vajalikuks koondada registreerimist enda juures — siis selles osakonnas.

f) kooperatiivsete organisatsioonide suhtes rahandusorganites, olenevalt vastava organisatsiooni koopereerimise rajoonist.

II. Juriidilise isiku õigusi omavate majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete registreerimine.

A. Riiklikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete registreerimine.

4. Riiklikule registreerimisele kuuluvad:

a) riiklikud ühendid, trustid, kombinaadid, kaubastud, rahvakomissariaatidele vahenditult alluvad ettevõtted ja muud ettevõtted trustide õigustega;
b) teaduslik-uurimuslikkude asutiste, kõrgemate ja kõrgemate tehniliste õppeasutiste ning tehnikumide juures asuvad tööstuslikud abiettevõtted;
c) abiettevõtted riikliku eelarve alusel töötavate asutiste juures, mis organiseeritud majandusliku arvestuse alusel nende asutiste teenimiseks, nagu näit. autobaasid, sööklad, remonditöökojad, põllumajandused jne.

Märkus. Juriidilise isiku õigusi omavatel organisatsioonidel ja ettevõtetel peab olema põhikirja fond (põhi- ja käibekapital). See nõue käib riiklikkude ja kooperatiivsete organisatsioonide ning ettevõtete kui ka ühiskondlikkudele organisatsioonidele kuuluvate ettevõtete kohta.

5. Registreerimisel tuleb esitada:

a) registreerimisavaldis;
b) kõrgemalseisneva organi poolt kinnitatud põhikirja (põhimääruse) ärakiri;
c) organisatsiooni või ettevõtte asutamisluba;
d) teatis põhikirja fondi kooskõlastamisest vastava rahandusorganiga.

Märkus. Põhikirja fond tuleb esialgselt kooskõlastada: liidu alluvusega organisatsioonide ja ettevõtete alal — NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadiga; vabariikliku alluvusega organisatsioonide ja ettevõtete alal — vastava liidu- või autonoomse vabariigi Rahanduse Rahvakomissariaadiga; muude ettevõtete alal — vastava rahandusorganiga.

6. Riiklikkude organisatsioonide ja ettevõtete asutamislubadeks on:

a) riiklikkude ühendite, trustide, kaubastute, trustide õigustega tegutsevate kombinaatide, vahenditult rahvakomissariaatidele alluvate ettevõtete ja samuti trustide õigusi omavate teiste organisatsioonide asutamiseks — NSVL Rahvakomissaride Nõukogu (või NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu), liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogu, autonoomsete vabariikide rahvakomissaride nõukogu ja töötava rahva saadikute vastava nõukogu täitevkomitee luba, sõltuvalt registreeritava organisatsiooni või ettevõtte alluvusest;
b) riiklikkude ettevõtete juures asuvate abiettevõtete asutamiseks — vastava rahvakomissari poolt kooskõlas rahanduse rahvakomissariga (kuuluvuse järgi) või töötava rahva saadikute nõukogu täitevkomitee poolt (alluvuse järgi) antud luba;
c) teaduslik-uurimuslikkude asutiste, kõrgemate ja kõrgemate tehniliste õppeasutiste ning tehnikumide juures asuvate tööstuslikkude abiettevõtete asutamiseks — vastava rahvakomissari poolt kooskõlas rahanduse rahvakomissariga (kuuluvuse järgi) antud luba.

B. Tarbijate kooperatsiooni-organisatsioonide ja ettevõtete registreerimine.

7. Riiklikule registreerimisele kuuluvad:

a) tarbijateühingud (küla, tööliste, rajooni, linna);
b) tarbijateühingute rajoonilised (maakondlikud), oblastilised, krailised ja vabariiklikud liidud, samuti ka kalastajatest tarbijate liidud;
c) tarbijate kooperatsiooni-organisatsioonide ettevõtted juriidilise isiku õigustega (ühendid, kontorid jne.).

8. Tarbijate kooperatsiooni-organisatsioonide registreerimisel esitatakse:

a) organisatsiooni juhatuse (presiidiumi) registreerimisavaldis;
b) kõrgemalseisneva organi poolt (osanikkude üldkoosolek, volinikkude koosolek jne.) kinnitatud organisatsiooni põhikirja ärakiri.

9. Juriidilise isiku õigusi omavate ettevõtete registreerimisel esitatakse:
a) ettevõtte administratsiooni registreerimisavaldis;
b) ettevõtet omava organisatsiooni juhatuse poolt kinnitatud ettevõtte põhikirja (põhimääruse) ärakiri.

C. Tööstusliku kooperatsiooni-organisatsioonide registreerimine.

10. Riiklikule registreerimisele kuuluvad:
a) tööstuslik-kooperatiivsed ühingud (artellid, tööstuslikud kolhoosid);
b) tööstuslik-kooperatiivsed liidud;
c) juriidilise isiku õigusi omavad tööstusliku kooperatsiooni-organisatsioonide ettevõtted.

11. Tööstuslik-kooperatiivsete ühingute (artellide, tööstuslikkude kolhooside) registreerimist teostatakse vähemalt viie asutaja poolt allakirjutatud kirjaliku avaldise põhjal.

Asutajate allkirjad avaldisel peavad olema tõestatud notari poolt või (ühingute asutamise korral maale) töötava rahva saadikute külanõukogu täitevkomitee poolt.

Asutajate avaldisele tööstuslik-kooperatiivse ühingu organiseerimise asjus tuleb lisandada:
a) ühingu põhikirja ärakiri;
b) tööstuslik-kooperatiivse liidu juhatuse esimehe või selle asetäitja allkirjaga varustatud teatis nõusoleku kohta ühingu tööstusliku kooperatsiooni süsteemi lülitamiseks.

12. Tööstuslike-kooperatiivsete liitude registreerimine toimub kirjaliku avaldise põhjal, mis alla kirjutatud vähemalt kolme asutaja (kooperatiivsete organisatsioonide esindajate) poolt.

Tööstuslik-kooperatiivse liidu registreerimise avaldisele tuleb lisandada:
a) asutajate poolt allakirjutatud põhikirja ärakiri;
b) kõrgemainstantsilise kooperatiivse organisatsiooni otsuse ärakiri põhikirja kinnitamisest ja liidu tööstusliku kooperatsiooni süsteemi vastuvõtmisest.

13. Juriidilise isiku õigusi omavate ettevõtete registreerimisel tuleb esitada:
a) administratsiooni registreerimisavaldis;
b) ettevõtet omava organisatsiooni juhatuse poolt kinnitatud ettevõtte põhikirja (põhimääruse) ärakiri;
c) Üleliidulise Tööstuslike-Kooperatiivsete organisatsioonide Nõukogu (Vsekopromsovet) luba ettevõtte organiseerimiseks.

14. Invaliidide kooperatsiooni artellide registreerimine toimub vähemalt viie artelli asutaja poolt allakirjutatud kirjaliku avaldise põhjal.

Asutajate allkirjad avaldisel peavad olema tõestatud notari poolt või töötava rahva saadikute külanõukogu täitevkomitee poolt (artellide organiseerimise korral maal).

Invaliidide kooperatsiooni artellide liitude registreerimine toimub kirjaliku avaldise põhjal, mis alla kirjutatud vähemalt kolme asutaja (invaliidide kooperatsiooni artellide esindajate) poolt.

Invaliidide kooperatsiooni artellide ja nende liitude asutajate avaldisele tuleb lisandada vastava sotsiaalhoolekande organi poolt kinnitatud organisatsiooni põhikirja ärakiri.

15. Tööstusliku kooperatsiooni-organisatsiooni põhikirja muudatuse või täiendamise avaldise juures tuleb esitada kõrgemainstantsilise organisatsiooni juhatuse esimehe või esimehe asetäitja allkirjaga teatis nõusolekust vastavaks muudatuseks või täiendamiseks.

Invaliidide kooperatsiooni-organisatsioonide põhikirja muudatuse või täiendamise avaldise juures tuleb esitada vastava sotsiaalhoolekande organi teatis nende muudatuste või täiendamiste kinnitamisest.

D. Elamute kooperatsiooni-organisatsioonide registreerimine.

16. Elamute kooperatiivsed ühingud kuuluvad riiklikule registreerimisele.

17. Nende registreerimisel tuleb esitada:
a) elamute kooperatiivse ühingu juhatuse registreerimisavaldis;
b) vastava elamute valitsuse poolt registreeritud põhikirja ärakiri.

18. Põhikirja muudatuse või täienduse teatamisel nõutakse, et sellised muudatused ja täiendused oleksid registreeritud vastavas elamute valitsuses.

E. Ühiskondlikele organisatsioonidele kuuluvate ettevõtete registreerimine.

19. Ühiskondlike organisatsioonide ettevõtted kuuluvad riiklikule registreerimisele.

20. Ametiühingulistele organisatsioonidele kuuluvate ettevõtete registreerimisel esitatakse:
a) registreerimisavaldis;
b) põhikirja (põhimääruse) ärakiri, mis on kinnitatud VZSPS (Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu) poolt juhul, kui ettevõte allub vahenditult VZSPS-le, või Liidu Keskkomitee Presiidumi poolt juhul, kui ettevõte allub vahenditult Keskkomiteele või mõnele teisele sellesse liitu kuuluvale ametiühingulisele organisatsioonile.

Märkus. Vabatahtlikkudele spordiseltsidele kuuluvate ettevõtete registreerimisel esitatakse samuti VZSPS otsus vastava ettevõtte avamise kohta.

21. Teistele ühiskondlikele organisatsioonidele kuuluvate ettevõtete registreerimiseks tuleb esitada:
a) registreerimisavaldis;
b) organisatsiooni juhatuse poolt kinnitatud põhikirja (põhimääruse) ärakiri;
c) NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu luba ettevõtte avamiseks, kui ettevõte allub üleliidulise tähtsusega organisatsioonile; vabariigi rahvakomissaride nõukogu luba, kui ettevõte allub vabariikliku tähtsusega organisatsioonile; töötava rahva saadikute vastava nõukogu täitevkomitee luba, kui ettevõte allub kohaliku tähtsusega organisatsioonile.

F. Organisatsioonide ja ettevõtete registreerimine nende ümberkorraldamisel.

22. Liitumise, jagunemise või teistest organisatsioonidest eraldamise teel moodustatud organisatsioonid (ja ettevõtted) registreeritakse samadel alustel nagu uueltasutatud organisatsioonid.

Juhul, kui organisatsioon ühendatakse teise organisatsiooniga selliselt, et ei muudeta viimase nimetust ega põhikirja, siis kantakse riiklikku registrisse üldistel alustel, käesoleva juhendi IV osa korras, ainult ettevõtted, mis antud üle iseseisvalt tegutsemast lakanud organisatsioonide poolt; organisatsiooni, kes võttis oma koosseisu need ettevõtted, teistkordselt ei registreerita. Samal ajal kustutatakse riiklikust registrist teise organisatsiooni lülitatud majanduslik organisatsioon.

III. Filiaalide, esinduste ja üksikute volinikkude registreerimine.

23. Riiklikule registreerimisele kuuluvad:

a) riiklikkude ja kooperatiivsete majanduslikkude organisatsioonide filiaalid ning ühiskondlikkudele organisatsioonidele kuuluvate ettevõtete filiaalid;
b) p. a all loetletud organisatsioonide ja ettevõtete esindused.

24. Riiklikult registreeritavateks filiaalideks loetakse:

a) juriidilistele isikutele kuuluvad kontorid, osakonnad ja agentuurid, kes täidavad vastava juriidilise isiku põhifunktsioone tema tegevusele alluvas piirkonnas, näit. Vilja Ülesostu Keskuse (Sagotserno) vabariiklikud, krailised, oblastilised ja linnalised kontorid;
b) juriidilistele isikutele kuuluvad kontorid ja osakonnad, kes täidavad osa vastava juriidilise isiku põhifunktsioonidest tema tegevusele alluvas piirkonnas, näit. trusti kontor tema koosseisu kuuluvate vabrikute toorainetega varustamiseks või trusti kontor temale kuuluvate käitiste ja vabrikute toodangu realiseerimiseks.

25. Majanduslikkude organisatsioonide riiklikult registreeritavate esinduste hulka kuuluvad ka selliste organisatsioonide üksikud esindajad, kelle volituste tähtaeg ületab 2 kuud.

Märkus. Ettevõtete direktorid, uurimisekspeditsioonide juhatajad, volinikud ehitus-, montaaž-, projekteerimis- ja metsatööde alal, vaatamata nende volituste tähtajale, ei ole kohustatud sooritama riiklikku registreerimist.

26. Majanduslikkude organisatsioonide filiaalide ja esinduste registreerimisel esitatakse:

1) registreerimisavaldis;
2) NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruses 9. detsembrist 1935 nr. 2623 § 1 mainitud käskkirjade ja lubade ärakirjad, nimelt:
   a) üleliidulise tähtsusega riiklikkude organisatsioonide filiaalide ja esinduste, samuti ka liiduvabariikides asuvate liiduvabariiklikkudele rahvakomissariaatidele alluvate organisatsioonide filiaalide ja esinduste registreerimisel teiste liiduvabariikide territooriumil — NSV Liidu vastava rahvakomissari või NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva peavalitsuse juhataja käskkirjade ärakirjad;
   b) vabariikliku ja kohaliku tähtsusega sama liiduvabariigi piirides asuvate riiklikkude organisatsioonide filiaalide registreerimisel — liiduvabariigi Rahvakomissaride Nõukogu loa ärakirjad;
   c) vabariiklikele rahvakomissariaatidele alluvate organisatsioonide filiaalide ja esinduste registreerimisel teise liiduvabariigi territooriumil — liiduvabariigi Rahvakomissaride Nõukogu loa ärakirjad, mis on kooskõlastatud selle liiduvabariigi Rahvakomissaride Nõukoguga, kelle territooriumil avatakse filiaalid või esindused;
   d) kooperatiivsete organisatsioonide filiaalide ja esinduste registreerimisel — üleliidulise kooperatiivse keskuse esimehe või tema asetäitja korralduse ärakiri, kui aga vastavas kooperatiivses süsteemis puudub üleliiduline keskus — vabariikliku keskuse esimehe või tema asetäitja korralduse ärakiri;
   e) ametiühingutele ja teistele ühiskondlikkudele organisatsioonidele kuuluvate ettevõtete filiaalide ja esinduste registreerimisel — selle organi loa ärakiri, kes lubas ettevõtte asutamist;
3) vastavas korras kinnitatud koosseisude nimestiku ärakiri;
4) filiaali või esinduse põhimäärus, mis kinnitatud seda filiaali või esindust hõlmava organisatsiooni poolt, samuti riikliku registri väljavõttest ärakiri organisatsiooni riikliku registreerimise kohta, kuhu kuulub see filiaal või esindus.

27. Filiaalide ja esinduste registreerimiseks kindlaksmääratud korras registreeritakse ka NSV Liidu ja liiduvabariikide rahvakomissariaatide majandusliku arvestuse alusel tegutsevate peavalitsuste kontorid, osakonnad ja iseseisva bilansiga töötavad baasid, samuti nende esindused.

Märkus. Majandusliku arvestuse alusel tegutsevate rahvakomissariaatide peavalitsuste, kontorite, osakondade ja baaside registreerimisel ei nõuta väljavõtte esitamist peavalitsuse registreerimise kohta.

28. Üksikute esindajate registreerimiseks nõutakse samasuguste dokumentide esitamist nagu filiaalide ja esinduste registreerimisel, väja arvatud põhimäärus. Selle asemel esitatakse esindajale väljaantud volituse ärakiri.

IV. Juriidilise isiku õigusi omavate organisatsioonide ja nende filiaalide koosseisu kuuluvate ettevõtete registreerimine.

29. Juriidilise isiku õigusi omavate organisatsioonide ja nende filiaalide koosseisu kuuluvate majandusliku arvestuse alusel töötavate ettevõtete kohta ei teostata iseseisvat riiklikku registreerimist, vaid nad registreeritakse (kantakse riiklikku registrisse)

selle juriidilise isiku või filiaali registreerimisel, kelle koosseisu nad kuuluvad. Selleks registreeritav organisatsioon või tema filiaal esitab enda registreerimisel ettevõtete nimekirja, mis kirjutatud alla organi poolt, kes kinnitas organisatsiooni põhikirja. Uuesti avatavate majandusliku arvestuse alusel töötavate ettevõtete nimestik esitatakse täiendavalt.

30. Eelmise paragrahvi korras registreeritavate ettevõtete hulka kuuluvad alljärgnevad käibekapitaliga varustatud ja iseseisva bilansi alusel töötavad ettevõtted:

a) vabrikud ja tehased, millised kuuluvad trustidesse või trusti õigustega kombinaatidesse;
b) nende organisatsioonide teised tööstuslikud ettevõtted, nagu projekteerimis-, ehitus- ja montaažikontorid;
c) ärid ja muud ettevõtted kaupade realiseerimise alal;
d) kõik muud majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete operatiiv-üksused, selle hulgas ka abiettevõtted.

V. Riiklikule registreerimisele mittekuuluvad organisatsioonid ja ettevõtted.

31. Riiklikule registreerimisele ei kuulu:

a) rahvakomissariaatide (ametkondade) peavalitsused, niihästi need, mis on viidud üle täielikule majanduslikule arvestusele, kui ka need, mis täidavad müügi- ja varustamisfunktsioone majandusliku arvestuse alusel; rahvakomissariaatide peavalitsuste müügi- ja varustamisosakonnad, samuti ka kombinaadid peavalitsuste õigustega;
b) valitsused ettevõtete ehitamise ja ehitatavate ettevõtete juhtimise alal;
c) kolhoosid;
d) majandusliku arvestuse alusel mittetegutsevad, s. o. iseseisva bilansi alusel mittetöötavad ja käibekapitali mitteomavad magasinid, töökojad ja muud ettevõtted, mis kuuluvad juriidilise isiku õigusi omava organisatsiooni või nende filiaalide koosseisu;
e) majandusliku arvestuse alusel töötavad organisatsioonid, kellede peaeesmärgiks pole majanduslik tegevus (polikliinikud, sanatooriumid, puhkekodud, staadionid, teatrid ja muud ettevõtted vaatemängude alal, klubid, tööpaleed, kultuurhooned, näitused, ajalehtede toimetused jne.), samuti ka majade valitsused.

VI. Registrisse sissekandmise kord.

32. Registreerimiseks esitatud dokumendid peavad olema varustatud vapp-pitseriga või tõestatud notariaalkorras, kuna põhikirjade ärakirjad peale selle tulevad läbi nöörida ja kinnitada lakipitsatiga.

33. Registreerimine väljendub selles, et registreeritavale organisatsioonile või ettevõttele avatakse riiklikus registris erileht ja kantakse sellele käesoleva juhendi §§ 34 ja 35 ettenähtud andmed (põhiregistreerimine).

34. Juriidiliste isikute registreerimisel kantakse riiklikku registrisse:

a) organisatsiooni või ettevõtte nimetus ja alluvus;
b) selle organi nimetus, kes andis loa organisatsiooni või ettevõtte asutamiseks;
c) põhikirja fondi suurus;
d) tegevusala;
e) organisatsiooni või ettevõtte asukoht;
f) organisatsiooni koosseisu kuuluvate iseseisva majandusliku arvestuse alusel töötavate ettevõtete nimestik, välja arvatud filiaalid ja filiaalidele alluvad ettevõtted.

35. Majandusliku organisatsiooni filiaali registreerimisel kantakse riiklikku registrisse:

a) filiaali nimetus;
b) organi nimetus, kes andis loa filiaali asutamiseks;
c) filiaali tegevusala;
d) tema asukoht;
e) filiaalile alluvate majandusliku arvestuse alusel töötavate ettevõtete nimestik.

36. Registreeritud organisatsiooni (ettevõtte) põhikirja muutmise või täiendamise korral, tema nimetuse või asukoha muutmisel, samuti ka ettevõtte ülemineku puhul ühelt asutiselt teisele sama alluvusega (liiduline, vabariiklik, krailine või oblastiline) asutisele, kõik sellised muudatused kantakse riiklikku registrisse (jooksev registreerimine).

Ettevõtte ülemineku korral ühelt asutiselt teistsuguse alluvusega asutisele, näit. kui üleminek toimub liidurahvakomissariaadi alluvusest vabariikliku rahvakomissariaadi alluvusse, organisatsioon kustutatakse riiklikust registrist, kuhu ta oli kantud, ja kantakse uuesti riiklikku registrisse vastavalt uuele alluvusele.

Juriidilise isiku õigusi omava organisatsiooni või ettevõtte likvideerimise korral likvideerimiskomisjon või selleks volitatud isikud on kohustatud teatama registreerimise asukoha järgsele rahandusorganile organisatsiooni likvideerimisele määramisest. Sel juhul registreerimine toimub seatud korras tehtud likvideerimise määruse või korralduse alusel, samuti ka likvideerimiskomisjoni moodustamise või likvideerimiseks volitatud isikute määramise kohta antud käskkirja alusel. Likvideerimise lõpetamisest teatatakse rahandusorganile asutise poolt, kellele likvideeritud organisatsioon allus, kusjuures saadetakse tagasi väljavõtted riiklikust registratsioonist.

37. Juriidilise isiku õigustega organisatsiooni või ettevõtte tegevuse lõpetamisel ilma likvideerimisele määramata (rasformirovanie) teatatakse rahandusorganile sellest asutiste poolt, kellele tegevuse lõpetanud organisatsioon allus ja tähendatakse ühtlasi ära selle õigusjärglane.

38. Isikuteks, kes on kohustatud esitama teateid riiklikku registrisse kandmiseks, on: riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude organisatsioonide ja ettevõtete direktorid ning juhatajad, samuti nende organisatsioonide ja ettevõtete filiaalide juhatajad. Registreerimiseks vajalikkude dokumentide esitamine on kohustuslik, vaatamata sellele, kas registreeritakse uuelt asutatavat või olemasolevat, kuid õigel ajal mitte registreeritud organisatsiooni või ettevõtet.

Nende riiklikkude majanduslikkude organisatsioonide registreerimiseks, millised tekkinud enne NSVL Rahvakomissaride Nõukogu ja Kesktäitevkomitee otsuse avaldamist 27. märtsist 1936 nr. 51-574, kuid millised mingisugustel põhjustel senini pole registreeritud, ei nõuta loa esitamist organisatsiooni asutamiseks. Sel juhul registreerimine toimub organisatsiooni või ettevõtte põhikirja kinnitanud organi teadaande põhjal sellest, mis ajast alates nad tegutsevad majandusliku arvestuse alusel. Kui aga registreerimist teostavail rahandusorganitel leidub põhimõttelisi vastuvaidlusi selliste majanduslikkude organisatsioonide tegevuse jätkamise otstarbekohasuse kohta, siis rahandusorganid on kohustatud esitama oma vastuväited NSVL Rahvakomissaride Nõukogule ja liiduvabariigi Rahvakomissaride Nõukogule või töötava rahva saadikute nõukogu täitevkomiteele kuuluvuse järgi.

39. Sissekanded riiklikku registrisse teostatakse lühendatud kujul, kusjuures tehakse viide dokumentidele, milliste põhjal sissekanne tehti. Sissekanded tehakse tindiga, ilma läbikriipsutamisteta. Igasugused parandused tulevad ära märkida. Iga registreeritud organisatsiooni ja ettevõtte dokumendid hoitakse eraldi toimikus. Riiklik registriraamat ja toimikud dokumentidega hoitakse luku taga omaette kohal. Iga üksik registreeritav sissekanne kirjutatakse alla vastava rahandusosakonna juhataja või tema asetäitja ning inspektori poolt, kes vastutab registreerimise eest.

40. Rahandusorganid on kohustatud andma välja riiklikust registrist väljavõtteid ühes eksemplaris kõikidele registreeritud organisatsioonidele ja ettevõtetele. Väljavõte tuleb kinnitada § 39 mainitud isikute allkirjadega ja varustada rahandusorgani vapp-pitseriga. Registreeritud organisatsioonile või ettevõttele antud väljavõte tuleb hoida koos põhikirjaga või põhimäärusega.

Juhul, kui väljavõte läheb kaotsi, võidakse ärakirja anda välja tingimusel, kui organisatsiooni või ettevõtte põhikirja kinnitanud organ esitab sellekohase palve.

41. Riiklikust registreerimisest (alg- ja jooksvast) kõrvalepõiklemise korral karistatakse selle eest vastutavaid isikuid riikliku registreerimise määruse § 18 kohaselt rahatrahviga mitte üle 100 rubla.

42. Kõik lehed riiklikkudes registriraamatutes tuleb numereerida, nöörida, kinnitada vapp-lakipitsatiga ja viimasel leheküljel kirjutada alla rahandusorgani juhataja poolt.

43. Kraide (oblastite) rahandusosakonnad ja vabariikides, kus pole jaotust kraidesse (oblastidesse), vabariiklikud rahanduse rahvakomissariaadid on kohustatud varustama rajooni ja linna rahandusosakondi raamatutega ja blankettidega riiklikuks registreerimiseks ettenähtud kujul.

44. Iga aasta hiljemalt 1. märtsil liiduvabariikide rahanduse rahvakomissariaadid esitavad NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadile teateid lisandatud vormis registreeritud organisatsioonide ja ettevõtete kohta.

Tähtajad rahandusorganite poolt selliste teadete koostamiseks vajalikkude materjalide esitamiseks määratakse kindlaks liiduvabariikide rahanduskomissariaatide poolt.

45. Käesolev juhend hakkab kehtima alates 1. maist 1940.

Samast ajast alates tuleb lugeda kehtetuks:

1) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi juhend 8. oktoobrist 1936 nr. 790 majanduskäibest osavõtvate organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registreerimise kohta;

2) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi raadiogramm 5. septembrist 1936 nr. 668 tööstuslikkude rahvakomissariaatide peavalitsustele alluvate kontorite, osakondade ja baaside riikliku registreerimise kohta;

3) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi raadiogramm 9. oktoobrist 1936 nr. 759 tööstuslikkude rahvakomissariaatide peavalitsustele alluvate kontorite, osakondade ja baaside riikliku registreerimise kohta, esitamata väljavõtteid peavalitsuste registreerimisest;

4) seletuskiri 9. septembrist 1937 nr. 430 VZSPS Turismi-Ekskursioonide Valitsuse volinikele riikliku registreerimise kohta;

5) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi käskkiri 8. oktoobrist 1937 nr. 513, NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi juhendi 8. oktoobrist 1936 nr. 790 (majanduskäibest osavõtvate organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registreerimise kohta) §§ 10, 12, 13 ja 18 muutmisest ning § 4 täiendamisest märkusega;

6) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi raadiogramm 11. novembrist 1937 nr. 572 tööjõudude värbamise alal töötavate volinikkude registreerimisest;

7) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi raadiogramm 26. novembrist 1937 nr. 606 NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi juhendi 8. oktoobrist 1936 nr. 790 § 25 täiendamise kohta;

8) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi raadiogramm 26. maist 1938 nr. 287/105 põllumajandussaaduste soetamis-(ülesostu-)punktide ja üksikute soetamiseks volitatud isikute riiklikust registreerimisest;

9) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi raadiogramm 17. juulist 1938 nr. 396/146 majanduslikkude organisatsioonide volinikkude riikliku registreerimiskorra muutmisest;

10) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi raadiogramm 16. märtsist 1939 nr. 157/68 küla tarbijateühingute riiklikuks registreerimiseks vajalikkude dokumentide kohta;

11) NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi raadiogramm 28. aprillist 1939 nr. 251/97 hobuste ülesostmiseks ajutiselt volitatud isikute riiklikust registreerimisest.

Vorm nr. 1.

Lisa nr. 1
NSVL Rahanduse RK juhendile 6. augustist 1940 nr. 581/92.

NSV LIIDU RIIKLIK REGISTREERIMINE.

Registrileht nr. ....., köide ....., lk. .....

Organisatsiooni või ettevõtte nimetus .....

.....

Alluvus .....

Algregistreerimise kuupäev .....

Registrisse sissekande nr. ja kuupäev	Organi nimetus, kes andis loa organisatsiooni või ettevõtte asutamiseks / Kelle poolt ja millal kinnitati põhikiri (põhimäärus)	Tegevusala	Põhikirjas ettenähtud fondi suurus	Organisatsiooni või ettevõtte asukoht	Registreeritava organisatsiooni koosseisu kuuluvate iseseisva majandusarvestuse alusel tegutsevate ettevõtete nimestik
1	2	3	4	5	6

Vorm nr. 2.

Lisa nr. 2
NSVL Rahanduse RK juhendile 6. augustist 1940 nr. 581/92.

..... rahandusorgani nimetus.

RIIKLIK REGISTREERIMINE.

Registrileht nr. ....., köide ....., lk. .....

Filiaali nimetus .....

Majandusorganisatsiooni nimetus, kelle alla kuulub filiaal .....

.....

Algregistreerimise kuupäev .....

Registrisse sissekande nr. ja kuupäev	Organi nimetus, kes andis loa filiaali avamiseks / Kelle poolt ja millal kinnitati põhimäärus	Tegevusala	Asukoht	Filiaalile alluvate iseseisva majandusarvestuse alusel tegutsevate ettevõtete nimestik
1	2	3	4	5

Vorm nr. 3.

Lisa nr. 3
NSVL Rahanduse RK juhendile 6. augustist 1940 nr. 581/92.

RIIKLIK REGISTREERIMINE.

Registrileht nr. ....., köide ....., lk. .....

Voliniku (esindaja) perekonnanimi, ees- ja isanimi ning tegevuskoht

.....

Registrisse sissekande nr. ja kuupäev	Volinikku (esindajat) lähetava organisatsiooni nimetus ja asukoht	Kelle poolt anti käskkiri ja volitus volinikule (esindajale)	Volituse tähtaeg
1	2	3	4

Vorm nr. 4.

Lisa nr. 4
NSVL Rahanduse RK juhendile 6. augustist 1940 nr. 581/92.

TEATIS

registreeritud riiklikkude majandusorganisatsioonide ja -ettevõtete arvu kohta 1. jaanuariks 19 a.

	Alluvusega liiduvabariikide rahvakomissariaatidele	Alluvusega autonoomsete vabariikide rahvakomissariaatidele	Alluvusega kraide (oblastite) töötava rahva saadikute nõukogudele	Alluvusega töötava rahva saadikute linna, rajooni ja küla nõukogudele
A. Juriidilise isiku õigusi omavad organisatsioonid ja ettevõtted.				
B. Riiklikkude majandusorganisatsioonide ja ettevõtete filiaalid.				
C. Iseseisva majandusarvestuse õigusi omavate peavalitsuste kontorid, osakonnad ja baasid.				
D. Juriidilise isiku õigusi omavate organisatsioonide ja nende filiaalide koosseisu kuuluvad iseseisva majandusarvestuse alusel töötavad ettevõtted.				
E. Teaduslik-uurimuslikkude instituutide, kõrgemate ja kõrgemate tehniliste ning tehnikumide juures asuvad abi-töös-tusettevõtted.				
F. Eelarve alusel tegutsevate asutiste juures asuvad abiettevõtted.				

Märkus. Liidualluvusega majandusorganisatsioonide filiaalid ja liidurahvakomissariaatide peavalitsustele alluvad kontorid, osakonnad ja baasid näidatakse teatises eraldi.

Vorm nr. 5.

Lisa nr. 5
NSVL Rahanduse RK juhendile 6. augustist 1940 nr. 581/92.

TEATIS

registreeritud kooperatiiv-organisatsioonide ja -ettevõtete ning ühiskondlikkude organisatsioonide ettevõtete arvu kohta 1. jaanuariks 19 a.

	Vabariikliku tähtsusega		Krai (oblasti) tähtsusega	Rajooni, linna ja küla tähtsusega
	Liidu-vabariik-likud	Auto-noomsete NSV		
A. Kooperatiiv-organisatsioonid.				
B. Kooperatiiv-organisatsioonide ettevõtted, millised omavad juriidilise isiku õigusi.				
C. Kooperatiiv-organisatsioonide ja -ettevõtete filiaalid.				
D. Kooperatiiv-organisatsioonide iseseisva majandusarvestuse alusel töötavad ettevõtted, millised ei oma juriidilise isiku õigusi.				
E. Ühiskondlikkude organisatsioonide ettevõtted, millised omavad juriidilise isiku õigusi.				
F. Ühiskondlikkude organisatsioonide ettevõtete filiaalid.				
G. Iseseisva majandusarvestuse alusel töötavad ühiskondlikkude organisatsioonide muud ettevõtted.				

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Rahanduse Rahvakomissariaadi juures asuva Juriidiliste Isikute Büroo likvideerimisest ja juriidiliste isikute reorganiseerimisest ja likvideerimisest Eesti NSV-s.

(Avaldatud ENSV T 11. 3. 1941, 28, 361)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Lõpetada juriidiliste isikute registreerimine, mis toimub Ühingute, seltside ja nende liitude registreerimise seaduse (RT 1926, 37, 73), Sihtasutiste seaduse (RT 1934, 19, 131) ning Kirikute ja usuühingute seaduse (SK VI 1938, 3, 1) alusel.

2. Likvideerida Eesti NSV Rahanduse Rahvakomissariaadi juures asuv Juriidiliste Isikute Büroo ning anda üle selle registratsiooni raamatud, kartoteek ja toimikud Riigi Keskarhiivile.

3. Kohustada Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogu ja allpool nimetatud Eesti NSV rahvakomissariaate esitama kolme nädala jooksul, arvates käesoleva määruse jõustumisest, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule ettepanekud olemasolevate juriidiliste isikute reorganiseerimiseks või likvideerimiseks, kuivõrd nende reorganiseerimine või likvideerimine ei ole veel korraldatud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu kehtivate määrustega.

Eesti Ametiühingute Kesknõukogu — igasuguste kutselise iseloomuga organisatsioonide alal.

Kaubanduse Rahvakomissariaati — tarbijate kooperatiivide alal.

Põllutöö Rahvakomissariaati — talupoegade ja põllumajanduslikkude organisatsioonide ning põllumajanduslikkude kooperatiivide alal.

Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaati — korteri- ja elektriühingute ning muude elamuühingute alal.

Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaati — kodutöösturite, käsitööliste ja kalameeste organisatsioonide alal ning tööstuslikkude kooperatiivide alal.

Rahanduse Rahvakomissariaati — aktsiaseltside ja osaühisuste alal, kui ka kõigi muude eelpool nimetamata organisatsioonide alal, kes taotlevad majanduslikku kasumit.

Hariduse Rahvakomissariaati — teaduse, hariduse, kunsti, kirjanduse, kehakultuuri, spordi ja karskuse organisatsioonide ja sihtasutiste alal.

Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaati — heategevuse ja hoolekande organisatsioonide ja sihtasutiste alal.

Siseasjade Rahvakomissariaati — kirikute ja usuliste ühingute, vabatahtliku tuletõrje ja kodanliku õhukaitse organisatsioonide alal, kui ka kõigi muude eelpool nimetamata organisatsioonide ja sihtasutiste alal, kes ei taotle majanduslikku kasumit.

Ettepanekute koostamisel võtta juhtnööriks, et juhul, kui vana organisatsiooni asemel loodakse uus, võib vana organisatsiooni vara ja kapitalid üle anda uuele organisatsioonile või ühendile, millesse ta kuulub, kuna kõigil muudel juhtudel aga likvideeritava

organisatsiooni vara ja kapitalid arvatakse riigi tuludeks.

Kõik ettepanekud selles asjas, enne nende esitamist Rahvakomissaride Nõukogule, kooskõlastada Rahanduse Rahvakomissariaadiga.

Tallinn, 28. veebruaril 1941. Nr. 336.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus hoolekandelisi ja heategevuse sihte taotlevate organisatsioonide ja sihtasutuste likvideerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 730)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Likvideerida kõik hoolekandelisi ja heategevuse sihte taotlevad organisatsioonid ja sihtasutused.

2. Panna kõikide hoolekandelisi ja heategevuse sihte taotlevate organisatsioonide ja sihtasutuste likvideerimise teostamine kohalikkude täitevkomiteede sotsiaalkindlustuse osakondade poolt selleks nimetatavatele likvideerimiskomisjonidele.

3. Lubada likvideerimiskomisjonidel üle anda likvideeritavate organisatsioonide ja sihtasutuste varad ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari loal riiklikkudele ja ENSV Rahanduse Rahvakomissari nõusolekul ka uutele kehtiva riikliku sotsiaalhoolekande süsteemis loodud kooperatiivsetele ja ühiskondlikkudele organisatsioonidele, käitistele, ettevõtetele ning asutistele.

4. Enne käesoleva määruse jõustumist likvideerimisele määratud organisatsioonide ja sihtasutuste suhtes, mille likvideerimine veel lõpetamata, on ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissaril õigus kohaldada käesoleva määruse eeskirju.

Tallinn, 24. aprillil 1941. Nr. 756.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus likvideeritud asutiste ja organisatsioonide revisjoni teostamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 21. 11. 1940, 49, 568)

1. Likvideeritud kaitseliidu, Isamaaliidu ja teiste selletaoliste organisatsioonide majandusliku tegevuse revisjoni teostab Riigikontrolli Rahvakomissariaat ühistel alustel riigiasutistega.

2. Nende organisatsioonide revisjoni teostamisel ilmnenud kahjud, mis tekkinud seadusevastasest ning üksikute isikute rikastamiseks tehtud kulutustest, samuti varade ebaõigest hoidmisest ja sissenõudmata jätmisest, nõutakse sisse kasusaajailt.

Juhul, kui sissenõudmine kasusaajailt ei ole võimalik, pööratakse nõudmine isiku või kollegiaalse organi vastu, kes tegi või jättis tegemata vastava korralduse. Kollegiaalsetes organites vastutavad korraldusele allakirjutanud liikmed. Vastutus on solidaarne.

3. Sissenõudmist teostatakse Riigikontrolli Rahvakomissari otsuste alusel administratiiv-sissenõudmise korras.

Tallinn, 19. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus aktsiaseltside ja osaühingute likvideerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 5. 4. 1941, 36, 541)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kõik aktsiaseltsid (-ühingud) ja osaühingud, kelle ettevõtted või varad natsionaliseeritud, samuti aktsiaseltsid (-ühingud) ja osaühingud, kelle aktsiad ja osatähed kuulusid Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele (ETK) ja kelle bilansid on üle kantud tema bilanssi, loetakse likvideerituks ettevõtete ja varade natsionaliseerimisega ja bilansside ülekandmisega.

2. Aktsiaseltsid (-ühingud) ja osaühingud, kelle ettevõtted ja varad ei ole natsionaliseeritud või kelle bilansid ei ole üle kantud (art. 1), kuuluvad likvideerimisele käesolevas määruses ettenähtud korras.

3. Aktsiaseltside (-ühingute) ja osaühingute likvideerimist toimetavad Eesti NSV Rahanduse Rahvakomissari poolt selleks määratud likvideerimiskomisjonid.

4. Aktsiaseltside (-ühingute) ja osaühingute likvideerimiskomisjonidel on õigus likvideeritavate aktsiaseltside (-ühingute) ja osaühingute ettevõtteid ja varasid üle anda Rahanduse Rahvakomissari nõusolekul riiklikkudele, kooperatiivsetele ja ühiskondlikkudele ettevõtetele.

5. Aktsiaseltside (-ühingute) ja osaühingute likvideerimisel arvatakse rahasummad, mis põhikirjade alusel kuuluksid väljaandmisele aktsiate ja osatähtede järgi, eelarve tuluks, välja arvatud juhtudel, kus likvideeritavate seltside ja ühingute ettevõtted ja varad antakse üle riiklikkudele, kooperatiivsetele või ühiskondlikkudele ettevõtetele.

6. Eesti NSV Rahvakomissaril on õigus anda juhiseid käesoleva määruse rakendamiseks.

Tallinn, 28. märtsil 1941. Nr. 539.

Rahanduse Rahvakomissari juhend kutsekodade likvideerimise aruannete koostamise ja revideerimise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 8. 10. 1940, 21, 233)

Kaubandus-Tööstuskoja, Käsitööstuskoja, Eraettevõtete Ametnikkude Koja ning Ühistegevuskoja likvideerimise seaduste alusel otsustas ENSV Rahanduse Rahvakomissar kokkuleppel ENSV Riigikontrolli Rahvakomissariga panna kehtima alljärgnevad eeskirjad:

§ 1. Koja likvideerimise aruanne koostatakse likvideerimiskomisjoni poolt. Aruanne peab sisaldama järgmisi andmeid:

1) akti likvideerimisele asumise kohta;
2) likvideerimise algusbilansi, mis võib olla ka arvete seisu näol, koostatud koja likvideerimise seaduses ettenähtud kuupäevaks;
3) arvete läbikäiku likvideerimise aja eest;
4) likvideerimise lõppbilanssi;
5) kulude-tulude aruannet likvideerimise aja eest;
6) allorganisatsioonide likvideerimise aruannet;
7) likvideerimise lõpetamise ja üleandmise akti.

Kui algus- ja lõppbilansis on välja jäetud arvestamata nõudmised, siis tuleb nende erinimestikud lisada bilanssidele.

§ 2. Likvideerimise lõppbilansi juurde lisatakse vajalikud tõendusmaterjalid, nagu saldo-kinnitused krediitasutistelt, üksikasjalik varade, nõudmiste ja kohustuste loetelu jne.

§ 3. § 1 p. 1 tähendatud akt kirjutatakse alla likvideerimiskomisjoni, likvideeritava asutise esindajate ja vastutavate ametnike poolt, kuna teised samas paragrahvis tähendatud aruanded kuuluvad allakirjutamisele likvideerimiskomisjoni poolt üleandjatena ning koda ülevõtva asutise poolt volitatud esindajate poolt vastuvõtjatena.

§ 4. Korralikult kausta koondatud aruanne esitatakse 2 eksemplaris likvideerimiskomisjoni poolt kinnitamiseks Rahanduse Rahvakomissarile ühes kaaskirjaga, milles peab olema antud lühike kokkuvõte likvideerimise käigust.

§ 5. Enne likvideerimise aruande kinnitamist Rahanduse Rahvakomissar saadab likvideerimise aruande revideerimiseks Riigikontrolli Rahvakomissariaadile.

Riigikontrolli Rahvakomissariaadi poolt läbivaadatud ja õigeks tunnistatud ning Rahanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud aruande ärakiri saadetakse likvideeritavat asutist ülevõtnud asutisele.

Tallinn, 7. oktoobril 1940.

---

9. jagu.

Avalike ettekannete korraldamine, avalikult väljapandavate siltide ning teadaannete kohta käivad eeskirjad.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus avalike kontsertide ja estraadiettekannete korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 28. 5. 1941, 54, 849)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Igasuguste avalike kontsertide ja estraadiettekannete korraldamine kutseliste kontsertkunstnike ja estraadiartistidega Eesti NSV piirides toimub Eesti NSV Riikliku Filharmoonia või selle kohapealsete esinduste kaudu.

2. Organisatsioonid, kel on kas nende põhikirja alusel või Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kunstidevalitsuse eriotsusel lubatud korraldada avalikke ettekandeid kunstilise isetegevuse korras (ametiühingud, kultuurklubid, kultuur- ja rahvamajad, õppeasutised jne.), ja ka teised organisatsioonid, kes ei kuulu Kunstidevalitsuse süsteemi, võivad korraldada kontserte ja muid ettekandeid kutseliste kontsertkunstnike ja estraadiartistide kaastegevusel ainult Riikliku Filharmoonia vahendusel, sõlmides viimasega vastava kokkuleppe.

3. Kontsertide ja estraadiettekannete korraldamine eraisikute poolt on keelatud.

4. Organisatsioonide finantsalade juhatajaile ja pearaamatupidajaile on keelatud toimetada igasuguseid rahalisi väljamakse kunstnikele esinemiste eest, mis on sündinud ilma Filharmoonia või selle kohapealsete esinduste nõusolekuta, või mitte kooskõlas Kunstidevalitsuse poolt kindlaksmääratud tasunormidega.

5. Kontsertkunstnike ja estraadiartistide tööjõu otstarbekaks ärakasutamiseks ja neile õiglase tasu kindlustamiseks kantakse kõik kutselised kontsertkunstnikud ja estraadiartistid, kes avaldavad sellekohast soovi ja saavad Kunstidevalitsuse vastavate erikomisjonide poolt tarvilise kunstilise kvalifikatsiooni, Kunstidevalitsuse juures peetavasse kutseliste kontsertkunstnike ja estraadiartistide registrisse ja nende esinemistasude normid määratakse kindlaks Kunstidevalitsuse Juhataja vastavate käskkirjadega kooskõlas NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee käskkirjaga 16. detsembrist 1940 nr. 752.

6. Kunstidevalitsuse registrisse kantud kutseliste kontsertkunstnike ja estraadiartistide tasunormid, mis on avaldatud Kunstidevalitsuse Juhataja käskkirjades ja tehtud teatavaks Riiklikule Filharmooniale, on kohustuslikud nii kunstnikele kui ka neid kasutavaile kontsertorganisatsioonidele.

7. Kunstidevalitsuse registrisse mitte kantud kunstnikele ja artistidele võib Riiklik Filharmoonia määrata esinemistasusid vaid kolmanda kvalifikatsioonikategooria normide alusel.

Tallinn, 21. mail 1941. Nr. 945.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus avalikult väljapandavate siltide, kuulutuste, teadaannete ja reklaamide kohta.

(Avaldatud ENSV T 6. 6. 1941, 57, 909)

Avalikult väljapandavate siltide, kuulutuste, teadaannete ja reklaamide ühtlustamise ning kaunindamise sihil Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Avalikult väljapandavate siltide, kuulutuste, teadaannete ja reklaamide tekst peab olema eestikeelne või eesti- ja venekeelne, kusjuures viimasel juhul peab esikohal esinema eestikeelne tekst vähemalt võrdses suuruses venekeelse tekstiga.

Maakondade ja vabariikliku alluvusega linnade täitevkomiteedel on õigus teha erandeid eelmise lõike eeskirjadest piirkondade suhtes, kus elanikkonna enamuse keeleks ei ole eesti keel.

2. Avalikult väljapandavad sildid, kuulutused, teadaanded ja reklaamid ei pea riivama kodanike ilutunnet ega või olla vastuolus kehtivate seaduste ja määrustega.

3. Avalikult väljapandavad sildid, kuulutused, teadaanded ja reklaamid alluvad kohaliku täitevkomitee järelevalvele.

4. Kohalikul täitevkomiteel on õigus keelata sildi, kuulutuse, teadaande või reklaami väljapanemist või nõuda sildi, kuulutuse, teadaande või reklaami mahavõtmist, kui need on vastuolus p. 1 või 2 eeskirjadega.

Tallinn, 27. mail 1941. Nr. 1013.

---

10. jagu.

Tuletõrje ja õhukaitse.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riikliku tuletõrjelise järelevalve ja linna tuletõrje kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 11. 1940, 56, 664)

Eesti NSV tuletõrje korraldamiseks NSV Liidu korra kohaselt Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

1. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSVL Kesk-täitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus nr. 52/654 — 7. aprillist 1936 Riikliku tuletõrjelise järelevalve ja linna tuletõrje kohta käesolevale lisandatud tõlkes.

2. Kuni linnade nõukogude ja täitevkomiteede ellukutsumiseni panna punkt 1 tähendatud määruses neile ettenähtud ülesannete täitmine vastavatele linnavalitsustele.

Tallinn, 27. novembril 1940.

Riikliku tuletõrjelise järelevalve ja linna tuletõrje määrus.

(NSVL Kesk-täitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus nr. 52/654 — 7. aprillist 1936. a., SK nr. 18 — 1936. a.)

1. peatükk.

Riiklik tuletõrjeline järelevalve.

§ 1. Riiklik tuletõrjeline järelevalve teostub NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissari poolt NSV Liidu SaRk Tuletõrje Peatalituse ja tema kohalikkude organite kaudu.

§ 2. Tuletõrjelise järelevalve korras NSV Liidu SaRk Tuletõrje Peatalitus ja tema organid teostavad järgmisi funktsioone:

1) töötavad läbi ja annavad välja eeskirju, instruktsioone ja tehnilisi norme kahjutulevastase kaitse alal, mis on kohustuslikud kõigile ametkondadele, asutistele, ettevõtetele, organisatsioonidele ja üksikutele isikutele;
2) teostavad süstemaatilist kontrolli kinnitatud kahjutulevastaste eeskirjade, juhendite ja tehniliste normide elluviimise järgi, samuti kontrolli kohalikkude võimuorganite ja ametkondade poolt antavate kahjutuleohutuse eeskirjade järgi;
3) kontrollivad NSV Liidu territooriumil kahjutulevastaste abinõude tarvituselevõtmise täitmist kõigi liiduliste, vabariiklikkude ja kohalikkude asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide, samuti üksikute kodanikkude poolt;
4) määravad NSV Liidu tuletõrje organisatsioonide koostöö ja nende tehnilise varustuse kasutamise korra kahjutulede ja loodusõnnetuste vältimiseks ja likvideerimiseks;
5) revideerivad kahjutulevastase kaitse nõuete täitmist projekteerivate organisatsioonide poolt tööstuslikkude ja avalikkude ehitiste ning asulate projekteerimisel;
6) avaldavad seisukohti kahjutulevastase seadmestiku projektide ja tüüpide üle sellele rahvakomissarile, kellele allub vastav asutis ja kontrollivad kahjutulevastase seadmestiku kvaliteeti;
7) teostavad tuletõrje organisatsioonide lahinguvõime ja kahjutule kustutamise vahendite korrasoleku kontrolli ja revideerimist kõigis NSV Liidu ametkondades, asutistes ja organisatsioonides nende organisatsioonide ja asutiste juhatajate teadmisel ja osavõtul.

Märkus 1. Käesoleva paragrahvi p. 1 ettenähtud eeskirjad, instruktsioonid ja normid ametkondade suhtes avaldatakse vastavate rahvakomissariaatide ja NSV Liidu keskasutiste käskkirjadega.

Rahvakomissari või NSV Liidu mõne keskasutise juhataja mittenõusoleku korral avaldada oma käskkirjaga NSV Liidu SaRk eeskirju või instruktsioone, küsimus läheb Töö ja Kaitse Nõukogu otsustamisele.

Märkus 2. Kohaliku tähtsusega kahjutuleohutuse instruktsioonid, eeskirjad ja normid töötatakse läbi SaRk oblastiliste, krailiste ja vabariiklikkude tuletõrje organite poolt NSVL SaRk Tuletõrje Peatalituse direktiivide alusel, kokkuleppel asjaomaste ametkondadega, ja antakse välja seatud korras.

§ 3. Riikliku tuletõrjelise järelevalve funktsioonide teostamisel NSVL SaRk Tuletõrje Peatalitusel ja tema organitel on õigus:

1) toimetada kõigi hoonete, ehitiste, ladude ja eluruumide ülevaatust NSV Liidu SaRk instruktsiooniga määratavas korras ja koostada ülevaatuse akte;
2) nõuda kõigilt ettevõtteilt, asutisilt ja üksikutelt isikutelt ühekordsete teadete esitamist vormi järgi, mis kindlaks määratud SaRk poolt kokkuleppel NSV Liidu Riikliku Plaanikomisjoni rahvamajandusliku loenduse kesktalitusega, samuti nõuda materjale ja dokumente, mis vajalikud vastava objekti seisukorra selgitamiseks kahjutuleohutuse suhtes;
3) võtta administratiivsele või kohtulikule vastutusele isikuid, kes süüdi kohustuslikkude määruste, eeskirjade, normide ja instruktsioonide rikkumises kahjutulevastase kaitse alal.

§ 4. Juhul, kui ilmneb ettevõttes, asutises või organisatsioonis kahjutulevastase kaitse eeskirjade niisuguseid rikkumisi, mis loovad kahjutule tekkimise otsese ähvarduse, siis vabariigi, krai, oblasti tuletõrje talituse (osakonna) ülemal on õigus peatada osaliselt või täielikult antud ettevõtte või ühiskondliku organisatsiooni tööd ühes viivitamata teatamisega sellest NSV Liidu SaRk Tuletõrje Peatalituse ülemale, samuti NSV Liidu, liidu- või autonoomse vabariigi rahvakomissarile või selle keskasutise ülemale, kelle süsteemis asub vastav ettevõte, asutis või organisatsioon. Ettevõtte või asutise edasise töötamise küsimus lahendatakse neil juhtudel selle ametkonna juhataja poolt, kelle süsteemis asub antud objekt, kokkuleppel NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissariga.

§ 5. Tuletõrje organite kõik ettekirjutused kahjutulevastaste abinõude tarvitusele võtmiseks sellel või teisel objektil, antakse kirjalikult.

Ettevõtete ja organisatsioonide juhatajatel või üksikutel isikutel, kes saanud ettekirjutuse ja ei nõustu sellega, on õigus kümne päeva jooksul kaevata ettekirjutuse peale kõrgemale tuletõrje organile.

§ 6. Uute tuletõrjeüksuste organiseerimine ja tuletõrje depoode ehitamine kõigi maakondade, asutiste ja organisatsioonide poolt toimub NSVL Siseasjade Rahvakomissariaadi tuletõrje organite teadmisel.

§ 7. Tarvituselevõetavate abinõude suhtes, mis puutuvad Kaitse Rahvakomissariaadi ja Teede Rahvakomissariaadi objektide tuletõrjesse, lepitakse enne kokku nende rahvakomissariaatidega.

2. peatükk.

Linna tuletõrje.

§ 8. Linna tuletõrje peetakse ülal vastavate kohalikkude nõukogude ja täitevkomiteede varaliste vahendite kulul ja seisab NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissari ja tema kohalikkude organite vahetus alluvuses.

Peale varaliste vahendite määramise linna tuletõrje organisatsioonide ülalpidamiseks, vastavatele kohalikkudele nõukogudele ja täitevkomiteedele pannakse peale nende organisatsioonide kindlustamine vajalikkude ruumidega, samuti nende täielik majandamine.

§ 9. Linna tuletõrje osade arvulisus määratakse kindlaks kohalikkude nõukogude ja täitevkomiteede poolt kokkuleppel NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissariaadiga.

§ 10. Linna tuletõrje isikulisele koosseisule kuulub mundri vorm, mis kinnitatud üldiselt kindlaksmääratud korras.

§ 11. Linna tuletõrje osade juhtiv ja rea koosseis komplekteeritakse palkamise korras isikutest, kes ei ole nooremad kui 18 aastat, ja eelneva arstliku läbivaatusega.

§ 12. Linna tuletõrje teenistusse astujad juhtivas koosseisus on kohustatud teenima mitte vähem kui 3 aastat, isikud rea koosseisus — mitte vähem kui 2 aastat, mille kohta nad teenistusse astumisel annavad kohustuse allkirja näol.

§ 13. Isikud, kes on lõpetanud tuletõrjelisi tehnikume või koole, peavad teenima tuletõrje osades üle kohustusega ettenähtud tähtaja (§ 12) veel täiendava aja, mis on võrdne nende õppimise ajale tähendatud tehnikumides või koolides.

§ 14. Omavoliline ennetähtajaline lahkumine teenistusest linna tuletõrjes toob endaga kaasa vastutuse VNFSV Kriminaalseadustiku § 111 ja teiste liiduvabariikide kriminaalseadustikkude vastavate paragrahvide järgi.

§ 15. Tuletõrje töölised võivad tähtaja kestel, mille nad on kohustatud teenima, olla üleviidavad teenistuse huvides vastavate ülemate korraldustega ühest tuletõrje organisatsioonist teise, olenemata nende nõusolekust.

Teenistusliku distsipliini rikkumise eest tuletõrje isikulisele koosseisule võidakse määrata distsiplinaarkaristusi:

1) märkus;
2) noomitus;
3) paigutamine alamale ametikohale tähtajaga kuni üks aasta;
4) arest tähtajaga kuni 20 ööpäeva;
5) vallandamine.

Distsiplinaarkaristusi aresti näol võidakse määrata:

1) tähtajaga kuni 3 ööpäeva — linnade tuletõrje talituste ülemate poolt;
2) tähtajaga kuni 10 ööpäeva — SaRk vabariiklikkude, krailiste ja oblastiliste talituste ülemate poolt;
3) tähtajaga kuni 20 ööpäeva — NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissari poolt.

§ 16. Teenistuse kandmise kord linnade tuletõrje osades määratakse kindlaks NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissariaadi poolt antavate eri määrustikuga ja korraldustega.

§ 17. Linna tuletõrje sisekorra eeskirjad antakse NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissariaadi poolt kokkuleppel Tuletõrje tööliste liidu keskkomiteega.

§ 18. Linna tuletõrje operatiiv-rivilise koosseisu isikud kindlustatakse kohustuslikus korras surma või vigastuse puhuks teenistuskohuste täitmisel.

§ 19. Kesk-täitevkomitee ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 3. jaanuarist 1930 Teenistuse kohta tuletõrje organisatsioonides (NSVL SK 1930, 3, 35) lugeda kehtetuks.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kahjutulevastaste ettevaatusabinõude tarvitusele võtmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 737)

Kahjutulede vastu võitlemiseks ja nende tekkimise ärahoidmiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Keelatud on ahjude, köögikollete ja igasuguste muude kütte- ja soojendamisseadmete ülekütmine või -kuumendamine, samuti petrooleumi, bensiini jms. tarvitamine tuletegemiseks ahjudes ja pliidi all.

2. Keelatud on hoida elukorterites petrooleumi üle 8 liitri ja bensiini üle 1 liitri perekonna kohta.

3. Tuleb võtta tarvitusele kõik ettevaatusabinõud suitsetamisel, samuti lahtise tule, priimuste, petrooleumi-keetjate, elektrisoojendajate ja muude kütteabinõude kasutamisel, mitte jättes neid järelevalveta.

4. Kütmine tuleb lõpetada varemalt kaks tundi enne töö lõppu köetavas ruumis, välja arvatud käitiste küttekolded ja jõujaamad.

5. Keelatud on külmanud vee-, gaasi-, roiskveeja muu torustiku lahtisulatamine lahtise tule, nagu jootmiselambi jms. abil. Torude lahtisulatamist teostada ainult tulise veega.

6. Keelatud on aurutorude kaitsmine külmamise vastu süttiva materjaliga (saepuru, takud, vilt jms.).

7. Keelatud on tuldvõtvate esemete, spetsiaalriietuse jms. hoidmine ja kuivatamine kütteseadmetel, -torudel, radiaatoritel jms., samuti nende läheduses.

Kõik kütteseadmete osad peavad olema puhastatud tolmust ja prahist.

8. Tuleb korrastada kõik pööningute, keldrite ja kuuride uksed ja nende lukud. Tähendatud ruumide uksed tulevad hoida alati lukustatuna, nende võtmed hoida valvurite, valvekorra majahoidjate või määratud vastutajate isikute (korteriüürijate) käes.

9. Keelatud on lahtise tule (tikud, küünlad jms.) kasutamine, samuti suitsetamine pööningutel, keldrites, kuurides ja puusarades.

10. Tuleb puhastada pööningud, keldrid, kuurid ja puusarad prahist ja vanast kraamist.

11. Keelatud on hoida pööningutel, keldrites, kuurides ja puusarades kergestisüttivaid ja põlevaid aineid ja materjale, nende seas ka vedelikke (bensiin, petrooleum, piiritus jms.).

Märkus. Selle punkti nõuded ei ole kehtivad ruumidele, milles riikliku tuletõrjelise järelevalve organite kirjaliku nõusolekuga lubatakse hoida kergestisüttivaid aineid.

12. Tulevad hoida alati vabad väljapääsuteed (koridorid, läbikäigud, trepid), keelates neis korraldada igasuguseid panipaiku, asetada mööblit, materjale jms.

13. Tuleb puhastada õued, samuti hoonete ettesõidu teed prahist, vanast kraamist ja üleliigsest materjalist ja hoida need alati korras, tagades seega vaba juurdepääsu.

Tuleb võtta tarvitusele abinõud õigeaegseks jää ja lume raiumiseks ja koristamiseks tänavatelt ja hoonete ettesõidu teedelt linnades.

14. Tuleb teostada kütmata ruumes ja objekti õue piirkonnas asuvate tuletõrje veetorustikkude, kraanide, hüdrantide, riivide jms. katmist külma vastu.

15. Tulekaitse kaevude (kraanide, hüdrantide, riivide) kaaned tänavatel ja hoovides tulevad alati hoida vabad lumest ja jäärst. Keelatud on asetada neile ükskõik missuguseid materjale ja esemeid.

16. Tulevad seada nõutavasse korda elektrijuhtmestik ja -armatuurid.

Keelatud on kasutada omatehtud ühendusi elektrijuhtmestikus ja omatehtud kaitsjaid normikohaste kergestisulavate vahetükkide ja kaitsekorkide asemel.

17. Kõik kodanikud, kes on avastanud tuleohu või tuletõrje eeskirjade rikkumise, on kohustatud sellest viivitamata teatama lähemale tuletõrjeüksusele või vahenditult ENSV Siseasjade Rahvakomissariaadi riikliku tuletõrjelise järelevalve organitele.

18. Elamute valitsejad, komandandid ja omanikud on kohustatud instrueerima korterite vastutavaid üürijaid kahjutulevastaste kaitseabinõude täitmises käesoleva määruse eeskirjade kohaselt.

19. Tööstuste, ettevõtete ja asutiste juhatajad, elamute ja ühiselamute valitsejad, komandandid ja omanikud on kohustatud:

a) kõrvaldama korratused kütteseadeldistes (katlamajades, keskküttetorude võrgus, suitsujuhtmetes, ahjudes, köögikolletes, veekateldes jms.);

b) kontrollima vastava vahemaa (mitte vähem kui 10 sm) olemasolu suitsujuhtmete ja katuste süttivate materjalide vahel;

c) kontrollima tulekindla vahemaa (mitte vähem kui 25 sm) olemasolu ahjude, suitsujuhtmete ja hoone konstruktsiooni süttivate materjalide vahel;

d) kontrollima metall-lehe olemasolu ja korrasolekut põrandal küttekollete ees;

e) kontrollima küttekollete sulgemise ja suitsujuhtmete puhastamise avade uste korrasolekut;

f) keelama ajutiste kütteseadmete (rauast ja telliskividest) ülesseadmist ja ahjude ühendamist plekktoruga korstnasse ilma riikliku tuletõrjelise järelevalve organite loata, samuti ventilatsiooni-avade kasutamist suitsujuhtmena;

g) teostama suitsujuhtmete puhastamist tahmast kindlaksmääratud tähtaegadel ja tarviduse korral tahmapõletamist, tagades sealjuures hoolsat järelevalvet töö korralikkuse üle; suitsujuhtmete puhastamise tähtajad on:

kütteahjude suitsujuhtmetel mitte vähem, kui 4 korda kütteperioodil;

pliitide suitsujuhtmeil mitte vähem, kui 6 korda aastas;

saunaahjude suitsujuhtmeil mitte vähem, kui 1 kord kuus;

alaliselt köetavate kollete (pagari-äride, restoranide, veekatelde, suitsutuseahjude ja teiste) suitsujuhtmetel — 2 korda kuus;

h) teostama teeniva personaali (ahju- ja katlakütjate jne.) instrueerimist kahjutulede vältimise küsimusis kütteseadmete kasutamisel.

20. Käesoleva määruse eeskirjade rikkujaid karistatakse TT Miilitsa organite poolt administratiivkorras rahatrahviga kuni 100 rublani või paranduslikkudele töödele saatmisega kuni 30 päevani. Raskematel juhtudel võetakse süüdlased kohtulikule vastutusele.

21. Järelevalve käesoleva määruse täitmise üle pannakse ENSV Siseasjade Rahvakomissariaadi riikliku tuletõrjelise järelevalve organitele ja TT Miilitsale.

22. Käesolev määrus hakkab kehtima 15. päeval pärast avaldamist Eesti NSV Teatajas.

Tallinn, 28. aprillil 1941. Nr. 779.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus metsade kaitseks kahjutule vastu.

(Avaldatud ENSV T 15. 5. 1941, 50, 769)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Keelata 15. maist — 1. oktoobrini Eesti NS Vabariigi piires:

a) kuluheina ja võsametsa põletamine heinamaadel, karjamaadel, soodel, metsades ning nendega piirduvatel maa-aladel, samuti ülesjuuritud maa-alade ja raiestike ülepõletamine;

b) raiekohtadel ja metsas asuvatel laoplatsidel raiejäänuste ja risu põletamine puhastamise otstarbel;

c) tuletegemine metsamaterjalide laoplatsidel, metsas ja metsa läbistavatel teedel, kui tuleaset ei ole puhastatud mineraalkihini pinnakattest ja pole tarvitusele võetud vajalikke abinõusid kahjutule ärahoidmiseks;

d) suitsetamine metsas asuvatel laoplatsidel, turbatöötlemiskohtadel ja kõikides teistes tootle-

miskohtades; samuti laskmine tulirelvadest hõõgumaminevast materjalist valmistatud troppidega;

e) söepõletamine, tõrvaajamine ja teiste tulega puitutöötlevate seadeldiste käimapanek metsas, või kohtades, mis asuvad lähemal kui 100 m metsast, turbarabadest ja okaspuunoorendikest, kui seadeldised pole ümbritsetud vähemalt 1 meetri laiuse tulekaitsekraaviga;

f) vedurite läbisõit metsast lahtiste küttekolletega ja sädemetepüüdmise seadeldisteta ning aurikute küttekollete tühjendamine nende seisukohtadel metsaga kaetud kallaste ääres;

g) uute ehitiste püstitamine enne esialgse ehitusplatsi puhastamiseta ja metsaga piirduvate platside piiramist tulekaitseribaga, milline hoitakse musta kesana kogu tuleohtliku aja kestel.

2. Kohustada:

a) kõiki organisatsioone kui ka eraisikuid, kes metsa üles töötavad, lõpetama möödunud aastate raiekohtade puhastamine 15. maiks;

b) metsa ülestöötavate organisatsioonide juhtivad isikud ja eriti metsaülemaid teostama 1.—15. maini raiekohtade ülevaatust, koostades sellekohase akti ja kindlustades raiekohtade nõuetekohast puhastamist 15. maiks;

c) otseseid jaoskondade tööjuhatajaid suveks metsas asuvaid metsamaterjalide laoplatse piirama tulekaitseribadega;

d) Eesti NSV Metsamajanduse ja Metsatööstuse Peavalitsust ning teisi asutisi ja organisatsioone, kelle valduses ja kasutuses on metsi, koostama hiljemalt 15. maiks kavad metsakahjutulede vastu võitlemiseks;

e) Eesti NSV Metsamajanduse ja Metsatööstuse Peavalitsust välja andma küllaldase tiraažiga lendlehti ja selgitava sisuga plakateid metsakaitsest ja metsakahjutulede tõrjevõtetest, millised levitada asustatud keskustes ja kleepida üles teeristidel ja -sihtidel;

f) kõiki metsa üles- ja ümbertöötavate ettevõtete juhatajaid varustama tööpiirkondi kõige vajaliku tulekaitse inventariga;

g) kõiki metsa üles- ja ümbertöötavate organisatsioonide ja ettevõtete juhatajaid toimetama 1. juuniks tööstuste, millised asuvad metsas või piirduvad metsaga, eraldamist 5 m laiuste tulekaitsevöönditega.

3. Kohustada Eesti NSV Metsamajanduse ja Metsatööstuse Peavalitsust ja metsavaldajaid:

a) valmistama kõigi, eriti tuleohtlikke alasid läbistavate klassiteede äärde 10 m kaugusel teeteljest vähemalt 1 m laiusi tulekaitseribasid;

b) tuleohtlikes riigi- ja teiste asutiste ning organisatsioonide metsades korraldama täielik patrulleeriv valve ja valveteenistus tornides;

c) organiseerima juhtuvate kahjutulede likvideerimiseks tulekaitsesalgad metsatööliste ja -teenistujate koosseisust;

d) täielikult varustama kõiki põlemisohtlikke piirkondi tulekaitse inventariga, kontrollides selle korrasolekut ja otstarbekat paigutamist.

4. Kohustada Eesti NSV Raudteede ülemat:

a) keelama vedurite väljalaskmist ilma sädemetepüüdjate seadeldisteta;

b) korraldama raudteeäärte puhastamist igasugusest risust ja prahist.

5. Üldine juhtimine metsade, turbarabade ja kuluheina ning teiste maa-alade põlengute kustutamises panna maakondade ja valdade täitevkomiteedele ning tehniline juhtimine metsateenijaile ja tuletõrjele.

6. Ähvardava ilme võtva kahjutule korral kohustada töövõimelist elanikkonda töökohustuse korras ilmuma valla täitevkomiteede, T.-T. Miilitsa ja metsateenistujate nõudmisel kahjutulede kustutamisele isiklike tulekaitsevahenditega, tarbekorral veoabinõudega. Kohustada valla täitevkomiteesid aegsasti elanikkonnale teatavaks tegema nende ilmumise kohustuslikkus kahjutulede kustutamiseks.

7. Metsakahjutulede ärahoidmise ja kustutamise huvides võivad p. 6 tähendatud asutised ja isikud väljaspool järjekorda tasuta kasutada:

a) NSV Liidu Teede ja Side Rahvakomissariaatide tehnilisi sidevahendeid;

b) üldist raudteede telefoni, kusjuures suvekuudeks lülitatakse, seal kus see vajalik, kohalikud ametitelefonid raudtee telefonide võrku NSV Liidu Teede Rahvakomissariaadi nõusolekul.

8. Tasumaksmine kustutamisest osavõtjaile kodanikele kui ka nende transportvahendite eest toimub normide järgi, mis kindlaks määratakse Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt antava määruse korras. Kustutamise kulud kannab see asutis, ettevõte, organisatsioon või isik, kelle valdusesse kuulub mets või maa-ala, millel kustutamist teostati.

9. Tulega töötavad käitised, nagu saeveskid, söepõletamisahjud, destillatsiooni tööstused jne., töötades metsades, laoplatsidel ja neile lähemal kui ½ km, peavad olema varustatud seadeldistega, mis tõkestavad sädemete levimist. Nende käitiste vastutavad juhatajad on kohustatud tarvitusele võtma tule hädaohu vältimiseks täiendusi sisseseadetes.

10. Metsapõlengute-ohtlikul perioodil on metskondadel ja teistel metsi valdavatel asutistel õigus kokkuleppel maakonna täitevkomiteega sulgeda okaspuumetsi läbistavad mitte hädavajalikud teed.

11. Isikud, kes süüdlased käesoleva määruse rikkumises, võetakse administratiivkorras vastutusele trahvimisega kuni 100 rbl. või paigutamisega sunduslikele töödele tähtajaga kuni 4 nädalat; neil juhtumeil, mis ette nähtud kriminaalkoodeksis, võetakse süüdlane kohtulikule vastutusele.

12. Järelevalve käesoleva määruse täitmise üle pannakse maakondade ja valdade täitevkomiteedele, T.-T. Miilitsale, tuletõrjele ja metsateenistujatele.

Tallinn, 9. mail 1941. Nr. 852.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus rahvakogunemistel ja põlengu kohtadel tuletõrjevalvet teostanud vabatahtlikkudele tuletõrjeühingutele makstava tasu kohta.

(Avaldatud ENSV T 6. 1. 1941, 1, 4)

I.

Eesmärgiga parandada vabatahtlikkude tuletõrjeühingute majanduslikku olukorda Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Tõsta, alates käesoleva määruse avaldamisest, rahvakogunemistel ja põlengu kohtadel valvet teostanud vabatahtlikule tuletõrjeühingule valve teostamise eest makstavat tasu ja määrata järgmised valvetasu määrad iga tuletõrjuja-valvuri pealt aja eest, mil valve on kohustatud kohal olema:

linnades — 1 rubla 50 kopikat tunnis;
valdades ja alevites — 1 rubla tunnis.

2. Tuletõrjevalve tasu makstakse rahvakogunemise ja põlengu kohtades, kus valve on määratud seaduse, määruse või muude eeskirjade alusel või riikliku tuletõrjelise järelevalve organite ettekirjutusel.

3. Tuletõrjevalve tasu maksab tuletõrjeühingule rahvakogunemise korraldaja või põlengu korral — kohalik nõukogu ja täitevkomitee.

4. Kuni kohalikkude nõukogude ja täitevkomiteede moodustamiseni täidavad nende ülesandeid kohalikud linna- ja vallavalitsused.

II.

Rahvakogunemistel tuletõrjevalvet teostanud tuletõrjeorganisatsioonidele makstava tasu normide määrus (RT 1935, 71, 622) lugeda kehtetuks.

Tallinn, 3. jaanuaril 1941. Nr. 7.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tasumaksmise kohta metsa kahjutulede kustutamisest osavõtjaile.

(Avaldatud ENSV T 4. 6. 1941, 56, 884).

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Maksta kahjutulede kustutamistöödest osavõtnuile kui ka kustutamistöödele rakendatud transportabinõude kasutamise eest tasu järgmiselt:

a) kahjutule kustutamisest osavõtnud tuletõrjesse organiseeritud töölistele 60 kop. ja teistele 50 kop. tunnis;
b) kustutamistöödele rakendatud transportabinõude kasutamise eest tunnis:
ühehobuseveoki pealt . . . . . Rbl. —.80
kahehobuseveoki pealt . . . . „ 1.20
moto-mehhaniseeritud transportabinõude pealt (autod jne.) vastavalt antud kohas kehtivatele normidele või tariifidele, vähendatud 10% võrra.

Tallinn, 26. mail 1941. Nr. 989.

Tuleohutuse abinõudest uue-aasta kuuskede korraldamisel.

(Siseasjade Rahvakomissariaadi korraldus 3. detsembrist 1940.)

(Avaldatud ENSV T 9. 12. 1940, 62, 775)

I.

Kahjutulede tekkimise ja õnnetujuhtumite ärahoidmiseks uue-aasta kuuskede korraldamisel koolides, lastekodudes, punastes nurkades, klubides, kultuur-hoonetes ja muudes seltskondlikes kohtades nende ettevõtete ja asutiste juhatajate isiklikul vastutusel pannakse ette täita järgmisi tuleohutuse abinõusid ja eeskirju:

1. Kuuse korraldamiseks seltskondlikes kohtades tuleb 10 päeva varem kokku leppida kohaliku tuletõrjega.

2. Kuused tulevad kinnitada kindlalt püsivatele alustele ega tohi lubada kasutada kuuski kuivanud okastega.

3. Kuusk asetatakse üldreeglina keset ruumi, igal juhul peab aga jääma kuuse okste ja seinte vahele vähemalt 1 meetri laiune läbipääs.

4. Ruumis, kuhu seatakse kuusk, ei ole lubatud põrandate katmine vaipadega või põrandariietega, samuti ka eesriiete, kardinate ja portjääride kasutamine akendel ja ustel, mis asetsevad kuusele lähemal kui 5 meetrit.

5. Kuuse valgustamine küünaldega on kategooriliselt keelatud kohtades, kus on elektrivalgustus, kuna seal lubatakse kasutada kuusel eranditult elektrivalgustust, mille ehitamisel tuleb silmas pidada järgmisi nõudeid:

a) ei ole lubatud lülitada kuuse elektrijuhtmestikku vahetult üldisesse vooluvõrku isolatsiooni rikkumise teel ja sidumisega paljastatud juhtmete külge; lülitamine peab toimuma lülituskahvli abil läbi kaitstud kontaktpunkti; kontaktpunktist kuni jaotustahvlini pole lubatud vedada ajutist juhtmestikku;
b) kuuse valgustamine on lubatud väikesevoldiliste lampidega (kuni 12 volti);
d) ei ole lubatud kasutada illumineerimisel kella-, telefoni- ja muid nõrga isolatsiooniga juhtmeid, eriti aga mitte paljast traati;
e) kuuse elektrivalgustuse sisseseadmist peab toimetama vilunud montöör.

6. Kohtades, kus pole elektrivalgustust, võidakse kuuse valgustamiseks kasutada harilikke küünlaid, mis asetatud lühtritesse ja kindlalt kinnitatud kuuse okstele nii, et vahemaa küünla leegist kuni süttivate kaunistuste ja oksteni ei oleks horisontaalsuunas mitte vähem kui 10 sm ja vertikaalsuunas mitte vähem kui 30 sm.

7. Kategooriliselt on keelatud tarvitada leegikaitse vahenditega imbutamata vatti, samuti tselluloid esemeid ja kuuseokste vanikuid nii ruumide kui ka kuuse dekoratiivseks ilustamiseks.

8. Laste ja täiskasvanute riietamine maskeraadi ülikondadesse vatist, paberist, marlist ja kergestisüttivatest materjalidest keelatakse kategooriliselt.

9. Bengaali, paukpadrunite ja tulevärgi süütamine ruumides keelatakse.

10. Keelatakse õhupallide kasutamine uue-aasta kuuse korraldamise kohtades ja maskeraad-ballidel.

11. Kõik väljapääsud ruumidest ja hoonest, samuti läbipääsud, koridorid ja trepikojad peavad olema vabad ja avatud. Saali väljapääsude juurde tuleb seada valve ettevõtte või asutise vastutavaist isikuist.

12. Kuuse korraldamise ajal ruumides peab olema tuletõrjevalve ja valve elektrimontöör, samuti ka tuletõrjelise esmaabi vahendid, nagu vähemalt kaks tulekustutajat või ämbrit veega ning tihedast riidest vaip.

II.

Majade ja majapidamiste juhatajaid kohustatakse aegsasti teatavaks tegema korterite valdajaile allpool tähendatud kahjutule ohutuse abinõude täitmise vajadust, viimaste isiklikul vastutusel, uue-aasta kuuskede korraldamisel elukorterites:

1. Kuusk tuleb kindlalt kinnitada püsivatele alustele ega tohi lubada kasutada kuuski kuivanud okastega.

2. Kuusk seatakse üles võimalikult keset tuba, eemal eesriideist, portjääridest ja muust sarnasest, samuti ka puuseintest.

3. Kuuse elektrivalgustuse korral on vajalik üldisesse vooluvõrku lülitamist toimetada ainult lülituskahvli abil läbi kaitstud kontaktpunkti; ei ole lubatud kasutada kella-, telefoni- ja muid sarnaseid juhtmeid, samuti ka mitte ajutisi elektrijuhtmeid; elektrilambid kuusel on lubatud ainult väikesevoldilised (kuni 12 volti).

4. Kuuse valgustamisel küünaldega peavad need olema asetatud lühtritesse ja kindlalt kinnitatud kuuse okstele nii, et vahemaa küünla leegist kuni süttivate kaunistuste ja oksteni ei oleks horisontaalsuunas mitte vähem kui 10 sm ja vertikaalsuunas mitte vähem kui 30 sm.

5. Ei tohi asetada kuuse alla vatti ega kasutada seda kuuse kaunistamiseks.

6. Kategooriliselt keelatakse laste ja täiskasvanute riietamine kostüümidesse vatist, marlist, paberist ja muudest kergesti süttivatest materjalidest.

7. Keelatakse ruumides süüdata tulevärki või bengaali või kasutada paukpadruneid.

8. Väljapääsud ruumest, kus asetseb kuusk, samuti ka läbikäigud ja koridorid peavad olema vabad.

9. Ei ole lubatud võimaldada lastel süüdata küünlaid kuusel või jätta neid järelevalveta põlevate küünaldega kuuse juurde.

10. Süttimise korraks soovitatakse hoida valmis vesi ja tihe vaip.

III.

Ülalloetletud kahjutule ohutuse abinõude mittetäitmise eest võetakse süüdlased vastutusele.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus elanikkonna käitumise reeglite ja administratsiooni kohuste kohta vaenlase õhurünnaku ajal.

(Avaldatud ENSV T 11. 4. 1941, 39, 582)

Elanikkonna, ettevõtete ja asutiste korrastatud tegevus õhukaitse otstarbel määratakse kindlaks sõltuvalt ähvardava õhuohu suurusest järgmiste seisukordadega ja signaalidega:

1. Õhuoht (ÕO).
2. Signaal „Õhualarm“ (ÕA).
3. Signaal „Gaasialarm“ (GA).
4. Õhuhäire lõppalarm (LA).

Õ h u o h t (ÕO).

Alates momendist, kui tekib õhukallaletungi oht linnadele või muudele asulatele, kuulutatakse välja õhuoht (ÕO).

Õhuohu algus tehakse elanikkonnale teatavaks telefonivõrgu kaudu, TRSN täitevkomiteede otsuste või linna Kohaliku Õhukaitse staabi ülema korralduse väljapanemisega ja avaldamisega ajalehtedes.

Õhuohu lõpp tehakse teatavaks samas korras.

Seoses õhuohu väljakuulutamisega otsekohe rakendatakse järgmised abinõud:

1. Kõik Kohaliku Õhukaitse vahendid seatakse täielikult valmis tegevuseks õhurünnaku puhul.

2. Kodanikud, kes kuuluvad KÕK formatsioonidesse, ettevõtete ja asutiste õhukaitse komandodesse või elumajade omakaitse gruppidesse, on kohustatud viivitamatult ilmuma oma kogumispunktidesse.

3. Ettevõtetes, õppe-, avalikes ja muudes asutistes ning majapidamistes, seatakse sisse ööpäevane ÕK valve. Õhukaitse valve vastutava korrapidaja (valvuri) eraldusmärgiks on punane side vasakul käisel. Side on varustatud tähtedega „VK“ (vastutav korrapidaja).

Korrapidaja asukohaks on ruum, mis on varustatud linna telefoniga.

4. Elumajade väravate ja uste juurde, sõltumatult nende administratiivsest kuuluvusest, seatakse ööpäevane valve majahoidjatest (kojameestest), kes kannavad vasakul käisel punast sidet tähtedega „KK“ — (korrapidaja kojamees).

5. Õhuohu väljakuulutamisest kuni selle lõpetamiseni kõik elanikud, kes omavad gaasitorbikut, on kohustatud seda kogu aja oma juures hoidma (kaasas kandma).

M ä r k u s 1. Asutiste ja ettevõtete juhatajad on kohustatud õigeaegselt organiseerima gaasitorbikute hankimist töölistele ja teenijatele; tööl mittekäivale elanikkonnale gaasitorbikute hankimist korraldavad elumajade juhatajad.

M ä r k u s 2. Kodanikud, kes kannatavad haiguse all, mis ei võimalda g-torbiku kasutamist, peavad omama ja kaasas kandma linna Elamute Valitsuselt väljaantavat dokumenti, mis annab õiguse varju leida kollektiivvarjendites pärast õhualarmi väljakuulutamist.

6. Kollektiivseks kaitseks varustatud ruumid (g-varjendid ja varjendid) seatakse tegevusvalmis nende isikute varjamiseks, kes pole võimelised kasutama g-torbikuid (vanad, haiged, lapsed, naised väikeste lastega).

7. Ettevõtete ja asutiste juhatajad ja linna varjendite teenistus viivitamata organiseerivad muldvarjendite rajamist varem väljavalitud kohtades ja varem väljatöötatud plaanide järgi.

Muldvarjendid on määratud kodanike varjamiseks pommikildude, plahvatuslaine ja ehitiste rusude eest.

Mitmesugust liiki varjendite asukohad (varjendid, kaevikud) peavad olema varustatud pealkirjadega (pimedal ajal valgustatakse — silmas pidades pimendamise reegleid). Lühimad juurdepääsuteed varjenditele peavad olema märgitud suunanäitajatega.

8. Kõigis elumajades, asutistes, kaubandus-ettevõtetes, õppeasutistes ja üldkasutatavates ruumides peab nähtavatele kohtadele olema välja pandud:

1) jaoskonna kohaliku õhukaitsestaabi või kohaliku õhukaitse juhtiva isiku,

2) kohaliku ÕK luure ja vaatluspunktide ning teadete kogumiskohtade,
3) lähimate arstiabi-, sidumis- ja pesemispunktide,
4) Miilitsa jaoskondade ja
5) linna tuletõrje meeskondade aadressid ja telefoninumbrid.

Samas on juhised ka kiirarstiabi, tuletõrje ja ÕK meeskondade väljakutsumise ja märgatud kahjustuse teatamise kord — pärast signaali „ÕA".

9. Pimeduse saabumisel kõik sisemine ja väline valgustus asutistes, ettevõtetes ja üldkasutatavates ruumides, samuti kõik tootmisega seoses olevad tuled ettevõtetes peavad olema varjatud õhust vaatlemise eest kohalikkudele tingimustele vastavatel viisidel ja abinõudega.

Elumajades kõik valgustatud avaused (aknad, klaasuksed jne.) pimendatakse käepärast olevate abinõudega (valgustihe paber, voodivaip või muud). Valgusreklaam ja valgustatud sildid lülitatakse välja. Äride vaateaknad võivad valgustatud olla vastava sinise tulega erilistes armatuurides.

Märkus. Pimendamise reeglite rikkumise korral üksikutes majades, katkestatakse nendes majades kogu maja valgustusvool üldise lülitajaga või kaitsekorkide väljakruvimisega. Isikud aga, kes rikuvad pimendamise korda, võetakse vastutusele.

10. Reisijate transportvahenditel (maal ja veel) sisemine valgustus varjatakse kardinatega või kasutatakse sinist valgust. Signaal-laternad, igasugune transportvahendite signaal- ja käigutuled varjatakse eriseadeldistega, mis vastavad Kohaliku Õhukaiste staabi instruktsioonidele.

Signaal „Õhualarm" ÕA.

Signaal „Õhualarm" antakse õhurünnaku vahetu ohu korral.

1. Sireenide, vabrikute, tehaste, vedurite ja aurulaevade vilede pikkade venitatud undamistega kolme minuti jooksul. Sireenide kasutamine muudeks signaalideks on keelatud.

Märkus. Linnad ja teised asustatud punktid, kus puuduvad ülalnimetatud informatsiooni (alarmi) vahendid, on kohustatud välja töötama informatsiooni süsteemi, väljudes kohalikkudest tingimustest ja võimalustest ja seda laialt teatavaks tegema elanikkonnale.

Tegevus signaali puhul „Õhualarm" — „ÕA".

A. Elanikkond.

1. Kõik KÕK jaoskondade komandodesse kuuluvad kodanikud ilmuvad viivitamatą oma komandode kogumispunktidesse. Nende isikute kinnipidamine ettevõtete ja asutiste administratsiooni poolt, kus nad töötavad, on keelatud.

2. Ettevõtete ja asutiste KÕK komandodesse kuuluvad kodanikud, kes signaali „ÕA" andmise momendil viibivad kodus või mujal, ilmuvad viivitamata oma töökohtadesse.

3. Elanikud, kes viibivad tänavatel, on kohustatud sealt lahkuma ning varju otsima kollektiiv-varjendeis, kaevikutes või lähemates majades miilitsatööliste, KÕK isikliku koosseisu valvepostide ja maja administratsiooni näpunäidetel, kelle korraldusi tuleb täita vastuvaidlemata. Suure hulga inimeste kogunemine ühte kohta, viibimine akende, uste, hooviväravate ja treppide juures on keelatud.

4. Kodanikud, keda „ÕA" signaal on tabanud platsidel ja lahtistel kohtadel ning kellel puudub võimalus leida varju lähemates kollektiivkasutamiseks määratud varjendeis, peavad enda kaitsmiseks lennuki pommikildude ja ehituste rusude eest, heitma pikali (mitte lähemal kui 50 m kaugusel ehitistest ja hoonetest).

Gaasitorbikud seatakse „ooteasendisse".

Märkus. Hoonetest lahkumine ja tänavatel liikumine on lubatud ainult isikutel, kes omavad erilisi linnanõukogu või linna KÕK staabi poolt väljaantud lubasid või selleks loodud KÕK organite eraldusmärke; TTPA —, Siseasjade R/k-di juhtivale koosseisule, miilitsa- ja tuletõrjetöölistele vastavas kindlaksmääratud vormis, sõjaväe komandodele ja kaubalaevastiku isiklikule koosseisule ametitunnistuste ettenäitamisel.

5. Oma elukohas (majades) viibivad elanikud on kohustatud:
a) kõvasti sulgema aknad ja uksed, kustutama tule küttekolletes, kustutama priimused ja muud soojendamisvahendid;
b) asetama kõik toiduained panipaikadesse, kuhu ei pääse välisõhk;
c) varuma tagavaraks vett;
d) seadma gaasitorbikud „ooteasendisse".

6. Isikud, kes ei saa tarvitada gaasitorbikuid, ning kes on võetud nimestikku teatud varjendi kasutamiseks, juhitakse nendesse varjendeisse.

7. Õhuhäire ajal jaamahoonetes viibivad kodanikud hajutatakse raudtee administratsiooni ja miilitsatööliste juhatuste kohaselt.

B. Transport.

1. Kogu reisijate liiklemine (maal ja veel) katkestatakse signaali „ÕA" andmisel, takistamata läbisõitu magistraalteedel, reisijad lastakse rongidelt välja ning hajutatakse lähedalolevates varjulistes kohtades.

Kaubavedu (maal ja veel) katkestatakse miilitsatööliste või KÕK isikliku koosseisu poolt määratud kohtades. Kõikide liiklemisabinõude juhid ja konduktorid jäävad oma kohtadele, hobusõidukite juhid tulevad sõidukeilt maha ning jäävad hobuste juurde.

Märkus. Tuletõrje komandode, esmaabi, sõjaväeosade, Siseasjade R/k-di, ja KÕK eritranspordi autod, samuti kui KÕK autod, mis varustatud linnanõukogu või KÕK staabi poolt väljaantud eripääsmetega, lastakse takistamatult läbi igas suunas ja igal ajal.

C. Mitmesugused majapidamised.

1. Täiendavalt „ÕA" ülelinnalisele signaalile, hoiatatakse majades elanikke veel maja sisemise, varemalt kindlaksmääratud ning maja elanikele teadaantud signaaliga.

2. KÕK omakaitse grupi kogu isiklik koosseis ilmub viivitamata neile määratud kogumispunktidesse, kohtadele ja postidele. Maja elanikud hajutatakse vastavalt plaanile.

3. Hooviväravad, majade ja treppide uksed avatakse majja varjule pääsmiseks „ÕA“ signaali poolt tänavail tabatud kodanikele. Pärast inimeste paigutamist ja varjule pääsmist suletakse uksed.

4. Varjendeid teeniv isiklik koosseis asub oma kohtadele ning valvab korra alalhoiu reeglite täitmise üle kodanike poolt, kes on vastava varjendi nimekirjas. Kodanikud, kellel puuduvad gaasitorbikud ning kes ei ole vastava varjendi nimekirjas, lastakse sisse kui on vaba ruumi (esimeses järjekorras lastakse sisse lapsed ja naised väikeste lastega).

D. Koolid, varjupaigad, lastepäevakodud, lastetoad, lastemurud ja muud lasteasutised.

1. Peale ülelinnalise „ÕA“ signaali hoiatatakse koolide koosseisu veel täiendavalt sisemise varemalt kindlaksmääratud ja teatavaks tehtud signaaliga (kellasignaalid, suusõnaline teatamine).

Õppetöö katkestatakse. Lapsed hajutatakse ja varjatakse varem ettevalmistatud plaani kohaselt. Paigutada lapsi koridoridesse ja treppidele on kategooriliselt keelatud.

Märkus. Eelkoolieaeliste laste asutistes helisignaalide tarvitamine „ÕA“ signaalidena on keelatud.

2. Kõik KÕK vahendid seatakse valmis. KÕK omakaitse grupi isiklik koosseis asub plaanikohaselt oma kohtadele.

3. Õpilased, kes ei saa kasutada gaasitorbikuid, ja eelkoolieealised lapsed ning nooremate klasside õpilased viiakse varjenditesse.

4. Kõigis ruumes suletakse aknad, uksed, ahjud ja ventilatsioon.

5. Pedagoogiline ning lapsi otseselt teeniv personaal peab vahetpidamata viibima nende juures.

6. Külmal aastaajal, ning samuti õhtusel ja öisel ajal, riietatakse nooremate klasside õpilased ja eelkoolieealised lapsed üliriietesse ruumidest välja viimise või välja minemise juhuks.

7. „ÕA“ signaali andmise momendil lahtistel murudel viibivad lapsed viiakse organiseeritud korras juhtide poolt viivitamata varjulistesse kohtadesse.

8. Jalutuskäigul viibivad lapsed, keda „ÕA“ signaal tabab tänaval, juhitakse viivitamata lähemasse majja ning varjatakse seal administratsiooni juhatuste kohaselt.

Juhul, kui tähendatud majas leidub varjend, peab see esimeses joones antama kasutada lastele.

9. Õppetööd koolis, kui see pole sattunud kahjustuskoldesse, jätkatakse pärast õhuhäire lõpetamist.

E. Raudteed, tööstusettevõtted, õppeasutised ja muud ettevõtted, asutised ja organisatsioonid.

1. KÕK koondistesse kuuluvad töölised ja teenijad ilmuvad oma komandode kogumispunktidesse ning asuvad plaanikohaselt neile määratud kohtadele.

2. KÕK jaoskonna ja rajooni koondistesse arvatud isikud vabastatakse administratsiooni poolt tööst, ning nad ilmuvad viivitamata kindlaksmääratud kogumispunktidesse, kaasa võttes linna KÕK punkti poolt väljaantud pääsmed.

3. Raudteed ja tööstusettevõtted ei katkesta tööd. Tööstuste ja asutiste töölised ja teenijad jäävad oma kohtadele, täpselt tegutsedes kohalikkudes juhendites ja määrustes kindlaksmääratud korra kohaselt.

4. Kõrgemates õppeasutistes, tehnikumides jne. katkestatakse õppetöö ning õpilased hajutatakse varem väljatöötatud plaani kohaselt.

5. Vahetuse töölised, kes ootavad sisselaskmist käitistesse või kes on töö lõpetanud, lastakse käitise territooriumilt takistamata sisse või välja viie minuti kestel, arvates „ÕA“ signaali andmisest.

Selle tähtaja möödumisel lõpetatakse inimeste sisse- ja väljalaskmine käitistest ning käitise territooriumile jäänud isikud hajutatakse administratsiooni juhatuste kohaselt.

F. Kaubandusettevõtted ja asutised.

1. Kõigis kauplustes hoiatatakse isiklikku koosseisu ja juhtivat koosseisu, samuti kodanikke „ÕA“ andmisest varem kindlaksmääratud kohalike signaalidega.

Kõik KÕK vahendid seatakse tegevusvalmis.

2. Kõikide sisse- ja väljapääsude juurde, samuti kui ka ostjate kogumiskohtadesse paigutatakse korra valvepostid teenindava personaali hulgast.

3. Ostjad hajutatakse ja varjatakse organiseeritult varem väljatöötatud plaani kohaselt. Lapsed ning lastega kodanikud juhitakse olemasolevatesse varjenditesse.

Koridorides ja treppidel viibimine on keelatud.

4. Ostjate sisselaskmine katkestatakse. Administratsioon ja müüjad lõpetavad kaupade müügi, sulevad uksed ning võtavad tarvitusele abinõud saaduste kaitsmiseks mürkainete vastu.

5. Kauplemine katkestatakse kuni õhuhäire lõppalarmini (LA); juhul, kui kaupluse lähedale on sattunud keemilise kahjustuse kolle, kauplemist võib jätkata vaid vastava korralduse järgi.

6. Turgudel viibivad kodanikud on kohustatud viivitamata laiali minema läheduses leiduvatesse varjulistesse kohtadesse turu administratsiooni, miilitsapostide, korrapidajate-majahoidjate ja valvepostide juhatuste kohaselt.

Telkides või katuste all kauplejad jäävad oma kohtadele ning võtavad tarvitusele abinõud kaupade mürgistamise vastu keemiliste ründeainetega (õlgedega ja heintega katmise ja peale selle presendi või mõnest muust paksemast riidest esemetega katmise teel).

G. Ühiskondlikud toitlusettevõtted.

1. Einelaudades toitude väljaandmine jne. lõpetatakse.

KÕK abinõud seatakse tegevusvalmis.

Kõikide sisse- ja väljapääsude juurde asetatakse korra-alalhoiu valvepostid KÕK grupi või ettevõttes teeniva personaali koosseisust. Administratsioon võtab tarvitusele abinõud valmistoidu ja toitainete mürgistamise vältimiseks.

2. Külastajad hajutatakse ja varjatakse varem väljatöötatud plaani kohaselt.

H. Kultuur-, etenduslikud ettevõtted ja asutised.

1. Teatrites, kinodes, klubides, kultuurimajades, raamatukogudes, muuseumides jne. viibivatele kodanikkudele teatatakse õhuhäirest sisemise raadioülekande võrgu kaudu või suusõnal lavalt.

2. Etendused ja kinoseansid katkestatakse.

3. KÕKi jõud ja abinõud rakendatakse töösse varem väljatöötatud plaani kohaselt.

4. Külastajad hajutatakse ning paigutatakse administratsiooni juhtimisel varjulistesse kohtadesse, osaliselt kultuurilis-etendusliku ettevõtte ruumes ja varjendeis ning osaliselt lähemates kaevikvarjendeis ja majades. Inimeste paigutamine käikudesse, kitsastesse koridoridesse ja treppidele, samuti inimeste suurel arvul kogunemine ühte kohta on keelatud.

5. Aedades, parkides ja staadionitel viibivad kodanikud hajutatakse administratsiooni juhiste kohaselt kaevikvarjendeisse, ruumesse ning parkide ja aedade territooriumeil.

Juhul, kui kaevikvarjendeid ei leidu küllaldaselt, kodanikud on kohustatud pikali heitma.

Inimeste kogunemine ühte kohta on keelatud.

I. Pangad, hoiukassad, post ja telegraaf.

1. Kõik rahalised operatsioonid katkestatakse viivitamata kuni õhuhäire möödumiseni.

Kassad suletakse, kassapidajad jäävad oma kohtadele.

2. Jooksev töö, mis pole seotud otseselt raha väljaandmisega ja külastajate teenimisega, jätkub.

3. Tähendatud asutistes viibivad külastajad on kohustatud viibimata lahkuma ruumest ning varjule minema lähematesse kaevikvarjendeisse.

4. Kõikide sisse- ja väljapääsude juurde asetatakse kõvendatud valve.

5. ÕK abinõud seatakse tegevusvalmis.

K. Saunad.

1. Saunade teenivale koosseisule ja külastajaile teatatakse „ÕA" varem kindlaksmääratud sisemise signaaliga ja suusõnalise teatamise abil.

2. Teeniv personaal asub oma kohtadele vastavalt varem väljatöötatud plaanile.

3. Saunas viibivad kodanikud katkestavad pesemise, riietuvad ning nad hajutatakse administratsiooni juhatuste kohaselt.

Kõik sauna ruumid, mis on määratud ÕK vajadusteks, samuti sinna viivad pääseteed vabastatakse täielikult.

Saunade tegevus jätkub KÕK organite loal.

Tegevus õhukallaletungi ajal.

1. Ettevõtete, asutiste ja majade juhatajad (administratsioon), olles saanud KÕK või TT Miilitsa organeilt korralduse tööjõu määramiseks abitööde teostamiseks kahjustuskolletes (kahjustuskollete ümberpiiramine, mürkärastamise materjalide kohale toimetamine, ummistuste ja rusude kõrvaldamine jne.), on kohustatud täpselt ja õigeaegselt täitma neid korraldusi.

2. Iga kodanik, kes avastas või selgitas kahjustuskolde, on kohustatud viibimata sellest teatama lähimaile miilitsa- või korraalalhoiu postidele, või valvekorra majahoidjale; miilitsa- või korraalalhoiu postid ja valvekorra majahoidjad omakorda on kohustatud nende poolt avastatud kahjustuskolletest, samuti kodanike teadaannetest selgunud kahjustuskolletest teatama oma administratsioonile või lähimale KÕK organile (antud asutise KÕK ülem).

3. Õhuvaenlase poolt pommitamisel kahjustuskolde piirkonnas osutuvate majade elanikke, asutiste, ettevõtete, koolide jne. isiklikku koosseisu hoiatatakse viivitamata signaaliga „gaasialarm" — „GA". Signaal „GA" antakse lähimate vaatluspostide, piirkondade, luureorganite, valvepostide ja valvekorra majahoidjate poolt löökidega metallist ketastele, raudteerööbaste tükkidele.

Majade ja asutiste administratsioon, kelle territooriumil asub mingisuguseid laste-asutisi, on kohustatud täiendavalt teatama neile (asutisele) hädaohust kas suusõnal või telefoni teel.

Kõik kodanikud, kes on sattunud kahjustuskolde piirkonda, gaasialarmi korral panevad gaasitorbikud pähe (kaitseasendisse).

4. Ettevõtete, asutiste, organisatsioonide ja majapidamiste administratsioonid, kes asuvad kahjustuskolde piirkonnas (mürgitus, purustused, kahjutuli, varisemised, ummistused jne.), on kohustatud viibimata, kuni KÕK komando saabumiseni tarvitusele võtma kõik abinõud kiireks esmaabi andmiseks kannatanuile ja elanikkonna kaitseks edasiste kahjude vastu.

Ex bibl. univ.

5. Piirkonnad, mis kahjustatud keemiliste ründe-ainetega, tähistatakse:

a) päeval — tõketega või kollaste lipukestega, pealkirjaga „mürgistatud" või kollaste nooltega, pealkirjaga „mürgistatud".

Noole teravikud on suunatud mürgistatud paiga poole;

b) öösel — päevaste tähistamise märkidega, millele juurde või külge on riputatud laternad kollaste klaasidega, pealkirjaga „mürgistatud".

6. Kõik kodanikud, kes viibivad kahjustuskoldes või selle piirkonnas, samuti ka ettevõtete, asutiste ja majade juhatajad on kohustatud aktiivse tööga kaasa aitama kiiremaks ja tagajärjekamaks kahjustuste likvideerimistööde täitmiseks ja abiandmiseks kannatanuile KÕK administratsiooni ning TT Miilitsa organite esindajate korraldusi vastuvaidlemata täites.

7. Lõhkemata pommide avastamisel (leidmisel) on iga kodanik kohustatud sellest viivitamata teatama oma maja administratsioonile, TT Miilitsa organeile või KÕK postidele. Need omakorda on kohustatud informeerima ja hoiatama elanikke ja isiklikku koosseisu ähvardava hädaohu eest. Piirkond, kus asub lõhkemata lennupomm, piiratakse nii, et pommile lähemale kui 200 m pole võimalik minna.

8. Autotransport, mis on jäänud või sattunud kahjustuspiirkonda, juhitakse paikadesse väljaspool seda piirkonda KÕK ja TT Miilitsa juhtivate organite juhatusel. Sama autotransporti võib kasutada kannatanute ja elanikkude kiiremaks evakueerimiseks kahjustuskollete piirkonnast.

Märkus. Mürgistatud piirkondade ajutiseks tähistamiseks võib kasutada mitmesuguseid käepäraseid abinõusid.

9. Läbisõit ja läbikäik mürgistatud ja tähistatud piirkonnast on kategooriliselt keelatud. KÕK osad ja meeskonnad, tuletõrjeosad, remondi korrastamise brigaadid, esmaabi ja korraalalhoiu osad, kes varustatud individuaal-gaasikaitsmega, lastakse läbi takistamatult, juhtides nende tähelepanu ja hoiatades neid mürgistatud alade eest.

10. Mürgistatud piirkondade vältimist, jalakäijate ja transpordi liiklemisel, juhitakse miilitsa ja vastava piirkonna valvepostide, majahoidjate ja KÕK komandode isikliku koosseisu poolt.

11. Kodanikud, kes on sattunud püsiv-mürkainetega mürgistatud kohtadesse, toimetatakse sealt viivitamata välja ja juhitakse sanitaarseks puhastamiseks pesemispunkti (PP).

Haavatud ja ühtlasi püsivate mürkainetega — (PMA) — mürgistatud kantakse viivitamata välja mürgistatud piirkonnast ja juhitakse arstiabipunktidesse (AP).

PP ja AP asukohad ja lühim tee neisse juhatatakse miilitsapostide, majahoidjate ja KÕ isikliku koosseisu poolt.

12. Sõjagaasidega rünnatud piirkondades jäävad kehtima kõik abinõud, missugused ette võetud signaali „gaasialarm" puhul (või suusõnal teadustamise teel), kuni täieliku mürkärastamistööde lõpetamiseni.

Teadustamine gaasiohu möödumisest teostub KÕK organite poolt miilitsa, valvekorra majahoidjate, asutiste, ettevõtete, majade juhatajate jne. kaudu.

Tegevus pärast õhuhäire lõppsignaali.

Õhuhäire lõppsignaal linnas, pärast õhuvaenlase kallaletungi möödumist, antakse telefoni teel valvekorra majahoidjate, piirkondade ja TT Miilitsa organite kaudu.

1. Ettevõtete, asutiste, organisatsioonide isiklikku koosseisu ja majade elanikkonda informeeritakse õhuhäire lõppsignaalist varem kindlaksmääratud majade ja asutiste sisemiste vahenditega.

Tänavliiklemine, kauplemine, ühiskondliku toitlustamise ettevõtete töö jm. algab uuesti, välja arvatud piirkondades, missugused olid sattunud õhuvaenlase löögi alla.

Tegevust saunades alustatakse ainult KÕK organite loal.

2. Luure-, valve-, tuletõrje-, meditsiin-sanitaarpostid võetakse maha. KÕK komandod ja grupid, kes ei ole rakendatud kahjustuse likvideerimise töödele, koondatakse nende kogumispunktidesse ja lastakse laiali KÕK linna või piirkonna staabi korraldusel.

3. Tänavliiklemine ja normaalne töö kahjustuskollete piirkondades võib alata ainult KÕK organite erilistel korraldustel.

4. Ühiskondliku toitlustamise ettevõtted, toitainete kauplused ja pagariärid, mis asusid gaasirünnaku piirkonnas, võivad tööd jätkata alles pärast põhjalikku toitainete uurimist sanitaarteenistuse organite poolt ja nende vastava loaga.

Vastutus määruse rikkumise eest.

1. Vastutus töötajate ettevalmistuse, ÕK abinõude teostamise ja käesolevate eeskirjade täitmise eest kõigis ettevõtteis, asutisis, organisatsioones ja majapidamisis, vaatamata nende ametkondlikule kuuluvusele, pannakse otseselt ja vahetult juhatajaile.

2. Juhatajad on kohustatud, kooskõlas kehtivate määrustega ja käesolevate eeskirjadega, välja töötama oma kohapealsed juhendid, mis täpselt määritlevad alluvate ja isikliku koosseisu ning külastajate kohustused ja käitumise korra vaenlase õhukallaletungi tingimustes.

3. Käesoleva määruse rikkumise eest süüdlasi karistatakse administratiivkorras trahviga kuni 100 rubla või paranduslikkudele töödele saatmisega kuni 30-ks päevaks.

4. Käesolev määrus laieneb kõigile ENSV linnadele ja asustatud punktidele.

5. Senini kehtivad määrused administratsiooni kohustuste kohta vaenlase õhurünnaku tingimustes kaotavad kehtivuse.

6. Järelevalve käesoleva määruse täitmise kohta panna TT Miilitsa organeile.

7. Käesolev määrus jõustub avaldamisega ENSV Teatajas.

Tallinn, 2. aprillil 1941. Nr. 596.

---

11. jagu.

Sundkoormatiste kohta käivad eeskirjad.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töö- ja veokohustuste rikkujate karistamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 20. 6. 1941, 61, 978)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kodanikke, kes ei täida neile täitevkomiteede poolt peale pandud töö- ja veokohustusi eriliste ehitustööde teostamise alal, karistatakse vastava maakonna või linna täitevkomitee juures moodustatud administratiivkomisjoni poolt rahatrahviga kuni 100 rublani või paranduslike töödega kuni ühe kuuni.

Tallinn, 16. juunil 1941. Nr. 1174.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu korraldus. 30. augustil 1940.

(Avaldatud ENSV T 3. 9. 1940, 2, 18)

Riigikaitseliste sundkoormatiste seaduse (RT 1939, 84, 658) § 219 alusel määrata sama seaduse eeskirjad rekvisitsiooni ja sundkorras kasutamise osas (seaduse 2. ja 3. osa) rakendamisele kogu ENS Vabariigi piires 31. augustist kuni 31. detsembrini 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus rekvisitsiooni ja sundkorras kasutamise eeskirjade rakendamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 24. 1. 1941, 11, 120)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Jätta rakendamisele kogu Eesti NSV piires Riigikaitseliste sundkoormatuste seaduse (RT 1939, 84, 658, ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega) eeskirjad rekvisitsiooni ja sundkorras kasutamise osas (seaduse 2. ja 3. osa) alates 1. jaanuarist 1941 kuni vastavate uute eeskirjade kehtimapanekuni.

Tallinn, 20. jaanuaril 1941. Nr. 98.

---

12. jagu.

Riigikaitselise korralduse kohta käivad eeskirjad.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus.

29. augustil 1940.

(Avaldatud ENSV T 29. 8. 1940, 1, 4)

Silmas pidades, et Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Konstitutsiooni (Põhiseaduse) §§ 14, 132, 133 alusel NSVL kaitse organiseerimine ja kõigi NSVL relvastatud jõudude juhtimine allub Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu korraldusse tema kõrgemate riigivõimu organite ja riigivalitsemise organite näol ja et NSVL Konstitutsiooni ja ENSV Konstitutsiooni järele üldine sõjaväeteenistuse kohustus on seaduseks ja isamaakaitsmine — iga NSVL kodaniku pühaks kohuseks

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustas:

1. Eesti Rahvavägi ümber kujundada Punaarmee territoriaalseks laskurkorpuseks, andes tema üle Baltimaa eri-sõjaväeringkonna vägede koosseisu.

2. Anda üle Eesti mere-sõjajõud, sealhulgas ka rannakahurväe Töölis-Talupoegade Mere Sõjalaevastiku koosseisu.

3. Ümber organiseerida olemasolevad Eesti Rahvaväe sõjalised õppeasutused Punaarmee jalgväe normaal kooliks.

4. Väeteenistuskohuslikkude Eesti NSV kodanikkude arvele võtmise ja sundteenistuse sooritamise küsimuste lahendamiseks ümber kujundada kohalikud sõjaväevalitsusasutused Sõjakomissariaatideks, alluvusega Balti erilisele sõjaväeringkonnale.

5. Säilitada laskurkorpuses senine Eesti Rahvaväe vorm, kõrvaldades pagunid ning viies sisse Punaarmee komandeeriva koosseisu eraldusmärgid.

6. Võtta korpuse, sõjakooli ja merejõudude isiklikult koosseisult Sõjaväeline Vanne kahe kuu jooksul vastavalt NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 3. jaanuari 1939. a. seadluse kohaselt.

7. Kõik relvastus, varandus, hooned, ehitised jne., samuti endise ENSV Sõjaministeeriumi ja Eesti Rahvaväe toimikud ja arhiivid, ühes neid teenivate asutistega, anda üle Balti eri sõjaringkonnale.

Kõik mere-sõjajõudude rannakaitse relvastus, varandus, hooned ja ehitused anda üle Punalipu Baltimere laevastikule.

Käesolev otsus jõustub kuulutamise päevast.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus Eesti NSV endise Sõjaministeeriumi ja sõjaväe üksuste ning asutiste likvideerimise korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 11. 11. 1940, 42, 486)

1. Määrata Eesti NSV Rahvaväe likvideerimise üldkorraldajaks Territoriaalse Laskurkorpuse ülem, kellel likvideerimisele määratud endise Eesti NSV Sõjaministeeriumi ja sõjaväe asutiste ja üksuste, kui ka ajutiselt edasi tegutsema jäävate asutiste ning teenistusest vabastamata ametiisikute suhtes tegutseda vastavates õigusenormides endisele Sõjaministrile ja Sõjavägede Juhatajale ettenähtud õiguste ja kohustega.

Likvideerimise üldkorraldajal määrata likvideeritavate asutiste likvideerimise teostajad ja likvideerimise kord ja tähtajad, ning teha likvideerimiseks vajalikke korraldusi ja anda juhiseid.

2. Eesti NSV Rahvaväe likvideerimise üldkorraldaja asetäitjaks määrata Territoriaalse Laskurkorpuse Staabi ülem.

3. Sõjaväelaste pensioni seaduses (SK IV 1940, 1, 9) endise Sõjaministeeriumi ja sõjaväe ametiisikutele ja organitele ettenähtud ülesannetest anda üle arvates 10. novembrist 1940:

a) Sõjaministrile ja Sõjavägede Nõukogule ettenähtud ülesanded — Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissarile;

b) Sõjavägede Staabi ülema ja Sõjavägede Staabi vastava osakonna ülesanded — Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadi vastavale osakonnale;

d) Sõjaväe Keskhaigla, diviisi laatsareti ja sõjaväe ringkonna arstlikkude komisjonide ülesanded — Pensioni seaduses (RT 1936, 76, 619) ettenähtud pensionikomisjonidele;

e) Sõjaväeteenistuse Peakomisjoni ülesanded — Pensioni seaduses ettenähtud Pensioni Peakomisjonile.

4. Sõjavägede Tervishoiuvalitsuse ja Sõjaväe Tervishoiukomitee ülesanded kustutada arvates 10. novembrist 1940.

5. Sõjavägede Staabi toimetuses olevad pensioni asjad üle anda Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadile arvates 10. novembrist 1940.

Tallinn, 4. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV endise rahvaväe likvideeritud väeosade ja asutiste vastu esitatud nõudmiste vastuvõtmise lõpetamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 6. 1941, 59, 943)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Eesti NSV endise rahvaväe likvideeritud väeosade ja asutiste vastu esitatavate tasumata arvete ja rahuldamata nõudmiste esitamise lõpp-tähtajaks määrata 15. juuni 1941.

2. Pärast p. 1 tähendatud tähtaega esitatud nõudmised jätta rahuldamata.

Tallinn, 9. juunil 1941. Nr. 1098.

III.

Tööõigus.

1. jagu.

Üldküsimused.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi ning maakonna ja linna töö-osakondade põhimääruste kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 11. 1940, 44, 513)

Kinnitada:

1) Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi põhimäärus;
2) maakonna töö-osakonna põhimäärus;
3) Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna töö-osakonna põhimäärus;
4) linna töö-osakonna põhimäärus.

Tallinn, 11. novembril 1940.

Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi põhimäärus.

I peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Eesti NSV Töö Rahvakomissariaat on Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 48 ja 50 järgi vabariiklik Rahvakomissariaat.

Töö Rahvakomissariaat teostab töösuhete korraldamist Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi territooriumil.

§ 2. Töö Rahvakomissariaati juhib Töö Rahvakomissar.

§ 3. Töö Rahvakomissar Eesti NSV Konstitutsiooni § 47 alusel annab käskkirju ja juhendeid töösse puutuvate NSV Liidu ja Eesti NSV seaduste ja määruste alusel ja elluviimiseks.

Töö Rahvakomissari käskkirjad ja juhendid on kohustuslikud maakondade ja linnade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede töö-osakondadele, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteedele ning kõikidele asutistele, ettevõtetele, majapidamistele ja isikutele, kes peavad palgalisi töötajaid.

II peatükk.

Töö Rahvakomissariaadi ülesanded.

§ 4. Töö Rahvakomissariaadi ülesannete hulka kuuluvad:

a) töösuhete aluste õiguslik korraldamine;
b) ohutute ja tervislike tööolude ja töökohtade eest hoolitsemine;
c) sotsiaalkindlustuse üldine korraldamine;
d) töövahenduse korraldamine;
e) tööjõu arvestamine, ettevalmistamine ja jaotamine;
f) töötasude korraldamine;
g) töötava rahva vabaaja veetmise ja puhkuse korraldamine.

III peatükk.

Töö Rahvakomissariaadi struktuur.

§ 5. Töö Rahvakomissariaadis asutatakse Töö Rahvakomissari eesistumisel kolleegium.

Kolleegium oma istungitel arutab praktilisi juhtimise küsimusi, küsimusi ülesannete täitmise kontrolli kohta, kaadrite küsimusi, aruandeid, töösse puutuvate seaduste, seadluste, määruste ja tähtsamate käskkirjade ja juhendite eelnõusid.

§ 6. Kolleegiumi otsused viiakse ellu Töö Rahvakomissari käskkirjade näol.

Lahkarvamiste puhul Rahvakomissari ja kolleegiumi vahel Rahvakomissar viib oma otsused ellu, teatades tekkinud lahkarvamistest ENSV Rahvakomissaride Nõukogule. Kolleegiumi liikmed on samuti õigustatud apelleerima ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poole.

§ 7. Kolleegiumi koosseis kinnitatakse ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt Töö Rahvakomissari ettepanekul.

§ 8. Töö Rahvakomissariaat üksikute valitsemisalade korraldamiseks ja juhtimiseks jaguneb järgmisteks osakondadeks:

1) Üldosakond,
2) Kaadrite- ja Eriosakond,
3) Töökaitse Osakond,
4) Tööjõu Arvestamise ja Oskustööliste Ettevalmistamise Osakond,
5) Sotsiaalkindlustuse Osakond,
6) Palkade Korraldamise Osakond,
7) Töötava Rahva Puhkuse Korraldamise Osakond.

§ 9. Üldosakonna ülesandeks on: Rahvakomissariaadi kirjavahetuse toimetamine ja arhiivi korraldamine; arvepidamine ja varade arvestamine; majapidamise korraldamine; eelarvete koostamisega ja täitmisega ühenduses olevate asjade toimetamine; juriidiline nõuanne ja kohtuasjade ajamine; Rahvakomissari üldiseloomuga käskkirjade ja juhendite koostamine ja teiste üldiseloomuga asjade korraldamine.

§ 10. Kaadrite- ja Eriosakonna ülesandeks on: isiklikkude koosseisu asjade korraldamine; tööviljakuse tõstmisele kaasaaitamine; tööaja ja tööjõu ratsionaalse jaotuse järelevalve.

§ 11. Töökaitse Osakonna ülesandeks on: töösuhete õiguslik arendamine, korraldamine ja järelevalve; tööõnnetuste vältimise ja töötervishoiu küsimuste uurimine; ohtlikkuse vastu võitlemisele ja töötervishoiu parandamisele kaasaaitamine töökohtadel ja eeskirjade täitmise järelevalve nendel aladel.

§ 12. Tööjõu Arvestamise ja Oskustööliste Ettevalmistamise Osakonna ülesandeks on: tööjõu arvestamine; oskustööliste ettevalmistamine kaheaastase õppekestvusega tööstus- ja raudteekoolide ja kuuekuulise õppekestvusega vabrikute- ja tehastekoolide kaudu; tööjõu jaotamine; töövahenduse korraldamine, juhtimine ja järelevalve; kutsenõuande korraldamine, juhtimine ja järelevalve.

§ 13. Sotsiaalkindlustuse Osakonna ülesandeks on: sotsiaalkindlustuse süsteemi arendamine ja elluviimine; ajutise töövõimetuse abirahade määramise ja maksmise korraldamine; sotsiaalkindlustuse maksude laekumise kontroll ja järelevalve; sotsiaalkindlustuse ala üldarvepidamine ja aruannete ning statistiliste aruannete koostamine; uurimiste korraldamine sotsiaalkindlustuse alal; järelevalve sotsiaalkindlustuse alal tegutsevate alluvate asutiste üle.

§ 14. Palkade Korraldamise Osakonna ülesandeks on: töötasude reguleerimine töötajate funktsioonide ja kvalifikatsiooni järgi; tükitööde ühtlaste normide väljatöötamine ja elluviimine.

§ 15. Töötava Rahva Puhkuse Korraldamise Osakonna ülesandeks on: töötava rahva vabaaja veetmise ja puhkuse võimaluste korraldamine; puhkesanatooriumide, puhke- ja matkakodude, kultuur- ja puhkeparkide võrgu korraldamine; suvituskohtade ja kuurortide väljaarendamine, nende tegevuse korraldamine ja järelevalve teostamine; turismi juhtimine ja korraldamine ning sel alal järelevalve teostamine; üleriigilise tähtsusega puhkesanatooriumide, puhke- ja matkakodude ning kultuur- ja puhkeparkide valitsemine.

Maakonna töö-osakonna põhimäärus.

I.

§ 1. Maakonna töö-osakond on Eesti NSV Konstitutsiooni § 66 ettenähtud maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee osakond, kes kooskõlas Eesti NSV Konstitutsiooni § 68 allub oma tegevuses, nii vastava maakonna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka vahenditult Töö Rahvakomissariaadile.

Maakonna töö-osakonnale alluvad Konstitutsiooni § 70 tähendatud linnade töö-osakonnad.

§ 2. Maakonna töö-osakonda juhib maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee poolt määratud ja Töö Rahvakomissari poolt ametisse kinnitatud juhataja. Sama kord on kehtiv tarviduse korral üksikute valitsemisalade juhtimiseks täitevkomitee poolt Töö Rahvakomissari nõusolekul loodud töö-osakonna alajaotuste juhatajate ametisse määramisel je kinnitamisel.

§ 3. Maakonna töö-osakonna juhataja annab käskkirju ja juhiseid NSV Liidu ja Eesti NSV töösse puutuvate seaduste ja määruste, Töö Rahvakomissari käskkirjade ja maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu ning selle täitevkomitee otsuste ja korralduste alusel ja nende täitmiseks.

§ 4. Maakonna töö-osakonna ülesandeks on:

1) ringkonna tööbüroo ja kutsenõuandla asutamise korral selle ülalpidamine ja korraldamine;
2) Töö Rahvakomissariaadile alluvate kutsekoolide korraldamine ja ülalpidamine;
3) sotsiaalkindlustuse abirahade määramine ja maksmine töötajatele ajutise töövõimetuse puhul ning sotsiaalkindlustuse maksude laekumise eest hoolitsemine;
4) kohaliku tähtsusega puhkekodude, turist- ja matkakodude, laagriplatside ning kultuur- ja puhkepaikade rajamine ja majandamine.

II.

Kuni maakonna töötava rahva saadikute Nõukogude ja nende täitevkomiteede moodustamiseni täidavad käesolevas põhimääruses maakonna Nõukogudele ja nende täitevkomiteedele ettenähtud ülesandeid maavalitsused.

Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna töö-osakonna põhimäärus.

I.

§ 1. Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna töö-osakond on Eesti NSV Konstitutsiooni § 69 ettenähtud linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee osakond, kes kooskõlas Eesti NSV Konstitutsiooni § 71 allub oma tegevuses vastava linna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka vahenditult Töö Rahvakomissarile.

§ 2. Linna töö-osakonda juhib linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee poolt määratud ja Töö Rahvakomissari poolt ametisse kinnitatud juhataja. Sama kord on kehtiv tarviduse korral üksikute valitsemisalade juhtimiseks täitevkomitee poolt Töö Rahvakomissari nõusolekul loodud töö-osakonna alajaotuste juhatajate ametisse määramisel ja kinnitamisel.

§ 3. Linna töö-osakonna juhataja annab käskkirju ja juhiseid NSV Liidu ja Eesti NSV töösse puutuvate seaduste ja määruste, Töö Rahvakomissari käskkirjade ja linna töötava rahva saadikute Nõukogu ning selle täitevkomitee otsuste ja korralduste alusel ja nende täitmiseks.

§ 4. Linna töö-osakonna ülesandeks on:

1) kohaliku ja ringkonna tööbüroo ning kutsenõuandla asutamise korral selle ülalpidamine ja korraldamine;

2) Töö Rahvakomissariaadile alluvate kutsekoolide korraldamine ja ülalpidamine;
3) sotsiaalkindlustuse abirahade määramine ja maksmine töötajatele ajutise töövõimetuse puhul ning sotsiaalkindlustuse maksude laekumise eest hoolitsemine;
4) kohaliku tähtsusega puhkekodude, turist- ja matkakodude, laagriplatside ning kultuur- ja puhkeparkide rajamine ja majandamine.

Linna töö-osakonna põhimäärus.

(Välja arvatud Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linn.)

I.

§ 1. Linna töö-osakond on Eesti NSV Konstitutsiooni § 69 ettenähtud linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee osakond, kes kooskõlas Eesti NSV Konstitutsiooni § 70 allub oma tegevuses nii linna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka vahenditult maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu töö-osakonnale.

§ 2. Linna töö-osakonda juhib linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee poolt määratud ja maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee poolt ametisse kinnitatud juhataja.

Sama kord on kehtiv tarviduse korral üksikute valitsemisalade juhtimiseks täitevkomiteede poolt Töö Rahvakomissari nõusolekul loodud töö-osakonna alajaotuste juhatajate ametisse määramisel ja kinnitamisel.

§ 3. Linna töö-osakonna juhataja annab juhendeid ja käskkirju NSVL ja ENSV töösse puutuvate seaduste, seadluste ja määruste, Töö Rahvakomissari käskkirjade, maakonna ja linna töötava rahva saadikute Nõukogude ja täitevkomiteede otsuste ja korralduste alusel ja nende täitmiseks.

§ 4. Linna töö-osakonna ülesandeks on:
1) kohaliku tööbüroo ülalpidamine ja korraldamine;
2) maakonna töö-osakonna poolt antud ülesannete täitmine sotsiaalkindlustuse alal;
3) kohaliku tähtsusega puhkekodude, turist- ja matkakodude, laagriplatside ning kultuur- ja puhkeparkide rajamine ja majandamine.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Vabariikliku Tööjõureservide Valitsuse moodustamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 3. 3. 1941, 24, 311)

Tööstuse, ehitusmajanduse, transpordi ja side eduka arenemise otstarbel riiklikkude tööjõureservide ettevalmistamise juhtimiseks ja teostamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kooskõlas NSVL RKN määrusega 2. oktoobrist 1940 (LMKK 1940, nr. 25, art. 602) moodustada Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures Vabariiklik Tööjõureservide Valitsus, kes on NSVL RKN juures asuva Tööjõureservide Peavalitsuse vabariiklikuks organiks.

2. Teha Vabariikliku Tööjõureservide Valitsusele ülesandeks välja töötada ning esitada tööjõureservide ettevalmistamise plaan hiljemalt 5. märtsiks 1941.

Tallinn, 19. veebruaril 1941. Nr. 263.

Tööstuslikkude käitiste tööliskonna asutiste tegevuse lõpetamise seadlus.

(Avaldatud ENSV T 10. 9. 1940, 6, 56)

Tööstuslikkude käitiste tööliskonna asutised (töölisnõukogud, töölisvanemad) loodi tööliste visa võitluse tagajärjel peaasjalikult nende huvide kaitseks nende ja tööandjate lepingvahekordades. Sotsialistlikus ühiskonnas tööliste ja käitiste juhatuste suhted ei ole enam nagu kapitalistlikus ühiskonnas tööjõu müüjate ja ostjate vahekorrad, kus viimaste ainsaks huviks on töölistelt võimalikult suure lisaväärtuse väljapressimine. Sotsialistlikus ühiskonnas on tööleping sotsialistlikus ülesehitamistöös ühesuguste koostöötajate ülesannete, õiguste ja kohustuste fikseerimisaktiks. Selle korra juures ei ole enam kurnajaid ja kurnatavaid. Seepärast ei ole ka tööliskonna asutiste, kui tööliskonna klassivõitluse organisatsioonide järele tarvidust. Nende asemele tulevad ametiühingute käitiskomiteed, kellede ülesandeks on tööliskonna kasvatamine tööle suhtumiseks sotsialistlikult, töödistsipliini süvendamine, sotsialistliku võistluse korraldamine, töökaitse järelevalve jne. Neile lähevad üle ka tööliskonna asutiste varandused.

Ülaltoodud kaalutlustel ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

I.

§ 1. Käitistes, kus olemas Tööstuslikkude käitiste tööliskonna asutiste seaduse põhjal loodud tööliskonna asutised, lõpetavad viimased oma tegevuse otsekohe peale ametiühingute poolt valitud ametiühingute käitiskomiteede moodustamist neis käitistes.

§ 2. Tegevuse lõpetanud tööliskonna asutiste varandused lähevad üle eelmises paragrahvis (1) nimetatud ametiühingute käitiskomiteedele.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

III.

Tööstuslikkude käitiste tööliskonna asutiste seadus (RT 1931, 61, 488 ja 1935, 15, 140) kaotab kehtivuse Töö Rahvakomissari poolt määrataval ajal.

Tallinn, 9. septembril 1940.

Töö Rahvakomissari otsus 24. oktoobrist 1940 Tööstuslikkude käitiste tööliskonna asutiste seaduse kehtivuse kaotamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 10. 1940, 35, 402)

Tööstuslikkude käitiste tööliskonna asutiste tegevuse lõpetamise seadluse III osa alusel määran:

Tööstuslikkude käitiste tööliskonna asutiste seadus (RT 1931, 61, 488 ja 1935, 15, 140) kaotab kehtivuse 1. novembrist 1940.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus tööbüroode likvideerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 20. 6. 1941, 61, 977)

Arvestades asjaolu, et Eesti NSV-s ei esine enam tööpuudust, mis teeks vajalikuks töövahenduse tööbüroode kaudu, likvideerida tööbürood ja tunnustada kehtetuks Tööbüroode seadlus (ENSV Teataja 1940, 15, 156).

Tallinn, 13. juunil 1941.

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus meeste ja naiste töötasu ebavõrdsuse kaotamise kohta riiklikes ettevõtteis ja nõukogude asutistes.

(Avaldatud ENSV T 2. 10. 1940, 17, 173)

Lähtudes Lenini-Stalini suurest õpetusest naiste üheõigusluse kohta, Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu stalinlikust Konstitutsioonist ja Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Konstitutsiooni 94-dast paragrahvist, millega naisele antakse ENSV-s mehega võrdsed õigused kõigil majandusliku, riikliku, kultuurilise ja ühiskondlik-poliitilise elu aladel, Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Kaotada meeste ja naiste töötasu ebavõrdsus nende ühesugusel tööl.

2. Seada sisse riiklikes ettevõtetes ja nõukogude asutistes naistele võrdse töö eest meestega ühesugune tasu.

3. Käesolev seadlus jõustub 16. septembrist 1940.

Tallinn, 26. septembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus naistöötajate eelistamise kohta mõnedel töödel.

(Avaldatud ENSV T 28. 2. 1941, 23, 299)

I.

ENSV Konstitutsiooni § 94 ütleb, et naistele antakse ENSV-s mehega võrdsed õigused kõigil majandusliku, riikliku, kultuurilise ja ühiskondlik-poliitilise elu aladel.

Üheks põhiliseks nende õiguste aluseks on naise rakendamine tööprotsessi. Praegu meie tööstus laieneb vahetpidamata seninägemata tempos nii, et on karta suurt tööjõudude puudust, aga samal ajal üldise tööliste puuduse juures mõnelpool naistööjõud ei leia tööd. Seepärast tulevad rakendada kõik naistööjõud töödele, mis nende jõukohased, ja meestööjõud suunata nendele töödele, kus naistööjõu rakendamine ei ole otstarbekohane.

Eeltooduga arvestades Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab kehtima panna järgneva nimistu tööde kohta, milledele naistööjõu rakendus on eelistatav:

1. Kantselei- ja kontoritööd.
2. Uksehoidjad, käskjalad, valvurid, riidehoidjad.
3. Töötajad koristamis- ja puhastamistöödel.
4. Müüjad kauplustes ja kioskites.
5. Kokad, kelnerid, ettekandjad, võõrastemajateenijad.
6. Saunateenijad.
7. Kino- ja teatriteenijad.
8. Telefonistid, telegrafistid ja raadiotelegrafistid.
9. Kirjakandjad.
10. Trammi- ja omnibusekonduktorid.
11. Joonestajad, kopeerijad.
12. Segutegijad, klaasimise ja maalritöödel töötajad ehitustööstuses.
13. Töötajad kummitööstuses, välja arvatud töötamine kummivaltside, vulkaniseerimise katelde ja presside juures.
14. Töötajad tubakatööstuses.
15. Töötajad kompveki- ja šokolaaditööstuses.
16. Töötajad naisriietuse ja pesuõmblustöödel.
17. Töötajad trükitööstuses ja köitekodades, välja arvatud töötamine trükimasinatel.
18. Töötajad turba kokkukandmisel, kuivatamisel, ladumisel.
19. Tekstiiltööstuses: ketrajad, kerijad, kudujad, kraasijad, apreteerijad, poolijad, nõelujad, käärijad, haspeldajad, säärijad, korrutajad, noppijad, heietajad, sorteerijad, niidepanijad ja läbitõmbajad, šlihtijad ja linatöölised.
20. Põlevkivitööstuses: töötajad õlimasinatel, lõhkeainete troppide valmistamisel, pumpade järelevalvel, kivilaadimisel laost vagunitesse, kivisorteerimisel ja bensiinivabriku aparaatide juures.
21. Töötajad konservitööstustes.
22. Töötajad nööri- ja võrgutööstustes.
23. Töötajad vilditööstuses.
24. Töötajad veinide ja karastavate jookide tööstuses.
25. Töötajad karbitööstuses.
26. Kunstsarvetööstuses: kaseiinikuivatajad, massisegajad-värvijad.
27. Klaasitööstuses: kandjad, lihvijad, lõikajad, puhastajad, pesijad.
28. Nahatööstuses: saapavabrikutes — pealsetööde tegijad ja masinatel töötajad; parkimistehastes — naha viimistlemise töödel töötajad.
29. Majahoidjad.
30. Laternasüütajad.
31. Roopaseadjad ja vagunisaatjad raudteel.
32. Aiatöölised.

33. Kergete esemete pakkijad ja etikeerijad kõikides tööstustes.

II.

1. Kõikidel riiklikel asutistel ja ettevõtteil tuleb uute tööliste ja õpilaste töölevõtmisel edaspidi võtta nimistus (I osa) loetletud töödele eeskätt naisi.

2. Nimistus nimetamata tööaladel tuleb ettevõtete ja asutiste juhatajatel töölevõtmisel eelistada naisi neil töödel, kus nad võivad töötada ühevõrdselt meestega.

3. Kui nimistus on toodud kogu tööharus töötajad, siis naistööliste eelistamise nõue ei käi tööde kohta, kus on tarvis suurt füüsilist jõudu, nagu raskuste tõstmine jne.

Tallinn, 18. veebruaril 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus naiste tööjõu kasutamise kohta maa-alustel töödel mäekaevandamistööstuses.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 733)

Avaldada eestikeelses tõlkes teadmiseks ja täitmiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt 25. oktoobril 1940 nr. 2128 all vastuvõetud määrus naiste tööjõu kasutamise kohta maa-alustel töödel mäekaevandamistööstuses (LMKK 1940, 30, 730).*)

Tallinn, 24. aprillil 1941. Nr. 763.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 24. aprilli 1941 määruse nr. 763 juurde.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 25. oktoobrist 1940 naiste tööjõu kasutamise kohta maa-alustel töödel mäekaevandamistööstuses.

Seoses mehanisatsiooni kasvuga ja ohutuse tehnika paranemisega maa-alustel töödel mäekaevandamistööstuses NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Lubada rahvakomissariaatidele ja ametkondadele naiste tööjõu kasutamist maa-alustel töödel kõigis mäekaevandamistööstuse harudes, välja arvatud järgmised kutsed: kaevurid (peale liiva- ja savikaevandamise), järelpurustajad, toestujad, käsiperforaatoritega (puurimishaamritega) puurijad, toendusmaterjali kohaletoojad järskkihtidel ja lõhkajad vertikaalsetes esides.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus külmal aastaajal välisõhus töötajate tervise kaitseks.

(Avaldatud ENSV T 9. 12. 1940, 62, 774)

I.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 1. Käesoleva määruse eeskirjad kehtivad kõigil tööaladel, välja arvatud:

1) veduri- ja rongiteenistuse tööalad,
2) liiklemisteede lahtihoidmise tööd,
3) vetel transpordi ujuvkoosseade tööd,
4) tehaste transport-tööd,
5) päästetööd ja tööd õnnetuste ärahoidmiseks ning
6) side- ja elektrivõrgu rikete kõrvaldamise tööd.

§ 2. Olenevalt välisõhu temperatuurist ja tuule kiirusest tuleb võtta tarvitusele külmal aastaajal välisõhus või kinnises külmas ruumis töötajate tervise kaitseks järgmised abinõud:

1) sisse seada soojendamiseks töövaheajad,
2) lühendada tööaja normaalkestvust,
3) tööd katkestada.

Kompensatsioonide määramisel kinnistes kütmata ruumides töötajatele tuleb nende tööd käsitada ka vastava temperatuuri juures tuulevaikse ilmaga tehtavaid välistöid.

§ 3. Soojendamiseks ettenähtud töövaheajad ja tööde katkestamisega kaotsiläinud aeg loetakse tööajaks ja tasutakse päevapalga määra alusel.

§ 4. Juhtudel, kui välisõhus tehtavate tööde katkestamine tehnilistel põhjustel või ühiskondlistes huvides ei ole võimalik või kui välisõhus tehtavate tööde katkestamine kutsub esile nendest töödest sõltuva käitise või selle osa seisaku, tuleb töötajad tööle rakendada vaheldamisi.

§ 5. Kui ilmastiku oludest tingituna töötamine välisõhus katkestatakse, võidakse töötajad ajutiselt ümber paigutada soojadesse ruumidesse teistele, palgalepingus mitte ettenähtud, töödele.

§ 6. Korraldused soojendamise vaheaegade sisseseadmiseks, tööpäeva lühendamiseks, tööde katkestamiseks või tööliste üleviimiseks soojadesse ruumidesse teistele töödele, teeb käitise juhataja, silmas pidades ilmastiku olusid ja käesoleva määruse eeskirju.

Omavoliline töövaheaegade tegemine, tööde katkestamine, tööpäeva lühendamine, teistele töödele üleminek ei ole lubatav.

2. jagu.

Töövaheajad, tööpäeva lühendamise ja tööde katkestamise kord.

§ 7. Töötajaid peab lastama soojendama iga tunni järele 10 minutiks, kui välisõhu temperatuur ja tuuletugevus töötsoonis on alljärgnevad:

õhutemperatuur °C	tuule tugevus pallides
— 8 kuni —13	5 kuni 8
—13 „ —18	4 „ 7
—18 „ —30	

§ 8. Tööpäev tuleb lühendada 6 tunnile ööpäevas, kui välisõhu temperatuur ja tuuletugevus töötsoonis on alljärgnevad:

õhutemperatuur °C	tuule tugevus pallides
—18 kuni —25	4 kuni 6
—25 „ —30	

Lühendatud tööpäeval on töötajatel õigus kasutada soojendamiseks § 7 ettenähtud töövaheaegu.

§ 9. Töötamine tuleb katkestada, kui välisõhu temperatuur ja tuuletugevus töötsoonis on alljärgnevad:

*) Toodud õiendatud kujul. Õiendus avaldatud ENSV T 1941, 51, 793.

õhutemperatuur °C	tuule tugevus pallides
— 8 kuni —13	8 või rohkem
—13 „ —18	7 „ „
—18 „ —25	6 „ „
—25 „ —30	5 „ „
—30 või madalam	

§ 10. Kui sajab tugevat lumelörtsi või vihma, võib käitise juhataja otsusel töid katkestada ka kõrgemal välisõhu temperatuuril ja vähemal tuulekiirusel kui § 9 ette nähtud.

§ 11. Töötsooniks käesoleva määruse mõttes loetakse 2 m kõrgust õhukihti, arvates maapinnast või alusest, kus asetsevad töökohad.

3. jagu.

Soojendusruum.

§ 12. Välisõhus tehtavatel kohtkindlatel töödel, mis kestavad üle ühe kuu ja mida tehakse käesoleva määruse 2. jaos näidatud ilmastiku oludes, tuleb püstitada töökohale võimalikult lähedale soojendusruum. Soojendusruumina võib kasutada ka olemasolevat vastavat ruumi.

Lühema kestvusega töödel tuleb töökoha lähedusse asetada küdev väliahi või teha lõkketuli.

§ 13. Soojendusruumi põrand, seinad, lagi ning uksed peavad olema tihedad ning küllalt soojapidavad. Katus peab olema sademetekindel ning laeta ehitistel küllalt soojapidav.

§ 14. Soojendusruum peab olema küllaldaselt valgustatud ja köetud ning varustatud istmetega, laudadega, rõivastenagidega ja panipaikadega toidu jaoks.

§ 15. Külmal ajal peab soojendusruumis saadaval olema keev vesi.

§ 16. Soojendusruum tuleb hoida alati puhas. Jätete äraviskamiseks peab olema jäteteanum, mida tuleb tühjendada vähemalt kord päevas.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Tallinn, 6. detsembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töötajate varustamisest erirõivaste ja muude isiklike kaitsevahenditega.

(Avaldatud ENSV T 5. 4. 1941, 36, 542)

§ 1. Tervistkahjustavates ja ohtlikkudes töötingimustes, ebanormaalse õhutemperatuuriga keskkonnas, märguvatel töödel, mürk- ja sööbeainetega töödel, tolmustel või keha määrdivatel töödel, rõivaid eriti määrdivatel või eriti kulutavatel töödel, samuti tööliste poolt loodavate ainete tarvitajate huvides erirõivaste kandmist vajavatel töödel, nagu:

1) mürgiste või sööbivate aurude või gaaside olemasolul,
2) mürgiste või sööbivate ainete käsitamisel kõvas või vedelas olekus,
3) kõrge õhutemperatuuriga keskkonnas või kiirgussoojuse piirkonnas,
4) sulametallide või kuummetallide sädemete või pritsmete ohus ja tulega vahetult kokkupuutumisel,
5) ümbruse ohu madalal temperatuuril, eriti kerge töö puhul,
6) alalises niiskumises ja märgumises,
7) peene, olgugi mittemürgise tolmu olemasolul suurel hulgal,
8) eriti määrduvate ainete (määrdeõli, nafta, värvid jne.) tarvitamisel,
9) nakatamise hädaohus,
10) liikuvate mehhanismide poolt tavaliste riiete haaramise ohus,
11) õnnetuste ohus ja
12) elektrivooluga tegutsevatele

töötajatele antakse ettevõtte kulul töö juures kasutamiseks erirõivad, -jalatsid, -peakatted ja isiklikud kaitsevahendid (prillid, maskid, respiraatorid, õlakaitsed, põlvekaitsed jne.).

§ 2. Erirõivas peab nii materjalilt kui ka lõikelt vastama kasutamise otstarbele, olema küllalt vastupidav kulumisele ning omama küllaldaselt hügieenilisi omadusi.

§ 3. Vastavatel Rahvakomissariaatidel töötada välja käesoleva määruse juhistele vastavad erirõivaste normid, kooskõlastada need Töö Rahvakomissariga ja avaldada ühe kuu jooksul, arvates käesoleva määruse kehtimahakkamisest.

Tallinn, 28. märtsil 1941. Nr. 558.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töötajatele antava piima, gaseeritud soolavee ja eriseebi kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 4. 1941, 42, 637)

I.

Avaldada eestikeelses tõlkes teadmiseks ja täitmiseks:

1. Tööliste ja teenijate kategooriate nimekiri, kellele erilise kahjustatavuse pärast antakse tööpäevadel 0,5 liitrit piima ööpäeva kohta (NSVL Töö Rahvakomissari määrused 27. septembrist, 20. juunist ja 20. augustist 1923, 8. aprillist 1924, 27. jaanuarist ja 2. aprillist 1926 — Töö RK Teataja 1923, 6/30; 1924, 16; 1926, 6 ja 15—16).

2. Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu sekretariaadi sundmäärus 11. juunist 1934 Kuumades töökodades töötavate tööliste varustamisest gaseeritud soolaveega ning Instruktsioon ratsionaalse joogirežiimi rakendamiseks kuumades töökohtades (ÜAÜKN Büllet. 1934, 13—14).

3. Tööliste kategooriate nimekiri, kellele lisaks käitise pesemiskohtadel olevale seebile peab antama eriseepi kodus tarvitamiseks 400 g kuus (NSVL Töö Rahvakomissari määrus 20. septembrist 1923 — Töö RK Teataja 1923, 6/30).

II.

Tööliste ja teenijate kategooriate nimekiri, kellele erilise kahjustatavuse pärast antakse tööpäevadel 0,5 liitrit piima ööpäeva kohta ja Tööliste kategooriate nimekiri, kellele lisaks käitise pesemiskohtadel

olevale seebile peab antama eriseepi kodus tarvitamiseks 400 g kuus, panna kehtima hiljemalt 15. päeval ning sundmäärus Kuumades töökodades töötavate tööliste varustamisest gaseeritud soolaveega — hiljemalt 30. päeval pärast käesoleva määruse avaldamist.

Tallinn, 11. aprillil 1941. Nr. 646.

Lisa nr. 1
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 11. aprilli 1941 määruse nr. 646 juurde.

Tööliste ja teenijate kategooriate nimekiri, kellele erilise kahjustatavuse pärast antakse tööpäevadel 0,5 liitrit piima ööpäeva kohta.

I. Mäetööstus.

Töödel koksiahjude juures. 1) Tunnelitöölised. 2) Gaasitöölised. 3) Regenereerijad. 4) Haakijad.

Töödel tsüaani, affinaaši ja plii tehastes. 5) Lahustajad. 6) Sulatajad. 7) Ekstraheerijad. 8) Vaatlejad. 9) Laborandid.

II. Metalliümbertöötamise tööstus.

Maagi ja tulekindlate ning lihvimise materjalide põletamine. 1) Maagi põletajad vase sulatamise tehastes. 2) Dolomiidi põletajad dolomiidi ahju juures.

Koksitootmine. 3) Töölised koksistamise ahjude juures süsinikhapendi ja väävlisgaasi olemasolul.

Generaatorgaasi tootmine. 4) Töölised gaasigeneraatorite juures.

Vase sulatamine. 5) Töölised põletamise ja sulatamise juures šahtahjudes. 6) Töölised vasesulamite valamise juures.

Plii sulatamine. 7) Kõik töölised, kes tegutsevad vahetult plii ja pliimaakide sulatamisel.

Pleki ja tsingitud raua tootmine. 8) Peitsijad. 9) Tinutajad. 10) Tsinkijad. 11) Hapestajad (korrastajad).

Traaditootmine tõmbepinkidel. Lõõmutamise töö. 12) Lõõmutajad töödel pliivannidel ja kloorbaariumi vannidel.

Lehtraua ja katusepleki valtsimine. 13) Töölised lehtede peitsimisel.

Metallide sadendamine galvaanilisel teel ja metallide keemiline töötlemine. 14) Töölised vase, nikli, tsingi, tina ja teiste metallide galvaanilise sadestamise alal, nagu: tsinkimine, galvanoplastika jt. tsüaanlahusega töötamisel. 15) Peitsijad. 16) Oksüdeerijad (keemilisel viisil).

Kõrgahjul tootmine. 17) Täitjad kõrgahju rõdul.

Valamise tööd. 18) Vase ja tema sulamite sulatamise ja valamisega vahetult tegutsevad töölised.

Vase-katelsepa, plekksepa ja jootmise tööd. 19) Töölised pliitoodete jootmise alal.

Elektrilampide tootmine. 20) Klaasijootmine (veegaasi põletiga töötamisel). 21) Lampide tühjakspumpamine (elavhõbeda pumpadega töötamisel).

Kaablitööd. 22) Kaablite pliitajad ja kaablite jootjad.

Akumulaatorite tootmine. 23) Plaatide valamine. 24) Plii akumulaatorite jootmine. 25) Akumulaatorite laadimine.

Märkus. Kõikidele loetletud kutsealal tegutsejatele piima andmine toimub vaid nendel päevadel, mil nad teostavad töid, mille juures eritub gaase, sealjuures piima antakse üks pudel.

III. Keemiatööstus.

1. Keemia-põhitööstus.

Väävel-, lämmastik- ja soolhappe tootmine. 1) Tootmisel vahetult tegutsevad töölised (töölised ahjude, kambrite, kolonnide jm. juures).

Arseenpreparaatide tootmine. 2) Tootmise kõikide järkude töölised.

Nitriidi tootmine. 3) Tootmise kõikide järkude töölised.

Kroomsoolade, kloori ja kloorlubja tootmine. 4) Tootmises vahetult tegutsevad töölised.

Lämmastikhapuplii tootmine. 5) Tootmises vahetult tegutsevad töölised.

Sööbeleheliste tootmine. 6) Töölised potiosakonnas ja lubja väljalaadijad sõõridel.

Väävlisnaatriumi tootmine. 7) Töölised ahjude juures väävlisnaatriumi tootmisel.

Akumulaatorhape tootmine. 8) Töölised väävelhappe puhastamisel väävelvesinikuga.

Passiirsoola tootmine. 9) Tootmises vahetult tegutsevad töölised.

Oksüdeeritud happe tootmine. 10) Tootmises vahetult tegutsevad töölised.

2. Kummisaaduste tootmine.

11) Töölised, kes tegutsevad kriidi ja sõtkumise laboratooriumides. 12) Töölised faktise külmal ja soojal keetmisel. 13) Külma vulkaniseerimisega tegutsevad töölised. 14) Töölised, kes vahetult tegutsevad kummeerimisega masinatel. 15) Töölised, kes tegutsevad määrde valmistamisega segamise masinates (mastikaatorid). 16) Kummiliimi valmistamise ja valamise ala töölised. 17) Töölised špredingmasinatel. 18) Töölised vahariide kuivatamise alal. 19) Kehtetu. 20) Määrde osakonna töölised. 21) Töölised väävelsüsiniku valmistamise alal.

3. Püssirohu ja lõhkeainete tootmine.

Püroksiliini ja suitsuta püssirohu tootmine. 22) Nitreerimise osakonna töölised. 23) Töölised suitsuta püssirohu pressimise alal.

Dünamiidi ja teiste lõhkeainete tootmine. 24) Nitreerimise osakonna töölised. 25) Töölised nitroproduktide pesemise, kristalliseerimise, segamise, kuivatamise ja nende pakkimise alal. 26) Töölised doseerimise, värskendamise ja hapete denitreerimise alal.

Mürskude tootmine. 27) Töölised, kes tegutsevad lõhkeainete ümberkallamisega, sulatamisega, mürskude kinnivalamisega ja lõhkeainete puurimisega ning lõikamisega.

Lõhkekapslite tootmine. 28) Töölised paukelavhõbeda tootmise alal. 29) Töölised paukelavhõbedaga sütiksegu valmistamise alal (segamine, kuivatamine, kaalumine, sorteerimine jt.). 30) Töölised kapslite laadimise ja proovimise alal.

4. Klaasi- ja portselani-fajansi tootmine.

Klaasitootmine. 31 Fluorvesinikhappega peitsijad.

Peeglitootmine. 32) Peitsijad.

Portselani-fajansi tootmine. 33) Kastjad ja võõpajad pliid sisaldava võõbaga töötamisel.

5. Keemia-farmatseutiline tööstus.

34) Elavhõbeda soolade (sublimaat, kalomel, lämmastikhapuelavhõbe, joodelavhõbe) töötlemisega tegutsevad töölised. 35) Lämmastikhapu hõbeda ja vismuti tootmisega tegutsevad töölised. 36) Arseenhappe tootmises tegutsevad töölised. 37) Arsaniilhappe tootmises tegutsevad töölised. 38) Nitroksüfeniil-arsiinhappe tootmises tegutsevad töölised. 39) Salvide osakonnas elavhõbedaga töötajad.

6. Orgaaniliste värvide tootmine (aniliinvärvide tööstus).

40) Töölised, kes tegutsevad süsivesinikkude nitreerimisel. 41) Töölised lämmastik- ja väävelhappe segamise alal (nitreerija segu). 42) Töölised nitroproduktide, nitrobensooli jt. taandamise alal. 43) Töölised alisariinvärvide tootmisel antrahinoni sulfeerimise alal. 44) Töölised kloreerimise alal (kloorbensooli ja klooräädikhappe saamine). 45) Väävliliste ja happeliste värvide tootmise töölised. 46) Töölised asovärvide ja happeliste värvide tootlemise alal. 47) Töölised meldoolsinise ja metüülviolett värvide tootlemise alal. 48) Töölised, kes tegutsevad orgaaniliste pastavärvide kuivatamisega. 49) Töölised veskil ja orgaaniliste värvide trumlitel. 50) Tootmises produktide ettevalmistamise alal töötajad. 51) Tööstuslikkude laboratooriumide keemikud ja laborandid (tingimusel, et nad on tööl kogu päeva jooksul). 52) Plii sulatajad. 53) Keemiaosakondade lukksepad, kes töötavad osakondades perioodiliselt. 54) Töölised, kes tegutsevad töös fosgeeni juures: a) ooleumist ja kloorisvesinikhappest kloorsulfoonhappe saamine, b) toluoolsulfaadi saamine, d) hapendumine. 55) Töölised, kes vahetult tegutsevad äädikanhüdriidi tootmises. 56) Töölised, kes vahetult tegutsevad salvarsaani tootmises. 57) Töölised, kes vahetult tegutsevad arseenihappe tootmises. 58) Töölised, kes vahetult tegutsevad fenooli tootmises. 59) Töölised, kes vahetult tegutsevad paranitroaniliini tootmises. 60) Töölised, kes vahetult tegutsevad betanaftoli tootmises. 61) Töölised, kes vahetult tegutsevad kloorväävli tootmises. 62) Töölised, kes vahetult tegutsevad arseenhappe anhüdriidi tootmises. 63) Töölised, kes vahetult tegutsevad filter-pressi tootmises. 64) Töölised, kes vahetult tegutsevad N-Happa tootmises. 65) Töölised, kes vahetult tegutsevad alfanaftülamiini tootmises. 66) Töölised, kes vahetult tegutsevad arseenhapunaatriumi tootmises. 67) Töölised, kes vahetult tegutsevad väävlisnaatriumi tootmises. 68) Töölised, kes vahetult tegutsevad bisulfiidi tootmises. 69) Lukksepad, tündersepad ja puusepad, kes töötavad katkestamatult loetletud osakondades.

7. Mineraalvärvide (lakkvärvide) tootmine.

70) Töölised, kes tegutsevad igasuguste pliivärvidega, samuti ka vaserohelise tootmisega ja peenendamisega. 71) Aerolakkide tootmise töölised. 72) Hõõrutud pliivärvide tootmise töölised. 73) Menningi tootmise töölised. 74) Remonttöölised päevadel, mil nad töötavad loetletud tootmistes.

8. Lämmastavate vahendite ja keemiliste mürskude laod.

75) Sorteerijad. 76) Keemikud. 77) Pürotehnikud. 78) Ladujad. 79) Laadijad.

9. Saturn-suhkru tootmine.

80) Tsentrofuugi täitjad. 81) Pliisoolade peitsijad. 82) Saturnsuhkru keetjad. 83) Saturneerijad. 84) Töölised saturn-suhkru kuivatamise alal.

10. Söe, elemendi ja tahma tootmine.

85) Töölised aglomeraatorite täitmise alal. 86) Töölised elektrolüütide koostamise alal. 87) Sissepanijad. 88) Töölised elavhõbeda lahuste koostamise alal. 89) Töölised tsingi amalgeerimise alal. 90) Klooristsingi valmistajad. 91) Vasegrafiitijad. 92) Elementide pressijad.

IV. Tekstiiltööstus.

1) Kloorlubja (lahuse) valmistajad. 2) Hüdrosulfiidi, hüdrosulfiitvärvide, sulfiitvärvide ja väävliliste värvide lahuste valmistajad. 3) Plusseerijad musta aniliini plusseerimise masinatel. 4) Värvijad plusseerimise masinatel ja dzigeritel töödel väävliliste värvidega. 5) Musta aniliinplussi valmistajad. 6) Töölised aurutamise jaoskonnas, keedumajas, kuivatises ja srelnimises. 7) Pleegitajad villase tootmises. 8) Töölised ja teenijad kange kloori vannidel (lõnga kloorimine varbadel) linatööstuses. 9) Pleegitamise osakonna pleegitajad puuvilla tööstuses.

Märkus. Piima ei anta töölistele aurutamise jaoskonnas juhtudel, kui viimane on isoleeritud srelnimisest.

V. Nahatööstus (karusnaha tootmine).

1) Värvijad.

VI. Toidu- ja maitseainete tööstus.

Tubaka tootmine. 1) Kitkujad. 2) Käsitsi kuivatajad. 3) Puistajad.

Mahorka tootmine. 4) Käsitsi kuivatajad (rehel). 5) Käsitsi kokkusidujad. 6) Pressimine (valtside ja tampide) osakonna töölised kohtventilatsiooni puudumisel.

Nuusktubaka tootmine. 7) Ettevalmistavate osakondade töölised (valtsijad, tõukajad, renni ja presside juures).

VII. Kirjutuspaberi tootmine.

Kloori jaoskond. 1) Klooritajad lahustamise alal. 2) Abilised.

Pergamendi jaoskond. 3) Vanem tööline. 4) Õliga töötajad.

Happe jaoskond. 5) Kõik töötajad happe jaoskonnas.

Märkus. Remonditöölised — päevadel, mil nad töötavad jaoskonnas.

Fiibri tootmine. 6) Fiibri töölised. 7) Aurutajad. 8) Leotajad.

VIII. Polügraafiatööstus.

1) Tähevalajad. 2) Stereotüüperid. 3) Tsinkograafia peitsijad. 4) Pronkseerijad. 5) Tsingil notograveerijad.

IX. Ehitusasjandus.

1) Pliivärvidega töötavad maalrid. 2) Töölised keraamiliste toodete plii võõbaga võõpamise alal. 3) Töölised pliivõõpmassi koostamise alal.

X. Kommunaalmajandus.

Gaasitehas.

1) Retordi jaoskonna töölised. 2) Puhastamise jaoskonna töölised. 3) Aparaadijaoskonna töölised. 4) Lugejate- ja regulaatoritejaoskonna töölised. 5) Veegaasi tootmise ala jaoskondade töölised. 6) Ammoniaagijaoskonna töölised. 7) Gaasilugejate (gaasimõõtjate) remonttöökoja töölised. 8) Töölised, kes alatiselt töötavad gaasivõrgu remondi alal.

Vesivarustus.

9) Töölised kloori lahustamise juures.

XI. Raudtee ja veeteetransport.

1) Vedurite, aurikute ja kohtkindlate katelde suitsutorude läbipuhujad ja läbilööjad. 2) Söeküttega vedurite koldetuhakastide räbu kõrvaldajad ja puhastajad, kes vahetult tegutsevad tööga kogu tööpäeva kestel. 3) Kuumade vedurite eesmistes suitsukambrites jooksva remondiga tegutsevad lukksepad ja katelsepad töötamisel kogu tööpäeva kestel.

Lisa nr. 2
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
11. aprilli 1941 määruse nr. 646 juurde.

Kuumades töökodades töötavate tööliste varustamisest gaseeritud soolaveega.

1. Kuumade töökodade tööliste töötingimuste tervendamise ja töövõime tõstmise eesmärgil on käitised kohustatud tasuta varustama töölisi gaseeritud soolaveega, mis sisaldab 0,5% keedusoola (kloornaatriumi); vee gaseerimine peab toimuma süsihappegaasiga.

2. Kuumadeks töökodadeks loetakse: kõrgahju-, martinahju-, valtsimis-, lõõmutamis- ja teised metallitööstustöökojad, klaasisulatamistöökojad, portselani-, fajansi- ja telliskivitehaste kolded jms.

Töökojad, kus korraldatakse tööliste varustamist gaseeritud soolaveega, määratakse kindlaks sanitaar-tööinspektsiooni poolt kokkuleppel käitisega.

3. Tööliste gaseeritud soolaveega varustamise korraldamise ülesanne lasub käitisel.

Järelevalve gaseeritud soolavee õige käsitamise ja valmistamise ning sellega varustamise üle lasub käitise tervishoiupunktidel sanitaar-tööinspektsiooni kontrolli all.

4. Tööliste gaseeritud soolaveega varustamisseadeldiste metallpindade oksüdeerimise vältimiseks tulevad seadeldised tinutada või katta mõne teise pliid mittesisaldava metalliga.

Gaseeritud soolaveega varustamisseadeldised peavad omama rakised, mis tagavad joogile tootmistingimustele vastava temperatuuri.

Kuuma töökoja kõigi tööliste veega varustamisel peab arvestatama 4—5 liitrit inimese kohta vahetuses.

5. Tööliste varustamine gaseeritud soolaveega ei vabasta käitist kohustusest varustada loendatud töökodade töölisi joogikõlbliku mageda veega üldistel alustel.

6. Valmistamine ja tööliste varustamine gaseeritud soolaveega peab toimuma ÜAÜKN erijuhendi alusel.

Lisa nr. 3
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
11. aprilli 1941 määruse nr. 646 juurde.

Instruktsioon ratsionaalse joogirežiimi rakendamiseks kuumades töökodades.

Kuumade töökodade töötingimustes ohtralt higistamine, mis ilmselt on vajalik õigeks termoreguleerimiseks, kutsub seejuures esile tunduvat vee- ja soolakadu organismi poolt.

Mage vesi, mida suurtes kvantumites tarvitatakse kuumade töökodade tööliste poolt, ei suuda tervenisti täiendada vee, peaasjalikult aga soola kahanemist.

Kestev töö tugeva soojuskiirgamise või kõrge temperatuuri juures, seda enam, et see on seotud suure füüsilise pingega, võib kutsuda esile mageda vee ohtral joomisel organismi ülesoojenemise ning soola- ja veehulga vähenemise organismis. Sellepärast on vaja joogirežiimi ratsionaliseerida kuumades töökodades.

Terve rea katsetustööde alusel, mis teostati Töötervendamisinstituudi poolt käitistes, tuleb tunnistada kõige ratsionaalsemaks joogirežiimiks kuumade töökodade töölistele gaseeritud soolalahuse tarvitamist.

Selle paremused on:

1) kaotatud soola asendamine;
2) töö juures kuumas töökojas keha harilikult kõrgenenud temperatuuri alandamine;
3) higistamise vähenemine;
4) joogi hea maik;
5) enesetunde paranemine ja ühes sellega töötoodangu osaline tõusmine.

Joogi koosseis: 0,5 protsenti (5 g 1 liitri vee kohta) keedusoola (kloornaatriumi) ja süsihappegaas, mis sisestatud lahusesse 3—7 atmosfääri rõhu all.

Valmistamistehnika:

1. Suures tehases tuleb üles seada saturaator, mille maht peab vastama antud ettevõtte kuumade töökodade tööliste arvule, lähtudes arvestusest 4—5 l iga töötaja kohta vahetuses.

2. Joogi valmistamisel valatakse saturaatorisse vajalik hulk keedetud või täiesti puhast vett (puurkaevust), lisatakse juurde kloornaatriumi, arvestades 5 g 1 liitri kohta, segatakse saturaatori ratta abil ja siis laaditakse söehappegaasiga (CO_2) eelpooltähendatud rõhu juures.

CO_2 laadimine on võimalik kahel viisil:

1) kas gaasitehastest kohale toodud spetsiaalballoonidest valmis söehappega;

2) või kriidist ja väävelhappest erilises aparaadis saadud, mis ühendatud saturaatoriga puhastajate läbi.

Ettevõtte tööliste varustamine, millel on mitu kuuma töökoda, on võimalik kahel viisil:

a) tsentraalselt asuvasse töökotta seatakse üles üks suur saturaator, millest vesi teistesse töökodadesse tuuakse balloonides;

b) igas töökojas seatakse üles vastava suurusega saturaator.

3. Saturaator seatakse töökojas üles võimalikult kaugemal soojusallikast, soovitav varjatuna (putka). Saturaatori juures peab olema mehaaniline klaaside pesija.

4. Joogi valmistajaks ja seadeldise järelevaatajaks peab olema määratud spetsiaalne isik.

5. Joogi koosseis ja seadeldise hügieeniline hoidmine peab olema tervishoiupunkti alalise järelevaatuse all.

Lisa nr. 4
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
11. aprilli 1941 määruse nr. 646 juurde.

Tööliste kategooriate nimekiri, kellele lisaks käitise pesemiskohtadel olevale seebile peab antama eriseepi kodus tarvitamisks 400 g kuus.

I. Mäetööstus.

Söe ja maagi tootmise ning ümbertöötamise alal.

1) Kõik allmaa-töölised söe tootmise alal. 2) Kõik allmaa-töölised maagi ja teiste kasulikkude kaeviste tootmise alal keha määrdumisel. 3) Söe kärutajad, sorteerijad, laadijad ja tükeldajad. 4) Töölised terrikonidel. 5) Pressijad ja teised töölised, kes tegutsevad brikettide kuivatamise tehastes. 6) Šlamijad (süsi). 7) Koristajad. 8) Räbu vedajad. 9) Aheraine sorteerijad. 10) Laadijad ja masinistid koksi ahjudel.

Turba tootmise alal.

11) Kraavikaevajad. 12) Vastuvõtjad (ladujad). 13) Kokkupanijad. 14) Karjeeritöölised.

Nafta tootmise ja ümbertöötamise alal.

15) Puuri pidurdajad. 16) Puuri võtmemehed. 17) Trossi jätkajad. 18) Vardamehed. 19) Paagimehed. 20) Kudroonimehed. 21) Puhastajad. 22) Tõrvamehed. 23) Tooraine kallajad. 24) Destilleerijad. 25) Tööstus-katelsepad. 26) Lukksepad ja puusepad tornide remondi alal. 27) Määrijad tornide juures.

II. Metallitöötlemise tööstus.

1) Valtsijad kuumtöötlemises. 2) Kupolahjutöölised. 3) Väljalaskjad kõrg- ja kupolahjude juures. 4) Gaasigeneraatorimehed gaasigeneraatori juures. 5) Täitjad kõrgahju rõdul. 6) Täitjad kupolahju juures. 7) Kütjad ja tulepesa kohendajad käsitsi täitmisel. 8) Katlapuhastajad. 9) Põletajad ja kärutajad maagi, dolomiidi ja teiste materjalide põletamisel. 10) Potisepad tehaste tootmisahjude remondi alal. 11) Söepressijad. 12) Laadijad söe laadimise, veo ja tõste juures. 13) Tellise- ja valutsehi töölised materjali peenendamisel. 14) Tõrvatöölised gaasijuhtmete ja generaatorite juures. 15) Metalli ihujad ja poleerijad kuivihumise pinkidel ekshaustorite puudumisel. 16) Vormijad. 17) Töölised malmi ja muu valu puhastamisel. 18) Tuhakõrvaldajad küttekollete juures. 19) Tükeldajad kivi, maagi ja räbu purustamisel. 20) Lukksepad ja montöörid, kes töötavad alaliselt kanalisatsiooni ja veejuhtmete võrgu remondi alal. 21) Töölised kaablite broneerimise alal. 22) Töölised kaablite, juhtmete ja nööride imbutamise alal. 23) Töölised kaablite tinatamise alal.

III. Keemiatööstus.

1. Keemia põhitööstus.

1) Töölised püriidi jahvatamisel ja sõelumisel. 2) Töölised püriidiahjudel (käsi ja mehaanilistel). 3) Töölised kroomkollase ja kroommaarjase tootmisel, kes vahetult tegutsevad tootmises. 4) Töölised passiirsoola tootmisel (salpeetri ja arseeni segamine). 5) Töölised fosforiidiveskitel ja superfosfaadi käsitsi pakkimisel. 6) Töölised, kes tegutsevad püriidi põletisjäägi- ja rauavärvide (muumia ja menningi) jahvatamisega. 7) Töölised muumia ja menningi põletamise ahjude juures.

2. Kummisaaduste tootmine.

8) Kriidijaoskonnas, segamiskambri ja laboratooriumitöölised. 9) Töölised kalosside lakeerimise jaoskonnas. 10) Töölised laki keetmise osakonnas. 11) Töölised kummi sorteerimise ja peenendamise alal. 12) Töölised eboniittoodete lihvimise ja treimise alal.

3. Mitteorgaaniliste värvide (lakkvärvide) tootmine.

13) Kõik tootmise töölised, välja arvatud need käitised, kus on võimaldatud igapäevane duši ja sauna kasutamine.

4. Gaasimaskitöökojad.

14) Gaasimaskide õhutakistuse töölised. 15) Töölised täitmisel. 16) Värvijad. 17) Mustatöölised.

5. Lämmatavate vahendite ja keemiliste mürskude laod.

18) Sorteerijad, keemikud, pürotehnikud, ladujad, laadijad.

6. Laskemoonalaod.

19) Töölised lõhkeainete, keemiliste produktide ja varustamistoodete vastuvõtmisel ja väljaandmisel.

7. Utilisatsioonitehased.

20) Töölised, laadijad, rasvakeetjad, mustatöölised.

8. Söe, elemendi ja tahma tootmine.

21) Töölised, kes tegutsevad tootmises.

IV. Tekstiiltööstus.

1) Töölised mustadel ja tolmustel huntidel. 2) Värvikeetjad. 3) Värvijad vannidel. 4) Värvijad džigeritel. 5) Värvijad plusseerimise masinatel (väävliliste värvidega värvimisel). 6) Töölised srel-

nikutel musta aniliinvärviga töötamisel. 7) Kloppijad villase tootmise tolmuses jaoskonnas. 8) Värvihõõrumise töölised vahariide tootmises. 9) Töölised gruntimismasinatel vahariide tootmises.

V. Nahatööstus.

Naha tootmine.

Leotamise jaoskond. 1) Kõik jaoskonna töölised.

Lubja jaoskond. 2) Kõik jaoskonna töölised.

Pehmendus-jaoskond. 3) Kõik jaoskonna töölised.

Karvapesemise jaoskond. 4) Kõik jaoskonna töölised.

Parkimise jaoskond. 5) Kroomijad.

Värvimise jaoskond. 6) Kõik jaoskonna töölised.

Parkkoorte jahvatamise jaoskond. 7) Parkkoore jahvatamise töölised.

Karusnaha ja lambakasuka tootmine.

8) Toorkarusnaha jaoskonna töölised. 9) Värvijad.

Harjas-harjade tootmine.

10) Harjassepad. 11) Ladutöölised juuste ja harjaste vastuvõtmise ja sorteerimise alal.

VI. Toidu- ja maitseainete tootmine.

Kalandus alal.

1) Hülge ja kalarasva sulatajad.

VII. Kirjutuspaberi tootmine.

Kaltsu jaoskond.

1) Kaltsu sorteerijad. 2) Töölised kaltsu lõikamise ja hakkimise alal (käsitsi ja masinal). 3) Kaltsukeetmise töölised. 4) Kloppimise töölised.

Kartong-katusepapi tootmine.

5) Töölised, kes tegutsevad tõrva keetmisega katusepapi osakonnas.

VIII. Ehitustööd.

1) Pottsepad. 2) Asfalteerijad. 3) Killustiku valmistajad. 4) Maalrid. 5) Plonnide valmistajad (jalgadega savisõtkujad). 6) Seguvalmistajad (emaileerijad). 7) Töölised söe- ja tsemendiveskitel. 8) Asfaltpulbri vedajad. 9) Asfaldikeetjad. 10) Asfaldi tampijad.

IX. Kommunaalmajandus.

Tramm.

1) Kõik lukksepad, kes tegutsevad kanalites vagunite remondiga.

Kanalisatsioon ja assenisatsioon.

2) Lukksepad, kes puhastavad flantse, roiskveetorusid ning vahetult puutuvad kokku kanalisatsioonivedelikuga. 3) Töölised kanalisatsioonitorude puhastamise alal. 4) Kanalisatsioonipumpade määrijad. 5) Roiskveekaevude ja prügikastide puhastajad, kes kokku puutuvad kanalisatsioonivedeliku ja -jätetega. 6) Kopamehed ja kandjad, kes töötavad roiskveeaukude ja solgikastide puhastamise alal. 7) Ühiskondlikkude käimlate koristajad. 8) Assenisatsiooniparkide ja assenisatsioonivoori remondi töölised.

Gaasitehased.

9) Retordijaoskonna töölised.

Mitmesugused ametalad.

10) Korstnapühkijad.

X. Raudtee- ja veeteede-transport.

1) Reisirongide ning raudteeklosettide, samuti ka sadamate ning aurikute koristajad ja põrandapesijad. 2) Veduri torude puhastajad ja suitsutorude läbipuhujad. 3) Söemehed. 4) Trimmimadrused. 5) Süvendajate karavani töölised. 6) Auriku masinate kütjad. 7) Raudtee ja veetee transpordivahendite õlitajad. 8) Töölised skruberitel, gaasigeneraatoritel (puhastajad). 9) Töölised kivisöe laadimisel ja väljaandmisel. 10) Vedurite, kaubavagunite ja mustuseaukude puhastajad. 11) Jooksva remondi katelsepad. 12) Määrijad rongil ja jaamas. 13) Revisjonilukksepad ja -töölised teel olevate vagunite remondi alal. 14) Mootordresiini juhid. 15) Vedurisaatjad. 16) Vintsimehed. 17) Vedurijuhid, nende abid ja kütjad. 18) Aurulaeva masinistid (merelaevade mehaanikud) ja nende abid.

XI. Suhkru tootmine.

1) Kondipõletajad. 2) Gaasitöölised gaasiahjude juures. 3) Lubja põletajad.

XII. Põllumajandus.

1) Karjaravitsejad ja lüpsjad põllumajanduses.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus ehitus- ja hooajatöödel töötajate majutamise ja varustamise kohta.*)

(Avaldatud ENSV T 4. 11. 1940, 39, 454)

I.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 1. Kui kohtkindlaid ehitus- või hooajatöid teostatakse väljaspool linna administratiivpiire ja neil töödel töötajaid ei ole võimalik majutada olemasolevates elamutes 3-kilomeetrilise raadiusega piirkonnas, arvates tööde kohast, siis peab tööde teostaja enne tööde algust püstitama vajalikul määral ajutisi elamuid töötajate majutamiseks.

§ 2. Ajutiste elamute püstitamine ei ole kohuslik, kui tööde teostaja poolt on tasuta korraldatud töötajate vedu töökohale ja töökohalt tagasi, misjuures edasi ja tagasi sõiduks ei või kokku kuluda aega üle ühe tunni tööpäeva vältel ning veoki peatuskohad töötajate pealevõtmiseks ja mahalaskmiseks ei või asuda üle 3 km kaugusel töötaja elu- või majutuskohast.

Tuulistel, külmadel või vihmastel ilmadel peavad lahtised veokid olema varustatud kinnise kattega.

*) Täiendatud ENSV RKN määrusega ehitus- ja hooajatöödel töötajate majutamise ja varustamise määruse täiendamise kohta (ENSV T 1941, 49, 732).

§ 3. Kui § 1 nimetatud tööde piirkonnas majutatud töötajatel ei ole võimalik kasutada sauna ning lasta pesta pesu, siis peab tööde teostaja majutuspiirkonnas avama sauna ning pesuköögi pesu kuivatamise ja triikimise võimalusega.

§ 4. Kui § 1 nimetatud tööde piirkonnas majutatud töötajatel ei ole võimalik saada toiduaineid vajalikul määral, või kui toidu valmistamine nende majutamiskohtadel ei ole võimalik, siis peab Kaubanduse Rahvakomissariaat korraldama töötajate toiduainetega varustamiseks vajalikul määral kauplusi või einelaid; selleks vajalikud vastavad ruumid peab andma tööde teostaja.

2. jagu.
Üldnõuded elu- ja kõrvalhoonete kohta.

§ 5. Ajutised elamud ja kõrvalhooned peavad vastama ehituselt kasutamisaja klimaatilistele tingimustele, olema küllaldaselt valgustatud ning õhustatud ja kuivad ning soojad.

Ajutised elamud ei tohi olla rohkem kui ühekordsed.

§ 6. Ajutised elamud ja kõrvalhooned tulevad ehitada kuiva ning mädanevatest orgaanilistest jätetest reostamata pinnasega kohta.

§ 7. Ajutise elamu ja kõrvalhoonete seinad, põrandad ja laed peavad olema tihedad; hoonetes, mis määratud külmal aastaajal kasutamiseks või elamiseks, peavad seinad, põrandad ja laed olema soojapidavad.

Põrandad, välja arvatud pesuköögi, sauna, käimla ja keldri põrandad, peavad omama puitkatte; muldpõrand on lubatav ainult keldris.

§ 8. Külmal ajal kasutatavate hoonete aknad peavad omama kahekordsed aknaraamid.

Külmal ajal kasutatavate elamute välisuksed peavad avanema tuulekotta või esikusse.

§ 9. Koridorid peavad olema niivõrd laiad, et ei oleks takistatud uste avamine ning liiklemine, kuid mitte alla 1,20 m laiad. Kui koridori pikkus ületab 6,5 m, siis peab koridori laius olema vähemalt 1,75 m.

§ 10. Ühiselamiseks ja ühiskasutamiseks määratud ruumide uksed peavad avanema üldise väljapääsu suunas.

§ 11. Kõik elu- ja kõrvalruumid (köök, pesemisruumid, käimlad jne.) peavad olema valgustatud loomuliku valgusega. Akende valgustuspinna ja põrandapinna suhe peab olema: eluruumides ja köögis mitte alla $^1/_{10}$; koridorides, pesemisruumides, käimlates jne. mitte alla $^1/_{12}$.

§ 12. Elu- ja kõrvalruumide õhustamiseks peab olema tehtud aknaraamidesse õhuaknad. Iga ruumi õhuakende kogupind peab olema vähemalt $^1/_{100}$ ruumi põrandapinnast. Vajaduse korral tuleb võtta tarvitusele täiendavad abinõud ruumide õhustamiseks.

3. jagu.
Eluruumid ajutises elamus.

§ 13. Ajutise elamu iga eluruumi kõrgus peab olema vähemalt 2,50 m ja igas eluruumis peab olema õhuruumi vähemalt 8,75 m³ iga ruumis elutseva isiku kohta.

Eluruumides peab olema nähtavasse kohta üles pandud teatis, millel peab olema tähendatud ruumi kubatuur ja ettenähtud maksimaalne elanikkude arv.

§ 14. Ajutise elamu eluruumid peavad olema köetavad. Eluruumide õhutemperatuur kütteperioodil ei tohi olla alla 16° C. Ilma voodrita metallahjude kasutamine ei ole lubatav.

Kui ajutist elamut kasutatakse ainult ajavahemikus 15. maist kuni 15. septembrini, siis selle ruumid ei tarvitse olla köetavad.

§ 15. Ajutise elamu igas eluruumis peab olema iga selles elutseva isiku jaoks voodi või koik ja kapp ning vajalikul määral laudu, istmeid ja rõivaste nagisid.

§ 16. Voodid või koigud peavad olema 2 m pikad, 0,7 m laiad ning 0,5 m kõrged. Ühisvoodite või ühiskoikude kasutamine ja voodite või koikude paaris asetamine ei ole lubatav.

Voodite või koikude kaugus välisseintest peab olema vähemalt 0,4 m. Voodite või koikude külgmine vahe peab olema vähemalt 0,4 m ning voodite või koikude otste vahe vähemalt 0,10 m.

Käigud voodi või koigu ridade vahel peavad olema vähemalt 0,7 m laiused, kusjuures väljapääsu peakäik peab olema vähemalt 1,4 m lai.

Kõige kaugemal asuv voodi või koik ei tohi välisuksest üle 25 m kaugel olla.

Iga voodi või koik peab olema varustatud õlgedega topitud ja korralikult kinniõmmeldud aluskotiga ja peaaluse kotiga ning voodilinade, padjapüüri ja tekiga.

§ 17. Naistöötajatele elamiseks määratud ruumid peavad asuma eraldi hoones või üldise hoone eraldatud osas, millest ei tohi olla läbikäiku meestöötajatele määratud ruumidesse.

4. jagu.
Kõrvalruumid ajutises elamus.

§ 18. Kõrvalruumidest peab ajutises elamus olema:

1) Pesemisruum, milles peab olema iga 10 seda ruumi kasutava isiku kohta vähemalt üks kraaniga või ventiiliga pesemiskoht.

   Üldise eluhoone osas, mis eraldatud naistöötajatele, peab olema eraldi asuv ja ainult naistöötajatele määratud pesemisruum.

2) Ühisköök, milles peab olema iga 10 elaniku kohta vähemalt üks keedukoht. Pääs ühisköögi peab olema võimalik ilma väljast ringi minemata.

   Toiduainete säilitamiseks peab olema ühisköögi juures lukustatav ning õhustatav toiduainete panipaik.

   Ühisköök ei ole nõutav, kui töötajatele antakse sooja toitu einelast.

3) Rõivaste kuivatamise ja rõivaste hoidmise ruumid vastava sisustusega.

5. jagu.
Käimla.

§ 19. Ajutise elamu elanikkudel peab olema kasutada käimla, milles peab olema iga 20 elaniku kohta vähemalt üks istekoht. Istekohad peavad asuma kinnistes kabiinides. Meestele ja naistele peab olema eraldi käimla.

Kuivkäimla ei tohi asuda elamule ligemal kui 12 m, kuid mitte kaugemal kui 40 m. Käimla peab asuma puhtaveekaevudest vähemalt 15 m eemal ning asuma sellest allamäge.

§ 20. Kuivkäimla koobas peab olema varustatud kas puitainest, kivist või betoonist raketega ja põhjaga sääraselt, et vedelik ei võiks reostada ümbruse pinnast. Puitrakked peavad olema tõrvatud ning väljaspoolt tihendatud 0,35 m paksuse rasvase savi kihiga.

Kuivkäimla koobas peab olema varustatud õhustamistoruga, mis peab ulatuma üle katuse harja.

Kuivkäimla istmed-augud peavad olema suletavad kaanega.

6. jagu.

Saun.

§ 21. Töötajatele ja nende perekonnaliikmetele peab olema võimaldatud sauna kasutamine vähemalt üks kord nädalas.

Kui naistele ja meestele ei ole eraldi sauna, siis peab nendele olema määratud saunas käimise eriaeg.

Saunas pesupesemine on keelatud.

§ 22. Sauna kütmine, varustamine ja korrashoidmine ning sauna kasutajate rõivaste valve peab olema korraldatud tööde teostaja poolt.

7. jagu.

Ruumide korrashoid.

§ 23. Ajutine elamu, selle eluruumid ja kõrvalruumid, samuti toiduainete panipaigad, einetamisruumid, pesuköök ning saun peavad olema hoitud alati puhtad ning korras.

Pimedal ajal tuleb elu- ja kõrvalruume valgustada kunstliku valgusega.

§ 24. Ajutises elamus peab saadaval olema keedetud vesi puhtast, kraaniga varustatud kinnisest nõust.

§ 25. Eluruumes, kõrvalruumes, esikutes, einetamisruumes jne. peab olema tarvilik arv veega varustatud süljekausse ja jäänuste kogumise anumaid.

§ 26. Voodi või koigu aluskottide ja peaalusekottide aegajaline pesemine ja täidise uuendamine peab toimuma tööde teostaja kulul.

§ 27. Voodipesu tuleb vahetada vähemalt kord nädalas; voodipesu pesemine peab toimuma tööde teostaja kulul.

§ 28. Tööde teostaja võib nõuda, et ajutisest elamust lahkuksid need elanikud, kes vaatamata hoiatusele rikuvad kodukorda; nende tööliste suhtes vabaneb tööde teostaja majutamise kohustusest.

8. jagu.

Ajutiste elamute ümbrus.

§ 29. Hoonete ümbrus peab olema planeeritud selliselt, et sademete vesi ei voolaks hoonete alla ega ei koguneks hoonete ümbruse platsile loikudena.

§ 30. Jätete äraviskamiseks peab olema elamust 12 kuni 40 m kaugusel tihedate seintega ning tiheda kaanega vastav prügikast.

Roiskvee ärajuhtimiseks või äraviskamiseks peab olema tiheda kaanega kaetav roiskvee kaev.

9. jagu.

Kodukord.

§ 31. Ajutises elamus ja ühiskasutamiseks määratud kõrvalhoonetes peab olema pandud nähtavasse kohta kodukord.

§ 32. Kodukord peab eriti sisaldama:

1) juhendeid ajutiste elamute ühiskasutamiseks määratud ruumide ja kõrvalhoonete kasutamise korra kohta;
2) nõudeid puhtuse ja rahu kindlustamiseks;
3) juhiseid ruumide õhustamiseks ja kütmiseks;
4) juhiseid tuleõnnetuste ärahoidmiseks.

§ 33. Kodukorra koostab tööde teostaja koos ametiühingu käitisekomiteega ning esitab selle kahes eksemplaris tööinspektorile kinnitamiseks.

§ 34. Kui kodukord ei ole kooskõlas seaduste ja määrustega või sisaldab nõudeid, mis ilmselt kahjustavad elanikkude tervist või moraali, jätab tööinspektor selle kinnitamata.

Kui tööinspektor kinnitab kodukorra, saadab ta ühe eksemplari neist tööde teostajale tagasi kinnitusmärkusega.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Käesoleva määruse alla kuuluvate käitiste kohta, kus töid on alustatud enne käesoleva määruse jõustumist, on vastava jaoskonna tööinspektoril õigus anda eritähtpäevi käesoleva määruse või selle osa rakendamiseks.

Tallinn, 1. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus ehitus- ja hooajatöödel töötajate majutamise ja varustamise määruse täiendamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 732)

1. Ehitus- ja hooajatöödel töötajate majutamise ja varustamise kohta käivas määruses (ENSV T 1940, 39, 454) tööde teostaja poolt antava korteri eest ühes sama määrusega tööde teostaja peale pandud kommunaalteenustega, nagu ruumide korrashoid, valgustus, küte, keedetud vesi, voodipesu ja vaip, võib tööde teostaja võtta tasu mitte üle allpooltoodud määrade:

Töölise teenistus kuus	Tasu kuus
kuni 150 rubla	kuni 3 rubla
151 rubla kuni 200 rubla	„ 4 „
201 „ „ 250 „	„ 5 „
251 „ „ 300 „	„ 6 „
301 „ „ 350 „	„ 7 „
351 „ „ 400 „	„ 8 „
401 „ „ 450 „	„ 9 „
451 „ „ 500 „	„ 10 „
üle 500 rubla	„ 12 „

2. Kõrvalruumide, pesumaja ning sauna tarvitamise eest tööde teostaja ei ole õigustatud võtma eritasu.

3. Kui töölised on paigutatud elama kapitaalehitistesse, võivad tasumäärad olla suuremad kuni 50% p. 1 toodutest.

Tallinn, 24. aprillil 1941. Nr. 762.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus mõnedele töötajatele tasuta korteri andmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 3. 3. 1941, 24, 310)

1. Lubada tasuta korter, küte ja valgustus anda teenendavale personaalile, nagu vahid, koristajad koolides, haiglates, lastekodudes ja aedades, ja teistele madalama palgaga töötajaile, kellede töö iseloom nõuab nende alalist viibimist töökoha lähedal.

2. Töötajate nimestiku, kelledel on õigus saada tasuta korterit, määravad kindlaks neile alluvate ettevõtete, asutiste ja majandite kohta rahvakomissarid.

Tallinn, 19. veebruaril 1941. Nr. 262.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenijate töö sisekorra tüüpeeskirjade kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 3. 1941, 29, 381)

Kooskõlas NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 18. jaanuarist 1941 nr. 120 Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenijate töö sisekorra tüüpeeskirjade kinnitamise kohta Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kinnitada Töö Rahvakomissari poolt esitatud tüüpeeskirjad riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ja asutiste tööliste ja teenijate töö sisekorra kohta.

2. Teha rahvakomissariaatidele ülesandeks välja töötada tüüpeeskirjade alusel, kokkuleppel vastavate ametiühingute keskkomiteedega töö sisekorra-eeskirjad üksikute tööharude tarvis.

3. Lubada ettevõtete direktoritele ja asutiste juhatajatele tarviduse korral, kokkuleppel ametiühingu käitiskomiteega, täiendada töö sisekorra-eeskirju vastavalt nende juhatada olevate ettevõtete või asutiste iseäraldustele.

Tallinn, 4. märtsil 1941. Nr. 363.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
4. märtsi 1941 määruse nr. 363 juurde.

Tüüpeeskirjad riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenijate töö sisekorra kohta.

I. Üldeeskirjad.

1. NSV Liidu Konstitutsiooni § 130 alusel iga NSVL kodanik on kohustatud pidama töödistsipliini. Nõukogude Liidus põhineb töödistsipliin teadlikul suhtumisel töösse kui au, kuulsuse ja sangarlikkuse asjasse.

2. Töö sisekorra-eeskirjade sihiks on kindlustada sotsialistlikku töödistsipliini, õiget tööorganisatsiooni, täielikku ja ratsionaalset tööaja kasutamist, tööviljakuse tõstmist ja kõrgeväärtusliku produktsiooni väljalaskmist.

II. Tööliste ja teenijate tööle vastuvõtmise ja vallandamise kord.

3. Tööle vastuvõtmisel ettevõtte (asutise) administratsioon on kohustatud tööle asujalt nõudma:
a) tööraamatu esitamist, kui viimane on olemas; tööraamatu puudumisel majavalitseja, linna või valla täitevkomitee tõendit tööle asuja viimase ameti kohta;
b) passi esitamist kooskõlas passiseadusandlusega.

4. Töölise või teenija tööle asumisel või tema ümberpaigutamisel teisele tööle administratsioon on kohustatud:
a) seletama töölisele või teenijale töö korda ja tööpingi, masina või tööriistaga ümberkäimise viisi;
b) tutvustama teda töö sisekorra-eeskirjadega, töö julgeoleku tehnikaga, tööstusliku tervishoiu ja tulekaitse-määrustega.

5. Kõigile töölistele ja teenijaile on administratsioon kohustatud välja andma palgaraamatud 5 päeva möödumisel pärast tööle asumist.

6. Tööraamatut omava töölise või teenija vallandamisel administratsioon on kohustatud välja andma töölisele või teenijale tema tööraamatu ühes sissekandega tema vallandamise kohta.

Seejuures vallandamise põhjus peab olema formuleeritud kooskõlas Tööseaduse koodeksi formulatsiooniga või viitega selle koodeksi vastavale paragrahvile (punktile).

7. Lõpparve säärase vallandatuga tehakse pärast seda, kui ta esitab oma tööraamatu ettevõtte (asutise) arveosakonda.

III. Administratsiooni, tööliste ja teenijate põhikohustused.

8. Ettevõtte (asutise) administratsioon on kohustatud:
a) õigesti korraldama tööliste ja teenijate tööd, nii et iga tööline ja teenija töötaks vastavalt oma erialale ja oskusele;
b) õigel ajal andma töölistele ja teenijaile töökorraldused ning varustama neid tööriistade, materjalide ja tagavaraosadega;
c) määrama igale töölisele ja teenijale kindla töökoha, tööpingi, masina jne.;
d) kindlustama masinate, tööpinkide ja teise varustise korrasolekut;
e) kindlustama töödistsipliini ja täielikult teostama ainujuhtimist;
f) sisse seadma stahhaanovlaste töömeetodeid ja läbi viima tööstuse ratsionaliseerimise abinõusid;
g) täitma töökaitse-seadusi ja -määrusi (tööaja ja puhkuse kohta, töö-julgeoleku tehnika kohta ja tööstustervishoiu kohta, tööliste ja teenijate joogiveega varustamise kohta, pesunõude korraldamise kohta, spetsriietuse väljaandmise kohta, kaitseabinõude kohta jne.).

9. Töölised ja teenijad on kohustatud:
a) töötama ausalt ja korralikult;
b) täitma töödistsipliini ja töö sisekorra-eeskirju, kiiresti ja täpselt täitma administratsiooni korraldusi;

c) õigel ajal tööle ilmuma, täpselt ilma igasuguste kõrvalekaldumisteta kinni pidama kindlaksmääratud tööpäeva pikkusest, ära kasutama tervet tööaega ainult tootmistööks, mitte ajades kõrvalisi asju ja jutte, mitte jalutades ilma asjata ja mitte segades teiste tööliste ja teenijate tööd;
d) õigeaegselt ja täpselt täitma saadud tööülesande ja korralduse, täitma töönorme ja püüdma saavutada süstemaatilist töönormide ületamist, andma töö kõrgeid kvaliteedi-tasemeid ja mitte lubama töös praaki;
e) hoidma sotsialistlikku omandust: masinaid, tööpinke, tööriistu, materjale jne.;
f) täitma töö-julgeoleku, tööstusliku tervishoiu ja tulekaitse määrusi, tarvitama väljaantud spetsriietust ja kaitsevahendeid;
g) õigeaegselt koristama ja puhastama oma töökohta ning üle andma vahetustöölisele oma töökoha korras ja puhtalt.

IV. Tööaeg ja selle ärakasutamine.

10. Töö algus, lõpp ja lõunavaheaeg on seatud järgmiselt:

	I vahetus	II vahetus	III vahetus
Töö algus . .			
Vaheaeg . .			
Töö lõpp . .			

11. Vahetustöödel töölised vahetuvad vahetustes võrdselt.

Üleminek ühest vahetusest teise vahetusse reeglipäraselt peab toimuma igal nädalal.

12. Töö algusest ja töö lõpust ettevõttes, samuti töö vaheajast teatatakse töölistele viledega (signaalidega).

13. Enne töö algust on iga tööline ja teenija kohustatud võtma oma numbri tabellaualt või ära märkima oma kaardi kontrollkellal.

Pärast töö lõppu iga tööline ja teenija on kohustatud riputama oma numbri tabellauale või ära märkima oma kaardi kontrollkellal.

Kui töölised ja teenijad lõuna-vaheajal lahkuvad ettevõtte (asutise) territooriumilt, siis eespooltähendatud kontrolli teostatakse ka lõunale lahkumisel ja tagasitulekul.

14. Tabellauad peavad olema avatud pool tundi enne töö algust ja kohe pärast töö lõppu.

Tabellaudade juures peavad viibima tabelite pidajad tööle tuleku ja töölt lahkumise kontrolliks.

Tabellaudade juures peab olema õige ajanäitaja.

15. Vahetpidamata töödel on töölisele keelatud lahkuda töö juurest enne vahetustöölise tulekut.

Vahetuse mitteilmumisel tööline või teenija on kohustatud sellest teatama töövanemale, kes peab kõik abinõud tarvitusele võtma töölise vahetamiseks.

16. On keelatud töö ajal:
a) segada töölisi ja teenijaid nende otseses töös, kõrvaldada või ära kutsuda neid töölt ühiskondlike kohuste täitmiseks;
b) kokku kutsuda koosolekuid, istungeid ja igasuguseid nõupidamisi ühiskondlikes asjus;
c) maksta töölistele ja teenijaile töötasu ning välja anda igasuguseid tõendeid ja õiendusi.

17. On keelatud tööle ilmumine mittekaines olekus ja tööl alkoholiste jookide tarvitamine.

V. Karistused.

18. Iga töödistsipliini rikkumine toob enesega kaasa distsiplinaarkaristuse.

19. Töödistsipliini rikkumise eest määratakse järgmisi distsiplinaarkaristusi:
a) märkus;
b) noomitus;
c) vali noomitus;
d) üleviimine teisele vähemtasutavale tööle, tähtajaga kuni 3 kuud, või paigutamine alamale ametikohale.

20. Töölist või teenijat, kes hilines tööle ilma mõjuva põhjuseta või enne aega lahkus lõunale või hilines lõunalt või enne aega lahkus ettevõttest (asutisest) või laiskles tööajal, karistatakse administratsiooni poolt: märkusega, noomitusega või valju noomitusega, üleviimisega teisele vähemtasuvale tööle, tähtajaga kuni 3 kuud, või paigutamisega alamale ametikohale.

21. Karistused määratakse ettevõtte (asutise) administratsiooni poolt kohe pärast üleastumise avastamist.

Enne karistamist peab nõudma seletusi töödistsipliini rikkujalt.

Ei ole lubatav karistamine ettevõtte (asutise) administratsiooni poolt pärast ühe kuu möödumist, arvates üleastumise avastamisest.

22. Iga karistus avaldatakse käskkirjas ja teatatakse töölisele või teenijale allkirja vastu.

23. Kui aasta jooksul, arvates karistusest: märkus, noomitus või vali noomitus, tööline või teenija ei ole korda saatnud uut töödistsipliini rikkumist, siis ettevõtte direktor (asutise juhataja) kustutab määratud karistuse.

Kui tööline või teenija ei ole korda saatnud uut töödistsipliini rikkumist ja seejuures näitas end hea ning kohusetruu töötajana, siis ettevõtte direktor (asutise juhataja) võib tema poolt määratud karistuse kustutada, mitte oodates ühe aasta möödumist.

24. Praagi eest töös töölised ja teenijad, olenemata määratud karistusest, kannavad veel materiaalset vastutust, vastavalt kehtivale seadusandlusele.

25. Töö sisekorra-eeskirjad peavad olema üles pandud tsehhides (osakondades) nähtavale kohale.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus omavoliliselt töölt lahkumise kohta.

(Avaldatud ENSV T 4. 7. 1941, 65, 1055)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Käitiste, asutiste ja organisatsioonide tööliste, teenijate ja insener-tehnilise personaali omavoliliselt töölt lahkumist käsitada kui deserteerimist töörindilt.

2. Kohustada käitiste direktoreid ja asutiste ning organisatsioonide juhatajaid andma süüdlasi omavolilises töölt lahkumises kohtu alla sõjaseisukorra seaduste järgi.

Tallinn, 1. juulil 1941. Nr. 1303.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tööraamatute sisseseadmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 2. 4. 1941, 35, 525)

1. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 1938. aasta 20. detsembri määrus Tööraamatute sisseseadmise kohta.

2. Tööraamatu trükkimine NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 20. detsembril 1938 kinnitatud kujul vene ja eesti keeles ja väljasaatmine teha ülesandeks Töö Rahvakomissariaadile.

3. Kohustada kõiki riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete, asutiste ning majandite juhatajaid andma välja oma palgalistele Tööraamatud ja täitma need vastavalt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 1938. aasta 20. detsembri määruse eeskirjadele hiljemalt 1. maiks 1941.

4. Kõik Tööraamatute väljaandjad on kohustatud pidama eriraamatus väljaantud Tööraamatute nimekirja ja andma iga kvartaali eest aruande Tööraamatute väljaandmise kohta rahvakomissariaadile, millele nad alluvad, kvartaalile järgneva kuu 6. päevaks. Rahvakomissariaadid on kohustatud saatma kokkuvõtte aruannetest kvartaalile järgneva kuu 15. päevaks Töö Rahvakomissariaadile ja Töö Rahvakomissariaat üldkokkuvõtte kvartaalile järgneva kuu 25. päevaks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvale Majandusnõukogule.

5. Töö Rahvakomissaril on õigus anda juhendeid käesoleva määruse täitmiseks.

Tallinn, 25. märtsil 1941. Nr. 520.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 25. märtsi 1941 määruse nr. 520 juurde.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 20. detsembrist 1938 Tööraamatute sisseseadmise kohta.

(LMKK 1938, nr. 58, art. 329.)

Tööliste ja teenijate arvelevõtu korraldamiseks ettevõtteis ja asutistes NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Võtta tarvitusele alates 15. jaanuarist 1939 töölistele ja teenijaile kõigis riiklikes ja kooperatiivseis ettevõtteis ning asutistes Tööraamatud, mis antakse välja ettevõtte (asutise) administratsiooni poolt.

2. Tööraamatusse sisse kanda järgmised teated tööraamatu omaniku kohta: perekonnanimi, eesnimi ja isanimi, vanus, haridus, ametiala ja teated tema töö kohta, tema üleminekust ühest ettevõttest (asutisest) teise ja selle ülemineku põhjustest, samuti tema poolt saadud virgutustest ja autasudest.

3. Kinnitada Tööraamatu vorm.

4. Tööraamatud valmistatakse ühtse eeskuju järgi kogu NSV Liidu tarvis. Tööraamatute tekst trükitakse vene keeles ja vastava liidu- või autonoomse vabariigi keeles.

5. Tööraamat täidetakse selles keeles, milles toimub asjaajamine antud ettevõttes (asutises). Juhul, kui asjaajamine toimub liidu- või autonoomse vabariigi keeles, Tööraamat täidetakse üheaegselt ka vene keeles.

6. Töölised ja teenijad, kes astuvad tööle, on kohustatud esitama Tööraamatu ettevõtte (asutise) administratsioonile. Administratsioon võib töölisi ja teenijaid tööle võtta ainult Tööraamatu ettenäitamisel.

Isikud, kes esimest korda tööle astuvad, on kohustatud administratsioonile esitama majavalitsuse või külanõukogu poolt välja antud tõendi oma viimase tegevuse kohta.

7. Ettevõtete ja asutiste administratsioonid on kohustatud viima lõpule Tööraamatute väljaandmise töölistele ja teenijaile 15. jaanuariks 1939.

Isikuile, kes edaspidi esmakordselt astuvad tööle, tuleb Tööraamat välja anda hiljemalt 5. päeval pärast tööle võtmist.

8. Tööraamatuid peetakse kõigi tööliste ja teenijate kohta, kes töötavad ettevõttes (asutises) üle 5 päeva — nende hulgas ka hooaja- ja ajutised töölised.

Mitmes kohas töötajaile peetakse Tööraamatut ainult põhitöökoha järgi.

9. Tööraamat hoitakse ettevõtte (asutise) administratsiooni juures, kuid töölise või teenija vallandamisel antakse see talle kätte.

10. Tööraamatud täidetakse ettevõtte administratsiooni poolt, silmas pidades järgmisi juhiseid:

a) sünniaasta, kesk- ja kõrgem haridus näidatakse ainult dokumentide põhjal. Algharidus võib olla näidatud töölise või teenija ütluse järgi;

b) lahtris „Ametiala" näidatakse põhi-ametiala — vastavalt töölise või teenija enda avaldusele;

c) jaotuses „Teated tööst" kõigepealt tehakse lahtrisse 3 järgmine sissekanne: „Üldine töötaaž palgalisel tööl kuni Tööraamatu väljaandvasse ettevõttesse (asutisse) astumiseni moodustab nii ja nii palju aastaid". Lahtrisse 4 kirjutatakse vastavalt: „Dokumentidega tõendatud staaž nii ja nii palju aastaid ja ütluste järgi nii ja nii palju aastaid";

d) edasi kirjutatakse — pealkirjana — ettevõtte (asutise) nimetus, kes annab välja Tööraamatu.

Selle pealkirja all tehakse sissekanne tööle võtmise ajast antud ettevõttesse (asutisse) ja ümberpaigutamistest töö alal, mis on toimunud enne Tööraamatu täitmist.

Sissekanded jaotuses „Teated tööst" tehakse järgmiselt: lahtris 2 näidatakse töölevõtmise, ümberpaigutuse või vallandamise aeg; lahtrisse 3 kirjutatakse: „Vastu võetud nii ja niisugusesse töökotta (osakonda) nii ja niisugusesse ametisse", või „üle viidud nii ja niisugusesse töökotta (osakonda), nii ja niisugusesse ametisse", või „vallandatud sel ja sel põhju-

sel"; vallandamise põhjus peab olema näidatud täpselt vastavalt Töökoodeksi formulatsioonile või viitena selle koodeksi paragrahvile (punktile); lahtris 4 näidatakse käskkiri või korraldus töölevõtmise, üleviimise või vallandamise kohta.

Kõik sissekanded pärast Tööraamatu väljaandmist tuleb administratsioonil teha viibimata pärast käskkirja või korralduse ilmumist.

Samaselt tehakse sissekanded ka järgmistes töökohtades.

Karistusi Tööraamatusse ei kanta;

e) virgutused ja autasud kirjutatakse sisse Tööraamatut väljaandva ettevõtte (asutise) teenistusse astumise päevast arvates. Sealjuures kirjutatakse sisse ainult ühekordsed individuaalsed virgutused ja autasud, mis on seotud tööga ettevõttes (asutises). Preemiaid, mis on ette nähtud töötasude süsteemiga, sisse ei kirjutata;

f) vallandamise puhul kõik teated töö, virgutuste ja autasude kohta, mis on sisse kantud ettevõttes (asutises) töötatud aja eest, kinnitatakse ettevõtte (asutise) juhataja (või tema poolt eriliselt volitatud isiku) allkirjaga ja ettevõtte (asutise) pitsatiga;

g) kõik sissekanded Tööraamatusse tehakse tindiga.

11. Tööraamatu väljaandmise eest võtab ettevõtte (asutise) administratsioon Tööraamatu omanikult tasu 50 kopikat.

12. Tööraamatu kaotsimineku puhul selle hooletu hoidmise tagajärjel Tööraamatu omanikku karistatakse ettevõtte (asutise) administratsiooni poolt administratiivkorras 25 rubla suuruses trahviga.

Isik, kes on kaotanud Tööraamatu, peab sellest viivitamatult teatama administratsioonile (viimase töökoha järgi). Hiljemalt 15 päeva jooksul pärast avalduse esitamist administratsioon annab välja uue Tööraamatu pealkirjaga: „Duplikaat".

13. Kõik sissetulnud summad, nii Tööraamatute väljaandmise eest võetud tasud kui ka Tööraamatute kaotamise eest võetud trahvid, lähevad riigi tuludesse.

14. Tööraamatute ebaseadusliku kasutamise, nende edasiandmise eest teistele isikutele, nende järeletegemise ja ümbertegemise eest karistatakse kriminaalkorras.

15. Tööraamatuid ettevõtted ja asutised saavad vastavaist rahvakomissariaatidest ja asutistest.

16. NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 21. septembrist 1926 „Töönimekirjade kohta" (LSKK 1926, nr. 66, art. 502; 1929, nr. 35, art. 315) tühistatakse.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tööraamatute sisseseadmise juhendi kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 4. 1941, 45, 696)

Kinnitada Töö Rahvakomissari juhend Tööraamatute sisseseadmise kohta.

Tallinn, 18. aprillil 1941. Nr. 722.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 18. aprilli 1941 määruse nr. 722 juurde.

Töö Rahvakomissari juhend Tööraamatute sisseseadmise kohta.

1. Ettevõtete ja asutiste juhatajatel tuleb enne Tööraamatute väljaandmist juhtida tööliste ja teenijate tähelepanu sellele, et nad hangiks omale tööstaaži kindlaksmääramiseks õiendused töötamise kohta palgalisena.

2. Tööraamatu esmakordsel täitmisel tuleb see töötajale välja anda kontrollimiseks, kas raamat on õieti täidetud. Töötajad peavad raamatu administratsioonile tagasi andma 2 päeva jooksul ja sama aja jooksul esitama ka oma märkused tehtud sissekannete suhtes, kui nad leiavad sissekannetes puudusi.

3. Üldise tööstaaži all palgalisel tööl kuni tööraamatut väljaantavasse ettevõttesse või asutisse astumiseni tuleb arvata peale alatise ka hooajaline palgaline töö, samuti ka dokumentidega tõestatud revolutsioonilise tegevuse eest endiste valitsuste ajal vangistuses viibimise aeg.

4. Ei arvata tööstaaži hulka teenistust ameteis, mis loetletud § 2 ja 3 Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruses riikliku sotsiaalkindlustuse pensioni saamist õigustava töötamise staaži kohta (ENSV T 1941, 2, 11).

5. Sõjaväes teenitud sundaega tööstaaži ei arvata, T.-T. Punaväes teenitud aeg märgitakse eraldi reana: „Teeninud T.-T. Punaväes niipalju aastat". Samuti märgitakse endises Eesti sõjaväes teenitud aeg „Teeninud Eesti sõjaväes niipalju aastat".

6. Tunnistused, mis on välja antud endistelt eratööandjatelt töötaja nende teenistuses seismise kohta, samuti ka väljakirjutised eratööandjate raamatutest samus asjus tulevad staaži määramisel võtta dokumentidena.

7. Endise keskkooli (9 õppeaastat) lõpetajatel märgitakse vastavasse kohta „keskharidus", samuti ka neile, kes on lõpetanud ettevalmistamise kursused sisseastumiseks kõrgemasse õppeasutisse ja ka neile, kes on lõpetanud töölisfakulteedi (rabfak). Isikutel, kes on õppinud kõrgemas õppeasutises, kuid ei ole seda lõpetanud, märgitakse „mittetäielik kõrgem haridus".

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tööraamatute täienduslehtede ja aruannete kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 5. 1941, 51, 785)

Avaldada teadmiseks ja täitmiseks:

1. NSV Liidu RKN juures asuva Majandusnõukogu määrus 28. maist 1940 Täienduslehtedest Tööraamatuile ühes lisaga (LMKK 1940, 16, 407) ja selle täiendus 2. juulist 1940 (LMKK 1940, 18, 460).

2. NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 11. märtsist 1941 Tööraamatute väljaandmise aruannete esitamise tähtaegade muutmisest ühes 2 lisaga (LMKK 1941, 9, 153).

3. NSV Liidu Riikliku Plaanikomisjoni Kesk-Statistikavalitsuse juhend 26. märtsist 1941 Tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arvestamise ja väljaandmise aruannete vormide täitmise korra kohta.

Tallinn, 30. aprillil 1941. Nr. 803.

Lisa nr. 1
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 30. aprilli 1941 määruse nr. 803 juurde.

NSV Liidu RKN juures asuva Majandusnõukogu määrus Täienduslehtedest Tööraamatuile.

NSV Liidu RKN juures asuv Majandusnõukogu määrab:

1. Juhtudel, kui tööliste ja teenijate Tööraamatuis kõik leheküljed osas „Teated tööst" või osas „Teated virgutustest ja autasudest" on täidetud, täiendatakse Tööraamatud „Täienduslehtedega Tööraamatuile".

2. „Täiendusleht Tööraamatule" õmmeldakse raamatusse töölise või teenija töökoha ettevõtte või asutise juhatuse poolt.

3. Kinnitada „Täienduslehe Tööraamatule" vorm (vastavalt lisale).

4. „Täienduslehed Tööraamatuile" valmistatakse kogu NSV Liidule ühtse mustri järgi ja trükitakse vene keeles ning antud liidu- või autonoomse vabariigi keeles.

5. „Täienduslehe Tööraamatule" trükkimine teha ülesandeks NSV Liidu RKN Asjadevalitsusele ja Valgevene, Ukraina, Gruusia, Usbeki ja Kasahhi NSV Rahvakomissaride Nõukogudele. Ettevõtted ja asutised saavad „Täienduslehed Tööraamatuile" vastavaist rahvakomissariaatidest ja ametkondadest.

6. Rahvakomissariaatide ja ametkondade varustamine „Täienduslehtedega Tööraamatuile" teha ülesandeks NSV Liidu RKN juures asuva Majandusnõukogu Tööraamatute arvestamise ja väljaandmise osakonnale.

Lisa
NSV Liidu RKN juures asuva Majandusnõukogu määruse juurde 28. maist 1940 nr. 733.

Täiendusleht Tööraamatule

Perekonnanimi .....
Nimi .....
Isanimi .....
Sündimise aasta .....

Templi koht

Täienduslehe omaniku allkiri.
.....

Täienduslehe täitmise aeg
„....." ..... 19.... a.

Tööraamatute väljaandmise ala vastutava isiku allkiri:
.....
(loetavalt)

Teated tööst.

Sissekande nr.	Aeg			Andmed töölevõtmisest, ümberpaigutamisest töö alal ja vallandamisest (ühes põhjuste näitamisega)	Mis alusel sissekanne tehtud (dokument, selle väljaandmise aeg ja number)
	aasta	kuu	päev		
1	2			3	4

Teated virgutustest ja autasudest.

Sissekande nr.	Aeg			Virgutused ja autasud	Mis alusel sissekanne tehtud (dokument, selle väljaandmise aeg ja number)
	aasta	kuu	päev		
1	2			3	4

NSV Liidu RKN juures asuva Majandusnõukogu määrus täiendusest NSV Liidu RKN juures asuva Majandusnõukogu määrusele 28. maist 1940, nr. 733 „Tööraamatu täienduslehe kohta".

Täienduseks NSV Liidu RKN juures asuva Majandusnõukogu määrusele 28. maist 1940, nr. 733 „Tööraamatu täienduslehe kohta" (LMKK 1940, nr. 16, art. 407) NSV Liidu RKN juures asuv Majandusnõukogu määrab:

1. Panna maksma kord, et Tööraamatu täienduslehe täitmisel võetakse ettevõtte (asutise) juhatuse poolt Tööraamatu omanikult rahalist tasu kolmekümne kopika suuruses.

2. Tööraamatute täienduslehtede eest saadud summad kantakse ettevõtte (asutise) juhatuse poolt liidu eelarvesse NSVL Rahanduse Rahvakomissari poolt Tööraamatute eest saadud summade ülekandmiseks kindlaksmääratud korra kohaselt.

Lisa nr. 2
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 30. aprilli 1941 määruse nr. 803 juurde.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tööraamatute väljaandmise aruannete esitamise tähtaegade muutmisest.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada rahvakomissare, keskasutiste juhatajaid ja liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogude esimehi, alates 1941. a. I kvartaalist, esitama Majandusnõukogule NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures igal kvartaalil aruande Tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede väljaandmise kohta, lisandatud vorm nr. 1 järgi — aruandekvartaalile järgneva kuu 25. päevaks.

2. Määrata, et ettevõtete ja asutiste juhatajad on kohustatud, alates 1941. a. I kvartaalist, esitama NSVL ja liiduvabariikide vastavaile rahvakomissariaatidele ja keskasutistele igal kvartaalil aruande Tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede väljaandmise kohta lisandatud vorm nr. 2 järgi — aruandekvartaalile järgneva kuu 15. päevaks.

3. Seoses käesoleva määrusega lugeda kehtetuks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 28. juunist 1939 „Aruandmisest Tööraamatute väljaandmise kohta" (LMKK 1939, nr. 43, art. 322).

Lisa nr. 1
NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruse juurde 11. märtsist 1941 nr. 502.

Vorm nr. 1.

Aruanne Tööraamatute väljaandmise kohta

194..... a. ..... kvartaali eest.

.....
(rahvakomissariaadi, keskametkonna või liiduvabariigi rahvakomissaride nõukogu nimetus)

Järjek. nr.	Keele nimetus, milles Tööraamatud on trükitud	NSVL Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsuselt arvuliselt saadud		Välja antud (täidetud) arvuliselt		Rikutud arvuliselt		Alalolev jääk	
		Tööraamatuid	täienduslehtede juurde	Tööraamatuid	täienduslehtede juurde	Tööraamatuid	täienduslehtede juurde	Tööraamatuid	täienduslehtede juurde
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Kokku								

Tööliste ja teenijate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval ..... inimest, nende hulgas kohakaaslusega töötajaid ..... inimest.

Tööraamatuid omavate tööliste ja teenijate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval ..... inimest.

M ä r k u s. Andmed antakse Tööraamatute sisseseadmise algusest kasvava koguarvuna.

Rahvakomissariaadi, keskametkonna või liiduvabariigi rahvakomissaride nõukogu juhataja

„....." ..... 194..... a. .....
(allkiri)

Lisa nr. 2
NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruse juurde 11. märtsist 1941 nr. 502.

Vorm nr. 2.

Aruanne Tööraamatute väljaandmise kohta

194..... a. ..... kvartaali eest.

.....
(ettevõtte või asutise nimetus)

Järjek. nr.	Keele nimetus, milles Tööraamatud on trükitud	Rahvakomissariaadilt, keskametkonnalt või Liiduvabariigi rahvakomissaride nõukogult arvuliselt saadud		Välja antud (täidetud) arvuliselt		Rikutud arvuliselt		Alalolev jääk	
		Tööraamatuid	täienduslehti nende juurde	Tööraamatuid	täienduslehti nende juurde	Tööraamatuid	täienduslehti nende juurde	Tööraamatuid	täienduslehti nende juurde
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Kokku								

Tööliste ja teenijate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval ..... inimest, nende hulgas kohakaaslusega töötajaid ..... inimest.

Tööraamatuid omavate tööliste ja teenijate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval ..... inimest.

Märkus. Andmed antakse Tööraamatute sisseseadmise algusest kasvava koguarvuna.

„.....“ ..... 194..... a.

Ettevõtte või asutise juhataja .....
(allkiri)

Lisa nr. 3
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 30. aprilli 1941 määruse nr. 803 juurde.

NSV Liidu Riikliku Plaanikomisjoni Kesk-Statistikavalitsuse poolt kinnitatud juhend Tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arvestamise ja väljaandmise aruannete vormide täitmise korra kohta.

I. Vorm nr. 2.

(Lisa nr. 2 NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruse juurde 11. märtsist 1941 nr. 502.)

1. Käesoleva vormi täidavad kõik ettevõtted ja asutised ja saadavad järgmisel päeval pärast aruande-kvartaali alluvuse korras edasi kõrgemalseisvale organisatsioonile.

2. Lahtris 2 näidatakse ära keel, milles antud ettevõtte (asutise) poolt töölistele ja teenijaile väljaandmiseks saadavad Tööraamatud on trükitud.

3. Lahtrisse 3 ja 4 märgitakse Tööraamatute plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv, mis antud ettevõtte (asutise) poolt üldse on saadud, nende sisseviimise algusest kuni aruande-kvartaali lõpuni.

4. Lahtrisse 5 ja 6 märgitakse Tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv, mis on töölistele ja teenijaile välja antud (täidetud) nende sisseviimise algusest kuni aruande-kvartaali lõpuni.

5. Lahtrisse 7 ja 8 märgitakse rikutud Tööraamatute-plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv, mis on aktidega õigeks tunnistatud ja mis kõrgemalseisva organisatsiooni poolt pole arvelt kustutatud.

6. Lahtrisse 9 ja 10 märgitakse ettevõttes (asutises) alalolevate täitmata Tööraamatute-plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv.

7. Ettevõtteilt ja asutistelt saadud aruannete põhjal koostavad oblastitevalitsused, peavalitsused, trustid j. t. sama vormi järgi kokkuvõtte-aruanded ja esitavad need oma kõrgemalseisvale organisatsioonile.

8. Kokkuvõtte-aruandeis näidatakse mitmesugustes keeltes trükitud Tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv lahtreis 3—10 eriridadega 2. lahtris näidatud vastava keele nimetuse vastas.

9. Kokkuvõtte-aruande 3. ja 4. lahtrisse märgitakse vastava organisatsiooni (peavalitsuse, trusti, oblasti organisatsiooni) poolt oma kõrgemalseisvalt organisatsioonilt saadud Tööraamatute-plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv.

10. Kokkuvõtte-aruande 9. ja 10. lahtrisse märgitakse ettevõtteis, asutistes ja samuti ka kokkuvõtte-aruannet esitavas organisatsioonis alalolevate Tööraamatute-plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv.

11. Kokkuvõtte-aruannetele lisandatakse ettevõtteis ja asutistes koostatud aktide originaalid kokkuvõtte-aruandes näidatud rikutud Tööraamatute-plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede täieliku arvu peale.

12. Eraldi ridadega näidatakse:

a) „tööliste ja teenijate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval", s. o. aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval ettevõttes (asutises) loendatavate tööliste ja teenijate arv ja eraldi: nende hulgas kohakaaslusega töötajaid;

b) „Tööraamatuid omavate tööliste ja teenijate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval", s. o. kõik teistest ettevõtteist (asutistest) Tööraamatutega saabunud alalolevad töölised ja teenijad, ja kõik alalolevad töölised ja teenijad, kelle peale Tööraamatud täideti antud ettevõttes (asutises).

II. Vorm nr. 1.

(Lisa nr. 1 NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruse juurde 11. märtsist 1941 nr. 502.)

1. Vorm nr. 1 koostatakse Rahvakomissariaatide, keskasutiste ja Liiduvabariikide Rahvakomissaride Nõukogude poolt ettevõtteilt, asutistelt, oblastite organisatsioonelt, peavalitsustelt, trustidelt j. t. vorm nr. 2 kohaselt esitatud aruannete alusel ja esitatakse NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsusele aruande-kvartaalile järgneva kuu 25. päevaks.

2. Mitmesugustes keeltes trükitud Tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv näidatakse lahtrites 3—10 ära eriridadega 2. lahtris näidatud vastava keele nimetuse vastas.

3. Vormi 9. ja 10. lahtris näidatakse üldarvuna ära Tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede jääk, nii neist, mis on olemas aruandealuseis ettevõtteis ja organisatsioones, kui ka rahvakomissariaadis, keskorganisatsioonis või Liiduvabariigi RKN-s.

Eesti NSV Rahanduse Rahvakomissari käskkiri nr. 645 Tööraamatute eest summade sissemaksmise korra kohta.

2. juulil 1941.

(Avaldatud ENSV T 8. 7. 1941, 66, 1077)

Asutiste ja ettevõtete poolt Tööraamatute eest summade sissemaksmise korra kohta võtta kohesele täitmisele ja avaldada eestikeelses tõlkes väljavõte NSV Liidu Rahanduse Rahvakomissariaadi ringkirjast 29. detsembrist 1938 nr. 721/243.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu määrusega 25. detsembrist 1938 nr. 881 all „Tööraamatute laialisaatmise korrast" NSV Liidu Rahanduse Rahvakomissariaadile tehti ülesandeks määrata kindlaks ettevõtete ja asutiste poolt Tööraamatute väljaandmisel võetava tasu ja Tööraamatute kaotamise eest trahvide sissemaksmise kord.

Kooskõlas sellega NSV Liidu Rahanduse Rahvakomissariaat määrab tähendatud summade sissemaksmiseks riigituludesse järgmise korra:

1. Asutised ja ettevõtted varustatakse Tööraamatutega tasuta NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu määruses 25. detsembrist 1938 nr. 881 ettenähtud korras; saadud raamatud peavad olema kõigis ettevõtetes ja asutistes täpselt arvestatud.

2. Tööraamatu hind (50 kop.) võetakse tema omanikult raamatu väljaandmisel.

3. Tööraamatute eest töölistelt ja teenijatelt saadavad summad kõik liidulise, vabariikliku ja kohaliku tähtsusega ettevõtted ja asutised peavad sisse maksma Riigipanka Liidu eelarve tuludesse osa 12, § 25 järgi („Mitmesugused vähemad ja juhuslikud sissetulekud").

Edaspidi uuesti tööle asuvatelt töölistelt ja teenijatelt Tööraamatute eest võetavad summad ettevõtte ja asutise administratsioon peab iga kuu kandma Riigipanka Liidu tulude eelarve arvele sama osa 12 § 25 alla.

4. NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 20. detsembri 1938 määruse (avaldatud „Töötajate Saadikute Nõukogude Teadetes" 21. detsembril 1938) art. 12 korras Tööraamatute kaotamise eest sissenõutavad trahvid tuleb kanda Liidu eelarvesse osa 12, § 2, art. 4 alla („muud trahvid").

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tööliste ja teenijate palgaraamatu vormi kehtimapaneku kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 2. 1941, 18, 217)

1. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 20. juunil 1934 kinnitatud palgaraamatu vorm eesti ja vene keeles.

2. Kohustada ka kõiki era-tööandjaid (näit. kaubanduslike, tööndusliike ja käsitööndusliike käitiste pidajad, põllupidajad, majateenijate pidajad, ehitusettevõtjad, veonduskäitiste pidajad jne.) andma oma palgalistele töölistele ja teenijatele NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 20. juunil 1934 kinnitatud vormi kohane palgaraamat.

3. Anda ENSV Töö Rahvakomissariaadile ainuõigus NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 20. juunil 1934 kinnitatud vormi kohaste palgaraamatute trükkimiseks.

4. Võtta NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 20. juunil 1934 kinnitatud vormi kohased palgaraamatud kohaldamisele hiljemalt 1. märtsist 1941 nii riiklikes, kooperatiivseis, ühiskondlikes kui ka eraettevõtetes, asutistes ja majapidamistes.

Tallinn, 4. veebruaril 1941. Nr. 151.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
4. veebruari 1941 määruse nr. 151 juurde.

Kaas
Обложка.

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!
Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Nr. .....

Palgaraamat
Расчетная книжка

riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning majandite tööliste jaoks
для рабочих государственных, кооперативных и общественных предприятий и хозяйств

„Tööviljakus, see on lõppude-lõpuks kõige tähtsam, kõige olulisem uue ühiskondliku korra võiduks".
LENIN.

„Kõige tähelepanuväärsem on võistluses see, et ta toob põhjaliku pöörde inimeste vaateisse tööle, sest ta muudab töö kui häbistava ja raske koorma, milleks tööd peeti varem, a u a s j a k s, k u u l s u s e asjaks, v a p r u s e j a s a n g a r l i k k u s e asjaks".
STALIN.

„Производительность труда, это, в последнем счете самое важное, самое главное для победы нового общественного строя".
ЛЕНИН.

„Самое замечательное в соревновании состоит в том, что оно производит коренной переворот во взглядах людей на труд, ибо оно превращает труд из зазорного и тяжелого бремени, каким он считался раньше, в дело чести, в дело славы, в дело д о б л е с т и и г е р о й с т в а".
СТАЛИН.

I lehekülg.
I страница.

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!
Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Kinnitatud NSV Liidu RKN poolt
Утверждено Сов. Нар. Ком. Союза ССР
20. VI 1934.

Palgaraamat № .....
Расчетная книжка

Perekonnanimi .....
Фамилия

Ees- ja isanimi .....
Имя, отчество

Ettevõtte nimetus .....
Наименование предприятия

.....

Ettevõtte aadress .....
Адрес предприятия

.....

Tööle astumise kuupäev .....
Дата поступления

Töökoda, osakond jne. .....
Цех, отдел и т. п.

Amet Должность .....

Eriala Специальность .....

Üldine tööstaaž ..... aastat ..... kuud
Общий стаж работы лет мес.

II lehekülg.
II страница.

Töötingimused.
Условия труда.

Pidev, ajutine, hooaja-töö
Работа постоянная, временная, сезонная,

tähtajaga kuni .....
сроком по

Arvatud tükitööliste, ajatööliste tariifidevõrgu ..... liiki
Зачислен в ..... разряд тарифной сетки сдельщиков, повременщиков

Tariifne töötasumäär tunnis, päevas:
Тарифная ставка в час, в день:

Tükitööl Сдельщика	.....	rbl. руб.	.....	kop. коп.
Ajatööl Повременщика	.....	rbl. руб.	.....	kop. коп.
Kindel palk Твердый оклад	.....	rbl. руб.	.....	kop. коп.

Lisatasu .....
Надбавка за

Töötasu makstakse iga kuu ..... kuupäeval
Заработная плата выдается каждого месяца

Puhkuse kestus .....
Продолжительность отпуска

.....

Muud töötingimused:
Прочие условия труда:
a) tööriiete ja kaitsevahendite andmine.
а) выдача спецодежды и предохранит. приспособлен.

.....

.....

.....

III lehekülg.
III страница.

.....

b) seebi, rasvainete andmine .....
б) выдача мыла, жиров

.....

.....

.....

Allkirjad:
Подписи:

P. k.
M. п.

Administratsiooni .....
Администр.
Töötaja .....
Работника

Töötingimuste muudatused.
Изменение условий труда.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Allkirjad:
Подписи:

P. k.
M. п.

Administratsiooni .....
Администр.
Töötaja .....
Работника

IV lehekülg jne.
IV страница и т. д.

V lehekülg jne.
V страница и т. д.

Arvutusleht
Расчетный лист

№ .....

Tuleb maksta Причитается	Päevad, Дни, tunnid часы	Hulk Количество	Tasuhind Расцен.	Summa Сумма Rbl. Руб.	Summa Сумма Kop. Коп.
A. Arvutusperioodi eest: A. За расчетный период:					
Ajatööl Повременно					
Tükitööl Сдельно					
Preemiad Премиальные					
Praagi eest Оплата за брак					
Seisuaja eest Оплата за простой					
Lisatasud: Доплаты:					
Ületunnitöö eest За сверхур. раб.					
Öötöö eest За ночное время					
Alaealisile Подросткам					
Lapse toitmise aja eest За вр. кормл. реб.					
Haiguspäevade eest sotsiaalkindlustuse korras За дни болезни по соцстраху					
Kokku: Итого:					
Kontor võlgneb Остаток за конт.					
Kokku tuleb maksta Всего причит.					

Kinni peetud Удержано	Summa Сумма Rbl. Руб.	Summa Сумма Kop. Коп.
A. Arvutusperioodi eest: A. За расчетный период:		
Avanss Аванс		
Tulumaks Подоходный палог		
Tööriistade, materjalide jne. kaotamise või rikkumise eest Удержания за утрату или порчу инструментов, материалов и т. д.		
Kokku: Итого:		
B. Töölise võlg eelmisest kuust Б. Остаток за рабочим от предыдущего м-ца		
C. Maksud riiklike laenude järgi B. Платежи по госзаймам		
D. Kokku kinni peetud Г. Всего удержано		
Saab kätte К выдаче на руки		
Kontor jäi võlgu Осталось за конторой		
Tööline jäi võlgu Осталось за рабочим		

Viimane lehekülg.
Последняя страница

Vallandamisest teatatud .....
Заявлено об увольнении
Kes teatas .....
Кем заявлено
Põhjus .....
По причине
Allkirjad:
Подписи:
Administratsiooni .....
Администрации
Töötaja .....
Работника

Vallandamise aeg .....
Время увольнения
Rahuldatud puhkusega natuuras või rahalise tasuga:
Удовлетворен отпуском в натуре или денежной компенсацией:
a) korralise puhkusega kuni ..... 194....
очередным по
b) lisapuhkusega ..... 194....
дополнительным по

.....

.....

Jäi ettevõttele, majandile võlgu
Остался должен предприятию, хозяйству
Rbl. ..... kop. .....
Руб. коп.

Allkirjad:
Подписи:
Administratsiooni .....
Администрации
Töötaja .....
Работника

P. k.
M. п.

Kaas.
Обложка.

1. Ettevõtte administratsioon on kohustatud mitte hiljem kui 5. päeval, arvates töötaja lõpliku töölevõtmise ajast, andma töötajale palgaraamatu.
2. Palgaraamatut hoitakse alati töötaja käes ning esitatakse administratsioonile järgmistel juhtudel: töötasu arvutuste sissekandmiseks, töötingimuste muudatuste äramärkimiseks ja vallandamisel. Pärast sissekande tegemist antakse raamat tingimata töötajale tagasi. Seejuures pärast sissekande tegemist töötasu kohta tuleb raamat töötajale tagasi anda mitte hiljem kui kaks päeva enne töötasu väljamaksmist.
3. Palgaraamat on töötingimuste kirjalikuks tõendiks ja põhidokumendiks töötülide lahendamisel.
4. Palgaraamat on dokumendiks pensionide, korteriüüri, kooperatiivosa jne. arvutamisel.

1. Администрация предприятия обязана не позднее 5-го дня со времени окончательного приема на работу выдать работнику расчетную книжку.
2. Расчетная книжка всегда хранится у работника и представляется администрации в следующих случаях: для записи расчеток по заработной плате, для отметок об изменении условий труда и при увольнении. После внесения записи книжка обязательно возвращается работнику. При этом после записи расчетов по заработной плате книжка должна быть возвращена работнику не позже чем за два дня до выдачи зарплаты.
3. Расчетная книжка служит письменным доказательством условий труда и является основным документом для разрешения трудовых споров.
4. Расчетная книжка служит документом для исчисления пенсий, квартирной платы, кооперативного пая и т. д.

---

2. jagu.

Tööpäeva pikkus.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tööpäeva pikkuse kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 3. 1941, 34, 505)

1. Panna kehtima üldreeglina 8-tunnine tööpäev kõikide palgaliste töötajate kohta.

2. Erineva kestvusega tööpäev võib olla neil töötajate kategooriatel, kellede tööaja kohta on kehtima pandud erieeskirjad.

3. Avaldada eestikeelses tõlkes teadmiseks ja täitmiseks:

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 1. juulil 1940 nr. 1120 all kinnitatud Tervistkahjustavate ametalade loend, millede kohta on kehtiv kuuetunnine tööpäev (LMKK 1940, 18, 436);

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 20. septembrist 1940 nr. 1748 Õhukeselehelise elektrotehnilise terase valtsimisega vahetult tegutsevate tööliste võtmisest kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse (LMKK 1940, 25, 612);

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 6. novembrist 1940 nr. 2259 Raadioringhäälingu ja heliüleskirjutamise toonmeistrite (raadiofoonijate) võtmisest kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse (LMKK 1940, 30, 731);

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 19. novembrist 1940 nr. 2337 Mustametallurgia Rahvakomissariaadi fenoolitehase naftaliini pressimise ja kristalliseerimise alal tööliste võtmisest kahjulikkude töötingimustega tööalade loendisse (LMKK 1940, 31, 767);

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 27. detsembri 1940 määruse nr. 2652 klaasitööstuses tegutsevate töötajate võtmisest kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse, millede jaoks määratakse kindlaks 6-tunnine tööpäev (LMKK 1941, 1, 11);

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 31. detsembri 1940 määruse nr. 2711 Kahjulikkude töötingimustega ametalade loendi täiendamisest, millede jaoks määratakse kindlaks 6-tunnine tööpäev (LMKK 1941, 1, 22).

Tallinn, 21. märtsil 1941. Nr. 492.

Lisa nr. 1
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 21. märtsi 1941 määruse nr. 492 juurde.

Tervistkahjustavate ametalade loend, millede kohta on kehtiv kuuetunnine tööpäev.

I. Mäe- ja maagitööstused.

1. Allmaatööd püst- ja kallakšahtide tegemise ning süvendamise alal, samuti šahti lähedaste eside ja veestrekkide alal söekaevandustes ja maagitööstuses märgade töötingimuste juures rohke vee langemise korral.

Kihiläbistajad.
Puurijad.
Tugistajad.
Lõhketöölised.
Kivimite koristajad.

2. Tööd šahtides, kus külmanud maad sulatatakse kuumendamisega.

Kaevurid.
Haarajad.
Kraavitöölised.

3. Tööd raadiumi, elavhõbeda, antimoni ja vismuti maakide saamise alal.

Töölised, kes tegutsevad raadiumi, elavhõbeda, antimoni ja vismuti maakide saamise alal.

4. Tööd arseen-oksüüdi maakide saamise alal.

Kaevurid ja puurijad.
Kihiläbistajad.
Äravedajad.
Tugistajad.

5. Tööd maakide töötlemise alal.

Hõõrujad amalgaamtöökodades.
Aurutajad amalgaamtöökodades.
Tsüaansulamite lahustamisel töötajad.
Töötajad kullašlammi ümbertöötamise alal.

6. Allmaa alalised tööd temperatuuri juures üle 30° C.

Artema-nimelise „Šahtantratsiit-trusti" ja Šverniku-nimelise „Kuibõševugol" trusti kaevanduste allmaatöölised Donbassis.

Vasepüriidi kaevanduste allmaatöölised maaaluste kahjutulede piirkonnas.

II. Must ja värviline metallurgia.

1. Must metallurgia.

Töölised, kes vahetult tegelevad katusepleki valtsimisega koos prügistamisega Uurali tehastes.

Töölised kõrg- ja martinahjude gaasikäikude puhastamise alal.

Töölised ja insener-tehnilised vahetustöötajad, kes tegutsevad ferrovanaadiumi tootmisega.

2. Värviline metallurgia.

a) Alumiiniumi tootmine.

Elektrolüüsijad (vannitöölised).
Alumiiniumivalajad.
Töölised vannide anoodide teenindamise alal.
Elektrolüüsi töökodade kraanajuhid.
Alumiiniumi klooritajad.
Lukksepad vanni kontaktide puhastamise alal.
Töölised krioliidi sulatamisahjude teenindamise alal.

b) Fluorsoolade tootmine.

Töölised, kes vahetult on tegevuses krioliidi, fluoralumiiniumi, fluornaatriumi ja räni-fluornaatriumi tootmisega järgnevates jaoskondades: ahju-, kolonni-, pumba-, reaktsiooni- ja kuivatusosakondades.

Töölised, kes tootmises vahetult tegutsevad fluorühenduste lisandamise alal.

Aparatuurid, kes vahetult tegutsevad fluorvesinikhappe tootmises.

Töölised, kes vahetult tegutsevad uraliidi tootmisel.

c) Magneesiumi tootmine.

Vannitöölised ja nende käealused.
Sulatatud toormaterjali valajad.
Töölised, kes vahetult tegutsevad magneesiumsoolade sulatamise, ümbersulatamise ja kloorimise ahjude teenindamisega.
Magneesiumi valajad ja rafineerijad.
Kontaktide puhastustöölised elektrolüüsi-töökodades.
Elektrolüüsi-töökodade katoodide teenindajad.
Klooritorustiku ja kloorikompressori teenindajad.

d) Vase ja nikli tootmine.

Töölised, meistrid ja vahetuste ülemad põletamise, aglomeratsiooni, sulatamise, bessemeerimise ja taandamise (nikkelpulbri) töödel vase ja nikli tootmises.

Töölised ja meistrid nikkelkoobalti ja nikkelsulfaadi tootmise alal.

Koobaltitöökoja kraanajuhid.

Töölised ja meistrid ksantogenaadi tootmise alal.

Keemiatöökoja neutraliseerimise ja arseeni seadete töölised ja meistrid Orkla meetodi järgi väävli tootmise alal.

e) Plii tootmine.

Töölised ja meistrid täidise tükeldamise, ettevalmistamise ja paatumise ning plii sulatamise, rafineerimise, kupelatsiooni ja elektrolüüsi töökodades.

f) Tsingi tootmine.

Töölised, kes otseselt tegutsevad põletamisahjude juures.

Destillatsiooniahjude töölised ja meistrid.

Töölised ja meistrid tsingi elektrolüüsi, ümbersulatamise ja tsingitolmu valmistamise alal.

Töölised ja meistrid kadmiumi ja haruldaste metallide tootmise alal.

Töölised ja meistrid, kes vahetult tegutsevad veltsahjude teenindamisega ja oksüüdide väljavõtmisega ning pakkimisega.

Töölised ja meistrid, kes vahetult tegutsevad tsingi tootmisega sulfatisatsiooni meetodi järgi.

g) Haruldaste metallide tootmine.

Töölised ja meistrid, kes vahetult tegutsevad metallilise berülliumi ja berüllium-fluoroksüüdi tootmisega.

Töölised ja meistrid, kes tegutsevad sulatamise, põletamise ning põlemisjäänuste ja räbu koristamise töödel metallilise antimoni väljasulatamise juures.

Sulatajad ja nende abid krudumi väljasulatamise alal.

Metallilise vismuti sulatajad.

Töölised ja insener-tehniline personaal, kes vahetult tegutsevad haruldaste muldade tootmisel.

Töölised kroomi väljasulatamise alal.

Uhmris tampijad ja kondensaatorite puhastajad töölised elavhõbeda tootmisel — 4 tundi.

Töölised ja insener-tehniline personaal elavhõbeda maakide töötlemise ja sulatamise alal.

Pesunaised elavhõbeda tootmise tööliste erirõivastuse pesemisel.

h) Tina tootmine.

Töölised kontsentraatide põletamisel.
Töölised tina väljasulatamise ja rafineerimise alal.
Töölised sulamite ja räbu võtmise ja transpordi alal.
Töölised arseenisulamite valmistamisel.

i) Kulla-plaatinatööstus.

Töölised elavhõbeda väljaaurutamisel.
Sulatajad elavhõbeda ja kloriidide lisandusega kuldasisaldavate materjalide sulatamisel.
Töölised kloriidide peenendamise ja sõelumise alal.

k) Värviliste metallide töötlemine.

Sulatajad ja valajad „Ajax" ahjudel.
Täitjad, kolde- ja räbutöölised ning meistrid waterżaketitel sekundaarsete värviliste metallide töötlemise alal.
Sulatajad, valtsijad, kantijad, pressijad ja koristajad plii valtsimise ja pressimise alal.
Töölised värvilistest metallidest kuivoperatsioonide teel plii-, tina- ja elavhõbedapulbrite valmistamisel.
Töölised ja teenindav personaal, kes vahetult tegutsevad põrgukivi tootmisel ja vormimisel.
Tsinktolmu destilleerijad ja pressijad.
Töölised ja teenindav personaal, kes vahetult tegutsevad pliisulamite tootmisel.
Töölised tolmupüüdeseadmetest tolmu kõrvaldamisel ja gaasikäikude puhastamisel värvilises metallurgias.
Alalised sulatajad, valajad (kallajad) ja nende käealused vase, nikli ja nende sulamite ümbersulatamisel alalises töös.

l) Sekundaarsete värviliste ja väärismetallide tootmine.

Töölised ja insener-tehniline personaal, kes vahetult töötavad alumiiniumi ja selle sulamite klooriga rafineerimise juures sulatamise ja valamise alal.
Töölised ja insener-tehniline personaal, kes vahetult töötavad sekundaarsete väärismetallide töötlemisel.
Töölised, kes vahetult töötavad pronksi ja messingi sulatamisel ja valamisel reflekteerivates ahjudes.
Töölised, kes vahetult tegutsevad plii ja pliisulamite tootmisel.
Töölised tolmupüüdeseadmetest tolmu kõrvaldamisel ja gaasikäikude puhastamisel värvilises metallurgias.
Töölised pliid, arseeni, antimoni, elavhõbedat ja fluorsoolasid sisaldavast maagist kontsentraatidest ja ringmaterjalidest proovide valmistamisel.
Merepinnast 2300 meetri kõrgusel ja kõrgemal töötajad.

III. Naftatööstus.

1. Õlide selektiivne puhastus nitrobensooliga, fenooliga, kresooliga, furfurooliga.

Operaatorid ja nende abilised.
Pumpade masinistid.
Mõõtjad.
Kütjad.
Valve- ja remontlukksepad.
Valveinsenerid.
Laboratooriumitöötajad, kes vahetult tegutsevad selektiivpuhastamisel.

2. Allmaatöölised, kes tegutsevad ozokeriidi saamise alal.

Kaevurid ozokeriidikaevandustes.
Töölised reservuaaride puhastamise alal.

3. Gaasi- ja lambitahma tootmine.

Tahmasuitsutajad.
Settimiskambritest tahma väljavõtjad.
Filtritest tahma väljapuistajad.
Filtritest tahma sõelujad.
Tahma pakkijad.
Kottide kinniõmblejad.
Töölised kottide sorteerimise, puhastamise ja parandamise alal.
Rohelise õli kallajad.
Proovivõtjad.
Töölised settimistulekambrite, gaasikäikude ja tigude remondi alal.
Vooderdajad ja pottsepad ahjude remondi alal (tööl kuumades töökodades).
Tahma koristajad, laadijad ja kaalujad.
Meistrid, brigadiirid, abitöölised ja töökodade koristajad.
Valvelukksepad, elektrikud, määrijad (alalise töö korral põhitöökodades).

IV. Rajooni soojus-elektrijõujaamad.

Kütjad ja nende abilised kõva kütteaine tarvitamisel käsitsi kütmise juures.
Katlapuhastajad.

V. Metallitöötlemine.

Gaas- ja elektrikeevitajad tööl kinnistes anumates (katlad, reservuaarid, paagid, sisternid jne.).
Töölised liivajoa-aparaatidel, kes töötavad kinnistes ruumides.
Töölised, kes tegutsevad plii ja pliisulamite sulatamisel, valamisel, mehaanilisel töötlemisel ja puhastamisel.
Töölised, kes tegutsevad pliiakumulaatorite valmistamisel jahvatamise, täitmise, silusegamise, formeerimise, valamise, torutäitmise ja kokkupanemise töökodades.
Töölised elavhõbedaõgvendajate ja teiste elavhõbedat sisaldavate aparaatide monteerimise ja remonteerimise alal.
Šoopireerijad-metalliseerijad vasega, pliiga, tsingiga ja kadmiumiga töötamisel.
Töölised emailitud traadi proovimisel elavhõbeda vannikestes.
Maalrid-lakeerijad, kes töötavad pulverisaatoriga kinnistes kambrites ja masinates ning vagunites bensooli, metanooli ja nende derivaate — toluooli, ksülooli ja liitpiiritusi sisaldavate värvide tarvitamisel.
Motoristid, meistrid, kontrolörid, lukksepad mootorite proovimisjaamades, kes töötavad kinnistes ruumides (boksides) banazeeridel ja stendidel mootori töötamisel aviobensiiniga SB.

Mootorite lahtivõtmisel, ümberkorraldamisel ja pesemisel töötajad, pärast mootori töötamist aviobensiiniga SB.

Aviobensiini SB segu valmistajad.

Eksperimentaatorid barokambrites kõrgustel kuni 16000 m ja madalate temperatuuride juures alla —60° C.

Töölised tööpinkidel elektrovaakuumriistade valmistamise alal elavhõbedaauru pumpadega.

Töölised elektri isoleermassi valmistamise alal kunstlikkudest tõrvadest soojendamise teel tarvitades lahustajaks atsetooni, butanooli, metanooli ja aromaatseid süsivesinikke ja töölised kunstlikkudest tõrvadest abrasiivide käsitsi valmistamise alal.

Katlakütjad kütteaine käsitsi sisseviskamisel (süsi, turvas ja põlevkivi) ja katlapuhastajad rajooni ja tööstuse elektrijaamades TEJ ja SET.

Tööstuslikkude laboratooriumide röntgenitöölised, liikuvatel aparaatidel töötades ja struktuuri analüüsimisel — 5 tundi.

Statsionaarsetel seadetel röntgenofotograafia alal töötajad.

Korundi täitjad ja sulatajad ning kraanajuhid korundi sulatamisahjude juures.

Töölised, kelle töö vahetult on seotud elavhõbeda, arseeni, valgefosfori ja nende soolade tarvitamise, töötlemise ja puhastamisega.

Maalrid, kes töötavad helendavate värvidega.

Bensooli, metanooli ja nende derivaate, toluooli, ksülooli ja liitpiiritusi sisaldavate värvide koostajad.

Tsüaanvannides karastajad.

VI. Kergetööstus.

1. Tekstiilsaaduste tootmine.

Värvijad aniliinvärvimisel.

2. Kunstkiu tootmine. Keemiatöökoja barat-osakond.

Vanemad ksantogenaaturid.
Ksantogenaaturid.
Ksantogenaaturite abilised.
Ksantogeneraatosakonna meistrid.

Tsentrofugaalketrus.

Vanemad ketrajad.
Ketrajad.
Kordaseadjad-ketrajad.

Bobiinketrus.

Komplekti vanemad ketrajad.
Ketrajad.
Käealused ketrajad.
Bobiinide mahavõtjad.
Kordaseadjad-ketrajad.

Bobiinketruse pesemisosakond.

Vanemad pesijad pumpadel.
Pesijad.

Aurutamine (tsentrofugaalketrus).

Aurutajad.

Etüül-ksantogenaat (katsetöökoda).

Reaktorid.
Kuivatajad.
Sööbekaaliumi jahvatajad.
Pakkijad-kurrutajad.
Butüül-ksantogenaadi lao töölised.
Butüül-ksantogenaadi transporteerijad.

Atsetaaditöökoda (katsetöökoda).

Atsetüleerijad.
Vanemad väljavõtjad.
Nooremad väljavõtjad.
Vanemad pesijad.
Nooremad pesijad.

Kaseiiniseadis (katsetöökoda).

Lahustajad.
Ketrajad.
Parkalid.
Kuivatajad.
Meistrid lahustamise, ketramise ja parkimise alal.

Bakeliidiseadis.

Brigadiirid-liivapritsijad.
Liivapritsijad.
Brigaadiirid-bakeliiditöölised.
Bakeliiditöölised.

Vase-ammoniaagivabrik.

Töölised-hüpokloorijad.
Töölised filterpresside korrastamise ja kokkupanemise alal.

3. Galaliidi tootmine ja väljatöötamine.

Formaliinitöölised.
Triikijad.
Kuivatajad.
Galaliitplaatide aurutajad.

4. Klaasitööstus.

Fluorvesinikhappega klaasi söövitajad ja söövitatud klaasi pesijad.

Töölised, kes tegutsevad elavhõbeda töötlemisega ja elavhõbeda riistade valmistamisega.

Koristajad elavhõbedatöökodade koristamise alal.

Mikroskoobil töötajad kapillaaride mõõtmete määramise alal elavhõbeda-töökodades.

Töölised fluorvesinikhappe segu valmistamise alal.

Töölised klaaskiudude ja klaasvati tootmisel.

Töölised aniliinvärvide orgaaniliste lahustajatega valmistamisel ja tarvitamisel.

Tselluloidi pealemäärijad ja emulsioonide koostajad.

VII. Paberi-tselluloositööstus.

Töölised fiibri värvimise alal aniliinvärvidega ja „Etanol"-lakkidega.

Keedukatelde ja happereservuaaride müürijad tööpäevadel.

VIII. Metsakeemiline tööstus.

Atsetoonikatelde kütjad ja nende abid.

IX. Toiduainetetööstus.

1. Keemiline toiduainetetööstus.

Töölised, kes vahetult tegutsevad vanilliinitöökodades.

2. Tubakatööstus.

Tubaka fermentaatorid, kes töötavad fermenditehaste fermendikambrites.

Sigarite vabrikutes tubaka kuumutajad-nõrgendajad kambris.

X. Ehitamine ja ehitusmaterjalide tööstus.

1. Hüdrotehnilised tööd.

Töölised töödel hüdrotehniliste sõlmede suure veejuurdevooluga niisketes tunnelites.

Töölised kessoonitöödel.

Lukksepad maa-aluse gaasivõrgu remonttöödel.

2. Asbesti tootmine.

Töölised ja meistrid, kes vahetult tegevuses asbestirikastumisvabrikute peenpurustamise töökodades ja pakkimisosakondades.

XI. Transport ja side.

Lukksepad ja katelsepad, kes tegutsevad jooksva remondiga kuumade vedurite tule- ja suitsukambrites.

Lukksepad ventiilide remondi ja korrastustööde alal sisternide sees ja naftaproduktide ning hapete veoks määratud raudteesisternide ja laevade puhastustöölised.

Kõva kütteainega laevakatlakütjad sõidu ajal.

Tuukrid.

Naistelefonistid linna-, käsi-, linnadevahelistes ja tööstustelefonijaamades abonentide arvuga üle 100.

Suure ulatusega raadioringhäälinguseadete direktorid, kes töötavad täie tööpäevaga nimetatud tööl.

XII. Järgmiste meditsiiniliste asutiste meditsiinarstid, keskmised ja nooremad meditsiintöötajad ja samuti ka palatite koristajad.

Lahtiste tuberkuloosi vormidega haigete sanatooriumides, haiglates ja haiglate jaoskondades.

Nakkushaigete haiglates, haiglate jaoskondades ja barakkides.

Psühhiaatrilistes haiglates vahetul haigete teenindamise tingimusel.

Anatoomilistes instituutides ja kabinettides eranditult prosektor- ja lahkamisruumides töötamise tingimusel — 5 tundi.

Röntgeniinstituutides ja röntgenidiagnoosi kabinettides — kogu aeg röntgenikiirte mõjusfääris viibimise tingimusel — 5 tundi.

Röntgen-terapeutilistes kabinettides.

Raadiumiinstituutides, -kabinettides ja -laboratooriumides juhtudel, kui töö on seotud kogu aeg raadiumi mõjusfääris viibimisega — 4 tundi.

Nooremad meditsiintöötajad.

Muda- ja väävelvannidel (vannitajad-lapsehoidjad).

Vannitajad ja lapsehoidjad väävelvesinikvannidel.

Lahtiste vormidega tuberkuloosihaigete haiglate, sanatooriumide ja haigla jaoskondade, samuti ka nakkushaigete haiglate jaoskondade ja barakkide pesu- ja nõudepesijad.

Töötajad anatoomilistes instituutides töötamisel eranditult prosektor- ja lahkamisruumides.

Meditsiintöötajad võitluses eriliselt ohtlikkude infektsioonidega.

Töötajad katkuvastastes asutistes ja entsefaliitlistes laboratooriumides ning osakondades, kes tegelevad kahtlase või etteteada haigustnakatava materjaliga (katku või entsefaliidi alal), samuti nooremad töötajad, töödel nakkuskambrites katkuvastastes instituutides ja jaamades.

Töötajad brutselloosiasutistes, siberikatku ja kooleravastastes jaoskondades ning laboratooriumides, kes tegelevad kahtlase või etteteada haigustnakatava materjaliga (brutselloosi, tulereemia ja siberikatku alal).

Töötajad desinfektsiooniasutistes (jaamades, punktides, laboratooriumides, instituutides), kes tegelevad mürgiste keemiliste ainetega.

Vanemad arstid, dispetšerid ja evakuaatorid Moskva, Leningradi ja Kiievi esmaabijaamades.

Veterinaararstid ja -velskrid.

Nõletõve ja siberikatku isolaatorites, utilisatsioonitehastes, sügelistevastastes gaasikambrites.

Noorem veterinaarpersonaal.

Isolaatorid nõletõve ja siberikatku alal.

Sügelistevastastes gaasikambrites.

XIII. Keemiatööstus.

Erinimestiku järgi.

Lisa nr. 2
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
21. märtsi 1941 määruse nr. 492 juurde.

Õhukeselehelise elektrotehnilise terase valtsimisega vahetult tegutsevate tööliste võtmisest kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

Võtta kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse töölised, kes vahetult tegutsevad õhukeselehelise elektrotehnilise (transformaatori ja dünamo) terase valtsimisega ja määrata kindlaks nendele kuuetunnine tööpäev.

Lisa nr. 3
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
21. märtsi 1941 määruse nr. 492 juurde.

Raadioringhäälingu ja heliüleskirjutamise toonmeistrite (raadiofoonijate) võtmisest kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 1. juulist 1940 nr. 1120 all (LMKK 1940, nr. 18, art. 436) kinnitatud kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse võtta raadioringhäälingu ja heliüleskirjutamise toonmeistrid (raadiofoonijad) ja määrata kindlaks nende jaoks kuuetunnine tööpäev.

Lisa nr. 4
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
21. märtsi 1941 määruse nr. 492 juurde.

Mustametallurgia Rahvakomissariaadi fenoolitehase naftaliini pressimise ja kristalliseerimise ala tööliste võtmisest kahjulikkude töötingimustega tööalade loendisse.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 1. juulist 1940 nr. 1120 (LMKK 1940, nr. 18,

art. 436) kinnitatud kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse võtta Mustametallurgia Rahvakomissariaadi fenoolitehase naftaliini pressimise ja kristalliseerimise töölised ja määrata kindlaks nende jaoks kuuetunnine tööpäev.

Lisa nr. 5
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
21. märtsi 1941 määruse nr. 492 juurde.

Klaasitööstuses tegutsevate töötajate võtmisest kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse, kellede jaoks määratakse kindlaks kuuetunnine tööpäev.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

Võtta kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse, millede kohta määratakse kindlaks kuuetunnine tööpäev (LMKK 1940, nr. 18, art. 436), klaasitööstuses tegutsevate töötajate järgmised kategooriad:

a) meistrid, töötlejad (sadelstšikud) ja mullitegijad, kes töötavad fotoklaasi haläävi puhumisel käsitsi;
b) meistrid, mullitegijad, kuumutajad ja puhujad käsitsitootmistöökodades ja klaasiandjad mehhaniseeritud tootmistöökodades kuumuskindlate sööginõude valmistamise alal.

Lisa nr. 6
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
21. märtsi 1941 määruse nr. 492 juurde.

Kahjulikkude töötingimustega ametalade loendi täiendamisest, millede jaoks määratakse kindlaks kuuetunnine tööpäev.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

Võtta kahjulikkude töötingimustega ametalade loendisse, millede kohta määratakse kindlaks kuuetunnine tööpäev (LMKK 1940, nr. 18, art. 436), dikloordifluormetaani (freooni) tootmise aparatuurid, nende abid ja vahetuskeemikud.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus meditsiintöötajate tööpäeva pikkuse kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 5. 1941, 48, 723)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 11. detsembri 1940 määrusega nr. 2499 (LMKK 1940, 32, 806) kinnitatud:

1. Nimestik meditsiintöötajate kohta, kellele määratakse kaheksatunnine tööpäev (lisa nr. 1).

2. Nimestik meditsiintöötajate kohta, kellele määratakse seitsmetunnine tööpäev (lisa nr. 2).

3. Nimestik meditsiintöötajate kohta, kellele määratakse kuue ja poole tunnine tööpäev (lisa nr. 3).

4. Nimestik meditsiintöötajate kohta, kellele määratakse viie ja poole tunnine tööpäev (lisa nr. 4).

Tallinn, 22. aprillil 1941. Nr. 743.

Lisa nr. 1
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
22. aprilli 1941 määruse nr. 743 juurde.

Nimestik meditsiintöötajate kohta, kellele määratakse kaheksatunnine tööpäev.

Üldtüüpi sanatooriumide, puhkekodude ja piimaköökide kesk-meditsiinpersonaal (välja arvatud üldtüüpi sanatooriumide ja puhkekodude elektri-vesivalgusravi-kabinettide laborandid, masseerijad ja meditsiinõed).

Ravi-, ravi-profülaktiliste, sanitaar-epidemioloogiliste ja teaduslik-uurimusasutiste noorem meditsiin-, administratiiv-majandus- ja teenendav personaal ja meditsiiniliste kõrgemate õppeasutiste õppe-abipersonaal.

Apteekide teenendav ja kontoripersonaal (fassijad, laekurid, käsimüüjad, signarandid), samuti kõik töötajad apteegi tootmisettevõtetes ja ladudes, sanitaar- ja hügieenimagasinides ja kioskites.

Hambatehnikud, röntgenitehnikud, kes sisse seavad ja remondivad röntgeniaparaate.

NSV Liidu Toiduainete-tööstuse Rahvakomissariaadi, NSVL Liha- ja Piimatööstuse Rahvakomissariaadi, NSVL Kalatööstuse Rahvakomissariaadi, NSVL Kaubanduse Rahvakomissariaadi ja Tsentrosojuusi süsteemis teenivad sanitaararstid, sanitaarinspektorid ja sanitaarvelskrid.

Lisa nr. 2
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
22. aprilli 1941 määruse nr. 743 juurde.

Nimestik meditsiintöötajate kohta, kellele määratakse seitsmetunnine tööpäev.

Üldtüüpi sanatooriumide ja puhkekodude arstid, dieetsöögimajade arstid.

Üldtüüpi sanatooriumide ja puhkekodude elektri-vesi-valgusravi-kabinettide laborandid, masseerijad ja meditsiinõed.

Kõikide raviasutiste dieetõed.

Lastesõimede kesk-meditsiinpersonaal.

Maa-aluste tervispunktide noorem meditsiinpersonaal.

Mudaraviasutiste pesupesijad (käsitsi pesemisel).

Deratisaatorid ja desinsektorid.

Apteekide farmatseutiline personaal (retseptaarid, kontrolörid, defektaarid, assistendid, laborandid, käsimüügi farmatseudid).

Lisa nr. 3
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
22. aprilli 1941 määruse nr. 743 juurde.

Nimestik meditsiintöötajate kohta, kellele määratakse kuue ja poole tunnine tööpäev.

Järgmiste meditsiinasutiste arstid ja kesk-meditsiinpersonaal:

haiglad, sünnitusmajad, kliinikud, ravilad ja muud statsionaarsed raviasutised;

erisanatooriumid, profülaktooriumid, sanitaarõhuühenduse jaamad, vereülekande jaamad ja punktid;

ambulatoor-polikliinilised asutised (välja arvatud arstid, kes tegelevad eranditult haigete ambulatoorse vastuvõtuga);

esmaabi tervishoiu- ja meditsiinpunktid; kiir- ja vältimatu meditsiinabi jaamad ja punktid;

sanitaar-epidemioloogilised asutised (sanitaar-epidemioloogia jaamad, malaaria jaamad, sanitaar-bakterioloogilised laboratooriumid, sanitaar-läbilaskepunktid, desinfektsioonijaamad ja punktid, sanitaarhariduse majad ja punktid jne.);

arsti, velskri, ämmaemanda ja õe üld- ja spetsiaalkabinetid, punktid ja salgad;

naiste ja laste nõuandlad, imikute ja väikelaste kodud, lastekodud, lastetoad ja emade- ja lastetoad;

kohtu-meditsiinekspertiisi asutised;

teaduslik-uurimusinstituudid ja laboratooriumid;

leprosooriumid ja luposooriumid;

arstid-epidemioloogid, sanitaararstid, sanitaarinspektorid ja sanitaarvelskrid;

lastesõimede ja piimaköökide arstid;

kiir-meditsiinabi jaamade dispetšerid ja evakuaatorid.

Lisa nr. 4
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
22. aprilli 1941 määruse nr. 743 juurde.

Nimestik meditsiintöötajate kohta, kellele määratakse viie ja poole tunnine tööpäev.

Ambulatoor-polikliiniliste asutiste (polikliinikud, ambulatooriumid, dispanseerid, meditsiinpunktid, -jaamad, -osakonnad ja -kabinetid) arstid, kes tegelevad ainult haigete ambulatoorse vastuvõtuga.

Arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) arstid ja arstlik-konsultatsiooni komisjoni (AKK) arstid.

Arstid-stomatoloogid, hambaarstid ja hambaarstid-protesistid.

Arstid ja kesk-meditsiinpersonaal, kes töötavad kogu tööaja kõrgesageduse ultralühilainelistel meditsiinilistel generaatoritel võimsusega üle 200 vati.

Logopeedid ja fonopeedid.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus normeerimata tööpäevaga töötajate kohta.

(Avaldatud ENSV T 6. 3. 1941, 26, 330)

1. Tööpäev ettevõtetes, asutistes ja majandites võib olla normeerimata ainult töötajate järgmiste liikide kohta:

a) administratiiv, juhtiv, tehniline ja majanduslik personaal;

b) töötajad, kellede tööd ei ole võimalik arvestada ajaga (konsultandid, instruktorid, agendid jne.);

c) töötajad, kes oma tööaega võivad kasutada oma enese äramääramisel;

d) töötajad, kellede tööaeg töö iseloomu tõttu jaguneb mitmesse, ettemääramata pikkusega, osasse.

2. Ettevõtte, asutise või majandi administratsioon kokkuleppel ametiühingu käitiskomiteega määrab kindlaks need kutsed, ametid ja tööd, milledel on lubatud normeerimata tööpäeva tarvitamine.

3. Ettevõtte, asutise või majandi sisekorramäärustes peab olema toodud normeerimata tööpäevaga töötajate peaülesanded. Kui see ei ole võimalik, siis peavad need ülesanded olema loetletud vastavas käskkirjas või töötaja töölepingus (palgaraamatus). Palgaraamatus tuleb igal juhul ära märkida, et töötaja on normeerimata tööpäevaga.

4. Kui normeerimata tööpäevaga töötaja teeb tööd, mis ei ole tema ülesandeks sisekorramääruste, käskkirja või töölepingu järgi, siis makstakse selle töö eest kui eriülesannete täitmise eest kokkuleppel töötajaga.

5. Normeerimata tööpäevaga töötajad vabastatakse tööst üldistel alustel pühapäevadel ja pühadel. Kui töötaja töö iseloom seda nõuab, võib sisekorramäärustes, käskkirjas või töölepingus (palgaraamatus) ette näha juhud, mil töötaja on kohustatud töötama ka pühapäevadel ja pühadel. Selle erandi puudumisel tasutakse normeerimata tööpäevaga töötajale pühapäevadel ja pühadel tehtud töö eest üldistel alustel.

6. Normeerimata tööpäevaga töötajad saavad peale tavalise puhkuse veel täiendava puhkuse 12 tööpäeva pikkuses.

7. Töö Rahvakomissar annab välja normeerimata tööpäevaga kutsete näidisnimekirja.

Tallinn, 28. veebruaril 1941. Nr. 338.

Normeerimata tööpäevaga töötajate näidisnimekiri.

Antud Töö Rahvakomissari poolt Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 28. veebruari 1941 Normeerimata tööpäevaga töötajate kohta käiva määruse (ENSV T 1941, 26, 330) art. 7 põhjal.

(Avaldatud ENSV T 6. 3. 1941, 26, 348)

I. Juhtiv administratiivpersonaal.

Amet	Nende hulgas	Märkus
Iseseisvate asutiste juhatajad, nende asetäitjad ja abid.	Ülemad, juhatuse esimehed, direktorid, valitsejad, volinikud, nende asetäitjad ja abid.	
Iseseisvate asutiste osakondade ja allosakondade juhatajad, nende asetäitjad ja abid.	Osakondade ja allosakondade ülemad, nende asetäitjad ja abid.	

Amet	Nende hulgas	Märkus
Iseseisvate osade juhatajad.	Büroode, sektsioonide, jaoskondade juhatajad.	Siia hulka ei kuulu kantselei koosseisu kuuluvad osad, nagu näiteks masinakirjutajate büroo, isikliku koosseisu laud, arhiiv, ekspeditsioon jne.
Iseseisvate asutiste asjade valitsejad, nende asetäitjad ja abid.		
Iseseisvalt töötavad volinikud (esindajad), nagu teatud asutise esindajad teises ametkonnas või teises piirkonnas.		
Juhatuse liikmed, kes valitsevad asutisi.		
	II. Inspektorite rühm.	
Inspektorid.[1]	Vanemad inspektorid ja abiinspektorid.[2]	[1] Tingimata nende suhtes, kelle töö toimub väljaspool asutist. Ülejäänud tingimisi — arvestades igal üksikul juhul töö tingimusi.
Instruktorid.[1]	Vanemad instruktorid ja abiinstruktorid.[2]	
Kontrolörid.[1]	Vanemad kontrolörid.	
Revidendid.[1]		[2] Abid — ainult iseseisvatel töödel.
	III. Plaani- ja konsultatiivtöötajate rühm.	
Konsultandid, referendid.	Vanemad konsultandid.	
Ökonomistid, ökonomistid-statistikud.	Vanemad ökonomistid.	
Juriskonsuldid.		
Teaduslikud kaastöölised.	Meteoroloogid ja vaatlejad.	
Insenerid.		
Metoodikud.		
Ettekandjad.		
	IV. Kantseleitöötajate ning asjaajajate rühm.	
Iseseisvate asutiste kantselei juhatajad.		
Iseseisvate asutiste sekretärid, vabariiklikkude asutiste osakondade sekretärid.		
	V. Raamatupidajate rühm.	
Raamatupidajad, kes juhatavad asutise, selle eraldi osa või osakonna raamatupidamist, raamatupidajad-instruktorid, raamatupidajad-eksperdid.	Vanemad raamatupidajad samade tingimuste puhul.	Erilise ettevaatusega sõltuvalt iseseisvusest ja töömahust.
Peakassapidajad.	Kassapidajad, kes juhatavad krediit- või kaubandusvalmistusasutise iseseisvat kassat.	
	VI. Statistikute rühm.	
Statistikud-instruktorid.[1]		[1] Töötamisel väljaspool asutist (näiteks loendustel, uurimistel jne.).
	VII. Majapidamist teenindav rühm.	
Majandusjuhataja.	Laojuhatajad, töötoa juhatajad.	[1] Tingimusel, kui ei ole võimalik organiseerida vahetuslikku valvet.
Komandandid, abikomandandid.		
Ehituste järelevaatajad, majavalitsejad.		
Kaubanduse ja transpordi agendid.		
Autojuhid ja kutsarid, kes vahetult teenivad teatud asutise sõitudel või vedudel (hobu- ja autotransport), kui transport ei ole asutise peategevuseks.[1]		

Amet	Nende hulgas	Märkus
	VIII. Kultuur-hariduslik rühm.	
Asutiste juhatajad (kultuur-hariduslikud), nende asetäitjad ja abid. Rektorid. Prorektorid. Dekaanid. Teaduslikud kaastöölised. Redaktorid. Abiredaktorid. Bibliograafid.	Õppeüksuste juhatajad, õppeasutiste, teaduslike, muuseumiliste ja kunstiliste asutiste juhatajad, nende asetäitjad ja abid, kõrgemate kommunistlikkude õppeasutiste õppetoolide juhatajad.	
	IX. Meditsiinilis-sanitaarne rühm.	
Asutiste ja asutiste rühmade juhatajad, nende asetäitjad ja abid. Evakueerijad kuurortides, sanitaararstid. Kohtu-meditsiinarstid.	Nende hulgas peaarst-direktor. Meditsiin-sanitaararstid (üldised, kooli, toidu) ja veterinaar-sanitaararstid.	
	X. Põllumajanduslik rühm.	
Ettevõtete ja asutiste juhatajad, nende asetäitjad ja abid. Põllumajanduse spetsialistid.[1]	Agronoomid, maakorraldajad, hüdroloogid, metsateadlased, maaparandajad, kultuurtehnikud, zootehnikud.	[1] Tingimata, kui töö toimub väljaspool asutise ruume. Ülejäänud juhtudel — tingimisi, sõltuvalt kohustuse liigist ja töö vastutavusest.
Veterinaar- ja epizootiaarstid. Teaduslikku tööd tegev personaal Põllutöö Rahvakomissariaadi asutistes. Metsaülemad ja nende abid. Metsnikud. Metsavahid.	Zooloogid-epidemioloogid, füsiopatoloogid.	
	XI. Kohtu- ja prokuratuuritöötajate rühm.	
Kohtunikud.	Rahvakohtunikud, ringkonnakohtu ja ülemkohtu esimehed ja liikmed.	
Prokurörid ja abiprokurörid. Kohtutäiturid. Rahva-uurijad.		

Tallinn, 3. märtsil 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tööstusettevõtete nädala puhkepäevade seaduse muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 27. 11. 1940, 54, 641)

I.

Tööstusettevõtete nädala puhkepäevade seaduse (RT 1926, 4, 6; 1936, 51, 429) § 3 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 3. Kõikides tööstuslikkudes käitistes, välja arvatud käitised, kus töötavad ainult ühe ja sama perekonna liikmed, vabastatakse töölised tööst pühapäevadeks ja riiklikkudeks pühadeks vahetpidamata vähemalt 24 tunniks. Kuid kuu jooksul pühapäevadeks antud vaba aeg jagatult pühapäevade arvuga peab andma 36-tunnilise keskmise vabaaja nädalas.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Tallinn, 26. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töötamise kohta pühapäevade ja puhkepäevade eelpäevadel ja öösel.

(Avaldatud ENSV T 28. 2. 1941, 23, 304)

1. Pühapäevade ja puhkepäevade eelpäevadel tuleb ettevõtetes, asutistes ja majapidamistes töötada samane arv töötunde kui teistel päevadel.

2. Neil juhtudel, kui ettevõtted töötavad kolme vahetusega, on öösise vahetuse tööaeg 8 tunni asemel 7 tundi ja töötasule iga öösel tehtud tunni eest makstakse juurde $^1/_7$ päevase tunni töötasust.

Tallinn, 25. veebruaril 1941. Nr. 316.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus naistöötajate töö kohta 8. märtsil NSV Liidus kehtivate määruste kohaldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 5. 3. 1941, 25, 324)

Võtta kohaldamisele ja avaldada eestikeelses tõlkes:

1) NSVL Töö Rahvakomissari määrus 27. veebruarist 1926 naiste tööpäeva kestvuse kohta 8. märtsil (TRKT 1926, 9) ja
2) NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 7. märtsil 1934 kinnitatud ÜAÜKN määrus 7. märtsist 1934 naistöölistele 8. märtsil tehtud töö eest makstava töötasu arvutamise kohta (LSKK 134, 15, 115).

Tallinn, 5. märtsil 1941. Nr. 371.

Lisa nr. 1
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
5. märtsi 1941 määruse nr. 371 juurde.

NSVL Töö Rahvakomissari määrus 27. veebruarist 1926 naiste tööpäeva kestvuse kohta 8. märtsil.

1. Rahvusvahelisel Naistöötajate Päeval (8. märtsil) vabastatakse naised igal aastal tööst kõigis ettevõtteis, asutisis ja majandeis kaks tundi enne tavalist aega.

2. Ettevõtteis, asutisis ja majandeis, kus naised on enamuses ja kus nende töö seismajäämine kutsub välja kogu asutise, ettevõtte või majandi tööseisaku, viimase töö lõpetatakse kaks tundi varem.

3. Ühiskondlikult tarvilikes ettevõtteis, nagu: telegraaf, telefon, haiglad, transport, avalikud sööklad jne. — töötajaid tööst ei vabastata ja neile makstakse töö eest tavalises korras.

4. Tüki- või päevapalga alusel palka saavatele nais- ja meestöötajatele, kes töötavad 8. märtsil mitte kogu tööpäeva, makstakse juurde kahe tunni eest nende tariifse tasumäära järgi. Kuuviisi palkasaajate palgast mingisuguseid mahaarvamisi ei tehta.

Lisa nr. 2
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
5. märtsi 1941 määruse nr. 371 juurde.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 7. märtsil 1934 kinnitatud ÜAÜKN määrus 7. märtsist 1934 naistöötajatele 8. märtsil tehtud töö eest makstava töötasu arvutamise kohta.

Juhtudel, kui naistöötajate üldkoosolekud otsustavad neile 8. märtsil kahe tunni võrra lühendatud tööpäeval töötada kogu tööpäeva ja arvata nende kahe tunni eest teenitud töötasu lastesõimedele, -aedadele või teisteks kultuurilisteks elu-olu tarvidusteks, töötasu naistöötajatele makstakse järgnevas korras:

1. Palga maksmisel tükitöö alusel makstakse tükitöötasu ja peale selle veel iga tunni töötamise eest vastava järgu päevatöölise tariifne tasumäär.

2. Ajatöö alusel palga maksmisel makstakse iga tunni töötamise eest kahekordne tariifne tasumäär.

---

3. jagu.

Ületunnid.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus ületunnitööde kohta.

(Avaldatud ENSV T 18. 2. 1941, 19, 223)

1. Ületunnitöö ei ole üldreeglina lubatud.

2. Ületunnitöö on lubatud ainult järgmistel erandjuhtudel:

a) riigikaitseks ja ühiskondlike õnnetuste ning ohtude vältimiseks vajalikeks töödeks;
b) ühiskondlikult tarvilikeks töödeks vesivarustuse, valgustuse, kanalisatsiooni, transpordi ja posti-telegraafi-telefoni side alal, nende korrapärast tegevust takistavate juhuslike ja ootamatute asjaolude kõrvaldamiseks;
c) alustatud töö lõpetamise vajaduse korral, kui ettenähtamatu või juhusliku tehnilistest tootmistingimustest tulnud takistuse tõttu seda tööd ei saadud lõpetada normaalsel tööajal ja kui alustatud töö katkestamine võib kaasa tuua materjali või masinate rikke;
d) ajutistel töödel mehhanismide ja seadeldiste remondi ning kordaseadmise alal, kui nende korrast-olek toob kaasa töö lõppemise suurele töötajate arvule.

Erandina on lubatud ületunnitöö metsa- ja ehitustöödel tähtajaliste tööde täitmiseks ja ehitustöödel ka vastava kvalifikatsiooniga tööliste puudusel.

3. Ületunnitöö tegemine on lubatud ainult ametiühingu nõusolekul ja tööinspektori loal. Erakorraliselt kiireil juhtudel võib teha ületunnitööd ka ilma loata, teatades neist hiljem tööinspektorile.

Metsa- ja ehitustöödel on ületunnitöö lubatud administratsiooni kokkuleppel ametiühinguga.

4. Ületunnitöö on täiesti keelatud alaealistele alla 16 eluaasta ja rasedatele ning rinnaga last toitvaile naistele.

5. Ületundide arv iga palgalise kohta ei või ületada 120 tundi aastas ega 4 tundi kahe teineteisele järgneva päeva jooksul.

Erandina on lubatud ehitustöödel teha rohkem ületunnitööd.

6. Hooajalise iseloomuga majapidamisharudes võib Töö Rahvakomissariaat kokkuleppel Eesti Ametiühingute Kesknõukoguga suurendada ületundide arvu üle eelmises punktis määratud piiride ja lubada ka kaheksast tunnist pikemat tööpäeva ühes vastava tasutõusuga.

7. Ületunnitööde tegemine tööle hilinemise või töölt puudumise läbi kaotatud aja tagasitegemiseks ei ole lubatud.

8. Iga ületunnitöö tuleb märkida palgatu palgaraamatusse ja erilisse ületunnitööde-raamatusse, näidates töö algust ja lõppu ning palgatu tasu ületunnitöö eest.

9. Ületunnitöö tasu suurus tuleb lepingutes eraldi näidata, kusjuures tasu esimese kahe tunni eest ei või olla väiksem 1½-kordsest normaaltasust ja järgmiste tundide, samuti puhkepäevadel ja pühadel tehtud töö tasu mitte väiksem kahekordsest normaaltasust.

Ületunnitöö eest tükitöölistele makstakse tükitööga teenitud tasule juurde vastav protsent ajatööl sama kvalifikatsiooniga töötajate tariifsest tasust.

10. Erandina eelmises (9.) punktis toodud korrast makstakse metsatöödel ja ehitustöödel tehtava ületunnitöö eest tasu kahe esimese tunni eest 25%, järgnevail tundidel ja pühapäevadel tehtud töö eest 50% ja pühadel tehtud töö eest 100% rohkem. Tükitöölistele makstakse tükitööga teenitud tasule juurde vastav protsent ajatööl sama kvalifikatsiooniga töötaja tariifsest tasust.

Tallinn, 11. veebruaril 1941. Nr. 176.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus täiendavate ületundide kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 6. 1941, 59, 944)

Kui ettevõttes või asutises on hädatarvilik teha ületunnitööd põhjustel, mis ei ole ette nähtud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruses ületundide kohta (ENSV T 1941, 19, 223), või on tarvis teha rohkem ületunnitööd, kui lubab eelnimetatud määrus, siis võib seda lubada Töö Rahvakomissar — vabariikliku alluvusega ettevõtetele ja asutistele vastava rahvakomissariaadi või Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvate iseseisvate valitsuste ettepanekul ning üleliidulise alluvusega ettevõtetele või asutistele vastava asutise või ettevõtte administratsiooni ettepanekul. Esitatud sooviavalduses tuleb ära märkida ületundide tarviduse põhjused ja soovitavate ületundide arv. Sooviavaldusele tuleb juurde lisada ametiühingu käitis- või kohaliku komitee arvamine ületundide tarviduse kohta.

Tallinn, 9. juunil 1941. Nr. 1101.

Töö Rahvakomissari juhend ületunnitöödeks lubade muretsemise kohta.

(Avaldatud ENSV T 28. 2. 1941, 23, 307)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ületundide kohta käiva määruse (ENSV T 1941, 19, 223) § 3 ettenähtud nõusolekut ületunnitöö tegemiseks tuleb ettevõttel, asutisel või majandil küsida ametiühingu käitiskomiteelt, kui see olemas, vastasel korral linna või maakonna komiteelt.

Ületunnitöö loa saamiseks tuleb saata vastav avaldis tööinspektorile ühes ametiühingu käitiskomitee nõusoleku avaldusega.

Ametiühingu käitiskomitee on nõusoleku avaldamise puhul kohustatud sellest teatama ametiühingu keskkomiteele. Keskkomitee võib, kui ta leiab, et ületunnitöö ettevõttes, asutises või majandis ei ole tarvilik, tühistada käitiskomitee nõusoleku, sellest teatades tööinspektorile.

Tallinn, 24. veebruaril 1941.

---

4. jagu.

Puhkus.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töötajate palgalise puhkuse kohta.

(Avaldatud ENSV T 5. 4. 1941, 36, 544)

1. Kõigil palgalistel töötajatel on pärast 11-kuulist vahetpidamata töötamist samas ettevõttes, asutises või majandis õigus saada aastas üks kord 12 tööpäeva kestvat palgalist puhkust.

Alaealistel alla 16 aastat on palgalise puhkuse kestvus 1 kuu.

2. Töötamine eelmises töökohas võetakse arvesse puhkuse saamisel, kui töötaja praegusele kohale on üle toodud töö huvides eelmise ja praeguse koha administratsiooni kokkuleppel või administratsiooni korraldusel või partei, noorkommunistliku või ametiühingu organisatsiooni ettepanekul või eelmise koha likvideerimise tõttu, ilma vaheajata töös.

3. Palgalise puhkuse andmine peab toimuma sellise arvestusega, et see ei sega normaalset töökäiku ettevõttes, asutises või majandis. Puhkust tuleb anda plaanikindlalt kogu aasta läbi.

Kui ettevõte, asutis või nende osa jääb seisma mõnel põhjusel, võib kõigile töötajatele või töötajate liikidele anda puhkus korraga.

4. Kui mõnede töötajate liikide kohta on erieeskirjades ette nähtud erinevad palgalise puhkuse määrad, siis tuleb kohaldada tähendatud erieeskirjades ettenähtud määrasid.

5. Puhkuse ajal makstakse tasu keskmise töötasu alusel. Keskmise päevatöötasu saamiseks võetakse puhkusele eelneva kolme kalendrikuu jooksul teenitud töötasu ja jagatakse 76,8-ga, kusjuures töötasuna arvestatakse ka ajutise töövõimetuse abiraha.

6. Kui puhkus mõnel aastal jäi kasutamata mitte töötaja süül ja töötaja ei saanud selle eest kompensatsiooni, siis tuleb saamata jäänud puhkus liita järgmise aasta puhkusega. Rohkem kui kahe aasta puhkuse liitmine on keelatud.

7. Lisapuhkuste, samuti ka alaealiste (§ 1) puhkuste kompenseerimine rahaga või liitmine järgneva aasta puhkusega on keelatud.

8. Kompensatsiooni puhkuse asemele võib anda ainult siis, kui puhkuse andmine toob enesega kaasa häireid ettevõtte või asutise normaalses käigus. Selleks peab olema administratsiooni ja töötaja kokkulepe. Kokkuleppe kinnitab Ametiühingu Käitiskomitee. Kompensatsiooni puhkuse asemele ei tohi anda kahel aastal järjest.

Kompensatsiooni makstakse iga saamata jäänud puhkuse päeva eest ühe päeva keskmine töötasu (art. 5).

9. Kui töötaja lahkub töölt enne puhkuse saamist, siis on tal õigus saamata jäänud puhkuse eest saada kompensatsiooni. Kompensatsiooni saab tööline iga kuu töötamise eest, mille eest puhkus saamata, ühe päeva keskmise töötasu (art. 5). Kui töötajal oli õigus saada lisapuhkust, siis saab ta kompensatsiooni vastavalt rohkem.

10. Kui töötaja lahkub töölt enne aasta täitumist, mille eest ta puhkuse on saanud kätte, on administratsioonil õigus arvata lõpuarvest maha ühe päeva töötasu iga teenimata jäänud kuu eest. Kui töötaja on saanud ka lisapuhkuse, siis tuleb maha arvata vastavalt rohkem.

Mahaarvamisi ei tule teha, kui lahkumine toimus: a) ettevõtte või asutise likvideerimise, koosseisude või töö vähenemise tõttu, b) töötaja sõjaväeteenistusse astumise tõttu, c) töötaja saatmise tõttu kõrgemasse õppeasutisse, tehnikumi või ettevalmistuskursustele kõrgemasse õppeasutisse sisseastumiseks, d) üleviimise tõttu teisele tööle partei, noorkommunistliku või ametiühingu organisatsiooni ettepanekul või administratsiooni korraldusel, e) tööle kõlbmatuks muutumise tõttu.

11. Avaldada eestikeelses tõlkes teadmiseks ja täitmiseks määrused nende töötajate liikide kohta, kes on õigustatud saama lisapuhkust:

NSVL Töö Rahvakomissari määrus 30. aprillist 1929 Eriti tervistkahjustavail ja ohtlikel ametialadel tegutsevate isikute lisapuhkustest ühes lisapuhkust õigustavate eriti tervistohustavate ametialade nimestikuga (Töö RK Teataja 1929, 20—21);

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 17. juunist 1936 masinakirjutajate lisapuhkuse kohta (LMKK 1936, 33, 305);

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 23. jaanuarist 1937 mehaanilise arvutuse jaamade töötajate lisapuhkuse kohta (LMKK 1937, 9, 32).

Tallinn, 29. märtsil 1941. Nr. 568.

Lisa nr. 1
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
29. märtsi 1941 määruse nr. 568 juurde.

Eriti tervistkahjustavail ja ohtlikel ametialadel tegutsevate isikute lisapuhkustest.

1. Lisapuhkust antakse töölistele ja teenijaile, kes tegutsevad eriti tervistkahjustavail ja ohtlikel ametialadel, mis on näidatud juurdelisatud nimestikus.

2. Töölised ja teenijad, kes tegutsevad juurdelisatud nimestikus näidatud ametialadel, saavad lisapuhkusi olenemata sellest, missugusel rahvamajanduse alal või missuguses tööstuses nad töötavad, kuivõrd nimestikus eneses ei ole tehtud erandeid.

Juurdelisatud nimestiku kasutamisel transpordi alal võetakse vastavalt arvesse ringkiri erinormide kasutamise korra kohta transpordis.

3. Töölised ja teenijad, kes tegutsevad juurdelisatud nimestikus näidatud ametialadel mitte kogu tööpäeva kestel, saavad lisapuhkust ainult tingimusel, kui nad tööpäeva kestel tegutsevad tähendatud ametialadel kokku mitte alla poole tööajast, mis on määratud antud ametiala kohta, kuivõrd nimestikus eneses ei ole tehtud erandeid.

4. Kui juurdelisatud nimestiku kohaselt on lisapuhkuse andmine või mitteandmine tingitud teatud töötingimuste olemasolust või nende tingimuste puudumisest, siis vaieldavail juhtudel puhkuse andmise või mitteandmise küsimus otsustatakse Töö RK kubermangu ja ringkonna või neile vastavate organite poolt, huvitatud majanduslike organite ja ametiühinguliste organisatsioonide osavõtul.

Puhkuse mitteandmise küsimuse otsustamisel, olenevalt ventilatsiooni seisukorrast, võtavad Töö RK tähendatud organid vastavalt arvesse NSVL Töö RK ringkirja 5. märtsist 1926 nr. 55/325 mõnede erinormide kohaldamise korra kohta olenevalt ventilatsiooni seisukorrast (Töö RK Teataja 1926, nr. 13).

5. Neil juhtudel, kui mõnes käitises töö organisatsioonilis-tehniliste või sanitaarsete tingimuste muutmine juurdelisatud nimestikus tähendatud ametialadel vähendab või kõrvaldab töö kahjulikku mõju, vähendatakse vastavalt või üldse ei anta lisapuhkust vastaval ametialal. Lisapuhkuste vähendamise või mitteandmise küsimus otsustatakse neil juhtudel Töö RK kubermangu, ringkonna või neile vastavate organite poolt kokkuleppel huvitatud majanduslike organite ja ametiühinguliste organisatsioonega pärast tööinspektsiooni poolt teostatud töötingimuste eelnevat uurimist.

6. Lisapuhkust antakse kaks nädalat, kuivõrd juurdelisatud nimestikus ei ole tehtud erandeid.

7. Lisapuhkuste asendamine rahalise kompensatsiooniga on keelatud, välja arvatud tööliste ja teenijate vallandamise juhud, kes ei kasutanud oma õigust lisapuhkusele.

8. Töö kestvus, mis annab õiguse lisapuhkuse saamiseks, samuti ka lisapuhkuste andmise kord või nende asendamine rahalise kompensatsiooniga (§ 7) määratakse NSVL Töö RK poolt antavate eeskirjadega järjekordsete ja lisapuhkuste kohta.

9. Võrdselt töötajatega, kes tegutsevad juurdelisatud nimestikus näidatud eriti tervistkahjustavail ja ohtlikel ametialadel, omavad töö kahjuliku mõju tõttu lisapuhkuse saamise õigust ka üksikute kategooriate töötajad eriti kahjulike klimaatiliste tingimuste rajoones. Nende rajoonide ja töötajate kategooriate nimestik, kellele antakse tähendatud puhkus, määratakse NSVL Töö RK poolt kokkuleppel liiduvabariikide valitsustega.

Lisapuhkust õigustavate eriti tervistkahjustavate ja ohtlike ametialade nimestik.

I. Mäetööstus.

1. Söe tootmine ja töötlemine.

a) Allmaa-tööd. 1) Kõik kivisöetööstuses allmaatöödel töötavad töölised olenemata nende poolt teostatava töö iseloomust.

b) Pealmaa-tööd. 2) Tükeldajad. 3) Tunnelitöölised. 4) Gaasitöölised. 5) Regeneraatorimehed. 6) Haakijad.

2. Nafta tootmine ja töötlemine.

a) Nafta tootmine. 7) Gaase eristavate puuraukude juures töötavad naftatöölised. 8) Katla- ja kuubipuhastajad.

b) Nafta töötlemine. Õlipuhastamise jaoskonnad. 9) Jaoskondade juhatajad (meistrid). 10) Puhastajad ja nende abid. 11) Hapugudrooni-töölised. 12) Töölised segamismasinate juures. 13) Happetöölised ja tinutajad. Viskoos-puhastamisjaoskonnad. 14) Kõik töötajad viskoos-puhastamisjaoskon-

dades. Happetehased. 15) Ahjude juures töötavad töölised. 16) Tinutajad. 17) Kvalifitseeritud töölised. 18) Happetehase hoonetes töötajad. 19) Töölised tootmises.

3. Põlevkivi tootmine ja töötlemine.

a) Põlevkivi tootmine. 20) Allmaa-kaevanduste kaevurid. 21) Toestajad. 22) Ärakärutajad.

b) Põlevkivi töötlemine. Ihtioolitehased. 23) Hapete kallajad. 24) Töölised aparaatidel. 25) Lukksepad. Sapropeeltehased. 26) Retortide töölised. 27) Destilleerijad.

4. Kulla, plaatina ja maakide tootmine ning töötlemine.

a) Kulla, plaatina ja maakide tootmine. 28) Kaevurid. 29) Saanimehed. 30) Kihtide läbistajad (puurijad). 31) Vagunimehed.

b) Tsüaan-, affinaaž- ja tinatehased. 32) Lahustajad. 33) Sulatajad. 34) Ekstraheerijad.

II. Metallitööstus.

a) Kõrgahju-töökoda. 1) Vahetult kõrgahju rõdul töötavad töölised. 2) Töölised ahju juures: a) ääsitöölised, b) kraavitajad, c) räbutöölised, d) malmitöölised. 3) Gaasitöölised. 4) Maagi juurdekärutajad tunnelkäikudes. 5) Gaasitorude remondi lukksepad.

b) Martinahju-töökoda. 6) Gaasitöölised (gaasigeneraatoritel). 7) Puhujad-tuhatöölised gaasigeneraatoritel. 8) Teraskeetjad ja käealused. 9) Maagipuistajad käsitsi puistamisel. 10) Kopamehed. 11) Kraavitajad. 12) Ahjude kapitaalremontimise ala müürsepad dinaskivi kuivalt ladumisel (ühes hõõrumisega). 13) Müürsepad kuumal remonttööl. 14) Masinistid puistamismasinatel ja mitmesugustel veokitel, mis töö tingimuste tõttu asuvad laadimisakende või kallamiskopa vahetus läheduses ning on kiirgsoojuse tugeva mõju all.

c) Valtsimistöökoda. 15) Keevitajad ja nende käealused (asetajad, kantijad, töölised etteandmisel). 16) Valtsijad. 17) Haakijad. 18) Šturvalid universaalpinkidel. 19) Pressijad toortükkide kokkupressimisel puddel- ja keeduahjude juures. 20) Masinistid rollgangide ja etteandvate laudade juures töötamisel hõõguva metalli vahetus läheduses. 21) Töölised lehti-läbikloppivatel haamritel (katusepleki tootmisel).

d) Toruvaltsimise töökoda. 22) Keevitajad. 23) Käealused. 24) Juurdekeevitajad. 25) Torude õiendajad (kuumas olekus).

e) Traaditõmbamise töökoda. 26) Valtsijad ja tõmbajad kuumal valtsimisel (tõmbamisel).

f) Naelavalmistamise töökoda. 27) Naelatöölised.

g) Vasesulatamise töökoda. 28) Töölised šaht- ja reflektorahjude juures maakide ja maakkivimite põletamisel ja sulatamisel. 29) Töölised põletamiskuhjade ja pannide juures ning maakkivimite purustamisel. 30) Töölised toorvase rafineerimisel pleisahjude juures ning toorvase kallamisel.

h) Malmi- ja terasevalamise töökoda. 31) Malmi- ja terasevalamise töökoja töölised, kui valamist teostatakse mitte alla kolme korra nädalas.

Märkus. Abitöölised, kes ei võta vahetult osa valamisest, omavad lisapuhkuse õiguse ainult sel juhul, kui nad kogu tööpäeva kestel töötavad valamistöökojas.

i) Vasevalamise töökoda. 32) Vasevalamise töökoja töölised, kui valamist teostatakse mitte alla kolme korra nädalas.

Märkus. Vormide, kärnide ja vormimulla valmistajad ei oma lisapuhkuse õigust, kui nad on isoleeritud valamistöökojast.

j) Katelsepa-töökoda. 33) Painutajad ja vasardajad nende juures. 34) Tagumisest osavõtvad töölised: a) neetijad, vastuhoidjad ja vasardajad (katelde, sisternide ja reservuaaride neetimisel, samuti sisemise põhja ja vaheseinte neetimisel laevaehituse ja laeva remondi töödel); b) katelsepad-monteerijad, nende abid ning katelsepad needitud leektorude kohalepanemise töödel.

Märkus. Reservuaaride neetimisel, mis oma mõõtude tõttu nõuavad tööde teostamist lahtise õhu käes, ei oma käesolevas punktis nimetatud isikud lisapuhkuse õigust.

35) Käsi-pneumaatiliste haamrite ja puuridega töötavad töölised (neetimise, raiumise, temmimise ja puurimise töö), samuti katelsepad sidendi kohalepanemisel pneumaatilise masinaga ning valu siledaksraiujad, kes töötavad pneumaatiliste tööriistadega.

k) Katlamaja-jaoskond. 36) Katlakütjad, kes töötavad Moskva ümbruse söega (olenemata katla kütmise viisist). 37) Katlakütjad kõva mineraal-kütteainega (sealhulgas ka turbaga) käsitsi kütmisel. 38) Tulepesa kohendajad ja tuhatöölised, samuti koristajad ja ärakärutajad, kes teostavad tulepesa kohendajate ja tuhatööliste tööd — kõik samadel tingimustel nagu kütjadki, mis on nähtud ette pp. 36 ja 37. 39) Elevaatoritöölised söe ja turba andmisel ja tõstmisel. 40) Katlapuhastajad.

l) Elektrotehniline tööstus. 41) Töölised kuumal viisil teostatavatel mitmesugust liiki jootmistööl. 42) Töölised fotomeetritel. 43) Töölised väljapumpamise töödel, kui pole kõrvaldatud elavhõbedaaurude tungimise võimalus tööruumi. 44) Töölised stangelil. 45) Kaablite tinatajad. 46) Tina-akumulaatorplaatide täitjad, kokkupanijad, kallajad ning vormijad. 47) Soklite täisvalajad.

m) Mitmesugused tööstused. 48) Keevitustööde töölised keevitusel tulega ja autogeeniliselt (kõik gaas- ja elekterkeevitamise ning lõikamise liigid). 49) Sepad-torukeetjad. 50) Töölised gaasigeneraatoritel ja gaasiaparaatidel, kui aparaatide seisund võimaldab gaaside sattumist ruumi õhku. 51) Töölised plii töötlemisel. 52) Töölised elavhõbeda töötlemisel ja kasutamisel. 53) Viilide käsitsi raiujad tööde juures plii-alustel. 54) Emailimistöökoja töölised, kes võtavad vahetult osa emailmassi valmistamisest ja kuumast emailimisest, välja arvatud need juhud, millal on kindlaks tehtud eriti kahjulike erististe puudumine tööde juures. 55) Peitsijad. 56) Nikeldajad mittegalvaanilisel teel. 57) Mustendajad ja oksüdeerijad kuumal viisil. 58) Töölised raudsepiste ja malmvalandite mahakäiamistööl smirgelkäiadel (kuival viisil). 59) Töölised metalli kuivteritamisel ja poleerimisel smirgel- ja karborundkäiadel tolmupüüdvate seadmete puudumise korral; valandi puhastajad töötamisel smirgel- ja karborundkäiadel või käsiharjadega — tolmupüüdvate seadmete puudumise korral. 60) Töölised smirgel- ja karborundkivide tootmisel, kui töö on ühenduses tolmu erita-

misega, mida ei kõrvaldata vastavate seadmetega. 61) Galvanoplastika ala töölised töötamisel tsüaanvannidega. 62) Jootjad, tinutajad, vasesepad ja kuldajad — kõik töötamisel kuumal viisil. 63) Tsinkijad kuumal viisil. 64) Sepad ja pealelööjad peatöö juures käsisepistamisel, kui sepikoda pole varustatud vastavate seadmetega põlemise produktide ja suitsu kõrvaldamiseks ääsidelt. 65) Töölised gaasikäikude puhastamisel. 66) Masinistid ja nende abid gaasi-jõumasinatel ja seadmetel neil juhtudel, kui ei ole täidetud nõuded, mis on ette nähtud TRK-lt antud tööohutuse eeskirjades gaasigeneraatorjõujaamade ehituse ning gaasigeneraatorite ja nende juures olevate abiseadmete teenindamise kohta ning eeskirjades transmissioonide ehituse, kaitsetõkendamise ja seadistuse kohta. 67) Töölised põletusahjude juures, karastajad, tsementijad — kõik töötamisel üle 30° C temperatuuriga ruumis. 68) Karastajad kuumendamisel tinavannides. 69) Töölised, kes on tegevad eriotstarbelaevade sisemuses remonttööl ja lõplikul montaažtööl: monteerijad, nende käealused, lukksepad ja elektromontöörid.

III. Keemiatööstus.

1. Keemia põhitööstus.

a) Arseenpreparaatide tootmine. 1) Tootmise kõigil järkudel töötavad töölised.

b) Nitriidi tootmine. 2) Tootmises vahetult töötavad töölised.

c) Lämmastikhapu-tina tootmine. 3) Tootmises vahetult töötavad töölised.

d) Soolhappe tootmine. 4) Töölised sulfaatahjude juures, happe kondenseerimisel ja valamisel.

e) Kloori (gaasilise ja vedela) ja kloorlubja tootmine. 5) Töölised kloorisaamise juures. 6) Töölised, kes on tegevad Hasenkleveri kloorkambrite ja aparaatide juures (aurutamine, väljakraapimine, pakkimine ning kloori ja lubja kaalumine). 7) Lubjajaoskonnas töötavad töölised. 8) Töölised, kes on tegevad kloorikompressorite juures, kuivatustornides ja kloori kallamisel balloonidesse.

f) Kroomsoolade ja muude kroomühendite tootmine. 9) Töölised kroomiahjude juures. 10) Töölised kuivatiste juures (vaakuumaparaatide kasutamiseta).

g) Lämmastikhappe tootmine. 11) Töölised ahjude juures happe kondenseerimisel ja kallamisel.

h) Väävelhappe tootmine. 12) Püriidi käsiahjude juures töötajad. 13) Kambritöölised. 14) Töölised, kes on tegevad väävelhappe kontsentreerimisega lahtistes tõrtes.

i) Bikarbonaadi ning kaltsineeritud ja kaustilise sooda tootmine. 15) Töölised lubja laadimisel ketastele. 16) Töölised salmiaagijaoskonnas filtri, tsentrofuugi ja kuivatise juures. 17) Töölised pihustaja juures (pihustajad). 18) Töölised pottide juures söötleheliste tootmisel. 19) Kaustikuga trumlite kandjad. 20) Töölised trumlite puhastamise ja kinnipanemise alal. 20-a) „Donsoda“ tehase töölised, kes töötavad kaltsineerimise töökojas: a) kolonni ülemise osa töölised; b) karboniseerijad (gaasi-kolonni töölised); c) mõõt-kolonnide töölised; d) kolonni vanem-töölised.

k) Tsüankaali tootmine. 21) Tootmises töötavad töölised.

l) Passiirsoola tootmine. 22) Tootmises töötavad töölised.

m) Superfosfaadi tootmine. 23) Töölised Giffini ja Kenti veskite juures.

n) Väävlisnaatroni tootmine. 24) Töölised ahjude juures.

o) Oksüdeeritud soola tootmine. 25) Tootmises töötavad töölised.

p) Lämmastikhapu- ja kloortinasoolade tootmine. 26) Tootmises töötavad töölised.

r) Vedelklaasi tootmine. 27) Töölised ahjude juures ja täitmisel.

s) Bisulfiidi tootmine. 28) Töölised käitises selle puuduliku tehnilise seadistuse korral.

2. Kummisaaduste tootmine.

29) Kriidijaoskonna töölised (sõtkumislaboratoorium). 30) Valtsijad kummisegude valmistamise alal. 31) Töölised veskilisel valtsimisel vanade (kummeerimata) kaltsude kasutamise korral. 32) Vanade kalosside sortijad. 33) Töölised faktise, laki, õli ja rasva keetmise alal. 34) Kummi peitsijad väävelhappega. 35) Külmvulkaniseerimisel töötavad töölised. 36) Töölised sissekastetud toodete siledaksrullimisel ja mahavõtmisel töötamise korral külmvulkaniseerimisest mitteisoleeritud ruumis. 37) Töölised kastmisjaoskonnas vormide süüvitamisel mehaaniliselt ja käsitsi. 38) Töölised puuderdatud toodete pesemisel ja kuivatamisel, kui tööd teostatakse külmvulkaniseerimisest mitteisoleeritud ruumis. 39) Töölised sarvtolmu valmistamise alal. 40) Töölised kuumade presside juures töötamisel temperatuuri juures mitte alla 30° C või temperatuuri juures mitte alla 25° C, alalise ülemääralise niiskuse puhul. 41) Töölised kummeerimismasinal. 42) Töölised määrde valmistamisel segamisaparaatides (mastikaatorid) alalise viibimise korral mastikaatori jaoskonnas. 43) Töölised kammide dubleerimisel. 44) Vulkaniseerimise töölised raske füüsilise töö korral. 45) Töölised korgijahu valmistamise alal. 46) Töölised vahariide kuivatamise alal. 47) Eboniitjaoskonna töölised ning töölised valtsimise ja segamise alal. 48) Asbestiveski töölised. 49) Karde kraasimisjaoskonna töölised. 50) Kalossijaoskonna töölised.

3. Püssirohu tootmine, lõhkeainete tootmine, mürskude laadimise tehased ja kapslite tootmine.

a) Suitsu-püssirohu tootmine. 51) Suitsu-püssirohu valmistamise töökodades vahetult töötavad töölised.

b) Suitsuta-püssirohu tootmine. 52) Nitreerimisjaoskonna töölised. 53) Töölised püroksüliini pesemisel ja peenestamisel. 54) Lahustaja vee-eraldamise ja -kaalumise töökodade töölised. 55) Töölised suitsuta püssirohu vormimise alal (segamine, praagi lahustamine, pressimine, kuivatamine, valtsimine, lõikamine, uhtumine ja grafiitimine). 56) Vahetult püssirohu kuivatamise töökodades töötavad töölised. 57) Eetri tootmisel vahetult töötavad töölised.

c) Lõhkeainete tootmine. 58) Nitreerimisjaoskonna töölised. 59) Töölised nitroproduktide pesemise, kristalliseerimise, kuivatamise, segamise ja villimise alal. 60) Töölised hapete doseerimise, värskendamise ja denitreerimise alal. 61) Töölised bikfordnööride asfalteerimise alal.

d) Mürskude laadimise tehased. 62) Lõhkeainete sulatamise ja mürskude täisvalamise töökodades töötavad töölised. 63) Töölised mürskude lahtipuurimise ja kuivpuhastamise alal.

e) Kapslite tootmine. 64) Töölised löögikoostise valmistamise, paukuva elavhõbeda valmistamise ja kuivatamise, berthollet-soola, antimooniumi, klaasi, väävli, koksi j. m. peenestamise ja sõelumise ning koostise segamise, sortimise ja kuivatamise alal. 65) Töölised kapslite laadimise, koostise topsudesse puistamise ning kapslite pressimise alal. 66) Kapslite katsetamisel töötavad töölised.

4. Klaasi-, peegli-, portselani- ja fajansitööstus.

a) Klaasi tootmine. 67) Meistrid ja nende abid. 68) Viimistlejad. 69) Töötlejad (sadelstšikud). 70) Mullitegijad (banotšnikud). 71) Soojendajad. 72) Lahustajad (raspustšiki). 73) Veski töölised ja štšuralid. 74) Lihvijad töötamisel kuival viisil. 75) Kantide töötlejad töötamisel kuival viisil. 76) Dessireerijad töötamisel kuival viisil. 77) Poleerijad töötamisel kuival viisil. 78) Rattal töötavad lõikajad. 79) Klaasikeetjad, koostise koostajad ja puistajad. 80) Fluorvesinikhappega töötavad söövitajad.

b) Peegli tootmine. 81) Söövitajad.

c) Portselan-fajansi tootmine. 82) Alabastrijaoskonna töölised, kes töötavad veskitel, alabastri sõelumisel ja keetmisel, välja arvatud alabastri juurdetoojad ja äraviijad. 83) Väljavalijad ja asetajad, kes töötavad ümarääside juures 40° C temperatuuriga tööpiirkonnas. 84) Vagonettidest väljavalijad, kes töötavad tunnelääsides 40° C temperatuuriga tööpiirkonnas. 85) Põletajad tingimusel, kui põletamist teostatakse kõva mineraal-kütteainega (sealhulgas ka turbaga) käsitsi kütmisel. 86) Töölised lahtistel veskitel pagu, kvartsi ja kildude jahvatamisel. 87) Kastmis- ja puhastamisjaoskonna töölised: tinasisaldava fajanss-, poolfajanss-, majoolikvõõba kastjad, töötlejad ja puhastajad. 88) Lihvijad ja nende käealused kuivlihvimisel. 89) Portselan- ja fajansstoodete ning alabastervormide valajad töötamisel ühes ruumis lihvijatega. 90) Töölised pulverisaatoritel. 91) Graveerijad, tuššijad ja ülekandjad kroomlitograafis.

5. Tikkude tootmine.

92) Kastmisjaoskonna töölised töötamisel käsitsi või töötamisel väävliga. 93) Jahvatajad lahtise jahvatuse juures. 94) Keetjad.

6. Keemia-farmatseutiline tööstus.

95) Töölised sublimaadi ja kalomeli valmistamise alal. 96) Töölised sublimaadi tableteerimise alal. 97) Töölised salvarsan- ja neosalvarsan-tüüpi preparaatide valmistamise alal. 98) Töölised äädikaanhüdriidi valmistamise alal. 99) Töölised trikloorisfosfori valmistamise alal. 100) Töölised kloorraua valmistamise alal. 101) Töölised lämmastikhapu raua ja vismuti valmistamise alal. 102) Töölised salitsüülhappe, välja arvatud selle soolad, valmistamise alal, salitsüülpreparaatide, salooli, aspiriini, tehnilise salitsüülhappe valmistamise ning tehnilise happe sublimeerimise alal. 103) Töölised kodeiini valmistamise alal mitterahuldava aparatuuriga ning atropiini ja giostsüamiini valmistamise alal. 104) Töölised jaoskonnas, kus imbutatakse sidematerjale sublimaadiga, jodoformiga ja karboolhappega. 105) Töölised naftalüsooli, lüsooli, kreoliini ja muude kreosootühendite valmistamise alal. 106) Töölised rohtude sõelumise alal. 107) Töölised okasõunte jahvatamise alal. 108) Permanganaatkeetmis- ja kuumutamisjaoskonna töölised. 109) Töölised haihtuvate mürkainete spetsiaalkallamise alal: hapete, äädika-anhüdriidi, äädikaessentsi, nuuskpiirituse, kloroformi, eetri ja eetriõlide kallamisel ning alkaloidide spetsiaalkaalumise alal. 110) Töölised pulbristamise alal spetsiaal- (pulbristamise) jaoskondades. 111) Töölised väävlis-soolade valmistamise alal. 112) Töölised elavhõbeda-kantariid- ja tinaplaastrite valmistamise alal.

7. Konditöötlemise ja želatiinsilikaadi tööstus.

113) Töölised kontide purustamisel. 114) Elevaatori töölised. 115) Töölised poleerimisel. 116) Diffusooride töölised. 117) Aurutamisaparaadi töölised. 118) Veski ja sõelade töölised. 119) Vedela silikaadi jaoskonna töölised. 120) Töölised silikaatahjude juures.

8. Seebikeetmise, küünla- ja parfüüm-kosmeetiline tööstus.

121) Töölised lõhestamisel. 122) Töölised silikaadi valmistamisel. 123) Keetmisjaoskonna töölised. 124) Lehelisjaoskonna töölised. 125) Töölised rasvasulatamise katelde juures. 126) Töölised puudri jahvatamise ja seebipulbri valmistamise alal — kõik suurel hulgal tolmu olemasolu korral.

9. Orgaaniliste värvide tootmine (aniliinvärvide tööstus).

127) Töölised aromaatsete süsivesikute rektifikatsiooni alal. 128) Töölised nitreerimise alal. 129) Töölised lämmastik- ja väävelhapete segamise alal (nitreeriv segu). 130) Töölised nitroproduktide, nitrobensooli jm. taandamise alal. 131) Töölised antrohinooni sulfireerimise alal alisariinvärvide töötlemisel. 132) Töölised kloreerimise alal. 133) Töölised väävliste ja happeliste värvide valmistamise alal. 134) Töölised aso- ja happeliste värvide töötlemise alal. 135) Töölised meldoolsinise ja metüülviolett-värvide töötlemise alal. 136) Töölised orgaaniliste pasta-värvainete kuivatamise alal. 137) Töölised orgaaniliste värvide veskite ja trumlite juures. 138) Pliiga jootjad. 139) Tervistkahjustavais jaoskonnis katkestamatult töötavad lukksepad, tündersepad ja puusepad. 140) Töölised fosgeeni alal: a) kloorsulfoonhappe saamisel oleumist ja kloorisvesinikhappest; b) sulfotoluoosi saamisel; c) hapendumisel. 141) Töölised äädika-anhüdriidi töötlemise alal. 142) Töölised salvarsaani töötlemise alal. 143) Töölised sahhariini valmistamise alal. 144) Töölised arseenhappe töötlemise alal. 145) Töölised arseenishappe töötlemise alal. 146) Töölised fensoli töötlemise alal. 147) Töölised paranitraniliini töötlemise alal. 148) Töölised betanaftooli töötlemise alal. 149) Töölised kloorisväävli töötlemise alal. 150) Töölised arseenisanhüdriidi töötlemise alal. 151) Töölised filterpressi juures. 152) Töölised N-happe töötlemise alal. 153) Töölised alfanaftalamiini töötlemise alal. 154) Töölised arseenishapunaatriumi töötlemise alal.

10. Mineraalvärvide tootmine (lakkvärv).

a) Pliivalgevärvide tootmine. 155) Plii korrastajad. 156) Kuubitöölised. 157) Filtreerijad. 158) Kuivatajad.

b) Plii — silu tootmine. 159) Väljapõletajad. 160) Tükeldajad.

c) Pliimenniku tootmine. 161) Töölised ahjude juures. 162) Töölised veskite juures. 163) Töölised puistajate juures. 164) Pakkijad.

d) Vaserohelise tootmine. 165) Piserdamisjaoskonna töölised. 166) Filtreerijad. 167) Kuivatajad. 168) Pakkijad.

e) Õlilakkide tootmine. 169) Tõrva sulatajad. 170) Lakikeetjad. 171) Kallajad.

f) Värvihõõrumine. 172) Segajad ja värvihõõrujad töötamisel pliivärviga.

g) Värviliste pliivärvide tootmine. 173) Värvikeetjad töötamisel pliikroom-sooladega. 174) Kuivatajad töötamisel pliikroom-sooladega. 175) Pakkijad töötamisel pliikroom-sooladega.

h) Piirituslakkide tootmine. 176) Filtrite täitjad ja puhastajad. 177) Kallajad.

i) Ultramariintööstus. 178) Töölised tiigeljaoskonnas lahtistel veskitel. 179) Töölised ultramariini koostusosade segamise ja jahvatamise alal kuulveskitel või veskikividel vastavalt ehitatud ventilatsioonseadmete puudumise korral. 180) Töölised tiiglite põletamise, täitmise ja tühjendamise alal ahjudest töötamisel käsitsi vähemalt 40° C temperatuuri juures. 181) Tiiglite toppijad ja kittijad töötamisel ahjude jaoskonnas. 182) Sõeluja töölised; ultramariini sortijad ja pakkijad vastavalt ehitatud ventilatsioonseadmete puudumise korral. 183) Sineosakonna töölised taigna valmistamise alal — vastavalt ehitatud ventilatsioonseadmete puudumise korral.

11. Utilisatsioontööstus.

184) Kõik vahetult tööstuses töötavad töölised. 185) Laadijad. 186) Rasvasulatajad. 187) Lukksepad. 188) Mehaanikud. 189) Veetorustiku töölised. 190) Pressijad. 191) Mustatöölised.

12. Karboliidi tootmine.

192) Karboliidi valajad. 193) Vormide lahtivõtjad. 194) Üleskeetjad. 195) Aparaadimehed. 196) Tooraine ja valmistoodete vastuvõtjad. 197) Massi segajad stantsimiseks. 198) Poleerijad. 199) Jahvatajad karboliidi jahvatamise alal.

13. Söe-, elementide ja tahma tootmine. (Tehas „Elektrougli".)

a) Ahjutöökoda. 200) Katlakütjad — põletajad töötamisel gaasisöel. 201) Pakkijad ja lahtipakkijad töötamisel gaasisöel.

b) Harjatöökoda. 202) Vasegrafiitijad.

c) Elementide töökoda. 203) Töölised kloortsingi alal. 204) Aglomeraatide (depolarisaatorite) meesja naispressijad. 205) Töölised elektrolüüdi (kuiva ja märja) valmistamise alal.

d) Tahmatöökoda. 206) Tahmnõgistajad. 207) Tahma pakkijad. 208) Brikettijad.

14. Puu utmise tööstus.

209) Katlamehed. 210) Pulbri küpsetajad. 211) Pulbri aurutajad. 212) Pakkijad. 213) Äädikhapusoolade peitsijad. 214) Kallajad. 215) Töötlejad (valjanštšikud). 216) Äädikhappe aparaadi töölised. 217) Retortide täitjad. 218) Kolonnitöölised. 219) Töölised kallamis- ja tehnilistes jaoskondades.

15. Saturn-suhkru tootmine.

220) Vahetult tööstuses töötavad töölised.

16. Grammofoniplaatide tootmine.

221) Töölised veski juures.

17. Tervishoiu-organite alluvuses olevate hambaarstimis-preparaatide töökojad.

222) Töökodade töölised.

18. Gaasimaskide töökojad.

223) Gaasimaskide õhutakistuse ala töölised. 224) Töölised gaasimaskide täitmisel.

19. Lämmatavate vahendite ja keemiliste mürskude laod.

225) Sortijad. 226) Keemikud. 227) Pürotehnikud. 228) Aidamehed. 229) Laadijad.

20. Laskemoona-laod.

230) Töölised lõhkeainete alatise kaalumise juures.

IV. Tekstiiltööstus.

1. Puuvillatööstus.

a) Puuvilla ketramise vabrikud. 1) Töölised pallilahutajail, kui puudub kohalik ventilatsioon. 2) Kordade silujad (naislabaznikud ja zontalistid). 3) Masinate puhastajad kraasimise osakonnas. 4) Töölised segaja- ja tolmuhundi juures. 5) Kraasimismasinate puhastajad jäätmete osakonnas.

b) Värvimis-apreteerimise ja sitsitrükkimise vabrikud. 6) Masinistid ja läbilaskjad kõrvetusmasinate juures. 7) Töölised pleegitusosakonnas ja lõpp-pleegitamise töökojas: kloorivalmistajad, katlatöölised ja kuubitäitjad, masinistid materjali- ja pesemismasinate juures, läbiajajad-materjalitöölised. 8) Värvimisosakonna töölised, kes on vahetult tegevad tootmises. 9) Töölised plusseerimismasinate juures, kes on tegevad väävlisvärvidega ja musta aniliiniga värvimisel. 10) Töölised srelnikutel aurutus- ja keetmisosakondades. 11) töölised värvikeetmisel. 12) Töölised graveerimisosakonnas: võllidel ja malettidel graveerijad, pantograafid, kalkeerijad ja söövitajad.

2. Villatööstus.

a) Kammvilla — kamm-kraasimise-ketramise ja kalevivabrikud. 13) Sortijad, kes töötavad pesemata villa alal. 14) Villa pesijad (kes töötavad pesemistõrte juures). 15) Töölised tolmustel huntidel. 16) Tolmuse ja kuiva ropsimise osakonna töölised. 17) Aparaatide puhastajad.

b) Villaste toodete värvimis-apreteerimise vabrikud ja kalevivärvimise vabrikud. 18) Läbipesijad. 19) Apretuuri keetjad. 20) Pleegitajad. 21) Kõrvetajad. 22) Töölised, kes on vahetult tegevad tootmises värvimisosakonnas.

3. Siiditööstus — siidivärvimise-apreteerimise vabrikud.

23) Kõrvetajad. 24) Töölised lyoni musliini raamidel. 25) Värvimisosakonna töölised, kes on vahetult tegevad tootmises.

4. Lina-džuudi-kanepitööstus.

a) Lina-džuudi-kanepiketruse vabrikud. 26) Sugemisosakonna töölised, kes on vahetult tegevad tootmises. 27) Töölised kard- ja heklingmasinail, kui puudub kohtventilatsioon.

b) Linatoodete pleegitüse-viimistluse vabrikud. 28) Pleegitusosakonna töölised: kloori valmistajad (kloorijad), pleegitajad (töötamine kangete kloorivannide varbadel) ja pesijad.

c) Kõietööstus. 29) Kõievabrikute töölised lina ja kanepi käsitsiropsimise alal.

d) Vanutustööstus. 30) töölised, kes on vahetult tegevad tootmises.

e) Pitsitööstus. 31) Joonistajad pitsivabrikus „Livers", Moskvas.

V. Nahatööstus.

1. Nahkade tootmine.

1) Lubjaosakonna töölised (lubjapanijad, pealemäärijad ja üleslööjad). 2) Töölised pargikeetmise osakonnas. 3) Töölised, kes on tegevad kroomparkimise alal, kahevanniviisilistel töödel lahuse valmistamisel kroomkollasest. 4) Töölised, kes vahetult töötavad nahkadekuivatamise ruumis. 5) Töölised kooreparkimise osakonnas.

2. Jalanõude tootmine mehaaniliselt.

6) Töölised pealetõmbamise osakonnas, kes töötavad tsvikkimise alal, masinal, vibratsioonviisil.

3. Utilisatsioontööstus.

7) Töölised, kes on vahetult tegevad vanade jäätmete sortimisega utilisatsioon-töökodades.

4. Harjas-harjade tootmine.

8) Harjasetöölised.

5. Toorkarusnaha ja lambanahksete kasukate tootmine.

9) Värvijad. 10) Lambanahkade valgendajad ja kammijad. 11) Sortijad.

6. Kammitööstus.

12) Sarvede sirgestajad.

7. Sule- ja udusuletööstus.

13) Töölised sulgede ja udusulgede sortimise alal.

VI. Toit- ja maitseainete tööstus.

1. Külmhooned.

1) Töölised külmutusruumide teenindamise alal.

2. Õlitööstus.

2) Töölised värnitsakeetmisel, menniku ja pliisilu tarvitamisega: keetjad ja nende abid. 3) Kuumendajad ja pressijad kunstliku ventilatsiooni puudumisel. 4) Töölised seemnetepuhastamise osakonnas, kunstliku ventilatsiooni puudumisel.

3. Tubakatööstus.

5) Töölised, kes on tegevad kollase tubaka ja paberosside tootmisel: sortimispeenendamise, kuivatamise, laialipuistamise, täitmise, paberosside masinail toppimise ja käsitsi toppimise osakondades; praagist tubaka väljaraputajad. 6) Töölised, kes sigarite tootmisel on tegevad lehtede sortimise ja kuivatamise alal. 7) Töölised mahorkatootmisel, kes on tegevad ettevalmistusosakondades (peenendamise, valtsimise jne.); kokkusidujad, töölised täitmise osakonnas. 8) Töölised, kes on vahetult tegevad ninatubaka tootmisel.

4. Viinapõletus-tööstus.

9) Rektifikaatorid ja nende abid.

5. Kohvi- ja teetootmine.

10) Jahvatusosakonna töölised (ventilatsiooni puudumisel). 11) Põletamisosakonna töölised (ventilatsiooni puudumisel). 12) Sortimisosakonna töölised.

6. Jahutööstus.

13) Töölised, kes vahetult on tegevad elevaatori, sisselaskmise, puhastamise, jahvatamise, tangutuulamise, sõelumise ja tampimise osakondades, kui neis puudub kunstlik tolmukõrvaldamine (ventilatsioon).

7. Äädikatööstus.

14) Töölised käärimisanumate juures.

8. Õlletööstus.

15) Töölised, kes on tegevad käärimisruumides ja keldrites.

9. Leivatööstus.

16) Pagarid ja pagari käealused poolmehhaniseeritud ja käsitsi küpsetamisega töökodades. 17) Töölised ahjude juures leivatehastes.

VII. Puidutöötlemise tööstus.

Korgitööstus.

1) Töölised korgi peeneksjahvatamisel.

VIII. Paberitööstus.

1) Töölised, kes on vahetult tegevad kaltsude sortimisel, tolmust puhastamisel, raiumisel ja lõikamisel. 2) Töölised kaltsukeetjad. 3) Kloorijad ja nende käealused. 4) Pleegitusosakonna töölised (töölised rullide juures ja väljatõstjad). 5) Paberipuru ja pühkmete sortijad.

Tselluloosi tootmine (sulfiit- ja sulfaattehased).

6) Happetöölised ja nende käealused. 7) Tselluloosikeetjad ja nende käealused. 8) Keeduosakonnas märgelevaatori juures töötajad tselluloositõstjad. 9) Separaatori ja paksendaja (veeväljavõtja) töölised liivapüüdja juures — kõik tingimusel, kui ruum pole isoleeritud keeduosakonnast. 10) Võrgutöölised ja käealused väänamismasina juures, kui ruum pole isoleeritud keeduosakonnast. 11) Tselluloosi pleegitajad ja nende käealused — kõik töötamise korral keeduosakonnast isoleerimata ruumis. 12) Happe-, tselluloosi- ja klooriosakondade lukksepad. 13) Turmade juures töötajad sepad ja pealelööjad. 14) Tselluloosikatelde, happereservuaaride jm. sissemüürijad. 15) Pliigi jootjad. 16) Elektrimontöörid. 17) Koristajad. 18) Määrijad happe- ja tselluloosiosakondades. 19) Töölised laastupuru väljakoristamisel. 20) Krematsioonahjude kütjad. 21) Pergamenditootmise töölised. 22) Fiibritootmise töölised.

IX. Polügraafiatööstus.

23) Tähevalamise töölised. 24) Ladumisosakonna töölised, välja arvatud monotüpistid-klaviatuur la-

dujad, kes töötavad isoleeritud ruumis. 25) Trükkimisosakondade töölised. 26) Stereotüüpiaosakonna töölised. 27) Galvanoplastikaosakonna töölised. 28) Fototsinkograafiaosakonna töölised: söövitajad, graveerijad ja kopeerijad. 29) Töölised mezzo-tinto alal: a) söövitajad, b) teised tsinkograafia ja mezzotinto ala töölised, kui nad töötavad söövitajatest isoleerimata ruumis. 30) Litograafiaosakonna töölised: graveerijad, retušeerijad, ülekandjad ja pronksijad. 31) Notograveerijad. 32) Tapetitootmise töölised: graveerijad ja laboratooriumi osakonna töölised.

Väärtmärkide ala.

33) Preparaatorid fototüüpia töökojas. 34) Metallograafiaosakonna töölised. 35) Pantograafiatöökoja töölised. 36) Puansonosakonna töölised. 37) Stampide töökoja töölised. 38) Vormijad vesimärkide töökojas. 39) Värvihõõrujad töölised. 40) Tärpentiniajamistöökoja töölised.

X. Õmblustööstus.

1. Tsiviilrõivastuse tootmine.

1) Söe- ja gaasipressraudadega pressijad ventilatsiooni puudumisel.

2. Utilisatsiooni tööstus.

2) Lao mustatöölised, lahtiharutajad, juurdelõikajad, masinalõmblejad, viimistlejad ja parandajad.

3. Karusnahatootmine ja karusnahksete peakatete tootmine.

3) Sortijad, kloppijad, masinalõmblejad ja samuti ka väljavalijad ja peitsijad, kui nad asuvad samas ruumis.

XI. Ehitusala.

1. Portlandtsemendi tootmine.

1) Põletajad pöörlevahjudes põletamisel. 2) Jahvatajad ja nende käealused tsemendi veskites. 3) Töölisd, kes on tegevad šahtiahjude ja Deutsch-Schneideri ahjude täitmisel ja tühjendamisel. 4) Lubjakivi ladujad Hofmann-Berlitz ahjude juures.

2. Romaantsemendi tootmine.

5) Töölised šahtahjude tühjendamise alal.

3. Tulekindlate keraamiliste esemete tootmine.

6) Töölised keraamikatoodete võõpamise ja võõpamismassi koostamise alal, kui massis esineb plii.

4. Gudrooni tootmine (asfaldi tahvelkivi tootmine).

7) Töölised asfalt-lubjakivi jahvatamise alal, kui nad aasta läbi töötavad kinnistes ruumides.

5. Ehitustööd.

8) Kessoonitöölised. 9) Töölised, kes on tegevad metalli, puidu ja ehitusmaterjalide värvimise ja lakkimise alal, kui neil töödel tarvitatakse pliivärve (pliivalged, pliimennik, pliisilu ja teised värvid, mille metallplii sisaldavus ei ole alla 2%, arvestades puhast metalli lahustatud ja kasutamiseks valmis kujul).

Märkus. Pliivärvidega töötamiseks kulutatud tööaja protsent tehakse kindlaks tarvitamisvalmite pliivärvide kaalulise väljenduse suhte põhjal kõigi värvide kulule terve 6 kuu vältel enne puhkust. Erandina sellest reeglist tehakse pliivärvidega töötamisele kulutatud tööaja protsent maalritele ehitustöödel kindlaks suhtega tööle kulutatud aja koguhulgale.

XII. Kommunaalmajandus.

1. Kanalisatsiooniosakond.

1) Pumbaosakondade töölised pea-pumbajaamas, kollektorijaamas, ümberpumpamisjaamas ja neis põldudeväetamise jaamades, kus on vahetu kokkupuutumine kanalisatsioonivedelikuga ja jäänetega. 2) Puhastus- ja remonditöölised kanalisatsioonivõrgu rajoonides. 3) Väetajad väetamise põldudel, kus on vahetu kokkupuutumine ohutukstegemata roiskmustega.

2. Assenisatsioonipargid.

4) Töölised käimla- ja solgiaukude puhastamise alal.

3. Gaasivabrikud.

5) Retortosakonna töölised. 6) Puhastusosakonna töölised. 7) Aparaatideosakonna töölised. 8) Mõõtjate- ja regulaatorite-osakonna töölised. 9) Vesigaasi tootmise osakonna töölised. 10) Ammoniaagiosakonna töölised. 11) Gaasimõõtjate remonttöökoja töölised. 12) Töölised, kes on tegevad gaasivõrgu remontimise alal.

4. Pesukojad.

13) Pesunaised-pesijad käsitsi ja mehaanilise pesemise juures. 14) Trumlinaised-loputajad, kes töötavad mehaaniliste loputustõrte juures. 15) Gaasi- ja söe-triikraudadega käsitsi triikijad.

XIII. Transport (raudteedel, veeteedel, õhuteel ja kohalik).

1) Rongide masinistid ja nende abid. 2) Vedurikütjad. 3) Jaamaseadiste tehaste töölised gaaside tootmise ja gaasiga laadimise alal. 4) Laevamasinate kütjad aasta läbi sõitvail laevadel. 5) Töölised, kes on tegevad naftapargaste ja naftatsisternide puhastamise alal, kui nende töö kestab aasta läbi. 6) Tsiviil-õhulaevastiku lendav-koosseisu töötajad (lendurid, lendur-vaatlejad, lennuki mehaanikud, aero-fotograafid, sõltumata sellest, missuguses ametkonnas või organisatsioonis nad töötavad) omavad lisapuhkuse saamise õiguse järgmistel alustel:

a) õhuliinidel töötajad saavad lisapuhkust:
1) 36 tööpäeva — aastase lennutundide arvu juures mitte alla 400;
2) 24 tööpäeva aastase lennutundide arvu juures 200-st kuni 400-ni;
3) 12 tööpäeva — aastase lennutundide arvu juures kuni 200.

b) Avioekspeditsioonide töötajad (välja arvatud ekspeditsioonid võitlemiseks põllumajanduslike ja metsamajanduslike kahjuritega ja aerofotografeerimiseks) saavad lisapuhkust:
1) 36 tööpäeva — aastase lennutundide arvu juures mitte alla 200;
2) 24 tööpäeva — aastase lennutundide arvu juures 100-st kuni 200-ni;
3) 12 tööpäeva — aastase lennutundide arvu juures alla 100.

c) Avio-keemilisel meetodil põllu- ja metsamajanduse kahjurite vastu võitlemise ala töötajad saavad

lisapuhkust 36 tööpäeva sõltumatult aastasest lennutundide arvust.

d) Aastane lennutundide arv ja samuti ka keskmine töötulu puhkuse (korralise ja lisapuhkuse) aja eest tasu maksmiseks võetakse kokku viimase 10 kuu tegeliku töö järgi enne puhkusele minekut. Kui aga töötaja töötas antud tööandja juures alla 10 kuu, siis võetakse arvesse kogu töötamise aeg selle tööandja juures.

e) Töötajad, kes on tegevad õhufototöödel, saavad lisapuhkust vastavalt NSVL TRK määrusele 15. juulist 1933 lendavkoosseisu töö tingimustest aerofototöödel.

7) Poležalštšik — stividorid.

8) a) Autobuste ja raskeveoautode autojuhid. b) Taksiautode ja kergeveoautode autojuhid, kui nad sellel erialal katkestamatult (olgugi mitme tööandja juures) töötasid mitte vähem kui kaks viimast aastat enne puhkuse lubamist.

Märkus. Töötamise vaheajad, mis kestsid üle poole kuu, ei katkesta kaheaastast tähtaega, kuid sellesse ajanormi ei arvata.

XIV. Rahva sideasjandus.

1) Telegrafistid, kes töötavad Hughes ja Bodo aparaatidel. 2) Vitstonistid, kes pidevalt töötavad perforaatoreil. 3) Telegrafistid, kes töötavad Morse või Klonferi aparaatidel, koormatusel mitte alla 300 sõna tunnis. 4) Siemensistid — punšeristid koormatusel mitte alla 300 sõna tunnis. 5) Raadiotelegrafistid, kes töötavad suurte raadiojaamade aparaatidel (nende raadiojaamade nimestik määratakse kindlaks Side RK poolt ühiselt sideliidu KK-ga). 6) Raadiotelegrafistid kaugete välissõitude ja suure kabotaaži laevadel. 7) Linna telefonijaamade ja suurte linnade vaheliste telefonijaamade nais-telefonistid normaalse koormatuse olemasolul, mis mitmesuguse suurusega ja mitmesugust süsteemi jaamade suhtes kindlaks määratakse sidetööliste ametiühingu KK poolt ühiselt Side RK-ga. 8) Nööritöökodade töölised vastava ventilatsiooni puudumisel. 9) Agregaatideosakonna töölised tühjakslaadijatel.

XV. Ravi-, sanitaar- ja veterinaarasutised.

1) Kogu arstiv, hoolitsev ja abipersonaal (arstid, velskrid, meditsiinõed ja -vennad, sanitarid ja põetajad), kes töötab raviasutiste nakkushaiguste osakondades või ajutistes epideemia-asutistes.

Märkus. Käesoleva punkti kohaselt loetakse nakkushaigusteks: disenteeria, mustad rõuged, nõlg, sarlak, tüüfus, koolera ja katk.

2) Psühhiaatriliste raviasutiste kogu arstiv personaal ja sanitarid, hoidjad, mees- ja naisjärelevaatajad. 3) Kogu arstiv ja abipersonaal (arstid, velskrid, meditsiinõed ja -vennad, sanitarid ja põetajad), kes töötab tiisikushaiguse asutistes statsionaarsetele haigetele (haiglad, haiglate osakonnad, sanatooriumid) tiisikushaiguse instituutides ja tiisikushaiguse eraldusmajades (dispanserites), samuti ka registreerijad tiisikushaiguse eraldusmajades. 4) Kogu arstiv, hoolitsev ja abipersonaal, kes töötab leprosooriumides. 5) Röntgentöötajad, kes on tegevad röntgenikabinettides röntgeniprotseduuride täitmisel, omavad õiguse kuuenädalasele puhkusele (kaasa arvatud kahenädalane korraline puhkus), selle jagamisega kahte ossa, kumbki kestvusega kolm nädalat. 6) Valgusravikabinettide töötajad. 7) Töötajad loomatõvede vastu võitlemise alal, kes on tegevad epizootilistes salkades ja eralduspunktides: veterinaararstid, velskrid ja teenindajad. 8) Desinfitseerijad ja desinsekteerijad. 9) Apteegiladude töölised ja anumate töölised, kes on tegevad hapete, formaliini ja salmiaagi valamisel.

XVI. Rahva haridus.
(Kehtetu.)

XVII. Nõukogude ja ühiskondlikud asutised ja kaubandusettevõtted.

1) Töölised kiu- ja naha-päritoluga kaltsude läbitöötamise ja sortimise alal.

2) Karusnahksete toodete puhastajad külmhoonedes.

3) Asutiste ja ettevõtete stenografistid, kes süstemaatiliselt stenografeerivad istungeid, loenguid ja neile sarnlevaid pikema kestvusega töid.

XVIII. Rahva toitlustamise ettevõtted.

1) Restoranide, kohvikute, tee-söögimajade, trahterite, šašlõkimajade ja õllejooklate kokad.

Lisa nr. 2
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
29. märtsi 1941 määruse nr. 568 juurde.

Lisapuhkusest masinakirjutajaile.

Kinnitada Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu esitis masinakirjutajaile, kes töötavad kirjutusmasinail tööpäeva täie koormatusega, lisapuhkuse määramiseks 6 tööpäeva kestvusega peale kindlaksmääratud 12-päevalise korralise aastapuhkuse (mitte lugedes puhkuse aja peale langevaid puhkepäevi).

Lisa nr. 3
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
29. märtsi 1941 määruse nr. 568 juurde.

Mehaanilise arvutuse jaamade töötajate lisapuhkusest.

Laiendada NSVL RKN määrus 17. juunist 1936 „Lisapuhkusest masinakirjutajaile“ mehaanilise arvutuse jaamade töötajaile (naistaksijad, -perforeerijad, -verifitseerijad ja -komptometristid), kes töötavad tööpäeva täie koormatusega.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus täiendava puhkuse kohta töölistele väljateenitud aastate eest.

(Avaldatud ENSV T 15. 5. 1941, 50, 767)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab: Avaldada eestikeelses tõlkes teadmiseks ja täitmiseks NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu 31. märtsi 1937 määruse p. 2 kolmepäevalise täiendava puhkuse kohta töölistele väljateenitud aastate eest (LSKK 1937, 23, 93).

Tallinn, 5. mail 1941. Nr. 818.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
5. mai 1941 määruse nr. 818 juurde.

NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu 31. märtsi 1937 määruse nr. 93/536 p. 2 kolmepäevalisest täiendavast puhkusest töölistele väljateenitud aastate eest.

(LSKK 1937, 23, 93.)

Kõik töölised, kes otseselt tegutsevad tootmisel mäe-, metallurgia-, metalli-, keemia- ja tekstiiltööstuse aladel, ehitusmaterjalide tööstuses, raudtee-, vee- ja autotranspordis ja suurtel ehitustel vahetpidamata mitte alla kahe aasta samas ettevõttes või samal ehitusel, saavad igal aastal kolmepäevalise täiendava puhkuse või rahalise kompensatsiooni kolmepäevase töötasu suuruses.

Töötaja üleminek teise ettevõttesse administratsiooni korraldusel ei katkesta eeltoodud kaheaastast tähtaega.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus erandite kohta puhkuse andmisel.

(Avaldatud ENSV T 31. 5. 1941, 55, 873)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Õigust puhkusele ega puhkust asendavale rahalisele kompensatsioonile ei oma ajutised töötajad ega hooaja töötajad.

2. Ajutisteks töötajateks loetakse: a) töötajad, kes palgatud määratud ajaks kahe kuu piirides või määramata ajaks, kuid mitte üle kahe kuu ja b) töötajad, kes palgatud ajaks, mis võib ületada kaht kuud, kuid mitte nelja kuud nende ajutiselt puuduvate töötajate asemele, kellele seaduslikul alusel säilitatakse nende amet.

3. Hooajatöölisteks loetakse töötajad, kes olenevalt looduslikest ja klimaatilistest tingimustest ei saa töötada kogu aasta, vaid teatud perioodil, mille kestvus ei ületa 6 kuud. Nende tööde loendi määrab Töö Rahvakomissar kokkuleppel Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukoguga.

Tallinn, 24. mail 1941. Nr. 971.

Eesti NSV Töö Rahvakomissari poolt Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogu nõusolekul kinnitatud hooajatööde loend.

(Avaldatud ENSV T 11. 6. 1941, 58, 934)

Hooajatöödeks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse kohaselt erandite kohta puhkuse andmisel (ENSV T 1941, 55, 873) loetakse järgmised tööd:

1. Tööd ekspluateerimisel olevate raudteede, juurdeveoteede ja haruteede remontimise alal, välja arvatud alaliste tööjõukaadrite poolt tehtavad tööd:
   a) aia-, murumätastamise, puuistanduste sisseseadmise ja planeerimistööd;
   b) teede ehitamise tööd: sillutamine, kattega teede tegemine;
   c) tööd raudteeliini suvise remontimise alal: liini täielik ülesvõtmine, liiprite ja vaheprusside vahetamine, vahepilude avardamine, ballastkihi ja ülespaisunud pinnase vahetamine, varisemiste kõrvaldamine ja tõkestamine, liini, nõlvade, muldkeha, süvendite puhastamine umbrohust, küvettide, kraavide ja mollide puhastamine porist ja prahist;
   d) tööd raudteeliini talvise remontimise alal: lumeväravate ja teivaste ümberasetamine, nõlvade ja süvendite puhastamine, kraavkaevikute kaevandamine lumme, voolustesängide, kraavide, küvettide lahtitegemine ja kevadiste vete ning jää ärajuhtimine.

2. Tööd signalisatsioon- ja keskendatud seadmete üld- (plaanikohase) remondi alal raudteeliinidel.

3. Mullatööd teedeehituse alal, peale lõhkeainetega teostatavate tööde.

4. Tööd raudteerongides vagunite kütmise alal, välja arvatud alaliste kaadrite poolt teostatavad tööd.

5. Jäälõhkumise tööd ja tööd lume ning jää koristamise alal:
   a) jäälõhkumise tööd, välja arvatud tööd mehhanismide teenindamise alal;
   b) lume ja jää puhastamine ja koristamine;
   c) lume ja jää puhastamine ja nende kuhjadest äravedamine mahapanemiskohtadesse.

6. Tööd elektriside ehitamise ja kapitaalremondi alal:
   a) linna telefonivõrkude ümberehitamine õhuliinidest maa-alusteks kaabelliinideks betoontorudes ja selle ümberehitusega seoses olevate betoontoodete valmistamine;
   b) maa-aluste ja veealuste soomustatud kaablite panemine;
   c) linnade tulba toendeil telefonivõrkude ehitamine ja linnadevaheliste telegraafi-telefoniliinide ehitamine;
   d) lahtises õhus teostatav postide keemiline imbutamine.

7. Tööd ehitusmaterjalide hankimise ja tootmise alal:
   a) tööd järgmiste ehitusmaterjalide ja mineraaltoorainete mittealaliselt ekspluateeritavaist kaevandusist väljavõtmise ja kasutamiseks ettevalmistamise alal: lihtne savi, kivi, liiv, kruus, kriit, kvarts, pagu, kaoliin, lubjakivi, alabaster, mergel, vilgukivi ja asbest;
   b) tööd mittealaliselt tegevuses olevais tehaseis ehitus- ja gŽellitelliste, lubja, alabastri ja katusekivide tootmise ja koristamise alal; tooraine ettevalmistamine ja kuivatamine potitehaseis.

8. Metsamaterjali ülestöötamise, parvetamise ja nendega seoses olevad tööd:
   a) tõrvaajamine ja söepõletamine miilihunnikuis;
   b) tööd toorainete ettevalmistamise alal tärpentini ja kampoli tootmiseks;
   c) metsamaterjalide, parvetusinventari ja moona välja- ja juurdevedamine majandusorganite veovahenditega;

d) metsamaterjalide kokkuladumine, praakimine, väljaveeretamine ja ülesladumine ning esialgsed tööd metsatoorainete ja metsamaterjalide töötlemise alal;
e) kalda- ja peale- ning mahalaadimistööd parvetamise alal, kui neid töid teostatakse eriliste tööliskaadrite poolt.

9. Põhilistest metsamaterjalide valmistamise töödest lahus teostatav kändude juurimine ja lahtiraiumine.

10. Hooajatööde hulka arvatud põhitööde juures teostatavad peale-, ümber- ja mahalaadimise tööd, mida teostatakse nende majandusorganite jõudude ja vahenditega, kes teostavad põhitööd, ja samuti ka peale- ja maha- ning ümberlaadimise tööd, mida teostatakse veetranspordi süsteemis mitte üle 6 kuu aastas, sõltuvalt klimaatilisist tingimusist.

11. Tööd puu- ja aedviljade hapendamise ja vesihoidiseiks tegemise alal.

12. Tööd fosforiidi pinnapealsel viisil väljakaevandamisel ja sellega seoses olevad tööd.

13. Kõik tööd kartulitärklise tootmise alal.

14. Tööd ladudes munade, lindude, sulgede ja udusulgede töötlemise alal, välja arvatud tööd munade lupjamise alal ning tööd linnunuumamise asutistes (inkubaatoreis ja kombinaates).

15. Turbatööd:
a) soode ettevalmistamine (kaasa arvatud metsa mahavõtmine ja kändude juurimine ning lõhkumine);
b) turba väljavõtmine, kuivatamine ja koristamine, välja arvatud tööd mehhaniseeritud agregaatidel ja jõuseadmeil (hüdroturvas, freesimisega ja masinavormimisega tootmine, töötamine vormivail lülikuil jne.), mida teostavad alalises koosseisus olevad töölised.

Soodekuivatamise ala tööliste suhtes, kes on sõlminud töölepingu tähtajaga üle kuue kuu, rakendatakse üldist puhkuse andmise korda.

16. Triangulatsioon-, topograafia- ja maakorraldustööd, geoloogilised tööd ja geoloogilised uurimistööd, metsa- ja metsakorraldus-tööd, samuti ka põllutööd, mis on seotud igasuguste uurimis- ja otsingtöödega:
a) markšeideritööd ja puurimistööd mäetööstuses, mida teostatakse käsitsi; puurimis-uurimistööd teistes tootmisharudes;
b) tähiste, vaiade ja piiripostide valmistamine;
c) instrumentide ja seadiste vedamine;
d) tööd piirdemärkide ja piiride ülesseadmisel, tähiste ülesseadmine ja sihtide läbiraiumine;
e) otsing- ja uurimistöödega vahetult seotud tööd: hüdraulilise lahuse ja betooni valmistamine, betoon- ja kivimüürituse teostamine;
f) sondeerimine ja šurfimine;
g) muud abitööd.

Põhitöid loodimise, kaardistamise, nivelleerimise jne. aladel, mida teostavad kvalifitseeritud töölised, hõlmab üldine puhkuse andmise kord.

17. Kõik uurimistööd jõgedel ja meredel.

18. Irrigatsiooni- ja melioratsioonitööd, tööd kuivendamisel ja niisutamisel, tööd kalamajanduste rajamisel:
a) käesoleva loendi pkt. 16 mainitud tööde ettevalmistus- ja abitööd;
b) nõlvade kindlustamine (puuistanduste tegemine, ajutiste kõrvalejuhtimistammide ehitamine jm.);
c) pisi-vaiatööd;
d) kivide korjamine maapinnalt kallastel ja põldudel.

19. Kõik tööd mere-veekasvude väljavõtmise ja põletamise alal jooditööstuses ja sellega seotud tööd.

Tallinn, 27. mail 1941.

Eesti NSV Töö Rahvakomissari käskkiri nr. 311 palgata puhkuste kohta.

Tallinn, 11. juunil 1941.

(Avaldatud ENSV T 23. 6. 1941, 62, 1001)

Võtta täitmisele ja avaldada eestikeelses tõlkes Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kõrgema Kooli Komitee seletus 28. maist 1941 täiendavate palgata puhkuste andmise kohta kõrgemate õppeasutiste õpilastele, kes palgaliselt töötavad, arvestuste ja eksamite õiendamiseks ja tootmispraktika sooritamiseks.

Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kõrgema Kooli Komitee poolt 28. mail 1941 antud seletus täiendavate palgata puhkuste andmise kohta kõrgemate õppeasutiste õpilastele, kes palgaliselt töötavad, arvestuste ja eksamite õiendamiseks ja tootmispraktika sooritamiseks.

Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuv Kõrgema Kooli Komitee seletavad:

Kõrgemate õppeasutiste õpilastele, kes ühel ajal õppimisega palgaliselt töötavad, antakse täiendavaid puhkusi ilma palgata töökohalt:
a) arvestuste ja eksamite õiendamiseks igal aastal 10 päeva;
b) diplomprojektide valmistamiseks ja kaitsmiseks 4 kuud ja riigieksamite õiendamiseks 1 kuu;
c) tootmispraktika sooritamiseks kõrgemate õppeasutiste õppeplaanides ette nähtud ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kõrgema Kooli Komitee poolt kinnitatud tähtaegade jooksul.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus teaduslik-uurimis-, õppe- ja poliitharidusasutiste töötajate puhkeaja kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 5. 1941, 48, 724)

§ 1. Teaduslik-uurimis-, õppe- ja poliitharidusasutistes teaduse, õppe- ja haridusalal töötajatele antakse puhkeaega käesolevas määruses tähendatud

ulatuses, arvates selle puhkeaja hulka ka see 12 päeva kestusega puhkeaeg, mis on ette nähtud puhkuste kohta kehtivates üldeeskirjades.

§ 2. Teaduslik-uurimis-, teaduslik-muuseumi-, teaduslik-kunsti- ja teaduslik-raamatukogundusasutistes antakse puhkeaega kõigile teaduslikele töötajatele, kaasa arvatud vanemad laborandid, 24 tööpäeva.

Juhtivates teaduslik-uurimis-, teaduslik-muuseumi-, teaduslik-kunsti- ja teaduslik-raamatukogundusasutistes, mille nimestik määratakse vastava rahvakomissariaadi või muu keskasutise poolt kooskõlastatult Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadiga, annab asutise administratsioon kooskõlastatult ametiühingu keskkomiteega nende asutiste tegevliikmetele, vanematele teaduslikele töötajatele, pearaamatukogujuhatajatele ja I järgu raamatukogujuhatajatele puhkeaega kestusega kuni 48 tööpäeva.

§ 3. Kõrgemates õppeasutistes, tehnikumides, töölis-teaduskondades, töölis-ülikoolides, tootmisõpetuse kombinaatides, professionaal-tehnilistes ja tööstuslikes koolides ja kursustel antakse puhkust:

1) õpetajaspersonaalile nii kohal töötavates kui ka koduõpilistes õppeasutistes — 48 tööpäeva;
2) direktoritele (juhatajatele), nende asetäitjatele (abidele) õppealal, dekaanidele, osakondade ja erialade juhatajatele, laborantidele, tootmisõpetuse instruktoritele, kõrgemate õppeasutiste juures asuvate raamatukogude teaduslikele töötajatele — 24 tööpäeva.

§ 4. Käesoleva määruse teistes paragrahvides tähendamata õppeasutiste õppejõududele, kasvatajatele ning õppe- ja kasvatustöö järelevalve teostajatele antakse puhkeaega:

1) koolijuhatajatele ja nende asetäitjatele, õpetajaspersonaalile, rahvahariduse osakondade koosseisus ettenähtud kooliinstruktoritele, kellel on Hariduse Rahvakomissariaadi poolt määratud pedagoogiline tööstaaž, koolide pioneerjuhtidele — 48 tööpäeva;
2) lastemajade, lasteaedade, laste mängumurude ja muude püsivat tüüpi laste kasvatusasutiste juhatajatele ja kasvatajatele — 36 tööpäeva;
3) rahvahariduse osakondade vanematele inspektoritele ja inspektoritele ning tootmisõpetuse instruktoritele — 24 tööpäeva.

§ 5. Poliitharidusasutistes töötajatele antakse puhkust:

1) õpetajaspersonaalile parteikoolides, kirjaoskamatuse likvideerimise punktides ja koolides vähese kirjaoskusega isikutele — 48 tööpäeva;
2) õppeasutiste juhatajatele ja nende asetäitjatele ning abidele õppealal, kõigi kultuurharidusasutiste konsulentidele ja instruktoritele — 36 tööpäeva;
3) raamatukogude ja nende osakondade juhatajatele, raamatukoguhoidjatele, rahvamajade, klubide ja lugemistubade juhatajatele — 24 tööpäeva.

§ 6. Raskeltkasvatatavate, vaimseltmahajäänute ja kehaliste defektidega laste asutistes töötajatele antakse puhkust:

1) alaealiste kasvatamist korraldavate asutiste juhatajatele ja eriala-töötajatele, lasteasutiste juhatajatele, õpetajas- ja kasvatajaspersonaalile, tööõpetuse instruktoritele kehaliste defektidega ja vaimseltmahajäänud laste asutistes, pioneerjuhtidele — 48 tööpäeva;
2) asutiste juhatajate abidele, osakondade ja töökodade juhatajatele, arstidele, velskritele, meditsiinõdedele, tööõpetuse instruktoritele raskeltkasvatatavate laste asutistes, lastehoidjatele, ülevaatajatele — 24 tööpäeva.

§ 7. Pedagoogiliste ja metoodiliste keskkabinettide ja kabinettide juhatajatele kui ka neis asutistes töötavatele metodistidele (konsulentidele, instruktoritele), kui töö neis on neile põhitööalaks, antakse järjekordne puhkeaeg kestusega 36 tööpäeva.

Kui aga töö neis asutistes on töötajatele kõrvaltööks, siis saavad nad puhkeaega oma põhiteenistuskoha järgi.

§ 8. Kui selles määruses tähendatud töötajatel on erimääruste alusel õigus pikemaajalisele puhkusele, siis võimaldatakse neile puhkus vastavalt nendele määrustele.

§ 9. Asutistes, mis on üle läinud katkestamatule tööle kogu aasta kestusel, võib puhkeaega kestusega üle 24 tööpäeva jaotada osadesse nii, et üks puhkeaja osadest ei või olla alla 24 tööpäeva.

Alg- ja keskkoolide õpetajatele on puhkeaja jaotamine lubatav ainult nende soovil.

§ 10. Neil juhtudel, kui töötajad, kes kuuluvad administratiiv-teadusliku või administratiiv-õppepersonaali hulka, teostavad ühtaegu teaduslik-uurimis- või õppetööd samas asutises, antakse neile töötajatele puhkeaega järgmistel alustel:

1) administratiiv-teadusliku personaali hulka kuuluvad töötajad saavad puhkeaega sama kestusega kui vastavate kategooriate teaduslikud töötajad;
2) administratiiv-õppepersonaali hulka kuuluvad isikud, kes teostavad pedagoogilist tööd ulatuses mitte alla ⅓ vastava aastanormi, kasutavad puhkeaega kestusega 48 tööpäeva; pedagoogilise töö teostajad ulatusega alla tähendatud normi, kasutavad puhkeaega vastavalt oma administratiiv-õppetöö teenistuskohale.

§ 11. Koolide õpetajatele ja tehnikumide ning kõrgemate õppeasutiste professor-õpetajaskonna koosseisule, kes on astunud tööle 1. septembrist ja töötanud kogu õppeaasta, antakse järjekordne puhkeaeg suvevaheaja perioodil kestusega 48 tööpäeva.

Koolide õpetajaile ja tehnikumide ning kõrgemate õppeasutiste professor-õpetajaskonna koosseisule, kes on astunud tööle antud õppeasutisse õppeaasta kestel pärast kõrgema või kesk-eriõppeasutise lõpetamist või sõjaväe tegevteenistuse teostamist, antakse järjekordne puhkeaeg suvevaheaja perioodil samuti kestusega 48 tööpäeva.

Kõigile teistele koolide õpetajatele ja professor-õpetajaskonna koosseisule, kes on asunud tööle õppeaasta kestel, antakse järjekordne puhkeaeg suvevaheaja perioodil arvestusega 4 tööpäeva iga töötatud kuu eest.

§ 12. Vastavatel rahvakomissaridel ja teiste vastavate keskasutiste juhatajatel on õigus kokkuleppel vastavate ametiühingute keskkomiteedega anda juhendeid ja käskkirju käesoleva määruse teostamiseks neile alluvates asutistes töötajate suhtes.

Tallinn, 22. aprillil 1941. Nr. 744.

———

5. jagu.

Töötasud.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus riigiasutiste ja -ettevõtete töötajatele ja teenijatele teenistustasude maksmise tähtaegade kohta.*)

(Avaldatud ENSV T 31. 12. 1940, 73, 1012)

I.

Riigieelarve arvel, samuti isemajandamise alusel teotsevate riigiasutiste ja -ettevõtete töölistele ning teenijatele maksta teenistustasusid kalendrikuu eest järgmiselt:

1. kalendrikuu esimese poole eest 15., 16., 17. ja 18. kuupäeval,

2. kalendrikuu teise poole eest kalendrikuule järgneva kuu 1., 2., 3. ja 4. kuupäeval,

3. kooliõpetajatele maal maksta teenistustasu ükskord kuus iga kuu 20. päeval.**)

II.

NSV Liidu Riigipanga Eesti Vabariikliku Kontori riigisummade jaoskonnast Tallinnas ja Riigipanga osakondades väljaspool Tallinna teenistustasude maksmiseks vajalikkude summade väljavõtmise päevad määrata:

1. kalendrikuu esimese poole eest,

a) 15-dal kuupäeval — Hariduse, Tervishoiu, Sotsiaalkindlustuse ja Põllutöö Rahvakomissariaadid ning maa- ja linnavalitsused ühes neile alluvate üksustega;

b) 16-dal kuupäeval — Ülemnõukogu, Rahvakomissaride Nõukogu, Riiklik Plaanikomisjon, Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse rahvakomissariaadid ühes nende juurde kuuluvate asutistega ja ettevõtetega;

c) 17-dal kuupäeval — Rahanduse, Kaubanduse, Siseasjade ja Kohtu rahvakomissariaadid ühes nende juurde kuuluvate asutistega ja ettevõtetega;

d) 18-dal kuupäeval — Kommunaalmajanduse, Töö ja Riigikontrolli rahvakomissariaadid ühes nende juurde kuuluvate asutistega ja ettevõtetega;

2. kalendrikuu teise poole eest p. 1 tähendatud järjestuses kalendrikuule järgneva kuu 1., 2., 3. ja 4-dal kuupäeval.

III.

Asjaosalistel riigiasutistel teenistustasude maksukorraldused saata NSV Liidu Riigipanga Eesti Vabariikliku Kontori riigisummade jaoskonnale Tallinnas ja Riigipanga osakondadele väljaspool Tallinna hiljemalt 48 tundi enne teenistustasude väljamaksmise tähtpäevi.

IV.

Käesolev otsus võtta kohaldamisele alates 1. jaanuarist 1941.

Tallinn, 30. detsembril 1940.

---

*) Täiendatud ENSV RKN määrusega töötasude väljamaksmise tähtpäevade kohta (ENSV T 1941, 19, 221).

**) Muudetud ENSV RKN määrusega riigiasutiste ja -ettevõtete töötajatele teenistustasude maksmise tähtaegade muutmise kohta (ENSV T 1941, 49, 742).

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töötasude väljamaksmise tähtpäevade kohta.

(Avaldatud ENSV T 18. 2. 1941, 19, 221)

Täienduseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsusele riigiasutiste ja -ettevõtete töötajatele ja teenijatele teenistustasude maksmise tähtaegade kohta (ENSV Teataja 1940, 73, 1012) Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Töötasude väljamaksmise tähtpäevad riiklikes ja kooperatiivettevõtteis määratakse kindlaks vastavate Rahvakomissariaatide, Peavalitsuste ja ühendiste poolt kokkuleppel NSVL Riigipanga Vabariikliku Kontoriga või selle osakondadega vastavalt ettevõtte arvestusarve asukohale.

2. Teha ülesandeks linna ja maakonna täitevkomiteedele läbi vaadata ja kinnitada töötasude väljamaksmiste tabelid Riigipanga osakondade järgi, pidades silmas töötasude väljamaksmiste ühtlast jaotust kuu jooksul.

Tallinn, 11. veebruaril 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riigiasutiste ja ettevõtete töötajatele teenistustasude maksmise tähtaegade muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 742)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Muuta Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus 30. detsembrist 1940 riigiasutiste ja ettevõtete töötajatele ja teenijatele teenistustasude maksmise tähtaegade kohta ja panna selle otsuse I osa p. 3 (ENSV T 1940, 73, 1012) kehtima järgmises redaktsioonis:

3. Kooliõpetajatele ja koolide administratiivteenistuslikule personaalile maal maksta teenistustasu ükskord kuus iga kuu 20. päeval.

2. Käesolev määrus võtta kohaldamisele alates maikuust 1941.

Tallinn, 5. mail 1941. Nr. 817.

Töö Rahvakomissari käskkiri nr. 412-4 töötasu maksmise kohta Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni aastapäeva pühitsemise päevadel.

5. novembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 6. 11. 1940, 41, 479)

Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni aastapäeva pühitsemise päevadel (7. ja 8. novembril) tuleb maksta töötasu riiklike ja nõukogude ettevõtete ning asutiste, natsionaliseeritud ettevõtete kui ka erasektori töölistele ja teenijatele, kes nendel päevadel peavad olema tööl kas vahetpidamata töötavates ettevõtetes, kus töö katkestamine ei ole võimalik tootmistehniliste tingimuste tõttu, või ettevõtetes ja asutisis, kus töö katkestamine ei ole võimalik ühiskondlikel põhjusil (haiglad, telefonikesk-

jaamad, tramm, vesivarustus jms.), samuti vajalikkude remonttööde teostamisel, järgmiselt:

1) ajalisel tööl olevaile — tööl oldud aja eest kahekordne tasu rahas;
2) tükitöölistele — kahekordne tükitöötasu.

Eesti NSV Kommunaalmajanduse Rahvakomissari käskkiri nr. 23.

14. jaanuaril 1941.

Majahoidjate palkade ülem- ja alammäärade ning majahoidjate liikide kindlaksmääramise kohta.

(Avaldatud ENSV T 16. 1. 1941, 6, 86)

Määran natsionaliseeritud majade majahoidjatele üleriigiliselt järgmised kuupalkade ülem- ja alammäärad alates 1. jaanuarist 1941, mille piirides linnade ja maakondade kommunaalmajanduse osakondadel kindlaks määrata palgad iga majahoidja kohta:

I-se liigi majahoidjatele — Rbl. 125—200;
II-se liigi majahoidjatele — Rbl. 50—125;
III-da liigi majahoidjatele— Rbl. 0— 50.

Peale rahapalga antakse majahoidjale tasuta korter ja kommunaalteenused Maja valitsemise ja majandamise põhikorras ettenähtud suuruses.

Vastavalt ülesannete suurusele arvata majahoidjad liikidesse järgmiselt:

I liik — keskküttega maja või majade rühma, mille korrashoidmine nõuab vähemalt ühe isiku täie tööjõu, majahoidja;
II liik — samad tingimused, mis I-sel liigil, kuid keskkütteta majades, majahoidja;
III liik — maja või majade rühma, mille korrashoidmine nõuab vähem kui ühe isiku täit tööjõudu, majahoidja.

Kui III-da liigi majahoidja tööaeg on enam kui 4 tundi päevas, siis tasu suurendada vastavalt tööaja kestvuse pikenemisele, kuid mitte üle II-se liigi majahoidja töötasu alammäära.

Kui III-da liigi majahoidja tööaeg on enam kui 7,5 tundi päevas, siis kohaldada nende kohta II-se liigi majahoidja töötasu määrasid.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tasumaksmise kohta töötajaile tööseisaku ajal.

(Avaldatud ENSV T 18. 2. 1941, 19, 222)

1. Töötaja süü läbi tekkinud tööseisakute eest töötasu ei maksta.

2. Mitte töötaja süü läbi tekkinud tööseisaku puhul makstakse riigi, kooperatiivide ja ühiskondlikes ettevõtetes ja majapidamistes töötasu vastava kvalifikatsiooniga töötajate ajatasu poole, eraettevõtteis ja -majapidamistes terve tariifse ajatasu määra suuruses.

Tallinn, 11. veebruaril 1941. Nr. 175.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus teenistuslike lähetuste puhul tasumaksmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 31. 12. 1940, 73, 1013)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

§ 1. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 19. juunist 1940 nr. 1047 Tasumaksmisest teenistuslike lähetuste puhul NSV Liidu piires käesolevale lisandatud tõlkes.

§ 2. Kohaldada nimetatud NSVL RKN määrust lähetuste suhtes alates 1. jaanuarist 1941.

Tallinn, 30. detsembril 1940.

Tasumaksmisest teenistuslike lähetuste puhul NSV Liidu piires.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 19. juunist 1940 nr. 1047 — LMKK 1940, nr. 16, art. 387.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

§ 1. Teenistuslikuks lähetuseks loetakse töötaja sõit asutise, ettevõtte või organisatsiooni juhataja korraldusel teenistusülesande täitmiseks väljaspool alalist töökohta.

Töötajate teenistussõite, kelle alaline töö toimub teel olles, ei loeta lähetuseks.

§ 2. Teenistuslikku lähetust võidakse määrata tähtajaga mitte üle 45 päeva, kaasa arvamata töötaja teeloleku aega.

Erilise vajaduse korral lubatakse lähetuse tähtaja pikendamist, kuid mitte rohkem kui 15 päeva võrra.

§ 3. Lähetatud töötaja isiklike kulude katteks lähetuses oleku ajal makstakse töötajale päevaraha 3% suuruses tema kindlast kuutasu määrast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 26 rubla iga lähetuse päeva eest.

§ 4. Lähetuste puhul, mis seotud katkestamatu elutsemisega ühes punktis üle 30 päeva, makstakse päevaraha 1,5% suuruses kindlast kuutasu määrast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 13 rubla iga lähetuse päeva eest.

§ 5. Maale lähetatud töötajatele, kui lähetuse kestvus on vähemalt 2 ööpäeva, makstakse päevaraha 1,5% suuruses kindlast kuutasu määrast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 13 rubla iga lähetuse päeva eest.

§ 6. Lähetuste puhul selle administratiivrajooni piires, kus asub lähetatava alaline töökoht, makstakse päevaraha 1% suuruses kindlast kuutasumäärast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 10 rubla iga lähetuse päeva eest.

§ 7. Päevarahad arvutatakse lähetuse päevade tegeliku arvu järgi, kaasa arvatud puhkepäevad ja pühad. Väljasõidu ja saabumise päev päevarahade arvutamisel loetakse kokku üheks päevaks.

§ 8. Lähetuses oleku aja eest, välja arvatud teeloleku aeg, tasutakse lähetatule eluruumi üürikulud (välja arvatud juhtumid, kui lähetatavale võimaldatakse tasuta ruum) järgmises suuruses:

a) lähetuste puhul Moskva, Leningradi ja Kiievi linna — 10 rubla ööpäeva eest;
b) lähetuste puhul Minski, Tbilisi, Erivani, Bakuu, Alma-Ata, Taškendi, Frunse, Ašabadi ja

Stalinabadi linna, samuti autonoomsete vabariikide pealinnadesse, oblasti (krai) keskustesse ja iseseisvateks administratiiv-territoriaalüksusteks eraldatud linnadesse — 7 rubla ööpäeva eest;

v) lähetuste puhul teistesse NSV Liidu kohtadesse — 5 rubla ööpäeva eest.

Makstud arvete esitamisel lähetatute poolt, kui arved on välja antud riiklike ja ühiskondlike asutiste ja ettevõtete poolt, on lubatud tasu maksta tegeliku kulu järgi, kusjuures see ei tohi ületada: käesoleva paragrahvi p. a tähendatud linnadesse lähetamise puhul — 70% päevaraha normist, käesoleva paragrahvi p. b loetletud linnadesse lähetamise puhul — 60% päevaraha normist ning NSV Liidu teistesse kohtadesse lähetamise puhul, välja arvatud maakohad — 40% päevaraha normist.

§ 9. Lähetatu sõidukulu tasutakse (välja arvatud juhtumid, kui asutise, ettevõtte või organisatsiooni juhataja võimaldab lähetatule vastavad liiklemisvahendid):

a) raudteel — kõvaistmelise vaguni tariifi järgi;

b) veeteedel — II klassi tariifi järgi;

v) maanteedel — vastavas kohas kehtiva sõiduhinna järgi, missugune tõestatud kohaliku võimuorgani poolt või asutise või ettevõtte poolt, kuhu lähetatu oli saadetud.

§ 10. Tegelikud kulud platskaartide muretsemise ja kiiruse juurdemaksu eest tasutakse lähetatutele asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide juhatajate loal.

Kui sõit raudteel ühes suunas kestab üle ühe ööpäeva või toimub öösel, siis võidakse juhataja loal tasumist toimetada pehmeistmelise vaguni tariifi järgi.

§ 11. Vastutavad töötajad ja spetsialistid võivad lähetustel üle ühe ööpäeva raudtee-sõidu kaugusele kasutada asutise juhataja loal õhuühendust.

§ 12. Lähetustel seesugusesse kohta, kust lähetatul ühendustingimuste ja teostatava töö iseloomu tõttu on võimalik iga päev tagasi tulla oma alalisse elukohta, ei maksta lähetatule päevaraha, kuna ruumi üürikulud tasutakse 5 rubla suuruses ööpäeva kohta.

§ 13. Asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide poolt montaaži ja korraldamise töödele lähetatud töötajaile makstakse juhul, kui need tööd kestavad üle 2 kuu, kuid mitte üle ühe aasta, päevaraha töötaja teeloleku aja eest 1,5% suuruses kindlast kuutasu määrast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 10 rubla ööpäeva eest.

Lähetuskohal oldud aja eest päevaraha maksmist ei toimetata, vaid makstakse juurdemaksu töötasule 50% suuruses kindlast tasumäärast.

Peale selle tasutakse tähendatud töötajaile eluruumi üürikulud (kui seda ei võimaldata tasuta) tegeliku hinna järgi, kuid mitte üle 5 rubla ööpäeva eest.

Juhtudel, kui montaaži tööd plaani järgi on ette nähtud ühest aastast pikemale ajale, siis makstakse sellele tööle lähetatud töötajatele kompensatsioone ja tagatisi, mis nähtud ette NSVL RKN ja KTK määruses 23. novembrist 1931 (LSKK 1931, nr. 68, art. 453).

§ 14. Lähetatu haiguse korral tema lähetusel oleku ajal makstakse temale üldistel alustel päevaraha ja tasu ruumide üürikulude eest kogu aja vältel, mil tal ei ole võimalust tervisliku seisukorra tõttu asuda temale pandud teenistusülesande täitmisele või pöörduda tagasi oma alalisse töökohta, kuid mitte rohkem, kui 2 kuu eest.

Lähetatu haigust, samuti võimatust tervisliku seisukorra tõttu pöörduda tagasi alalisse töökohta, tuleb tõestada seatud korras.

§ 15. Lähetuses oldud aja eest säilitatakse töötajale töötasu alalise töökoha järgi.

Lähetatu ei saa mingit täiendavat tasu töö eest puhkepäevadel ja pühadel.

§ 16. Töötajate lähetamisel Habarovski ja Primorje kraisse, samuti äärmise põhja rajoonidesse toimub lähetuskulude tasumine kooskõlas NSVL RKN ja KTK määrusega „Teenistuslikest lähetustest NSV Liidu piires" (LSKK 1927, nr. 4, art. 42; 1928, nr. 49, art. 439; 1931, nr. 8, art. 91; 1932, nr. 48, art. 282; 1933, nr. 33, art. 193; 1937, nr. 56, art. 237), NSVL TööRK määrusega 23. juulist 1930, nr. 245 ja NSVL TööRK, NSVL RMKN ja ÜAÜ KN määrusega 3. oktoobrist 1931, nr. 269.

§ 17. Ekspeditsioonidesse, teaduslikuks täiendamiseks ja kursustest osavõtmiseks lähetatutele maksmise kord määratakse eraldi kindlaks vastava rahvakomissariaadi või NSV Liidu keskasutise poolt kooskõlastatult NSVL RahaRK-ga või liiduvabariigi RahaRK-ga.

§ 18. Sõjaväelaste lähetuste määramise ja tasumise kord määratakse NSVL Riigikaitse, Sõja- Merelaevastiku ja Sise rahvakomissari käskkirjadega.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tasude ja tagatiste kohta teise kohta tööle viimise, võtmise ja suunamise puhul.

(Avaldatud ENSV T 7. 1. 1941, 2, 10)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

§ 1. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSV Liidu RKN ja KTK määrus 23. novembrist 1931 tasude ja tagatiste kohta teise kohta tööle viimise, võtmise ja suunamise puhul käesolevale lisandatud tõlkes.

§ 2. Kohaldada nimetatud NSV Liidu RKN ja KTK määrust alates 1. septembrist 1940, kusjuures enne seda tähtaega NSV Liidu RKN ja KTK 23. nov. 1931 määruse normide järgi makstud tasud ei kuulu tagasimaksmisele.

3. jaanuaril 1941. Nr. 11.

NSVL RKN ja KTK määrus 23. novembrist 1931 tasude ja tagatiste kohta teise kohta tööle viimise, võtmise ning suunamise puhul.

(LSKK 1931, 68, 453.)

1. Käesolevat määrust kohaldatakse kõikidel töötajate teisele tööle üleviimise, nende tööle võtmise ja kõrgemate õppeasutiste ning tehnikumide lõpetajate tööle jaotamise juhtudel, kui see on seotud töötajate ümberasumisega.

Käesoleva määrusega seatud tasusid ja tagatisi ei kohaldata vastavates osades töötajate suhtes, kel-

lede jaoks eriseadustega on maksma pandud erilised eeskirjad tasude ja tagatiste kohta, samuti vabrikute ja tehaste töökoolide lõpetajate, praktikantide ning õpilaste suhtes.

2. Töötajaile, kes asuvad ümber seoses nende üleviimisega teisele tööle, administratsioon maksab kõikidel juhtudel, välja arvatud nende üleviimine omal palvel:

a) töötaja enda ja tema perekonnaliikmete sõidu ning kraami veokulud vastavalt §-le 8;
b) päevaraha teel oldud aja eest vastavalt §-le 9;
c) ühekordset abiraha töötaja enda ja iga tema ümberasuva perekonnaliikme pealt vastavalt §-le 10;
d) töötasu vastavalt §-le 11.

3. Töötajaile, kes asuvad ümber seoses nende omal palvel üleviimisega, võib maksta §-s 2 näidatud tasusid pooltevahelise kokkuleppe põhjal, kas tervelt või osaliselt.

4. Töötajaile, kes asuvad ümber seoses nende tööle võtmisega, administratsioon maksab:

a) töötaja enda ja tema perekonnaliikmete sõidu ning kraami veokulu vastavalt §-le 8;
b) päevaraha teel oldud aja eest vastavalt §-le 9.

Ühekordset abiraha töötaja enda ja tema perekonnaliikmete pealt võib maksta neile töötajaile pooltevahelise kokkuleppe põhjal, kuid mitte üle §-s 10 näidatud suuruse.

Töötasu kuni tööle asumiseni makstakse neile töötajaile pooltevahelise kokkuleppe põhjal.

5. Töötajaile, kes asuvad ümber seoses nende tööle suunamisega pärast kõrgemate õppeasutiste ja tehnikumide lõpetamist, administratsioon maksab:

a) töötaja enda ja tema perekonnaliikmete sõidu ning kraami veokulu vastavalt §-le 8;
b) päevaraha teel oldud aja eest vastavalt §-le 9;
c) ühekordset abiraha töötaja enda ja tema perekonnaliikmete pealt pooles suuruses §-s 10 näidatud määrast.

6. Tööle suunamise, võtmise ja üleviimise puhul, mis on seotud ümberasumisega ühe ja sellesama asula piires või mitte üle 25 km asula piirest välja, administratsioon tasub töötajale ainult tegelikud töötaja enda ja tema perekonnaliikmete sõidu- ning kraami veokulud.

7. Kui töötaja viiakse üle tööle tähtajaga mitte üle ühe aasta ja perekond ei asu koos temaga ümber, siis pooltevahelise kokkuleppe põhjal ühekordse abiraha asemel temale võib tasuda uues kohas ajutisest elamisest tingitud suurenenud väljaminekud kogu tööaja kestel. Selle tasu suurus ei tohi ületada poolt päevarahade suurust (§ 9).

8. Raudteel sõidu puhul tasutakse sõidupiletite ja platskaartide hind kõvaistmelises vagunis.

Veeteedel sõidu puhul tasutakse II klassi piletite hind. Sõit maanteid mööda tasutakse antud kohas kehtivate sõiduhindade järgi.

Kraami veokulu tasutakse kuni 240 kg eest töötaja enda ja kuni 80 kg eest iga ümberasuva perekonnaliikme kohta.

Kui sõit raudteel kestab üle ühe ööpäeva, siis pooltevahelise kokkuleppe põhjal võib sõidupileti hinna tasuda pehmeistmelises vagunis.

Sel juhul, kui administratsioon annab liiklemisvahendeid tervelt või osaliselt natuuras kasutada, sõidu- ja kraami veokulu administratsiooni poolt vastavalt ei tasuta.

9. Päevaraha makstakse palgamäära (töötasu tariifimäära) $^1/_{30}$ suuruses uue töökoha järgi, kuid mitte vähem kui 2 rbl. 50 kop. ja mitte üle 10 rbl. Väljasõidu päev ja kohalejõudmise päev loetakse seejuures üheks päevaks.

10. Ühekordset abiraha makstakse töötaja enda pealt kuu palgamäära (töötasu tariifimäära) suuruses uue töökoha järgi ja iga ümberasuva perekonnaliikme pealt — töötaja enda abiraha ühe veerandi suuruses.

11. Töötasu makstakse teel oldud aja ja peale selle veel sõidu ettevalmistusteks ja uues kohas sisseseadmiseks tarvismineva kuue päeva eest palgamäära (töötasu tariifimäära) alusel uue töökoha järgi.

12. Perekonnaliikmete hulka, kellede pealt tasu makstakse, kuuluvad töötaja ülalpidamisel olevad ja koos temaga elavad mees, naine, lapsed, vanemad.

13. Perekonnaliikmete sõidu- ning nende kraami veokulu, samuti perekonnaliikmete ühekordne abiraha makstakse välja ainult sel juhul, kui nad asuvad töötaja uude elukohta kuni ühe aasta möödumiseni tema ümberasumisest arvates.

14. Kui töötajale makstatulevate tasude suurust ei ole võimalik täpselt ette kindlaks määrata, siis temale antakse vajalik avanss. Töötaja perekonnaliikmete peale antakse avanss nende tegeliku ümberasumise ajaks.

15. Kõik tasude maksmisega seoses olevad kulud kannab see asutis, ettevõte või organisatsioon, kuhu töötaja üle viiakse, tööle võetakse või tööle suunatakse.

16. Töötaja on kohustatud tagastama tervelt summad, mis temale maksti seoses tema ümberasumisega, järgmistel juhtudel:

a) kui ta ei ilmunud töökohta või ütles tööle asumisest ära mõjuvate põhjusteta;
b) kui ta enne seaduses ettenähtud või üleviimisel või tööle võtmisel tingimuseks seatud tähtaega, või kui kindlat tähtaega ei olnud, enne aastat töötamist võttis omal tahtel enda töölt lahti või vallandati töödistsipliini rikkumise eest.

Töötaja, kes ei ilmunud tööle või ütles tööle asumisest ära mõjuvail põhjusil, on kohustatud tagastama temale makstud summad, välja arvatud sõiduks juba tehtud kulutused.

17. Ära muudetud (NSVL RKN ja KTK määrus 17. aug. 1935; LSKK 1935, 44, 363).

18. Palgalisel tööl olevad perekonnaliikmed, kes elavad koos üleviidava, tööle võetava või tööle suunatava töötajaga, vabastatakse nende palvel töölt, kui nad asuvad tema uude elukohta ümber.

19. Töötajaile, kes viiakse üle teisele tööle, igal juhul, välja arvatud nende üleviimine omal palvel, ja töötajaile, kes suunatakse tööle kõrgemate õppeasutiste ja tehnikumide lõpetajate jaotamise korras, on administratsioon kohustatud muretsema nende pärale jõudes elamispinna.

Nimetatud töötajate perekonnaliikmeile muretsetakse elamispind pooltevahelise kokkuleppe põhjal, kui eriseadustega ei ole tehtud neile kohuseks elamispinda muretseda.

20. Töötajaile, kes viiakse üle nende omal palvel või kes võetakse tööle, ja nende perekonnaliikmeile muretsetakse elamispind pooltevahelise kokkuleppe põhjal.

21. Ära muudetud (vt. NSVL RKN määrus 13. veebr. 1938; LMKK 1938, 7, 45) seoses 17. okt. 1937 seaduse andmisega.

22. Elamispinnale õiguse säilitanud töötaja ja tema perekonnaliikmed võivad elamispinna säilitamise tähtajaks oma elamispinna anda üle teistele töötavatele. Seejuures asutiste, ettevõtete või organisatsioonide majades olevad ruumid tuleb anda eeskätt nende asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide töötajaile.

Isikud, kelledele ruumid üle anti, on kohustatud nad viivitamatult vabastama tähtaja lõpul, milleni elamispind oli hoitud töötaja ja tema perekonna järele, samuti juhul, kui töötaja või tema perekond tuleb enne seda tähtaega tagasi.

Juhul, kui need isikud keelduvad välja kolimast, nad tõstetakse administratiivkorras elamispinda andmata välja. Samas korras tõstetakse välja isikud, kes võtsid enda alla elamispinna, rikkudes käesolevat paragrahvi.

Töötaja ja tema perekonnaliikmete ära olles võetakse korteriüüri ja tasu kommunaalteenuste eest elamispinda tegelikult kasutavatelt isikutelt nende jaoks seatud üldiste normide järgi.

23. Üleviimine ei katkesta tööstaaži, millega seoses töötaja kehtivate seaduste järgi omab mõningaid õigusi.

24. Töötajate lapsed võetakse uues elukohas esimeses järjekorras lastesõimedesse, lastekodudesse, laste mänguplatsidele, õppeasutisisse, kursustele jne. Neil on eesõigus ka stipendiumidele.

Eesti NSV Töö Rahvakomissari käskkiri nr. 88 teatiste esitamiseks võlgnevuse kohta töötasude alal.

(Avaldatud ENSV T 27. 5. 1941, 53, 842)

Riiklike ja kooperatiivsete organisatsioonide poolt õigeaegseks teatiste esitamiseks ebatavalise võlgnevuse kohta töötasude alal käsen:

1. Esimeseks kuupäevaks õiendamata töötasude võlgnevuse puhul esitada kõigil ettevõtteil ning asutisil, vaatamata võlgnevuse tekkimise põhjusile, samal esimesel kuupäeval teatised väljamaksmata töötasude kohta möödunud kuu eest sellesse panga-asutisse, kus peetakse nende arveldus-, jooksvaid või riigieelarvelisi arveid.

Teated võlgnevuse kohta esitatakse juurdelisatud vormi järgi; teatistele kirjutavad alla ettevõtte või asutise juhataja ning pearaamatupidaja.

Kui esimene kuupäev langeb mitte-tööpäevale, siis esitatakse teatis järgmise päeva hommikul.

2. Teatisse mahutatakse ainult need töötasu-summad, millede väljamaksu tähtajad möödusid esimeseks kuupäevaks, olgugi et võlgnevus likvideeriti esimesel kuupäeval.

3. Võlgnevust töötasu alal, mis tekkis seetõttu, et tööline või teenija ei ilmunud töötasu õigel ajal vastu võtma, ei võeta võlgnevuse teatisse.

4. Kodu-käsitööndusliku kooperatsiooni artellid, invaliidide kooperatsioonid jt. mahutavad väljamaksmata töötasude võlgnevuse teatisse andmed oma liikmeile võlgnevuse kohta koos võlgnevusega palgalisile töötajaile.

5. Kolhooside võlgnevust tööüksuste (трудодни) eest ei võeta arvesse ega mahutata võlgnevuse teatisse, välja arvatud võlgnevus MTJ-des töötavaile kolhoosnikele-traktoristidele.

6. Teatised tuleb esitada eraldi majandusliku organisatsiooni ekspluatatsioon-tegevuse kohta, kaasa arvatud kapitaalremont, ja eraldi — kapitaalehituste kohta.

7. Teenindavast pangast kaugel olevad organisatsioonid ja ettevõtted esitavad oma võlgnevuse teatised telefoni teel telefonogrammina, mida nad kinnitavad kirjalikult posti teel.

Kinnitatud NSVL Riikliku Plaani Rahvamajandusliku Arvestuse Keskvalitsuse poolt 7. detsembril 1940 nr. 39 all.

T e a t i s

tähtajaks väljamaksmata töötasude üle 1. ..... (kuu nimetus) ..... 194..... a. ..... (ettevõtte nimetus ja missugusele Rahvakomissariaadile või asutisele allub)

1. ..... (kuu nimetus) ..... 194..... a. on tähtpäevaks väljamaksmata töötasude kogusumma ..... rubla, millisest summast kuulub töötajatele väljaandmisele sularahas ..... rubla.

Tähendatud summasse on arvatud viivituses olevad töötasud, millede väljamaksmise tähtaeg möödus enne 1. selle kuu päeva.

Viivituses oleva töötasu tekkimist põhjustas .....

.....

Direktor (juhataja):

Raamatupidaja:

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tasu maksmise kohta T.-T. punaarmeesse kutsututele.

(Avaldatud ENSV T 4. 7. 1941, 65, 1056)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

T.-T. punaarmeesse kutsutud töölistele ja teenistujatele makstakse ette tasu 12 tööpäeva keskmise töötasu suuruses nende töölt vabastamise puhul.

Tallinn, 2. juulil 1941. Nr. 1306.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tasu maksmise kohta ajutiselt sanitaar- või tuletõrjeteenistusse kutsutud isikuile.

(Avaldatud ENSV T 8. 8. 1941, 69, 1097)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Isikuile, kes on mobiliseeritud sanitaar- või tuletõrjepunktidesse tegevuse katkestamisega senisel töökohal, samuti isikuile, kes on ajutiselt kutsutud Punase Risti tööle sanitaridena jne. tegevuse katkestamisega senisel töökohal, makstakse töötasu täitevkomiteede poolt.

2. Lubada täitevkomiteedele katta tervishoiu osakondade krediitidest vastavad kulud.

Tallinn, 5. augustil 1941. Nr. 1357.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus tööliste ja teenijate abistamise- ja hoiukapitalidest väljamaksude tegemise kohta.

19. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 27. 9. 1940, 14, 140)

Käitiste ja asutiste juures asutatud tööliste ja teenijate abistamise- ja hoiukapitalide sellest osast, mis ei ole kogunenud tööliste ja teenijate palgast kinnipidamise teel, keelatakse väljamaksude tegemine ilma ENSV Töö Rahvakomissari nõusolekuta, kuni edaspidise korralduseni.

Kapitalide ja hoiuste sellest osast, mis on kogunenud tööliste ja teenijate palgast kinnipidamise teel, võib teha väljamaksmisi kapitali või hoiuse kasutamise kohta senini kehtinud korra kohaselt, kuid ühele isikule mitte üle 100 kr. kuus.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja EK(b)P Keskkomitee määrus ettevõtete ja asutiste tööliste, teenijate, insener-tehnilispersonaali töötasude reguleerimise ja tõstmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 26. 11. 1940, 53, 624)

Sihiga reguleerida töötasusid ja seada sisse töötasude süsteem ja normid, mis on kohaldatud Nõukogude Liidu teistes vabariikides kehtivate töötasude süsteemi ja normidega, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja EK(b)P Keskkomitee määravad:

1. Tõsta 10. novembrist 1940 töötasude normid tööstus-, transpordi, ehitustöö, side- ja kommunaalmajanduse ettevõtete töölistel Nõukogude Liidu teistes vabariikides kehtivate töötasunormide tasemele.

2. Seada sisse otsene piiramatu tükitöötasu süsteem töötasude alal riiklike ja ühistegeliste ettevõtete töölistele ja viia lõpule töönormide kindlaksmääramine käitistes ühe kuu jooksul.

3. Määrata kindlaks 10. novembrist 1940 teenijate, hariduse alal töötajate, meditsiinilise personaali, riiklike, ühistegeliste ja ühiskondlike ettevõtete ja asutiste insener-tehnilispersonaali töötasunormid vastavalt töötasunormide tasemele, mis kehtivad nende töötajate jaoks teistes Nõukogude Liidu vabariikides.

4. Määrata kindlaks 10. novembrist 1940 töötasunormid eraettevõtteis töötavatele töölistele, teenijatele, insener-tehnilisele personaalile mitte madalamad neist töötasunormidest, mis on kindlaks määratud riiklike, ühistegeliste ja ühiskondlike ettevõtete ja asutiste töötajatele.

5. Käesoleva määruse alusel tuleb Rahvakomissaridel välja töötada ja esitada 27. novembriks 1940 ENSV Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks käskkirjad, milles on ära tähendatud töötasu normid ja tasumise kord iga rahvamajandusharu kohta üksikult.

Tallinn, 24. novembril 1940.

Käsitööstuslikkude artellide juhtivate ja insener-tehniliste töötajate premeerimise juhend.

(Avaldatud ENSV T 10. 2. 1941, 17, 212)

1. Käsitööstuslikkude artellide juhtivate ja insener-tehniliste töötajate premeerimist teostatakse igas kvartaalis (veerandaastas) Käsitööstuslikkude Artellide Peavalitsuse poolt kinnitatud plaani ületamise puhul.

2. Preemiaid plaani ületamise eest makstakse tingimusel, et on kinni peetud kohustuslikkudest toodangu kvaliteedi ja väljavaliku nõuetest ning et ei ole tehtud ülekulutusi kinnitatud töötasu fondist.

3. Preemiate maksmiseks võib kulutada kuni 50% plaani ületamisest saadud säästudest, kusjuures kvartaali (veerandaasta) preemia kogusummas iga premeeritava töötaja kohta ei või ületada tema kuupalka.

4. Plaani ületamise määr tehakse kindlaks:

a) üheliigilise toodanguga artellides — toodangu hulga järgi;

b) mitmeliigilise toodanguga artellides — toodangu väärtuse järgi, tingimusel, et toodangu põhilistel aladel oleks plaan hulgaliselt täidetud.

5. Preemia iga üksiku premeeritava töötaja kohta määratakse kindlaks iga kvartaali (veerandaasta) järgi vastava käsitööstusliku artelli juhatuse poolt p. 8 all toodud premeerimise tabeli alusel.

Käsitööstusliku artelli juhatus on õigustatud üksikutele premeerimisele kuuluvatele töötajatele preemiat vähendama või neid preemiast ilma jätma kui premeerimisele kuuluv töötaja ei ole suhtunud tarvilise hoolega oma töösse.

6. Preemiate määra, preemiate vähendamise või preemiast ilmajätmise peale võivad premeerimisele kuuluvad töötajad esitada kaebusi Käsitööstuslikkude Artellide Peavalitsusele.

7. Premeerimisele võivad kuuluda järgmised käsitööstuslikkude artellide töötajad: artellide juhatuste esimehed ja nende asetäitjad, artellide tehnilised juhatajad ja nende asetäitjad, peainsenerid ja nende asetäitjad, tootmisalade juhatajad, tehnilise kontrolli osakondade juhatajad ja nende asetäitjad, varustus- ja turustus-osakondade juhatajad ja nende

asetäitjad, konstruktorid, laboratooriumide juhatajad, tööstusosakondade — töökodade (haruosak.) juhatajad ja nende asetäitjad, tööjuhid ja kümnikud, meistrid, instruktor-tehnoloogid, tehnoloogid — dispetšöörid, peamehaanikud, aurujõujaamade juhatajad, soojustehnikud, elektritehnikud, transpordi juhatajad, plaaniosakondade juhatajad, tariifide normeerimise osakondade juhatajad ja normeerijad, rahandusosakondade juhatajad ja pearaamatupidajad ning nende asetäitjad.

8. Artellide juhtivat ja insener-tehnilist personaali premeeritakse järgmiselt:

Ameti nimetus	Premeerimise näitaja	Preemia suurus protsentides põhipalgast
Juhatuste esimehed, tehnilised juhatajad, tootmisalade juhatajad, peainsenerid ja nende asetäitjad.	Art. Peav. poolt kinnitatud kvartaali tootmisplaani ületamine produktsiooni kvaliteedi alal.	Iga % eest 3%.
	Plaanis ettenähtud omahinna alandamine.	Iga % eest 5%.
	Plaani täitmise tingimusel uut liiki toodete väljatöötamine ja väljalaskmine kohalikust toormaterjalist või jääkidest.	Iga uut tüüpi toote eest 10%.
Varustus- ja turustusosakondade juhatajad.	Kvartaali toodangu plaani ületamine, tingimusel, et oleks täidetud varustamise plaan toodangu väljavaliku, kvaliteedi ja hindade alal.	Iga % eest 3%.
	Kvartaali plaani ületamine vastava kvaliteediga, kohalikkude toorainetega, jäätmetega ja küttematerjaliga varustamise alal.	Iga % eest 2%.
	Plaanis ettenähtud omahinna alandamine.	Iga % eest 3%.
Tööstuse osak. juhat., filiaalide juhatajad, remontpunktide ja töökodade juhatajad, töödejuhat. ja nende asetäitjad.	Kvartaali plaanis (tööstusosak. töökoja) produktsiooni kvaliteedi ületamine.	Iga % eest 3%.
	Plaanis ettenähtud omahinna alandamine.	Iga % eest 5%.
	Kohal. toorainеist või jäätmeist üldtarvitatavate toodete väljatöötamine ja väljalaskmine.	Iga uut tüüpi toote eest 15%.
Vanemad, meistrid, vahetusmeistrid, tootmise instruktorid, tehnoloogid — dispatšöörid, kümnikud.	Kvartaali tootmisplaani ületamine (tööstuse-, osakonna-, vahetuse-).	Iga % eest 2%.
	Plaanis ettenähtud omahinna alandamine.	Iga % eest 4%.
Konstruktorid, tootmisalade laboratooriumide juhatajad.	Kvartaali tootmisplaani ületamine.	Iga % eest 2%.
	Uute toodete liikide ja konstruktsioonide väljatöötamine.	Iga uuetüübilise toote või konstruktsiooni eest 10%.
Peamehaanikud, remontmehaaniliste tööstusosakondade juhatajad ja nende asetäitjad.	Sisseseade remondis seismise aja lühendamine.	Iga seisuaja lühend. % eest 2%.
Aurujõujaamade juhatajad, soojustehnikud.	Kvartaali küttematerjali tarvituse normide vähendamine.	Iga % eest 2%.
	Aurujõuliste agregaatide tööseisakute lühendamine õnnetusjuhtumite puudumisel.	Iga % eest 2%.
Elektrotehnikud.	Määratud elektrienergia kulutusnormide kokkuhoid kvartaalis.	Iga % eest 2%, kuid mitte enam kui 50% saavutatud kokkuhoiust.
	cos φ suurendamine.	Iga % eest 1%.
Tehnilise kontrolli osakondade juhat., kontrollmeistrid.	Antud kvartaalis reklamatsioonide puudumine produktsiooni kvaliteedi kohta.	25% töötasule.
Transpordijuhatajad.	Kvartaaliplaani ületamine vedude tonnaažis.	Iga % eest 2%.
	Vedude omahinna vähendamine plaanis ettenähtud normidest.	Iga % eest 3%.
Plaani- ja plaanitootmise osakondade juhatajad ja nende asetäitjad.	Kvartaali tootmisplaani ületamine.	Iga % eest 2%.
Tariifide normeerimise juhatajad, normeerijad, tööstusosakondade juhat.	Kvartaaliplaani ületamine töö produktiivsuse alal tingimusel, et töötasude fondis ülekulutusi ei tehta.	Iga % eest 5%.
Pearaamatupidajad, kes juhatavad rahandusosak. ja nende asetäitjad.	Korralik aruannete esitamine määratud tähtpäeviks, deebitoride võlgnevuse vähendamise normide täitmine.	15% töötasule.
	Säästude kogumise plaani ületamine.	10% töötasule.

Tallinn, 5. veebruaril 1941.

6. jagu.

Töökonfliktide lahendamine.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töökonfliktide lahendamise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 11. 6. 1941, 58, 915)

I.

1. Üldeeskirjad.

§ 1. Seaduslikkude eeskirjade, kollektiiv- või töölepingu või sisekorramäärustega ettenähtud töötingimuste kindlaksmääramise ja kohaldamise alal tekkivad konfliktid arutatakse hindamis-konfliktkomisjonides või rahvakohtutes käesolevate eeskirjade kohaselt.

§ 2. Käesolevaid eeskirju ei kohaldata juhtudel, kus mõne töötajate liigi jaoks on teiste seaduslikkude eeskirjadega pandud kehtima erikord kõigi töökonfliktide või nende mõne liigi arutamiseks.

§ 3. Hindamis-konfliktkomisjonides arutatakse järgmised töökonfliktid:

a) töökonfliktid, mis kuuluvad kohuslikult hindamis-konfliktkomisjonide kompetentsi;
b) ühe poole soovil kõik teised töökonfliktid, mis tekivad ettevõttes, asutises või majapidamises seoses seaduslikkude eeskirjade, kollektiiv- või töölepingu või sisekorramääruste kohaldamisega.

§ 4. Hindamis-konfliktkomisjonides kui esimeses põhiinstantsis kuuluvad kohuslikult arutamisele konfliktid järgmistes küsimustes:

a) teisele tööle üleviimine ja üleviimisega seotud töötasu säilitamine või lahkumistoetuse maksmine;
b) töötasu maksmine normi mittetäitmisel;
c) vallandamine kõlbmatuse ja kohustuste mittetäitmise pärast;
d) tasu töötajale kuuluva tööriista kasutamise eest;
e) erirõivastuse ja eritoidu ning vastaval korral selle eest rahalise hüvituse andmine, lühendatud tööpäeva ja pikendatud puhkuse kohaldamine;
f) töötasu maksmine mitmesuguse kvalifikatsiooniga tööde täitmise eest asendamise puhul;
g) töötasu seisaku puhul;
h) töötasu tükitöö ettevalmistamise eest;
i) töötasu lõpetamata tükitöö eest;
j) töötasu praagi eest; mahaarvamised palkajale tehtud kahjude eest neil juhtudel, kui selleks eriseadusega nõutakse hindamis-konfliktkomisjoni otsust;
k) töötasu töölt kõrvaldamise aja eest;
l) rahalise hüvitusemaksmine võimaldamata puhkuse eest;
m) töötasu suurus katseaja eest;
n) töötajale kuuluva preemia suurus;
o) ületunnitöö tasu;
p) lahkumistoetuse maksmine, kui töötaja lõpetab töölepingu palkaja süü pärast.

§ 5. Hindamis-konfliktkomisjonides kui esimeses põhiinstantsis kohuslikult arutusele kuuluvate konfliktide hulka võidakse peale § 4 ettenähtute arvata ka teisi konflikte, mille lahendamine nõuab konflikti lähemate asjaolude ja tingimuste, samuti ka ettevõtte, asutise või organisatsiooni töö iseärasuste arvestamist.

Eelmises lõikes nimetatud konfliktide liigid määratakse vajaduse korral erieeskirjadega.

§ 6. Hindamis-konfliktkomisjonide kompetentsi ei kuulu:

a) nende isikute vallandamise ja ametisse või tööle endistamise asjad, kellel on ettevõttes, asutises või majapidamises töötajate vallandamise õigus, samuti teiste vastutavate isikute vallandamise ja ametisse või töösse endistamise asjad — erinimekirja alusel;
b) nende töötajate vallandamise ja ametisse või tööle endistamise asjad, kes on vallandatud riiklikest kooperatiivsetest ja ühiskondlikest ettevõtetest, asutistest ja majapidamistest Riigikontrolli Rahvakomissariaadi organite nõudmisel kooskõlas kehtivate seadustega;
c) töötajatega ametiühingu nõudmisel töölepingute lõpetamise asjad;
d) töötasu riikliku normeerimise korras määratud palgamäärade muutmise ja koosseisude muutmise küsimused;
e) konfliktid töötajate ning palkaja vahel eluruumide võimaldamise ja jaotamise, töötajate elutarvete rahuldamise jne. alal, kui need ei järgne kollektiiv- ning töölepingulistest kohustustest;
f) rahvakohtus lahendatud või seal arutamisel olevad tööasjad;
g) alluvuse korras määratavate distsiplinaarkaristuste asjad.

§ 7. Rahvakohtus kuuluvad arutamisele töökonfliktid:

a) kui kohuslikult hindamis-konfliktkomisjonis arutamisele kuuluv hagi iseloomuga töökonflikt tema arutamisel hindamis-konfliktkomisjonis ei leidnud lahendust;
b) kui hindamis-konfliktkomisjoni otsus hagi iseloomuga töökonfliktis tühistati tööorgani poolt järelevalve korras;
c) kui üks pooltest pöördus rahvakohtu poole hagi iseloomuga töökonflikti asjas, mis ei kuulu kohuslikult arutusele hindamis-konfliktkomisjonis.

§ 8. Rahvakohtus ei kuulu arutamisele § 6 p. a ja b nimetatud asjad.

§ 9. Kõigis nendes töökonflikti asjades, mis ei ole teisiti kindlaks määratud §§ 4—8, võib üks pooltest omal valikul pöörduda kas hindamis-konfliktkomisjoni või rahvakohtu poole.

2. Hindamis-konfliktkomisjonide moodustamine.

§ 10. Hindamis-konfliktkomisjonid moodustatakse palkaja esindajatest ühelt poolt ja ettevõtte, asutise või majapidamise ametiühingu komitee (vabrikutehase komitee, kohaliku komitee jne.) esindajatest teiselt poolt, kusjuures kummagi poole esindajate arvud on võrdsed.

Kui ettevõttes, asutises või majapidamises ei ole moodustatud ametiühingu komiteed, lahendatakse hindamis-konfliktkomisjoni kompetentsi kuuluvad küsimused grupi hindamis-konfliktkomisjonis, mis moodustatakse tööliste ja teenijate grupi komitee

juures selle komitee ja töökonfliktis poolena esineva palkaja esindajatest.

§ 11. Kõigis töökodades (tsehhides), kus on olemas töökoja (tsehi) komiteed, moodustatakse töökoja (tsehi) hindamis-konfliktkomisjonid.

§ 12. Hindamis-konfliktkomisjoni istungi esimees ja sekretär nimetatakse poolte hulgast kordamööda.

3. Töökonfliktide lahendamine hindamis-konfliktkomisjonides.

§ 13. Hindamis-konfliktkomisjonile konfliktasja läbivaatamise kohta avalduste esitamiseks määratakse järgmised tähtajad:

a) vallandamise ja töö ajale kuuluvatest summadest mahaarvamise küsimustes — 14 päeva;
b) ületunnitöö tasu küsimustes — 1 kuu;
c) kõigis teistes küsimustes — 3 kuud.

§ 14. Tähtajad avalduste esitamiseks hindamis-konfliktkomisjonile (§ 13) arvutatakse:

a) palkajaile, kes peavad esitama hindamis-konfliktkomisjonile töötaja vallandamise küsimuse kohustuste mittetäitmise pärast — päevast, millal töötaja sooritas vallandamise küsimuse algatamist põhjustava väärteo;
b) palkajaile kõikide mahaarvamiste asjus, välja arvatud p. c nimetatud mahaarvamised — päevast, millal töötaja tegi avalduse mahaarvamise mitteseaduslikkuse või ebaõige suuruse kohta;
c) palkajaile nende poolt töötajaile kasutamiseks antud vara omastamise, kaotamise või tahtliku rikkumise eest tehtavate mahaarvamiste asjus — kahju avastamise päevast;
d) töötajaile nende vallandamise asjus — neile lõpparve esitamise päevast;
e) kõigis teistes asjades nii palkajaile kui töötajaile — päevast, millal tekkis õigus vastava nõudmise esitamiseks.

§ 15. Hindamis-konfliktkomisjonid võivad võtta arutusele avaldusi, mis esitatud § 13 näidatud tähtaegade möödumisel, neil juhtudel, kui tähtaeg on lastud mööduda nende poolt mõjuvateks tunnustatud põhjustel.

§ 16. Asjaosalistele tuleb õigeaegselt teatada hindamis-konfliktkomisjoni istungi kohast ja ajast. Asjaosaliste ilmumata jäämine, kes on saanud õigeaegselt teate istungi kohast ja ajast, ei takista asja arutamisele võtmist.

Hindamis-konfliktkomisjoni istungid on avalikud.

Iga hindamis-konfliktkomisjoni istungi kohta peetakse protokoll, milles peab olema märgitud:

a) hindamis-konfliktkomisjoni nimetus;
b) istungi kuupäev;
c) hindamis-konfliktkomisjoni koosseis, kes istungist osa võtab;
d) teised asjaosalised, kes istungist osa võtavad;
e) arutusel oleva küsimuse lühike sisu;
f) otsus või kokkuleppe mittesaavutamine. Rahalist iseloomu kandvate töökonfliktide puhul tuleb võimaluse korral otsuses täpselt märkida summa, mida tuleb töötajale maksta või temalt nõuda.

§ 17. Hindamis-konfliktkomisjoni asjaajamist (protokollide säilitamist, ärakirjade väljaandmist, asjaosalistele isikutele teadete saatmist jne.) teostab ettevõtte, asutise või majapidamise administratsioon omal kulul.

§ 18. Hindamis-konfliktkomisjonides lahendatakse töökonfliktid ainult poolte (töötajate esindajate ja palkaja esindajate) kokkuleppel. Komisjoni otsused omandavad kohusliku jõu pärast nende allakirjutamist vastava istungi juhataja ning sekretäri poolt.

§ 19. Hindamis-konfliktkomisjonide otsused, millega kinnitatakse palkaja seadusevastased korraldused, on tühised ja ei vabasta viimast vastavatel juhtudel vastutusest kriminaal-, distsiplinaar- või tsiviilkorras.

§ 20. Asjade arutamisel hindamis-konfliktkomisjonis avastatud palkaja seadusevastastest tegudest, mis sisaldavad kuritegeliku ebamajanduslikkuse, kasuhimu, omavoli või kahjurliku tegevuse tunnuseid, samuti süstemaatiliselt töökaitse eeskirjade rikkumistest palkaja poolt, on hindamis-konfliktkomisjoni töötajate pool kohustatud teatama ametiühingu kaudu komitee prokuratuurile.

4. Järelevalve hindamis-konfliktkomisjonide otsuste üle.

§ 21. Hindamis-konfliktkomisjonide otsused on lõplikud ja ei kuulu sisuliselt uuesti arutamisele. Neid otsuseid võivad tühistada ainult tööorganid järelevalve korras.

§ 22. Järelevalve korras võib tühistada hindamis-konfliktkomisjonide otsuseid ainult järgmistel juhtudel:

a) kui need otsused halvendavad seaduslikkude eeskirjade või kollektiivlepingutega ettenähtud töötingimusi;
b) kui need otsused ületavad seaduslikkude eeskirjade või kollektiivlepingutega ettenähtud maksimaalnorme;
c) hindamis-konfliktkomisjonide moodustamise, kompetentsi piiride ja nende asjaajamiskorra kohta käivate eeskirjade rikkumisel, kui see rikkumine võis otsust oluliselt mõjutada;
d) võltsitud dokumentide ja valeandmete otsuse aluseks võtmisel, kui need asjaolud on kindlaks tehtud kriminaal- või tsiviilkohtu või muude vaieldamatute tõendustega;
e) asjaolude avastamisel, millised jäid asja otsustamisel hindamis-konfliktkomisjonile teadmatuks, kuid millised on olulised asja õigeks otsustamiseks;
f) kui hindamis-konfliktkomisjonis on tehtud otsus asjas, mis on kohtus arutusel või on juba kohtu poolt otsustatud.

§ 23. Töökoja (tsehi) hindamis-konfliktkomisjoni otsuste peale võib järelevalve korras kaevata ettevõtte, asutise või majapidamise hindamis-konfliktkomisjonile.

Ettevõtte, asutise või majapidamise hindamis-konfliktkomisjoni, samuti ka viimase poolt tühistamata jäetud töökoja (tsehi) hindamis-konfliktkomisjoni otsuse peale võib järelevalve korras kaevata vastavale koosseisulisele tööinspektorile.

Ametiühingute keskjuhatuste tööinspektorite otsuste peale võib järelevalve korras kaevata ametiühingu keskjuhatusele. Jaoskonna tööinspektorite

otsuste peale võib järelevalve korras kaevata EAÜKN Töökaitse Osakonna peainspektorile ja viimase otsuste peale EAÜKN Presiidiumile.

§ 24. Ametiühingute keskjuhatuste ja EAÜKN Presiidiumi otsused neis asjus on lõplikud ja nende peale ei saa edasi kaevata.

§ 25. Avaldusi järelevalve korras hindamis-konfliktkomisjonide otsuste tühistamise kohta võivad pooled anda 14 päeva jooksul, arvates tehtud otsuse kohta teate saamise päevast.

Sama tähtaja jooksul võivad pooled järelevalve korras anda avaldusi tööorganite nende otsuste tühistamise kohta, mis tehtud järelevalve korras hindamis-konfliktkomisjonide otsuste läbivaatamisel.

§ 26. Töökoja (tsehi) hindamis-konfliktkomisjonide otsuste peale esitatud kaebused tuleb läbi vaadata ettevõtte, asutise või majapidamise hindamis-konfliktkomisjonides 2 päeva jooksul.

Ettevõtte, asutise või majapidamise hindamis-konfliktkomisjoni otsuste peale teistele organitele (tööinspektorid, EAÜKN Töökaitse Osakonna peainspektor, ametiühingute keskjuhatused, EAÜKN Presiidium) esitatud kaebused tulevad läbi vaadata 3 päeva jooksul.

§ 27. § 23 ettenähtud tööorganid võivad omal algatusel ilma poolte avalduseta järelevalve korras tühistada hindamis-konfliktkomisjonide otsuseid tingimusel, kui vastava otsuse tegemise päevast ei ole möödunud üle 3 kuu.

§ 28. Hindamis-konfliktkomisjoni otsuse tühistamise puhul võib tööorgan saata asja uuesti arutamiseks samasse hindamis-konfliktkomisjoni või vastavasse rahvakohtusse.

§ 29. Avalduse esitamine hindamis-konfliktkomisjoni otsuse tühistamiseks järelevalve korras ei pane selle otsuse täitmist seisma, välja arvatud juhud, kui järelevalveorgan tunnistab otsuse täitmise seismapaneku tarvilikuks.

§ 30. Juhul, kui hindamis-konfliktkomisjoni otsus on tühistatud järelevalve korras, võib tühistatud otsuse põhjal töötajale väljamakstud summasid temalt tagasi nõuda ainult sel juhul, kui tühistatud otsus põhjenes töötaja poolt esitatud võltsitud dokumentidel või tema poolt antud valeandmetel.

§ 31. Prokuratuuri järelevalvet hindamis-konfliktkomisjonide ja nende otsuste üle järelevalvet teostavate tööorganite tegevuse üle teostatakse ainult üldise tööorganite tegevuse järelevalve korras.

Tööorganite otsuste vastu hindamis-konfliktkomisjonide otsuste puhul võib prokuratuur esitada protesti kõrgemalseisvasse tööorganisse ainult otsuse ilmse seadusvastasuse puhul, või kui prokuratuuri arvates on oluliselt rikutud riigi või töötajate huvisid.

5. Hindamis-konfliktkomisjonide otsuste täitmine.

§ 32. Hindamis-konfliktkomisjonide otsused viiakse nende mittetäitmise korral täide sundkorras vastava tööinspektori poolt väljaantud tunnistuse alusel.

§ 33. Kui hindamis-konfliktkomisjoni otsuses on täpselt määratud töötajale kuuluv rahasumma, annab vastav tööinspektor soovi korral selle kohta tunnistuse, millel on täitelehe jõud.

Ei ole hindamis-konfliktkomisjoni otsuses töötajale kuuluv rahasumma täpselt määratud, siis tuleb vastavalt tööinspektorilt võtta tunnistus hindamis-konfliktkomisjoni seesuguse otsuse kohta ja lasta vastaval rahvakohtul summa suurus kindlaks määrata. Rahvakohus ei või sel juhul asuda arutama, kas töötajal on õigust nimetatud summa saamiseks või mitte, vaid peab piirduma ainult summa suuruse kindlaksmääramisega.

§ 34. § 32 tähendatud tunnistuste väljaandmisel otsustavad tööinspektorid ühtlasi palkaja kriminaalvastutusele võtmise küsimuse hindamis-konfliktkomisjoni otsuse täitmata jätmise pärast VNFSV Kriminaalkoodeksi § 134 alusel.

6. Töökonfliktide lahendamine rahvakohtutes.

§ 35. Avalduste esitamiseks rahvakohtutele töökonfliktide arutamiseks määratakse järgmised tähtajad:

a) vallandamise asjus, samuti kõigis teistes asjades juhtudel, mis näidatud § 7 p. a ja b — 14 päeva;

b) kõigil teistel juhtudel — 3 kuud.

§ 36. § 35 näidatud tähtajad arvutatakse:

a) hindamis-konfliktkomisjonis mittearutatud vallandamisasjus — töötajaile lõpparve esitamise päevast;

b) hindamis-konfliktkomisjonis arutamisel lahendamata jäänud vallandamisasjus ja kõigis teistes hindamis-konfliktkomisjonis lahendamata jäänud asjus — päevast, millal teatati otsuse mittesaavutamisest;

c) kõigis asjus, milles hindamis-konfliktkomisjoni poolt on tehtud otsus, kuid tühistatud järelevalve korras — hindamis-konfliktkomisjoni otsuse tühistamisest teatamise päevast.

§ 37. Rahvakohtud võivad võtta arutusele pärast § 35 näidatud tähtaegade möödumist esitatud hagiavaldusi neil juhtudel, kui tähtaeg on lastud mööduda nende poolt mõjuvaiks tunnustatud põhjustel.

§ 38. Tööasjad tulevad kõigis kohtutes arutada hiljemalt 7 päeva jooksul, arvates nende saabumisest.

§ 39. Kohtuorganid on kohustatud oma otsused töö asjus teatama pooltele ärakirjade näol 3 päeva jooksul, arvates otsuse tegemise päevast.

§ 40. Rahvakohtu otsused töötaja kasuks kindla rahalise summa sissenõudmise asjus tuleb viivitamatult täita osas, mis ei ületa töötaja ühe kuu töötasu. Ülejäänud osas võib otsuse viivitamatu täitmine leida aset ainult rahvakohtu eriotsuse põhjal.

§ 41. Töökonfliktide asjus tehtud kohtuorganite otsuste tühistamisel järelevalve korras võib nende otsuste põhjal väljamakstud summasid töötajalt tagasi nõuda tingimusel, kui tühistatud otsus põhjenes töötaja poolt esitatud võltsitud dokumentidel või tema poolt antud valeandmetel.

7. Ebaõigelt vallandatud töötajate ametisse või tööle endistamine.

§ 42. Ebaõigelt vallandatud töötajate ametisse või tööle endistamise asjad ja vastavatel juhtudel töölepingu lõpetamise asjad arutatakse kas töötajate või palkajate nõudmisel hindamis-konfliktkomisjonides ja rahvakohtutes, välja arvatud § 6 p. a ja b nimetatud asjad. Ametisse või tööle endistamise asjade arutamine hindamis-konfliktkomisjonides või rahvakohtutes toimub käesoleva määruse eeskirjade kohaselt.

§ 43. Paragrahvis 6 p. a nimetatud töötajate ametisse või tööle endistamise küsimusi arutavad ainult alluvuse korras kõrgemal seisvad organid ja isikud.

Kui § 6 p. a nimetatud töötajad on kõrgemal seisva organi või isiku poolt ametisse endistatud, võidakse nendele sunnitult töölt puudumise aja eest tasumaksmise asja arutada ka rahvakohtus.

§ 44. Paragrahvis 6 p. b nimetatud töötajate suhtes lahendatakse kõik ametisse või tööle endistamise küsimused Riigikontrolli Rahvakomissariaadi eeskirjade kohaselt.

§ 45. Kui hindamis-konfliktkomisjon või rahvakohus tunnistab tehtud vallandamise ebaõigeks, otsustab ta ühtlasi:

a) vallandatud töötaja ametisse või tööle endistamise;
b) ebaõigelt vallandatud töötajale tasu maksmise sunnitult töölt puudumise aja eest, arvates vallandamisest kuni uuele tööle asumiseni või kuni tegelikult ametisse endistamiseni, kusjuures tasu arvutatakse vallandamise kuule eelneval kalendrikuul saadud vallandatu tegelikust töötasust.

§ 46. Kui ebaõigelt vallandatud töötaja ajavahemikul vallandamisest kuni tegeliku ametisse või tööle endistamiseni või uue alalise töö saamiseni tegi palgalist tööd või sai abiraha sotsiaalkindlustuse korras, vähendatakse väljamaksmisele kuuluvat tasu teenitud või abirahana saadud summa võrra.

§ 47. Juhul, kui ebaõigelt vallandatud töötaja on juba kvalifikatsioonilt ja töötasult vastaval tööl teises ettevõttes, asutises või majapidamises, võib hindamis-konfliktkomisjon või rahvakohus piirduda ainult ebaõige vallandamise fakti konstateerimisega, otsustamata töötaja ametisse või tööle endistamist.

§ 48. Ebaõigelt vallandatud töötajale säilitatakse igal juhul kuni 1 kuu kestel õigus saada tasu töölt sunnitult puudumise aja eest, üle ühe kuu aga ainult juhtudel, kui ebaõigelt vallandatud töötaja ühe kuu jooksul, arvates vallandamise päevast, registreerus tööbüroos ja ei keeldunud mõjuvate põhjusteta pakutud tööst.

§ 49. Kui palkaja ei täida hindamis-konfliktkomisjoni või rahvakohtu otsust ebaõigelt vallandatud töötaja ametisse või tööle endistamise kohta, on nimetatud töötajal õigus saada tasu kogu töölt puudumise aja eest, mis tingitud palkaja poolt vastava otsuse mittetäitmisest, kuni tegelikult ametisse või tööle endistamiseni.

See tasu nõutakse palkajalt sisse sundkorras ilma asja teistkordse sisulise arutamiseta rahvakohtu poolt väljaantud täitelehe järgi (rahvakohtu poolt otsustatud asjade puhul) või tööinspektori poolt väljaantud täitelehe jõudu omava tunnistuse järgi (hindamis-konfliktkomisjoni poolt otsustatud asjade puhul).

§ 50. Juhul, kui hindamis-konfliktkomisjoni või rahvakohtu otsusega endistatud töötaja endises ametis on juba teine uuesti palgatud töötaja, on palkajal õigus viimast vallandada.

§ 51. Ebaõigelt vallandatud töötajate ametisse või tööle endistamise asjade rahvakohtus arutamisel võib rahvakohus omal algatusel kohustada riiklike, kooperatiivsete või ühiskondlike ettevõtete, asutiste ja majapidamiste ametiisikuid, kes teostasid ebaõige vallandamise, tasuma ettevõttele, asutisele või majapidamisele kahju, mis tekkis viimasel ebaõigelt vallandatud töötajale tasu maksmisega, eriti kui on kindlaks tehtud, et vallandamine ei toimunud tõsiste asjalikkude kaalutluste põhjal või kandis pahatahtlikku iseloomu. Nimetatud kahjutasu ei või ületada vastava ametiisiku kolme kuu töötasu.

II.

Käesolev määrus jõustub 30. päeval pärast avaldamist.

Tallinn, 27. mail 1941. Nr. 1003.

---

7. jagu.

Tööinspektsioon.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tööinspektsiooni üleandmise kohta ENSV ametiühingutele.

(Avaldatud ENSV T 3. 3. 1941, 24, 314)

Arvesse võttes, et ametiühingute põhimiseks ülesandeks töökaitse alal on riigi poolt ametiühingute peale pandud kontrolli teostamine töökaitseseaduste täitmise üle majanduslikkude organisatsioonide poolt (julgeoleku tehnika, tööaeg, puhkepäevad, spetsiaalrõivastise ja -jalatsite normid) ja võitlus bürokraatlikkude moonutamistega sellel alal, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Üle anda tööinspektsioon Töö Rahvakomissariaadi alluvusest Eesti NSV ametiühingute alluvusesse.

2. Teha Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogule ülesandeks organiseerida ametiühingulistes organisatsioonides töökaitse- ja kaitsetehnika osakonnad eelarves ettenähtud riikliku sotsiaalkindlustuse summade arvel.

3. Töö Rahvakomissariaadil üle anda ja Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogul vastu võtta tööinspektsioon ühe kuu jooksul.

4. Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogul tasuda Töö Rahvakomissariaadile 1. jaanuarist 1941 kuni üleandmise päevani tööinspektsiooni ülalpidamiseks tema poolt kulutatud summad.

Tallinn, 21. veebruaril 1941. Nr. 297.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tööinspektsiooni kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 4. 1941, 45, 694)

§ 1. Järelevalve selle kohta, et eranditult kõik asutised, ettevõtted, majapidamised ja isikud täidaks töökaitse eeskirju ja korraldusi töötajate töötingimuste, tervise ja elu kaitse kohta käivas osas, pannakse tööinspektsioonile.

§ 2. Paragrahvis 1 näidatud eesmärkide teostamiseks tööinspektsiooni organid:

a) külastavad igal päeva ja öö ajal kõiki neile alluvaid ettevõtteid, asutisi ja majapidamisi ning kõiki kohti, kus tehakse tööd, samuti ka kõiki nende juures tööliste tarbeks olevaid asutisi (korterid, haiglad, lastesõimed, saunad jms.);

b) nõuavad ettevõtete, asutiste ja majapidamiste valdajatelt ja juhatajatelt tarvilikke seletusi kui ka kõigi vajalike raamatute, dokumentide ja andmete esitamist;

c) avaldavad oma seisukohta ettevõtete või nende osade avamise lubatavuse suhtes;

d) teevad riiklikele, ühiskondlikele ja eraasutistele, ettevõtteile, majapidamisile ja isikuile kohuslikke ettekirjutusi töökaitse alal ilmsikstulnud rikkumiste ja muude puuduste kõrvaldamiseks;

e) võtavad vastutusele administratiiv- ja kohtukorras töötajate töötingimuste, elu ja tervise kaitseks antud eeskirjade, korralduste ja muude nõukogude võimu aktide mittetäitmise eest.

§ 3. Peale eelmises paragrahvis näidatud vahendite on tööinspektsiooni organitel õigus võtta tarvitusele erakorralisi vahendeid otseselt tööliste elu ja tervist ähvardavate tingimuste kõrvaldamiseks, kuigi nende abinõude tarvitusele võtmine ei ole ette nähtud eriseadustes, määrustes, juhendites või korraldustes.

§ 4. Ühtki ettevõtet ei või avada, käiku lasta või teise hoonesse üle viia ilma tööinspektsiooni loata.

§ 5. Tööinspektsiooni teostavad Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogu Töökaitse Osakonna peainspektor, ametiühingute keskjuhatuste tööinspektorid, jaoskonna tööinspektorid ja nende asetäitjad ning tehnilised inspektorid ja sanitaarinspektorid.

Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogu Presiidium määrab käitiste liigid, mis alluvad ametiühingute keskjuhatuste tööinspektoritele ja tööinspektsiooni jaoskonna piirid.

§ 6. Ametiühingute keskjuhatuste tööinspektorid valitakse keskjuhatuste poolt ja kinnitatakse ENSV Ametiühingute Kesknõukogu poolt. Töökaitse Osakonna ja jaoskonna tööinspektorid valitakse ENSV Ametiühingute Kesknõukogu poolt.

§ 7. Töökaitse Osakonna, ametiühingute keskjuhatuste ja jaoskonna inspektorite ülesandeks on ühiskondlike tööinspektorite töö juhtimine ja instrueerimine.

§ 8. Ametiühingute keskjuhatuste inspektorite korralduste ja trahvi otsuste peale võib kaevata ametiühingu keskjuhatusele, jaoskonna inspektorite otsuste peale ENSV Ametiühingu Kesknõukogu Töökaitse Osakonna peainspektorile ja Töökaitse Osakonna inspektorite otsuste peale ENSV Ametiühingute Kesknõukogu Presiidiumile. Ametiühingute keskjuhatuste ja ENSV Ametiühingute Kesknõukogu Presiidiumi otsused neis asjus on lõplikud ja nende peale ei saa edasi kaevata.

§ 9. Administratiivtrahve määravad ENSV Ametiühingute Kesknõukogu Töökaitse Osakonna peainspektor, tehniline inspektor ja sanitaarinspektor suuruses kuni 100 rubla, ametiühingute keskjuhatuste ja jaoskonna inspektorid suuruses kuni 25 rubla.

§ 10. Administratiivtrahvi määramise otsuseid võib teha hiljemalt kahe kuu jooksul, arvates rikkumise päevast.

Kaebused trahviotsuste peale tuleb esitada 14 päeva jooksul, arvates trahvi määramise teadaande kättesaamise päevast rikkuja poolt. Kaebused panevad trahvi sissenõudmise seisma kuni otsuse tegemiseni kaebuse asjas.

Kaebused trahviotsuste peale tulevad läbi vaadata viie päeva jooksul, arvates nende saamise päevast.

§ 11. Organil, kes vaatab läbi kaebust trahvi määramise asjus, on õigus trahvimaksmisest vabastada, trahvi vähendada või suurendada § 9 määratud piirides või juhtudel, kui asjas esinevad kriminaalkuriteo tunnused, tühistada tehtud otsus ja asi üle anda kohtuliku uurimise organitele.

§ 12. Trahv tuleb tasuda kümne päeva jooksul, arvates trahviotsuse kättesaamise päevast.

Trahviotsuse peale edasikaebamise korral tuleb trahv tasuda kümne päeva jooksul, arvates selle organi, kellele edasi kaevati, otsuse kättesaamise päevast.

§ 13. Trahv tasutakse trahvi määranud inspektori poolt näidatud sotsiaalkindlustuse punkti või ametiühingu sotsiaalkindlustuse osakonda või nende jooksvale arvele panga kohalikus osakonnas. Maal võib trahvi tasuda valla täitevkomiteele, kes saadab selle edasi näidatud kohta.

§ 14. Kui trahvitu keeldub trahvi tasumast, toimetavad selle sundsissenõudmist miilitsaorganid, maal aga valla täitevkomiteed, kes sissenõutud summa saadavad edasi § 13 korras näidatud kohta.

Kui sissenõudmine pööratakse trahvitu töötasule, saadavad trahvi määranud organid oma trahviotsuse vastava ettevõtte või asutise administratsioonile, kes peab trahvitu töötasust trahvi kinni ja saadab selle edasi § 13 korras näidatud kohta. Sissenõudmiste pööramisel töötasule tuleb kinni pidada maksude sissenõudmiseks määratud korrast.

§ 15. Eeskirjade rikkumiste puhul sotsialistliku sektori ettevõtteis, asutisis ja majapidamisis võetakse vastutusele ametiisik, kes oma vahetu tegevuse või tegevusetusega sooritas rikkumise.

Määratud trahvi kandmine ettevõtte või asutise arvele on keelatud.

Tallinn, 4. aprillil 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus ühiskondlike tööinspektorite kohta.

(Avaldatud ENSV T 3. 3. 1941, 24, 312)

Avaldada eestikeelses tõlkes teadmiseks ja kohaldamiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 30. juunist 1931 Ühiskondlikest tööinspektoritest (LSKK 1931, 42, 289) ja NSV Liidu Töö Rahvakomissari poolt 10. augustil 1931 kinnitatud Põhialused ühiskondlike tööinspektorite kohta (Töö RK Teataja 1931, 25).

Tallinn, 19. veebruaril 1941. Nr. 265.

Lisa nr. 1
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
19. veebruari 1941 määruse nr. 265
juurde.

Ühiskondlikest tööinspektoritest.

NSV Liidu RKN määrus 30. juunist 1931.

Selleks, et paremaks muuta tööd töökaitse ja kaitsetehnika alal vahetult tootmises ja tugevdada tööliskonna kontrolli tööseaduste elluviimisel, NSV Liidu RKN määrab:

1. Kõigis riigi ettevõtteis, transpordis, ehitustöödel ja sovhoosides nimetatakse ühiskondlikud tööinspektorid. Nende töö juhtimine pannakse riiklikele tööinspektoritele.

2. Ühiskondlikud tööinspektorid nimetatakse ametiühingute vabriku-tehase ja kohalike komiteede poolt ametiühingutesse kuuluvate ja administratiivmajanduslikus ametis mitteseisvate lööktööliste ja insener-tehnilise personaali hulgast üheks aastaks vabatahtlikkuse alusel.

3. Ühiskondlikud tööinspektorid annavad süstemaatiliselt aru oma tööst vabriku-tehase ja kohalikele komiteedele ja riiklikele tööinspektoritele.

4. Ühiskondlikul tööinspektoril on oma ettevõtte piires õigus:

a) külastada igal päeva ja öö ajal kõiki ettevõtte tsehhe, osakondi ja töid, samuti tema juures asuvaid ruume töötajate teenimiseks (saunad, söögimajad, ühiseluruumid, ambulatooriumid jne.);
b) teostada järelevalvet Tööseaduste koodeksi, kesk- ja kohalike võimuorganite määruste ja korralduste, kollektiivlepingute ja sisekorramääruste täitmise üle töökaitse ja kaitsetehnika kohta käivas osas;
c) võtta osa töökaitse ja kaitsetehnika kavade koostamisest ja väljatöötamisest;
d) nõuda administratsioonilt töökaitsesse ja kaitsetehnikasse puutuvaid vajalikke seletusi, raamatuid, dokumente ja teisi andmeid;
e) anda tööinspektorite kaudu või enne nendega kokku leppides ettevõtte administratsioonile kohustuslikke ettekirjutisi kehtivate töökaitse ja kaitsetehnika eeskirjade rikkumiste kõrvaldamiste kohta;
f) kokkuleppel tööinspektsiooniga võtta kehtiva seadusandluse alusel tööseaduste rikkumise eest vastutusele.

5. Ühiskondlikud tööinspektorid sooritavad oma töö tasuta ühiskondliku koormatuse korras väljaspool tööaega.

6. Eeskujuliku töökorralduse eest töökaitse ja kaitsetehnika alal pannakse kehtima ühiskondlikele tööinspektoritele preemiate maksmine preemiafondist.

7. Määrustiku käesoleva määruse kohaldamiseks annab NSV Liidu Töö RK kokkuleppel ÜAÜKN-ga.

Lisa nr. 2
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
19. veebruari 1941 määruse nr. 265
juurde.

Põhialused ühiskondlike tööinspektorite kohta.

Kinnitatud NSVL Töö Rahvakomissari poolt 10. augustil 1931 nr. 226.

I. Ühiskondlike tööinspektorite ülesanded.

1. Rahvamajandusliku plaani täitmine ja töökaitse ning tööohutustehnika parandamine käitistes nõuab töökaitse-organeilt nende töö ümberkorraldamist töökaitse ja tööohutustehnika seaduste käitistes elluviimise järelevalve alal.

Üheks ümberkorralduse vormiks on ühiskondlike tööinspektorite kaadri loomine kõigis riiklikes tootmis-ettevõtteis, transport- ja ehitusalal ning sovhoosides.

2. Ühiskondlike tööinspektorite ülesandeks nende ettevõtete piirides on järelevalve teostamine töökaitsesse ja tööohutustehnikasse puutuvas osas Tööseaduste koodeksi eeskirjade, kesk- ja kohalike võimuorganite määruste ning korralduste, kollektiivlepingute ja sisekorra eeskirjade täitmise järele ettevõtte või majandi administratsiooni poolt (võitlus tööõnnetustega, kaisetõkete paremasse seisukorda viimine, kaitseseadmete, eri- ja tööriietuse õige kasutamine, ruumide ja töökoha puhtuse kindlustamine jne.).

II. Ühiskondlike inspektorite valimise kord.

3. Ühiskondlikke inspektoreid valivad välja käitiste komiteed vabatahtlikus korras ühe aasta peale ametiühingu liikmeks olevate ja käitiste tööd hästi tundvate lööktööliste ja insener-tehniliste töötajate hulgast.

Ühiskondlikeks inspektoreiks ei või olla isikud administratiiv-majanduslikest ametitest ega töötajad administratiiv-tehnilisest personaalist, keda administratsioon on määranud abinõude teostamiseks töökaitse ja tööohutustehnika alal.

4. Inspektorite arvu igas ettevõttes, töökojas (tsehis) või majandis määravad kindlaks käitiste komiteed kokkuleppel rajooni tööinspektoriga, olenevalt ettevõtte, töökoja (tsehi) või majandi töömahust, kuid mitte alla ühe inspektori töökoja (tsehi), vahetuse jne. peale.

5. Ühiskondliku inspektori vallandamine, samuti tema üleviimine teise ettevõttesse on lubatav ainult käitise komitee ja rajooni tööinspektori nõusolekul.

6. Ühiskondlike inspektorite ettevalmistuseks ja kvalifikatsiooni tõstmiseks korraldatakse vajadust mööda erikursusi.

III. Ühiskondlike inspektorite õigused.

7. Järelevalve teostamiseks töökaitse ja tööohutustehnika ala seadlusandluse elluviimise järele on ühiskondlikul inspektoril õigus oma käitise piirides:

a) väljaspool oma tööaega käia igal ajal, päeval ja öösel oma ettevõtte või majandi kõigis töökodades (tsehhides), osakondades ning kõigi tööde juures, samuti töötajate teenindamiseks olevais ruumides (saunad, söögiruumid, ühiselumajad, ambulatooriumid jne.);
b) nõuda administratsioonilt töökaitsesse ja tööohutustehnikasse puutuvaid vajalikke seletusi, raamatuid, dokumente ja muid andmeid;
c) anda rajooni tööinspektori kaudu või eelneval kokkuleppel viimasega administratsioonile kohuslikke ettekirjutusi töökaitse ja tööohutustehnika seatud eeskirjade rikkumiste kõrvaldamiseks;
d) kokkuleppel rajooni tööinspektoriga võtta administratsiooni kehtivate seaduste alusel vastutusele tööseaduse rikkumise eest;
e) võtta osa töökaitse ja tööohutustehnika ala plaanide koostamisest.

8. Kõik kaebused ühiskondliku inspektori otsuste ja tegevuse peale saadetakse rajooni tööinspektorile.

IV. Ühiskondlike inspektorite kohustused.

9. Ühiskondlike inspektorite kohuseks nende ettevõtte piirides on:

a) valvata töökaitsesse ja tööohutustehnikasse puutuvas osas Tööseaduste koodeksi, kesk- ja kohalike võimuorganite, kollektiivlepingute ja sisekorra eeskirjade täieliku ja õigeaegse elluviimise järele;
b) organiseerida sotsialistlikku võistlust ettevõtte, töökoja (tsehi), osakonna jne. töötajate vahel töökaitse ja tööohutustehnika küsimuste alal;
c) võtta osa plaanide koostamisest töökaitse ja tööohutustehnika ala krediteerimiste kohta (art. 7 p. e) nende võtmiseks tööstus-finantsplaani, taotelles krediteeritud summade õigeaegset ja täielikku kulutamist määratud otstarbeks;
d) tutvustada töölisi tööohutustehnika ja tööstustervishoiu alal kehtivate eeskirjadega, tõmmates kaasa sellele tööle käitise insener-tehnilisi töötajaid;
e) valvata eri- ja tööriietuse ning kaitseseadmete reeglipärase ja õigeaegse väljaandmise ning kasutamise järele, samuti nende nõudmise reeglipärase ja õigeaegse esitamise järele.

10. Töökaitse ja tööohutustehnika seaduste administratsiooni poolt mittetäitmise juhtudel ühiskondlik inspektor koostab akti ja seatud korras (art. 7 p. c) annab administratsioonile ettekirjutuse ilmnenud puuduste kõrvaldamiseks määratud tähtaegadel, kontrollides pärast selle ettekirjutuse täitmist.

Ettekirjutuse mittetäitmisest administratsiooni poolt teatab ühiskondlik inspektor rajooni tööinspektorile vastavate mõjutus-abinõude tarvituselevõtmiseks.

V. Ühiskondlike inspektorite töö kord.

11. Ühiskondlikud inspektorid täidavad oma kohuseid ühiskondliku töö korras tööst vabal ajal, eritasuta, kusjuures nad on maksimaalselt vabastatud kõigist muudest ühiskondlikest töödest.

Töökaitse ja tööohutustehnika ala töö eeskujuliku korraldamise eest ühiskondlikke inspektoreid premeeritakse premeerimisfondist.

12. Oma ettevõtte piirides ühiskondlikud inspektorid:

a) määravad endale kohuslikud valvekorrad avalduste ja kaebuste vastuvõtmiseks töötajailt, selgituste andmiseks jne. ning teevad teatavaks kõigile töötajaile valvekorra päevad, kellaajad ja koha;
b) käivad korrapäraselt ettevõtete töökodades (tsehhides) ja osakondades, kuhu nad on töötamiseks määratud, valvates töökaitse ja tööohutustehnika seisukorra järele.

13. Ühiskondlikud inspektorid töötavad tihedas kontaktis professionaalsete (kutseliste) organisatsioonidega ja tööohutustehnika bürooga.

14. Ühiskondlike inspektorite töö juhtimine ja nende instrueerimine pannakse rajoonide tööinspektorite peale.

15. Rajoonide tööinspektorid on kohustatud kokku kutsuma ühiskondlikke inspektoreid mitte harvem kui kord kuus nende instrueerimiseks ja tutvustamiseks uue seadusandlusega töökaitse ja tööohutustehnika alal, samuti neid varustama vastava kirjandusega.

16. Ühiskondlikud inspektorid annavad süstemaatiliselt aru oma tööst käitise komiteele ja rajooni tööinspektorile.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tööõnnetuste registreerimise juhendi kinnitamise ja Tootmisega seotud õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise määruse teadmiseks ja täitmiseks avaldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 1. 1941, 4, 57)

I.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Töö Rahvakomissari juhend tööõnnetuste registreerimise kohta.

2. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu (ÜAÜKN) Presiidiumi poolt 8. septembril 1939 kinnitatud Tootmisega seotud õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise määrus (ÜAÜKN büll. nr. 12 — 1939) eestikeelses tõlkes.

II.

Eesti NSV Töö Rahvakomissari juhend tööõnnetuste registreerimise kohta ja Tootmisega seotud õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise määrus võtta kohaldamisele arvates 1. jaanuarist 1941.

Tallinn, 7. jaanuaril 1941. Nr. 22.

Eesti NSV Töö Rahvakomissari juhend tööõnnetuste registreerimise kohta.

I. Erasektoris juhtunud õnnetusjuhtumite registreerimine ja arvele võtmine.

§ 1. Tootmisega seotud õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise määruses ettenähtud korras on kohustatud tööõnnetusi registreerima ja arvele võtma ka kõik eratööandjad, nagu põllupidajad, käsitööstusettevõtjad, veonduskäitiste pidajad, kaubanduslikkude ettevõtete pidajad, ehitusettevõtjad, majateenijate pidajad jne.

Õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise kord ei ole kehtiv tööndusliikkude kooperatiiv-artellide, põllumajanduslikkude ja kalanduslikkude kolhooside liikmetega juhtunud tööõnnetuste kohta.

Tööndusliikkude kooperatiiv-artellide, põllumajanduslikkude ja kalanduslikkude kolhooside palgaliste isikutega juhtunud tööõnnetused kuuluvad registreerimisele õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise korras.

§ 2. Erasektoris vastutus õnnetusjuhtumite täieliku ja õigeaegse registreerimise ja arvele võtmise eest lasub tööandjal, kes on kohustatud ka alla kirjutama õnnetusjuhtumi kohta koostatud akti (vorm nr. 1) ja veerandaasta-aruande õnnetusjuhtumite kohta (vorm nr. 2).

Käitise või töö asukohast eemaloleku ajaks on eratööandja kohustatud nimetama enda asetäitja, kelle peal tööandja eemaloleku ajal lasuvad tööandja kohustused ja vastutus õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise suhtes.

§ 3. Eratööandjate juures töötavate isikutega juhtunud tööõnnetuste kohta koostatud aktid (vorm nr. 1), aruanded (vorm nr. 2) ja teatised (vorm nr. 3) on nende koostajad kohustatud esitama üldises korras ja tähtaegadel ametiühingu komiteede asemel E. Ametiühingute Kesknõukogu kindlustuspunktidele.

II. Õnnetusjuhtumitest tööinspektsioonile teatamine.

§ 4. Ühe eksemplari Tootmisega seotud õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise määruse §§ 13—14 korras koostatud aruandest on ettevõtte administratsioon või eratööandja kohustatud saatma ka Töö Rahvakomissariaadi vastava jaoskonna tööinspektorile.*)

§ 5. Avariidest, rasketest ja surmaga lõppenud tööõnnetustest tuleb igal juhul teatada telefoni, telegraafi või käskjala läbi ka vastava jaoskonna tööinspektorile.

§ 6. Kui teatise juurdlusest surmaga lõppenud õnnetusjuhtumi kohta (vorm nr. 3) koostab vabriku-tehase või kohalik komitee, siis on vabriku-tehase või kohalik komitee kohustatud kolme päeva jooksul pärast kannatanu surma saatma sellest teadaandest ühe eksemplari ka vastava jaoskonna tööinspektorile.*)

§ 7. Jaoskonna tööinspektorid esitavad neile saadetud aktid tootmisega seotud õnnetusjuhtumite kohta (vorm nr. 1) Töö Rahvakomissariaadile järgmise kuu 5. päevaks; veerandaasta koondatud aruanded tootmisega seotud õnnetusjuhtumite kohta (vorm nr. 2) aruande veerandaastale järgneva kuu 25. päevaks; teatised juurdlustest surmaga lõppenud õnnetusjuhtumite üle (vorm nr. 3) kolme päeva jooksul arvates teatise koostamisest või vabrikutehase või kohalikult komiteelt saamisest ja andmed surmaga lõppenud õnnetusjuhtumitest (vorm nr. 4) järgneva kuu 5. päevaks.*)

Tootmisega seotud õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise määrus.

Kinnitatud ÜAÜKN Presiidiumi poolt 8. septembril 1939.

I. Üldmäärused.

1. Käesoleva määruse alla kuuluvad tööstus, transport, ehitustööd, sovhoosid, masina-traktorijaamad ja töökojad, autokolonnid, metsaülestöötamise tööd, metsaparvetus ja kõik tootmise ettevõtted teistes rahvamajanduse harudes.

2. Registreerimisele käesoleva määruse korras kuuluvad kõik õnnetusjuhtumid, mis tekkisid tööliste ja teenijatega seoses nende tööga tootmise juures ja mis tekitasid töövõime kaotuse vähemalt üheks tööpäevaks.

Arvele võtmisele kuuluvad nimetatuist need õnnetusjuhtumid, mis tekitasid üle kolme tööpäeva kestnud töövõime kaotuse.

3. Vastutus õnnetusjuhtumite täieliku ja õigeaegse registreerimise ja arvele võtmise eest lasub meistril, tsehi ülemal ning ettevõtte peainseneril.

4. Kontroll õnnetusjuhtumite täieliku ja õigeaegse registreerimise ning arvele võtmise üle pannakse vabrikute-tehaste komiteedele ning tööinspektoritele.

5. Süüdlased käesoleva määruse rikkumises võetakse distsiplinaarsele, administratiivsele või kohtulikule vastutusele kooskõlas kehtiva seadusandlusega.

II. Õnnetusjuhtumite registreerimine.

6. Igast õnnetusjuhtumist, mis seotud tootmisega ja mille järeldusel kannatanu lahkub töökohalt, on kannatanu ise või õnnetusjuhtumi lähim tunnistaja kohustatud viivitamata teatama meistrile või tsehi ülemale.

Teada saades õnnetusjuhtumist, meister teatab sellest viivitamata tsehi ülemale.

7. Selle tsehi ülem, kus oli õnnetusjuhtum, on kohustatud tööpäeva kestel sellest teatama ettevõtte peainsenerile ja vabriku-tehase komiteele.

8. Iga õnnetusjuhtumi puhul, mis on seotud tootmisega ja kutsunud välja töövõime kaotuse vähemalt üheks tööpäevaks, tsehi ülem on kohustatud 24 tunni jooksul:

a) juurdlema õnnetusjuhtumi põhjusi;
b) koostama õnnetusjuhtumi üle akti 4 eksemplaris vorm N-1 (lisa 1) järgi, täites temas punktid 1 kuni 14, viimane kaasa arvatud.

9. Pärast akti koostamist tsehi ülem annab aktist viivitamata a) ettevõtte peainsenerile; b) vabriku-tehase komiteele; v) tööinspektorile, — igaühele ühe eksemplari.

*) Muudetud ENSV RKN määrusega tööõnnetuste registreerimise juhendi kinnitamise kohta (ENSV T 1941, 38, 572).

10. Ettevõtte peainsener on akti saades kohustatud kindlustama, et akti p. 14 näidatud abinõud põhjuste kõrvaldamiseks, mis tekitasid õnnetusjuhtumi, teostataks.

Tähtaegade möödumisel, mis on määratud nende abinõude läbiviimiseks, ettevõtte peainsener ja vabriku-tehase komitee kontrollivad nende tegelikku teostamist. Kontrollimise tulemused kantakse akti p. 15 all ning kirjutatakse ühiselt alla ettevõtte peainseneri ja vabriku-tehase komitee esimehe poolt.

11. Õnnetusjuhtumist tekkinud ajutise töövõimetuse lõppemisel ettevõtte administratsioon täidab akti p. 16 — õnnetusjuhtumi lõpptulemusist. See punkt täidetakse töövõimetus-lehtede põhjal, mis hoitakse ettevõtte arve-jaoskonnas. Akti p. 16 kirjutab alla ettevõtte peainsener.

12. Kui ettevõttes oli õnnetusjuhtum töölise või teenijaga, kes oli komandeeritud teise majandusliku organisatsiooni poolt (monteerimise, laadimise jne. töödeks), siis see õnnetusjuhtum registreeritakse ja võetakse arvele ettevõttes, kus ta tekkis, misjuures aktis näidatakse organisatsioon, kes kannatanu oli komandeerinud.

Akti ärakiri saadetakse ettevõtte administratsiooni poolt kannatanu alalisse töökohta — administratsioonile ja vabriku-tehase või kohalikule komiteele.

III. Õnnetusjuhtumite arvele võtmine.

13. Aktide põhjal koostab ettevõtte administratsioon veerandaasta „Aruande õnnetusjuhtumeist, mis seotud tootmisega" — vorm N-2 järgi (lisa 2).

Sellesse aruandesse kantakse ainult need tootmisega seotud õnnetusjuhtumid, mis tekitasid üle kolme tööpäeva kestnud töövõime kaotuse.

Aruande kirjutab alla ettevõtte peainsener.

14. Hiljemalt 10-dal kuupäeval aruande veerandaastale järgneval kuul ettevõtte administratsioon suunab aruandest: a) kõrgemal seisvale majanduslikule organisatsioonile: trustile või peavalitsusele (glavk'ile) (või Rahvakomissariaadile, kui käitis allus temale vahetult); b) vabriku-tehase komiteele; v) kõrgemal seisvale ametiühingulisele organisatsioonile: ametiühingu oblasti või keskkomiteele — igaühele ühe eksemplari.

Märkus. Kui lähemaks kõrgemal seisvaks ametiühinguliseks organisatsiooniks on ametiühingu rajooni komitee, siis saadetakse aruanne ametiühingulisel joonel (p. v) temale.

15. Esitatud aruannete alusel koostatakse vorm N-2 järgi ja esitatakse kõrgemal seisvatele majanduslikkudele ja ametiühingulistele organisatsioonidele veerandaasta koondatud aruanded tootmisega seotud õnnetusjuhtumeist.

Veerandaasta koondatud aruanded esitatakse: a) trustide poolt peavalitsustele (glavk'idele) ja peavalitsuste (glavk'ide) poolt Rahvakomissariaatidele; b) ametiühingute oblastite komiteede poolt keskkomiteedele ja keskkomiteede poolt — Üleliidulisele Ametiühingute Kesknõukogule.

Veerandaasta koondatud aruannete esitamise tähtajad ja kord määratakse: majanduslikkude organisatsioonide jaoks — Rahvakomissariaatide poolt, ametiühinguliste organisatsioonide jaoks — Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu poolt.

IV. Avarii-, raskete ja surmaga lõppenud õnnetusjuhtumite registreerimine ja arvele võtmine.

16. Registreerimisele ja arvele võtmisele käesoleva (IV) alajaotuse korras kuuluvad erandita kõikides ettevõtetes ja asutistes järgmised õnnetusjuhtumid, mis seotud tööga:

a) avarii-õnnetusjuhtumid — kui õnnetusjuhtum tekkis üheaegselt kolme või rohkem töötajaga;
b) rasked õnnetusjuhtumid, mis põhjustavad invaliidsuse;
v) surmaga lõppenud õnnetusjuhtumid.

17. Avarii-, raske või surmajuhtumiga lõppenud õnnetusjuhtumi korras tsehi või selle osakonna ülem, kus oli õnnetusjuhtum, on kohustatud viivitamata sellest teatama telefoni teel või käskjalaga ettevõtte peainsenerile või ettevõtte või asutise juhatajale, samuti ka vabriku-tehase või kohalikule komiteele.

18. Ettevõtte peainsener või ettevõtte või asutise juhataja, saades teatise avarii-, raskest või surmaga lõppenud õnnetusjuhtumist, on kohustatud sellest viivitamata teatama telegraafi või telefoni teel või käskjalaga kõrgemal seisvale majanduslikule organisatsioonile [trustile või peavalitsusele (glavk'ile) või Rahvakomissariaadile] ja tööinspektorile.

Kui alul teatati õnnetusjuhtumist, kui raskest, aga mõne aja pärast kannatanu suri (õnnetusjuhtumi juures saadud vigastusest), siis ettevõtte peainsener või ettevõtte või asutise juhataja on kohustatud täiendavalt teatama kannatanu surmast.

19. Inimohvritega avariide ja hulgaliste mürgistuste puhul ettevõtte või asutise juhataja on kohustatud sellest viivitamata teatama telegraafi või telefoni teel kõrgemal seisvatele majanduslikkudele ja ametiühingulistele organisatsioonidele: trustile, peavalitsusele (glavk'ile) ja Rahvakomissariaadile, ametiühingu oblasti ja keskkomiteedele ja Üleliidulisele Ametiühingute Kesknõukogule.

20. Iga avarii-, raske või surmaga lõppenud õnnetusjuhtumit peab tööinspektori (kus teda aga ei ole, seal vabriku-tehase või kohaliku komitee) poolt viivitamata juureldama.

21. Surmaga lõppenud õnnetusjuhtumi juurdluse andmete põhjal tööinspektor (kus teda aga ei ole, seal vabriku-tehase või kohalik komitee) koostab peale juurdluse akti vorm N-3 järgi teatise tööga seotud ja surmajuhtumiga lõppenud õnnetusjuhtumi juurdlusest (lisa 3).

Hiljemalt 3 päeva jooksul pärast kannatanu surma tööinspektor (kus teda aga ei ole, seal vabriku-tehase või kohalik komitee) saadab kinnises ümbrikus sellest teadaandest ametiühingute oblasti ja keskkomiteedesse, samuti ka trusti ja peavalitsuse (glavki) (või Rahvakomissariaati, kui ettevõte allub temale vahetult) — igaühele ühe eksemplari.

22. Hiljemalt 5. kuupäevaks iga kuu ametiühingute keskkomiteed saadavad Üleliidulisele Ametiühingute Kesknõukogule, peavalitsused (glavk'id) aga saadavad Rahvakomissariaatidele eelnenud kuu eest „Andmed surmaga lõppenud õnnetusjuhtumeist, mis seotud tööga" vorm N-4 järgi (lisa 4).

23. Sõltumata spetsiaalsest registreerimisest ja arvele võtmisest käesoleva alajaotuse korras, avarii-, rasked ja surmaga lõppenud õnnetusjuhtumid, mis tekkisid tootmisettevõtteis, kuuluvad üldisele registreerimisele ja arvelevõtmisele määruse § 6—15 korras.

Lisa 1.
Vorm N-1.

AKT

TOOTMISEGA SEOTUD ÕNNETUSJUHTUMI KOHTA

Nr.....

(Koostatakse tsehi ülema poolt 4 eksemplaris ja antakse tema poolt ettevõtte peainsenerile, vabriku-tehase komiteele ja tööinspektorile.)

1. Ettevõtte nimetus .....
2. Rahvamajanduse haru .....
3. Ettevõtte aadress .....
4. Kannatanu perekonna-, ees- ja isanimi .....
5. Kas mees või naine (alla kriipsutada) .....
6. Vanus .....
7. Tsehh, kus kannatanu alaliselt töötab .....
   Tabeli number .....
8. Millist tööd tegi (amet) .....
9. Staaž: a) kui kaua töötab antud töödel (ametis) selles tsehis? .....
   b) mitu aastat töötab üldse antud kutse-alal? .....
10. Õnnetusjuhtum oli kell ....., ... kuupäeval ..... kuus 19..... a., ... tundi pärast töö algust.
11. Õnnetusjuhtumi koht (osakond, tsehh, töökoda jne.) .....
12. Õnnetusjuhtumi asjaolude ja käigu üksikasjaline kirjeldus .....
    .....
13. Kas kannatanu on läbi teinud õpetuse töö ohutuist meetodeist, tehmiinimumi, instruktaaži? .....
14. Abinõude loend õnnetusjuhtumit põhjustanud asjaolude kõrvaldamiseks, ühes nende teostamise tähtaegadega .....
    .....

Juurdlus on toimetatud ja akt koostatud kell ....., ... kuupäeval ..... kuus 19..... a.

Tsehi ülem.

15. Andmed akti p. 14 ettenähtud abinõude teostamise kohta .....
    .....
    .....

Peainsener

Vabriku-tehase komitee esimees

16. Õnnetusjuhtumi lõpptulemus (näidata: asus uuesti tööle, tunnustatud invaliidsus, lõppes surmajuhtumiga) .....

Järje nr.	Diagnoos töövõimetuslehe järgi	Töölt vabastatud		Töövõimetuse päevi (tööpäevades)
		mis kuupäevast	mis kuupäevani	
1.				
2.				
3.				
	Kokku			

Peainsener

Lisa 2.
Vorm N-2.

ARUANNE

ÕNNETUSJUHTUMEIST, MIS SEOTUD TOOTMISEGA ..... VEERANDAASTAS (.....) 19..... a.

(märkida veerandaasta kuud)

1. Ettevõtte nimetus .....
2. Rahvamajanduse haru .....
3. Ettevõtte aadress: vabariik, krai, oblast ..... rajoon ..... linn küla ..... tänav ..... maja nr. ..... telefon nr. .....
4. Ametiühing .....

Aruanne koostatakse ettevõtte administratsiooni poolt. Hiljemalt 10. kuupäeval aruande veerandaastale järgnevas kuus ettevõtte administratsioon suunab: a) kõrgemal seisvale majanduslikule organisatsioonile: trustile või peavalitsusele (glavk'ile) (või Rahvakomissariaadile, kui ettevõte allub temale vahetult); b) vabriku-tehase komiteele; v) kõrgemal seisvale ametiühingulisele organisatsioonile: ametiühingu oblasti või keskkomiteele, — igaühele ühe eksemplari.

Keskmine töötajate arv nimekirjade järgi		Aruande veerandaastal olnud õnnetusjuhtumite arv, mis tekitasid üle kolme tööpäeva kestnud töövõimetuse		Kuidas jagunevad töövõimetuse kestuse järgi (tööpäevades) õnnetusjuhtumid, mille järgi aruande veerandaastal lõppes ajutine töövõimetus				Töövõimetuse päevade (tööpäevades) arv õnnetusjuhtumi aktide järgi, mis arvele võetud lahter 8-s
Üldse	Nende seas töölisi	Üldse	Nende seas töölistega	4—6 päeva	7—12 päeva	13 päeva ja rohkem	Kokku juhtumeid lahtrite 5, 6 ja 7 järgi	
1	2	3	4	5	6	7	8	

„.....“ ..... 19..... a.

Ettevõtte peainsener

Lisa 3.
Vorm N-3.

TEATIS JUURDLUSEST SURMAGA LÕPPENUD ÕNNETUSJUHTUMI ÜLE, MIS SEOTUD TÖÖGA.

Nr. .....

1. Ettevõtte nimetus .....
2. Surnu perekonna-, ees- ja isanimi .....
3. Õnnetusjuhtum oli ..... kuupäeval ..... kuus 19..... a.
4. Õnnetusjuhtumi põhjused .....
5. Juurdlus on toimetatud ..... kuupäeval ..... kuus 19..... a.
   Juurdluse akt on saadetud: 1. eks. ..... 2. eks. ..... 3. eks. ..... 4. eks. .....
   ..... „.....“ ..... 19..... a.
6. Õnnetusjuhtumi juurdluse tagajärjel on võetud vastutusele .....
   (näidata ametinimetused ja perekonnanimed)
7. Andmed vastutusele võtmise tulemusist (kohtu otsus) .....

Tööinspektor .....

TEATIS JUURDLUSEST SURMAGA LÕPPENUD ÕNNETUSJUHTUMI ÜLE, MIS SEOTUD TÖÖGA.

Nr. .....

(Teadaanne koostatakse tööinspektori poolt, aga kus ta puudub, seal vabriku-tehase või kohaliku komitee poolt. Hiljemalt 3 päeva jooksul pärast kannatanu surma tööinspektor, kus ta aga puudub, seal vabriku-tehase või kohalik komitee saadab kinnises ümbrikus ühe eksemplari teadaandest ametiühingu oblasti ja keskkomiteele, samuti ka trusti või peavalitsuse (glavki) või Rahvakomissariaati, kui ettevõte allub temale vahetult.)

1. Ettevõtte nimetus .....
2. Rahvamajanduse haru .....
3. Ettevõtte aadress .....
4. Surnu perekonnanimi, ees- ja isanimi .....
5. Kas mees või naine (alla kriipsutada) .....
6. Vanus .....
7. Tsehh (alaline töökoht) .....
   Tabeli number .....
8. Millist tööd tegi (amet) .....
9. Staaž: a) kui kaua töötas antud tööl (ametis) antud tsehis? .....

b) mitu aastat töötas üldse antud kutsealal? .....

10. Õnnetusjuhtum oli kell ....., ... kuupäeval ..... kuus 19..... a., ... tundi pärast töö algust.

11. Õnnetusjuhtumi koht (jaoskond, tsehh, töökoda jne.) .....

.....

12. Õnnetusjuhtumi asjaolude ja põhjuste üksikasjaline kirjeldus. Kirjeldusest peab olema selge: a) missuguste tööde läbiviimise juures tekkis õnnetusjuhtum; b) missuguse masina, tööriista vms. läbi tekkis vigastus või missugune mürkaine kutsus välja mürgistuse; v) mis on õnnetusjuhtumi põhjused (tehnilist ja organisatsioonilist laadi); d) kes on süüdi õnnetusjuhtumis .....

.....

.....

13. Kas kannatanu on läbi teinud õpetuse töö ohutuist meetodeist, tehmiinimumi, instruktaaži?

.....

14. Abinõud, mis on esitatud õnnetusjuhtumi juurdluse tulemusena .....

.....

Tööinspektor .....

Lisa 4.
Vorm N-4.

ANDMED SURMAGA LÕPPENUD ÕNNETUSJUHTUMEIST, MIS SEOTUD TÖÖGA.

..... kuus 19..... a.

.....

[ametiühingu või peavalitsuse (glavk'i) nimetus]

(Andmed saadetakse hiljemalt iga kuu 5. päeval ametiühingute keskkomiteede poolt ÜAÜKN-le, peavalitsuste (glavk'ide) poolt Rahvakomissariaatidele.)

Ettevõtte nimetus ja aadress	Surnu perekonna-, ees- ja isanimi ning vanus	Mis tööd tegi	Surmaga lõppenud õnnetusjuhtumi asjaolude ja põhjuste lühike kirjeldus

(Aruande esitava organisatsiooni juhataja allkiri)

„.....“ ..... 19..... a.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tööõnnetuste registreerimise juhendi muudatuste kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 9. 4. 1941, 38, 572)

Kinnitada Eesti NSV Töö Rahvakomissari tööõnnetuste registreerimise kohta käiva juhendi (ENSV T 1941, 4, 57) § 4, 6 ja 7 muudatused.

Tallinn, 1. aprillil 1941. Nr. 587.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 1. aprilli 1941 määruse nr. 587 juurde.

Eesti NSV Töö Rahvakomissari tööõnnetuste registreerimise kohta käiva juhendi § 4, 6 ja 7 muudatused.

Seoses tööinspektsiooni üleminekuga ametiühingute alluvusesse Tööõnnetuste registreerimise kohta käiva juhendi (ENSV T 1941, 4, 57) § 4, 6 ja 7 muuta ja panna kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 4. Ühe eksemplari Tootmisega seotud õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise määruse §§ 13—14 korras koostatud aruandest on ettevõtte või asutise administratsioon — kui ettevõte või asutis ei allu ametiühingu keskkomitee tööinspektorile — või eratööandja kohustatud saatma ka vastava jaoskonna tööinspektorile.

§ 6. Kui teatise juurdlusest surmaga lõppenud õnnetusjuhtumi kohta (vorm nr. 3) koostab vabriku-tehase või kohalik komitee, siis on vabrikutehase või kohalik komitee kohustatud kolme päeva jooksul pärast kannatanu surma saatma sellest teadaandest ühe eksemplari kas vastavale ametiühingu keskkomitee või jaoskonna tööinspektorile.

§ 7. Jaoskonna tööinspektorid esitavad ENSV Ametiühingute Kesknõukogu Tööinspektsiooni Osakonnale aktid tootmisega seotud õnnetusjuhtumite kohta (vorm nr. 1) järgmise kuu 5. päevaks, veerandaasta koondatud aruanded tootmisega seotud õnnetusjuhtumite kohta (vorm nr. 2) aruande veerandaastale järgneva kuu 25. päevaks, teatised

juurdlustest surmaga lõppenud õnnetusjuhtumite üle (vorm nr. 3) kolme päeva jooksul arvates teatise koostamisest või vabriku-tehase või kohalikult komiteelt saamisest ja andmed surmaga lõppenud õnnetusjuhtumitest (vorm nr. 4) järgneva kuu 5. päevaks.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus aruandmise korra kohta tegevates ettevõtetes töötingimuste parandamisel nomenklatuuris märgitud abinõudeks kulutatud summade üle.

(Avaldatud ENSV T 1. 2. 1941, 15, 173)

§ 1. Avaldada eestikeelses tõlkes teadmiseks ja täitmiseks riiklikkudele ja kooperatiivsetele ettevõtetele NSVL Riikliku Plaani Rahvamajandusliku Arvestuse Keskvalitsuse käskkiri 25. märtsist 1939, nr. 10-197 Tegevates ettevõtetes töötingimuste parandamisel nomenklatuuris märgitud abinõudeks kulutatud summade üle aruande vormi kinnitamise kohta, ühes aruande vormiga ja juhendiga aruande täitmiseks, ning NSVL Töö Rahvakomissari poolt 14. märtsil 1933, nr. 22 all kinnitatud Tööstusrahandusplaanide eriossa lülitamiseks kuuluvate töökaitse-abinõude nomenklatuur.

§ 2. Kohustada riiklikkude ja kooperatiivsete ettevõtete direktoreid ja peainsenere esitama peale käesoleva määruse § 1 nimetatud vormi p. I loeteldud asutiste veel üks eksemplar aruandest Töö Rahvakomissariaadile hiljemalt aruande veerandaastale järgneva kuu 20. päevaks.

§ 3. Käesoleva määruse § 1 nimetatud NSVL Riikliku Plaani Rahvamajandusliku Arvestuse Keskvalitsuse käskkiri 25. märtsist 1939 nr. 10-197 ühes lisandatud aruandevormi ja juhendiga ning NSVL Töö Rahvakomissari poolt 14. märtsil 1933 nr. 22 all kinnitatud nomenklatuur võtta kohaldamisele arvates 1. jaanuarist 1941.

Tallinn, 25. jaanuaril 1941. Nr. 119.

Lisa nr. 1
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
25. jaan. 1941 määruse nr. 119 juurde.

NSVL Riikliku Plaani Rahvamajandusliku Arvestuse Keskvalitsuse käskkiri 25. märtsist 1939 nr. 10-197.

NSVL RKN juures asuva Majandusnõukogu loa põhjal 21. märtsist 1939 nr. MN — 712 — 13 võtta rahvakomissariaatide ja asutiste kehtivasse aruannete nimistusse veerandaasta aruanne „Krediitide kasutamise üle tegevates ettevõtetes kapitaalabinõudeks töökaitse alal".

Kinnitada aruande vorm „Tegevates ettevõtetes töötingimuste parandamise alal nomenklatuuris märgitud abinõudeks kulutatud summade üle".

Lisa nr. 2
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
25. jaan. 1941 määruse nr. 119 juurde.

Kooskõlastatud ENSV Riiklikus Arvestusvalitsuses 3. jaan. 1941, otsus nr. 14.

NSVL RKN juures asuva Majandusnõukogu loa põhjal 21. märtsil 1939, nr. MN — 712 — 13.

Kinnitatud NSVL Riikliku Plaani Rahvamajandusliku Arvestuse Keskvalitsuse poolt 25. märtsil 1939, nr. 10-197.

I. Aruanne esitatakse: ettevõtete poolt hiljemalt aruande-veerandaastale järgneva kuu 20. päevaks: 1) peavalitsusele (trustile) või alluvuse korras muule kõrgemale majandusorganile, 2) vastava ala ametiühingu keskkomiteele või oblastikomiteele, 3) kaevandustööstuse alal ka kaevandustehnilisele inspektsioonile.

II. Peavalitsuste (trustide) poolt hiljemalt aruande-veerandaastale järgneva kuu 25. päevaks: 1) rahvakomissariaadile või kompetentsele valitsusele, 2) vastava ala ametiühingu kesk- või oblastikomiteele.

III. Liidu ja liidu-vabariiklikkude rahvakomissariaatide ning ametkondade poolt hiljemalt aruande-veerandaastale järgneva kuu 30. päevaks: 1) NSVL Riikliku Plaani Rahvamajandusliku Arvestuse Keskvalitsusele, 2) Üleliidulisele Ametiühingute Kesknõukogule.

IV. Vabariiklikkude (hariduse, kohaliku tööstuse, kommunaalmajanduse ja sotsiaalkindlustuse) rahvakomissariaatide poolt hiljemalt aruande-veerandaastale järgneva kuu 30. päevaks: 1) Liiduvabariigi rahvamajanduse arvestusvalitsusele.

Aruanne

tegevates ettevõtetes töötingimuste parandamise alal nomenklatuuris märgitud abinõudeks kulutatud summade üle.

a) Kapitaal-investeerimiste ja ettevõtete uuenduste (töökaitse otstarbeks) krediitide arvel.

b) Ekspluatatsioonisummade arvel.

194..... a. ..... veerandaasta eest.

Nimetus [ettevõte, peavalitsus (trust), rahvakomissariaat] .....

.....

.....

Aadress .....

(Tuhandetes rublades)

Järjekorra nr.	Parandamis-, tervendamis-abinõude nimetus nomenklatuuri jaotuse järgi	I. Kapitaal-investeerimiste ja ettevõtete uuenduste (töökaitse otstarbeks) krediitide arvel						II. Ekspluatatsioonisummade arvel					
		Plaani järgi aasta peale määratud	Sellest määratud aruande-veerandaasta peale	Tegelikult kulutatud				Aasta peale määratud	Sellest määratud aruande-veerandaasta peale	Tegelikult kulutatud			
				Aasta algusest kuni aruande-veerandaasta lõpuni	Kulude % aasta peale määratud summast	Aruande-veerandaasta eest	Kulude % veerandaasta peale määratud summast			Aasta algusest kuni aruande-veerandaasta lõpuni	Kulude % aasta peale määratud summast	Aruande-veerandaasta eest	Kulude % veerandaasta peale määratud summast
	A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Kaitsetehnika alal												
2	Ventilatsiooni alal												
3	Töötervishoiu alal												
4	Sanitaar-heaolu seadmete alal												
5	Muude nomenklatuuris märgitud abinõude alal . . .												

„.....“ ..... 194..... a.

.....
allkirjad

Lisa nr. 3
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
25. jaan. 1941 määruse nr. 119 juurde.

Juhendid aruande täitmiseks tegevais ettevõtteis töötingimuste parandamise alal nomenklatuuris märgitud abinõudeks kulutatud summade üle.

Krediidid tegevates ettevõtetes töötingimuste parandamise alal nomenklatuuris märgitud abinõude teostamiseks käivad kahe finantseerimisallika järgi: töökaitse alal kapitaal-investeerimiste ning ettevõtete uuenduste kulude arvel ja ekspluatatsioonisummade arvel.

Ettevõtted esitavad aruandeid aruandes märgitud aadresside järgi hiljemalt aruande-veerandaastale järgneva kuu 20. päevaks. Peavalitsused (trustid) koostavad ettevõtteilt saadud aruannete põhjal üldaruande samas vormis kogu peavalitsuse kohta.

Juhul, kui trust kuulub peavalitsuse süsteemi, esitab ta peavalitsusele üldaruande trusti kohta. Sama vormi järgi rahvakomissariaadid ja ametkonnad koostavad üldaruande peavalitsustelt saadud aruannete põhjal.

Parandamis-, tervendamis-abinõude läbiviimine jaotatakse aruandes rühmade järgi vastavalt nomenklatuuri jaotusele.

1. K a i t s e t e h n i k a a l a l, kusjuures kulud mehhaniseerimiseks, automatiseerimiseks, signalisatsiooniks jne. kantakse aruandesse ainult sel juhul, kui nad on tingitud ohutuse nõudeist. Jooksva remondi kulud kaitsetehnika alal kantakse aruande II jaotusse (ekspluatatsioonikulude arvel).

2. V e n t i l a t s i o o n i a l a l, kuhu kantakse kulutused ventilatsiooniseadmete ehitamiseks, ümberehitamiseks ja kapitaalremondiks, tööruumide õhuvahetuse ning õhu konditsioneerimise teostamiseks jne. Jooksva remondi kulud kantakse aruande II jaotusse.

3. T ö ö t e r v i s h o i u a l a l, kuhu kantakse valgustuse ratsionaliseerimise, kütte tugevdamise, kära vastu võitlemise seadmete, kahjulike tööprotsesside isoleerimise ja hermetiseerimise, tsehhide joogiveega varustamise kulud jne. Erirõivastise, kaitseseadmete, eriseebi, eripiima soetamise ja gaseeritud vee valmistamise kulusid aruandesse ei kanta.

4. S a n i t a a r - h e a o l u seadmete alal, kuhu kantakse duši- ja riietusruumide, pesuruumide, käimlate, tervishoiu-tubade, erirõivastise pesuköökide, samuti kuivatiste ja eri- ning töörõivastise desinfitseerimise ruumide korraldamise kulud.

5. M u u d e n o m e n k l a t u u r i s m ä r g i t u d a b i n õ u d e a l a l, kuhu kantakse kõigi muude nomenklatuuris toodud abinõude kulud, mida pole kantud eelmisse nelja punkti.

Aruande I jaotusse [Kapitaal-investeerimiste ja ettevõtete uuenduste (töökaitse otstarbeks) krediitide arvel] kantakse lahtrisse 3, 4, 5 ja 6 nii plaanis ettenähtud (lahtrid 1 ja 2) kui ka plaani ületavad kulusummad (kulud näidatakse raamatupidamise andmeil).

Aruande II jaotusse (lahtrid 7, 8, 9, 10, 11 ja 12) kantakse ekspluatatsioonisummade arvel teostatud töökaitse-abinõude kulud, näit.: amortisat-

siooni mahaarvamise arvel, tootmise ettevalmistuse arvel, tehaste ja tsehhide üldkulude arvel, direktori fondi arvel, ületarbimiskasude arvel, ratsionaliseerimissummade arvel jne.

Aruandele kirjutavad alla:

Ettevõtte poolt:

1) ettevõtte peainsener või direktor,
2) pearaamatupidaja,
3) insener kaitsetehnika alal.

Peavalitsuse (trusti) poolt:

1) peavalitsuse (trusti) juhataja,
2) insener kaitsetehnika alal.

Rahvakomissariaadi poolt:

1) töökaadrite ja töötasu osakonna juhataja (või töökaitse ja kaitsetehnika osakonna juhataja),
2) insener kaitsetehnika alal.

Lisa nr. 4
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 25. jaan. 1941 määruse nr. 119 juurde. Lisa NSVL TRK määruse 14. III 1933, nr. 22 juurde.

Tööstus-rahandusplaanide eriossa lülitamiseks kuuluvate töökaitse-abinõude nomenklatuur.

A. Üldised abinõud kõigile ettevõtetele.

I. Kaitsetehnika.

1. Täiendavate kaitsetõkete ehitamine masinatele, tööpinkidele, elevaatoritele, lokomobiilidele, traktoritele, põllutöömasinatele ja elektrifitseeritud seadmetele, mis tagaksid liikumise ajal nende ohutu teenindamise: seibide, transmissioonide, rihmade, hammas-ajamite, võllide, hoorataste, transportööride jm., samuti transmissiooni redelite, ripprõdude ning rõdude kaitsetõkked ja mitmesugused seadmed kiir-automaatseks sisselülimiseks ja väljalülimiseks jm.

2. Kaitsetõkete ja kaitseseadmete (püüdeseadmete, uste automaatsulgude jm.) ehitamine tõstukitele. Kaitsetõkete ja kaitseseadmete (ohutute käepidemete, tõste automaat-väljalülijate, kraanadele teisaldamise piirajate jm.) ehitamine tõstemehhanismidele. Alaliste rõdude ja treppide ehitamine pääsuks sildkraanadele. Tõstukite ja tõstemehhanismide ümberehitamine ohutuse otstarbel.

3. Kaitsetõkete ehitamine avadele, aukudele, kanalitele ja luukidele tööliste viibimise kohtadel.

4. Ohutute käivitamis-seadmete ehitamine sisepõlemis- ja teistele masinatele.

5. Igasuguste maanduste ehitamine elektriseadmetele peale nende, mis ette nähtud ohutuse eeskirjades ja tugevvoolu madal- ning kõrgepinge elektriseadmete installatsiooni eeskirjades (NSVL TRK sundmäärus 8. X 1929 nr. 327 — TRK Teataja 1929 nr. 45—46). Igasuguste elektriseadmete ja elektrijuhtmete kohta käivate kõrgendatud nõudmiste teostamine tööohutuse otstarbel, samuti piksevarraste ehitamine (tööorganite nõudmisel).

6. Igasuguste signaalseadmete ehitamine ohutuse otstarbel agregaatide, masinate ja jõumasinate vahele töökodades, ehitustel ja põllutöömasinate puhul.

7. Mehhanismide ja aparaatide ümberehitamine ning teisaldamine ohutuse ja kahjustamatuse otstarbel.

8. Seadmete ehitamine töömasinate ohutuks käivitamiseks ja kiireks peatamiseks.

9. Erivalgustuse (madalpingelise) sisseseadmine katlakolletes, kateldes, tsisternides, aparaatides, kaevudes jm. tehtavatel töödel ohutuse juhendeis ettenähtud juhtudel.

10. Tööohutust hõlbustavate ja kindlustavate tõsteseadmete ehitamine tööpinkide ja masinate juurde (tõstetali raskete esemete töötlemise pingi juures) materjali automaatne etteandmine höövelmasina lõiketeradele, käsi-juhtseadmete asendamine mehhaniseeritud juhtseadmetega jm.

11. Põrandate tasandamine ja ümberehitamine vedeliku äravoolu kindlustamiseks kaitsetehnika ja töötervishoiu otstarbel.

12. Automaatmäärijate sisseseadmine ohtlike töömomentide kõrvaldamiseks.

13. Täiendav mehhaniseerimine ohutuse kindlustamiseks raskuste tõstmise, allalaskmise ja teisaldamise üksikute ohtlikumate tööde alal juhtudel, kui esialgsel ehitamisel ei olnud võimalik ette näha mehhaniseerimist.

14. Ohutute ülekäikude ja purrete ehitamine kohtades, kus töölised massiliselt liiguvad üle raudtee käitise ja tsehhi territooriumil.

15. Töökohtade ratsionaliseerimine tööpinkide ja mehhanismide juures.

16. Karpide ja võrkude sisseseadmine ohutuse otstarbel neetide, tööriistade, raualõikude jne. püüdmiseks kõrgusel toimuvatel igasuguste metallosade monteerimise töödel.

II. Töötervishoid.

17. Loomuliku valgustuse ratsionaliseerimine ja laiendamine juhtudel, kui see on vajalik töökaitse ja kaitsetehnika otstarbel:

a) valgustuslaternate ehitamine,
b) valgustusframuugide ehitamine,
c) uute akende ehitamine.

18. Akende ja framuugide mehhaniseeritud puhastamise ja pühkimise, samuti nende avamise vahendite sisseseadmine.

19. Üldise kunstliku valgustuse tugevdamine ja ratsionaliseerimine töö- ja kõrvalruumides ning õuedes ja julgeoleku signaalvalguse sisseseadmine (inspektsioonide nõudmisel).

20. Kütteseadmete (vee, auru jt.) tugevdamine tööruumides, kui seda tugevdamist teostatakse töö huvides tööorganite nõudmisel. Tuulekodade ja teiste seadmete ehitamine tõmbetuulega võitlemiseks.

21. Töölisi kiirgamissoojuse eest kaitsvate seadmete ehitamine.

22. Tervist kahjustavate osakondade ja teiste tervist kahjustavate kohtade eraldamine.

23. Mürkainete töötlemine või tolmu ja kahjulikke aineid eritavate tööprotsesside mehhaniseerimine ja hermetiseerimine juhtudel, kui seda nõuavad töökaitse huvid. Käitise territooriumil või väljaspool seda kahjulike õhureostuste levimist vältivate seadmete ehitamine.

24. Igasuguste põrandakatete ehitamine töötingimuste parandamiseks.

25. Töökohtade juurde viivate soojade käikude ehitamine ja käimlate soojapidavaks tegemine ning laiendamine ja uute käimlate ehitamine kohtadel ning juhtudel, kui need ei olnud teostatud kapitaalehitamisel.

26. Desinfektsiooniseadmete või -aparaatide sisseseadmine või kohastamine toorainete või töödeldavate ainete desinfitseerimise juhtudel, kui need abinõud ei ole normaal-tootmisprotsessi osiseiks.

27. Tolmuimejate ehitamine ja soetamine tolmu ja igasuguste kahjulike lisandite kõrvaldamiseks.

28. Joogivee purskeseadmete või joogiveega tsentraliseeritud varustuse sisseseadmine (töökohtadel vee gaseerimise, filtrimise ja puhastamise seadmete soetamine).

III. Ventilatsioon.

29. Ventilatsiooniseadmete ning äraimejate ehitamine ja kapitaalne remont (välja arvatud juhud, kui õhu eemaldamise või vahetamise organisatsioon taotleb puht-tootmise ja -tehnoloogilisi sihte).

IV. Kõrvalehitised ja sisseseaded.

30. Järgnevate ehitamine, sisseseadmine ja täiendav sisseseadmine:

a) perekonna tarvitamiseks mittemääratud saunad juhtudel, kui need on nõutavad TRK sundmäärustega, kuid ei olnud ehitatud kapitaalehitamise ajajärgul, samuti kantavate erirõivaste pesukodade, degaseerimise ja desinfitseerimise ruumide ehitamine (tööinspektsiooni nõudmisel);

b) dušid määrivail, tolmustel ja kuumadel töödel ning töödel, mis seotud keemiliste ainete ja mürkidega seemnete peitsimisel jne.;

c) rõivastusruumid;

d) puhke- ja söögitoad;

e) soojendamisruumid talvisel ajal välisõhus tehtavatel töödel (tööorganite nõudmisel);

f) erirõivaste kuivatamise ruumid;

g) erirõivaste kapid;

h) pesemisnõude ning keedukatelde jm. ruumid.

V. Abinõud kaitsetehnika ja töötervishoiu organiseeritud juhtimise ning propaganda alal.

31. Kaitsetehnika ja töötervishoiu abinõude projektide koostamine.

32. Kaitsetehnika ja töötervishoiu instrumentide, aparaatide, käsiraamatute, plakatite, raamatute, lehtede, diapositiivide ja filmide soetamine kaitsetehnika ja töötervishoiu juhatajate poolt, mis on vajalikud jooksva töö ja kultuur-haridustöö tegemiseks tööliste keskel, samuti nurgakeste ja näituste korraldamine nende küsimuste alal.

33. Õppekursuste korraldamine töölistele tööohutute meetodite alal, samuti ettekannete, loengute, vestluste jt. korraldamine (kaasa arvatud ka tööprotsesside õppimise ajajärk käitise töötamise ajal).

VI. Tööalase kehakultuuri abinõud.

34. Eraldatud kohtade sisseseadmine tsehhidesse tööalase kehakultuuri harrastamiseks.

35. Tööalase kehakultuuri harrastamiseks vajaliku inventari soetamine.

36. Tsehhides ja vahetustes tööalast kehakultuuri korraldavatele instruktoritele töö eest tasu maksmine.

37. Katselis-näiteliste baaside korraldamine tööalase kehakultuuri harrastamise alal.

B. Eriabinõud metallurgiatööstuse alal.

(Täiendavalt käesoleva nomenklatuuri A-jaotuse all toodud abinõudele.)

I. Kõrgahju-majandus.

1. Täiendavad töökaitse-abinõud, mis on seoses materjalide mahalaadimisega estakaadidel ja kihtmaterjalide ettevalmistamise protsesside mehhaniseerimisega ja nende transportimisega kaevanduse õues (kokkuleppel tööorganitega).

2. Täiendavad abinõud köisteede ehitamisel ja puusõe peale- ning mahalaadimise ja transportimise tööde mehhaniseerimisel (kokkuleppel tööorganitega).

3. Üksikud abinõud ahjude täitmise hermetiseerimise alal ja ohutute töötingimuste loomisel talitusrõdudel.

4. Täiendavad abinõud tootmis- ja transporditalituste mehhaniseerimisel aglomeratsioonivabrikuis ning kaitsetõkete ja kaitsetehnika arendamine.

5. Räbu ja malmi väljavoolu avade ning furmide teenindusega seotud tööde mehhaniseerimine ja vastavate kaitseseadmete ehitamine.

6. Ohutus-abinõud hangunud tükkide väljamurdmisel rennidest ja nende transportimisel.

7. Ratsionaalsete ning ohutute äralõikavate ja ümberlülivate seadmete ehitamine ning sisseseadmine rennidele ja kanalitele.

8. Täiendavad abinõud malmi valamise ja koristamise mehhaniseerimise sisseseadmisel (nii valukojas kui valamismasinate juures).

9. Täiendavate kaitsetõkete ehitamine automaatkaitsmetele ja isesulguvatele ventiilidele õhupuhujate ning õhujuhtmete juures.

10. Abinõud auru- ja õhujuhtmete võrgu arendamise alal ahjude, gaasijuhtmete, puhastajate ja kauperite piirkonnas plahvatuste ning vingumürgituste vastu võitlemiseks.

11. Üksikud abinõud räbu granuleerimise protsessi ratsionaliseerimise alal töötingimuste parandamise huvides.

12. Kõrgahjutöö dispetšerliku sideme organiseerimine ja sisseseadmine.

13. Valukoppade ümberehitamise või parandamise ja kuivatamisega seotud üksikud abinõud.

14. Tolmupüüdjatest ja gaasijuhtmetest tolmu eemaldamise tööde hermetiseerimine.

15. Siibrite, sulgurite, küünalde ja klappide ümberehitamine mehhaniseeritud juhtimise ja nende ohutu kasutamise sihis.

II. Martin-tsehh.

16. Üksikud ning täiendavad abinõud vanaraua ja pakettide ettevalmistamise ning sortimise alal, nende pealelaadimise ja ahjude juurde transportimise ning ahjude täitmise alal (kokkuleppel tööorganitega).

17. Operatsioonide mehhaniseerimine martinahju põhjast metalli eemaldamise alal, põhja ning külgede parandamise alal, ahjude seinte torkreteerimise alal, väljavoolu-avade läbilöömise ja räbuavade puhastamise alal.

18. Täiteava kaane tõstmise mehhaniseerimine.

19. Abinõud, mis suunatud jahutava ja kuumust alandava efekti saavutamiseks kuumuses tehtavatel töödel.

20. Ohutus-abinõud plokkide valukanalitest eemaldamise ja kokillidest väljavõtmise mehhaniseerimise juures.

21. Üksikud ohutus-abinõud, mis on seotud ahjust ja valukoppadest räbu eemaldamise mehhaniseerimisega ja räbu transportimisega väljapoole valukuuri.

22. Automaat-kaitse- ja -signaalseadmete ülesseadmine ja kohandamine generaatorite õhupuhumissüsteemile.

23. Vastupuhurite sisseseadmine ja kohendamisavade ehitamine.

24. Kütteaine juurdeveo ja sellega täitmise ning tuha eemaldamise mehhaniseerimisega seotud üksikud abinõud.

III. Bessemeritööstus.

25. Täiendavad abinõud konverteri alt räbu vastuvõtmise ja eemaldamise mehhaniseerimisel.

2. Tsehhi signalisatsioonitehnika täiendamine ja arendamine.

27. Konverterite ekspluatatsiooni usaldatavust ja ohutust suurendavate mitmesuguste automaatsete ja mehaaniliste vahendite sisseseadmine.

28. Kooriku tekkimise ning varisemise ja gaaside tsehhi levimise vastu võitlemise abinõud.

IV. Valtsimise tsehh.

29. Tööde mehhaniseerimine söega varustamisel ja küttejäätmete koristamisel lõõmutamis-ahjude kollete juures.

30. Jahutava ning soojust isoleeriva toimega auru-õhujoa ja vesikatete ning varjude sisseseadmine ahjuavade ja -seinte juures.

31. Ahjuavade raamide jahutamine ning ahju kaante tõstmise mehhaniseerimine.

32. Üksikud lisa-abinõud, mis kergendavad ja suurendavad tööohutust ladudest plokkide transportimise toiminguil, nende kantimisel pealelaadimisplatvormil ja ahjudes, nende ahjudest väljavõtmisel ja valtside juurde toimetamisel (kokkuleppel tööorganitega).

33. Üksikud abinõud tükkide ühe valtsiderea juurest järgneva juurde, samuti viimase rea juurest viimistlemispinkidele ja mehhanismidele ning sealt ladudesse transportimise mehhaniseerimisel.

Märkus. Üksikutel juhtudel, eriti raskete ja ohtlike töötingimuste puhul teostatakse vastavates jaoskondades mehhaniseerimine täielikult vastavalt kaitsetehnikale (kokkuleppel tööorganitega).

34. Tööohutuse abinõud valtsrullide transportimisel, valtsrullide vahetamisel ja valtstoolide sisseseadmisel valtsrullide paigutamiseks ning hoidmiseks.

35. Kaitseseinte löögikastide, kaitsevarjude tugede, juhtrennide avade kaante, maa-aluste varjendite ja muude valtsimistööde ohutust suurendavate seadmete ehitamine või ümberehitamine.

36. Valtsimispiirkonnas olevate plaatpõrandate ohutusse seisukorda viimise ja kuuma tsooni põrandate jahutamise tööd.

37. Kuumlõike-saagidelt ja -kääridelt lõikejäänuste ja otste eemaldamise ning tagi kõrvaldamise protsessi mehhaniseerimine.

38. Valtside-, jaotuspostide- ja jõumasinate-vahelise signalisatsioonisideme täiustamine.

39. Ventilatsioonisüsteemide sisseseadmine tolmu ja gaasi püüdmiseks ning töökohtade jahutamiseks kuumades tsoonides.

V. Toruvaltsimistööstus.

Samade, rauavaltsimise kohta käivate abinõude teostamine ühes järgnevate täiendustega.

40. Külmlõike sõõr- ja lintsaagidelt otste eemaldamise protsessi mehhaniseerimine.

41. Üksikud ohutus-abinõud poolvalmis torude operatsioonidevahelise käsi- ja mehaanilise transpordi mehhaniseerimisel (kokkuleppel tööorganitega).

42. Poolvalmis toodete ettevalmistuspinkidele seadmise ja torude viimistlemis- ning katsemehhanismidele paigutamise tööde mehhaniseerimine.

VI. Gaasimajandus.

43. Olemasolevate lahutus- ja reguleerseadmete (vesisulud, siibrid, sulgklapid jm.) ümberehitamine hermeetsuse, nende töötamiskindluse ja ohutu juhtimise saavutamiseks.

44. Tarvitajatele gaasi juhtivate harutorude varustamine kõige vajaliku armatuuri ja seadmetega, esijoones siibrite, vesisulgude ja vesimanomeetritega.

45. Automaatsete surve regulaatorite sisseseadmine kogu gaasivõrgus ja gaasi tarvitamise kohtades, aga gaasi tarvitamise kohtades peale selle automaatsete isesulguvate ventiilide sisseseadmine, mis lülituvad juhtudel, kui surve ületab lubatud miinimumi.

46. Üksikud signalisatsioon-abinõud kogu gaasivõrgus, sõltumatult käitise üldisest telefonivõrgust.

47. Täiendavad ja üksikud väikesed ohutus-abinõud gaasimajanduse dispetšerisatsiooni alal ning signalisatsiooniühenduse sisseseadmise alal ventilaator- ja survet kõrgendavate gaasijaamade, desintegraatorite, ahjude, gaasholderite ja gaasi tarvitamise kohtade vahel (kokkuleppel tööorganitega).

48. Kaitseventiilide ja küünalde ümberehitamine gaasijuhtmetel ja gaasiseadmetel.

49. Abinõud gaseerimise vältimiseks läbi pilude ja ebatiheduste luukides, ventiilides, ühendustes, maaalustes gaasijaoskondade müüritustes jne.

50. Üksikud abinõud gaasijaoskondade ümberehitamisel maa-alusest maapealseks torustikuks (kokkuleppel tööorganitega).

51. Gaasi-päästejaamade ehitamine ja sisseseadmine.

52. Üksikud väiksemad abinõud, mis tagavad gaasipuhastajate reovete ohutu puhastamise setteist.

53. Auru juhtiva süsteemi sisseseadmine ja õhupuhumisseadmete ehitamine gaasi sisaldavate õõside auruga läbipuhumiseks ja gaasiohtlikkude töökohtade õhuga puhumiseks.

54. Eriliste kaitseaia ning redelitega rõdude ehitamine luukide, pääsuluukide, ventiilide, küünalde, vesisulgude, siibrite, vee-eraldajate jne. juurde pääsemiseks ja nende teenindamiseks.

C. Eriabinõud keemiatööstuse alal.

(Täiendavalt käesoleva nomenklatuuri alajaotuses A näidatud abinõudele.)

1. Ahjude ümberehitamine ja parandamine ohtude ning kahjustuste kõrvaldamiseks.

2. Gaasipuhastajate sisseseadmine ohtlikkude ja kahjulikkude lisandite eemaldamiseks. Jahutajate ning püüniste ja teiste eriseadmete ehitamine ohtlikkude ning kahjulikkude gaaside püüdmiseks ja neutraliseerimiseks, nende tsehhi ja välisõhku tungimise vältimiseks.

3. Automaatsete seadmete sisseseadmine ohtlikkude ja kahjulikkude ainete peale- ning mahalaadimiseks.

4. Automaatpumpade ja -aparaatide sisseseadmine kahjulikkude ning ohtlikkude vedelikkude ümberpumpamiseks (käsitsi kandmise, sissevalamise ja väljavalamise asemel).

5. Kontroll- ja signaal-aparaatide sisseseadmine ohtlikkude ning kahjulikkude momentide eest hoiatamiseks.

6. Reaktsioon-aparaatide ja teiste, kahjulikke aure, gaase ning tolmu eritavate seadmete hermetiseerimine, samuti torustikuvõrgu isoleerimine jm.

7. Happe-leelisjaamade sisseseadmine ühes mitmesuguste aparaatide juurde viivate torustikkudega, samuti taara muretsemine.

8. Ohutus-abinõud toorainete transportimisel, pakkimisel jm.

9. Gaasi-päästepunktide ehitamine ja sisseseadmine olemasolevais tehastes tööorganite nõudmisel, samuti avariiduššide sisseseadmine happe ja leelise tsehhides.

D. Eriabinõud ehitustöödel.

(Täiendavalt käesoleva nomenklatuuri jaotuses A näidatud abinõudele.)

1. Tööde teostamise iseäraldustega (töö kõrgustel, laternail, kuplitel jms.) seotud täiendavate kaitsetõkete ehitamine (peale TRK määrustes ettenähtute).

2. Ohutute käepidemete tegemine automaat-väljalülijatele koormate tõstmiseks, automaatsete tõstekõrguse piirajate ehitamine tõstemehhanismidele (näiteks derrik-kraanadele, šahti tõsteseadmetele jt.).

Märkus. Kulutused tavaliste tellingute, rõdude, ripptellingute ja kaitsetõkete sisseseadmiseks ning parandamiseks tuleb teha kapitaal-ehituse üldkulude arvel.

3. Täiendava ventilatsiooni sisseseadmine töökohtadel ja abikäitistes (tööorganite nõudmisel).

Märkus. Kulutused põhiventilatsiooni sisseseadmiseks tuleb teha kapitaal-ehituse summadest.

4. Duššide sisseseadmine ehitustöölistele kuumal aastaajal.

5. Lühiajaliste kursuste organiseerimine ja läbiviimine kaitsetehnika ning ohutute töömeetodite alal — ehitustöölistele ja kesk- ning alamale tehnilisele personaalile ehitustöödel. Tsükliliste ja episoodiliste loengute korraldamine kaitsetehnika ja töös-tustervishoiu alal. Ekskursioonide korraldamine töölistele töökaitse-muuseumidesse ja näitustele.

E. Eriabinõud metsa ülestöötamise ja parvetamise alal.

(Täiendavalt käesoleva nomenklatuuri jaotuses A näidatud abinõudele.)

1. Kaitsevarjude sisseseadmine söepõletamisahjude juurde.

2. Puude ohutuks langetamiseks tarvilike harkide ja konksude ning puude langemisel tarvitatavate kõlasignalisatsiooni-vahendite soetamine.

3. Kaitseaiad rippseadmetele ja palkide allalaskmise seadmetele nende ohutuse otstarbel.

4. Päästerõngaste ja paatide soetamine.

5. Päästejaamade organiseerimine ja sisseseadmine kohtades, kus töölised kogunevad suurel arvul.

6. Termosnõude ja pudelite soetamine tööliste varustamiseks joogiveega töödel, mis asetsevad kaugel tsentraalpunktidest.

---

8. jagu.

Tehniline inspektuur.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi juurde Tehnilise Inspektuuri asutamise ja selle põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 30. 12. 1940, 72, 993)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Asutada Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi juurde Tehniline Inspektuur.

2. Panna Tehnilisele Inspektuurile aurukatelde, aurumahutite, ökonomaiserite, tõsteabinõude, elektriseadmete, veejõuseadmete ja muude ohtlikkude seadmete järelevalve Eesti NSV piires, vabastades üksikud Rahvakomissariaadid nende alluvusse kuuluvate ohtlikkude seadmete järelevalve ülesannetest.

3. Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi Tehnilise Inspektuuri põhimäärus.*)

4. Anda üle endise Eesti Rahvusliku Jõukomitee varad ja asjaajamine, kuivõrd need ei ole vajalikud ENSV Kergetööstuse Rahvakomissariaadi Energeetilis-mehaanilisele Osakonnale, Tehnilisele Inspektuurile.

*) Asendatud põhimäärusega, mis kinnitatud ENSV RKN määrusega Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi Tehnilise Inspektuuri põhimääruse kinnitamise kohta (ENSV T 1944, 5, 55).

5. Anda Tehnilisele Inspektuurile õigus teotseda majandusliku arvestuse alusel, lubades temal võtta tema poolt teostatava tehnilise järelevalve eest tasu ENSV Töö Rahvakomissari poolt kinnitatud määral.

6. Teha Töö Rahvakomissarile ülesandeks asuda koostöös asjaomaste Rahvakomissariaatidega viivitamata eeskirjade väljatöötamisele ohtlikkude seadmete tehniliste nõuete ja korrashoiu ning nende järelevalve teostamise alal.

Tallinn, 28. detsembril 1940.

Eesti NSV Töö Rahvakomissari käskkiri nr. 59 ohtlikkude seadmete registreerimise kohta.

14. jaanuarist 1941.

(Avaldatud ENSV T 24. 1. 1941, 11, 128)

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse põhjal 28. detsembrist 1940 Töö Rahvakomissariaadi juurde Tehnilise Inspektuuri asutamise ja selle põhimääruse kinnitamise kohta (ENSV T 1940, 72, 993) käsen:

1. Ohtlikkude seadmete valdajad, kes ENSV kehtivate seaduste ja määruste põhjal on kohustatud registreerima nende kasutada olevad seadmed Kergetööstuse Rahvakomissariaadi juures asuvas Jõukomitees või kelle käitised kuuluvad ohutus-tehniliste ja sanitaartehniliste eeskirjade täitmise järelevalve alla, on kohustatud alates 15. jaanuarist 1941 oma registreerimisele kuuluvad ohtlikud seadmed registreerima Töö Rahvakomissariaadi juures asuvas Tehnilises Inspektuuris ning tasuma viimasele järelevalve, registreerimise, ekspertiisi ja konsultatsiooni eest määratud maksusid käesoleva käskkirja juurde lisatud tariifis ettenähtud suuruses, arvates 1. jaanuarist 1941.

2. Punktis 1 nimetatud seadmete ja käitiste valdajad on kohustatud tasuma tariifis ettenähtud maksusid Tehnilisele Inspektuurile järgmistel tähtaegadel ja suuruses:

a) iga aasta 1. jaanuaril tegevuses olnud seadme või käitise eest ettenähtud järelevalve maksusid hiljemalt sama aasta 1. märtsiks;

b) ajavahemikul 1. jaanuarist kuni 30. juunini tegevusse rakendatud seadme või tegevust alustanud käitise eest ettenähtud järelevalve ning registreerimise maksusid hiljemalt ühe kuu jooksul pärast Tehnilise Inspektuuri poolt maksuteate väljasaatmist;

c) ajavahemikul 1. juulist kuni 30. novembrini tegevusse rakendatud seadme ja tegevust alustanud käitise eest ettenähtud järelevalve maksu poolel määral ning registreerimise maksu täiel määral hiljemalt ühe kuu jooksul pärast Tehnilise Inspektuuri poolt maksuteate väljasaatmist;

d) ajavahemikul 1. kuni 31. detsembrini tegevusse rakendatud seadme ja tegevust alustanud käitise eest ettenähtud järelevalve maksu arvates järgneva aasta 1. jaanuarist hiljemalt järgneva aasta 1. veebruariks, kuid registreerimise maksu hiljemalt sama aasta 31. detsembriks;

e) ekspertiiside ja konsultatsiooni eest tuleb tasuda hiljemalt ühe kuu jooksul pärast vastava maksuteate Tehnilise Inspektuuri poolt väljasaatmist.

3. Tähtajaks mitte õiendatud maksude eest tasub seadme või käitise valdaja viivitusraha tähtajaks tasumata jäetud maksusumma ühe protsendi suuruses kuni tegeliku maksmise päevani iga alanud või terve kuu eest.

Vastulausete esitamine ei vabasta maksukohuslast maksu tähtajaks tasumise kohustusest.

Tähtajaks maksmata jäetud maksud nõuab Tehniline Inspektuur sisse kehtivates seadustes riigimaksude kohta ettenähtud maksude sissenõudmise korras.

II. Aurumahutid.

1. Aurumahutite järelevalvemaks.

a) Hentsed	üksuselt	Rbl.	40.—
b) Tselluloosikeetjad ja auruakumulaatorid . .	„	„	100.—
c) Muud aurumahutid:			
1. mahuga kuni 5000 ltr.	„		60.—
2. „ 5001 ja rohkem ltr.	„		100.—

2. Aurumahutite registreerimismaks.

A. Esimese järelevaatuse, dokumentide kontrollimise, tööloa ja järelevalveraamatu väljaandmise eest:

a) Hentsed	üksuselt	Rbl.	40.—
b) Tselluloosikeetjad ja auruakumulaatorid . .	„	„	200.—
c) Muud aurumahutid:			
1. mahuga kuni 5000 ltr.	„		60.—
2. „ 5001 ja rohkem ltr.	„		100.—

B. Valdajate vahetusel või aurumahuti ümberpaigutamisel ümberregistreerimise eest üksuselt . . . . . Rbl. 40.—

III. Ökonomaiserid.

1. Ökonomaiserite järelevalvemaks.

a) Küttepind kuni 150 m²,	üksuselt	Rbl.	45.—
b) „ 151 „ 300 m²,	„	„	75.—
c) „ 301 ja rohkem m²,	„	„	110.—

2. Ökonomaiserite registreerimismaks.

A. Esimese järelevaatuse, dokumentide kontrollimise, tööloa ja järelevalveraamatu väljaandmise eest:

a) Küttepind kuni 200 m²,	üksuselt	Rbl.	40.—
b) „ 201 m² ja rohkem,	„	„	60.—

B. Väljaspoole katlaruumi ülesseatud ökonomaiseri ülesseadeloa väljaandmise eest ühes dokumentide kontrollimisega: üksuselt . . . . . Rbl. 60.—

C. Valdajate vahetusel ümberregistreerimise eest: üksuselt . . . . . Rbl. 40.—

IV. Tõsteabinõud.

1. Tõsteabinõude järelevalvemaks.

a) Kraanad, käsitsi käivitatavad, . üksuselt Rbl. 40.—
b) Kraanad, mehaanil. käivitatavad, „ „ 60.—
c) Talid . . . . . „ „ 26.—
d) Tõstetoolid:
1. inimeste tõstmiseks . „ „ 65.—
2. raskuste tõstmiseks:
mehaan. . . . . „ „ 40.—
käsitsi . . . . „ „ 35.—

2. Tõsteabinõude registreerimismaks.

A. Esimese järelevaatuse, dokumentide kontrollimise, tööloa ja järelevalveraamatu väljaandmise eest:

a) Talid . . . . . üksuselt Rbl. 40.—
b) Tõstetoolid . . . . „ „ 60.—
c) Kraanad:
1. sõrestikuga . . . „ „ 180.—
2. teised süsteemid . . „ „ 120.—

B. Valdajate vahetusel või tõsteabinõu ümberpaigutamisel ümberregistreerimise eest:

a) Talid . . . . . üksuselt Rbl. 30.—
b) Tõstetoolid . . . . . „ „ 40.—
c) Kraanad . . . . . „ „ 60.—

V. Gaasigeneraatorid, gaasimahutid ja suruõhunõud.

1. Gaasigeneraatorite, gaasimahutite ja suruõhunõude järelevalvemaks.

a) Gaasipudelid . . . . üksuselt Rbl. 25.—
b) Atsetüleenigeneraatorid:
1. kohtmuutlikud . . „ „ 25.—
2. kohtkindlad . . . „ „ 100.—
c) Muud gaasigeneraatorid „ „ 50.—
d) Muud gaasimahutid ja suruõhunõud . . . . „ „ 25.—

2. Gaasigeneraatorite registreerimismaks.

a) Uue kohtkindla atsetüleenigeneraatori registreerimine või registreerimise valdajate vahetusel . . . . . üksuselt Rbl. 50.—

VI. Elektriseadmed.

1. Elektriseadmete järelevalvemaksud.

Järelevalvemaks koosneb maksudest maksimaalselt kasutada olevalt võimsuselt ja ülesseatud elektrimasinate, transformaatorite, vooluõgvendajate ja akumulaator-patareide üksustelt.

Maksu aluseks olev võimsus koosneb:

a) avalikkudes elektrijaamades — ülesseatud generaatorite võimsusest,
b) linna või alevi avalikkudes võrkudes — oma jõujaama ja väljastpoolt kasutada oleva energia võimsusest,
d) tööstuses ainult oma jõujaamaga — ülesseatud generaatorite võimsusest,
e) tööstuses oma jõuallikaga ja osaliselt välisenergia tarvitusega — oma jõujaama generaatorite ja väljastpoolt kasutada oleva energia võimsustest. Kui aga sel teel raske on kindlaks teha maksimaalselt kasutada olevat võimsust, siis arvestatakse ta ülesseatud mootorite või oma jõujaama generaatorite võimsusest, selle järele, kumb neist on suurem,
g) tööstuses ainult välisenergia tarvitusega — välisvõrguga ühendatud ja ainult ühe tööstuse jaoks ülesseatud transformaatorite, umformerite jne. võimsustest. Ülaltähendatud transformaatorite jne. puudumisel mootorite võimsusest.

A. Maks võimsuselt:

a) Võimsus 1 kuni 15 kW üksuselt Rbl. 30.—
b) „ 16 „ 25 „ „ „ 50.—
c) „ 26 „ 50 „ „ „ 100.—
d) „ 51 „ 100 „ „ „ 200.—
e) „ 101 „ 200 „ „ „ 300.—
f) „ 201 „ 500 „ „ „ 450.—
g) „ 501 „ 1000 „ „ „ 600.—
h) „ 1001 ja rohkem 1000 kW eest . . . . . „ 600.—
ja iga 100 kW eest, mis ületab 1000 kW . . . . . „ 10.—

B. Maks üksuselt:

a) generaatori, mootori, umformeri, õgvendaja, akumulaatorpatarei . . üksuselt Rbl. 4.—
b) transformaatorilt . . „ „ 8.—
c) kinoseadmelt näitelavata . . . . . „ „ 60.—
d) teatrilt ja kinoseadmelt näitelavaga . . . . „ „ 100.—

C. Maks elektriliinidelt:

Elektri kõrge- ja madalpingeliini kilomeetrilt . . . . . Rbl. 5.—

2. Elektriseadmete registreerimismaksud.

A. Uue elektriseadme või uue osa esimese järelevaatuse, dokumentide kontrollimise ja registreerimise eest:

a) elektriseadme või selle osa võimsus kuni 50 KW üksuselt Rbl. 60.—
b) elektriseadme või selle osa võimsus 51 kuni 200 kW . . . . . „ „ 150.—
c) elektriseadme või selle osa võimsus 201 kuni 1000 kW . . . . . „ „ 300.—
d) elektriseadme või selle osa võimsus 1001 ja rohkem kW . . . . . „ „ 400.—
e) teatri või kino seade . „ „ 100.—
f) kaevandustööde maaaluste ja uute seadmete ja uute elektriraudteede seadmete esimese järelevaatuse, dokumentide kontrollimise ja registreerimise eest . . . . „ „ 250.—

B. Uue elektri madalpingeliini või selle uue osa esimese järelevaatuse, dokumentide kontrollimise ja registreerimise eest:

a) madalpinge elektriliinid: üksuselt Rbl. 60.—
b) kõrgepinge elektriliinid:
1. kuni 10 km . . . „ 120.—
2. 11 km ja rohkem 10 km eest . . . . . „ 120.—
ja Rbl. 40.— igalt 10 km, mis ületab 10 km.

C. Elektriseadme või elektriliini valdajate vahetusel ümberregistreerimise eest üksuselt Rbl. 60.—

VII. Sisepõlemis-jõumasinad.

1. Sisepõlemis-jõumasinate järelevalvemaks.

a)	Võimsus kuni 100 HJ	üksuselt Rbl.	75.—
b)	„ 101 „ 500 HJ	„ „	180.—
c)	„ 501 HJ ja rohkem üksuselt 500 HJ eest	„	180.—
	iga 100 HJ eest üle 500 HJ	„	20.—

2. Sisepõlemis-jõumasinate registreerimismaks.

A. Esimese järelevaatuse, dokumentide kontrollimise, tööloa ja järelevalveraamatu väljaandmise eest:

a)	Võimsus kuni 100 HJ	üksuselt Rbl.	75.—
b)	„ 101 „ 500 HJ	„ „	150.—
c)	„ 501 ja rohkem	„ „	250.—

B. Valdajate vahetusel või jõumasina ümberpaigutamisel ümberregistreerimise eest üksuselt . . . . . Rbl. 75.—

VIII. Veejõuseadmed.

1. Veejõuseadmete järelevalvemaks.

a)	Võimsus kuni 50 HJ	üksuselt Rbl.	60.—
b)	„ 51 „ 500 HJ	„ „	360.—
c)	„ 501 HJ ja rohkem 500 HJ eest . . .	„ „	360.—
	ja iga 100 HJ eest, mis ületab 500 HJ . . .	„	20.—

2. Veejõuseadmete registreerimismaks.

A. Esimese järelevaatuse, dokumentide kontrollimise, tööloa ja järelevalveraamatu väljaandmise eest:

a)	Võimsus kuni 100 HJ	üksuselt Rbl.	100.—
b)	„ 101 „ 500 HJ	„ „	160.—
c)	„ 501 ja rohkem HJ	„ „	400.—

B. Valdajate vahetusel veejõuseadme ümberregistreerimise eest . . . . . Rbl. 60.—

IX. Erinõudmisel teostatud järelevalve, ekspertiisi ja konsultatsiooni maksud.

1. Tegelikult kulutatud tööaja ning töövalmisolekus ootamise aja eest Rbl. 10.— tunnis.

2. Väljaspool kohalekutsutu asukohta teostatud ülesande puhul päevaraha ja sõidukulud kehtivate normide järgi.

3. Tegelikult kulutatud materjalide eest nende hind ja abinõude tegelikud veokulud.

4. Abitööjõudude töötasu, päevaraha ja sõidukulu kehtivate normide järgi.

X. Väljaspool linna administratiivpiire asuvate käitiste või seadmete valdajad on kohustatud omal kulul toimetama järelevalve-ametniku ja vajalikud mõõteriistad lähemast raudtee, veetee või omnibuseliini peatuskohast käitisesse või seadme juurde ja sealt tagasi peatuskohta või, kuni 25 kilomeetrit kaugel, järgmisse käitisesse.

— —

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus auruseadiste ehituse, korraspidamise ja järelevalve kohta.

(Avaldatud ENSV T 27. 5. 1941, 53, 838)

1. peatükk.

Mõisted ja määruse ulatus.

§ 1. Auruseadiseks käesolevas määruses loetakse aurukatel, aurumahuti ja ökonomaiser.

§ 2. Aurukatlaks loetakse kinnine nõu, milles vesi soojuse mõjul muudetakse auruks, mis omab rõhu üle atmosfäärse rõhu ja mida kasutatakse väljaspool seda nõu.

Väikekatlaks loetakse aurukatel, mille töörõhk on üle 0,5 at, kui töörõhu atmosfääride arvu korrutis küttepinna ruutmeetrite arvuga on suurem kui 2, kuid ei ole üle 10.

Pisikatlaks loetakse aurukatel, mille töörõhk on üle 0,5 at, kui töörõhu atmosfääride arvu korrutis küttepinna ruutmeetrite arvuga ei tõuse üle 2.

Madalrõhukatlaks loetakse aurukatel, mis töötab aururõhumisega kuni 0,5 atmosfääri.

§ 3. Aurumahutiks loetakse kinnine nõu, mis seisab veeauru või teiste vedelikkude aurude rõhu all, olenemata sellest, kas aur juhitakse nõusse väljaspoolt või tekivad nõus eneses gaasid või aurud, missuguseid kasutatakse selles nõus.

§ 4. Ökonomaiseriks loetakse kinnine nõu, milles üle atmosfäärse rõhu all aurukatla toitevett soojendatakse kuumade gaasidega.

§ 5. Aurukatlad liigitatakse liikuvateks ja kohtkindlateks. Liikuvaks aurukatlaks loetakse katel, mis oma ülesannete või oma ehitusviisi järgi on ehitatud liikuvaks; kõik teised aurukatlad, mis nõuavad kindlat alust ja tarbekorral sissemüürimist, loetakse kohtkindlateks.

§ 6. Aurukatla või ökonomaiseri küttepinnaks loetakse ühelt poolt veega ja teiselt poolt küttegaasidega kokkupuutuvad seadiseosade pinnad, mõõdetud tule poolt.

§ 7. Kunstlikuks tõmbeks loetakse tõmme, mis saadakse mitte korstna läbi, vaid muul teel, kusjuures selle tõmbesuurus imevtõmbe juures on üle 25 mm veesammast, mõõdetud pärast viimast katla suitsukäiku, ja suruvtõmbe juures üle 30 mm veesammast, mõõdetud restide all.

§ 8. Rõhu all mõistetakse käesolevas määruses manomeetriga mõõdetud rõhku, mis on üle atmosfäärse rõhu, väljendatud kilogrammides ühele ruutsentimeetrile.

Rõhu üksuse — üks atmosfäär — all mõistetakse ühe kilogrammilist rõhku ühele ruutsentimeetrile.

§ 9. Töörõhu all mõistetakse suurimat lubatavat rõhku aurukatlas, aurumahutis või ökonomaiseris.

§ 10. Käesolevale määrusele alluvad Tehnilise Inspektuuri järelevalvele kuuluvad auruseadised:

1) aurukatlad, millede küttepinna ruutmeetrite arvu korrutis töörõhu atmosfääride arvuga on üle 0,5;
2) aurumahutid, millede töörõhk on üle 0,5 atmosfääri ja maht üle 50 liitri, kui seejuures mahuliitrite arvu korrutis töörõhu atmosfääride arvuga on suurem kui 300;
3) ökonomaiserid:
   a) ribitoru-ökonomaiserid, millede küttepinna ruutmeetrite arvu korrutis töörõhu atmosfääride arvuga on vähemalt 500;
   b) kõik teise ehitusviisiga ökonomaiserid, millede küttepinna ruutmeetrite arvu korrutis töörõhu atmosfääride arvuga on vähemalt 150.

2. peatükk.

Auruseadiste ehitusmaterjal ja ehitusviis.

§ 11. Auruseadiste ehitusmaterjal ja ehitusviis peavad vastama teaduse ja tehnika nõuetele, samuti Tehnilise Inspektuuri poolt kehtestatud auruseadiste ehitamise eeskirjadele, normidele ja juhistele.

§ 12. Välismailt sisseveetud auruseadiseid, kui nende materjal või ehitusviis ei vasta ENSV-s kehtivatele määrustele ja normidele, lubatakse tarvitada juhul, kui materjali ja ehitusviisi kohta esitatakse ametlik dokument, et need vastavad tähendatud maa sunduslikkudele normidele.

Ökonomaiser peab olema ehitatud töörõhule, mis vähemalt 20% võrra ületab ökonomaiseriga ühendatud aurukatla töörõhku.

See nõue ei ole kehtiv ökonomaiserite kohta, mis on üles seatud enne 28. juuni 1940 määruse jõustumist.

§ 13. Aurukatla kere seinu ja nende osi ei tohi valmistada malmist.

Madalrõhukatla, mille küttepind ei ole üle 50 m², ja aurumahuti keret ja nende osi võib valmistada malmist, kui see ei tekita mingit hädaohtu ja kui seda nõuab tööstuse iseloom. See nõue ei ole kehtiv enne käesoleva määruse jõustumist ülesseatud madalrõhukatelde kohta.

§ 14. Tulega või küttegaasidega kokkupuutuvad katlakere osad peavad olema vähemalt 100 mm allpool kõige madalamat katla jaoks kindlaksmääratud veepinda.

§ 15. Paragrahv 14 nõudeid ei kohaldata:

1) katla osade kohta, millega küttegaasid puutuvad kokku olles liikunud pikuti küttepinda, mis loomuliku tõmbe puhul 20 korda suurem restipinnast ja kunstliku tõmbe puhul 40 korda suurem restipinnast. Sellejuures restideta kateldes loetakse restipinna suuruseks neljakordne esimese suitsukäigu põiklõikepind mõõdetud kõige laiemas kohas;
2) katla osade kohta, mis koosnevad ainult torudest, mille sisemine läbimõõt on alla 100 mm ja nende ühenduseks tarvitatavatest toruosadest.

3. peatükk.

Aurukatelde varustus.

1. jagu.

Kaitseventiilid.

§ 16. Aurukatlad, peale § 17 tähendatute, peavad olema varustatud vähemalt kahe üksteisest sõltumatu kaitseventiiliga. Kaitseventiilide ehitusviis ja koormatus peab olema niisugune, et kaitseventiilid avaneksid kohe aururõhu tõusmisel üle töörõhu.

§ 17. Üks kaitseventiil lubatakse seada üles:

1) madalrõhu aurukateldel;
2) väike- ja pisikateldel;
3) elektriga köetavatel kateldel võimsusega kuni 100 kW.

§ 18. Kaitseventiilide ehitusviis peab võimaldama katla tegevuse ajal ventiili ülestõstmist läbipuhumise otstarbeks.

Katla tegevuse ajal ei ole lubatav vihi nihkumine kaitseventiili vinnakul. Viht peab olema ühest tükist ja asuma vinnaku välisotsal.

Juurdepääs kaitseventiilidele peab olema hõlbus.

§ 19. Ventiilide mõõdud peavad olema valitud nõnda, et ventiilide üldine tegev läbilaske minimaalne põiklõikepind vastaks järgmistele valemitele:

1) $F = \frac{7{,}5\,H}{p+1}$ — hariliku tõusuga kaitseventiilide juures.
2) $F = \frac{2{,}5\,H}{p+1}$ — täie tõusuga kaitseventiilide juures.

Nendes valemites tähendavad:

F — ventiilide tegev läbilaske pind sm²;
H — katla küttepind m²;
p — katla töörõhk atmosfäärides.

Täie tõusuga kaitseventiiliks loetakse kaitseventiil, mille klapi tõus on vähemalt ¼ klapi läbimõõdust. Elektriga köetavate katelde kaitseventiilide arvestamisel tuleb valemites küttepinna (H) asemele asetada $^1/_{20}$ tarvitatavast energiast kilovattides.

§ 20. Ühe ventiili läbimõõt peab olema mitte alla 15 mm ja mitte üle 100 mm. Vihiga koormatud kaitseventiilide juures ei tohi ülerõhk ventiilile olla üle 60 kg.

§ 21. Madalrõhukatlaid on lubatud varustada kaitseventiilidega, mille tegev läbilaske põiklõikepind on ainult $^2/_3$ § 19 tähendatud suurusest.

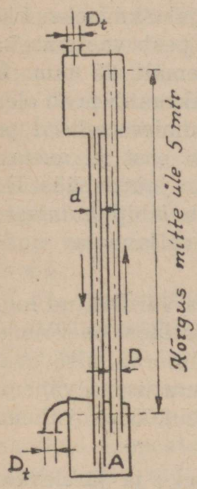

Püsttorude seadis.

Seadise alumine mahuti (A) tuleb asetada kõrgemale katlas olevast veepinnast.

Madalrõhukatlaid on lubatud varustada kaitseventiili asemel ka kõrval oleval joonisel kujutatud püsttorude seadisega, mis ei lase tõusta aururõhku katlas üle lubatava töörõhu, kui selle seadise mõõdud on valitud vastavalt alljärgnevatele mõõtudele.

Katla küttepind m²	Torude sisemine läbimõõt (d) mm	(D) mm	Mahutite ühendusflanside sisemine läbimõõt (D^1) mm
0— 5	25	38	suurem kui 38 mm
5— 15	38	63	„ „ 63 „
15— 50	45	80	„ „ 80 „
15—100	2 püsttorude seadist viimatinimetatud suuruses.		
üle 100	iga järgmise 50 m² küttepinna jaoks tuleb juurde lisada uus püsttorude seadis viimatinimetatud suuruses.		

Ühises grupis asuvad, kuid üksteisest eraldatavad aurukatlad peavad olema varustatud igaüks eraldi vastava püsttoruseadisega.

Ühises grupis asuvad ja üksteisest mitteeraldatavad aurukatlad võivad olla varustatud vastava püsttoruseadisega.

Püsttoruseadise torudel ei tohi olla mingit kraani, ventiili ega teisi abinõusid katla siseruumi eraldamiseks välisest õhust. Püsttoruseadist tuleb hästi kaitsta külma eest.

§ 22. Keelatud on:

1) töötada aurukatlaga üle lubatud töörõhu;
2) omavoliline kaitseseadiste lubatud koormatuse suurendamine ja nende tegevuse halvamine;
3) auru võtmine kaitseventiili karbi ja katla kere vahelisest ühendustorust.

2. jagu.

Manomeetrid.

§ 23. Iga aurukatel peab olema varustatud õietinäitaja atmosfäärilise jaotusega manomeetriga. Manomeetri numbrilaud peab võimaldama rõhu näitamist katla veerõhuproovil. Madalrõhukatla manomeeter peab võimaldama rõhu näitamist vähemalt 1 at. Manomeetri numbrilauale peab katla valdaja või tema voliniku poolt olema tõmmatud nähtav punane joon kohale, kus asub osuti töörõhul. Katla manomeetri näitamiste lubatavad kõrvalekaldumised määrab Tehniline Inspektuur.

§ 24. Manomeeter peab olema hästi valgustatud ja manomeetri osuti seis kütjale igal ajal takistuseta ja selgesti nähtav. Manomeeter peab olema võimalikult hästi kaitstud katla kiirgamissoojuse eest.

§ 25. Manomeetri ühendustoru katlaga peab olema varustatud veekotiga. Manomeetri ja veekoti vahel peab olema kolmekäiguga kraan ühes flansiga kontrollmanomeetri jaoks. Flansi läbimõõt peab olema 38 mm ja paksus 6 mm. Kolmekäiguga kraanil tulevad märkida käikude sihid.

3. jagu.

Veeseisunäitajad.

§ 26. Iga aurukatel peab olema varustatud vähemalt 2 veeseisunäitaja seadisega, milledest üks peab olema veeseisuklaas.

Väikekatelde, pisikatelde, madalrõhukatelde ja elektriga köetavate katelde juures on lubatud tarvitada üht veeseisunäitajat, mis peab olema veeseisuklaas.

§ 27. Iga veeseisunäitaja peab olema iseseisvalt otsekoheses ühenduses aurukatlaga. Erand lubatakse veekolonni kohta, mille peale võib asetada veeseisukraane ja -klaase, kui veekolonn on ühendatud katla auru- ja veeruumiga eraldi torude abil, igaüks sisemise põiklõikepinnaga mitte alla 4400 mm².

§ 28. Veeseisukraane ja -klaase katlaga ühendavate torude sisemised läbimõõdud peavad olema:

1) sirgete läbitorgatavate torude juures vähemalt 20 mm;
2) kõverate torude juures vähemalt 35 mm, kui katla küttepind on alla 25 m²;
3) kõverate torude juures vähemalt 45 mm, kui katla küttepind on 25 m² ja rohkem.

Need torud ei tohi olla malmist, välja arvatud madalrõhukatelde juures, ja peavad olema hästi kaitstud küttegaaside mõju vastu. Veeseisukraanide ja -klaaside kanalid peavad olema sisemise läbimõõduga vähemalt 8 mm.

Väikekatelde ja pisikatelde juures on lubatud seada üles veeseisukraane ja -klaase sisemise läbimõõduga vähemalt 6 mm.

§ 29. Veeseisukraanid ja -klaasid peavad olema niisuguse ehitusviisiga, et ummistuste kõrvaldamiseks neid võib katla tegevuse ajal läbi torgata sirgjoonelises sihis. Veeseisuklaasi hoidjate ehitusviis peab olema sarnane, et tihenduse läbi ei suletaks veeklaasi avaust.

§ 30. Veeseisuklaasid peavad olema hästi valgustatud, hõlpsalt käsitsetavad ja nõnda üles seatud, et kütja alatisest seisukohast neis selgesti on näha katla veepind kui ka lubatud madalaima veepinna märk.

§ 31. Veeseisuklaas peab olema varustatud kaitseabinõuga, kuid see kaitseabinõu ei tohi takistada veeseisu järele valvamist.

§ 32. Katlas lubatav madalaim veepind peab olema tähistatud veeseisunäitajal või viimase juures erilise kohtkindla märgiga. See märk ei ole nõutav elektriga köetavate aurukatelde juures.

Alumine veeseisukraan peab asetsema madalaima lubatava veepinna kõrgusel, kuna ülemine peab olema ühendatud aururuumiga.

§ 33. Mitme aururuumiga ja iseseisvate veepindadega kateldel arvestatakse need katlaosad kui üksikud katlad ja igaüks neist peab olema varustatud nõutavate veeseisunäitajatega.

4. jagu.

Toiteseadised.

§ 34. Aurukatlad küttepinnaga 10 m² ja vähem peavad olema varustatud vähemalt ühe toiteseadisega ja aurukatlad küttepinnaga üle 10 m² vähemalt kahe üksteisest sõltumata toiteseadisega. Iga toiteseadis peab olema võimeline andma katlasse kahekordse normaalkoormuse juures tarvismineva veehulga. Kui katelt toidetakse kolme või enam toiteseadisega, peab olema võimalik toita katelt igal ajal toiteseadiseid üheaegselt kahekaupa rakendades; niisugusel korral kaks koos töötavat toiteseadist peavad võimelt vastama ülaltähendatud nõuetele. Kaks või rohkem katelt, mis töötavad ühele aurumagistraalile, loetakse toiteseadiste suhtes üheks katlaks.

§ 35. Üks toiteseadistest peab olema pump või veevärk, välja arvatud vedurikatlad, kus pumba asemel võib olla ka teist süsteemi toiteseadis.

Käsipumpa võib tarvitada katelde juures, mille küttepind ei ole üle 10 m², kui küttepinna ruutmeetrite arvu korrutis töörõhu atmosfääride arvuga ei ole üle 100.

Toiteseadisena võib kasutada veevärki, kui vee minimaalne rõhk on aurukatla juures 1½ at kõrgem katla töörõhust.

§ 36. Toitetoru peab olema varustatud katla sisemise rõhuga suletava ja võimalikult katla kere läheduses asuva vastuventiiliga. Peale selle peab toitetorul olema sulgemisseadis katlakere ja vastuventiili vahel. Vastuventiil ei ole nõutav väikekatelde, pisikatelde ja madalrõhukatelde juures.

Kui toiteseadis on ühenduses veevärgiga, siis peab olema sulgemisseadis toitetorul. Katlasse viiv toitetoru peab olema asetatud võimalikult nõnda, et võimatu on katla tühjaksjooksmine vastuventiili läbi.

§ 37. Mitme veepinnaga katla toitmine peab olema korraldatud nõnda, et iga iseseisvat katlaosa võib toita igal ajal eraldi.

§ 38. Toiteseadised peavad olema seatud üles kohtadesse, kuhu katla meeskond pääseb kiiresti ja takistamata. Vähemalt üks toiteseadis peab olema katlaruumis või katlaruumi kõrvalolevas ruumis. Toiteventiilid ja sulgemisseadised peavad olema kergesti kättesaadavad ja kaitstud küttegaaside eest.

§ 39. Liikuvad katlad küttepinnaga alla 18 ruutmeetrit, mis on tarvitusele võetud enne 27. maid 1932, võivad kuni nende katelde tarvituseni jääda töötama ühe toiteseadisega.

5. jagu.

Mitmesugused seadised.

§ 40. Kõik katlast väljuvad aurutorud peavad olema varustatud sulgemisseadisega võimalikult katlakere läheduses.

Kui ühele aurumagistraalile töötavad mitmesuguse rõhuga katlad, siis madalama rõhuga katelde ja üldaurumagistraali vahel olevatele torustikkudele tuleb asetada vastuventiilid.

§ 41. Igal katlal peab olema seadis katla läbipuhumiseks ja vee täielikuks väljalaskmiseks. Läbipuhumisetoru sisemine läbimõõt peab vastama katlavee omadustele ja olema vähemalt 25 mm. Üle 50 mm läbimõõduga läbipuhumisekraanil peab olema all väljasurumisekruvi. Läbipuhumiseseadised peavad olema kaitstud küttegaaside eest ja asetatud nõnda, et kütjal oleks takistamata juurdepääs. Hoonetes asuvatel aurukateldel peab läbipuhumiseseadise toru väljuma kohale, kus väljavoolav aur ei tekita mingit ohtu.

§ 42. Aurukatlad peavad olema varustatud luukidega sel määral, et veepoolseid katlaosi on võimalik täielikult puhastada. Katlasse sisseronimise ovaalavaustega luugid peavad olema suurusega vähemalt 300×400 mm, sõõrikujulised läbimõõdus vähemalt 400 mm.

§ 43. Aurukatelde puhastamiseks ja järelevaatamiseks tule poolt peavad olema katla müürituses vastavad avaused suurusega vähemalt 400×500 mm. Need avaused on ka siis tarvilikud, kui on olemas seadised, mis katla osadelt tule poolt mehaaniliselt kõrvaldavad põlemisjäänused.

§ 44. Katla varustus peab olema hästi kaitstud põlemisproduktide mõju eest ja ligipääs varustusele peab olema hõlbus. Kui katla varustus on asetatud kõrgele, siis peab olema kindlustatud ohutu ligipääs selle juurde korralikkude redelite või alatiste rõdude kaudu. Ligipääs varustusele ja katla osadele ei tohi olla takistatud kütteainetega, tuhaga või muude ainetega.

§ 45. Aurutorud katlamajasse kui ka teistesse ruumidesse peavad olema hästi isoleeritud või eraldatud võrega inimeste tegutsemise ja liikumise piirkondadest.

§ 46. Tehnilisel Inspektuuril on õigus nõuda, et alates 100 m² küttepinnaga aurukatelde juures oleks katlaruumis üles seatud signalisatsioon ruumidest, kus auru tarvitatakse, kütja hoiatamiseks masinate käima- ja seismapanemisest ja auru tarvitamise lõpetamisest.

§ 47. Igal aurukatlal, mis üles seatud pärast 1. jaanuari 1931, peab olema katla esiküljele kinnitatud metallsilt andmetega:

1) katla valmistanud tehase nimi ja asukoht;
2) tehase järjekorraline aurukatla number;
3) katla ehitusaasta;
4) katla ehitamisel töötamiseks lubatud töörõhk.

See nõue ei ole kehtiv enne käesoleva määruse jõustumist töössevõetud madalrõhu- ja pisikatelde kohta.

4. peatükk.

Aurumahutite varustus.

§ 48. Aurumahutid peavad olema varustatud kaitseventiiliga, mille ehitusviis ja koormatus ei võimalda aurumahutis rõhku tõusta üle töörõhu.

§ 49. Aurumahutid peavad olema varustatud manomeetriga vastavalt §§ 23—25 nõuetele. Kui aurumahuti sisu mõju all manomeeter võib rikneda, siis lubatakse manomeetri asemele üles seada temperatuurimõõtja, millel peab olema punane joon lubatud kõrgeima temperatuuri juures.

§ 50. Kaitseventiil ja manomeeter tulevad asetada niisugusele kohale, kus aurumahuti täiteaine ei saa takistada nende töötamist. Kui tööstuse iseloom ei võimalda asetada manomeetrit ja kaitseventiili otsekohe aurumahuti külge, siis on lubatud asetada neid aurutorule võimalikult aurumahuti lähedusse nii, et auruventiili sulgemisega neid ei lülitata välja tegevusest. On mitu aurumahutit ühesuguse töösurvega ühendatud ühisele aurutorule, lubatakse kaitseventiili ja manomeetrit asetada sellele torule enne mahuteid.

§ 51. Aurumahutid, mis töötavad sama rõhuga kui aurutorustikuga ühendatud suurima rõhuga katel, ei vaja erilist kaitseventiili ja manomeetrit.

§ 52. Kui tööstuse iseloom ei võimalda täita aurumahuti juures § 48 ja 49 tähendatud nõudeid, võib Tehniline Inspektuur lubada tarvitada samale otstarbele vastavaid teisi kaitseabinõusid.

§ 53. Kui aurukatla töörõhk ületab aurumahuti töörõhu enam kui 3 at võrra, siis tuleb seada üles aurutorustikule aurukatla ja aurumahuti vahele redutseerimisventiil (rõhu vähendusventiil).

§ 54. Aurumahutil peab olema seadis, mille abil aurumahutit võib eraldada üldisest aurutorustikust. Need seadised peavad asuma kergesti kättesaadavatel kohtadel. Iga avatava aurumahuti juures peab olema kraan või ventiil, mille abil võib kindlaks teha, kas mahutis on veel rõhk olemas või mitte.

§ 55. Kinnised aurumahutid läbimõõduga üle 800 mm, kui nende kuju, suurus või ehitusviis seda lubab, peavad olema varustatud luukidega nendesse pääsmiseks puhastamise või siseosade järelevaatamise otstarbel. Ovaalavaustega luukide mõõdud peavad olema vähemalt 400×300 mm ja ümmarguste luukide läbimõõdud vähemalt 400 mm.

§ 56. Iga mahuti külge peab olema kinnitatud metallsilt andmetega:

1) aurumahuti valmistanud tehase nimi ja asukoht,
2) tehase järjekorraline aurumahuti number,
3) mahuti ehitusaasta,
4) mahuti ehitamisel töötamiseks lubatud töörõhk,
5) aurumahuti maht liitrites.

Tähendatud silt ei ole nõutav enne 27. maid 1932 ülesseatud aurumahutitel ja aurumahutitel töösurvega kuni 1,0 at, mis töösse võetud enne käesoleva määruse jõustumist.

§ 57. Aurumahutid, mis üles seatud enne 27. maid 1932 ja aurumahutid töörõhuga kuni 1 at, mis üles seatud enne käesoleva määruse jõustumist, peavad ehituse ja varustuse suhtes vastama käesolevale määrusele sellel määral, et oleks välditud oht.

5. peatükk.

Ökonomaiserite varustus.

§ 58. Ökonomaiserid peavad olema varustatud kaitseventiiliga, mille ehitusviis ja koormatus ei võimalda ökonomaiseris rõhku tõusta üle töörõhu.

§ 59. Kaitseventiil peab ehitusviisilt vastama § 18 nõuetele.

Enne käesoleva määruse jõustumist ülesseatud ökonomaiserite juures, kui ökonomaiseri töörõhk ei ületa ökonomaiseriga ühendatud aurukatla töörõhku, peab ökonomaiseri kaitseventiil algama läbipuhumist hiljemalt rõhu tõusmisel 15% võrra üle aurukatla töörõhu.

§ 60. Väljavoolutoru kaitseventiilist peab olema juhitud ja ehitatud nõnda, et välditaks õnnetus väljavoolava kuuma vee läbi ja vee külmumine torus.

§ 61. Keelatud on kaitseventiili koormatuse omavoliline suurendamine ja töötamine ökonomaiseriga rõhu all, mis ületab töörõhku.

§ 62. Ökonomaiserid peavad olema varustatud manomeetriga vastavalt §§ 23—25 nõuetele.

§ 63. Ökonomaiseri vee sisse- ja väljavoolutorud peavad olema varustatud eraldi termomeetriga. Sissevoolutoru termomeetril peab olema selgesti märgitud vee lubatud madalaim temperatuur, väljavoolutoru termomeetril — vee lubatud kõrgeim temperatuur.

§ 64. Ökonomaiserisse juhitava vee temperatuur peab olema nõnda kõrge, et välditaks ökonomaiseri higistamine.

§ 65. Siletoru-ökonomaiserist väljuva vee temperatuur kuni 12 at töörõhuga katelde juures peab olema vähemalt 30° C võrra madalam vee keemise temperatuurist katlas, ja üle 12 at töörõhuga katelde juures ei või ökonomaiserist väljuva vee temperatuur ületada 160° C.

§ 66. Ökonomaiserisse suubuvad ja sealt väljuvad veetorud peavad olema varustatud sulgemisseadisega. Ökonomaiseri vee väljalülimise korral peab olema võimalus katelt toita veega otseselt.

§ 67. Ökonomaiseri väljalülimiseks kuumade gaaside voolust peab olema võimalus gaase juhtida läbistamata ökonomaiserit.

§ 68. Kui ökonomaiseri ehitusviis võimaldab õhu kogumist ökonomaiserisse, peab see olema varustatud seadisega õhu kõrvaldamiseks.

§ 69. Kui ökonomaiseri suitsukäikudes on plahvatavate gaaside kogunemise võimalusi, tuleb müüritus ökonomaiseri kaitseks varustada kaitseabinõudega.

§ 70. Ökonomaiserit peab olema võimalik tühjendada veest puhastamise ja järelevaatamise otstarbeks.

6. peatükk.

Aurukatelde ja ökonomaiserite ruum.

§ 71. Hoonetesse paigutatavad aurukatlad ja ökonomaiserid tulevad asetada erilisse ruumi, mida nimetatakse katlaruumiks, resp. ökonomaiseriruumiks.

Nimetatud ruumil ei tohi olla ühist vaheseina eluruumidega, ka mitte § 76 ettenähtud laepealsel ruumil.

Tööliste pesemise-, riietuse-, söögi- jne. ruumid, kui need asetsevad katlaruumi kõrval, peavad olema eraldatud § 72 ja § 73 nõuetele vastava vaheseinaga.

Pesemise-, riietehoidmiseruum ja käimla ainult katlamaja töölistele võivad asetseda katlaruumis.

§ 72. Katlaruum peab olema eraldatud kõrvalolevatest ruumidest katlaruumi katuseni ulatuvate kivist või betoonist seintega, mille paksus peab olema vähemalt 380 mm, või raudbetoonseintega, mille paksus vähemalt 120 mm.

Nõuet seinte paksuse kohta ei kohaldata nendele seintele, mis on ehitatud enne käesoleva määruse jõustumist.

§ 73. Katlaruumi ja kõrvalruumi eraldavas vaheseinas on lubatud avaused ainult transmissioonirihmadele ja ustele, kusjuures uste kogupind ei tohi olla alla üle kolme ruutmeetri. Neid uksi ei tohi tarvitada üldiseks läbikäiguks.

§ 74. Katlaruumi puust välisseinte ja lähedal asetsevate teiste puust ehitiste vahe peab olema vähemalt 4 meetrit.

§ 75. Katlaruum peab olema ruumikas ja küllaldaselt valgustatud, et võib takistamata tegutseda kõigi katla juures asuvate aparaatidega, neid järele vaadata, parandada, vahetada ja puhastada. Uksed ja aknad peavad avanema väljaspoole ja alatiseks kasutamiseks määratud uksed ei tohi olla lukustatud töö ajal. Pääs katlaruumi uste juurde ja uksed ise peavad olema alati vabad.

Põrand katlaruumis peab olema tulekindlast ainest, peale § 81 nimetatud aurukatelde ruumide, kus põrand peab olema tulekindel või tulekindlalt kaetud vähemalt 600 mm ulatuses arvates katla välisservadest.

§ 76. Katlaruum võib olla kaetud ainult katusega, mille ühe ruutmeetri omakaal ühes sarikatega, lattidega jne. ei ületa 100 kg.

Kui tööstuse tingimused nõuavad, võib lubada soojuse alalhoiuks laetalasid katta kuni 2,5 sm paksuste laudadega, kusjuures laudu võib katta ainult isoleerpapiga, krohviga või plekiga. Selle lae peal olevat ruumi ei tohi kasutada mingisuguseks otstarbeks ja inimesed ei tohi seal viibida.

Müüritud katelde peal peab olema liikumisvaba kõrgus, et oleks võimalik takistamata ja hõlpsalt pääseda katla osade, varustuse ja torustikkude juurde. Normaalseks liikumisvabaks kõrguseks loetakse 1800 mm.

Katlaruumi all võivad olla keldrid ainult tuha kõrvaldamiseks ja niisugused ruumid, kus inimesed harilikult ei viibi.

§ 77. Katlamüüride ja seinte vahele peab jääma vahe vähemalt 70 mm, mis võib olla otstest kinni ja pealt kaetud.

Mittemüüritud katelde ja katlaruumi seinte vahele peab jääma vahe vähemalt 600 mm.

Neid nõudeid ei kohaldata aurukateldele, mis seatud üles enne 27. maid 1932 ja madalrõhukateldele, mis seatud üles enne käesoleva määruse jõustumist.

Katla esiküljest vastasseisva müürini peab olema küllalt vaba ruumi vastavalt tarvitatavale kütmisviisile. Katlamüüri ei või kasutada hoone osade toetamiseks.

§ 78. Peale katelde lubatakse katlaruumi seada üles ainult jõumasinaid ja katelde ning jõumasinate kasutamiseks tarvisminevaid abiseadiseid, missugused ei tohi takistada katla käsitsemist.

§ 79. Katlaruumis on keelatud tööd, mis ei ole otseses ühenduses katelde ja jõumasinate käsitsemisega. Katlaruumis on keelatud hoida igasugust materjali ja asju, millel ei ole otsest tarvidust katla käsitsemisel. Eriti on keelatud katlaruumi tarvitada ladu-, magamis- või kuivatusruumina.

§ 80. Paragrahv 71 esimese lõike ja §§ 72—74, 78 ja 79 nõudeid ei kohaldata:

1) rehepeksuseadistes,
2) ühe talu oma põllumajanduslikuks tarbeks töötavas seadises,
3) ajutise iseloomuga katlaseadiste juures, nagu ajutistes saeveskites, välistööde juures jne.

§ 81. Paragrahvide 71—74, 76, 78 ja 79 nõudeid ei kohaldata katlaruumidele, kuhu seatakse üles:

1) aurukatlad küttepinnaga alla 30 ruutmeetri, mis koosnevad ainult veetorudest välise läbimõõduga mitte üle 102 mm ja mille ülemine mahuti on ainult aurukogujaks ning ei puutu kokku küttegaasidega;
2) aurukatlad, millede töörõhk on üle 0,5 at ja millede töörõhu atmosfääride arvu ning küttepinna ruutmeetrite arvu korrutis ei ole üle 30;
3) madalrõhukatlad;
4) ökonomaiserid töörõhuga mitte üle 3,0 at.

§ 82. Paragrahv 81 nimetatud katlaid ei tohi seada üles töökodadesse või ruumidesse, kus tarvitatakse tööstuslikuks otstarbeks bensiini või teisi kergesti plahvatavaid aineid.

7. peatükk.

Auruseadiste käsitsemine ning valdaja ja kütja kohustused.

§ 83. Auruseadise tegevusse võtmise, tegevuses oleku ja tegevuse tagajärgede eest vastutab auruseadise valdaja või viimase poolt selleks volitatud isik.

§ 84. Auruseadise valdaja või tema volinik ja isikud, kelle kätte on usaldatud auruseadise käsitsemine, on kohustatud auruseadist käsitsema määruste ja eeskirjade kohaselt ja valvama, et seadise varustus oleks korras ja et auruseadist ei rakendata tegevusse, kui auruseadis on ohtlikus seisukorras. Auruseadise juures ilmsikstulnud vigastustest ja puudustest peab viibimata teatama seadise valdajale või tema volinikule.

Auruseadiste ja nende torustikkude vigastused tulevad kõrvaldada kohe nende ilmsikstulekul. Ohtlikkude vigastuste puhul tuleb auruseadise tegevus viibimata lõpetada.

§ 85. Auruseadise käsitsemist võib valdaja või tema volinik usaldada ainult asjatundjate ja kainete, vähemalt 20 a. vanade isikute hooleks.

§ 86. Aurukatla tegevuse ajal on keelatud kütjale anda niisugust tööd, mis ei kuulu kütja otsekoheste kohustuste hulka. Kütjale võib § 78 nimetatud jõumasinate ja rehepeksugarnituuri juhtimist teha kohustuseks ainult siis, kui temal tuleb hoolitseda ainult ühe aurukatla või ühe rehepeksugarnituuri eest. Pisikatelde ja madalrõhukatelde kütjatele võib anda muid ülesandeid katla töötamise ajal, kui selle juures on kindlustatud katlaseadise ohutu töötamine.

Kütja ei tohi lahkuda aurukatla juurest enne, kui tuli on kõrvaldatud koldest ja tarvitusele võetud abinõud aururõhu tõusu vältimiseks üle lubatud rõhu.

§ 87. Auruseadise valdaja on kohustatud üles seadma auruseadise ruumi Tehnilise Inspektuuri poolt väljaantud auruseadise käsitsemise eeskirjad.

§ 88. Auruseadise valdaja või tema volinik on kohustatud hoolitsema, et vajaduse järgi auruseadist korralikult puhastatakse vee ja tule poolt.

§ 89. Auruseadise tähtsamatest vigastustest peab valdaja viivitamata teatama Tehnilisele Inspektuurile.

§ 90. Auruseadise ruumi uste väliskülgedel peab olema üles pandud keeld auruseadise ruumi minemiseks või seal viibimiseks isikutele, kelle kohustuste hulka ei kuulu sealolevate seadiste käsitsemine.

8. peatükk.

Auruseadiste tööluba de ja ülesseadelubade väljaandmise kord.

§ 91. Igale kodumaal valmistatud või välismaalt sissetoodud auruseadisele on valmistaja või sissetooja kohustatud muretsema Tehniliselt Inspektuurilt tööloa ja järelevalveraamatu enne auruseadise tarvitusele võtmist isiklikuks otstarbeks või enne üleandmist kasutamiseks kolmandatele isikutele.

Tarvitusel olnud auruseadise uuesti tarvitusele võtmiseks või esialgse ehitusviisi muutmiseks on valdaja kohustatud muretsema loa ja järelevalveraamatu Tehniliselt Inspektuurilt.

§ 92. Iga aurukatla ülesseadmiseks katlaruumi või iga ökonomaiseri ülesseadmiseks väljaspoole katlaruumi on valdaja kohustatud muretsema ülesseadeloa Tehniliselt Inspektuurilt, välja arvatud juhtudel, kui seatakse üles:

1) seadised, mis nimetatud § 80 p. 1 ja 2,
2) ajutise iseloomuga seadised, mis nimetatud § 80 p. 3, sel puhul antakse välja tähtajaline ülesseadeluba,
3) väikekatlad, pisikatlad, madalrõhukatlad.

§ 93. Tööloa saamiseks § 91 tähendatud juhtudel tuleb esitada Tehnilisele Inspektuurile vastav sooviavaldus. Sooviavaldus peab sisaldama: sooviavaldaja nime, elukoha, auruseadise asukoha ja otstarbe.

Sooviavaldusele tuleb lisada:

1) auruseadise joonestused 3 eksemplaris,
2) auruseadise kirjeldused 3 eksemplaris,
3) auruseadise materjalide omadusi tõendavad dokumendid 3 eksemplaris,
4) aurukatla või -mahuti tugevuse arvutused 3 eksemplaris,
5) auruseadise järelevalveraamat, kui auruseadis varem olnud tarvitusel.

Madalrõhukatelde kohta ei ole nõutav punktides 3 ja 4 tähendatud dokumentide esitamine.

Tarbe korral võib Tehniline Inspektuur nõuda ökonomaiseri osade tugevuse arvutust 3 eksemplaris.

Pisikatelde ja aurumahutite kohta töösurvega kuni 1 at, samuti ökonomaiserite kohta, mis töösse võetud enne käesoleva määruse jõustumist, ei ole nõutav punktides 3 ja 4 tähendatud dokumentide esitamine.

§ 94. Auruseadise joonestus (§ 93 p. 1) peab olema valmistatud mitte vähemas mõõdus kui 1 : 25 ja peab sisaldama kõik andmed, mis on tarvilikud auruseadise tugevuse arvutuse kontrollimiseks, aurukatla või ökonomaiseri küttepinna arvutamiseks, aurukatla lubatud madalaima veepinna kõrguse kindlaksmääramiseks ja aurumahuti mahu arvutamiseks. Samuti peab olema näidatud müürituse ja küttekolde ehitusviis.

§ 95. Auruseadise kirjelduses (§ 93 p. 2) peab olema tähendatud: auruseadise ehitaja tehase nimi, tehase järjekordne number, ehitusaasta, auruseadise süsteem, mõõdud, lubatav töörõhk, materjali paksused, küttepinna suurus tule poolt arvutatuna, kaitseabinõude ehitusviis ja mõõdud, varustuse loetelu, andmed müürituse või kaitsekatte kohta.

Aurumahutite kohta peab olema lisaks nimetatud andmetele tähendatud: töörõhk aurusärgis, aurutekitaja töörõhk, luukide suurused ja ehitusviis.

§ 96. Aurukatla või aurumahuti materjali omadusi tõendavais dokumentides (§ 93 p. 3) peab olema vähemalt tähendatud: materjali liik või tema valmistamise viis, tehase nimi, plekil olevad tehase erimärgid, mõõdud, murdpinge kg/mm², venivuse %%, missuguse osa valmistamiseks materjal tarvitatud.

Tehnilisel Inspektuuril on õigus nõuda materjali omadusi tõendavaid riikliku katsekoja või välismaa vastava proovimisasutise dokumente.

§ 97. Ökonomaiseri materjali omadusi tõendavad dokumendid (§ 93 p. 3) peavad sisaldama vähemalt järgmisi andmeid: tehase nimi, materjali liik, osade valmistamise viis, materjalil olevad tehase märgid, terastorude proovimise andmed; valatud osade materjali kohta tõmbe- ja paindetugevuse kg/mm² ja andmed paindeproovi kohta; valtsimise või pressimise teel valmistatud osade kohta tuleb lisada tõmbetugevus kg/mm² ja venivuse %%.

§ 98. Tehase dokument ökonomaiseri üksikosade järelevaatuse ja proovimise kohta peab sisaldama järgmisi andmeid veesurvega proovimise teostamise üle:

1) malmist torud ja ühenduspoognad peavad olema proovitud rõhuga 100 atü,
2) terastorud töörõhuga kuni 22 atü peavad olema proovitud kolmekordse töörõhuga, vähemalt aga 40 atü proovirõhuga; torud töörõhuga rohkem kui 22 atü peavad olema proovitud kahe ja poole kordse töörõhuga + 11 atü.

§ 99. Kõik joonestused peavad olema tehtud mõõtevahekorras, joonestatud tušiga vastupidavale joonestuspaberile või lõuendile. Esitada võib ka joonestuste teisendeid.

Uute auruseadiste joonestused, kirjeldused, materjali omadusi tõendavad dokumendid ja tugevuse arvutused peavad olema alla kirjutatud auruseadist valmistava tehase kutseõigusega tehnika eriteadlase poolt. Tarvitusel olnud auruseadiste dokumendid ja katlaruumi joonestused peavad olema alla kirjutatud kutseõigusega tehnika eriteadlase poolt.

§ 100. Auruseadiste tööloa saamiseks esitatud sooviavaldus ühes kõigi dokumentidega vaadatakse läbi Tehnilise Inspektuuri poolt kahe nädala jooksul arvates päevast, millal esitati kõik nõutavad dokumendid ühes kõigi nõutavate andmetega.

Kui esitatud dokumentide järgi auruseadis vastab määruste ja normide nõuetele, tehakse dokumentidele vastavad pealekirjutised ja teatatakse sooviavaldajale, et auruseadis tuleb esitada esimesele järelevaatusele ja sellele järgnevale veerõhuga proovimisele vastavalt §§ 125—127 nõuetele.

Kui esitatud dokumentide järgi auruseadis ei vasta määruste nõuetele, saadetakse tagasi kõik puudulikud dokumendid ühes puuduste äratähendamisega.

§ 101. Tehniline Inspektuur on kohustatud teostama ehitusjärelevaatust ja sellele järgnevat veerõhuga proovimist kahe nädala jooksul arvates päevast, millal saabus Tehnilisele Inspektuurile teade sooviavaldajalt, et auruseadis on valmis seatud esitamiseks esimesele järelevaatusele ja sellele järgnevale veerõhuga proovimisele.

Kui ehitusjärelevaatusel ja sellele järgneval veerõhuga proovimisel selgub, et auruseadis vastab määruste nõuetele ja auruseadise juures ei ilmne puudusi, antakse Tehniliselt Inspektuurilt auruseadise tööluba ühes järelevalveraamatuga kahe nädala jooksul arvates viimase järelevaatuse või proovi teostamise päevast. Kui auruseadis ei vasta määruste nõuetele või ilmnevad puudused auruseadise osades, ei anta tööluba ja teatatakse sooviavaldajale loa mitteandmise põhjused kahe nädala jooksul arvates viimase järelevaatuse või proovi teostamise päevast.

§ 102. Auruseadise ülemineku korral valmistajalt või välismaalt sissetoojalt uuele valdajale või valdajate vahetusel on mõlemad kohustatud kahe nädala jooksul teatama valdajate vahetusest kirjalikult Tehnilisele Inspektuurile, kusjuures uus valdaja peab esitama sellekohase avalduse ühes järelevalveraamatuga auruseadise registreerimiseks tema nimele.

§ 103. Aurukatla ülesseadeloa saamiseks katlaruumi või ökonomaiseri ülesseadmiseks väljaspool aurukatlaruumi § 92 ettenähtud juhul peab valdaja pöörama Tehnilise Inspektuuri poole kirjaliku sooviavaldusega.

Sooviavaldus peab sisaldama valdaja nime ja asukoha, auruseadise ülesseadmise koha ja otstarbe.

Sooviavaldusele tuleb lisada:

1) auruseadise järelevalveraamat,
2) seadise ruumi joonestused 3 eksemplaris.

§ 104. Aurukatla või ökonomaiseri ruumi joonestus peab sisaldama põhiplaani mõõdus mitte vähem kui 1 : 200 ja lõike mõõdus mitte vähem kui 1 : 100. Põhiplaan ja lõige peavad sisaldama: ruumide mõõte, seinte mõõte ja materjali; uste ja akende asukohti, mõõte ja avamise sihte; lagede, katuste ja põranda ehitusviisi ja materjali; katla, küttekolde ja korstna asupaika ja kaugusi seintest; toeteseadiste asukohti; katlaruumi ülesseatavate jõumasinate ja abiseadiste asukohti ja otstarvet; kõrvalolevate ruumide otstarvet.

§ 105. Paragrahv 104 nimetatud sooviavaldus ühes esitatud joonestustega vaadatakse läbi Tehnilise Inspektuuri poolt kahe nädala jooksul arvates päevast, millal esitati sooviavaldus ühes järelevalveraamatuga ja katlaruumi joonestused ühes kõikide andmetega.

Kui katla või ökonomaiseri ruum esitatud joonestuste järgi vastab määruste nõuetele, siis tehakse sellekohased pealekirjutised joonestustele ja antakse valdajale luba seadise ülesseadmiseks.

Kui seadise ruum esitatud joonestuste järgi ei vasta määruste nõuetele, ei anta ülesseadeluba ja joonestused ühes teadaandega puuduste kohta saadetakse tagasi valdajale.

§ 106. Töörõhu tõstmine auruseadises üle järelevalveraamatus tähendatud rõhu on lubatud ainult Tehnilise Inspektuuri erilisel loal.

§ 107. Auruseadised, mis võetud tarvitusele sellekohase loata (§§ 91 ja 92) või mitte ümber registreeritud uue valdaja poolt § 102 korras, võib Tehniline Inspektuur lasta pitseerida.

9. peatükk.

Auruseadiste tehnilised järelevaatused.

1. jagu.

Üldnõuded ja üldmõisted.

§ 108. Iga esimest korda ENSV-s tarvitusele võetavat kui ka tegevuses olevat auruseadist, samuti auruseadise esialgse ehitusviisi muutmise korral on valmistaja tehas või välismaalt sissetooja või valdaja kohustatud esitama auruseadise Tehnilisele Inspektuurile tehnilisteks järelevaatusteks.

§ 109. Auruseadise tehnilised järelevaatused on:

1) ehitusjärelevaatus (§§ 110—112),
2) veerõhuga proovimine (§§ 113—118),
3) sisemine järelevaatus (§§ 119—122),
4) väline järelevaatus (§§ 123—124).

Tehnilised järelevaatused teostuvad:

1) esimese järelevaatusena (§§ 125—127),
2) järjekordsete järelevaatustena (§§ 128—133),
3) erakordsete järelevaatustena (§§ 134—136).

2. jagu.

Ehitusjärelevaatus.

§ 110. Auruseadiste ehitustehased ENSV-s või väljastpoolt sissetoojad või valdajad on kohustatud esitama auruseadise Tehnilisele Inspektuurile ehitusjärelevaatuseks ja sellele järgnevaks veerõhuga proovimiseks järgmistel juhtudel:

1) ENSV-s uue auruseadise ehituse korral ehitustehases,
2) auruseadise väljastpoolt sissetoomise korral,
3) tarvitusel olnud auruseadise esialgse ehitusviisi muutmise korral.

§ 111. Ehitusjärelevaatuseks peab auruseadis olema müürimata, katteta, kaitsemantlita ja värvimata.

Tehnilise Inspektuuri järelevalve inseneril on õigus teha erandeid eelnimetatud nõuetest.

§ 112. Ehitusjärelevaatus koosneb:

1) võrdlusest, kas esitatav auruseadis vastab esitatud joonestustele ja dokumentidele ning käesoleva määruse nõuetele;
2) järelevaatusest valmis auruseadise juures, nii palju kui võimaldab ehitusviis, kas auruseadise ja selle osade juures ei ilmne välis- ja seestpoolt silmnähtavaid vigastusi või puudusi.

Auruseadise puuduliku ehituse teostamise või üksikosade puuduliku valmistamise tõttu tekkinud vigastuste eest vastutab seadise ehitaja seadustes ettenähtud korras ja piirides.

3. jagu.

Veerõhuga proovimine.

§ 113. Veerõhuga proovimise otstarve on kindlaks teha, kas auruseadis on tihe.

§ 114. Veerõhuga proovimiseks peab valdaja auruseadise seadma seisukorda, mis võimaldab veerõhuga proovimist vastavalt alljärgnevatele nõuetele Tehnilise Inspektuuri inseneri juuresolekul, et viimasel oleks võimalus näha auruseadise välist seisukorda rõhu all. Tehnilise Inspektuuri inseneril on õigus anda juhiseid auruseadise ettevalmistamiseks veerõhuga proovimisele.

§ 115. Proovirõhk veerõhuga proovimisel, välja arvatud § 126 ja § 127 ettenähtud juhtudel, määratakse järgmiselt:

1) auruseadised töörõhuga kuni 1 at proovitakse veerõhuga 2 at,
2) auruseadised töörõhuga 1 at kuni 5 at proovitakse veerõhuga, mis on 2 korda suurem töörõhust,
3) auruseadised töörõhuga 5 at kuni 15 at proovitakse veerõhuga, mis on 5 at võrra suurem töörõhust,
4) auruseadised töörõhuga üle 15 at proovitakse veerõhuga 1,2 p + 2 at, kusjuures p tähendab töörõhku atmosfäärides.

§ 116. Auruseadise proovirõhku jälgitakse kontrollmanomeetri abil.

Proovirõhk tuleb hoida auruseadises 10 min., mille järele seda alandatakse töörõhuni, mida hoitakse auruseadises kogu auruseadise seinte üksikasjaliku läbivaatamise aja vältel; tarvidusel võib korrata proovirõhku.

§ 117. Kui veerõhuga proovimise ajal ei saa auruseadist väljaspoolt järele vaadata auruseadist paljastamata, siis Tehnilise Inspektuuri inseneri nõudmisel tuleb kõrvaldada auruseadise kate või müür järelevaadatavatelt kohtadelt osaliselt või täiesti.

§ 118. Iga tehtud veerõhuga proovimise tõenduseks antakse Tehnilise Inspektuuri poolt välja metallmärk, millel on tähendatud: auruseadise number, lubatud töörõhk ja proovimise kuupäev. Märgi peab katlavaldaja kinnitama auruseadise külge nähtavale kohale.

4. jagu.

Sisemine järelevaatus.

§ 119. Sisemise järelevaatuse otstarve on, nii palju kui võimaldab seadise ehitusviis, järele vaadata, kas auruseadise materjalis või osades ei ilmne silmnähtavaid vigastusi või puudusi, mis lasevad oletada vastupidavuse vähenemist.

§ 120. Sisemise järelevaatuse toimepanemiseks peab auruseadise valdaja auruseadist laskma jahtuda nõutaval määral. Aurukatla või ökonomaiseri osad tulevad puhastada vee ja tule poolt ja aurumahuti osad seada niisugusesse seisukorda, et oleks võimalik pääseda nende juurde ja neid järele vaadata.

Auruseadiseid, mille ehitusviis ei võimalda teha sisemist järelevaatust, tuleb selle asemel proovida veerõhuga.

§ 121. Kui sisemisel järelevaatusel ei saa auruseadist järele vaadata seda väljastpoolt paljastamata, siis Tehnilise Inspektuuri inseneri nõudmisel tuleb kõrvaldada auruseadise kate või müür järelevaadatavatelt kohtadelt osaliselt või täiesti.

Tehnilise Inspektuuri inseneril on õigus auruseadise ettevalmistamiseks anda lähemaid juhiseid.

§ 122. Kui auruseadis on ühendatud auru-, toite- või läbipuhemagistraali kaudu teiste töötavate auruseadistega, tuleb auruseadis puhastamise ja järelevaatuste eel eraldada teistest auruseadistest või magistraalidest umbsete äärikute abil. Gaasiga töötav aurukatel või ökonomaiser peab olema eraldatud gaasitorustikust puhastamise ja järelevaatuse ajal.

5. jagu.

Väline järelevaatus.

§ 123. Välise järelevaatuse otstarve on järele vaadata auruseadist ja selle varustuse seisukorda võimalikult auru all, kusjuures seadist käsitaja meeskond peab näitama seadise kaitse- ja töötamisabinõude tegevust. Välist järelevaatust teostatakse seadise tegevust seisma jätmata. Välisel järelevaatusel vaadatakse ühtlasi järele, kas auruseadise ruum vastab käesoleva määruse nõuetele.

§ 124. Välise järelevaatuse juures auru all ja teiste järelevaatuste korral selgitatakse ühtlasi, kas auruseadist käsitaja isik tunneb oma kohustusi ja ülesandeid, eriti katla juures olevate abinõude otstarvet ja tarvitusviisi, ja kas kütja on tuttav katlaga ümberkäimise eeskirjadega, mis peavad olema üles seatud katlaruumi.

6. jagu.

Esimene järelevaatus.

§ 125. Esimest järelevaatust toimetatakse iga esimest korda ENSV-s tarvitusele võetava auruseadise juures, samuti ka iga auruseadise esialgse ehitusviisi muutmisel.

§ 126. Esimene järelevaatus koosneb ehitusjärelevaatusest ja veerõhuga proovimisest.

Ehitusjärelevaatust toimetatakse §§ 110—112 alusel.

Pärast ehitusjärelevaatust võetakse ette veerõhuga proovimine selle töörõhu jaoks, mis on saadud auruseadise tugevuse arvutuse kontrollimisel Tehnilise Inspektuuri poolt.

Auruseadised töörõhuga kuni 1 at proovitakse veerõhuga 4 at.

ENSV-s valmistatud auruseadiste juures toimetatakse esimest veerõhuga proovimist auruseadist valmistavas tehases:

1) liikuvate aurukatelde juures,
2) kohtkindlate aurukatelde ja ökonomaiserite juures, mille küttepind on kuni 50 m^2,
3) aurumahutite juures mahuga mitte üle 5 m^3.

Teiste auruseadiste juures toimetatakse esimest veerõhuga proovimist auruseadise ülesseadekohal.

§ 127. Veerõhuga proovimine viiakse läbi §§ 113—118 kohaselt muudatusega, et aurukatlad töörõhuga üle 7 at ja siletoru-ökonomaiserid proovitakse veerõhuga 1,3 p + 3 at, aurumahutid töörõhuga üle 10 at proovitakse veerõhuga 1,3 p + 2 at, ribitoru-ökonomaiserid proovitakse veerõhuga 1,3 p + 10 at, kusjuures p tähendab töörõhku atmosfäärides.

7. jagu.

Järjekordsed tehnilised järelevaatused.

§ 128. Auruseadiste järjekordsete tehniliste järelevaatuste liigid on: veerõhuga proovimine, sisemine järelevaatus ja väline järelevaatus, kusjuures:

1) veerõhuga proovimist toimetatakse mitte hiljem kui kuuenda kalendriaasta jooksul pärast viimast veerõhuga proovimist, kusjuures esimeseks aastaks loetakse veerõhuga proovimisele järgnev kalendriaasta;
2) sisemist järelevaatust toimetatakse mitte hiljem kui kolmanda kalendriaasta jooksul pärast viimast järelevaatust, kusjuures esimeseks aastaks loetakse järelevaatusele järgnev kalendriaasta. Sisemise järelevaatuse tähtaegu tuleb võimalikult ühendada veerõhuga proovimise tähtaegadega;
3) välist järelevaatust toimetatakse kohtkindlate ja vedurikatelde juures pp. 1 ja 2 nimetatud järelevaatuste vahelistel kalendriaastatel.

Pisikatla, madalrõhukatla, aurumahuti ja ökonomaiseri, mis töötavad rõhuga kuni 1 at, veerõhuga proovimist toimetatakse mitte hiljem kui kaheksanda kalendriaasta jooksul pärast viimast veerõhuga proovimist, kusjuures esimeseks aastaks loetakse veerõhuga proovimisele järgnev kalendriaasta. Koos veerõhuga proovimisel toimetatakse ka aurukatla või aurumahuti sisemist järelevaatust. Välist järelevaatust toimetatakse mitte hiljem kui neljanda kalendriaasta jooksul pärast viimast veerõhuga proovimist.

Järjekordsed tehnilised järelevaatused toimetatakse kohtkindlate auruseadiste juures töötamise kohal, liikuvate katelde juures kohal, mida määrab katla valdaja.

§ 129. Veerõhuga proovimise ja sisemise järelevaatuse päeva perioodiliselt töötavate auruseadiste juures, mis ajaks valdaja on kohustatud korda seadma auruseadise, teatab valdajale Tehniline Inspektuur. Kui määratud päevaks auruseadise valdajal ei ole võimalik mõjuvatel põhjustel esitada auruseadist järelevaatuseks, peab valdaja sellest kohe teatama Tehnilisele Inspektuurile, kelle poolt määratakse uus tähtpäev silmas pidades võimaluse järgi valdaja huve.

Kestvalt töötavate auruseadiste juures peab valdaja teatama järelevaatuse aasta jaanuarikuul Tehnilisele Inspektuurile aja, millal valdaja soovib esitada auruseadist veerõhuga proovimiseks või sisemiseks järelevaatuseks, et kokkuleppel Tehnilise Inspektuuriga määrata kindlaks proovimise või järelevaatuse päeva. Kokkuleppe mittesaavutamisel määratakse järelevaatuse tähtpäev Tehnilise Inspektuuri poolt, kusjuures silmas peetakse võimaluse järgi valdaja huve. Välist järelevaatust teostatakse etteteatamata ja järelevaatust võib teostada auruseadise valdaja juuresolekuta.

§ 130. Valdaja on kohustatud esitama auruseadist määratud päevaks ja omal kulul toimetama kõiki eeltöid veerõhuga proovimiseks või sisemise järelevaatuse teostamiseks enne Tehnilise Inspektuuri inseneri kohalejõudmist. Valdaja on kohustatud hoolitsema, et veerõhuga proovimiseks või järelevaatuse teostamiseks tarvilikud abinõud, riistad ja valgustusabinõud oleksid kohal. Valdaja on kohustatud omal kulul järelevalve inseneri kohale tooma ja edasi viima lähema sihtkohani. Samuti on valdaja kohustatud võimaldama järelevalve insenerile kohapeal ülalpidamise ja ööbimise.

§ 131. Kui järjekordseks veerõhuga proovimiseks või sisemiseks järelevaatuseks § 128 korras nimetatud tähtaeg on möödunud ja valdaja pole esitanud auruseadist proovimiseks või järelevaatuseks, on auruseadisega töötamine keelatud ja Tehnilisel Inspektuuril õigus nimetatud auruseadist pitseerida.

§ 132. Sisemise kaitsemantliga varustatud tselluloosi keedukatelde veerõhuga proovimisi ja sisemisi järelevaatusi toimetatakse ainult siis, kui nende sisemine kaitsemantel on kõrvaldatud täielikult või suuremalt osalt. Nende katelde juures peab aga vähemalt iga kahe (2) kuu järele valdaja poolt määratud ja Tehnilise Inspektuuri poolt tunnustatud asjatundja järele vaatama, kas sisemine kaitsemantel on veel küllalt terve ja tihe ja kas ei ole märgata vigastusi. Järelevaatused tulevad igakord sisse kanda erilisse kontrollraamatusse.

Kaitsemantli mahavõtmisest peab valdaja aegsasti teatama Tehnilisele Inspektuurile eelpool nimetatud järelevaatuste teostamiseks.

§ 133. Tehnilisel Inspektuuril on õigus nõuda autoklaavi järelevaatuste toimetamist Tehnilise Inspektuuri poolt tunnustatud asjatundjate poolt.

8. jagu.

Erakordsed järelevaatused.

§ 134. Et veenduda käesoleva määruse täitmises ja auruseadise ohutus töötamises, on Tehnilisel Inspektuuril, olenemata §§ 128 ja 132 tähendatud tähtaegadest, õigus igal ajal toimetada järelevaatusi, erilistel juhtudel aga nõuda auruseadise esitamist sisemiseks järelevaatuseks ja veerõhuga proovimiseks väljaspool § 128 tähendatud tähtaegu.

§ 135. Üle 50 m^2 küttepinnaga kohtkindla aurukatla ja ökonomaiseri ja üle 5 m^3 mahuga aurumahuti teisele kohale asetamise korral tuleb auruseadist enne sissemüürimist ja töölevõtmist esitada veerõhuga proovimiseks.

§ 136. Auruseadise paranduseks tarvitatav materjal ja paranduse viis peab vastama § 11 nimetatud nõuetele ja parandaja on vastutav tarvitatud materjalide ja paranduse teostamise eest.

Pärast auruseadise suuremat parandust või nende osade ülekuumendamist veepinna languse või tulikahju läbi on Tehnilisel Inspektuuril õigus nõuda auruseadise esitamist enne tööle rakendamist veerõhuga proovimiseks ja sisemiseks järelevaatuseks.

9. jagu.

Järelevaatuste järeldused.

§ 137. Kuigi veerõhuga proovimisel, sisemisel või välisel järelevaatusel selgub, et auruseadis on veel kõlblik tarvitamiseks, võib Tehnilise Inspektuuri insener, arvesse võttes seadise seisukorda, oma äranägemisel toimetada veerõhuga proovimist või sisemist järelevaatust enne määratud tähtaega või vähendada töörõhku.

§ 138. Kui auruseadiste järelevaatustel ilmnevad puudused, siis auruseadise valdaja peab puudused kõrvaldama kohe või hiljemalt Tehnilise Inspektuuri inseneri poolt järelevalveraamatusse (§ 142) sissekantud tähtpäevaks. Puuduste tähtajaks mittekõrvaldamise korral on Tehnilise Inspektuuri inseneril õigus keelata töötamist mittekorrasoleva auruseadisega, kuni on täidetud järelevalveraamatusse tähendatud nõuded.

§ 139. Kui järelevaatusel selgub, et auruseadis on ohtlik, tuleb auruseadise tegevus viibimata lõpetada ja oht kõrvaldada. Auruseadise järelevalveraamatusse tuleb sisse kanda üksikasjalik ohu kirjeldus ühes tegevuse lõpetamise põhjuste äratähendamisega. Tehnilise Inspektuuri järelevalve inseneridel või üleminspektori poolt volitatud isikutel on õigus järelevalvele kuuluvat auruseadist vajaduse korral pitseerida ja pitsatist vabastada. Sarnase auruseadise uuesti tarvitusele võtmiseks pärast puuduste kõrvaldamist peab valdaja esitama kirjaliku teadaande puuduste kõrvaldamise üle ja saama loa töötamiseks Tehniliselt Inspektuurilt.

§ 140 Tehnilisel Inspektuuril on õigus nõuda auruseadise materjali proovimiseks tarvilikkude proovitükkide väljalõikamist auruseadiste rõhu all olevaist osadest, kui materjali seisukord näib ohukahtlasena või auruseadise ehitusaeg on teadmata või ehituseajast on möödunud vähemalt 40 aastat. Proovimist teostatakse seadise valdaja kulul.

§ 141. Tehniline Inspektuur võib pitseerida tegevuseta auruseadise, mis on seisma jäänud valdaja soovil ja seega enam ei allu järjekordsetele tehnilistele järelevaatustele.

10. jagu.

Järelevalveraamat ja kaebuse kord.

§ 142. Iga auruseadise juurde kuulub Tehnilise Inspektuuri poolt väljaantud järelevalveraamat. Järelevalveraamatusse nööritakse Tehnilise Inspektuuri poolt temale § 93 p. 1—4 ja § 103 p. 2 korras esitatud dokumentidest üks eksemplar.

Ühtlasi asetatakse järelevalveraamatusse Tehnilise Inspektuuri poolt väljaantud töö- ja ülesseadeluba.

Järelevalveraamat tuleb hoida auruseadise asukohas ja esitada järelevaatustel Tehnilise Inspektuuri insenerile.

Järelevalveraamatusse märgitakse Tehnilise Inspektuuri inseneri poolt igal järelevaatusel või järeleproovimisel ilmnenud asjaolud, mis Tehnilise Inspektuuri inseneri ja auruseadise valdaja või tema voliniku poolt alla kirjutatakse. Auruseadise valdajate vahetusel peab endine valdaja järelevalveraamatu kohe üle andma uuele valdajale.

§ 143. Kui auruseadise valdaja ei ole rahul Tehnilise Inspektuuri inseneri poolt järelevaatuse protokollis esitatud nõudmistega, võib ta sellest kirjalikult teatada Tehnilisele Inspektuurile juurde lisades järelevaatuse protokolli ärakirja. Teade tuleb esitada hiljemalt kahe nädala jooksul protokolli saamise päevast arvates. Tehnilise Inspektuuri üleminspektor või tema asetäitja lahendab sissetulnud kaebuse, määrates tarbekorral teisi insenere järelevaatust teostama, mis peab teostuma hiljemalt kahe nädala jooksul kaebuse esitamise päevast arvates või määrama komisjon kaebuse lahendamiseks, millest võtab osa vastava komissariaadi esindaja. Mitterahuldava otsuse saamisel Tehniliselt Inspektuurilt võib seadise valdaja selle otsuse peale kaevata ENSV Töö Rahvakomissarile hiljemalt kahe nädala jooksul arvates selle otsuse kättesaamise päevast. Kuni küsimuse lõpliku lahendamiseni Tehnilise Inspektuuri poolt peab seadise valdaja kinni pidama inseneri poolt järelevalveraamatusse sissekantud nõudmistest kui sunduslikkudest juhistest.

10. peatükk.

Tegutsemine auruseadise lõhkemise korral.

§ 144. Auruseadise lõhkemise korral on valdaja või tema volinik kohustatud viibimata sellest teatama kohalikule T.-T. Miilitsale ja Tehnilisele Inspektuurile. Tehnilise Inspektuuri ja T.-T. Miilitsa poolt sündmuse kohta akti koostamiseni ei tohi lõhkemise läbi vigastatud ehitisi parandada. Auruseadise osad peab jäetama paigale seisukohta muutmata, välja arvatud juhtudel, kus see on takistuseks inimeste või loomade elu päästmisel, järgnevate õnnetuste vältimiseks või tingimata tarviliku liiklemise võimaldamiseks.

§ 145. Auruseadise lõhkemise põhjuste selgitamiseks teostab Tehniline Inspektuur paikliku vaatluse ning koostab vastava akti.

Tehnilisel Inspektuuril on õigus tarbekorral teostada T.-T. Miilitsa kaasabil asjaoslise ülekuulamist ja võtta proove tehnilisteks uurimisteks seadise osadest.

11. peatükk.

Määrusest kõrvalekaldumine ja määruse jõustumine.

§ 146. Erilistel põhjendatud juhtudel võib ENSV Töö Rahvakomissar lubada üksikuid erandeid käesoleva määruse nõuetest, kui sarnaste erandite puhul auruseadise ohutu töötamine on kindlustatud, samuti võib Tehniline Inspektuur nõuda täiendavaid abinõusid seadme ohutuks töötamiseks.

Samuti võib Tehniline Inspektuur enne käesoleva määruse jõustumist ülesseatud auruseadiste kohta lubada määruses ettenähtud nõuete täitmist kindla tähtajani edasi lükata, kui selleks esitatakse küllalt mõjuvad põhjused.

§ 147. Süüdlasi käesoleva määruse rikkumises karistatakse VNFSV Kriminaalkoodeksi järgi.

§ 148. Käesolev määrus jõustub avaldamisega. Selle jõustumisel kaotab kehtivuse Aurukatelde ja aurumahutite ehituse, korraspidamise ja järelevalve määrus (RT 1940, 56, 506).

Tallinn, 18. aprillil 1941.

IV.

Tööstus.

1. jagu.

Mitmesugused eeskirjad.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi, Maakonna ning Tartu, Narva ja Pärnu linna kohaliku tööstuse osakonna põhimääruste kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 18. 11. 1940, 46, 528)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab: kinnitada käesolevale määrusele lisandatud 1) Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi põhimäärus, 2) Maakonna kohaliku tööstuse osakonna põhimäärus ja 3) Tartu, Narva ja Pärnu linna kohaliku tööstuse osakonna põhimäärus.

Tallinn, 15. novembril 1940.

Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi põhimäärus.*)

§ 1. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaat on vastavalt Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 48 vabariiklik Rahvakomissariaat.

Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi ülesandeks on Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile alluvate käitiste juhtimine, korraldamine ja järelevalve.

§ 2. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaati juhib Rahvakomissar.

§ 3. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissar vastavalt Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 46 juhib Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi ning temale alluva majandusharu kogu tegevust.

§ 4. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissar annab vastavalt Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 47 oma kompetentsi piires käskkirju ja juhendeid NSVL ja ENSV seaduste, NSVL ja ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste ja korralduste alusel ja nende täitmiseks ning kontrollib nende täitmist.

Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari käskkirjad ja juhendid on kohuslikud kõigile Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi allasutistele, maakondade ja linnade kohaliku tööstuse osakondadele ning kohaliku tööstuse käitistele.

§ 5. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaat juhib temale alluvaid vabariikliku tööstuse käitisi otseselt ja kohaliku alluvusega käitisi maakondade ja linnade kohaliku tööstuse osakondade kaudu.

§ 6. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaat:

a) töötleb ja esitab Eesti NSV Valitsusele kinnitamiseks kohaliku tööstuse üldplaanid (perspektiivsed, aastased, kvartaalsed) ning kindlustab valitsuse poolt kinnitatud plaanide täitmist;

b) annab tehnilist abi Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile alluvaile käitistele ning maakondade ja linnade kohaliku tööstuse osakondadele, ning organiseerib uute tehnika saavutiste kui ka uute toorainete ja produktide liikide tarvitamisele võtmist kohalikus tööstuses;

c) juhib stahhaanovliku liikumise arendamist, soodustab parimate stahhaanovliku töö kogemuste levinemist kohalikus tööstuses, töötleb ja lahendab küsimusi tööorganiseerimise, töö ning töötasu normeerimise alal;

d) juhib Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile alluvate käitiste ehitustegevust otseselt või maakondade ja linnade kohaliku tööstuse osakondade kaudu;

e) juhib Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile alluvate käitiste rahanduslikku tegevust;

f) kindlustab temale alluvatele käitistele nende tootmistele ja ehitustegevustele vajaliku tehnilise ja materiaalse varustamise või määrab käitistele materjalide, toorainete ning teised fondid, ühtlasi abistades neid nende fondide realiseerimisel;

g) teostab temale alluvate käitiste produktsiooni turustamist või juhib käitiste produktsiooni turustamist;

h) organiseerib ja juhib tegevust kohalikule tööstusele vajalike kaadrite ettevalmistamise ja kvalifikatsiooni tõstmise alal;

*) Sisuliselt muudetud ENSV RKN määrusega Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi struktuuri kinnitamise kohta (ENSV T 1941, 48, 714), ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega Eesti NSV Toiduainetetööstuse Rahvakomissariaadi asutamise kohta (ENSV T 1941, 68, 1084) ja ENSV RKN korraldusega Tööndusliike Kooperatiivide Peavalitsuse põhimääruse kinnitamise kohta (ENSV T 1944, 4, 42).

i) kinnitab Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile alluvate käitiste bilansid ja aruanded ning kontrollib maakondade ja linnade kohaliku tööstuse osakondade üldaruandeid;

j) juhib NSV Liidu Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 126 ja Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 7 sätetes sisalduvate põhimõtete elluviimiseks käsitööstuslikkude artellide organiseerimist ning teotsemist, juhib nende plaanimis- ja finantsala, abistab neid tootmiseks vajalike toorainete ja materjalidega varustamisel ning juhib nende produktsiooni turustamist;

k) organiseerib ja korraldab kalapüügi ala ning otseselt juhib kalasaaduste töötlemist;

l) teostab muid ülesandeid, mis pannakse temale NSV Liidu ja Eesti NSV seadustega.

§ 7. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissar:

a) nimetab ametisse ja vabastab ametist Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi osakondade, jaoskondade, peavalitsuste ja nende allasutiste, büroode ning käitiste juhtivaid töötajaid;

b) organiseerib Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu heakskiitmisel temale alluvaid kohaliku tööstuse käitisi ja muud sarnast.

§ 8. Vabariikliku alluvusega tööstuse juhtimiseks ning käsitööstuslikkude artellide ja kalatööndu organiseerimiseks ja juhtimiseks luuakse Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaati järgmised tööndu harude Peavalitsused:

1) Puidu-, Metalli- ja Ehitustööstuse Peavalitsus:
   a) Tööstus-Tehnika jaoskond,
   b) Plaani- ja Finantsjaoskond,
   c) Administratiiv-Majanduslik jaoskond.

2) Tekstiil- ja Segatööstuse Peavalitsus:
   a) Tööstus-Tehnika jaoskond,
   b) Plaani- ja Finantsjaoskond,
   c) Tööorganiseerimise jaoskond,
   d) Administratiiv-Majanduslik jaoskond.

3) Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsus:
   a) Tööstus-Tehnika jaoskond,
   b) Plaani- ja Finantsjaoskond,
   c) Tööorganiseerimise jaoskond,
   d) Administratiiv-Majanduslik jaoskond.

4) Kalatööndu Peavalitsus:
   a) Kalatööndu slikkude Artellide jaoskond,
   b) Riiklik tsentraliseeritud kalapüügi jaoskond,
   c) Rakendus-teaduslik jaoskond,
   d) Kalatöötlemise jaoskond,
   e) Kalakasvatamise jaoskond,
   f) Varustamise-turustamise jaoskond,
   g) Finatsjaoskond,
   h) Plaani- ja statistika jaoskond.

5) Käsitööstuslikkude Artellide Peavalitsus:
   a) Poliitkasvatuse organiseerimise jaoskond,
   b) Varustamise ja turustamise jaoskond,
   c) Finantsjaoskond,
   d) Plaanijaoskond,
   e) Revisjonijaoskond.

§ 9. Puidu-, Metalli- ja Ehitustööstuse Peavalitsuse ülesandeks on: vabariikliku alluvusega puidu-, metalli- ja ehitustööstuse käitiste tehniline ja majanduslik juhtimine, nende tööstuskäitiste vajaliku arendamise eest hoolitsemine, nende asutamiste, täiendamiste, ümberkorraldamiste juhtimine, produktsiooni kvaliteedi ja kvantiteedi tõstmise korraldamine, puidu-, metalli- ja ehitustööstuse käitiste tööprotsessi ratsionaliseerimise kavade väljatöötamine, nende tegevuse kontrollimine, töö organiseerimise ja töökaitse kavade väljatöötamine, stahhaanovliku liikumise juhtimine, majanduslikkude ja finantsplaanide koostamine, kinnitatud plaanide täitmise kontrollimine, statistiliste andmete kogumine ning aruannete esitamine.

§ 10. Tekstiil- ja Segatööstuse Peavalitsuse ülesandeks on: vabariikliku alluvusega tekstiil- ja segatööstuse käitiste tehniline ja majanduslik juhtimine, nende tööstuskäitiste vajaliku arendamise eest hoolitsemine, nende asutamiste, täiendamiste, ümberkorraldamiste juhtimine, produktsiooni kvaliteedi ja kvantiteedi tõstmise korraldamine, tekstiil- ja segatööstuse käitiste tööprotsessi ratsionaliseerimise kavade väljatöötamine, nende tegevuse kontrollimine, töö organiseerimise ja töökaitse kavade väljatöötamine, stahhaanovliku liikumise juhtimine, majanduslikkude ja finantsplaanide koostamine, kinnitatud plaanide täitmise kontrollimine, statistiliste andmete kogumine ning aruannete esitamine.

§ 11. Toidu- ja Maitseainete Peavalitsuse ülesandeks on: vabariikliku alluvusega toidu- ja maitseainete käitiste tehniline ja majanduslik juhtimine, nende tööstuskäitiste vajaliku arendamise eest hoolitsemine, nende asutamiste, täiendamiste, ümberkorraldamiste juhtimine, produktsiooni kvaliteedi ja kvantiteedi tõstmise korraldamine, toidu- ja maitseainete käitiste tööprotsessi ratsionaliseerimise kavade väljatöötamine, nende tegevuse kontrollimine, töö organiseerimise ja töökaitse kavade väljatöötamine, stahhaanovliku liikumise juhtimine, majanduslikkude ja finantsplaanide koostamine, kinnitatud plaanide täitmise kontrollimine, statistiliste andmete kogumine ning aruannete esitamine.

§ 12. Kalatööndu Peavalitsuse ülesandeks on: kalatööndu üldjuhtimine, kalatööndu slikkude artellide organiseerimine, nende juhtimine, koopeerimise plaanide väljatöötamine, artellide liikmete poliitkasvatuse organiseerimine ja korraldamine, tööprotsessi ratsionaliseerimisekavade väljatöötamine, kalatööndu slik selgitustöö ning nõuande korraldamine. Kalatööndu slikkude artellide teotsemise plaanide koostamine. Tsentraliseeritud kalapüügi organiseerimine ja juhtimine. Kunstliku ja loodusliku kalakasvatuse arendamine. Kalatööstuslikkude käitiste majanduslik ja tehniline juhtimine, kalanduse ala teadusliku uurimise teostamine ning kalanduse alal kvalifitseeritud töötajate ettevalmistamine. Varustamise ja turustamise kinnitatud plaanide teostamine, peavalitsuse finantsala korraldamine ning vajalikkude statistiliste andmete kogumine, töötlemine ja esitamine.

§ 13. Käsitööstuslikkude Artellide Peavalitsuse ülesandeks on: kogu Eesti NSV käsitööalade üldjuhtimine; kogu käsitööstuslikkude artellide süsteemi plaanide koostamine; käsitööstuslikkude ar-

tellide süsteemi varustamise plaani koostamine, alluvatele artellidele plaanis ettenähtud kontingentide jaotamine, samuti tsentraliseeritud krediitide ja vastavate fondide juhtimine; kooskõlas krediitasutistega kogu käsitööstuslikkude artellide süsteemi krediteerimise kava koostamine; tööprotsessi ratsionaliseerimise kavade väljatöötamine ja tehnilise propaganda juhtimine; artellide tegevuse kontrollimine ja aruande materjalide esitamine; käsitööstuslikkude artellide kohta töö organiseerimise ja töökaitse kavade väljatöötamine; kogu süsteemi organisatsioonilis-majanduslikult tugevdamiseks vahendite tarvitusele võtmine; artellide arvepidamise täpsustamine, nende tootmise omakulude alandamine ja samuti toodete kvaliteedi tõstmine.

§ 14. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi peavalitsused juhivad nendele allutatud alasid kehtivate seaduste alusel, mis määritlevad Peavalitsuste isemajandamise õigusi.

§ 15. Kohaliku tööstuse käitiste varustamise ja nende produktsiooni turustamise korraldamiseks luuakse Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaati varustamise-turustamise kontor.

§ 16. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi varustamise-turustamise kontor tegutseb isemajandamise põhimõttel.

§ 17. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaat üksikute valitsemisalade korraldamiseks ja juhtimiseks jaguneb järgnevateks osakondadeks, büroodeks ja jaoskondadeks:

1) Kaebuste ja Juriidiliseks bürooks.
2) Inspektsiooniks.
3) Informatsiooni bürooks.
4) Plaani- ja Finantsosakonnaks:
   a) Plaanijaoskonnaks,
   b) Statistika jaoskonnaks,
   c) Finantsjaoskonnaks.
5) Tööorganiseerimise osakonnaks.
6) Tööstus-Tehnika osakonnaks:
   a) Tehnika- ja konstruktsioonijaoskonnaks,
   b) Kapitaalehituste jaoskonnaks.
7) Kaadrite osakonnaks.
8) Eriosakonnaks.
9) Administratiiv-majanduslikuks osakonnaks:
   a) Kantseleiks,
   b) Majandusjaoskonnaks.

§ 18. Kaebuste ja Juriidilise büroo ülesandeks on: Rahvakomissari poolt antavate või algatavate valitsemise- ja korraldamisaktide kavade koostamine või nende vormiline viimistlemine. Rahvakomissariaadi allasutistes ning käitistes tekkinud juriidiliste küsimuste lahendamine ning juriidiline nõuanne, kaebuste vastuvõtmine ja läbivaatamine.

§ 19. Inspektsiooni ülesandeks on: kontrolli teostamine Partei ja Valitsuse määruste ning Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari käskkirjade, juhendite ja korralduste täitmise üle Eesti NSV kohaliku tööstuse süsteemis.

§ 20. Informatsiooni büroo ülesandeks on: informatsiooni hankimine ja edasiandmine Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi ja alluvate käitiste tegevuse kohta.

§ 21. Plaani- ja Finantsosakonna ülesandeks on: tootmise, omamaksude ja kapitaaltööde plaanimine; kohaliku tööstuse arendamiseks perspektiivplaanide väljatöötamine; kohaliku tööstuse statistiline arvestamine tootmisalade ja rajoonide järgi; kohaliku tööstuse kinnitatud plaanide täitmise analüüs, tootmise ja kapitaalehituste finantsplaanide koostamine ning täitmise kontrollimine, maakondade ja linnade kohaliku tööstuse osakondade instrueerimine finantsalal.

§ 22. Tööorganiseerimise osakonna ülesandeks on: töö ning töötasu küsimuste reguleerimine kohaliku tööstuse süsteemis, töökaitse ning produktsiooni tõstva ja stahhaanovlikku liikumist arendava töö ratsionaliseerimise, organiseerimise ning selle täitmise üle kontrolli teostamine.

§ 23. Tööstus-Tehnika osakonna ülesandeks on: kohaliku tööstuse käitiste tööstus-tehniline järelevalve; valve ning kontroll kohaliku tööstuse käitiste katelde ja katlaehituste seisukorra üle; maapõuevarade leiukohtade mäetöönduslikku järelevalve funktsiooni teostamine, kohaliku tööstuse transportala juhtimine, ehitustööde projekteerimise ja eelarvestamise ning ehituste teostamise juhtimine ja järelevalve.

§ 24. Kaadrite osakonna ülesandeks on: Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi kaadrite koostamine, kinnitamiseks esitamine ja arvele võtmine, käitiste juhtivate kaadrite koostamine ja nende kinnitamiseks esitamine, kohalikule tööstusele vajalike nomenklatuursete töötajate vajaduste plaanimine, kohalikule tööstusele vajalike kaadrite ettevalmistamise, täiendamise ja kvalifikatsiooni tõstmise ala organiseerimine ja juhtimine.

§ 25. Administratiiv- ja majandusliku osakonna ülesandeks on: Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi kirjavahetuse ja arhiivi korraldamine, komissariaadi hoonete hooldamine, raamatukogu hoidmine, majapidamise korraldamine ning Rahvakomissari korraldusel muude ülesannete täitmine, Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi arvepidamine, varade arvestamine, krediitide korraldamine, eelarve-ettepanekute ja eelarve täitmise aruande koostamine.

§ 26. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi juures organiseeritakse erialade järgi Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi nõukogud, millised kutsutakse kokku vastavaid erialasid puudutavate tähtsamate küsimuste kohta ettekannete kuulamiseks ja läbiarutamiseks.

§ 27. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi juures organiseeritakse Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Kolleegium, mis peab regulaarseid istungeid ja vaatab läbi praktilise juhtimise alal tekkivaid küsimusi, ülesannete täitmise kontrollimist, kaadrite koosseisu, peavalitsuse, osakondade ja büroode ja kohalike esinduste juhatajate ning käitiste direktorite aruandeid ja kõiki tähtsamaid instruktsioone. Kolleegiumi otsused viiakse ellu Rahvakomissari käskkirjaga.

Kokkuleppe mittesaavutamisel Rahvakomissari ja Kolleegiumi vahel — Rahvakomissar teostab oma otsuse, teatades tekkinud lahkarvamustest Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule. Kolleegiumi liikmed võivad omakorda apelleerida Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari poolt ettepandud Kollee-

giumi koosseis kinnitatakse Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

§ 28. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissar kutsub kokku vajaduste korral Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi ja temale alluvate käitiste aktiivi töötajate ja stahhaanovlaste kogemuste paremaks kasutamiseks, kriitika ja endakriitika arendamiseks.

Maakonna kohaliku tööstuse osakonna põhimäärus.

§ 1. Maakonna kohaliku tööstuse osakond on vastavalt Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 66 vastava maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee organ ja vastavalt Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 68 allub oma tegevuses nii vastava maakonna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka vahenditult Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile.

§ 2. Maakonna kohaliku tööstuse osakonda juhib maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee poolt ametisse määratud ning Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari poolt ametisse kinnitatud juhataja.

§ 3. Maakonna kohaliku tööstuse osakonna juhataja annab käskkirju ja juhendeid seaduste, NSV Liidu ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste, Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari käskkirjade ja maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu ning selle täitevkomitee määruste alusel ja nende täitmiseks.

§ 4. Maakonna kohaliku tööstuse osakond juhib kõiki maakonna piires asuvate kohaliku alluvusega kohaliku tööstuse käitisi.

§ 5. Maakonna kohaliku tööstuse osakond:

a) teostab kohaliku alluvusega käitiste tehnilist ja majanduslikku juhtimist;
b) töötleb ja esitab kinnitamiseks kohaliku alluvusega käitiste majanduslikud ja finantsplaanid ning valvab kinnitatud plaanide õigeaegse ja täpse täitmise üle;
c) kinnitab nende aruanded ja bilansid;
d) teostab Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari korraldusel muid ülesandeid temale allutatud kohaliku alluvusega käitiste juhtimise alal.

§ 6. Maakonna kohaliku tööstuse osakond kutsub regulaarselt kokku maakonna kohaliku tööstuse aktiivi, töötajate ja stahhaanovlaste kogemuste paremaks kasutamiseks, kriitika ja endakriitika arendamiseks ning Partei ja Valitsuse otsuste ärakuulamiseks.

Tartu, Narva ja Pärnu linna kohaliku tööstuse osakonna põhimäärus.

§ 1. Tartu, Narva ja Pärnu linna kohaliku tööstuse osakond on vastavalt Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 69 vastava linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee organ ja vastavalt Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 71 allub oma tegevuses nii vastava linna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka vahenditult Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile.

§ 2. Linna kohaliku tööstuse osakonda juhib linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee poolt ametisse määratud ning Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari poolt ametisse kinnitatud juhataja.

§ 3. Linna kohaliku tööstuse osakonna juhataja annab käskkirju ja juhendeid seaduste, NSV Liidu ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste, Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari käskkirjade ja linna töötava rahva saadikute Nõukogu ning selle täitevkomitee määruste alusel ja nende täitmiseks.

§ 4. Linna kohaliku tööstuse osakond juhib kõiki linna piires asuvate kohalike alluvusega kohaliku tööstuse käitisi.

§ 5. Linna kohaliku tööstuse osakond:

a) teostab kohaliku alluvusega käitiste tehnilist ja majanduslikku juhtimist;
b) töötleb ja esitab kinnitamiseks kohaliku alluvusega käitiste majanduslikud ja finantsplaanid ning valvab kinnitatud plaanide õigeaegse ja täpse täitmise üle;
c) kinnitab nende aruanded ja bilansid;
d) teostab Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari korraldusel muid ülesandeid temale allutatud kohaliku alluvusega käitiste juhtumise alal.

§ 6. Linna kohaliku tööstuse osakond kutsub regulaarselt kokku linna kohaliku tööstuse aktiivi, töötajate ja stahhaanovlaste kogemuste paremaks kasutamiseks, kriitika ja endakriitika arendamiseks ning Partei ja Valitsuse otsuste ärakuulamiseks.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tallinna linna kohaliku tööstuse osakonna põhimääruse kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 5. 1941, 48, 720)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab: Võtta Tallinna linna kohaliku tööstuse osakonna põhimäärusena kohaldamisele Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 15. novembrist 1940 (ENSV T 1940, 46, 528) kinnitatud Tartu Narva ja Pärnu linna kohaliku tööstuse osakonna põhimäärus.

Tallinn, 21. aprillil 1941. Nr. 733.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi struktuuri ja Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi trustide tüüp-põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 5. 1941, 48, 714)

Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi põhimääruse (ENSV T 1940, 46, 528 ja 1941, 10, 109) muutmiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kinnitada Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi järgmine struktuur:

1) Kaebuste- ja Juriidiline Büroo,
2) Plaani- ja Finantsosakond,
3) Inspektsioon,
4) Tööstus-Tehnika Osakond, tema juures isemajandamise põhimõttel tegutsev Konstruktsiooni büroo,
5) Tööorganiseerimise Osakond,
6) Kaadrite Osakond,
7) Eriosakond,
8) Kohaliku alluvusega tööstuse Osakond,
9) Administratiiv-Majanduslik Osakond.

2. Viia Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi otsesesse alluvusse järgmised täieliku isemajandamise alusel tegutsevad peavalitsused:

1) Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsus,
2) Kalatööonduse Peavalitsus,
3) Käsitööstuslikkude Artellide Peavalitsus,
4) Varustamise-Turustamise Peavalitsus.

3. Viia Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi otsesesse alluvusse järgmised vabariiklikud trustid ja kontorid:

1) Segatööstuse Trust,
2) Ühendatud Toidu- ja Maitseainete turustamiskontor.

4. Viia peavalitsuste alluvusse järgmised trustid:

Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsuse alluvusse:

1) Leiva- ja Jahutööstuse Trust,
2) Õlle- ja karastusjookidetööstuse Trust,
3) Piirituse- ja Viinatööstuse Trust.

Kalatööonduse Peavalitsuse alluvusse:

1) Eesti Kalatrust,
2) Riiklik Kalapüügi Trust.

5. Likvideerida Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadis järgmised peavalitsused, kontorid ja bürood:

1) Informatsiooni büroo, pannes tema ülesanded Kaebuste- ja Juriidilisele Büroole;
2) Puidu-, Metalli- ja Ehitustööstuse Peavalitsus, pannes tema ülesanded Segatööstuse Trustile;
3) Tekstiil- ja Segatööstuse Peavalitsus, pannes tema ülesanded seebi- ja parfümeeriatööstuse osas Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsusele ja ülejäänud osas — Segatööstuse Trustile;
4) Piirituse- ja Viinatööstuse Peavalitsus, organiseerides teda ümber Piirituse- ja Viinatööstuse Trustiks Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsuse juures;
5) Varustamise-turustamise kontor, organiseerides teda ümber Varustamise-Turustamise Peavalitsuseks.

6. Moodustada loodavate trustide põhifondid järgmiselt:

1) Segatööstuse Trusti põhifondi moodustavad kõik seni Puidu-, Metalli- ja Ehitustööstuse Peavalitsusele ja Tekstiil- ja Segatööstuse Peavalitsusele allutatud käitised seisuga 1. aprillil 1941, välja arvatud seebi- ja parfümeeriatööstuse käitised;
2) Eesti Kalatrusti põhifondi moodustavad kõik käitised, mis on temale üle antud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse põhjal Eesti Kalatrusti asutamise kohta, seisuga 1. aprillil 1941;
3) Riikliku Kalapüügi Trusti põhifondi moodustavad kõik Kalatööonduse Peavalitsusele alluvad kalapüügi- ja veolaevad, samuti kõik temale alluvad laevaremonttöökojad ja ellingud, seisuga 1. aprillil 1941;
4) Leiva- ja Jahutööstuse Trusti põhifondi moodustavad kõik Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsusele alluvad leiva- ja jahvatamistööstused, samuti jahusaadustetööstuse käitised, seisuga 1. aprillil 1941;
5) Õlle- ja Karastusjookidetööstuse Trusti põhifondi moodustavad kõik Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsusele alluvad õlletehased, -baasid ja -laod, samuti karastusjookide käitised, seisuga 1. aprillil 1941;
6) Piirituse- ja Viinatööstuse Trusti põhifondi moodustavad Piirituse- ja Viinatööstuse Peavalitsusele alluvad käitised, samuti Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsusele alluvad peenviinakäitised, seisuga 1. aprillil 1941.

7. Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi trustide tüüp-põhikiri.

8. Volitada Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari kinnitama tüüp-põhikirja alusel väljatöötatud ülalmainitud trustide põhikirju.

Tallinn, 4. aprillil 1941. Nr. 601.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
4. aprilli 1941 määruse nr. 601 juurde.

Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi trustide tüüp-põhikiri.

I. Ülesanded ja tegevuse alused.

1. Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Trust teostab temale allutatud tööstusalade juhtimist vastavalt käesoleva põhikirja eeskirjadele.

2. Trusti ülesandeks on:

a) kõigi temale alluvate käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide organisatsioonilis-plaanilise ja operatiiv-tehnilise juhtimise teostamine;
b) toodangu arvulise ja kvalitatiivse tõusu kindlustamine;
c) tööstustegevuse arendamine ja tehniline viimistlemine;
d) vajalikkude toorainete, abimaterjalide, masinate ja seadmete muretsemine;
e) perspektiiv-, aasta- ja veerandaasta-plaanide ja aruannete koostamine ja nende esitamine Rahvakomissariaadile või peavalitsusele;
f) majandusliku arvestuse-, eelarve- ja töödistsipliini ning toodangu omahinna alandamise abinõude väljatöötamine ja nende läbiviimine;
g) käitiste, ladude, baaside ja kaupluste võrgu organiseerimine vastavalt Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari poolt kinnitatud plaanile;

h) muude Trusti tegevuse eriiseloomust tingitud ülesannete täitmine.

3. Trust tegutseb Rahvakomissari poolt kinnitatud plaaniülesannete piirides iseseisva majandusliku üksusena isemajandamise põhimõttel.

4. Trust omab juriidilise isiku õigusi ja teostab igasuguseid tema ülesannete täitmiseks vajalikke toiminguid, ning omab oma nimetusega pitsati.

5. Trusti juhtimisorganite asukohaks on Tallinn.

6. Trust vastutab oma kohustuste eest ainult selle temale kuuluva varaga, millele kooskõlas kehtivate seadustega võidakse pöörata sissenõuet. Riigikassa ei vastuta trusti võlgade eest.

II. Varad.

7. Trusti põhifond moodustatakse vastava Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse alusel.

8. Peale põhifondi Trust asutab ka muid vastavate eeskirjadega ettenähtud fonde.

9. Käibefondi ja varanduse amortisatsiooni moodustamine, ülejäägi kindlaksmääramine ning selle jaotamine, samuti erifondide kasutamine toimub vastavalt erieeskirjadele.

III. Juhatus.

10. Trusti juhib direktor, keda määrab ametisse ning vabastab ametist Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissar. Samuti määrab Kohaliku Tööstuse Rahvakomissar ametisse direktori asetäitjad, pearaamatupidaja ja osakondade juhatajad direktori esitamisel.

11. Trusti direktor, käesoleva põhikirja alusel, seaduste piirides ning järgides Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari juhendeid ja käskkirju, juhib ainujuhtimise põhimõttel kogu trusti asjaajamist, valitseb ning majandab trustile kuuluvat ning tema koralduses olevat varandust ning teostab kõiki trusti ülesandeisse kuuluvaid toimetusi ja operatsioone. Direktor on vastutav Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari ees trusti kaubaläbikäigu riikliku plaani täitmise eest.

12. Direktori ülesannetesse kuulub eriti:

a) kõikide osakondade, käitiste ja teiste Trusti allüksuste juhtimine;
b) allüksuste tööstus-, kaubandus- ja finantsplaanide läbivaatamine ning kinnitamine, samuti nende teostamise järelevalve;
c) alluvatele kontoritele tarviliku tegevuskapitali ning pankade poolt nende kontorite krediteerimise ulatuse kindlaksmääramine;
d) iseseisvat bilanssi omavate allüksuste aruannete ja bilansside läbivaatamine ja kinnitamine;
e) juhatajate, valitsejate ja raamatupidajate ning teiste teenijate ametisse määramine, kinni pidades p. 10 eeskirjadest, nende vallandamine, samuti kollektiivlepingute sõlmimine;
f) Trusti tegevuseks tarvilikkude lepingute sõlmimine;
g) ehitus- ja remonttööde organiseerimine, vastavalt kinnitatud plaanidele, nii majanduslikul teel kui ka vastavate ehitusettevõtete kaudu;
h) Trusti nimel kõikide operatsioonide teostamine pankades, mille hulgas: krediitide käsutamine, arvete avamine, nende käsutamine ja lõpetamine; maksukäskude ja tšekkide allakirjutamine; maksunõudmiste ja kaubaarvete aktsepteerimine;
i) rahasummade ja väärtuste saamine ning kohustuste väljaandmine;
j) volituste väljaandmine;
k) Trusti esindamine kõikides riiklikes, kooperatiiv- ning seltskondlikes organisatsioonides;
l) Trusti nimel nõudmiste esitamine ning kostmine kohtus ja arbitraažis.

13. Rahalised dokumendid peavad kandma pearaamatupidaja või tema asetäitja kaasallkirja.

14. Trusti direktor vastutab: tarvitajate kaubaga, materjaliga ja seadeldistega varustamise plaani täitmise ning plaani- ja lepingulise distsipliini eest, temale usaldatud varanduse puutumatuse eest ning arvepidamise ja aruandmise õiguse eest.

IV. Aruandmine ja revisjon.

15. Trust esitab igal aastal, vastavalt sellekohastele eeskirjadele, Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile või peavalitsustele läbivaatamiseks ja kinnitamiseks aasta-aruande, varade ja tulemusbilansi, samuti ülejääkide jaotamise ning kahjude kustutamise kava.

16. Trusti tegevuse inspektsiooni ja revisjoni teostatakse seadustes ettenähtud korras.

V. Põhikirja muutmine ja trusti likvideerimine.

17. Käesoleva põhikirja muutmine toimub Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsuse põhjal.

18. Trusti tegevuse lõpetamine sünnib Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt antud määruste alusel ning korras.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalaste peavalitsuste põhimääruse kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 28. 2. 1941, 23, 295)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalaste peavalitsuste põhimäärus.

Tallinn, 11. veebruaril 1941. Nr. 184.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
11. veebruari 1941 määruse nr. 184 juurde.

Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalaste peavalitsuste põhimäärus.

I. Ülesanded ja tegevuse alused.

1. Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalane peavalitsus on Rahvakomissariaadi organ ja teostab Rahvakomissariaadi põhimääruses ettenähtud tööstusalade juhtimist vastavalt käesoleva põhimääruse eeskirjadele.

2. Peavalitsuse ülesandeks on:
a) kõigi temale alluvate käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide organisatsioonilis-plaanilise ja operatiiv-tehnilise juhtimise teostamine;
b) temale alluvate käitiste toodangu arvulise ja kvalitatiivse tõusu kindlustamine;
c) peavalitsustele alluvail tööstusaladel tööstustegevuse arendamine ja tehniline viimistlemine;
d) käitiste varustamise kindlustamine vajalikkude toorainete, abimaterjalide, masinate ja seadmetega;
e) perspektiiv-, aasta- ja veerandaasta-plaanide ja aruannete koostamine ja nende esitamine Rahvakomissariaadile;
f) stahhaanovlikkude meetodite elluviimine ja tööstuses ratsionaliseerimis-, standardimis- ja spetsialiseerimisabinõude läbiviimine;
g) käitiste õigeaegne tutvustamine uuemate teaduslik-tehniliste saavutustega ja nende kehtimapanek;
h) töö organisatsiooni ja töötasude süsteemi viimistlemine töötajate huvi tõstmise suunas töötulemustest ja -kvaliteedist;
i) majandusliku arvestuse-, eelarve- ja töödistsipliini ning toodangu omahinna alandamise abinõude väljatöötamine ja nende läbiviimise järele valvamine;
j) käitistes ühtse ratsionaalseima arvestus- ja aruandmise süsteemi organiseerimine;
k) abinõude tarvitusele võtmine tööliste ja teenijate toodangulis-kultuuralaste vajaduste kindlustamiseks;
l) muude peavalitsuse tegevuse eriiseloomust tingitud ülesannete täitmine.

3. Peavalitsus tegutseb Rahvakomissari poolt kinnitatud plaaniülesannete piirides iseseisva majandusliku üksusena majandusliku arvestuse põhimõttel.

4. Peavalitsus omab juriidilise isiku õigusi ja teostab tema ülesannete täitmiseks vajalikke toiminguid.

5. Peavalitsus juhib kõiki temale alluvate käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide tegevust, omab erieelarve ning kõigi temale alluvate käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide koondbilansi.

6. Peavalitsus vastutab oma kohustuste eest ainult selle temale kuuluva varaga, millele kooskõlas kehtivate seadustega võidakse pöörata sissenõuet. Riigikassa ei vastuta peavalitsuse võlgade eest.

7. Peavalitsuse ülalpidamiseks vajalikud vahendid eraldatakse temale alluvate käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide vahenditest vastavalt plaanis ettenähtud toodangu suurusele (turutoodangu väärtuse alusel).

Peavalitsuste ülalpidamiseks vajalikkude kulude eelarve kinnitatakse Rahvakomissari poolt ja kooskõlastatakse Rahanduse Rahvakomissariga.

8. Peavalitsusel on õigus kasutada pangakrediiti, omada pankades arveid ning teha pankadele korraldusi peavalitsusele alluvate käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide arvestusarvetelt summade mahakirjutamiseks Rahvakomissari igakordsel nõusolekul:
a) käibevahendite, kasumi ja kustutussummade ümberjaotamise korras;
b) käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide ostu- ja pangavõlgade katteks.

II. Juhtimine.

9. Tööstusalase peavalitsuse juhtimiseks nimetab Rahvakomissar ametisse peavalitsuse juhataja, kes allub otseselt Rahvakomissarile ja tegutseb käesoleva põhimääruse ja Rahvakomissari käskkirjade, juhendite ja korralduste alusel ja piirides ainujuhtimise põhimõttel.

10. Peavalitsuse juhataja asetäitjad, kellest esimeseks asetäitjaks on peainsener ja teiseks — peaökonomist, samuti pearaamatupidaja, finants-plaani ja tootmis-tehnilise osakondade juhatajad nimetab ametisse ja vabastab sellest Rahvakomissar.

Kõiki teisi peavalitsuse teenijaid nimetab ametisse ja vabastab sellest peavalitsuse juhataja Rahvakomissari poolt kinnitatud koosseisu ja palgamäärade kohaselt.

11. Peavalitsuse juhataja annab käskkirju ja juhendeid kokkukõlas kehtivate seaduste, valitsuse määruste, Rahvakomissari käskkirjade ja juhenditega ning teostab temale alluvate käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide juhtimist vastavate osakondade kaudu.

12. Igasugustele tehingutele, kohustustele, maksukäskudele, tšekkidele, žiirokäskudele ja volitustele kirjutab alla peavalitsuse juhataja või tema asetäitja ilma erivolituseta, või isikud, kes on selleks eriti volitatud.

III. Struktuur.

13. Tööstusalase peavalitsuse ülesannete täitmiseks temale alluvate käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide juhtimise, valitsemise ja järelevalve alal moodustatakse peavalitsuses järgmised osakonnad:
a) finants-plaani osakond;
b) pearaamatupidamine;
c) tootmistehniline osakond;
d) peamehaaniku ja kapitaalehituste osakond;
e) varustus-turustamise osakond;
f) majandamis-administratiivne osakond

ja muud peavalitsuse tegevuse eriiseloomust tingitud ja tema tegevuses vajalikud osakonnad Rahvakomissari nõusolekul.

14. Peavalitsuse iga osakond tegutseb peavalitsuse juhataja poolt kinnitatud tegevusjuhendi alusel ja piires.

15. Peavalitsusel on õigus Rahvakomissari nõusolekul kehtiva korra kohaselt ellu kutsuda peavalitsuse tegevuses vajalikud turustamis- või muu iseloomuga majandusliku arvestuse põhimõttel tegutsevad kontorid, keskused või bürood, mille põhikirjad kinnitab vastav Rahvakomissar.

IV. Aruandmine ja järelevalve.

16. Tööstusalase peavalitsuse aruande-aasta loetakse 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini.

17. Peavalitsuse juhataja esitab vastavale Rahvakomissarile kinnitamiseks veerandaasta ja aasta plaanid, eelarved ja aruanded ning bilansi ühes seletuskirjaga.

18. Peavalitsuse käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide tegevusaasta ülejäägi kasutamine ja puudujäägi katmine toimub kokkukõlas kehtivate eeskirjadega.

19. Rahvakomissariaat, kellele peavalitsus allub, teostab pidevat järelevalvet peavalitsuse tegevuse üle selleks määratud organite kaudu, kellele peavalitsuse juhataja ja tema allorganid on kohustatud vaatluseks ja revideerimiseks esitama kõik raamatud, dokumendid ja toimikud ning võimaldama järelevalve teostamist peavalitsusele alluvate käitiste ja teiste majanduslikkude organisatsioonide tegevuse üle.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatidele alluvate tööstuskäitiste normaalpõhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 20. 12. 1940, 72, 992)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisatud Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatidele alluvate tööstuskäitiste normaalpõhikiri.

Tallinn, 24. detsembril 1940.

Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatidele alluvate tööstuskäitiste normaalpõhikiri.

Kinnitan
Eesti NSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissar
Tallinn, „.....“ ..... 19.....

Eesti NSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile alluva liiduvabariikliku tööstuskäitise

.....

.....

(käitise nimi ja asukoht)

PÕHIKIRI.

I. Üldeeskirjad.

§ 1. Liiduvabariiklik tööstuskäitis ..... (tööstuskäitise nimi ja asukoht), mis asutatakse riiklikkude tööstustrustide kohta kehtivate eeskirjade alusel ..... (toodete nimetus) tootmiseks ja turustamiseks, seisab ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi vahenditus alluvuses ning tegutseb käesoleva põhikirja alusel.

§ 2. Käitis on iseseisev majanduslik organisatsioon, mis teotseb majandusliku arvestuse (hozrastšet) põhimõttel, ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi poolt temale antud plaaniülesannete alusel ja piirides.

Registreerimise päevast alates omandab käitis juriidilise isiku õigused.

§ 3. Käitise ülesandeks on:

1) jooksvate ja perspektiivsete plaanide kontrollarvude ettevalmistamine ja koostamine ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi ülesannete kohaselt;
2) kontrollarvude teel püstitatud ülesannete jaotamine käitise tootmisjaoskondade vahel;
3) tootmis-, tehniliste- ja finantsplaanide ning kapitaalehitiste plaanide koostamine ja nende kinnitamiseks esitamine ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi vastavale peavalitsusele, tootmisjaoskondade plaanide kinnitamine, nende täitmise kontroll, analüüs ja järelevalve;
4) organiseerimine, valitsemine ja tootmise tehniline ning majanduslik juhtimine kooskõlas ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi vastava peavalitsuse poolt kinnitatud plaanidega;
5) arvepidamise ja aruandmise korraldamine, operatiiv-finantsilise töö teostamine ja süstemaatiline kulutuste kontroll;
6) tootmise ümberkorraldamise tööde teostamine ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi vastava peavalitsuse direktiivide ja plaaniülesannete alusel;
7) tehnilise propaganda ja tootmistehniliste kogemuste vahetamise korraldamine tootmisjaoskondade vahel ning teiste käitistega; tööliste leiutamistegevuse juhtimine ning selle ellurakendamise järelevalve;
8) uute tehniliste saavutuste, teaduslike uurimisasutiste tööde, standardite jne. rakendamine tootmisprotsessi, tootmise ratsionaliseerimistööde teostamine;
9) käitise kapitaalehituste teostamisega seotud ülesannete täitmine vastavalt sellekohastele erieeskirjadele;
10) käitise varustamine tootmiseks vajaliku tooraine, küttematerjali, tehniliste materjalide ja seadeldistega;
11) käitise toodangu turustamine;
12) majandusliku arvestuse põhimõtte rakendamine tootmisjaoskondades ja brigaadides;
13) tootmise tehnilise plaanimise, tehnilise normimise ja seadistuse pasportimise teostamine;
14) käitise seesmiste tootmistehniliste ning materiaalsete ressursside mobiliseerimine;
15) käitise toodangu süstemaatiline kontroll ja kvaliteedi parandamine;
16) töö organiseerimine, töötasu süsteemi kujundamine, massikultuuriliste ja sotsiaalalaliste tööde teostamine ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi juhtimisel ning viimase poolt antud korralduste kohaselt.

§ 4. Käitis valitseb iseseisvalt temale antud varasid ning vastutab kõigi oma kohustuste eest üksnes temale kuuluva varaga, millele võib vastavalt kehtivaile eeskirjadele pöörata nõuet.

Riik ei vastuta käitise võlgade eest; käitis ei vastuta riigi ega tema organite vastu esitatud nõuete põhjal.

§ 5. Käitise maksustamine toimub seaduses ettenähtud korras.

§ 6. Kõigil juhtudel, mis ei ole ette nähtud käesolevas põhikirjas, kohaldatakse käitise suhtes riiklikkude tööstustrustide kohta kehtivaid eeskirju.

§ 7. Käitisel on pitsat oma nimetusega.

II. Käitise fondid.

§ 8. Käitise põhikirjafond määratakse kindlaks ..... summas.

Märkus. Käitisele antud maa-alad ja veed ei ole arvatud käitise põhikirjafondi hulka.

Peale põhikirjafondi moodustatakse käitises:

1) amortisatsioonifond,
2) käitise direktorifond saadud kasumi arvel ja
3) teised sellekohastes eeskirjades ettenähtud fondid.

III. Käitise juhtimine.

§ 9. Käitise juhtimiseks nimetab ENSV Kerge-/Kohaliku tööstuse/Tööstuse Rahvakomissar ametisse käitise direktori ja selle asetäitjad ENSV Kergetööstuse/Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari poolt kindlaksmääratud arvul. Käitise pearaamatupidaja ja finants-plaaniosakonna ülema ametisse nimetamine, vallandamine ja ümberpaigutamine toimub ENSV Kergetööstuse/Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi vastava peavalitsuse juhataja poolt käitise direktori ettepanekul.

§ 10. Käitise juhatuse asukohaks on .....

§ 11. Käitise direktor tegutseb ENSV Kerge-/Kohaliku tööstuse/Tööstuse Rahvakomissariaadi vastava peavalitsuse üldjuhtimisel ning täidab ainuisikulise juhtimise põhimõttel kõik kohustused, mis tulenevad käitisele pandud ülesannetest, esindab käitist ilma sellekohase erivolituseta, teeb seaduses ettenähtud piirides korraldusi kogu käitise varade ja rahaliste väärtuste kohta ning teostab käitise nimel kõik operatsioonid, tehingud ja lepingud, mis kuuluvad käitise pädevusse.

Käitise direktori ülesandeks on eriti:

1) ülesannete jaotamine tema asetäitjate vahel, tootmisjaoskondade ja osakondade ülemate ametisse nimetamine ja vallandamine, arvatud välja tema asetäitjad, käitise pearaamatupidaja ja finants-plaaniosakonna ülem, kollektiivlepingute ja üksikute töölepete sõlmimine;
2) tootmise organiseerimine ja abinõude tarvituselevõtt sotsialistlikkude töömeetodite maksimaalseks rakendamiseks tootmisel, stahhaanovliku liikumise juhtimine käitistes ja praktiliste vahendite tarvituselevõtt selle laiendamiseks, kogemuste vahetamise korraldamine stahhaanovlaste vahel;
3) laoasjanduse korraldamine;
4) igaliiki varade üürimine ja rendileandmine ning soetamine ja võõrandamine seaduses ja ENSV Kergetööstuse/Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari korraldustes ettenähtud korras ja ulatuses;
5) kohustuste väljaandmine ja maksmiseks vastuvõtmine, kõigi krediidioperatsioonide teostamine, sealhulgas ka arvestus-, jooksvate ja muude arvete avamine ja sulgemine krediidiasutistes, eeltähendatud arvete käsutamine, tšekkide ja maksukäskude allakirjutamine, maksunõudmiste ning arvete aktseptimine, raha ning väärtuste vastuvõtmine ning üldse tehingute teostamine krediidikorralduse kohta kehtivate eeskirjade alusel ja neis ettenähtud ulatuses;
6) käitise koosseisu kuuluvaile majandusliku arvestuse alusel tegutsevaile tootmisjaoskondadele ja osakondadele nende tegevuseks vajalikkude rahaliste ning materiaalsete ressursside eraldamine;
7) käitisele antud ülesannete teostamiseks vajalikkude tehingute, lepingute ja aktide sõlmimine ning volituste väljaandmine;
8) käitise esindamine kohtutes ja vahekohtu organites ning samuti kõigis administratiivasutistes, kutselistes ja ühiskondlikes organisatsioonides kas isiklikult, või oma asetäitjate kaudu neile selleks erivolitust andmata, või siis teiste isikute kaudu, kes selleks on volitatud erivolitustega;
9) käitise aruande ja bilansi koostamine ning ENSV Kergetööstuse/Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi vastavale peavalitsusele kinnitamiseks esitamine.

§ 12. Käitisest väljaminevate paberite allakirjutamise kord määratakse kindlaks direktori poolt. Igaliiki lepingud, tehingud, kohustused, tšekid ja volitused kirjutatakse alla direktori või tema asetäitja poolt ilma sellekohase erivolituseta, või isikute poolt, kes selleks on volitatud erivolitusega. Aruanded ja bilansid kirjutatakse alla käitise direktori või tema asetäitja ja pearaamatupidaja poolt. Rahalise iseloomuga dokumendid kinnitatakse käitise pearaamatupidaja poolt.

§ 13. Direktor ja tema asetäitjad kannavad distsiplinaarset, kriminaalset ja tsiviilvastutust tootmis- ja finants-plaani täitmise, plaanidistsipliini pidamise ning majanduslikult otstarbeka asjaajamise eest.

IV. Käitise tootmisjaoskondade juhtimine.

§ 14. Käitise koosseisu kuuluvad tootmisjaoskonnad põhi-, abi- või kõrvaltootmisaladel, ning samuti vastavad haldusosakonnad tegutsevad majandusliku arvestuse põhimõttel käitise direktorilt saadud ülesannete piirides.

§ 15. Käitise tootmisjaoskondade ja osakondade vahenditut juhtimist ning juhatamist teostavad tootmisjaoskondade ja osakondade ülemad. Tootmisjaoskondade ja osakondade ülemad ning samuti käitise peamehaanikud määratakse ametisse ja vallan-

datakse käitise direktori poolt ning nad tegutsevad ainuisikulise juhtimise põhimõttel.

§ 16. Tootmisjaoskonna ülema ja käitise direktori vastastikused suhted määratakse kindlaks vastava tootmisjaoskonna tegevusjuhendiga, mis on kinnitatud käitise direktori poolt kooskõlas ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari poolt kinnitatud normaaljuhendiga.

V. Käitise aruandmine.

§ 17. Jooksva aruandmise kõrval esitab käitise direktor iga aasta tegevusaasta lõpetamisel vastavais eeskirjades ettenähtud tähtaegadel ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks vastavalt kehtivaile eeskirjadele koostatud aruande, bilansi ja tulude ning kulude arve möödunud tegevusaasta kohta.

§ 18. Kasumi või kahjumi ulatuse kindlaksmääramine, kasumi jaotus ja sellest erifondidesse ning riigi tuludesse teostuvate mahaarvamiste kindlaksmääramine, kahjumi katmine ning samuti erifondide kulutamine toimub vastavalt kehtivatele eeskirjadele.

§ 19. Käitise kinnitatud bilansid avaldatakse selleks ettenähtud korras.

VI. Käitise tegevuse järelevalve.

§ 20. Käitise tegevuse järelevalvet teostavad ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi vastavad organid, kelledele käitise direktor on kohustatud esitama vaatluseks kõik raamatud, dokumendid ja toimikud ning osutama igati kaastööd käitise tegevuse järelevalvel.

§ 21. Peale kehtivates eeskirjades täpselt määritletud juhtude võivad teised valitsemisorganid peale ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi oma pädevuse piirides anda käitise direktorile juhiseid ja nõuda temalt aruannete ja andmete esitamist ainult ENSV Kergetööstuse / Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi vastava peavalitsuse kaudu.

VII. Käitise tegevuse lõpetamine.

§ 22. Käitis lõpetab oma tegevuse sellekohase korralduse põhjal vastavates eeskirjades ettenähtud korras.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Riiklike Tööstustrustide määrustiku rakendamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 22. 5. 1941, 52, 809)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Avaldada teadmiseks ja täitmiseks:

1. NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu poolt 29. juunil 1927 kinnitatud Riiklike Tööstustrustide määrustik (LSKK 1927, nr. 39, art. 392) ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega.

2. NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu poolt 27. märtsil 1936 vastu võetud „Trustide ja teiste majanduslikkude organisatsioonide liitmise, ühendamise, jaotamise ja likvideerimise ning nende koosseisust üksikute ettevõtete eraldamise kord“ (LSKK 1936, nr. 18, art. 151).

Tallinn, 12. mail 1941. Nr. 867.

Lisa

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 12. mai 1941 määruse nr. 867 juurde.

Riiklike tööstustrustide määrustik.

(NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 29. juunist 1927 — LSKK 1927, nr. 39, art. 392, muudatused ja täiendused — LSKK 1927, nr. 66, art. 671; 1928, nr. 35, art. 317; 1929, nr. 5, art. 47; 1929, nr. 26, art. 228; 1929, nr. 41, art. 365; 1929, nr. 76, art. 729; 1931, nr. 8, art. 94; 1932, nr. 24, art. 149; 1932, nr. 56, art. 337; 1936, nr. 11, art. 93; 1936, nr. 18, art. 151; 1936, nr. 20, art. 169; 1936, nr. 44, art. 371.)

I jagu.

Üldeeskirjad.

§ 1. Käesolev määrustik kehtib üleliidulise ja vabariikliku tähtsusega riiklike tööstustrustide kohta, samuti ka vähemalt 100.000-rublalist põhikapitali omavate kohaliku (mitte alla kubermangulise, ringkonnalise ja vastava) tähtsusega riiklike tööstustrustide kohta.

§ 2. Riiklikuks tööstustrustiks tunnustatakse riiklik tööstusettevõte, mis on asutatud eripõhikirja alusel iseseisva, juriidilise isiku õigusi ja osakuiks jaotamata kapitali omava majandusliku üksusena, on põhikirjas ettenähtud riikliku asutise võimkonnas ja tegutseb isemajandamise alusel vastavalt plaaniülesannetele, mis kinnitatud tähendatud asutise poolt.

Trust omab kooskõlas käesoleva määrustikuga ja oma põhikirjaga operatiivses tegevuses iseseisvust.

§ 3. Trust omandab juriidilise isiku õigused arvates sellest päevast, mil ta seatud korras registreeritakse.

§ 4. Trust vastutab oma kohustuste eest ainult selle temale kuuluva varaga, millele kooskõlas kehtivate seadustega võidakse pöörata sissenõuet. Üleriiklik riigikassa ja kohalikud nõukogud ei vastuta trusti võlgade eest. Trust ei vastuta riigi ja kohalike nõukogude võlgade eest.

§ 5. Trust toimetab oma operatsioone, kooskõlas põhikirjaga, kogu NSVL territooriumil, valdab, kasutab ja käsutab vara ning teda maksustatakse üleriiklike ja kohalike maksudega üldiste seaduste alusel, välja arvatud käesolevas määrustikus ja eriseadustes ettenähtud erandid.

Väliskaubandusest võtab trust osa vastavais seadustes ettenähtud korras.

Märkus. Vabariikliku tähtsusega trust võib omandada ja püstitada uusi tootmisettevõtteid teiste liiduvabariikide territooriumidel ainult vastavate liiduvabariikide asjaomaste rahvakomissariaatide nõusolekul, järgides vastavail juhtudel tööstusliku ehituse seadusi. Seejuures lahkhelid liiduvabariikide ühendatud rahvakomissariaatide

vahel lahendatakse NSVL vastava ühendatud rahvakomissariaadi poolt.

Kohaliku tähtsusega trust võib omandada ja püstitada uusi tootmisettevõtteid väljaspool vastava administratiiv-territoriaalse üksuse piire ainult selle liiduvabariigi rahvamajanduse kõrgema nõukogu loal.

§ 6. Trusti koosseisu kuulub kas üks või mitu tootmisettevõtet (vabrikud, tehased, kaevandused, tööstused jms.), mis loetletud tema põhikirjas.

M ä r k u s. Trusti koosseisu võivad kuuluda ka teda teenivad kaubanduslikud, transpordialased ja muud majanduslikud abiettevõtted.

§ 7. Trusti koosseisu kuuluvate tootmisettevõtete või muu vara trustilt tasuta äravõtmine tema põhikapitali vähendamise korras on lubatud ainult tingimusel, kui trustile peale seesugust äravõtmist järelejäävad varad, milledele võidakse pöörata sissenõudeid, on küllaldased kõigi ta võlgade katmiseks.

Kui äravõtmist teostatakse ülaltähendatud eeskirjast kõrvale kaldudes, peab seesuguse äravõtmise teostamise otsuses olema ette nähtud kreeditoride huvisid mitteriivav kord trusti võlgade katmiseks, mis tekkinud kuni vara äravõtmise hetkeni.

§ 8. Truste võivad asutada NSVL Rahvamajanduse Kõrgem Nõukogu, liiduvabariikide rahvamajanduse kõrgemad nõukogud ja nende kohalikud organid, samuti ka NSVL ja liiduvabariikide teised rahvakomissariaadid, kuivõrd neile nende põhimäärustega või eriseadustega on seesugune õigus antud.

Tähendatud üleliidulised, vabariiklikud ja kohalikud asutised asutavad vastava tähtsusega truste.

II jagu.

A s u t a m i n e j a r e g i s t r e e r i m i n e.

§ 9. Üleliidulise, vabariikliku või kohaliku tähtsusega trusti asutamise luba antakse kuuluvuse järgi Töö ja Kaitse Nõukogu, liiduvabariigi majandusnõukogu või vastava kohaliku täitevkomitee poolt trusti organiseeriva asutise palvel. Selles palves tähendatakse asutatava trusti tegevusala, tema põhikapitali ligikaudne suurus, tema koosseisu võtta kavatsetud tootmisettevõtted ühes äratähendusega, kelle võimkonnas nad on, ja vastavail juhtudel ka üleriiklikust ja kohalikust eelarvest nõutavate summade suurus.

(LSKK 1936, nr. 18, art. 151.)

§ 10. Saanud asutamisloa, koostab trusti organiseeriv asutis trustile üleantava vara inventari nimestiku ja inventari bilansi, samuti ka trusti põhikirja, milles kohuslikult märgitakse:

a) asutise nimetus, kelle võimkonnas on trust;
b) trusti nimetus (firma), tema juhatuse asukoht kui ka trusti koosseisu minevad tootmisettevõtted ja nende asukohad; kaubanduslikke ja muid abiettevõtteid põhikirjas ei märgita;
c) trusti tegevusala;
d) trustile antava põhikapitali suurus;
e) juhatuse arvuline koosseis ja volitused.

Põhikiri võib sisaldada ka teisi, seadusega mitte vastuolus olevaid eeskirju.

Põhikapitali suurus määratakse kindlaks trustile antava vara hindesummas, kaasa arvatud ka tagasimaksmisele mittekuuluvad assigneerimised üleriikliku või kohliku eelarve järgi.

Põhikirjale lisandatakse inventari bilanss. Trustile antavaid maatükke, maapõuevarade lademeid, metsi ja veekogusid ei arvata trusti põhikapitali hulka ega näidata bilansis, kuid nende pindala näidatakse ära trusti põhikirjas, aruannetes ja bilanssides.

M ä r k u s 1. Kui trusti põhikirja kinnitamise ajaks pole võimalik koostada inventari bilanssi ega täpselt kindlaks määrata põhikapitali suurust, siis võib selle põhikirjas ära näidata ligikaudse summana, ilma inventari bilanssi esitamata. Põhikapitali täpne suurus tuleb sel juhul kindlaks teha ja põhikirja võtta hiljemalt kahekuise tähtaja kestel, pärast esimese operatsiooniperioodi bilansi kinnitamist.

M ä r k u s 2. Inventari nimekirjade koostamise ja varade hindamise üldine kord määratakse kindlaks Töö ja Kaitse Nõukogu poolt NSVL Rahvamajanduse Kõrgema Nõukogu ettepanekul kinnitatava erijuhendiga.

§ 11. Üleliidulise või vabariikliku tähtsusega trusti põhikiri kinnitatakse trusti organiseeriva NSVL või liiduvabariigi asutise poolt tingimusel, et trusti kapitale puudutavad küsimused kooskõlastatakse põhikirja kinnitamisel vastavalt NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadiga või liiduvabariigi rahanduse rahvakomissariaadiga ja trusti merelaevade valdamise õigust käsitlevad küsimused, kui seesugune õigus on põhikirjas ette nähtud, — Veetranspordi Rahvakomissariaadiga.

Kohaliku tähtsusega trusti põhikiri kinnitatakse vastava kohaliku täitevkomitee poolt.

(LSKK 1929, nr. 41, art. 365; 1932, nr. 24, art. 149.)

§ 12. Peale põhikirja kinnitamist nimetab asutis, kelle võimkonnas trust on, ametisse trusti juhatuse ja annab talle erilise aktiga üle kõik trusti varad, kooskõlas inventari nimekirjaga (§ 10).

Trusti varade vastuvõtmine ja üleandmine toimub vastavalt juhendile, mille kinnitab see asutis, kelle võimkonnas on trust.

Juhatus kontrollib inventari nimekirja ja hinnet, koostab algbilansi ja esitab vastavaile organitele trusti registreerimise avalduse kooskõlas Kaubandusliku registreerimise seadusega.

(LSKK 1931, nr. 8, art. 94.)

§ 13. Kui trusti asutamisel osutub vajalikuks eraldada trustile maad, metsi, veekogusid ja maapõuevarade lademeid või teostada seesuguste varade sundäravõtmist, mis ei kuulu trusti organiseeriva asutise valitsemisele, siis teostatakse vastavad toimingud kehtiva korra kohaselt.

§ 14. Põhikapitali suurendamine või vähendamine ja teised trusti põhikirja muudatused teostatakse samas korras nagu põhikirja kinnitamine (§ 11).

III jagu.

T r u s t i v a l i t s e m i n e.

§ 15. Asutise kompetentsi, kelle võimkonnas on trust, kuulub:

a) trustile tema tootmis-finantsplaani koostamiseks vajalikkude aasta tootmis-finantsülesannete (kaasa arvatud ka kapitaalremondi

üldmaksuse suhtes) kinnitamine ja tarvilikel juhtudel ka nende muutmine; järelkontrolli korras trusti poolt koostatud tootmis-finantsplaani vastavuse kontrollimine temale antud tootmis-finantsülesannetele; trusti tootmis-finantsplaani teostamise järelevalve;

b) uute tootmisettevõtete ehitusplaanide, samuti olemasolevate ettevõtete juurde- ja ümberseadistamise plaanide kinnitamine, kusjuures tiitelnimestikke ei esitata uute väike- ja abiehitiste püstitamise ega väikese ulatusega juurde- ja ümberseadistuse kohta;

c) juhatusele loa andmine oluliste muudatuste tegemiseks uute tootmisettevõtete kinnitatud ehitusplaanides, samuti ka olemasolevate ettevõtete juurde- ja ümberseadistamise plaanides (p. b);

(LSKK 1929, nr. 5, art. 47.)

d) eriseaduses ettenähtud juhtudel tehniliste projektide kinnitamine tööstusliku ehituse alal;

(LSKK 1927, nr. 66, art. 671.)

e) ära muudetud;

(LSKK 1936, nr. 11, art. 98.)

f) lubade andmine tootmisettevõtete rendileandmiseks ja -võtmiseks, olenemata rendi tähtaja kestusest, välja arvatud trustile abiettevõttelise tähtsusega ettevõtete rendilevõtmine või -andmine kestusega mitte üle 6 aasta;

g) juhatuse liikmete või ainuisikliku juhataja ja tema asetäitja ning likvideerimiskomisjoni nimetamine ja ametist vabastamine ning nende tasude suuruse määramine;

h) juhatuse ettepanekute kinnitamine pearaamatupidaja nimetamise ja ametist vabastamise kohta;

i) juhatusele ja pearaamatupidajale nende tegevuse kohta kehtivate seaduste ja põhikirja alusel antavate juhendite kinnitamine;

j) aruande, bilansi ning kasude ja kahjude arve kinnitamine, kasu jaotamine ja möödunud aasta kahjude katmise abinõude määramine, samuti likvideerimisaruande ja bilansi kinnitamine, järgides eriseadusega määratud korda;

k) põhikirja ja põhikapitali määra muutmise ja trusti tegevuse lõpetamise küsimuste otsustamine, järgides § 14 ja 55—64;

l) tagavarakapitali ja ettevõtte laiendamise kapitali kulutamiseks loa andmine;

m) trustile sündikaatide, aktsiaseltside (osaühingute) ja teiste kaubandus-tööstuslike ühenduste asutamisest osavõtmiseks ja aktsiate ja osatähtede omandamiseks, samuti kasu mittetaotlevate sündikaatide konventsioonidest ja seltsidest, kuivõrd nende ülesanded vastavad trusti sihtidele, osavõtmiseks loa andmine;

n) loa andmine pikaajaliste laenude tegemiseks, järgides vastavail juhtudel § 42;

o) trustile kohuslikkude väljalaskehindade kindlaksmääramine (§ 38);

p) trusti produktsiooni käsundamine (§ 39);

r) trusti tegevuse revideerimine ja järelevalve.

Märkus. Uute tootmisettevõtete ehitusplaane ja olemasolevate ettevõtete juurde- ja ümberseadistamise plaane ning tehnilisi projekte kinnitavad vabariiklikud ja kohalikud organid, kellede võimkonnas on trustid, eriseadustega määratud piires.

(LSKK 1929, nr. 5, art. 47.)

§ 16. NSVL ühendatud rahvakomissariaadid võivad kokkuleppel NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadiga osa oma õigustest nende võimkonnas olevate trustide valitsemise alal üle anda liiduvabariikide samanimelistele rahvakomissariaatidele igakordse erikokkuleppe alusel.

Liiduvabariikide rahvakomissariaadid võivad osa oma õigustest nende võimkonnas olevate trustide alal üle anda kohalikele organitele liiduvabariikide seadusandlusega määratud korras.

(LSKK 1928, nr. 35, art. 317.)

§ 17. Teised võimuorganid võivad oma võimkonna piires anda juhatusi ning nõuda trustilt andmeid ja aruandeid ainult selle asutise kaudu, kelle võimkonnas on trust, välja arvatud seaduses täpselt tähendatud juhud.

§ 18. Trusti juhatus nimetatakse ametisse põhikirjas ettenähtud ajaks, mis ei või ületada kolme aastat, kolme- kuni viieliikmelises koosseisus, kaasa arvatud esimees ja tema asetäitja. Peale selle määratakse mitte üle kahe juhatusliikme kandidaadi. Juhatuse asemel võidakse nimetada ainuisiklik trusti juhataja ja tema asetäitja.

Kandidaadid asendavad juhatusliikmeid, juhatuse otsuse kohaselt, juhatusliikme ajutise äraoleku korral.

Enne volitusaja lõppu võib asutis, kelle võimkonnas on trust, vallandada juhatuse esimeest, tema asetäitjat ja juhatuse liikmeid või ainuisiklikku juhatajat ja tema asetäitjat ainul siis, kui ilmneb, et nad ei vasta neile pandud ülesannetele.

Märkus 1. Kõik juhatusse puutuvad eeskirjad kehtivad vastavalt ka ainuisikliku juhataja kohta.

Märkus 2. Asutisel, kelle võimkonnas on trust, on erandjuhtudel õigus suurendada juhatusliikmete arvu kuni seitsmeni.

(LSKK 1929, nr. 26, art. 228.)

§ 19. Juhatus teostab selle asutise üldise järelevalve all, kelle võimkonnas on trust, iseseisvalt kogu trusti operatiivset ja administratiivset tööd, valitsedes tema asjaajamist ja tema käsutuses olevat vara, sõlmides kollektiivlepinguid, teostades kõiki trusti võimkonda kuuluvaid toiminguid ja operatsioone (kaasa arvatud ka tööettevõtte- ja hankelepingud), ja nõutab asutiselt, kelle võimkonnas on trust, luba ainult seaduses täpselt ettenähtud juhtudel.

Teine lõige ära muudetud. (LSKK 1936, nr. 11, art. 93.)

Juhatuse kohused ja volitused määratakse täpselt kindlaks trusti põhikirjas.

§ 20. Juhatuse esimees, tema asetäitja ja juhatuse liikmed on kohustatud tarvitusele võtma kõiki abinõusid põhikirjas ettenähtud trusti sihtide saavutamiseks, osutades seejuures vajalikku hoolsust ja ettevaatlikkust, ning nad kannavad kooskõlas kehtivate seadustega distsiplinaar-, kriminaal- ja tsiviilvastutust nii neile usaldatud vara säilitamise kui ka asjade majandusliku juhtimise eest.

§ 21. Juhatuse otsused on kehtivad, kui koosolekust võtab osa enamus liikmeist, kaasa arvatud esimees või tema asetäitja.

Juhatuse otsused tehakse osavõtnud liikmete lihthäälteenamusega. Häälte poolnemisel otsustab esimehe hääl. Tehtud otsused jõustuvad viivitamata.

Märkus. Lahkarvamuse korral esimehe ja juhatuse enamuse vahel on esimehel õigus omal vastutusel ellu viia oma otsust, viivitamata teatades asutisele, kelle võimkonnas on trust, tekkinud lahkarvamuste sisu ja tema poolt tarvitusele võetud abinõudest. Asutisel on õigus tühistada esimehe otsust.

§ 22. Juhatuse koosolekute kohta peetakse protokolli, millele kirjutavad alla eesistuja ja kõik osavõtnud juhatusliikmed. Ainuisiklik juhataja annab oma otsused käskkirjadena.

§ 23. Ülesannete jaotamine juhatuse liikmete vahel toimub juhatuse otsusega.

IV jagu.

Trusti koosseisu kuuluvate tootmisettevõtete juhtimine.

§ 24. Trusti koosseisu kuuluvate üksikute tootmisettevõtete vahenditu juhtimine tehakse ülesandeks direktoritele (juhatajatele, administraatoritele), kes nimetatakse ametisse ja vabastatakse sellest trusti juhatuse poolt ja kes tegutsevad trusti juhatuse poolt määratud volituste piires ainuisikliku juhtimise põhimõttel.

§ 25. Vastastikused suhted trusti ja direktori vahel, samuti ka viimase õigused ettevõtte juhtimisel määratakse erilises selle ettevõtte valitsemise põhimääruses, mis töötatakse välja tüübilise põhimääruse alusel direktori osavõtul ja kinnitatakse trusti juhatuse poolt.

Trusti koosseisu kuuluvate tootmisettevõtete valitsemise tüübilise põhimääruse kinnitab asutis, kelle võimkonnas on trust.

§ 26. Direktor juhib ettevõtte kõiki operatsioone, käsutab temale usaldatud vara kooskõlas talle antud volikirjaga (§ 33), täidab juhatuse korraldusi ja direktiive, annab viimasele aru ja kannab kooskõlas kehtivate seadustega kriminaal-, tsiviil- ja distsiplinaarvastutust temale usaldatud vara säilitamise ja asjade majandusliku juhtimise eest.

§ 27. Direktor nimetab ja vabastab ametist iseseisvalt administratiiv-tehnilise personaali, kaasa arvatud oma vahenditud abid ja ettevõtte pearaamatupidaja, kusjuures viimase nimetamise ja ametist vabastamise kinnitab trusti juhatus.

§ 28. Iga ettevõtte aasta tootmis-finantsplaani, samuti ka toodete üleandmise plaani ja tähtajad, trusti juhatuse poolt ettevõtte rahaliste ja materiaalsete vahenditega varustamise ulatuse ja korra vastavalt tootmis-finantsplaanile ja trusti juhatuse ja ettevõtte vahelise arveteõienduse korra ja viisid viimase poolt tellimiste süsteemi kohaselt üleantud toodete eest töötab välja direktor, vaatab läbi trusti juhatus direktori osavõtul ja kinnitab trusti juhatus.

Tootmis-finantsplaani muudatused ja kõik seesuguse muutmisega seoses olevad küsimused vaadatakse läbi ja otsustatakse samas korras.

§ 29. Uute ehitiste, kapitaalremondi, ettevõtte juurde- ja ümberseadistuse plaanid vaatab läbi trusti juhatus ettevõtte direktori osavõtul ja teostatakse pärast nende kinnitamist trusti järelevalve all.

Ulatusliku kapitaalremondi plaanile lisandatakse tiitelnimestikud. Need tiitelnimestikud koostatakse NSVL Rahvamajanduse Kõrgemale Nõukogule ja liiduvabariikide rahvamajanduse kõrgematele nõukogudele alluvate trustide koosseisu kuuluvate ettevõtete poolt kooskõlas NSVL Rahvamajanduse Kõrgema Nõukogu juhendiga, kohalike trustide koosseisu kuuluvate ettevõtete poolt aga kooskõlas liiduvabariikide rahvamajanduse kõrgemate nõukogude juhenditega.

Keskmise ja väikese ulatusega kapitaalremonti, jooksvat remonti, väikeste masinate ja abiseadistuse ülesseadmist teostab ettevõtte direktor iseseisvalt trusti juhatuse poolt kinnitatud eelarve piires, ilma nende tööde kohta tiitelnimestikku esitamata.

§ 30. Tootmise ratsionaliseerimine, eriti aga leiutiste rakendamine, kuivõrd see pole seoses suurte, tootmis-finantsplaanis ettenägemata kulutustega, viib tehase direktor läbi iseseisvalt, sellest trusti juhatusele viivitamata teatades.

§ 31. Ära muudetud. (LSKK 1936, nr. 20, art. 169.)

§ 32. Iga trusti koosseisu kuuluv ettevõte peab iseseisvat arvepidamist ning koostab bilansi ja kalkulatsiooni trusti juhatuse poolt kinnitatud juhendite ja vormide kohaselt.

§ 33. Kõik ettevõtte juhtimisega seoses olevad toimingud teostab direktor trusti nimel volikirja põhjal, mis talle antud trusti juhatuse poolt tüüpvolikirja alusel, mis kinnitatud asutise poolt, kelle võimkonnas on trust.

Volikirjas peab olema eriti ettenähtud direktori õigus teostada trusti nimel, trusti juhatuse poolt kindlaksmääratud piirides, alljärgnevaid toiminguid:

a) avada trusti nimele krediitasutistes jooksvaid arveid antud ettevõtte jaoks;
b) väljata veksleid;
c) esitada diskonteerimiseks ostu-veksleid;
d) saada laenusid ettevõtte saaduste arvel;
e) teostada operatsioone ettevõtte varustamiseks ja ta toodete turustamiseks, sõlmides ostumüügi-, tööettevõtete-, hanke-, veo- ja muid lepinguid;
f) sõlmida rendilepinguid;
g) võõrandada seadeldisi, ehitisi ja sisseseadeid, mis on muutunud vanaks ja kõlbmatuks.

§ 34. Direktor esitab ettevõtte tegevuse kohta trusti juhatusele perioodilisi ja aastaaruandeid trusti juhatuse poolt kindlaksmääratud tähtaegadel ja vormide kohaselt.

§ 35. Direktoril on õigus kaevata asutisele, kelle võimkonnas on trust, trusti juhatuse ebaõigete toimetuste peale, teatades neist trusti juhatusele, peatamata seejuures juhatuse korralduste täitmist.

§ 36. Ühelgi organil ja isikul, peale nende, kelledele see õigus on antud kehtivate seaduste ja trusti põhikirjaga, ei ole õigust end segada trusti koosseisu kuuluva ettevõtte administratiiv- ja majandusellu ega nõuda andmeid ja aruandeid. Direktori seaduslikud korraldused ja käsud on kohuslikud kõigile ettevõtte territooriumil olevatele isikutele.

V jagu.

Kaubanduslik tegevus.

§ 37. Trustil on õigus toimetada kõiki tema põhikirjas tähendatud sihtide saavutamiseks vajalikke kaubanduslikke operatsioone.

§ 38. Normeerimata hindadega kaupu võõrandab ja omandab trust tema poolt kokkuleppel ostjate või müüjatega kindlaksmääratud hindadega.

Trustile kohuslikud väljalaskehinnad määrab kindlaks asutis, kelle võimkonnas on trust, järgides kehtivaid seadusi.

Märkus 1. Vabariikliku tähtsusega trustidele kohuslikkude väljalaskehindade kindlaksmääramist, peale vastava liiduvabariigi rahvamajanduse kõrgema nõukogu, juhtudel, mis tingitud üleliidulistes huvides hindade reguleerimise vajadusest, teostab samuti NSVL Rahvamajanduse Kõrgem Nõukogu seatud korra alusel. Liiduvabariikide rahvamajanduse kõrgematel nõukogudel on samasugune õigus kohaliku tähtsusega trustide suhtes.

Märkus 2. Igas trustis teostatakse omahinna ja hindade kalkulatsioon selle asutise poolt antud juhendite järgi, kelle võimkonnas on trust.

§ 39. Trusti produktsiooni võidakse käsundada riiklike organite kasuks turuhinnast madalama hinnaga, kuid mitte alla omahinna, ühes keskmise kasu juurdearvutamisega. Üleliidulise ja vabariikliku tähtsusega trustide suhtes teostavad käsundamist rahvakomissariaadid, kelle võimkonnas on trust, kokkuleppel vastava rahanduse rahvakomissariaadiga ja selle asutisega, kelle kasuks käsundamist toimetatakse.

Kokkuleppe puudumisel toimub käsundamine vastavalt alluvusele Töö ja Kaitse Nõukogu või liiduvabariigi majandusnõukogu otsuse põhjal. Kohaliku tähtsusega trusti produktsiooni käsundamist toimetab vastav täitevkomitee.

Käsundamine toimub trusti kohustamisega sõlmida vastav leping riikliku organiga, kelle kasuks on antud käsund.

Käsundamine üleriikliku või kohaliku eelarve alusel tegutseva riikliku organi kasuks on lubatav ainult sel juhul, kui selle organi eelarves on ette nähtud vastavad summad, mis kindlustavad käsundatud produktsiooni eest õigeaegset tasumist vastavalt lepingule. Seejuures vastav krediidiosa broneeritakse krediidi käsutaja poolt ja seda ei või tarvitada muudeks otstarveteks.

Kui riiklik organ jätab seesuguse lepingu järgsed rahalised kohustused täitmata, siis vastutab vastavalt üleriiklik riigikassa või kohalik eelarve.

Kui trustile, kes välja andis oma produktsiooni käsunduse korras, ei tasuta mõnesugust makset lepingus määratud tähtajaks, on trustil õigus loobuda edasistest hangetest ja sisse nõuda oma kahjud üldisel alusel.

Märkus. Erandlikel, riigikaitse huvidest, samuti ka loodusõnnetustest tingitud juhtudel teostatakse vabariikliku tähtsusega produktsiooni käsundamist ka Töö ja Kaitse Nõukogu otsustega, kohaliku tähtsusega trustide suhtes aga — liiduvabariigi majandusnõukogu poolt.

§ 40. Toimingute sõlmimisel on trustid kohustatud muudel võrdsetel tingimustel andma eesõiguse riiklikele asutistele ja ettevõtteile ning kooperatiivorganisatsioonidele, kes esinevad lepinglastena.

VI jagu.

Krediteerimine.

§ 41. Trustil on õigus teha krediiti riigi-, kooperatiiv- ja erakrediitasutistelt, ning eraisikutelt, järgides kehtivaid eeskirju.

§ 42. Trusti poolt pikaajaliste obligatsioonilaenude tegemine, samuti ka pikaajaliste krediidi-operatsioonide teostamine välismaal on lubatav ainult Töö ja Kaitse Nõukogu eriloal.

Märkus 1. NSVL Rahvakomissaride Nõukogu eriotsusega obligatsioonilaenu tegemise lubamise korral võidakse määrata riigikassa tagatist nii protsentide maksmise kui ka võla kustutamise alal.

Märkus 2. Töö ja Kaitse Nõukogu või vastavalt liiduvabariigi majandusnõukogu loal antakse trustile õigus eraldada erivara tehtavate obligatsioonilaenude tagamiseks.

VII jagu.

Erikapitalid ja kasu.

§ 43. Peale põhikapitali moodustatakse:

a) amortisatsioonikapital;

b) ettevõtte laiendamise kapital;
(LSKK 1929, nr. 76, art. 729.)

c) ära muudetud (LSKK 1936, nr. 20, art. 169).

§ 44. Kõigis trustides igal aastal amortiseeritakse ehitistesse, sisseseadeisse, tööriistadesse, inventari, seadeldistesse, juurdesõiduteedesse, laevadesse jms. mahutatud vara — selle vara väärtusest (inventarinimestikku võtmise aja hinde järgi) kindla protsendi mahaarvutamise teel amortisatsioonikapitali arvele vastavalt Töö ja Kaitse Nõukogu poolt kinnitatud eeskirjadele ja NSVL Rahvamajanduse Kõrgema Nõukogu poolt nende kohaldamiseks antud juhendile.

Vara amortisatsioon arvatakse produktsiooni omahinna sisse.

§ 45. Asutisel, kelle võimkonnas on trust, on õigus kokkuleppel vastava finantsorganiga kohustada trusti paigutama amortisatsioonikapitali täielikult või osaliselt pikaajalise krediidi asutistesse, samuti kindlaks määrata nende hoiuste tähtajad ja tingimused.

§ 46. Trusti aastaaruande ja bilansi kinnitamisel tehakse igal aastal kindlaks möödunud tegevusaasta kasude ja kahjude suurus.

Kasu jaotust ja sellest mahaarvutuste tegemist, samuti ka kahjude katmist toimetatakse erimääruste alusel.

(LSKK 1932, nr. 56, art. 337.)

§ 47. Ära muudetud. (LSKK 1936, nr. 20, art. 169.)

§ 48. Ära muudetud. (LSKK 1929, nr. 76, art. 729.)

§ 49. Kui trusti tegevus aruandeaasta lõpul lõpeb kahjudega, jäetakse need trusti bilanssi, katmiseks järgnevate aastate kasudest. Kasude jaotamise

kohta seatud korras võidakse ette näha, kahjude tekkimise juhuks, trusti põhikapitali vähendamist, järgides § 14.
(LSKK 1929, nr. 76, art. 729.)

VIII jagu.
Aruandmine ja tegevuse järelevalve.

§ 50. Trusti aruannete ja bilansside koostamise ja kinnitamise ning tema bilansside avaldamise kord määratakse eriseadusega.
(LSKK 1936, nr. 44, art. 371.)

§ 51. Ära muudetud. (LSKK 1936, nr. 44, art. 371.)

§ 52. Ära muudetud. (LSKK 1936, nr. 44, art. 371.)

§ 53. Ära muudetud. (LSKK 1936, nr. 44, art. 371.)

§ 54. Trusti tegevust revideerib see asutis, kelle võimkonnas on trust.

IX jagu.
Trusti likvideerimine, ühendamine ja jagamine.

§ 55. Trustid lõpetavad oma tegevuse:
a) likvideerimise korral;
b) ühendamise, liitmise või jagamise korral.

§ 56. Trust likvideeritakse:
a) kui trust tunnustatakse seatud korras maksujõuetuks;
b) kui trusti edasine olemasolu tunnustatakse otstarbetuks;
c) kui trusti põhikapital on enam kui kahe viiendiku osa võrra vähenenud, kui seejuures seatud korras ei vähendata põhikapitali või ei täiendata vähemalt kolme viiendiku võrra selle esialgsest suurusest.

§ 57. Likvideerimist § 56 p. a ettenähtud põhjustel teostatakse kooskõlas vastava üleliidulise eriseadusega.

§ 58. Paragrahvi 56 p. b ja c ettenähtud põhjustel määratakse trust likvideerimisele selle asutise poolt, kelle võimkonnas on trust, § 9 ettenähtud korras kinnitatud otsusega. Likvideerimist teostab tähendatud asutise poolt nimetatud likvideerimiskomisjon vastava finantsorgani esindaja osavõtul. Likvideerimiskomisjoni nimeline koosseis avaldatakse selle asutise käskkirjaga, kelle võimkonnas on trust. Likvideerimine tuleb lõpule viia sama asutise poolt kindlaksmääratud tähtajal, kuid vähemalt ühe aasta jooksul.

Likvideerimisest ülejääv vara läheb selle asutise korraldusse, kelle võimkonnas on trust, ja kuulub vastavas finantsorganis arvelevõtmisele.

Märkus. Likvideerimiskord määratakse NSVL Rahvamajanduse Kõrgema Nõukogu poolt kokkuleppel NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadiga antavate erieeskirjadega.

§ 59. Ühe trusti ühendamine teisega toimub viimase põhikirja vastavalt muutmisega (§ 14) ja neil juhtudel, kui mõlemad trustid on ühe ning sama asutise võimkonnas, selle asutise otsusega.

Ühendatava trusti olemasolu lõpetamine ja aktiva ning passiva üleminek teisele trustile loetakse teostunuks kaubanduslikku registrisse sissekandmisega.

Märkus. Passiva üleminekul kooskõlas käesoleva ja järgnevate paragrahvidega võivad püsima jääda kõik selles esinevad kapitalide liigid.
(LSKK 1936, nr. 18, art. 151.)

§ 60. Trustide liitumine toimub uue trusti asutamise teel.

Trustide liitumine ja aktivate ning passivate üleminek uuele trustile loetakse teostunuks kaubanduse registrisse sissekandmisega.

Ühe ning sama asutise võimkonnas olevate trustide liitumine toimub selle asutise otsusega, järgides § 10—12.
(LSKK 1936, nr. 18, art. 151.)

§ 61. Trustist osa tema vara eraldamine teise trusti asutamiseks toimub esimese trusti põhikirja muutmise ja teise trusti asutamise teel kooskõlas § 9—12 ja 14.

Sissekanded kaubanduse registrisse varem tegutsenud trusti põhikirja muutmise ja uue trusti põhikirja kinnitamise kohta teostatakse üheaegselt.

§ 62. Trusti jaotamine kaheks või rohkemaks trustiks toimub uute trustide asutamise teel kooskõlas § 9—12.

Üheaegselt uuesti-moodustatud trustide registreerimisega läheb neile üle vastav osa jaotatud trusti aktivast ja passivast. Ühtlasi tehakse registrisse sissekanne jaotatud trusti olemasolu lõppemise kohta.

Jaotamine loetakse teostunuks registrisse sissekandmisega.

§ 63. Paragrahvides 59—62 tähendatud juhtudel lähevad aktiva ja passiva üle reorganiseeritud trustide lõppbilansside järgi, ja koostatakse vastavad avabilansid.

Lõpp- ja avabilansid esitatakse ja kinnitatakse vastavalt kehtivale üldkorrale.

§ 64. Paragrahvides 61 ja 62 ettenähtud juhtudel vastutavad asjaomased trustid solidaarselt võlgade eest kolmandatele isikutele, mis tekkinud toimunud muudatuste registreerimise hetkeni, kusjuures § 61 ettenähtud juhul piirdub uue trusti solidaarne vastutus tema käsutusse eraldatud aktivaga.

Trustide ja teiste majanduslikkude organisatsioonide liitmise, ühendamise, jaotamise ja likvideerimise ning nende koosseisust üksikute ettevõtete eraldamise kord.

(NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 27. märtsist 1936 — LSKK 1936, nr. 18, art. 151.)

29. juuni 1927 Riiklike tööstustrustide määrustiku (LSKK 1927, nr. 39, art. 392) § 5, 59 ja 60 muutmiseks ja NSVL KTK ja RKN 13. veebruari 1930 Riikliku tööstuse juhtimise reorganiseerimise määruse (LSKK 1930, nr. 15, art. 157) tühistamiseks NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu otsustavad:

Määrata, et trustide ja teiste majanduslikkude organisatsioonide liitmine, ühendamine, jaotamine ja likvideerimine, samuti nende koosseisust üksikute

autonoomsete ettevõtete eraldamine toimub ühel alusel uute trustide ja teiste majanduslikkude organisatsioonide asutamisega alljärgnevas korras: üleliidulise tähtsusega organisatsioonide suhtes — NSVL Rahvakomissaride Nõukogu või Töö ja Kaitse Nõukogu loal; vabariikliku tähtsusega (liiduvabariikides ja autonoomseis vabariikides) organisatsioonide suhtes — vastava vabariigi rahvakomissaride nõukogu loal; kohaliku tähtsusega organisatsioonide suhtes — vastava kohaliku täitevkomitee loal.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus käitiste juhatajate vahetamisel käitiste vastuvõtmise ja üleandmise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 25. 11. 1940, 52, 605)

Käitiste juhatajate vastutuse suurendamiseks sotsialistliku omandi säilitamise ja käitiste seisukorra eest ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Käitiste juhatajate vahetamisel toimub käitise juhtimise ja asjaajamise üleandmine uuele käitise juhatajale kõrgemalseisva organi esindaja osavõtul üleandmise-vastuvõtmise akti alusel.

Rahvakomissariaadid ja keskasutised vastutavad neile alluvate käitiste üleandmise-vastuvõtmise korrapärase toimetamise eest.

2. Vastuvõtmise-üleandmise aktid peavad sisaldama põhilisi andmeid, mis iseloomustavad käitise tegevuse seisukorda, seniseid töösaavutusi kui ka käitise tegevuses ilmnenud puudusi, määratud ülesannete ja plaani puudulikku täitmist ja selle põhjusi, samuti ilmnenud ebamajanduslikkuse ja kuritarvituste juhtumeid.

3. Üleandmise-vastuvõtmise akt peab sisaldama:

a) plaani täitmise põhiandmeid;
b) tööliste ja juhtiva personaali kaadrite seisukorra iseloomustuse ja töötasu fondi seisukorra andmeid;
c) andmeid käitise rahalise seisukorra kohta üleandmisele eelnevaks esimeseks kuupäevaks;
d) akti kassa seisukorrast, mis koostatud kassa revideerimise andmeil ja alla kirjutatud pearaamatupidaja poolt;
e) arvepidamise ja aruandmise töö iseloomustuse;
f) andmeid sõlmitud majanduslikkude lepingute rikkumistest;
g) andmeid toorainete, poolvalmis saaduste, kütte ja mittelikviidse vara tagavaradest.

Peale nimetatud andmete peab akt sisaldama käitise seadeldiste seisukorra kirjelduse ning ehitusettevõtte alal andmeid ehitusprojektide ja kalkulatsioonide ning ehitusmehhanismide seisukorra kohta.

4. Aktile kirjutavad alla üleandja ja vastuvõtja ning samuti kõrgemalseisva organi esindaja.

Kui üleandja või vastuvõtja esitab akti üksikute sissekannete kohta vastuväiteid, toimub see kirjalikult akti allakirjutamisel.

5. Kui käitise ülevõtmisel ilmnevad suuremad kuritarvitused, tõstab käitise ülevõtja kõrgemalseisva organi ees küsimuse käitise asjaajamise kohta erakorralise revisjoni toimetamiseks ja käitise vara inventeerimiseks.

6. Üleandmise-vastuvõtmise aktile lisatakse kõrgemalseisva organi esindaja seisukoht, milles ta annab käitise tegevuse kohta üldise iseloomustuse, hindab käitise senise juhataja tööd ja teeb ettepanekud abinõude tarvitusele võtmise vajadusest käitise tegevuse parandamiseks.

7. Enne üleandmise-vastuvõtmise aktile allakirjutamist kutsutakse kokku käitise partei algorganisatsioon, ametiühingu komitee ja tehniline juhtkond ning arutatakse läbi akti põhilised andmed.

8. Üleandmise-vastuvõtmise tähtaja määrab kõrgemalseisev organ, kusjuures see tähtaeg ei või ületada ühte kuud arvates otsuse tegemisest käitise juhatajate vahetamise kohta.

9. Kõrgemalseisva organi juhataja on kohustatud isiklikult tutvuma üleandmise-vastuvõtmise aktiga ja hiljemalt ühe kuu jooksul võtma tarvitusele abinõud ilmnenud väärnähete kõrvaldamiseks ja kuritarvitustes süüdlasteks osutunud isikute vastutusele võtmiseks.

10. Käesoleva määruse eeskirjad kohaldatakse ka käitiste üleandmise juhtudele ühe Rahvakomissariaadi alluvusest teisele kui ka sama Rahvakomissariaadi ühest Peavalitsuse alluvusest teise, kusjuures üleandmise-ülevõtmise aktidele neil juhtumeil kirjutavad alla vastavate organite esindajad.

11. Käesoleva määruse eeskirjad kohaldatakse ka natsionaliseeritud käitiste komissaride asendamisel käitiste direktoritega.

Tallinn, 19. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tööstuslike rahvakomissariaatide käitiste põhivahendite amortiseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 1. 1941, 5, 64)

Pidades silmas vajadust seada sisse sotsialistlikule tootmissüsteemile vastavaid käitise põhivahendite amortisatsiooni norme, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Teha tööstuslikele rahvakomissariaatidele ülesandeks võttes arvesse neile alluvate käitiste tööstusprotsesside erinevusi ning aluseks võttes NSV Liidus kehtivaid ja juurdelisatud tabelis (nr. 1) toodud keskmisi norme, töötada välja eraldi iga tööstusala ja iga käitise kohta differentseeritud amortisatsiooni normid käitiste valduses olevate hoonete, ehitiste, masinate ja seadistuse kohta ning sellest eraldatav osa kapitaalremontideks.

Amortisatsiooni normid peavalitsuste kohta kinnitab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu vastava Rahvakomissari ettepanekul ning üksikute käitiste kohta — vastav Rahvakomissar.

2. Kohustada Eesti NSV tööstuslikke rahvakomissariaate kuni p. 1 tähendatud amortisatsiooninormide väljatöötamiseni ja kinnitamiseni võtma tarvitusele käesolevale määrusele lisandatud tabelis (nr. 2) tähendatud amortisatsiooninormid.

3. Kohustada käitisi moodustama 1940. aasta eest amortisatsioonisummadest kapitaalremondi sihtfondi, milleks eraldatavaist amortisatsioonisummadest määrata 65% ja sisse maksta sihtsummadena kapitaalremontide teostamiseks Gospanga Vabariiklikku Kontorisse käitise erikontosse. Ülejäänud 35% sisse maksta Tööstuspanga (end. Pikalaenu Pank) Vabariiklikku Kontorisse vastava tööstusliku rahvakomissariaadi erikontosse plaanikohase kapitaal-ehitustegevuse finantseerimiseks.

Tähendatud sissemaksude teostamise tähtajad määrab vastav rahvakomissar.*)

4. Natsionaliseeritud käitistel teostada amortiseerimist natsionaliseerimise ajast kuni 1940. aasta lõpuni ning mittenatsionaliseeritud endistel riiklikel ettevõtteil — kogu 1940. aasta eest.

5. Amortisatsiooni arvestamise aluseks võtta käitiste põhivahendite selleks antavate erieeskirjade alusel ümberväärtustatud alg- või taasnõutamise väärtus.

Tallinn, 8. jaanuaril 1941. Nr. 48.

Tabel nr. 1.

Komissariaat	Amortisatsiooniks	Sellest kap.-remondiks
Rasketööstuse ala . .	5,6%	2,4%
Masinaehituse ala . .	5,5%	2,2%
Metsatööstuse ala . .	6,0%	3,0%
Kergetööstuse ala . .	5,5%	3,6%
Toiduainete tööstuse ala	6,0%	2,8%

Tabel nr. 2.

Põhivahendi nimetus	Amortisatsiooni norm
1. Tööstuslikud hooned (normaal-tüüpi):	
a) kivist, betoonist ja raudbetoonist . .	3,0
b) segaehitused	4,0
c) puitehitused	5,5
2. Tööstuslikud hooned (kergem tüüp):	
a) kivist, betoonist ja raudbetoonist . .	3,0
b) segaehitused	5,0
c) puitehitused	6,5
3. Mittetööstuslikud ehitused (normaal-tüüpi):	
a) kivist, betoonist ja raudbetoonist . .	2,0
b) segaehitused	3,0
c) puitehitused	4,0
d) saviehitused	7,0
4. Mittetööstuslikud ehitused (kergem tüüp):	
a) kivist, betoonist ja raudbetoonist . .	2,5
b) segaehitused	3,5
c) puitehitused	5,0
d) saviehitused	7,0
5. Ehitised:	
a) kivist, betoonist ja raudbetoonist . .	2,0
1) dokid, muulid, tammid, tunnelid, kaevud jne.	—
2) maa-alused ärajooksutorustikud, veerennid, sillad, reservuaarid ja muud säärased	3,5
3) kõrgahjud, marteni ja muud säärased ahjud, vabriku korstnad, schachtid, maa-alused käigud, sillateed, plangud ja muud säärased ehitised	4,0
b) puust tammid, kaevud, reservuaarid, sillad, platvormid ja muud säärased ehitised	9,0
6. Tööstuste sisseseaded:	
a) seebivabrikud	7,0
b) turba, telliste, lubja, alabastri, liiprite imbutamise tööstused . . .	7,5
c) sooda, gaasi, tsemendi, asfaldi, tselluloosi, paberi, tekstriini tööstused .	8,0
d) tiku, superfosfaadi, õlle, tärklise-siirupi, makaroni, kondiitri, kondiümbertöötamise tööstused	8,5
e) masinaehituse, metallurgia, põlevkivi, asbesti, kummi, metsa-ümbertöötamise, puidu kuivajamise, koksi-bensooli, farmatseutilise, naha, jalanõude, õmbluse, tekstiil- (peale värvimise ja polsterdamise), tubaka, konservi, kartonaaži, polügraafia, plahvatusainete, tipograafia, põhikeemia, kosmeetika-parfümeeria, aniliini, värvihõõrumise tööstused	9,0
f) akumulaatorite, elektrilambipirnide, šamoti, tekstiil (värvimise-viimistluse, polsterdamise), portselani, aedviljakuivatuse, naftadestilleerimise tööstused	9,5
7. Transport:	
a) raudtee liikuv koosseis	7,0
b) autotransport	20,0
8. Tööriistad (instrumendid) . .	15,0
9. Majapidamisinventar . .	10,0

*) Muudetud ENSV RKN määrusega 13. 3. 1941 nr. 434 (ENSV T 1941, 31, 438).

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tööstuslike rahvakomissariaatide käitiste põhivahendite amortiseerimise kohta antud määruse punkt 3 muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 3. 1941, 31, 438)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab: Tööstuslike rahvakomissariaatide käitiste põhivahendite amortiseerimise kohta antud määruse (ENSV T 1941, 5, 64) punkt 3 muuta ja panna kehtima järgmises redaktsioonis:

3. Kohustada käitisi moodustama 1940. aasta eest amortisatsiooni-summadest kapitaalremondi sihtfondi, milleks eraldatavaist amortisatsioonisummadest määrata 60% ja sisse maksta sihtsummadena kapitaalremontide teostamiseks Riigipanga Vabariikliku Kontorisse käitise erikontosse. Ülejäänud 40% sisse maksta Tööstuspanga (end. Pikalaenu

Pank) Vabariiklikku Kontorisse vastava tööstusliku rahvakomissariaadi erikontosse plaanikohase kapitaalehitustegevuse finantseerimiseks.

Tähendatud sissemaksude teostamise tähtajad määrab vastav rahvakomissar.

Tallinn, 13. märtsil 1941. Nr. 434.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus eratööstus- ja erakaubandusettevõtete võõrandamise ning likvideerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 18. 6. 1941. 60. 965)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Eratööstus- ja erakaubandusettevõtete võõrandamine ning likvideerimine sellekohase loata on keelatud.

2. Ettevõtete võõrandamise ja likvideerimise load annab linnas asuvate ettevõtete kohta linna täitevkomitee ja maal asuvate ettevõtete kohta maakonna täitevkomitee.

Tallinn, 12. juunil 1941. Nr. 1138.

---

2. jagu.

Natsionaliseerimise korraldus.

Riigivolikogu poolt 23. juulil 1940 vastuvõetud

Deklaratsioon pankade ja suurtööstuse natsionaliseerimise kohta.

(Avaldatud RT 23. 7. 1940. 77. 745)

Pangad ja tööstuslikud suurkäitised olid eesti kapitalistidele ning suurmaaomanikele töötava rahva väljakurnamisvahendeiks.

Käputäis söödikuid ja spekulante läks rasva ning rikastus tööliste, talupoegade, käsitööliste ning töötava intelligentsi töö arvel.

Rahva varad kuhjusid vabrikantide, tehaste-omanike, pangahärrade taskutesse.

Töötajad tehti puupaljaks, tööpuudus — sellega seoses täielik kindlusetus ning hirm homse päeva eest — säärane on olnud senini eesti tööliste saatus. Riigi majanduslik elu jõudis väljapääsmatusse ummikusse.

Riigivolikogu valimistel, millest osa võttis kogu rahvas, Eestimaa töötav rahvas nõudis, et eesti töölistel oleks tööd, inimväärsed elutingimused ning et nad jäävalt saaksid vabastatud tööpuuduse koledusest.

Oma miitinguil ja koosolekuil töörahvas tõstis üles küsimuse pankade ja tööstuslike suurkäitiste natsionaliseerimisest.

Vastu tulles neile rahva õiglastele nõudmistele ning selleks, et kaotada ühe inimese kurnamine teise poolt ning võtta igaveseks söödikute, vabrikantide, tehaste-omanike ja pangahärrade võim töötava rahva üle, Riigivolikogu kuulutab välja kogu Eestimaa territooriumil pankade ja suurtööstuse natsionaliseerimise.

Nüüdsest peale kuulutatakse kogu rahva omanduseks, s. o. riigi omanduseks kõik pangad ühes nende varandustega, kõik tööstuslikud suurkäitised, kaevandused ning transportettevõtted.

Nüüdsest peale Eestimaa töörahval on käes enda majanduslikuks vabastamiseks võimsad vahendid — pangad ja suurtööstus. Sellega luuakse tingimused rahvamajanduse kiireks tõusuks, mida tagab vabrikute ja tehaste peremeesteks saavate tööliste vaba töö.

Riigivolikogu on veendunud, et see otsus vastab täiesti rahva ja riigi huvidele ning kutsub üles kõiki töölisi ja teenijaid pidama revolutsioonilist distsipliini ning üles näitama ennastsalgavat tööd selleks, et uus kord saaks lõpliku võidu.

Riigivolikogu teeb Valitsusele ülesandeks viivitamata koostada ning kinnitada natsionaliseerimisele kuuluvate ettevõtete nimekiri.

Natsionaliseerimise korraldamise seadus.*)

Antud Vabariigi Presidendi poolt dekreedina 1. augustil 1940.

(Avaldatud RT 1. 8. 1940. 89. 870)

I.

§ 1. Natsionaliseeritud ettevõtete ning nende kõigi varade valitsemine läheb Majandusministeeriumile.

Vabariigi Valitsus võib natsionaliseeritud ettevõtteid või käitisi anda ka mõne teise riiklikke ülesandeid täitva asutise või organisatsiooni valitsemisele.

§ 2. Natsionaliseerimise teostamiseks luuakse Majandusministeeriumi juurde Natsionaliseerimise Peakomitee, mille koosseisu kujundab ning mille töökorra määrab kindlaks Majandusminister.

Natsionaliseerimise Peakomitee võib oma ülesannete teostamiseks moodustada abiorganeid kohtadel.

§ 3. Natsionaliseerimisele võetud ettevõtete ülevõtmine riigile toimub natsionaliseerimise komiteede poolt, millede esimeesteks on Majandusministri poolt määratud komissarid.

Natsionaliseerimise komitee koosseisu kinnitab Natsionaliseerimise Peakomitee komissari ettepanekul.

§ 4. Natsionaliseerimise komitee ülesandeks on:

1) koostada akt ettevõtte natsionaliseerimise kohta;
2) võtta üle ettevõtte aktivad ja passivad selleks koostatava bilansiga;
3) koostada ülevõetavate varade kohta üksikasjaline aruanne.

§ 5. Natsionaliseerimisele võetud ettevõtte pidaja on kohustatud andma üle selleks volitatud komissarile viivitamatult ning täies korras kõik ettevõtte aktivad ja passivad, varad, dokumendid ja asjaajamise ning täitma kõiki tema poolt ühenduses ülevõtmisega antavaid korraldusi.

*) Sisuliselt muudetud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsusega 4. sept. 1940 Natsionaliseerimise Peakomitee tegevuse lõpetamise kohta (ENSV T 1940. 4. 34).

§ 6. Kõik natsionaliseerimisele võetud ettevõtete pidajad on kohustatud kuni ülevõtmise lõpliku teostamiseni tegutsema edasi senises korras, ega tohi katkestada ettevõtte normaalset edasiteotsemist ning nad on vastutavad ettevõtte kõigi varade ja tegevuse eest.

Eksimusi käesoleva paragrahvi eeskirjade vastu käsitatakse majandusliku sabotaaži aktidena.

§ 7. Ettevõtte natsionaliseerimise kohta koostatud aktile kirjutavad alla ettevõtte pidaja, vastutavad ametnikud, komissar ning töölisnõukogu.

Natsionaliseerimise akti koostamisega ei vabane natsionaliseeritud ettevõtte pidaja ning vastutavad ametnikud oma senisest vastutusest ettevõtte tegevuse ja tema varade eest kuni selle lõpliku ülevõtmise teostumiseni.

Ettevõtte ülevõtmine loetakse lõplikult teostunuks ülemineku bilansi ja ülevõetud varade kohta koostatud aruande allakirjutamise ja kinnitamisega. Bilansile ja aruandele kirjutavad alla ettevõtte pidaja või ettevõtte juhtivate organite liikmed, ettevõtte vastutavad ametnikud, nagu laekahoidja, raamatupidaja, jaoskondade juhatajad ning natsionaliseerimise komitee esimees ja liikmed, kes kõik vastutavad allakirjutatud dokumentide sisu tõepärasuse eest.

§ 8. Ettevõtte lõpliku ülevõtmise momendist alates toimub ettevõtte otsene valitsemine natsionaliseerimise komitee poolt, kelle esimees — komissar — on kogu ettevõtte tegevuse juhtijaks ja kontrollijaks. Ilma komissari teadmise ning nõusolekuta ei ole ettevõttes kellelgi õigust mingit sammu ettevõtte juhtimise ja valitsemise alal ette võtta. Ettevõtte seniste omanikkude ning samuti valitud organite õigused ettevõtte juhtimisest osavõtmiseks ning neile ettevõtte asjade ajamiseks antud volitused loetakse kustunuks.

§ 9. Kogu natsionaliseeritud ettevõtte tööliskond ja juhtiv, tehniline ning teeniv personaal on kohustatud ausalt jatkama temale pandud ülesannete täitmist vastavalt ettevõtte uue valitsuse korraldustele. Ettevõtte endised omanikud ja juhatuse liikmed, kes ettevõttes on töötanud elukutseliselt, jäävad edasi töötama ettevõttes nendel kohtadel, milledele neid määrab komissar.

Komissar võib esitada ettevõtte juhtivaid jõude vallandamiseks Majandusministrile Natsionaliseerimise Peakomitee kaudu. Kõik muud ettevõtte koosseisu puutuvad küsimused lahendab komissar Natsionaliseerimise Peakomitee teadmisel ja nõusolekul.

§ 10. Ettevõtte natsionaliseerimise kohta koostatud dokumendid tulevad hoida alal ettevõttes ning ärakirjad neist viivitamatult saata edasi Majandusministeeriumile.

§ 11. Kõik natsionaliseeritud ettevõtte tõelised võlad ja kohustused, mis tehtud enne ettevõtte natsionaliseerimist, jäävad jõusse ning lähevad üle koos ettevõttega. Samuti lähevad ettevõttega üle ka kõik ettevõtte nõudmised teiste isikute, asutiste ja ettevõtete, nende hulgas ka ettevõtte senise omaniku vastu.

Ülevõlastatud ettevõtete kohustuste ülevõtmise ulatuse otsustab Majandusminister.

§ 12. Natsionaliseeritud aktsiaseltside ja osaühingute aktsiad ja osatähed loetakse natsionaliseerimise teostumisest alates riigi omanduseks.

Aktsiate ja osatähtede omanikud on kohustatud need esitama Majandusministeeriumile Majandusministri poolt määrataval tähtajal. Esitamata aktsiad ja osatähed loetakse kadumaläinuks.

Vahekordade korraldamine riigi ja endiste aktsionäride ning osanikkude vahel riigi omanduseks üle läinud aktsiate ning osatähtede alusel lahendatakse eriseadusega.

§ 13. Majandusminister võib natsionaliseeritud ettevõtetele anda moratooriumi kuni kahe aastani.*)

Moratooriumi kestusel kreeditoridel ei ole õigust:

1) pöörduda kohtu poole nõuetega, mis ettevõtte valitsuse poolt on tunnustatud;
2) teostada sund-sissenõudmist nende kohustuste järgi, mis on tekkinud ettevõtte vastu enne moratooriumi maksmahakkamist, samuti ka nende nõuete järgi, mis on antud välja moratooriumi kestusel enne moratooriumi tekkinud kohustuste katteks.

§ 14. Natsionaliseeritud ettevõtteid kasutatakse võimalikult endisteks otstarveteks, pidades sealjuures silmas riiklikke huve ning ülesandeid.

§ 15. Enne natsionaliseerimist ettevõtte poolt sõlmitud igasugused lepingud jäävad jõusse, kui ettevõtte valitsus ei loobu Majandusministri loal nende lepingute täitmisest 3 kuu kestel, arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

Majandusministril on õigus tühistada Natsionaliseerimise Peakomitee ettepanekul toiminguid, mis on sõlmitud ettevõtte seniste pidajate poolt enne natsionaliseerimist, kui need on toimunud kas sihiga hoida kõrvale kehtivate eeskirjade täitmisest või kapitalide väljaviimiseks ettevõttest või ettevõtete pidajate või ka kolmandate isikute põhjendamata rikastamiseks ettevõtte arvel.

§ 16. Natsionaliseeritud ettevõtete edaspidise saatuse, nende likvideerimise, üleandmise ning ühendamise seadustes ettenähtud alustel ja korras otsustab Majandusminister.

§ 17. Kaebused komissaride ja natsionaliseerimise komiteede otsuste ning korralduste peale esitatakse Majandusministrile Natsionaliseerimise Peakomitee kaudu.

§ 18. Komissarid alluvad oma tegevuses Natsionaliseerimise Peakomiteele, kellel on õigus anda neile juhendeid ja korraldusi natsionaliseerimise teostamiseks ning kontrollida nende tegevust.

§ 19. Majandusministril on õigus tagandada komissare ja natsionaliseerimise komiteede liikmeid Natsionaliseerimise Peakomitee ettepanekul.

§ 20. Majandusministril on õigus anda käesoleva seaduse teostamiseks vajalikke määrusi, üksikasjalikke eeskirju ning korraldusi, eriti natsionaliseeritud ettevõtete finantseerimise, varustamise, nende tulude paigutamise ja kahjude katmise, võlgade ja kohustuste korraldamise, natsionaliseeritud ettevõtete ülevõtmise bilansside ja aruannete koostamise ning samuti nende ettevõtete arvepidamise ja aruandmise korra kohta.

*) Muudetud Natsionaliseerimise korraldamise seaduse muutmise seadusega (RT 1940, 106, 1069)

II.

Käesoleva seaduse alusel toimuv kirjavahetus on tempelmaksuvaba.

III.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 1. augustil 1940.

Natsionaliseerimise korraldamise seaduse muutmise seadus.

Antud Vabariigi Presidendi poolt dekreedina 20. augustil 1940.

(Avaldatud RT 21. 8. 1940, 106, 1069)

I.

Natsionaliseerimise korraldamise seadus (RT 1940, 89, 870) § 13 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 13. Majandusminister võib natsionaliseeritud ettevõtetele anda moratooriumi kuni kahe aastani.

Moratooriumi kestusel kreeditoridel ei ole õigust:

1) pöörduda kohtu poole nõuetega, mis ettevõtte valitsuse poolt on tunnustatud;
2) teostada sund-sissenõudmist nende kohustuste järgi, mis on tekkinud ettevõtte vastu enne moratooriumi maksmahakkamist, samuti ka nende nõuete järgi, mis on antud üle moratooriumi kestusel enne moratooriumi tekkinud kohustuste katteks.

Moratooriumi andmise korral vabastatakse ühtlasi natsionaliseeritud ettevõttele kuuluv vara arestist.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 20. augustil 1940.

Natsionaliseeritud ettevõtete aktsiate ja osatähtede esitamise määrus.

(Avaldatud RT 5. 8. 1940, 93, 925)

Antud Majandusministri poolt 3. augustil 1940.

A l u s: Natsionaliseerimise korraldamise seaduse § 12 (RT 1940, 89, 870).

I.

§ 1. Vabariigi Valitsuse poolt kuni käesoleva määruse jõustumiseni kinnitatud natsionaliseerimisele kuuluvate tööstusettevõtete, pankade, laevandusettevõtete, lennuettevõtete, kindlustusseltside ja autotransport-ettevõtete nimestikkude põhjal natsionaliseerimisele võetud aktsiaseltside ja osaühingute aktsiate või osatähtede omanikud on kohustatud need andma ära või saatma tähitatud kirjas Majandusministeeriumile hiljemalt 15. augustiks 1940.

Vastuvõetud aktsiate ja osatähtede kohta antakse nende esitajale kviitung.

§ 2. Pärast käesoleva määruse jõustumist natsionaliseerimisele võetud aktsiaseltside ja osaühingute aktsionärid ja osanikud on kohustatud nende käes olevad aktsiad ja osatähed esitama Majandusministeeriumile § 1 ettenähtud korras hiljemalt 15 päeva kestel, arvates Vabariigi Valitsuse otsuse avaldamisest Riigi Teatajas ettevõtte natsionaliseerimisele kuulumise kohta.

§ 3. Paragrahvides 1 ja 2 tähendatud tähtaegadeks esitamata jäänud aktsiad ja osatähed loetakse kadumaläinuks ja nende esitajad kaotavad kõik nende aktsiate ja osatähtedega tõestatavad õigused.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Natsionaliseeritud ja riigi ettevõteteks tunnustatud eraettevõtete tegevuse korraldamise seadus.

Antud Vabariigi Presidendi poolt dekreedina 9. augustil 1940.

(Avaldatud RT 10. 8. 1940, 99, 983)

I.

§ 1. Natsionaliseeritud ettevõtete ning samuti riigi ettevõteteks tunnustatud riigi kapitali osavõtul seni eraettevõtetena tegutsenud aktsiaseltside ja osaühisuste tegevusel kohaldatakse kõiki eraettevõtete tegevuse kohta kehtivaid eeskirju, kuivõrd Natsionaliseerimise korraldamise seaduse ning Riigi kapitali osavõtul seni eraettevõtetena tegutsevate aktsiaseltside (-ühingute) ja osaühisuste riigi ettevõteteks tunnustamise seaduse eeskirjadega pole korraldatud teisiti.

§ 2. Majandusministril on õigus teha käesoleva seaduse eeskirjadest vajalikuks-osutuvaid erandeid kas üldiselt või üksikute ettevõtete või nende liikide kohta, samuti lahendada lahkarvamisi käesoleva seaduse eeskirjade kohaldamisel.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega ja seda kohaldatakse enne käesoleva seaduse jõustumist natsionaliseeritud või riigi ettvõtteiks tunnustatud eraettevõtteile arvates nende natsionaliseerimisest või riigi ettevõtteiks tunnustamisest.

Tallinnas, 9. augustil 1940.

Natsionaliseeritud ettevõtete juhtimise korraldamise seadlus.

Antud ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi poolt 28. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 30. 9. 1940, 15, 151)

I.

§ 1. Natsionaliseerimise korraldamise seaduse § 3 alusel ettevõtteisse määratud natsionaliseerimiskomiteed asendatakse pärast ettevõtete lõplikku üle-

võtmist ettevõtete ainuisikuliste juhtidega, kelle nimetab ametisse vastav Rahvakomissar.*)

§ 2. Peale ettevõtte juhataja nimetab Rahvakomissar ametisse teisi ettevõtte kõrgemaid teenijaid Rahvakomissaride Nõukogu poolt kinnitatud üksikute Rahvakomissariaatide põhimääruste eeskirjade kohaselt.

§ 3. Ettevõtete juhtimise ning tegevuse alused ja ulatuse määrab vastav Rahvakomissar oma juhendite ja käskkirjadega riiklikus plaanikavas ettenähtud ülesannete piirides.

§ 4. Natsionaliseerimise teostamiseks määratud natsionaliseerimiskomiteed ja üksikkomissarid lõpetavad oma tegevuse ettevõtte juhataja ametisse nimetamisega pärast ettevõtte juhtimise üleandmist viimasele komitee või komissari poolt vastava akti põhjal.

Kui ettevõtte juhatajaks nimetatakse samas ettevõttes komissariks olnud isik, koostab ta aruande oma senisest tegevusest ja esitab selle vastavale Rahvakomissariaadile.

§ 5. Ettevõtete juhatajate ja muu juhtiva personaali tasud korraldatakse erieeskirjadega.

II.

Käesolev seadlus jõustub avaldamisega.

Natsionaliseeritud ettevõtete kohustuste korraldamise ja neile avansside andmise seadlus.

Antud ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi poolt 9. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 10. 9. 1940, 6, 50)

I.

§ 1. Natsionaliseeritud ettevõtted on kohustatud nende poolt enne natsionaliseerimist eraisikuile, -asutisile ja -ettevõtteile väljatud ja krediitasutisis diskonteeritud veksleist tulenevaid kohustusi täitma seatud tähtpäevil täies ulatuses (s. t. lunastama need vekslid täies summas), välja arvatud § 2 tähendatud vekslid.

§ 2. Juhul, kui natsionaliseeritud ettevõtte endise omaniku poolt väljatud veksel või muu tema võlakohustus ei põhine ettevõtte äriotstarbeks tehtud alusele, lunastab krediitasutises diskonteeritud veksli või tasub võlakohustuse natsionaliseeritud ettevõtte endine omanik.

§ 3. Vekslite ja võlakohustuste väljamise aluse enne ettevõtte natsionaliseerimist selgitab rahvakomissariaat lõplikult ettevõtte bilansi kinnitamisel.

§ 4. Kui Eesti Pank diskonteeritud vekslit ei pikenda, siis lahendatakse küsimus ettevõtte palvel vastava kokkuleppe alusel asjaomase rahvakomissariaadiga. Kui kokkulepet ei saada, lahendab küsimuse ENSV Rahvakomissaride Nõukogu.

§ 5. Veksel, mille pikendamist rahvakomissariaat on palunud enne bilansi kinnitamist, loetakse võrdseks vekslitega, mis bilansside kinnitamisel on tunnustatud.

§ 6. Natsionaliseerimise momendiks käesoleva seaduse mõttes loetakse ettevõtte natsionaliseerimisele kuuluvuse avaldamist Riigi Teatajas.

§ 7. Natsionaliseeritud ettevõtete jooksvate tarviduste rahuldamiseks võib vastav rahvakomissar anda lühiajalisi avansse temale ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt Rahanduse Rahvakomissari ettepanekul selleks otstarbeks riigisummadest avatud krediitide piires.

§ 8. Krediidid ettevõtete avansseerimiseks viiakse üle Eesti Panka asjaomase rahvakomissariaadi arvele.

§ 9. Avansisummade suuruse ja andmistingimused eraldi igale natsionaliseeritud tööstuskäitisele otsustab asjaomane rahvakomissar.

§ 10. Eesti Pank sooritab kõik krediittehingud, mis seoses arve käsustamisega, asjaomase rahvakomissari otsuse põhjal.

§ 11. ENSV Rahvakomissaride Nõukogul on õigus anda käesoleva seadluse teostamiseks vajalikke määrusi ning üksikasjalikke korraldusi.

II.

Käesoleva seadluse jõustumisega kaotab kehtivuse Natsionaliseeritud ettevõtete vekslikohustuste korraldamise seadus (RT 1940, 109, 1110).

III.

Käesolev seadlus jõustub avaldamisega.

*) Transportettevõtete osas muudetud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusega Transpordi Peavalitsuse asutamise kohta ENSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde (ENSV T 1941, 20, 250).

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus Natsionaliseerimise Peakomitee tegevuse lõpetamise kohta.

4. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 6. 9. 1940, 4, 34)

1. Lõpetada Natsionaliseerimise korraldamise seaduse (RT 1940, 89, 870) ettenähtud Natsionaliseerimise Peakomitee tegevus.

2. Natsionaliseerimise Peakomitee ülesanded ja õigused panna vastavalt:

a) panganduse ja kindlustuse alal — Rahanduse Rahvakomissariaadile,
b) tööstuse alal — Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatidele,
c) transportettevõtete alal — ajutiselt Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadile,*)
d) kaubanduse alal — Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

3. Kohalike omavalitsuste juurde moodustatud natsionaliseerimise komiteede tegevuse juhtimine panna Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatidele.

4. Natsionaliseerimise Peakomitee asjaajamine ja arhiiv üle anda p. 2 tähendatud vastavaile asutistele asjaomaste Rahvakomissaride kokkuleppel.

---

*) Muudetud ENSV RKN otsusega 9. 10. 1940 (ENSV T 1940, 22, 250) ja määrusega 11. 2. 1941 (20, 250).

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus Natsionaliseerimise Peakomitee tegevuse lõpetamise otsuse muutmise kohta.

9. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 10. 10. 1940, 22, 250)

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsuse 4. septembrist 1940 (ENSV Teataja 1940, 4, 34) p. 2 lõik c muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

c) transportettevõtete alal — autotranspordi osas Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadile ja meretranspordi osas Meretranspordi Keskuse juures töötavale Natsionaliseerimise Komitee Meretranspordi osakonnale.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus.

9. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 10. 10. 1940, 22, 251)

A l u s: Natsionaliseerimise korraldamise seaduse (RT 1940, 89, 870) § 1 teine lõige.

Natsionaliseeritud laevade ja laevandusettevõtete suhtes Natsionaliseerimise korraldamise seaduses ja sellega seotud määrustes ning otsustes ettenähtud end. Majandusministeeriumi ja end. Majandusministri funktsioonid pannakse vastavalt Meretranspordi Keskuse ja Meretranspordi Keskuse juhataja peale.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus natsionaliseeritud ettevõtete bilansside läbivaatamise ja kinnitamise korra kohta.

Antud Rahvakomissaride Nõukogu poolt
4. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 5. 10. 1940, 19, 213)

§ 1. Natsionaliseeritud ettevõtete bilansside läbivaatamiseks moodustatakse vastavate Rahvakomissariaatide juures bilansside komisjonid.

Komisjonide koosseis, samuti nende tegevuse ulatus ja kord määratakse vastava Rahvakomissari poolt.

§ 2. Bilansside komisjon vaatab läbi natsionaliseeritud ettevõtete natsionaliseerimise komiteede poolt koostatud ettevõtete ülevõtmise bilansid ja esitab need pärast vajalikkude paranduste tegemist oma otsusega vastavale Rahvakomissarile kinnitamiseks. Ühtlasi kuulutab bilansside komisjon bilansi kohta otsuse tegemisest ENSV Teataja Lisas.

§ 3. Bilansside komisjoni otsuste peale võivad isikud, kelle õigusi esitatud bilanss riivab, 7 päeva jooksul, arvates bilansside komisjoni otsuste kuulutamisest, esitada kaebusi bilansside komisjoni kaudu vastava Rahvakomissariaadi natsionaliseerimise komisjonile.

§ 4. Pärast kaebuse läbivaatamist annab natsionaliseerimise komisjon bilansi ühes oma otsusega bilansside komisjonile tagasi kas vastavate paranduste tegemiseks või muutmatult Rahvakomissarile esitamiseks (§ 2).

Natsionaliseerimise komisjoni otsus on lõplik.

*) Laevanduse alal täiendatud ENSV RKN määrusega natsionaliseeritud laevade, laevandus-, stevidor- ja ekspeditsiooniettevõtete bilansside läbivaatamise ja kinnitamise korra kohta (ENSV T 1940, 43, 498).

Transpordi alal täiendatud ENSV RKN määrusega Transpordi Peavalitsuse asutamise kohta Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde, p. 7 (ENSV T 1941, 20, 250).

---

3. jagu.

Üksikud tootmisalad.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus mustade metallide murru ja jäätmete kogumise ning kasutamise korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 3. 1941, 31, 443)

Mustade metallide murru ja jäätmete kogumise ning kasutamise korraldamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Võtta kohaldamisele Eesti NSV territooriumil:
   a) NSVL Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P KK määrus 21. veebruarist 1940 nr. 262 abinõude kohta mustade metallide murru kogumise, ümbertöötamise ja kasutamise parandamiseks (LMKK 1940, nr. 4, art. 124);
   b) NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu poolt 9. detsembril 1939 kinnitatud hinnakiri teisejärgulistele mustadele metallidele;
   c) NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu poolt 3. juulil 1940 kinnitatud ja NSVL Musta Metallurgia Rahvakomissari käskkirjaga nr. 291 12. juulist 1940 täitmisele määratud juhend mustade metallide murru ja jäätmete kogumise, hoidmise ja veo kohta.

2. Pidada otstarbekaks organiseerida NSV Liidu Musta Metallurgia Rahvakomissariaadi Teisejärguliste Metallide Peavalitsuse voliniku aparaat asukohaga Tallinnas, kelle ülesandeks on mustade metallide murru ja jäätmete kokkuostmine Eesti NSV piirides nii oma kokkuostuaparaadi kaudu kui ka lepingulisel alusel riiklike ning kooperatiivsete organisatsioonidega, samuti ettevõtete ning asutiste varustamine mustade metallide murru ning jäätmetega.

3. Panna ette NSVL Musta Metallurgia Rahvakomissariaadi Teisejärguliste Metallide Peavalitsuse volinikule teha kättesaadavaks kõigile metallitöötuse ettevõtetele mustade metallide murru ja jäätmete kohta kehtivad NSVL aktid eestikeelses tõlkes.

4. Kohustada Eesti NSV asutiste, ettevõtete ja teiste majanduslike organisatsioonide juhatajaid üle andma ettevõtteis tekkiv mustade metallide murd ja jäätmed NSVL Musta Metallurgia Rahvakomissariaadi Teisejärguliste Metallide Peavalitsuse kokkuostusüsteemile.

5. Keelata rahvamajanduse kõigi harude ettevõtteile ja asutistele teostada mustade metallide vastuvõttu, ostu, müüki ja üleandmist ning oma mustade metallide murru ning jäätmete ümbertöötamist, mis ei ole ette nähtud ettevõtte tööstuslikus finantsplaanis või metallide murru bilansis.

Tallinn, 14. märtsil 1941. Nr. 439.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus värviliste metallide murru ja jäätmete kogumise ning kasutamise korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 3. 1941, 31, 444)

Värviliste metallide murru ja jäätmete kogumise ning kasutamise korraldamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Võtta kohaldamisele Eesti NSV territooriumil:

a) NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu määrus nr. 746 29. maist 1940 abinõude kohta teisejärguliste värviliste metallide kogumise, hoidmise ja ümbertöötamise parandamiseks;

b) NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu määrusega 3. juunist 1940 nr. 770 kinnitatud hinnakiri värviliste metallide murrule, jäätmetele ja nende sulatistele;

c) NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu määrusega 2. veebruarist 1939 nr. 77 kinnitatud Värviliste Metallide Rahvakomissari juhend värviliste metallide murru ja jäätmete kogumise, hoidmise ja arvelevõtmise kohta metallitööstuse ettevõtetes.

Tallinn, 14. märtsil 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Üleliidulise Kontori „Sojusutil" Eesti Vabariikliku Kontori tegevuse organiseerimise, soodustamise ja arendamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 20. 2. 1941, 20, 249)

NSV Liidu Kergetööstuse Rahvakomissari käskkirjaga 12. augustist 1940 nr. 307 on asutatud Tallinnas, Eesti Vabariiklik Kontor „Sojusutil", mis on Üleliidulise Kontori „Sojusutil" majanduslik-operatiivne organ.

E. V. K. „Sojusutil" on riiklik tsentraliseeritud utiiltoorainete hankimise organisatsioon, allub vahenditult Ü. K. „Sojusutil'ile", tegutseb vastavalt Ü. K. „Sojusutil'i" ülesandeile Ü. K-i juhataja poolt kinnitatud põhimääruste alusel iseseisva organisatsioonina isetasuvuse (hosrasčot) põhimõttel ning omab juriidilise isiku õigused.

Asutatud Eesti Vabariikliku Kontori tegevuse organiseerimiseks, soodustamiseks ja arendamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. E. V. K. „Sojusutil" ostab kokku ENSV territooriumil ja varustab esimeses järjekorras ENSV tööstust järgmiste utiiltoorainetega: villased ja muud kaltsud, makulatuur, vanad kummist tooted, värvilise ja musta metalli murd, kondid, sarvedsõrad, jõhvid, looma- ja seakarvad, udusuled ja suled, puuviljakivid, tarvitatud pudelid ja klaasikillud jne.

2. Teha ülesandeks Kergetööstuse Rahvakomissariaadile üle anda E. V. K. „Sojusutil'i" korraldusse P. K. K. Lina- ja Villaosakonna valduses olevad utiiltoorained ühes laoruumidega ning sisseseadetega, mis asuvad Tallinnas, Vana Sadama 11, Pärnu mnt. 62 ja Katusepapi 1.

3. Kohustada kohalikke töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomiteesid kaasa aitama „Sojusutil'i" linna ja maakondlikele kontoreile ladudeks ja kontoreiks vajalike ruumide ning transpordiks vajalike abinõude muretsemisel samuti majade teenijaskondade (kojameeste, koristajate) kaasatõmbamisel utiiltoorainete kogumise organiseerimisega, vastava tasu eest kokkuleppe alusel.

4. Pikamaa ja edasi-tagasi vedude vältimiseks ning ENSV tööstuse utiiltoorainetega ja puhastuslappidega varustamiseks ette panna. Ü. K. „Sojusutil'ile" asutada ENSV territooriumil utiiltoorainete sorteerimis-pesemisvabrik.

5. Vastavalt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 13. aprillist 1940 nr. 517 kohustada Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaati ja kohalikke töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomiteesid organiseerima utiiltoorainete kogumist tänavate, majade ja üksikruumide puhastamisel ning samuti utiiltoorainete eraldamist prügist ja jäätmetest nende järgnevaks edasiandmiseks E. V. K. „Sojusutil'ile" ENSV tööstuste tarvete rahuldamiseks kokkulepitud hindadega.

6. Vastavalt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 13. aprillist 1940 nr. 517 keelata asutistele, ettevõtetele ja organisatsioonidele utiiltoorainete hävitamine põletamise või mõnel muul teel.

Kohustada kõiki ENSV Rahvakomissariaate andma käskkirju oma ressoorides utiiltoorainete kogumise organiseerimiseks kõigis vastavaile Rahvakomissariaatidele alluvais asutisis ja ettevõtteis ning nimetama vastutavaid isikuid kõigis Rahvakomissariaatidele alluvais asutisis, ettevõtteis ja organisatsioones utiiltoorainete alalhoiu ja E. V. K. „Sojusutil'ile" edasiandmiseks kokkulepitud hinna eest.

7. Kohustada E. V. K. „Sojusutil'i" koostama kokkuvõtlikke aasta ja kvartaalide kogumise ja jaotamise kavad ning bilansid utiiltoorainete ja tööstuslike jäätmete kohta, mis tähendatud käesoleva määruse p. 1.

8. Panna ENSV Riiklikule Plaanikomisjonile E. V. K. „Sojusutil'i" poolt koostatud utiiltoorainete ja tööstuslike jäätmete aasta ja kvartaalide kogu-

mise ja jaotamise kavade ning bilansside kinnitamine.

ENSV Riikliku Plaanikomisjoni poolt kinnitatud kavad ja bilansid on kohustuslikud täitmiseks kõigile ENSV Rahvakomissariaatidele ja organisatsioonidele kui ka E. V. K. „Sojusutil'ile".

Tallinn, 11. veebruaril 1941. Nr. 204.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus telliskivitööstuse väikekäitiste tegevuse korraldamise ja juhtimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 9. 4. 1941, 38, 566)

Arvestades telliskivitööstuse väikekäitiste korraldamatust ja üldise telliskivitoodangu tõstmise vajadust Eesti NSV-s ning sihiga ühtlustada kohalike täitevkomiteede tegevust telliskivitööstuse käitiste juhtimise alal, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Allutada kõik eraisikutele, artellidele ja teistele kooperatiivettevõtetele kuuluvad ja kohalikele täitevkomiteedele alluvad telliskivitööstuse käitised Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Käsitööstuslikkude Artellide Peavalitsuse juhtimisele ja järelevalvele, arvatud välja käitised, missugused on allutatud Ehituskivi Tehaste Keskusele.

2. Teha Käsitööstuslikkude Artellide Peavalitsusele ülesandeks töötada välja p. 1 mainitud tegevuse üldplaan, teostada kontrolli kõikide p. 1 mainitud käitiste üle, soodustada nende toodanguvõime suurendamist, juhtida nende tegevuse laiendamist, hankida neile toor- ja abimaterjale, korrastada nende toodete jaotamist.

3. Kohustada Käsitööstuslikkude Artellide Peavalitsust p. 2 tähendatud ülesannete teostamisel olema alalises kontaktis kohalike täitevkomiteede kohaliku tööstuse osakondadega telliskivi tööstuse paremaks juhtimiseks.

4. Teha Käsitööstuslikkude Artellide Peavalitsuse juhatajale ülesandeks koostada ning esitada Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissarile kinnitamiseks oma täiendav eelarve käesolevas määruses nimetatud ülesannete teostamiseks ühe nädala jooksul arvates käesoleva määruse avaldamisest.

Tallinn, 28. märtsil 1941. Nr. 566.

Villa ketramise ja villase riide tootmise korraldamise juhend.

Antud Kergetööstuse Rahvakomissari poolt 7. septembril 1940.

A l u s: Toor- ja tarbeainetega varustamise korraldamise alal Majandusministrile volituse andmise seadus (RT 1939, 77, 614).

(Avaldatud ENSV T 10. 9. 1940, 5, 47)

§ 1. Käesoleva juhendiga keelatakse kõikides tööstusettevõtetes villa kraasimine heieteks ja vatiks ning villa ketramine lõngaks puhtal kujul.

§ 2. Tööstusettevõtetel on lubatud kududa ainult sarnaseid riideid, millede koostis vastab käesolevale paragrahvile juurdelisatud tabelis ettenähtud tingimustele.

Erandina eelmise lõike eeskirjast on lubatud endises koostises lõpuni kududa neid kangaid, millede lõimed on enne käesoleva määruse jõustumist kääritud.

§ 3. Villa ketramine lõngaks on lubatud sarnases koostises, mis võimaldab § 2 tingimustel vastava riide kudumist. Juhul, kui kude ja lõime koostis kudumisel on lahkuminev, ei ole lubatud kasutada lõnga, mis sisaldaks puhast villa üle 60%, tingimusel, et nimetatud lõnga kasutatakse riide valmistamisel, mille juures tarvitatakse teisi lõngu sel määral, et riie annaks välja § 2-le juurdelisatud tabelis ettenähtud koostise.

§ 4. Maapidajate poolt tööstustesse ketramiseks toodavat villa on lubatud iga majapidamise kohta üks kord kalendriaastas kedrata 3 kg koostises 60% puhast villa ja 40% regenereeritud villa.

Eelnimetatud soodustatud määra ületav vill kedratakse lõngaks koostises mitte rohkem kui 60% puhast villa, mitte vähem kui 15% puuvilla ja ülejäänud osas regenereeritud vill.

§ 5. Paragrahv 3 tähendatud villa ketramisel võib tellimise andja lisatud materjali eest tasuda kas rahas või villas.

§ 6. Tekstiiltööstuse Peavalitsuse Juhatajal on õigus selle juhendi elluviimisel teha ajutiselt käitiste tehnilistest ümberkorraldustest tingitud erandeid.

§ 7. Järelevalve käesoleva juhendi eeskirjade täitmise üle panen politseile ja vallaomavalitsustele, kusjuures vallavalitsused annavad välja üks kord kalendriaastas igale majapidamisele tõendi, mille esitamisel tööstus võtab ketramisele maapidaja poolt villa § 4 ettenähtud soodustatud korras.

Lisa § 2 juurde.

Villase riide koostis.

Riide nimetus, mille kudumiseks lõnga tarvitatakse	Tarvitatav materjal		
	Vill	Regenereeritud vill	Puuvill ja kunstsiid
Meeste paliturriie I sort, parem	30—40%	45—55%	15%
Meeste paliturriie II sort	15%	60%	25%
Ülikonnariie I sort, parem	50%	40%	10%
Ülikonnariie II sort, ühevärviline, kangas värvitud, ka koolipoiste ülikonnariie, villas värvitud	20—25%	60—65%	15%
Ülikonnariie II sort, kirju ja villas värvitud	15%	40—60%	25—45%
Ülikonnariie, puuvillase lõimega	45%	25%	30%
Naisterahva mantliriie I sort, värviline, kangas värvitud	45—55%	35—45%	10%
Naisterahva mantliriie II sort, kirju	25%	60%	15%
Naisterahva kleidiriie	45—55%	35—45%	10%
Tekid	ei ole	90%	10%
Suured rätikud	ei ole	80—90%	10—20%

II.

Käesolev juhend jõustub avaldamisega.

Tallinn, 7. septembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus mereheina kogumise korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 21. 3. 1941, 32, 460)

Eesti NSV-s leiduva mereheina (Zostera marina) otstarbekohasemaks ja ratsionaalsemaks ärakasutamiseks kohaliku toorainena, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Panna Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Käsitööstuslike Artellide Peavalitsuse peale mereheina korjamise üldkorraldamine.

2. Teha Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Käsitööstuslike Artellide Peavalitsusele ülesandeks mereheina korjamise rajoonide kindlaksmääramine ja mereheina korjamise lubade väljaandmine.

Tallinn, 18. märtsil 1941. Nr. 458.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Piiritusmonopoli allutamise kohta Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile.

(Avaldatud ENSV T 21. 1. 1941, 10, 109)

1. Eraldada Rahanduse Rahvakomissariaadi Maksude Valitsusest Piiritusmonopoli valitsemine ning piirituse- ja viinatööstuse järelevalve ja viia see üle Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi alluvusse.

2. Moodustada Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi juurde isemajandamise põhimõttel teotsev Piirituse- ja Viinatööstuse Peavalitsus, kellele üle anda kõik seni Maksude Valitsuse Piiritusmonopoli valdusele ja valitsemisele kuulunud ettevõtted ja varad äriseisuga 1. jaanuariks 1941.

3. Allutada Piirituse- ja Viinatööstuse Peavalitsusele Piiritusmonopoli viinatehased ja laod ning kõik piiritustehased, piiritus-puhastustehased ja Kartuliühingute Liit.

4. Piiritusmonopoli poolt 1941. aasta jooksul kuni käesoleva määruse jõustumiseni piirituse ja viina müügi eest riigitulude arvele sissemakstud summad arvata viinatehastele määratava läbikäigumaksu katteks.

5. Piiritusmonopoli valitsemisega ning piirituse- ja viinatööstuse järelevalvega seotud ametkohtade üleviimist teostada Rahanduse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissaride kooskõlastatud käskkirjadega.

Tallinn, 15. jaanuaril 1941. Nr. 78.

Piirituse kontrollaparaatide käsitamise juhendi muudatus.

Antud Rahanduse Rahvakomissari poolt 28. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 31. 10. 1940, 36, 420)

A l u s: Piiritusmonopoli seaduse (RT 1937, 83, 678) § 56 p. 2.

Piirituse kontrollaparaatide käsitamise juhendi (RT 1938, 27, 226) 2. peatüki p. 19 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

19. Tehase tegutsemise kestel ei tohi temperatuur aparaadi katte all tõusta üle +30° C ega langeda alla +0° C.

Temperatuuri kontrollimiseks paigutatakse aparaadi vastuvõtusilindrisse maksimaaltermomeeter ning alkoholilugeja peale — minimaaltermomeeter ja harilik termomeeter.

Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari juhend suhkrumõdu tootmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 2. 1941, 18, 218)

A l u s: Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi põhimääruse (ENSV T 1940, 46, 528) § 6 p. b.

1. Täiendada kohaliku tööstuse toodete liike karastusjookide tootmise alal suhkrumõduga.

2. Suhkrumõdu tootmiseks peab kasutama puhast värvimata suhkrut (sahharoosi), mille hulk ei või langeda joogis alla 10%.

3. Suhkrumõdu peab olema keedetud ja presspärmi abil käärinud.

4. Suhkrumõdu tootmiseks on lubatud kasutada citrusviljade lõhnaaineid alkoholises lahus, vett, presspärmi ja maitseainete vesiimasid.

Tallinn, 10. veebruaril 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus ENSV Riikliku Mäetehnilise Inspektsiooni asutamise kohta.*)

(Avaldatud ENSV T 24. 12. 1940, 68, 915)

Eesti NSV mäetööstuse korrapärastamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Asutada Riiklik Mäetehniline Inspektsioon alluvusega Kergetööstuse Rahvakomissariaadi Mäeja Küttetööstuse Peavalitsusele.

2. Mäetehnilisel Inspektsioonil teostada kehtivas Mäeseaduses ettenähtud Mäeameti ülesanded kuni üleliidulise Mäeseaduse alusel koostatud ENSV Mäeseaduse kehtima panekuni.

3. Eraldada ENSV 1941. a. eelarve eelnõus Mäetehnilisele osakonnale ja Geoloogilisele Komiteele ühiselt ettenähtud summadest Mäetehnilise Inspektsiooni 1941. eelarveaasta kuludeks Rbl. 100.000.—.

4. Kohustada Kergetööstuse Rahvakomissari kindlaks määrama Mäetehnilise Inspektsiooni koosseis.

Tallinn, 19. detsembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus sotsialistliku majanduse ettevõtete alal kontsessioonimaksu ärajätmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 28. 5. 1941, 54, 848)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Ära jätta sotsialistliku majanduse ettevõtetelt Mäeseaduse (RT 1927, 30, 17) § 37 alusel põlevkivi kasutamise eest riigile võetav tasumaks.

2. Sotsialistliku majanduse ettevõtetele juba Mäeseaduse ja lepingute alusel määratud tasumaksud põlevkivilt jätta sisse nõudmata ning kustutada arvelt, olenemata sellest, kas need maksud on võlastunud või mitte.

3. Põlevkivi kontsessioonilepingutesse Riiklikul Mäetehnilisel Inspektsioonil teha käesoleva määruse kohaselt vastav õiendus.

Tallinn, 21. mail 1941. Nr. 944.

---

*) Sisuliselt muudetud ENSV RKN määrusega Kergetööstuse Rahvakomissariaadi alluvuses oleva Mäetehnilise Inspektsiooni likvideerimise kohta (ENSV T 1944, 15, 195).

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus natsionaliseerimata veskite tegevuse korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 31. 1. 1941, 14, 149)

Et kindlustada teravilja jahvatamist põllupidajaile, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Panna Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile natsionaliseerimata veskite kontroll, jahvatushindade reguleerimine ja veskitele tehnilise abi andmine.

2. Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadil organiseerida veskite varustamist veskitele vajalike materjalidega, veskimasinate osadega ja sisseseadetega. Mainitud ülesande täitmiseks spetsialiseerida veskitele vajalike materjalide valmistamiseks Tartus — Veskimasinate ja metallitööstus „Tarmas" ja „Jänes" ning Tallinnas — Veskikivide ja veskimasinatetööstus „Pioneer" (end. Veskus) ning vajadusel ka mujal veel mõned ettevõtted.

3. Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadil välja töötada teravilja jahvatamise hinnad natsionaliseeritud ja eraveskites ja esitada need kinnitamiseks Majandusnõukogule Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures.

4. Kohustada Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaati moodustama hiljemalt 1. veebruariks 1941 Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsuse juurde natsionaliseerimata veskite osakond, kelle ülesandeks oleks veskitega pidestatud ülesannete lahendamine.

5. Kohustada veskiomanikke korda seadma veskid, veskitammid ja jõumasinad. Kui veski korrastamise tööde, samuti vajaliku remondi ärajätmine ja sisseseade laialikandmine ilmneb, konfiskeeritakse veskid ja võetakse süüdlased vastutusele.

6. Likvideerida „Üleriiklik Veskipidajate Ühing" ja anda selle varandused kui ka rahasummad Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile.

7. Kohaliku Tööstuse Rahvakomissaril anda juhendeid käesoleva määruse rakendamiseks.

Tallinn, 24. jaanuaril 1941. Nr. 116.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Veskite Osakonna põhimääruse kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 15. 5. 1941, 50, 765)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Viia üle Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsuse juurde moodustatud Veskite Osakond Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsuse alluvusest Rahvakomissariaadi otsesse alluvusse.

2. Kohustada Veskite Osakonda tasuma Toidu- ja Maitseainetetööstuse Peavalitsusele kõik seni Osakonna ülalpidamiseks tehtud kulud hiljemalt 31. juuliks 1941.

3. Kinnitada lisandatud Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Veskite Osakonna põhimäärus.

Tallinn, 29. aprillil 1941. Nr. 801.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
29. aprilli 1941 määruse nr. 801 juurde.

Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Veskite Osakonna põhimäärus.

I. Ülesanded ja tegevuse alused.

1. Veskite Osakond on Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi organ ja tegutseb vastavalt käesoleva põhimääruse eeskirjadele.

2. Osakonna ülesandeks on:

a) kaasaaitamine era jahu-, sae- ja villaveskite toodangu kindlustamiseks ja tõstmiseks;

b) eraveskite aasta- ja veerandaasta tootmis- ja varustamisplaanide ning aruannete koostamine ja nende esitamine Rahvakomissariaadile;

c) eraveskite ehitamise ja ümberehitamise kavade läbivaatamine, eraveskitele tarvilikkude masinate ja materjalide valmistamiseks määratud käitistele toodanguplaani koostamiseks direktiivide andmine ning kõigi teiste küsimuste lahendamine, mis on seoses eraveskite varustamisega tarvilikkude masinate, sisseseadete, materjalide ja kütteainetega;

d) uuetüübiliste veskimasinate proovimine ja uuetüübiliste veskimasinate ning sisseseadete projektide koostamine;

e) möldritele erialaste kursuste ja loengute korraldamine ja tehniline nõuanne;

f) veskipidajate laenude ümberkorraldamise kava väljatöötamine ja veskite finantseerimise ning tule vastu kindlustamise küsimuste lahendamine;

g) eraveskite teenuste hindade määramiseks vajalikkude andmete kogumine, vastavate kalkulatsioonide tegemine ja tööhinna normide kinnitamiseks esitamine;

h) kontrolli ja tehnilise järelevalve teostamine eraveskite, nende masinate, sisseseadete, jõuseadeldiste ja veskite tegevuse üle üldiselt;

i) Osakonna valitseda antud veskite kasutamise küsimuste lahendamine;

j) eraveskite maksustamisküsimuste selgitamiseks andmete kogumine, nende töötlemine ja saadud andmete kompetentsetele asutistele esitamine;

k) veskitööliste tööpalga normide kalkuleerimine ja nende kinnitamiseks esitamine;

l) eraveskites töökaitse eeskirjade täitmise üle järelevalve teostamine;

m) eraveskite likvideerimise, võõrandamise või rentimise keelu küsimuste kohta seisukohavõtmine ja vastavate lubade andmine;

n) veskite tegevuse kohta andmete kogumine, nende materjalide läbitöötamine ja vastavate ülevaadete koostamine;

o) muude Osakonna tegevuse eriiseloomust tingitud ülesannete täitmine.

3. Osakond tegutseb Rahvakomissari poolt kinnitatud tegevuskava ja eelarve piirides iseseisva majandusliku üksusena isemajandamise põhimõttel. Rahvakomissari poolt kinnitatud Osakonna tuludekulude eelarve kooskõlastatakse Rahanduse Rahvakomissari seisukohaga.

4. Osakond omab juriidilise isiku õigusi ja teostab igasuguseid tema ülesannete täitmiseks vajalikke toiminguid.

5. Osakonna ülalpidamise kulud kaetakse summadest, mis laekuvad perioodilistest tasudest, mida Osakond saab veskipidajatelt lepingute alusel käesolevas põhimääruses ettenähtud teenuste eest ning riigi eelarve korras Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt kindlaksmääratud ulatuses.

Teenuste eest tasuvõtmise alused ja tasumäärad määrab kindlaks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari ettepanekul.

6. Osakond vastutab oma kohustuste eest ainult temale kuuluva varaga, millele kooskõlas kehtivate seadustega võidakse pöörata sissenõuet. Riigikassa ei vastuta Osakonna võlgade eest.

7. Osakonnal on õigus kasutada panga krediiti ja omada pankades arveid.

II. Juhtimine.

8. Osakonna juhtimiseks nimetab Rahvakomissar ametisse osakonna juhataja, kes allub otseselt Rahvakomissarile ja tegutseb käesoleva põhimääruse ja Rahvakomissari käskkirjade, juhendite ja korralduste alusel ainujuhtimise põhimõttel.

9. Osakonna juhataja asetäitjad, kellest esimeseks asetäitjaks on peainsener ja teiseks — pearaamatupidaja, samuti ka jaoskondade juhatajaid nimetab ametisse ja vabastab ametist Rahvakomissar.

Kõiki teisi Osakonna teenijaid nimetab ametisse ja vabastab sellest osakonna juhataja Rahvakomissari poolt kinnitatud koosseisu ja palgamäärade kohaselt.

10. Igasugustele kohustustele, maksukäskudele, tšekkidele, žiirokäskudele ja volitustele kirjutab alla osakonna juhataja või tema asetäitja ilma erivolituseta, teised osakonna teenijad aga, kui nad on selleks eriti volitatud.

11. Osakonnas moodustatakse järgnevad jaoskonnad:

a) tehnika- ja kontrolljaoskond;
b) plaani- ja varustamisjaoskond;
c) finantseerimis- ja kindlustamisjaoskond;
d) maksude jaoskond;
e) raamatupidamise jaoskond

ja muud osakonna tegevuse iseloomust tingitud ja tema tegevuses vajalikud jaoskonnad Rahvakomissari nõusolekul.

Osakonna jaoskonnad tegutsevad osakonna juhataja poolt kinnitatud juhendi alusel ja piirides.

12. Eraveskitega pidestatud ülesannete lahendamiseks moodustatakse osakonna juurde järgnevad komisjonid:

a) tööpalga ning jahvatamise ja teiste tööde tasutariifide normeerimise komisjon järgmises koosseisus: 1) osakonna juhataja, 2) osakonna peainsener, 3) Töö Rahvakomissariaadi esindaja, 4) Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Tööstus-tehnika Osakonna esindaja;

b) finantseerimis- ja kindlustamiskomisjon järgmises koosseisus: 1) osakonna juhataja, 2) Rahanduse Rahvakomissariaadi esindaja, 3) NSV Liidu Tööstuspanga Eesti Vabariik-

liku Kontori esindaja, 4) finantseerimis- ja kindlustamisjaoskonna juhataja;

c) maksude komisjon järgmises koosseisus: 1) osakonna juhataja, 2) Rahanduse Rahvakomissariaadi esindaja, 3) maksude jaoskonna juhataja.

Komisjonide ülesanded ja töötamise alused määratakse lähemalt Rahvakomissari poolt antud juhendis.

III. Aruandmine ja järelevalve.

13. Osakonna aruande-aasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

14. Osakonna juhataja esitab Rahvakomissarile kinnitamiseks aasta tegevuskava, eelarve ning tegevus- ja kassaaruande ühes seletuskirjaga.

15. Osakonna ülejäägi kasutamine ja puudujäägi katmine toimub kooskõlas kehtivate eeskirjadega.

16. Osakonna juhataja on kohustatud vaatluseks ja revideerimiseks esitama kõik raamatud, dokumendid ja toimikud ning võimaldama järelevalvet teostada Osakonna tegevuse üle Rahvakomissari poolt selleks määratud organeil.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Veskite Osakonna kasuks võetavate tasude kohta.

(Avaldatud ENSV T 15. 5. 1941, 50, 766)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Veskite Osakonna kasuks eraveskite valdajatega sõlmitud lepingute alusel teenuste eest võetavate perioodiliste tasude määrad.

Tallinn, 29. aprillil 1941.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 29. aprilli 1941 määruse nr. 802 juurde.

Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Veskite Osakonna kasuks võetavate tasude määrad.

Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Veskite Osakonnal on õigus eraveskite valdajatega sõlmitud lepingute alusel võtta tasu Osakonna ülalpidamiseks alljärgnevalt:

a)	jahuveskis ülesseatud kivipaaride läbimõõdu igalt sentimeetrilt	Rbl.	—.50 aastas
b)	jahuveskis ülesseatud valtside pikkuse igalt sentimeetrilt	„	1.50 „
c)	jahuveskis ülesseatud kruubimasinalt:		
	toodanguvõimega kuni 50 kilo tunnis	„	15.— „
	toodanguvõimega kuni 150 kilo tunnis	„	35.— „
	toodanguvõimega üle 150 kilo tunnis	„	40.— „
d)	saeraamilt	Rbl.	10.— aastas
e)	villakraasimismasinate komplektilt	„	45.— „
f)	selfaktorilt, kuni 200 värtnaga	„	30.— „
	selfaktorilt, üle 200 värtnaga	„	30.— „
	ja peale selle veel igalt värtnalt, mis ületab 200 .	„	—.10 „

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus veskipaisude suvise lahtipidamise aja kohta.

(Avaldatud ENSV T 27. 6. 1941, 63, 101)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Heinakasvu ja saagi koristamise võimaldamiseks veskite paisutuse mõjupiirkondades veskite valdajail pidada veskite paisud avatuna igal aastal juuni- ja juulikuus.

2. Põllutöö Rahvakomissaril valla täitevkomitee sellekohasel ettepanekul lubada erandina paisu kas osaliselt või täielikult hoida suletuna, kui sellest ei teki kahju põllumajandusele või tekkiva kahju tasumise kohta on saavutatud kokkulepe veejõu kasutaja ja asjaomaste maapidajate vahel.

3. Järelevalve käesoleva määruse täitmise üle pannakse valdade täitevkomiteedele ja T.-T. miilitsale.

Tallinn, 18. juunil 1941. Nr. 1202.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus turbatööstuse väikekäitiste tegevuse korraldamise ja juhtimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 27. 6. 1941, 63, 1009)

Arvestades turbatööstuse väikekäitiste korraldamatust ja üldise alus- ja kütteturba toodangu tõstmise vajadust Eesti NSV-s ning sihiga ühtlustada kohalike täitevkomiteede tegevust turbatööstuse käitiste juhtimise alal Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Allutada kõik kooperatiiv-organisatsioonidele, artellidele ja eraisikuile kuuluvad põllumajanduslikuks otstarbeks tootvad turbatööstuse käitised Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaadi Põllumajanduslikkude Kooperatiivide Peavalitsuse juhtimisele ja järelevalvele.

2. Teha Põllumajanduslikkude Kooperatiivide Peavalitsusele ülesandeks välja töötada temale allutatud turbatööstuslike käitiste tegevuse üldplaan, teostada kontrolli kõikide allutatud käitiste üle, soodustada nende toodanguvõime suurendamist, juhtida nende tegevuse laiendamist, hankida neile toor- ja abimaterjale ja korrastada nende toodete jaotamist.

3. Kohustada Põllumajanduslikkude Kooperatiivide Peavalitsust p. 2 tähendatud ülesannete teostamisel pidama alalist kontakti kohalike täitevkomiteedega turbatööstuse paremaks juhtimiseks.

Tallinn, 17. juunil 1941. Nr. 1183.

4. jagu.

Ehitustegevus.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus ehitustegevuse alal eel- ja tehniliste projektide ning eelarvete kinnitamise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941. 49. 731)

Kooskõlas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 26. veebruarist 1938 (LMKK 1938, nr. 9, art. 58) Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Vabariikliku ja kohaliku alluvusega ehitustegevuse alal määrata projektide ja eelarvete kinnitamise kord alljärgnevalt.

1. Eel- ja tehnilised projektid ning eelarved eriti tähtsate, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt iga aasta määratavate ehitusobjektide kohta kinnitatakse Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt vastava rahvakomissari või keskasutise juhataja ettepanekul.

2. Eel- ja tehnilised projektid ning eelarved vabariikliku ja kohaliku alluvusega, NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu või Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt kinnitatud tiitelnimestikkudes tähendatud ehitusobjektide kohta, välja arvatud käesoleva määruse p. 1 tähendatud objektid, kinnitatakse vastavate rahvakomissaride või keskasutiste juhatajate poolt.

3. Vabariikliku alluvusega ehitusobjektide osas, mille tiitelnimestikud ei kuulu NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu või Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu kinnitamisele, eel- ja tehniliste projektide ning eelarvete läbivaatamise ja kinnitamise kord määrata vastavatel rahvakomissaridel või keskasutiste juhatajatel kooskõlas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 26. veebruarist 1938 (LMKK 1938, nr. 9, art. 58) ja käesoleva määrusega.

4. Kohaliku alluvusega ehitusobjektide osas, mille tiitelnimestikud ei kuulu NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu või Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu kinnitamisele, eel- ja tehniliste projektide ning eelarvete läbivaatamise ja kinnitamise kord määrata linnade ja maakondade täitevkomiteedel kooskõlas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 26. veebruarist 1938 (LMKK 1938, nr. 9, art. 58) ja käesoleva määrusega.

5. Rahvakomissarid ja riigi keskasutiste juhatajad on õigustatud läbi vaatama ja kinnitama ka punktis 4 märgitud kohaliku alluvusega ehitusobjektide projekte ning eelarveid, kusjuures vastavad rahvakomissariaadid ja keskasutised peavad maakondade ja linnade täitevkomiteedele teatama õigeaegselt nimestikud nende ehitusobjektide kohta.

6. Enne kohaliku alluvusega ehitusobjektide projektide ja eelarvete kinnitamist käesoleva määruse p. 4 kohaselt, esitada ärakirjad neist vastavatele rahvakomissariaatidele ja keskasutistele kontrolliks järelevalve korras.

7. Üksikute ehitusalade tüübilised projektid kinnitada vastavatel rahvakomissaridel ja keskasutiste juhatajatel.

Tüübilise projekti valik, selle kohandamine ehituskohale ja ehituse eelarve kuuluvad kinnitamisele käesoleva määruse punktides 2, 3 ja 4 ettenähtud korras.

8. Tööjoonised koostatakse kinnitatud tehniliste projektide alusel, projekteerimis-organisatsioonide ja seadmetega varustajate tehaste vastutusel ning kinnitamisele ei kuulu.

Ehituskohale saabuvad tööjoonised antakse täitmisele ehitatava ettevõtte peainseneri allkirjaga.

9. Rahvakomissaridel ja keskasutiste juhatajatel ehituste juures maksimaalselt ära kasutada NSV Liidu projekteerimise organisatsioonide poolt väljatöötatud tüübilisi projekte.

Tallinn, 24. aprillil 1941. Nr. 759.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV vabariikliku ja kohaliku ehitustegevuse kaudsete kulunormide kohta.

(Avaldatud ENSV T 18. 6. 1941. 60. 964)

Kooskõlas NSV Liidu RKN määrusega 29. aprillist 1937, nr. 694 (LSKK 1937, nr. 29, art. 119) ja 3. juunist 1937, nr. 896 (LSKK 1937, nr. 38, art. 156) Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kindlaks määrata järgmised, igale ehitusobjektile piirdelised, kaudsete kulude normid vastavalt juurdelisatud nomenklatuurile.

1. Ehitustööde kaudsed kulud, mis arvutatakse ehitustööde otsekulutuste maksumuse põhjal (materjalide maksumus, põhitöötasu, mehhanismide ekspluateerimise ja transpordikulud):

	Kaudsete kulude normid %%-des	Sealhulgas administratiiv-majanduslikud kulud
Kohaliku Tööstuse RK alal	21,0	8,5
Kergetööstuse RK alal		
Kommunaalmajanduse RK alal		
Metsatööstuse ja Metsamajanduse Peavalitsuse alal		
Tervishoiu RK alal . .	20,0	8,0
Hariduse RK alal . .		8,0
Kaubanduse RK alal .		7,2
Täitevkomiteede ja ühistegevuse elamu-ehituste alal		8,0
Muude Rahvakomissariaatide alal		8,0

2. Kaudsed kulud metallkonstruktsioonide montaaži alal kõigi käesoleva määruse punktis 1 loetletud rahvakomissariaatide ja asutiste suhtes — 11% montaažtööde otsekulutustest, kaasa arvatud metallkonstruktsioonide maksumus (materjalide maksumus, põhitöötasu, mehhanismide ekspluateerimise ja transpordi kulud), sealhulgas 4% administratiiv-majanduslikeks kuludeks.

3. Väljaspool käesoleva määruse punktis 2 ettenähtud kaudsete kulude norme kindlaks määrata täiendavad juurdearvamised 1,8% ulatuses metallkonstruktsioonide maksumusest (franko objekti

juures olev ladu) metallkonstruktsioonide tellimisega, vastuvõtuga, hoiuga jne. seoses olevate kulude katteks.

4. Käesoleva määruse punktis 1 loetletud rahvakomissariaatide ja asutiste jaoks minevate seadmete montaaži alal (tööstuslike ehitustööde juures) kindlaks määrata järgmised kaudsete kulude piirdelised normid, mis arvutatud protsentides seadmete montaažiga tegelevate tööliste põhitöötasust:

	Arvutusnorm %	Sealhulgas administratiiv-majanduslikud kulud
a) ülekandeliinide ja liiniliste elektri alajaamade tarvis	140	60
b) elektrotehniliste, nõrgavooluliste seadmete ja tööstusliku valgustuse tarvis	130	50
c) tõste-transportseadmete, keemia ja köisteede seadmete tarvis . . .	120	45
d) soojusmehaaniliste, rauatagumise-, tööpinkide- ja külmutusseadmete ning kõrgerõhu torujuhtmete tarvis . .	110	40
e) metallurgiliste ja muude seadmete tarvis . . .	100	35

5. Väljaspool käesoleva määruse punktis 4 ettenähtud kaudsete kulude norme kindlaks määrata järgmised täiendavad juurdearvamised:

a) abimaterjalide tasumiseks, mis lähevad vahenditult seadmete monteerimiseks, — 3% seadmete monteerimisega tegelevate tööliste põhitöötasust;

b) seadmete tellimise, vastuvõtu ja hoiuga seoses olevate kulude katteks — 2% seadmete maksumusest.

6. Varumisaparaadi ja materjalide ladude ülalpidamiseks ehituste juures, materjalide valvamiseks ja kadumiste ning riknemiste katteks teel ja ladudes kindlaks määrata väljaspool käesoleva määruse p. p. 1, 2 ja 4 ettenähtud kaudsete kulude norme täiendavad juurdearvamised 3,5% ulatuses ehitus- ja sanitaartehniliste materjalide maksumusest, samuti metallkonstruktsioonide ja seadmete monteerimise juures kasutatavate materjalide maksumusest.

7. Kindlaks määrata plaanijärgsed säästud kõigile ehitus- ja monteerimisorganisatsioonidele-hankijatele 3% suuruses ehitus- ja monteerimistööde maksumusest, välja arvatud seadmete ja metallkonstruktsioonide maksumus.

8. Keelata ehitusorganisatsioonidel-hankijatel lepingute sõlmimisel teiste rahvakomissariaatide ja asutiste ehitustööde peale nõuda kaudseid kulusid, mis oleks kõrgemad käesolevas määruses rahvakomissariaatide- ja asutiste-tellijate suhtes kindlaksmääratud kaudsetest kuludest.

9. Kindlaks määrata, et tellija aparaadi ülalpidamine järelevalveks ehitus- ja monteerimistööde täitmise üle hankeorganisatsioonide poolt toimub erilise eelarve alusel, mis ühendatakse antud ehitustöö koondeelarvega, kusjuures need kulud ei tohi ületada 1% ehitustööde otsekulutusist (materjalide maksumus, põhitöötasu, mehhanismide ekspluateerimise ja transpordi kulud) ja 1% monteerimise tööde maksumusest (ilma seadmete ja metallkonstruktsioonide maksumuseta).

10. Keelata majanduslikel organisatsioonidel teha kaudseid kulusid ehitustööde, metallkonstruktsioonide ja seadmete monteerimise alal peale käesolevas määruses ettenähtud kulutuste.

11. Kindlaks määrata Põllutöö RK ehitustegevuse jaoks järgmised kaudsete kulude piirdelised normid iga ehitusobjekti suhtes vastavalt juurdelisatud nomenklatuurile (lisa nr. 1):

a) kaudsed kulud üldehitustööde alal, arvutatuna ehitustööde otsekulutuste maksumusest (materjalide maksumus, põhitöötasu, mehhanismide ekspluateerimise ja transpordi kulud) — 12,5% ulatuses, sealhulgas 7,25% administratiiv-majanduslikeks kuludeks;

b) kaudsed kulud elektromonteerimise tööde alal, arvutatuna monteerimistöödega tegelevate tööliste põhitöötasu maksumusest — 140% ulatuses, sealhulgas 86% administratiiv-majanduslikeks kuludeks;

c) kaudsed kulud maaparandustööde alal, arvutatuna tööliste põhitöötasu maksumusest — 90% ulatuses, sealhulgas 30% administratiiv-majanduslikeks kuludeks;

d) kaudsed kulud, mis seotud varumisaparaadi ja materjalide ladude ülalpidamisega ehitustööde juures, materjali valvega, kadumiste ja riknemistega teel, samuti plaanijärgsete säästude suurus hankeorganisatsioonidele, määrata käesoleva määruse p. p. 6 ja 7 antud ulatuses.

12. Käesolevas määruses ettenähtud kaudsete kulude piirdelisi norme üksikute ehitusobjektide ja ehitusliikide alal võib tõsta ainult Eesti NSV RKN erilisel igakordsel loal.

Tallinn, 11. juunil 1941. Nr. 1124.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 11. juuni 1941 määruse nr. 1124 juurde.

Kulude loetelu, mis kuuluvad kaudsete kulude hulka.

I.

1. Mahaarvamised sotsiaalkindlustuse maksudeks.
2. Puhkuse ja puhkepäevade tasud ning kompensatsioonid kasutamata puhkuse eest.
3. Mahaarvamised kohaliku komitee ülalpidamiseks.
4. Töökaitse ja ohutuse tehnika.
5. Väljamaksud töötajaile aja eest, mil nad täidavad riiklikke ja ühiskondlikke kohuseid.
6. Kulud ehituskaadrite ettevalmistamiseks ja administratiiv-tehnilise personaali kvalifikatsiooni tõstmiseks.
7. Ilmastikust tingitud tööseisakud.

II.

8. Kommunaalkulud.
9. Lisakulud arstiabiandmisel.

III.

10. Ehitustöid teenindavate ajutiste vähemate ehitiste ja seadeldiste amortiseerimine (tööteostajate kontorid, varikatused ja muud).
11. Töö normeerimise ja ratsionaliseerimisega seoses olev tegevus.
12. Materjalide, konstruktsioonide ja ehitisosade katsud.
13. Vähemad eelarves ettenägemata tootmiskulud.
14. Tööde äraandmine.

IV.

15. Tuletõrje, relvastatud kaitse ning valveteenistus.
16. Ehitusplatsi heaolu (tööplatsi valgustus, ajutiste teeradade ehitus jne.).

V.

17. Juurdemaks brigadiiridele brigaadide töö juhtimise eest.
18. Tööjõu värbamine.
19. Komandeerimised (kõrgekvalifikatsiooniga töölistele metallkonstruktsioonide monteerimise ja eritööde alal).
20. Sõidukulud töölistele, kui ehitusplats asub elukohast kaugel.

VI.

21. Ehituste administratiiv-majanduslikud kulud.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus abinõude kohta tsemendi kokkuhoiu taotlemiseks ehitiste teostamisel.

(Avaldatud ENSV T 31. 5. 1941, 55, 870)

Tsemendi tarvitamise piiramiseks ja tsemendi asendamiseks teiste sideainetega Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Keelata igasuguste tsemendist ehituskivide, aiapostide, katusekivide, kõnniteeplaatide, mittetehnilisteks otstarveteks valmistatavate veenõude ning muude sarnaste tsementtoodete valmistamine.

2. Keelata bankettide valamine betoonist, välja arvatud juhud, kus ehituse pinnas seda teisiti ei võimalda ja tööstushoonete juures, kus dünaamilised koormatised seda nõuavad. Neil erandjuhtudel kasutada puhta betooni asemel „Tsükloopbetooni".

3. Elamute lagede ehitamisel võimalikult vähem kasutada raudbetoon-lae konstruktsioone, juhtudel aga kus see osutub möödapääsmatuks, kasutada kergeid raudbetoon-lae konstruktsioone, nagu tellislaed, kastlaed jne.

4. Keelata avapealsete talade silluste valmistamine betoonist ja raudbetoonist.

5. Keelata igasugused raudbetoon-vööd, välja arvatud juhud, kus need konstruktiivsetel kaalutlustel vajalikud, kusjuures vööde maksimaalsed mõõdud ei tohi ületada 25 sm laiuselt ja 7 sm kõrguselt.

6. Keelata katuse raudbetoon-konstruktsioonid ja seal, kus need on vältimatud, valida tsementi säästvad süsteemid.

7. Määrata, et tsemendi hulk müüri segudes üldiselt ei tohi ületada: allpool soklijoonte vahekorda 1 : 2 : 9 (tsement : lubi : liiv) ja pealpool soklijoont vahekorda 1 : 3 : 12. Kivist mittekandvate vaheseinte müürimisel tarvitada ainult lubjasegu.

Kui staatilistel põhjustel on tarvilik üksikute konstruktiivelementide juures tsemendi hulka segus suurendada, siis näidata need konstruktiiv-elemendid ühes tarviliku segu vahekorraga tehnilises projektis eraldi.

8. Sisekrohvi juures tsementi mitte tarvitada, välja arvatud juhud, kus see on tehniliselt vältimatu.

9. Raudbetooni staatiliste arvestuste aluseks võtta tab. 1 ja 2 toodud pingeid.

Survepinged.

Tab. I.

Surve liik	σmax lubatud kg/cm²	kg/cm²
Surve elementide juures	kuni 100	Kuid mitte $\frac{W\,B28}{3}$
Paende elementide juures	kuni 120	enam kui $\frac{W\,B28}{2,5}$

Peapinged.

Tab. II.

τ max lubatud kg/cm²	Nõutav tugevus WB 28 kg/cm²
20	$\geq$ 250
16	$\geq$ 170
12	$\geq$ 120

10. Tsemendi hulga ja agregaadi koosseisu kohta panna kehtima järgmised normid:

Tab. III.*)

Nõutav betooni tugevus WB28 kg/cm²	Tsemendi hulk 1 m³ betoonis: mitte vähem kui kg	Tsemendi hulk 1 m³ betoonis: mitte rohkem kui kg	Lubatav agregaadi tühimikkude %
170	220	250	Juhtumil, kui tsemendi hulk on väiksem kui 240 kg/m³ tühimikkude % mitte üle 20%
170—250	220	270	
üle 250	220	300	

11. Ehitusterase mark St 3 ja St 5 juures lubada kõrgendada pinget tabel nr. 4 toodud normide kohaselt.

*) Toodud õiendatud kujul. Õiendus avaldatud ENSV T 1941, 58, 927.

Tab. IV.

Terase mark	Lubatavad pinged σ max kg/cm²	Seaijuures nõutav betooni tugevus kg/cm²
St 3	1400	$^{W}B\ 28 \geqq 200$
St 5	1700	

12. Keelata raudtalade tarvitamine normaalse suurusega uste ja akende avade ülekatmisel.

13. Punktides 9, 10 ja 11 toodud normide kasutamisel peab konstruktsioonide ja staatiliste arvestuste läbitöötamine sisuliselt olema kooskõlas eeltoodud kõrgendatud normidega.

14. Rahvakomissaridel, keskasutiste juhatajatel ja linna ning maakonna täitevkomiteedel korraldada pidevat ja küllaldast asjatundlikku järelevalvet ehituste läbiviimisel, eriti käesolevas määruses toodud uute normide rakendamisel, peale normaalse järelevalve ehitustöid teostava ettevõtte või organisatsiooni poolt.

Tallinn, 23. mail 1941. Nr. 963.

---

5. jagu.

Tööndusliк kooperatsioon.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus enne 12. oktoobrit 1940 registreeritud käsitööstuslike artellide ümberregistreerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 4. 11. 1940, 39, 453)

§ 1. Enne 12. oktoobrit 1940 registreeritud käsitööstuslikud artellid on kohustatud ümber registreeruma, esitades selleks avalduse ühes peakoosoleku protokolli väljavõtte, registreeritud põhikirja ja 2 eksemplari Artellide Peavalitsuse poolt koostatud põhikirjaga Artellide Peavalitsusele hiljemalt 1. detsembriks 1940.

§ 2. Tähendatud ajaks ümberregistreerimisavaldust mitteesitanud käsitööstuslikud artellid loetakse likvideerimisele määratuks. Likvideerimist teostab Artellide Peavalitsuse poolt määratud likvideerimiskomisjon.

Tallinn, 1. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kodutöösturite, käsitööliste ja kalameeste organisatsioonide ning tööstuslikkude kooperatiivide reorganiseerimise või likvideerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 31. 5. 1941, 55, 871)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Lugeda likvideerituks kõik tööstuslikud kooperatiivid, kelle vara on natsionaliseeritud, arvates nende vara natsionaliseerimise silmapilgust.

2. Likvideerida kõik kodutöösturite ja käsitööliste organisatsioonid ja tööstuslikud kooperatiivid, arvatud välja kehtivates seadustes ettenähtud korras registreeritud käsitööstuslikud artellid.

3. Kohustada kõiki kalameeste organisatsioone, kelle põhikiri on Kalatööndus Peavalitsuses seni veel registreerimata, reorganiseeruda Kalatööndus Peavalitsuse juhiste kohaselt kas kalurite artellideks või kalurite ühistuteks ning hiljemalt 1. juuniks 1941 esitama sellekohase registreerimise sooviavalduse.

Kõik ülaltähendatud tähtajaks mitte ümberregistreeritud kalameeste organisatsioonid likvideerida.

4. Panna kõikide kodutöösturite, käsitööliste ja kalameeste organisatsioonide ning tööstuslikkude kooperatiivide likvideerimise teostamine Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari poolt selleks määratavatele likvideerimiskomisjonidele.

5. Lubada likvideerimiskomisjonidel üle anda likvideeritavate kodutöösturite, käsitööliste ja kalameeste organisatsioonide ning tööstuslikkude kooperatiivide käitised ja varad Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari loal riiklikkudele ja Eesti NSV Rahanduse Rahvakomissari nõusolekul ka kooperatiivsetele ja ühiskondlikkudele käitistele ja asutistele.

6. Arvata rahasummad, mis kodutöösturite, käsitööliste ja kalameeste organisatsioonide ning tööstuslikkude kooperatiivide likvideerimisel põhikirjade alusel kuuluksid osamaksudena tagasimaksmisele organisatsioonide liikmetele, eelarve tuluks, välja arvatud juhtudel, kus likvideeritavate organisatsioonide ettevõtted ja varad antakse üle riiklikkudele, kooperatiivsetele või ühiskondlikkudele käitistele või asutistele, kus nimetatud summad arvatakse varasaajale.

7. Volitada Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissaril andma juhendeid käesoleva määruse rakendamiseks.

Tallinn, 23. mail 1941. Nr. 964.

Käsitööstuslike artellide õpilaste pidamise juhend.

Antud Kohaliku Tööstuse Rahvakomissari poolt 14. detsembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 19. 12. 1940, 66, 897)

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadis Artellide Peavalitsuse asutamise kohta (ENSV T 1940, 25, 277) § 2.

§ 1. Käsitööstuslike artellide õpilasteks loetakse algkoolikohuse täitnud kodanikke, kes on üle 15 a. vanad, arstlikult vastavale tööalale kõlblikuks tunnistatud ning sõlminud kirjaliku õppelepingu vastava käsitööstusliku artelli juhatusega.

§ 2. Õppeleping sõlmitakse kirjalikult ja õpilasele antakse palgaraamat, mis peab sisaldama järgmist:

a) lepingu sõlmimise aja ja koha;
b) lepingu sõlminud poolte nimed;
c) õpitava tööala lähema nimetuse;
d) õppeaja alguse ning selle kestvuse;
e) töötasu suuruse ja selle maksmise tähtajad.

§ 3. Õpilaste arv käsitööstuslikes artellides võib olla 20% artelli liikmete arvust.

Artellide Peavalitsuse loal võib õpilaste arvu protsendimäära suurendada, kui seda võimaldavad üksikute käsitööstuslike artellide töö- ning õppetingimused.

§ 4. Käsitööstuslikud artellid on kohustatud Artellide Peavalitsusele saatma ärakirja igast sõlmitud õppelepingust 15 päeva jooksul arvates õppelepingu sõlmimise päevast.

Sama tähtaja jooksul käsitööstuslikud artellid on kohustatud Artellide Peavalitsusele teatama igast õppelepingu lõpetamisest või lõppemisest.

§ 5. Õppelepingut võib lõpetada enne õppeaja lõppu:

a) artelli juhatuse ja õpilase vastastikusel kokkuleppel;
b) artelli likvideerimisel;
c) ühepoolselt, kui Artellide Peavalitsus tunnistab mõjuvaks õppelepingu lõpetaja poole vajaduse.

§ 6. Kodanikud, kes on lõpetanud õppimise, on kohustatud 2 aastat töötama sama artelli liikmena. Vastastikusel kokkuleppel võib nimetatud kohustusest loobuda.

§ 7. Õpilaste suhtes on kehtivad kõik normid, mis antud alaealiste töö, tööõnnetuskaitse, töötervishoiu, naiste ja alaealiste töökaitse kohta.

§ 8. Tegeliku väljaõppe otstarbekohasemaks korraldamiseks määrab käsitööstusliku artelli juhatus oma enam kvalifitseeritud liikmete hulgast igale õpilasele hooldaja, kelle ülesandeks on õpilase õpetamine ja lepinguga määratud tähtajaks ettevalmistamine.

§ 9. Hooldaja saab artellilt õpetamise eest lisatasu, mis esimesel õppeaastal võib ulatuda kuni 40%-ni õpilase ajatasu suurusest. Igal järgneval aastal vähendatakse lisatasu 5% võrra.

Hooldaja lisatasu suuruse määrab kindlaks artelli juhatus.

§ 10. Õpilastele tasude määramine sünnib Artellide Peavalitsuse poolt väljatöötatud tariifide alusel.

V.

Kaubandus.

1. jagu.

Mitmesugused eeskirjad.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus maakonna ja Tallinna, Tartu, Narva ning Pärnu linna kaubandusosakondade põhimääruste kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 12. 1940, 66. 881)

1. Kinnitada maakonna kaubandusosakonna põhimäärus ja Tallinna, Tartu, Narva ning Pärnu linna kaubandusosakonna põhimäärus.

2. Kuni töötava rahva saadikute Nõukogude ja nende täitevkomiteede moodustamiseni täidavad p. 1 tähendatud põhimäärustes maakondade, linnade ja valdade töötava rahva saadikute Nõukogudele ja nende täitevkomiteedele ettenähtud ülesandeid vastavalt maa-, linna- ja vallavalitsused.

Tallinn, 14. detsembril 1940.

Maakonna Kaubandusosakonna põhimäärus.

1. Maakonna Kaubandusosakond, vastavalt ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 66-le, on maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee osakond, mis allub oma tegevuses, vastavalt ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 68-le, nii maakonna töötava rahva saadikute Nõukogule ja selle täitevkomiteele kui ka vahetult ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

2. Maakonna Kaubandusosakond juhib sotsialistliku kaubanduse ülesehitamist, teostab järelevalvet kaubandusliku tegevuse korrapärase arenemise ning kaubandusala eeskirjade täitmise üle maakonnas, kas vahetult või maakonna linnade, alevite ja valdade täitevkomiteede vastavate organite kaudu.

Maakonna Kaubandusosakonnale ning käesolevale põhimäärusele ei allu ENSV Konstitutsiooni § 71 loetletud linnade kaubandusala korraldamine.

3. Linnade, alevite ja valdade täitevkomiteede kaubandusala korraldavate organite ülesanded, võimupiirid ja koosseisu sätib, niivõrd kui neile ei ole antud eraldi põhimäärusi, maakonna Kaubandusosakonna ettepanekul maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu oma otsusega.

4. Maakonna Kaubandusosakonda juhib maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee poolt määratud ja ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt ametisse kinnitatud Kaubandusosakonna juhataja.

5. Maakonna Kaubandusosakonna juhataja annab oma võimkonna ulatuses käskkirju ja juhendeid Kaubanduse Rahvakomissari käskkirjade ja juhendite ning maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu ja selle täitevkomitee otsuste ja korralduste teostamiseks.

6. Maakonna Kaubandusosakonna juhatajal on õigus panna seisma ning tühistada linnade, alevite ja valdade täitevkomiteede kaubandusosakondade käskkirju ja juhendeid, mis on vastuolus seadustega, kõrgemate riigivõimuorganite määruste, juhendite, käskkirjade, otsuste või korraldustega, kandes sellest ette Kaubanduse Rahvakomissarile.

7. Oma ülesannete teostamiseks maakonna Kaubandusosakond, vastavalt seadustele, NSVL ja ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrustele, NSVL ja ENSV Kaubanduse Rahvakomissari käskkirjadele ja juhenditele ning maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu ja selle täitevkomitee otsustele ja korraldustele:

a) teostab üldist järelevalvet maakonnas töötavate kõigi kaubanduslike ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete tegevuse plaanikohase ning häireteta arenemise ning tarvitajate vajalikus hulges täisväärtuslike kaupadega varustamise üle;

b) teostab järelevalvet kohalike elanikkonna igapäevaseid tarvidusi teenivate käitiste (õmblus-, parandustöökodade ja muude) tegevuse normaalse arenemise üle, kui need ei ole allutatud teiste osakondade järelevalvele;

c) organiseerib turge ja laatu ning kolhooslikku turukaubandust maakonnas, rakendades abinõusid nende paremaks varustamiseks ja korrastamiseks ning turukaubanduse üldiseks avardamiseks;

d) kujundab — koostöös kaubastute ja kooperatiividega — kavu kaubanduslike ja ühiskondliku toitlustamise käitiste võrgu vajaliku arendamise kohta ning astub samme kavade teostamiseks;

e) annab lubasid kaubanduslike ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete ja nende üksikute käitiste ajutiseks sulgemiseks;

f) otsustab — Kaubanduse Rahvakomissari poolt sätitud alustel — kaubanduslike ja ühiskondliku toitlustamise eraettevõtete ja nende üksikute käitiste likvideerimise või liitumise küsimusi;

g) koostab — Kaubanduse Rahvakomissari juhiste kohaselt — kavu maakonna kaubanduse ja ühiskondliku toitlustamise käibe kujunemise ning selle jagunemise kohta linnade, alevite ja valdade vahel, esitades kavad läbivaatamiseks maakonna täitevkomiteele, edasisaatmiseks Kaubanduse Rahvakomissariaadile;

h) selgitab tarviduste mahtu ja tarvitajate nõudeid laialttarvitatavate kaupade alal ning teeb saadud andmete alusel tootmis- ja kaubandusettevõtteile esitusi kaupade kvaliteedi ning assortimendi kohta ning uute kaubaliikide tootmiseks ja turustamiseks;

i) teostab järelevalvet, et tööstuslike ja kaubanduslike hulgimüügibaaside poolt kaubad plaanis määratud hulgas ning õigeaegselt kaubandusettevõtteile üle antaks;

j) valvab kaubafondide täieliku ja vajadusekohase jagunemise üle linnade, alevite ning valdade kõigi kaubandusettevõtete vahel; kohustab kaubandusettevõtteid vajaduse korral teostama kaubafondide taasjaotamist;

k) teostab järelevalvet maakonnas põllumajandussaaduste kokkuostu ning ärasaatmise või laondamise üle; kindlustab maakonnast väljaveetavate muude kaupade kohta antud korralduste täitmist;

l) teostab järelevalvet kaubanduslike ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete tegevuse üle tehniliste vahendite ja sisseseadete täiendamise, ümberehituste ja remontide toimumise ning vastavate kapitalimahutuste õigeaegse teostumise alal;

m) teostab järelevalvet kaubandusala eeskirjade täitmise üle maakonnas, eriti kauplemisaja, kaubandustööliste töökaitse ja tervishoiu suhtes;

n) töötab välja kohalikku kaubandust ja ühiskondlikku toitlustamist korraldavate eeskirjade kavad, eriti kauplemisaja kohta, esitades need kehtima panekuks vastavas korras;

o) teostab kontrolli kaubandusettevõtteis sätitud hindadest kinnipidamise üle;

p) täidab vastavate seaduste ja määrustega temale asetatud ülesandeid maakonnas alkoholiste jookide müügi korraldamise ja järelevalve alal;

r) korraldab spekulatsiooni vastu võitlemist ning valvab sotsialistliku kaubandusmoraali tõstmise üle;

s) organiseerib sotsialistlikku võistlust ning hoolitseb stahhaanovliku liikumise ja muude töötäiustamise meetodite levimise eest kaubandusalal;

t) teostab järelevalvet kaubanduskaadrite ettevalmistamise ja teadmiste täiendamise üle;

u) kogub statistilisi andmeid ning teostab konjunktuurilisi vaatlusi kaubanduse ja ühiskondliku toitlustamise arengu üle maakonnas; koostab vastavaid ülevaateid ja Osakonna tööaruandeid esitamiseks Kaubanduse Rahvakomissariaadile;

v) avaldab arvamist Kaubandusosakonna kaudu Kaubanduse Rahvakomissariaadile esitatavate kaubandusettevõtete aruannete kohta;

õ) juhib ning kontrollib linnade, alevite ja valdade täitevkomiteede vastavate organite tegevust kaubandusala korraldamisel ning kinnitab nende aruandeid;

ä) täidab temale seaduste ja määrustega või alluvuse korras asetatud muid kaubandusalaseid ülesandeid.

8. Oma ülesannete teostamiseks Kaubandusosakonnal on õigus vajaduse korral maakonna kõigilt kaubandusettevõtteilt saada tegevuse ülevaateid ja aastaaruandeid.

9. Maakonna Kaubandusosakonnale alluvatel aladel töötulemuste selgitamiseks ja arvustamiseks, ühiskondliku kontrolli teostamise ning tegevuse paremaks kujundamise otstarbel, Osakond korraldab regulaarselt tarvitajate koosolekuid, samuti kaubandusettevõtete juhtkondade, asjatundjate ja stahhaanovlaste nõupidamisi.

10. Kaubandusala küsimuste korraldamiseks, mis ületavad nende võimupiire, linna, alevi ning valla täitevkomiteede kaubandusala korraldavad organid teevad esitusi maakonna Kaubandusosakonnale ning maakonna Kaubandusosakond Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

11. Maakonna Kaubandusosakonna ametkohtade koosseisu tabeli kinnitab Kaubanduse Rahvakomissar.

12. Maakonna Kaubandusosakonna isikliku koosseisu kinnitab ametisse ja vabastab Osakonna juhataja ettepanekul Maakonna täitevkomitee.

13. Maakonna Kaubandusosakonna kulud kaetakse maakonna eelarve korras vastavalt maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu poolt kinnitatud Osakonna eelarvele.

Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna Kaubandusosakonna põhimäärus.

1. Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna Kaubandusosakond, vastavalt ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 69-le, on linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee osakond, mis allub oma tegevuses, vastavalt ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 71-le, nii linna töötava rahva saadikute Nõukogule ja selle täitevkomiteele kui ka vahetult ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

2. Linna Kaubandusosakond juhib sotsialistliku kaubanduse ülesehitamist, teostab järelevalvet kaubandusliku tegevuse korrapärase arenemise ja kaubandusala eeskirjade täitmise üle linna administratiivpiirides.

3. Linna Kaubandusosakonda juhib linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee poolt määratud ja Kaubanduse Rahvakomissari poolt ametisse kinnitatud Kaubandusosakonna Juhataja.

4. Linna Kaubandusosakonna Juhatajal on õigus anda oma võimkonna ulatuses käskkirju ja juhendeid Kaubanduse Rahvakomissari käskkirjade ja juhendite, linna töötava rahva saadikute Nõukogu ja selle täitevkomitee otsuste ja korralduste teostamiseks.

5. Oma ülesannete täitmiseks linna Kaubandusosakond, vastavalt seadustele, NSVL ja ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrustele, NSVL ja ENSV Kaubanduse Rahvakomissari käskkirjadele ja juhenditele ning linna töötava rahva saadikute Nõu-

kogu ja selle täitevkomitee otsustele ning korraldustele:

a) teostab üldist järelevalvet linna administratiivpiires töötavate kõigi kaubanduslike ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete tegevuse plaanikohase ja häireteta arenemise ning tarvitajate vajalikus hulgas täisväärtuslike kaupadega varustamise üle;

b) teostab järelevalvet kohalike elanikkonna igapäevaseid tarvidusi teenivate käitiste (õmblus-, parandustöökodade ja muude) tegevuse normaalse arenemise üle, kui need ei ole allutatud teiste osakondade järelevalvele;

c) organiseerib turukaubandust linna administratiivpiires ja rakendab abinõusid turgude ning laatade kaubanduse avardamiseks, nende korrastamiseks ning vajalike kaupadega, sealjuures põllumajandus- ja aiasaadustega, paremaks varustamiseks;

d) kujundab — koostöös kaubastute ja kaubanduskooperatiividega — kavu kaupluste ning ühiskondliku toitlustamise käitiste võrgu vajaliku arendamise kohta ning astub samme kavade teostamiseks;

e) annab lubasid kaubanduslike ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete ja nende käitiste ajutiseks sulgemiseks;

f) otsustab — Kaubanduse Rahvakomissari poolt sätitud alustel — kaubanduslike ja ühiskondliku toitlustamise eraettevõtete või nende üksikute käitiste likvideerimise ja liitmise küsimusi;

g) koostab — Kaubanduse Rahvakomissari juhiste kohaselt — kavu kaubanduse ning ühiskondliku toitlustamise käibe kujunemise kohta linnas, esitades kavad läbivaatamiseks linna täitevkomiteele, edasisaatmiseks Kaubanduse Rahvakomissariaadile;

h) selgitab tarviduste mahtu ja tarvitajate nõudeid laialttarvitatavate kaupade alal ning teeb saadud andmete alusel tootmis- ja kaubandusettevõtteile esitusi kaupade kvaliteedi ning assortimendi kohta ning uute kaubaliikide tootmiseks ja turustamiseks;

i) teostab järelevalvet, et tööstuslike ja kaubanduslike hulgimüügibaaside poolt kaubad plaanis määratud hulgas ning õigeaegselt kaubandusettevõtteile üle antaks; rakendab abinõusid kaubafondide täielikuks ja vajadustekohaseks jagunemiseks kõigi kaubanduskäitiste vahel kogu linna ulatuses, kohustades vajaduse korral ettevõtteid kaubafondide taasjaotamiseks;

j) teostab järelevalvet kaubanduslike ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete tegevuse üle tehniliste vahendite ja sisseseadete täiendamise, ümberehituste ja remontide otstarbeka toimumise ning vastavate kapitalimahutuste õigeaegse teostamise alal;

k) teostab järelevalvet kaubandusala eeskirjade täitmise üle linnas, eriti kauplemisaja, kaubandustööliste töökaitse je tervishoiu suhtes;

l) töötab välja kohalikku kaubandust ja ühiskondlikku toitlustamist korraldavate eeskirjade kavad, eriti kauplemisaja kohta, esitades need kehtima panekuks vastavas korras;

m) teostab kontrolli kaubandusettevõtteis sätitud hindadest kinnipidamise üle;

n) täidab vastavate seaduste ja määrustega temale asetatud ülesandeid linna administratiivpiirkonnas alkoholiste jookide müügi korraldamise ja järelevalve alal;

o) korraldab spekulatsiooni vastu võitlemist ning valvab sotsialistliku kaubandusmoraali tõstmise üle;

p) korraldab sotsialistlikku võistlust ja hoolitseb stahhaanovliku liikumise ning muude töötäiustamise meetodite levimise eest kaubanduslikes ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtteis;

r) teostab järelevalvet kaubanduskaadrite ettevalmistamise ja teadmiste täiendamise üle;

s) kogub statistilisi andmeid ning teostab konjunktuurilisi vaatlusi kaubanduse ja ühiskondliku toitlustamise arengu üle linnas, koostab vastavaid ülevaateid ja Osakonna töö-aruandeid, esitamiseks Kaubanduse Rahvakomissariaadile;

t) avaldab arvamist Kaubandusosakonna kaudu Kaubanduse Rahvakomissariaadile esitatavate kaubandusettevõtete aruannete kohta;

u) täidab temale seaduste ja määrustega või alluvuse korras asetatud muid kaubandusalaseid ülesandeid.

6. Oma ülesannete teostamiseks Kaubandusosakonnal on õigus vajaduse korral linna kõigilt kaubandusettevõtteilt saada tegevuse ülevaateid ja aastaaruandeid.

7. Linna Kaubandusosakonnale alluvatel aladel töötulemuste selgitamiseks ja arvustamiseks — ühiskondliku kontrolli teostamise ning tegevuse paremaks kujundamise otstarbel — Osakond korraldab tarvitajate arutluskoosolekuid, samuti kaubandusettevõtete juhtkondade, asjatundjate ja stahhaanovlaste nõupidamisi.

8. Oma ülesannete täitmisel Kaubandusosakonna võimupiire ületavate kaubandusala küsimuste korraldamiseks Kaubandusosakond teeb esitusi Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

9. Linna Kaubandusosakonna ametkohtade koosseisu tabeli kinnitab Kaubanduse Rahvakomissar.

10. Linna Kaubandusosakonna isikliku koosseisu kinnitab ametisse ja vabastab Osakonna Juhataja ettepanekul linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee.

11. Linna Kaubandusosakonna kulud kaetakse linna eelarve korras, vastavalt linna töötava rahva saadikute Nõukogu poolt kinnitatud Osakonna eelarvele.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklike ettevõtete Kaubastute ja Tallinna Toitlustrusti põhikirjade kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 4. 11. 1940, 39, 449)

I.

Kinnitada ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaadi alluvuses töötavate kohalikku jaekaubandust ning ühiskondlikku toitlustamist teostavate riiklike ettevõtete:

Tallinna Toidukaubastu,
Tallinna Tööstuskaubastu,
Tallinna Toitlustrusti,
Tartu Segakaubastu,
Viljandi Segakaubastu,
Pärnu Segakaubastu,
Narva Segakaubastu
põhikirjad.

II.

Kaubanduse Rahvakomissaril on õigus anda juhendeid ja käskkirju p. I loetletud ettevõtete tegevusse puutuvate kõigi küsimuste kohta.

Tallinn, 29. oktoobril 1940.

Tallinna Toidukaubastu põhikiri.

I. Üldised juhtlaused.

1. Riiklik kohaliku jaekaubanduse ettevõte Tallinna Toidukaubastu asutatakse toidukaupade jaekaubanduse teostamiseks Tallinna linnas.

2. Tallinna Toidukaubastu allub vahetult ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

3. Tallinna Toidukaubastu töötab majandusliku tasuvuse alusel ja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud plaanidele. Kaubastu omab kõik juriidilise isiku õigused tema põhikirja kinnitamisega ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

4. Kõigi oma kohustuste eest Tallinna Toidukaubastu vastutab oma varandusega, millele seaduste kohaselt võib pöörata sissenõudmist. Riik Kaubastu kohustuste eest ei vastuta.

5. Tallinna Toidukaubastul on pitsat oma nimetusega.

6. Tallinna Toidukaubastu juhtimisorganite asukoht on Tallinna linnas.

II. Ülesanded.

7. Oma ülesannete teostamiseks Tallinna Toidukaubastu:

a) organiseerib toidukaupade jaekaupluste võrku, ladusid ja baase oma tegevuspiirkonnas vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastikule;

b) organiseerib toidukaubanduse põhifunktsioonide toimetulekut hõlbustavaid tootmis- ja muid abikäitisi vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastikule;

c) ostab kaupa üldiste, kohalike ja otseste lepingute ning üksikute tehingute alusel; juhib lepingute sõlmimist ja teostab järelevalvet nende täitmise üle Kaubastu majandusliku tasuvust taotlevais osakonnis ja käitisis; teostab põllumajandussaaduste detsentraliseeritud oste; ostab tooraineid, jäätmeid ja teisi abimaterjale nii Kaubastu juures asuvaile abikäitisile kui ka töötlemiseks Kaubastu tellimisel kas riiklikes või kooperatiivseis tööstuslikes ettevõtteis;

d) aitab kaasa toidukaupade valiku avardamiseks ja kvaliteedi parandamiseks; võtab selleks osa kohalike tööstuste ja tootmiskooperatiivide toodangu kava koostamisest, vastavate teadete ja eeltellimuste andmisest ning sõlmib nendega varustamislepinguid;

e) avab osakondi oma käitiste haldamiseks, samuti osakondi ning esindusi kaupade ülesostuks ja hankimiseks kõikjal seadusis ettenähtud korras;

f) haldab ja majandab Kaubastu kõiki osakondi ja käitisi (kauplusi, ladusid, baase, kontoreid, esindusi ja muid allüksusi) majandusliku tasuvuse alusel, töötab välja vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari korraldustele ja juhistele Kaubastu finants- ning kaubandusplaani ja esitab selle kinnitamiseks Kaubanduse Rahvakomissarile;

g) koostab jooksvate remontide kavad, kapitaalehituste ja plaanikohaselt ning väljaspool plaani teostatavate ehituste nimistu ning esitab selle kinnitamiseks ettenähtud korras; teostab ehitus- ja remonttöid nii majanduslikul teel kui ka hanke korras;

h) aitab kaasa Kaubastu kaubanduslike ja muude töötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks, stahhaanovliku liikumise organiseerimiseks ja süvendamiseks, võttes kasutusele ka teisi sotsialistlikke tööorganiseerimise meetodeid tööliste keskel ja käitiste vahel;

i) teostab Kaubanduse Rahvakomissari poolt sätitud piirkonnas ja tingimustel ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 8 järgi lubatud jaekaubanduslike eraettevõtete varustamist toidukaupadega;

j) kaupleb Kaubanduse Rahvakomissari loal ka muude igapäevaste elamistarvetega.

III. Vahendid.

8. Tallinna Toidukaubastu põhifondi moodustamine ja selle muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste kohaselt.

9. Põhifondi kõrval Kaubastu kujundab teisi vastavais seadusis ja määrusis ettenähtud fonde.

10. Varanduse amortisatsioon, akumulatsiooni määra ja spetsiaalsete ja riigituludeks minevate mahaarvamiste sättimine, samuti spetsiaalsete fondide kasutamine toimub vastavate erieeskirjade kohaselt.

IV. Juhtimisorganid.

11. Tallinna Toidukaubastut juhib direktor, kes nimetatakse ametisse ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt. Kaubanduse Rahvakomissar nimetab samuti ametisse asedirektorid ja pearaamatupidaja ning kinnitab ametisse direktori esitusel osakonnajuhatajad.

12. Tallinna Toidukaubastu direktor, käesoleva põhikirja alusel, kehtivate seaduste piirides, ning jälgides Kaubanduse Rahvakomissari juhendeid ja käskkirju, juhib iseseisvalt, isikliku initsiatiivi ja vastutuse alusel, kogu Kaubastu administratiivset ja majanduslikku tegevust, haldab ja majandab Kaubastule kuuluvat ja selle käsutuses olevat varandust ning sooritab kõiki Kaubastu tegevusse kuuluvaid tehinguid ja operatsioone.

13. Eriti kuulub direktori ülesandeisse:

a) kõikide Kaubastule kuuluvate osakondade ja käitiste (kontorite, kaupluste, baaside, ladude ja muude allüksuste) juhtimine;

b) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste kaubandus- ja finantsplaanide läbivaatamine ja kinnitamine, samuti järelevalve nende teostamise üle;
c) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste poolt vajatavate käibefondide selgitamine ja krediteerimise ulatuse määramine neile allüksustele, mis omavad õiguse iseseisvaks krediidiks pangas;
d) iseseisvat bilanssi omavate Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste aruannete ning bilansside läbivaatamine ja kinnitamine;
e) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste (kontorid, kauplused, baasid, laod ja muud allüksused) asutamine ja põhikordade kinnitamine (§ 7 punktid a, b, e);
f) Kaubastu osakondade ja käitiste juhatajate, ärijuhtide ning raamatupidajate ametisse nimetamine, silmas pidades § 11 eeskirja, samuti nende vabastamine ametist;
g) Kaubastu nomenklatuuri kuuluvate kaupade alal lepingute ja ostu-müügitehingute sooritamine;
h) Kaubastu tegevuseks vajalike tehingute sooritamine vahetult või volitatud isikute kaudu;
i) vastavalt kinnitatud plaanidele ja nende piirides ehitus- ja remonttööde korraldamine nii majanduslikul teel kui ka vastavate ehitusettevõtete kaudu;
j) Kaubastu nimel kõigi operatsioonide sooritamine NSVL Riigipangas, selle osakonnis, kontoreis, agentuures jm., selle hulgas: krediitide kasutamine, jooksvate arvestuskontode ja teiste kontode avamine, käsutamine ja lõpetamine; allakirjutamine tšekkidele ja maksukäskudele; maksunõudmiste ja kaubaarvete aktseptimine;

Märkus. Rahalised dokumendid kinnitab pearaamatupidaja oma allkirjaga.

k) raha ja väärtuste saamine ja kohustuste väljaandmine;
l) volikirjade väljaandmine, õigusega täielikuks või osaliseks edasivolitamiseks;
m) teenijate ja tööliste palkamine ning vallandamine, samuti kollektiivlepingute sõlmimine;
n) Kaubastu tegevusest tingitud küsimustes esinemine kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes organisatsioones;
o) hagemine ja kostmine Kaubastu nimel kohtuis ja arbitraažes.

14. Kaubastu direktor on kohustatud võtma tarvitusele kõik abinõud käesolevas põhikirjas mainitud eesmärkide teostamiseks, kandes vastutust plaanide teostumise, tarvitajate kaupadega varustamise, plaanilise ja lepingulise distsipliini, tema hoolde usaldatud varanduse säilimise ja asjaajamise korralikkuse eest.

V. Aruandmine ja tegevuse revideerimine.

15. Igal aastal, sätitud tähtajaks, Kaubastu esitab kohaliku Kaubandusosakonna kaudu ENSV Kaubanduse Rahvakomissarile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks vastavate eeskirjade kohaselt koostatud aastaaruande, varandus- ja tulemusbilansi, samuti ülejäägi jaotamise ja puudujäägi katmise kava.

16. Tallinna Toidukaubastu tegevuse revideerimist ja inspekteerimist teostab ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaat.

VI. Põhikirja muutmine ja Kaubastu likvideerimine.

17. Käesoleva põhikirja muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrustega.

18. Tallinna Toidukaubastu tegevuse lõpetamine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt antud määruste alusel ja korras.

Tallinna Tööstuskaubastu põhikiri.

I. Üldised juhtlaused.

1. Riiklik kohaliku jaekaubanduse ettevõte Tallinna Tööstuskaubastu asutatakse tööstustoodete jaekaubanduse teostamiseks Tallinna linnas.

2. Tallinna Tööstuskaubastu allub vahetult ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

3. Tallinna Tööstuskaubastu töötab majandusliku tasuvuse alusel ja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud plaanidele. Kaubastu omab kõik juriidilise isiku õigused tema põhikirja kinnitamisega ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

4. Kõigi oma kohustuste eest vastutab Tallinna Tööstuskaubastu kõige oma varandusega, millele seaduste kohaselt võib pöörata sissenõudmist. Riik Kaubastu kohustuste eest ei vastuta.

5. Tallinna Tööstuskaubastul on pitsat oma nimetusega.

6. Tallinna Tööstuskaubastu juhtimisorganite asukoht on Tallinna linnas.

II. Ülesanded.

7. Oma ülesannete teostamiseks Tallinna Tööstuskaubastu:
a) organiseerib tööstustoodete jaekaupluste võrku, ladusid ja baase oma tegevuspiirkonnas vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastisele;
b) organiseerib tööstustoodete jaekaubanduse põhifunktsioonide toimetulekut hõlbustavaid tootmis-, parandus- ja muid käitisi vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastisele;
c) ostab kaupa üldiste, kohalike ja otseste lepingute ning üksikute tehingute alusel; juhib lepingute sõlmimist ja teostab järelevalvet nende täitmise üle Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevais osakonnis ja käitisis, ostab tooraineid, jäätmeid ja teisi abimaterjale nii Kaubastu juures asuvaile abikäitisile kui ka töötlemiseks Kaubastu tellimisel ka riiklikes või kooperatiivseis tööstuslikes ettevõtteis;
d) aitab kaasa kaupade valiku avardamiseks ja kvaliteedi parandamiseks; võtab selleks osa kohalike tööstuste ja tootmiskooperatiivide toodangu kava koostamisest, vastavate teadete

ja eeltellimuste andmisest ning sõlmib nendega varustamislepinguid;

e) avab osakondi oma käitiste haldamiseks, samuti osakondi ning esindusi kaupade ülesostuks ja hankimiseks kõikjal seadusis ettenähtud korras;

f) haldab ja majandab Kaubastu kõiki osakondi ja käitisi (kauplusi, ladusid, baase, kontoreid, esindusi ja muid allüksusi) majandusliku tasuvuse alusel, töötab välja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari korraldustele ja juhistele Kaubastu finants- ning kaubandusplaani ja esitab selle kinnitamiseks Kaubanduse Rahvakomissarile;

g) koostab jooksvate remontide kavad, kapitaalehituste ja plaanikohaselt ning väljaspool plaani teostatavate muude ehituste nimistu ning esitab selle kinnitamiseks ettenähtud korras; teostab ehitus- ja remonttöid nii majanduslikul teel kui ka hanke korras;

h) aitab kaasa Kaubastu kaubanduslike ja muude töötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks, stahhaanovliku liikumise organiseerimiseks ja süvendamiseks, võttes kasutusele ka teisi sotsialistlikke tööorganiseerimise meetodeid tööliste keskel ja käitiste vahel;

i) teostab Kaubanduse Rahvakomissari poolt sätitud piirkonnas ja tingimustel ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 8 järgi lubatud jaekaubanduslike eraettevõtete varustamist tööstustoodetega.

III. Vahendid.

8. Tallinna Tööstuskaubastu põhifondi moodustamine ja selle muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste kohaselt.

9. Põhifondi kõrval Kaubastu kujundab teisi vastavais seadusis ja määrusis ettenähtud fonde.

10. Varanduse amortisatsioon, akumulatsiooni määra ning spetsiaalsete ja riigituludeks minevate mahaarvamiste sättimine, samuti spetsiaalsete fondide kasutamine toimub vastavate erieeskirjade kohaselt.

IV. Juhtimisorganid.

11. Tallinna Tööstuskaubastut juhib direktor, kes nimetatakse ametisse ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt. Kaubanduse Rahvakomissar nimetab samuti ametisse asedirektorid ja pearaamatupidaja ning kinnitab ametisse direktori esitusel osakonnajuhatajad.

12. Tallinna Tööstuskaubastu direktor, käesoleva põhikirja alusel, kehtivate seaduste piirides, ning jälgides Kaubanduse Rahvakomissari juhendeid ja käskkirju, juhib iseseisvalt, isikliku initsiatiivi ja vastutuse alusel, kogu Kaubastu administratiivset ja majanduslikku tegevust, haldab ja majandab Kaubastule kuuluvat ja selle käsutuses olevat varandust ning sooritab kõiki Kaubastu tegevusse kuuluvaid tehinguid ja operatsioone.

13. Eriti kuuluvad direktori ülesandeisse:

a) kõikide Kaubastule kuuluvate osakondade ja käitiste (kontorite, kaupluste, baaside, ladude ja muude allüksuste) juhtimine;

b) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste kaubandus- ning finantsplaanide läbivaatamine ja kinnitamine, samuti järelevalve nende teostamise üle;

c) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste poolt vajatavate käibefondide selgitamine ja krediteerimise ulatuse määramine neile allüksustele, mis omavad õiguse iseseisvaks krediidiks pangas;

d) iseseisvat bilanssi omavate Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste aruannete ning bilansside läbivaatamine ja kinnitamine;

e) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste (kontorid, kauplused, baasid, laod ja muud allüksused) asutamine ja põhikordade kinnitamine (§ 7 punktid a, b, e);

f) Kaubastu osakondade ja käitiste juhatajate, ärijuhtide ning raamatupidajate ametisse nimetamine, silmas pidades § 11 eeskirju, samuti nende vabastamine ametist;

g) Kaubastu nomenklatuuri kuuluvate kaupade alal lepingute ja ostu-müügitehingute sooritamine;

h) Kaubastu tegevuseks vajalike tehingute sooritamine vahetult või volitatud isikute kaudu;

i) vastavalt kinnitatud plaanidele ja nende piirides ehitus- ja remonttööde korraldamine nii majanduslikul teel kui ka vastavate ehitusettevõtete kaudu;

j) Kaubastu nimel kõigi operatsioonide sooritamine NSVL Riigipangas, selle osakonnis, kontoreis, agentuures jm., selle hulgas: krediitide kasutamine; jooksvate arvestuskontode ja teiste kontode avamine, käsutamine ja lõpetamine; allakirjutamine tšekkidele ja maksukäskudele; maksunõudmiste ja kaubaarvete aktseptimine;

Märkus. Rahalised dokumendid kinnitab pearaamatupidaja oma allkirjaga.

k) raha ja väärtuste saamine ja kohustuste väljaandmine;

l) volikirjade väljaandmine, õigusega täielikuks või osaliseks edasivolitamiseks;

m) teenijate ja tööliste palkamine ning vallandamine, samuti kollektiivlepingute sõlmimine;

n) Kaubastu tegevusest tingitud küsimustes esinemine kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes organisatsioones;

o) hagemine ja kostmine Kaubastu nimel kohtuis ja arbitraažes.

14. Kaubastu direktor on kohustatud võtma tarvitusele kõik abinõud käesolevas põhikirjas mainitud eesmärkide teostamiseks, kandes vastutust plaanide teostumise, tarvitajate kaupadega varustamise, plaanilise ja lepingulise distsipliini, tema hoolde usaldatud varanduse säilimise ja asjaajamise korralikkuse eest.

V. Aruandmine ja tegevuse revideerimine.

15. Igal aastal, sätitud tähtajaks, Kaubastu esitab kohaliku Kaubandusosakonna kaudu ENSV Kaubanduse Rahvakomissarile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks vastavate eeskirjade kohaselt koosta-

tud aastaaruande, varandus- ja tulemusbilansi, samuti ülejäägi jaotamise ja puudujäägi katmise kava.

16. Tallinna Tööstuskaubastu tegevuse revideerimist ja inspekteerimist teostab Kaubanduse Rahvakomissariaat.

VI. Põhikirja muutmine ja Kaubastu likvideerimine.

17. Käesoleva põhikirja muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrustega.

18. Tallinna Tööstuskaubastu tegevuse lõpetamine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt antud määruste alusel ja korras.

Tallinna Toitlustrusti põhikiri.

I. Üldised juhtlaused.

1. Riiklik ettevõte Tallinna Toitlustrust asutatakse ühiskondliku toitlustamise korraldamiseks Tallinna linnas.

2. Tallinna Toitlustrust allub vahetult ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

3. Tallinna Toitlustrust töötab majandusliku tasuvuse alusel ja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud plaanidele. Trust omab tema põhikirja kinnitamisega ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt kõik juriidilise isiku õigused.

4. Kõigi oma kohustuste eest vastutab Tallinna Toitlustrust kõige oma varandusega, millele seaduste kohaselt võib pöörata sissenõudmist. Riik ei vastuta Trusti kohustuste eest.

5. Tallinna Toitlustrustil on oma pitsat oma nimetusega.

6. Tallinna Toitlustrusti juhtimisorganite asukoht on Tallinna linnas.

II. Ülesanded.

7. Oma ülesannete teostamiseks Tallinna Toitlustrust:

a) organiseerib oma tegevuspiirkonnas ühiskondliku toitlustamise käitiste võrku, asutades söögisaale ja toitluspunkte, pagarisaaduste müügikohti, kohvikuid, restorane, baare ja muid müügikohti ning vajalikke ladusid, vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastisele;

b) organiseerib Trusti põhifunktsioonide toimetulekut hõlbustavaid abikäitisi (leivaküpsetamise, aiasaaduste, lihatöötlemise ja muid käitisi) vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastisele;

c) ostab üldiste, kohalike ja otseste lepingute ning üksikute tehingute alusel oma käitiste varustamiseks vajalikke aineid, samuti tooraineid, jäätmeid ja muid abimaterjale nii Trusti juures asuvaile abikäitisile kui ka töötlemiseks Trusti tellimisel riiklikes või kooperatiivseis tööstuslikes ettevõtteis; juhib lepingute sõlmimist ja teostab järelevalvet nende teostamise üle Trusti majanduslikku tasuvust taotlevais osakonnis ja käitisis;

d) aitab kaasa ühiskondliku toitlustamise levimiseks ja taseme tõstmiseks, teaduslike toitlustamismeetodite rakendamiseks, eriotstarbeliste (suurtehaste, dieetiliste, väikelaste ja muude) toitlustamiskäitiste arendamiseks;

e) avab osakondi oma käitiste haldamiseks, samuti osakondi ning esindusi vajalike ainete ülesostuks kõikjal, seadusis ettenähtud korras;

f) haldab ja majandab Trusti kõiki osakondi ja käitisi (söögisaale, kauplusi, kohvikuid, restorane, abikäitisi, esindusi, ladusid ja muid allüksusi) majandusliku tasuvuse alusel; töötab välja vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari korraldustele ja juhistele Trusti tegevus- ja finantskava ning esitab selle kinnitamiseks Kaubanduse Rahvakomissarile;

g) koostab jooksvate remontide kavad, kapitaalehituste ja muude plaanikohaselt või väljaspool plaani teostatavate ehituste nimistu, esitades selle kinnitamiseks ettenähtud korras; teostab ehitus- ja remonttöid nii majanduslikul teel kui ka hanke korras;

h) aitab kaasa töömeetodite ratsionaliseerimiseks ning töötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks Trusti käitisis, stahhaanovliku liikumise organiseerimiseks ja süvendamiseks, võttes kasutusele ka teisi sotsialistlikke tööorganiseerimise meetodeid tööliste keskel ja käitiste vahel.

III. Vahendid.

8. Tallinna Toitlustrusti põhifondi moodustamine ja muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste kohaselt.

9. Põhifondi kõrval Tallinna Toitlustrust kujundab teisi vastavais seadusis ja määrusis ettenähtud fonde.

10. Trusti varanduste amortisatsioon, akumulatsiooni määra ning spetsiaalsete ja riigituludeks minevate mahaarvamiste sättimine, samuti spetsiaalsete fondide kasutamine toimub vastavate erieeskirjade kohaselt.

IV. Juhtimisorganid.

11. Tallinna Toitlustrusti juhib direktor, kes nimetatakse ametisse Kaubanduse Rahvakomissari poolt. Kaubanduse Rahvakomissar nimetab ametisse samuti asedirektorid ja pearaamatupidaja ning kinnitab direktori esitusel ametisse osakonnajuhatajad.

12. Tallinna Toitlustrusti direktor, käesoleva põhikirja alusel, kehtivate seaduste piires, ning jälgides Kaubanduse Rahvakomissari juhendeid ja käskkirju, juhib iseseisvalt, isikliku initsiatiivi ja vastutuse alusel Trusti kogu administratiivset ja majanduslikku tegevust ja sooritab kõiki Trusti tegevuses vajalikke tehinguid ja operatsioone.

13. Eriti kuulub direktori ülesandeisse:

a) kõikide Trusti osakondade ja käitiste (kontorite, söögisaalide, kaupluste, kohvikute, restoranide, abikäitiste, esinduste ja muude allüksuste) juhtimine;

b) Trusti majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste tegevus- ja finantskavade läbivaatamine ning kinnitamine, järelevalve nende teostamise üle ning iseseisvat bilanssi omavate osakondade ja käitiste aruannete ning bilansside kinnitamine;

c) Trusti majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade poolt vajatavate käibefondide selgitamine ja krediteerimise ulatuse määramine neile allüksusile, mis omavad õiguse iseseisvaks krediidiks pangas;
d) Trusti majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste avamine ja põhikordade kinnitamine (§ 7 punktid a, b ja e);
e) Trusti osakondade ja käitiste juhatajate, ärijuhtide ning raamatupidajate ametisse nimetamine, silmas pidades § 11 eeskirju, samuti nende ametist vabastamine;
f) Trusti varustamiseks vajalike lepingute ja ostu-müügitehingute sõlmimine;
g) Trusti tegevuseks vajalike tehingute sooritamine vahetult või volitatud isikute kaudu;
h) vastavalt kinnitatud plaanidele ja nende piirides ehitus- ja remonttööde korraldamine nii majanduslikul teel kui ka vastavate ehitusettevõtete kaudu;
i) Trusti nimel kõigi operatsioonide sooritamine NSVL Riigipangas, selle osakonnis, kontoreis, agentuures ja mujal, selle hulgas: krediitide kasutamine; jooksvate arvestuskontode ja teiste kontode avamine, käsutamine ja lõpetamine; allakirjutamine tšekkidele ja maksukäskudele; maksunõudmiste ja kaubaarvete aktseptimine;

Märkus. Rahalised dokumendid kinnitab pearaamatupidaja oma allkirjaga.

j) raha ja väärtuste saamine ning kohustuste väljaandmine;
k) volikirjade väljaandmine, õigusega täielikuks või osaliseks edasivolitamiseks;
l) teenijate ja tööliste palkamine ning vallandamine, samuti kollektiivlepingute sõlmimine;
m) Trusti tegevusest tingitud küsimustes esinemine riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes organisatsioones;
n) hagemine ja kostmine Trusti nimel kohtuis ja arbitraažes.

14. Tallinna Toitlustrusti direktor on kohustatud võtma tarvitusele kõik abinõud käesolevas põhikirjas mainitud eesmärkide teostamiseks, kandes vastutust plaanide teostumise, plaanilise ja lepingulise distsipliini, tema kätte usaldatud varanduse säilimise ja asjaajamise korralikkuse eest.

V. Aruandmine ja tegevuse revideerimine.

15. Igal aastal, sätitud tähtajaks, Tallinna Toitlustrust esitab kohaliku Kaubandusosakonna kaudu Kaubanduse Rahvakomissarile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks vastavate eeskirjade kohaselt koostatud aastaaruande ning varandus- ja tulemusbilansi, samuti ülejäägi jaotamise ning puudujäägi katmise kava.

16. Tallinna Toitlustrusti tegevuse revideerimist ja inspekteerimist toimetab Kaubanduse Rahvakomissariaat.

VI. Põhikirja muutmine ja Trusti likvideerimine.

17. Käesoleva põhikirja muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste kohaselt.

18. Tallinna Toitlustrusti tegevuse lõpetamine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt antud määruste alusel ja korras.

Tartu Segakaubastu põhikiri.

I. Üldised juhtlaused.

1. Riiklik kohaliku jaekaubanduse ettevõtte Tartu Segakaubastu, lühendatult Tartu Kaubastu, asutatakse jaekaubanduse teostamiseks Tartu ja Petseri linnades.*)

2. Tartu Kaubastu allub vahetult ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

3. Tartu Kaubastu töötab majandusliku tasuvuse alusel ja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud plaanidele. Kaubastu omab kõik juriidilise isiku õigused tema põhikirja kinnitamisega ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

4. Kõigi oma kohustuste eest vastutab Tartu Kaubastu kõige oma varandusega, millele seaduste kohaselt võib pöörata sissenõudmist.

Riik Kaubastu kohustuste eest ei vastuta.

5. Tartu Kaubastul on pitsat oma nimetusega.

6. Tartu Kaubastu juhtimisorganite asukoht on Tartu linnas.

II. Ülesanded.

7. Oma ülesannete teostamiseks Tartu Kaubastu:
a) organiseerib jaekaupluste võrku, ladusid ja baase oma tegevuspiirkonnas vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastikule;
b) organiseerib käitisi ühiskondliku toitlustamise alal ning jaekaubanduse ja ühiskondliku toitlustamise põhifunktsioonide toimetulekut hõlbustavaid tootmis-, parandus- ja muid abikäitisi vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastikule;
c) ostab kaupa üldiste, kohalike ja otseste lepingute ning üksikute tehingute alusel; juhib lepingute sõlmimist ja teostab järelevalvet nende täitmise üle Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevais osakonnis ja käitisis; teostab põllumajandussaaduste detsentraliseeritud oste; ostab tooraineid, jäätmeid ja teisi abimaterjale nii Kaubastu juures asuvaile abikäitisile kui ka töötlemiseks Kaubastu tellimisel kas riiklikes või kooperatiivseis tööstuslikes ettevõtteis;
d) aitab kaasa kaupade valiku laiendamiseks ja kvaliteedi parandamiseks ning ühiskondliku toitlustamise taseme tõstmiseks; võtab selleks osa kohalike tööstuste ja tootmiskooperatiivide toodangu kava koostamisest, vastavate teadete ja eeltellimuste andmisest ning sõlmib nendega varustamislepinguid;
e) avab osakondi oma käitiste haldamiseks, samuti osakondi ning esindusi kaupade ülesostuks ja hankimiseks kõikjal seadusis ettenähtud korras;
f) haldab ja majandab Kaubastu kõiki osakondi ja käitisi (kauplusi, ladusid, ühiskondliku toitlustamise käitisi, baase, kontoreid, esindusi ja

*) Muudetud ENSV RKN määrusega Tartu segakaubastu Petseri osakonna likvideerimise kohta (ENSV T 1941, 65, 1054).

muid allüksusi) majandusliku tasuvuse alusel, töötab välja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari korraldustele ja juhistele Kaubastu finants- ning kaubandusplaani ja esitab selle kinnitamiseks Kaubanduse Rahvakomissarile;

g) koostab jooksvate remontide kavad, kapitaalehituste ja plaanikohaselt ning väljaspool plaani teostatavate ehituste nimistu ning esitab selle kinnitamiseks ettenähtud korras; teostab ehitus- ja remonttöid nii majanduslikul teel kui ka hanke korras;

h) aitab kaasa Kaubastu kaubanduslike ja muude töötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks, stahhaanovliku liikumise organiseerimiseks ja süvendamiseks, võttes kasutusele ka teisi sotsialistlikke tööorganiseerimise meetodeid tööliste keskel ja käitiste vahel;

i) teostab Kaubanduse Rahvakomissari poolt sätitud piirkonnas ja tingimustel ENSV Konstitutsiooni § 8 põhjal lubatud jaekaubanduslike eraettevõtete varustamist.

III. Vahendid.

8. Tartu Kaubastu põhifondi moodustamine ja selle muutmine toimub Rahvakomissaride Nõukogu määruste kohaselt.

9. Põhifondi kõrval Kaubastu kujundab teisi vastavais seadusis ja määrusis ettenähtud fonde.

10. Varanduse amortisatsioon, akumulatsiooni määra ja spetsiaalsete ja riigituludeks minevate mahaarvamiste sättimine, samuti spetsiaalsete fondide kasutamine toimub vastavate erieeskirjade kohaselt.

IV. Juhtimisorganid.

11. Tartu Kaubastut juhib direktor, kes nimetatakse ametisse ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt. Kaubanduse Rahvakomissar nimetab samuti ametisse asedirektorid ja pearaamatupidaja ning kinnitab ametisse direktori esitusel osakonnajuhatajad.

12. Tartu Kaubastu direktor, käesoleva põhikirja alusel, kehtivate seaduste piirides, ning jälgides Kaubanduse Rahvakomissari juhendeid ja käskkirju, juhib iseseisvalt, isikliku initsiatiivi ja vastutuse alusel, kogu Kaubastu administratiivset ja majanduslikku tegevust, haldab ja majandab Kaubastule kuuluvat ja selle käsutuses olevat varandust ning sooritab kõiki Kaubastu tegevusse kuuluvaid tehinguid ja operatsioone.

13. Eriti kuulub direktori ülesandeisse:

a) kõikide Kaubastule kuuluvate osakondade ja käitiste (kontorite, kaupluste, ühiskondliku toitlustamise käitiste, baaside, ladude ja muude allüksuste) juhtimine;

b) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste finants- ning kaubandusplaanide läbivaatamine ja kinnitamine ning järelevalve nende teostamise üle;

c) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste poolt vajatavate käibefondide selgitamine ja krediteerimise ulatuse määramine neile allüksustele, mis omavad õiguse iseseisvaks krediidiks pangas;

d) iseseisvat bilanssi omavate Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste aruannete ning bilansside läbivaatamine ja kinnitamine;

e) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste (kontorid, kauplused, ühiskondliku toitlustamise käitised, baasid, laod ja muud allüksused) asutamine ja põhikordade kinnitamine (§ 7 punktid a, b, e);

f) Kaubastu osakondade ja käitiste juhatajate, ärijuhtide ning raamatupidajate ametisse nimetamine, silmas pidades § 11 eeskirju, samuti nende vabastamine ametist;

g) Kaubastu nomenklatuuri kuuluvate kaupade alal lepingute ja ostu-müügitehingute sooritamine;

h) Kaubastu tegevuseks vajalike tehingute sooritamine vahetult või volitatud isikute kaudu;

i) vastavalt kinnitatud plaanidele ja nende piirides ehitus- ja remonttööde korraldamine nii majanduslikul teel kui ka vastavate ehitusettevõtete kaudu;

j) Kaubastu nimel kõigi operatsioonide sooritamine NSVL Riigipangas, selle osakonnis, kontoreis, agentuures jm., selle hulgas: krediitide kasutamine; jooksvate arvestuskontode ja teiste kontode avamine, käsutamine ja lõpetamine; allakirjutamine tšekkidele ja maksukäskudele; maksunõudmiste ja kaubaarvete aktseptimine;

Märkus. Rahalised dokumendid kinnitab pearaamatupidaja oma allkirjaga.

k) raha ja väärtuste saamine ja kohustuste väljaandmine;

l) volikirjade väljaandmine, õigusega täielikuks või osaliseks edasivolitamiseks;

m) teenijate ja tööliste palkamine ning vallandamine, samuti kollektiivlepingute sõlmimine;

n) Kaubastu tegevusest tingitud küsimustes esinemine kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes organisatsioones;

o) hagemine ja kostmine Kaubastu nimel kohtuis ja arbitraažes.

14. Kaubastu direktor on kohustatud võtma tarvitusele kõik abinõud käesolevas põhikirjas mainitud eesmärkide teostamiseks, kandes vastutust plaanide teostumise, tarvitajate kaupadega varustamise, plaanilise ja lepingulise distsipliini, tema hoolde usaldatud varanduse säilimise ja asjaajamise korralikkuse eest.

V. Aruandmine ja tegevuse revideerimine.

15. Igal aastal, sätitud tähtajaks, Kaubastu esitab kohaliku Kaubandusosakonna kaudu ENSV Kaubanduse Rahvakomissarile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks vastavate eeskirjade kohaselt koostatud aastaaruande, varandus- ja tulemusbilansi, samuti ülejäägi jaotamise ja puudujäägi katmise kava.

16. Tartu Kaubastu tegevuse revideerimist ja inspekteerimist teostab ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaat.

VI. Põhikirja muutmine ja Kaubastu likvideerimine.

17. Käesoleva põhikirja muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrustega.

18. Tartu Kaubastu tegevuse lõpetamine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt antud määruste alusel ja korras.

Viljandi Segakaubastu põhikiri.

I. Üldised juhtlaused.

1. Riiklik kohaliku jaekaubanduse ettevõte Viljandi Segakaubastu, lühendatult Viljandi Kaubastu, asutatakse jaekaubanduse teostamiseks Viljandi linnas.

2. Viljandi Kaubastu allub vahetult ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

3. Viljandi Kaubastu töötab majandusliku tasuvuse alusel ja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud plaanidele. Kaubastu omab kõik juriidilise isiku õigused tema põhikirja kinnitamisega ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

4. Kõigi oma kohustuste eest vastutab Viljandi Kaubastu kõige oma varandusega, millele seaduste kohaselt võib pöörata sissenõudmist.

Riik Kaubastu kohustuste eest ei vastuta.

5. Viljandi Kaubastul on pitsat oma nimetusega.

6. Viljandi Kaubastu juhtimisorganite asukoht on Viljandi linnas.

II. Ülesanded.

7. Oma ülesannete teostamiseks Viljandi Kaubastu:

a) organiseerib jaekaupluste võrku, ladusid ja baase oma tegevuspiirkonnas vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastisele;

b) organiseerib käitisi ühiskondliku toitlustamise alal ning jaekaubanduse ja ühiskondliku toitlustamise põhifunktsioonide toimetulekut hõlbustavaid tootmis-, parandus- ja muid abikäitisi vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastisele;

c) ostab kaupa üldiste, kohalike ja otseste lepingute ning üksikute tehingute alusel; juhib lepingute sõlmimist ja teostab järelevalvet nende täitmise üle Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevais osakonnis ja käitisis; teostab põllumajandussaaduste detsentraliseeritud oste; ostab tooraineid, jäätmeid ja teisi abimaterjale nii Kaubastu juures asuvaile abikäitisile kui ka töötlemiseks Kaubastu tellimisel kas riiklikes või kooperatiivseis tööstuslikes ettevõtteis;

d) aitab kaasa kaupade valiku avardamiseks, kvaliteedi parandamiseks ning ühiskondliku toitlustamise taseme tõstmiseks; võtab selleks osa kohalike tööstuste ja tootmiskooperatiivide toodangu kava koostamisest, vastavate teadete ja eeltellimuste andmisest ning sõlmib nendega varustamislepinguid;

e) avab osakondi oma käitiste haldamiseks, samuti osakondi ning esindusi kaupade ülesostuks ja hankimiseks kõikjal seadusis ettenähtud korras;

f) haldab ja majandab Kaubastu kõiki osakondi ja käitisi (kauplusi, ladusid, ühiskondliku toitlustamise käitisi, baase, kontoreid, esindusi ja muid allüksusi) majandusliku tasuvuse alusel, töötab välja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari korraldustele ja juhistele Kaubastu finants- ning kaubandusplaani ja esitab selle kinnitamiseks Kaubanduse Rahvakomissarile;

g) koostab jooksvate remontide kavad, kapitaalehituste ja plaanikohaselt ning väljaspool plaani teostatavate muude ehituste nimistu ning esitab selle kinnitamiseks ettenähtud korras; teostab ehitus- ja remonttöid nii majanduslikul teel kui ka hanke korras;

h) aitab kaasa Kaubastu kaubanduslike ja muude töötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks, stahhaanovliku liikumise organiseerimiseks ja süvendamiseks, võttes kasutusele ka teisi sotsialistlikke tööorganiseerimise meetodeid tööliste keskel ja käitiste vahel;

i) teostab Kaubanduse Rahvakomissari poolt sätitud piirkonnas ja tingimustel ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 8 järgi lubatud jaekaubanduslike eraettevõtete varustamist.

III. Vahendid.

8. Viljandi Kaubastu põhifondi moodustamine ja selle muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste kohaselt.

9. Põhifondi kõrval Kaubastu kujundab teisi vastavais seadusis ja määrusis ettenähtud fonde.

10. Varanduse amortisatsioon, akumulatsiooni määra ning spetsiaalsete ja riigituludeks minevate mahaarvamiste sättimine, samuti spetsiaalsete fondide kasutamine toimub vastavate erieeskirjade kohaselt.

IV. Juhtimisorganid.

11. Viljandi Kaubastut juhib direktor, kes nimetatakse ametisse ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt. Kaubanduse Rahvakomissar nimetab samuti ametisse asedirektori ja pearaamatupidaja ning kinnitab ametisse direktori esitusel osakonnajuhatajad.

12. Viljandi Kaubastu direktor, käesoleva põhikirja alusel, kehtivate seaduste piirides, ning jälgides Kaubanduse Rahvakomissari juhendeid ja käskkirju, juhib iseseisvalt, isikliku initsiatiivi ja vastutuse alusel, kogu Kaubastu administratiivset ja majanduslikku tegevust, haldab ja majandab Kaubastule kuuluvat ja selle käsutuses olevat varandust ning sooritab kõiki Kaubastu tegevusse kuuluvaid tehinguid ja operatsioone.

13. Eriti kuulub direktori ülesandeisse:

a) kõikide Kaubastule kuuluvate osakondade ja käitiste (kontorite, kaupluste, ühiskondliku toitlustamise käitiste, baaside, ladude ja muude allüksuste) juhtimine;

b) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste finants- ning kaubandusplaanide läbivaatamine ja kinnitamine, samuti järelevalve nende teostamise üle;

c) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste poolt vajatavate käibe-

fondide selgitamine ja krediteerimise ulatuse määramine neile allüksustele, mis omavad õigus iseseisvaks krediidiks pangas;

d) iseseisvat bilanssi omavate Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste aruannete ning bilansside läbivaatamine ja kinnitamine;

e) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste (kontorid, kauplused, ühiskondliku toitlustamise käitised, baasid, laod ja muud allüksused) asutamine ja põhikordade kinnitamine (vastavalt § 7 punktidele a, b, e);

f) Kaubastu osakondade ja käitiste juhatajate, ärijuhtide ning raamatupidajate ametisse kinnitamine, silmas pidades § 11 eeskirju, samuti nende vabastamine ametist;

g) Kaubastu nomenklatuuri kuuluvate kaupade alal lepingute ja ostu-müügitehingute sooritamine;

h) Kaubastu tegevuseks vajalike tehingute sooritamine vahetult või volitatud isikute kaudu;

i) vastavalt kinnitatud plaanidele ja nende piirides ehitus- ja remonttööde korraldamine nii majanduslikul teel kui ka vastavate ehitusettevõtete kaudu;

j) Kaubastu nimel kõigi operatsioonide sooritamine NSVL Riigipangas, selle osakonnis, kontoreis, agentuures jm., selle hulgas: krediitide kasutamine; jooksvate arvestuskontode ja teiste kontode avamine, käsutamine ja lõpetamine; allakirjutamine tšekkidele ja maksukäskudele; maksunõudmiste ja kaubaarvete aktseptimine;

Märkus. Rahalised dokumendid kinnitab pearaamatupidaja oma allkirjaga.

k) raha ja väärtuste saamine ja kohustuste väljaandmine;

l) volikirjade väljaandmine, õigusega täielikuks või osaliseks edasivolitamiseks;

m) teenijate ja tööliste palkamine ning vallandamine, samuti kollektiivlepingute sõlmimine;

n) Kaubastu tegevusest tingitud küsimustes esinemine kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes organisatsioones;

o) hagemine ja kostmine Kaubastu nimel kohtuis ja arbitraažes.

14. Kaubastu direktor on kohustatud võtma tarvitusele kõik abinõud käesolevas põhikirjas mainitud eesmärkide teostamiseks, kandes vastutust plaanide teostumise, tarvitajate kaupadega varustamise, plaanilise ja lepingulise distsipliini, tema hoolde usaldatud varanduse säilimise ja asjaajamise korralikkuse eest.

V. Aruandmine ja tegevuse revideerimine.

15. Igal aastal, sätitud tähtajaks, Kaubastu esitab kohaliku Kaubandusosakonna kaudu ENSV Kaubanduse Rahvakomissarile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks vastavate eeskirjade kohaselt koostatud aastaaruande, varandus- ja tulemusbilansi, samuti ülejäägi jaotamise ja puudujäägi katmise kava.

16. Viljandi Kaubastu tegevuse revideerimist ja inspekteerimist teostab ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaat.

VI. Põhikirja muutmine ja Kaubastu likvideerimine.

17. Käesoleva põhikirja muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrustega.

18. Viljandi Kaubastu tegevuse lõpetamine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt antud määruste alusel ja korras.

Pärnu Segakaubastu põhikiri.

I. Üldised juhtlaused.

1. Riiklik kohaliku jaekaubanduse ettevõte Pärnu Segakaubastu, lühendatult Pärnu Kaubastu, asutatakse jaekaubanduse teostamiseks Pärnu linnas.

2. Pärnu Kaubastu allub vahetult ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

3. Pärnu Kaubastu töötab majandusliku tasuvuse alusel ja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud plaanidele. Kaubastu omab kõik juriidilise isiku õigused tema põhikirja kinnitamisega ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

4. Kõigi oma kohustuste eest vastutab Pärnu Kaubastu kõigi oma varandusega, millele seaduste kohaselt võib pöörata sissenõudmist. Riik Kaubastu kohustuste eest ei vastuta.

5. Pärnu Kaubastul on pitsat oma nimetusega.

6. Pärnu Kaubastu juhtimisorganite asukoht on Pärnu linnas.

II. Ülesanded.

7. Oma ülesannete teostamiseks Pärnu Kaubastu:

a) organiseerib jaekaupluste võrku, ladusid ja baase oma tegevuspiirkonnas vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastikule;

b) organiseerib käitisi ühiskondliku toitlustamise alal ning jaekaubanduse ja ühiskondliku toitlustamise põhifunktsioonide toimetulekut hõlbustavaid tootmis-, parandus- ja muid abikäitisi vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastikule;

c) ostab kaupa üldiste, kohalike ja otseste lepingute ning üksikute tehingute alusel; juhib lepingute sõlmimist ja teostab järelevalvet nende täitmise üle Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevais osakonnis ja käitisis, teostab põllumajandussaaduste detsentraliseeritud oste; ostab tooraineid, jäätmeid ja teisi abimaterjale nii Kaubastu juures asuvaile abikäitisile kui ka töötlemiseks Kaubastu tellimisel kas riiklikes või kooperatiivseis tööstuslikes ettevõtteis;

d) aitab kaasa kaupade valiku laiendamiseks, kvaliteedi parandamiseks ning ühiskondliku toitlustamise taseme tõstmiseks; võtab selleks osa kohalike tööstuste ja tootmiskooperatiivide toodangu kava koostamisest, vastavate teadete ja eeltellimuste andmisest ning sõlmib nendega varustamislepinguid;

e) avab osakondi oma käitiste haldamiseks, samuti osakondi ning esindusi kaupade ülesostuks ja hankimiseks kõikjal seadusis ettenähtud korras;

f) haldab ja majandab Kaubastu kõiki osakondi ja käitisi (kauplusi, ladusid, ühiskondliku toitlustamise käitisi, baase, kontoreid, esindusi

ja muid allüksusi) majandusliku tasuvuse alusel, töötab välja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari korraldustele ja juhistele Kaubastu finants- ning kaubandusplaani ja esitab selle kinnitamiseks Kaubanduse Rahvakomissarile;

g) koostab jooksvate remontide kavad, kapitaalehituste ja plaanikohaselt ning väljaspool plaani teostatavate ehituste nimistu ning esitab selle kinnitamiseks ettenähtud korras; teostab ehitus- ja remonttöid nii majanduslikul teel kui ka hanke korras;

f) aitab kaasa Kaubastu kaubanduslike ja muude töötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks, stahhaanovliku liikumise organiseerimiseks ja süvendamiseks, võttes kasutusele ka teisi sotsialistlikke tööorganiseerimise meetodeid tööliste keskel ja käitiste vahel;

h) teostab ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt sätitud piirkonnas ja tingimusil ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 8 järgi lubatud jaekaubanduslike eraettevõtete varustamist.

III. Vahendid.

8. Pärnu Kaubastu põhifondi moodustamine ja selle muutmine toimub Rahvakomissaride Nõukogu määruste kohaselt.

9. Põhifondi kõrval Kaubastu kujundab teisi vastavais seadusis ja määrusis ettenähtud fonde.

10. Varanduse amortisatsioon, akumulatsiooni määra ja spetsiaalsete ja riigituludeks minevate mahaarvamiste sättimine, samuti spetsiaalsete fondide kasutamine toimub vastavate erieeskirjade kohaselt.

IV. Juhtimisorganid.

11. Pärnu Kaubastut juhib direktor, kes nimetatakse ametisse ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt. Kaubanduse Rahvakomissar nimetab samuti ametisse asedirektorid ja pearaamatupidaja ning kinnitab ametisse direktori esitusel osakonnajuhatajad.

12. Pärnu Kaubastu direktor, käesoleva põhikirja alusel, kehtivate seaduste piirides, ning jälgides Kaubanduse Rahvakomissari juhendeid ja käskkirju, juhib iseseisvalt, isikliku initsiatiivi ja vastutuse alusel, kogu Kaubastu administratiivset ja majanduslikku tegevust, haldab ja majandab Kaubastule kuuluvat ja selle käsutuses olevat varandust ning sooritab kõiki Kaubastu tegevusse kuuluvaid tehinguid ja operatsioone.

13. Eriti kuulub direktori ülesandeisse:

a) kõikide Kaubastule kuuluvate osakondade ja käitiste (kontorite, kaupluste, ühiskondliku toitlustamise käitiste, baaside, ladude ja muude allüksuste) juhtimine;

b) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste finants- ning kaubandusplaanide läbivaatamine ja kinnitamine, samuti järelevalve nende teostamise üle;

c) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste poolt vajatavate käibefondide selgitamine ja krediteerimise ulatuse määramine neile allüksustele, mis omavad õiguse iseseisvaks krediidiks pangas;

d) iseseisvat bilanssi omavate Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste aruannete ning bilansside läbivaatamine ja kinnitamine;

e) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste (kontorid, kauplused, ühiskondliku toitlustamise käitised, baasid, laod ja muud allüksused) asutamine ja põhikordade kinnitamine (§ 7 punktid a, b, e);

f) Kaubastu osakondade ja käitiste juhatajate, ärijuhtide ning raamatupidajate ametisse nimetamine, silmas pidades § 11 eeskirju, samuti nende vabastamine ametist;

g) Kaubastu nomenklatuuri kuuluvate kaupade alal lepingute ja ostu-müügitehingute sooritamine;

h) Kaubastu tegevuseks vajalike tehingute sooritamine vahetult või volitatud isikute kaudu;

i) vastavalt kinnitatud plaanidele ja nende piirides ehitus- ja remonttööde korraldamine nii majanduslikul teel kui ka vastavate ehitusettevõtete kaudu;

j) Kaubastu nimel kõigi operatsioonide sooritamine NSVL Riigipangas, selle osakonnis, kontoreis, agentuures jm., selle hulgas: krediitide kasutamine; jooksvate arvestuskontode ja teiste kontode avamine, käsutamine ja lõpetamine; allakirjutamine tšekkidele ja maksukäskudele; maksunõudmiste ja kaubaarvete aktseptimine;

Märkus. Rahalised dokumendid kinnitab pearaamatupidaja oma allkirjaga.

k) raha ja väärtuste saamine ja kohustuste väljaandmine;

l) volikirjade väljaandmine, õigusega täielikuks või osaliseks edasivolitamiseks;

m) teenijate ja tööliste palkamine ning vallandamine, samuti kollektiivlepingute sõlmimine;

n) Kaubastu tegevusest tingitud küsimustes esinemine kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes organisatsioones;

o) hagemine ja kostmine Kaubastu nimel kohtuis ja arbitraažes.

14. Kaubastu direktor on kohustatud võtma tarvitusele kõik abinõud käesolevas põhikirjas mainitud eesmärkide teostamiseks, kandes vastutust plaanide teostumise, tarvitajate kaupadega varustamise, plaanilise ja lepingulise distsipliini, tema hoolde usaldatud varanduse säilimise ja asjaajamise korralikkuse eest.

V. Aruandmine ja tegevuse revideerimine.

15. Igal aastal, sätitud tähtajaks, Kaubastu esitab kohaliku Kaubandusosakonna kaudu ENSV Kaubanduse Rahvakomissarile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks vastavate eeskirjade kohaselt koostatud aastaaruande, varandus- ja tulemusbilansi, samuti ülejäägi jaotamise ja puudujäägi katmise kava.

16. Pärnu Kaubastu tegevuse revideerimist ja inspekteerimist teostab ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaat.

VI. Põhikirja muutmine ja Kaubastu likvideerimine.

17. Käesoleva põhikirja muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrustega.

18. Pärnu Kaubastu tegevuse lõpetamine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt antud määruste alusel ja korras.

Narva Segakaubastu põhikiri.

I. Üldised juhtlaused.

1. Riiklik kohaliku jaekaubanduse ettevõte Narva Segakaubastu, lühendatult Narva Kaubastu, asutatakse jaekaubanduse teostamiseks Narva linnas.

2. Narva Kaubastu allub vahetult ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

3. Narva Kaubastu töötab majandusliku tasuvuse alusel ja vastavalt plaanidele, mis on kinnitatud ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt. Kaubastu omab kõik juriidilise isiku õigused tema põhikirja kinnitamisega ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

4. Kõigi oma kohustuste eest vastutab Narva Kaubastu kõige oma varandusega, millele seaduste kohaselt võib pöörata sissenõudmist. Riik Kaubastu kohustuste eest ei vastuta.

5. Narva Kaubastul on pitsat oma nimetusega.

6. Narva Kaubastu juhtimisorganite asukoht on Narva linnas.

II. Ülesanded.

7. Oma ülesannete teostamiseks Narva Kaubastu:

a) organiseerib jaekaupluste võrku, ladusid ja baase oma tegevuspiirkonnas vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastikule;

b) organiseerib käitisi ühiskondliku toitlustamise alal ning jaekaubanduse ja ühiskondliku toitlustamise põhifunktsioonide toimetulekut hõlbustavaid tootmis-, parandus- ja muid abikäitisi, vastavalt Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud kavastikule;

c) ostab kaupa üldiste, kohalike ja otseste lepingute ning üksikute tehingute alusel; juhib lepingute sõlmimist ja teostab järelevalvet nende täitmise üle Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevais osakonnis ja käitisis; teostab põllumajandussaaduste detsentraliseeritud oste; ostab tooraineid, jäätmeid ja teisi abimaterjale nii Kaubastu juures asuvaile abikäitisile kui ka töötlemiseks Kaubastu tellimisel kas riiklikes või kooperatiivseis tööstuslikes ettevõtteis;

d) aitab kaasa kaupade valiku laiendamiseks, kvaliteedi parandamiseks ning ühiskondliku toitlustamise taseme tõstmiseks; võtab selleks osa kohalike tööstuste ja tootmiskooperatiivide toodangu kava koostamisest, vastavate teadete ja eeltellimuste andmisest ning sõlmib nendega varustamislepinguid;

e) avab osakondi oma käitiste haldamiseks, samuti osakondi ning esindusi kõikjal kaupade ülesostuks ja hankimiseks seadusis ettenähtud korras;

f) haldab ja majandab Kaubastu kõiki osakondi ja käitisi (kauplusi, ladusid, ühiskondliku toitlustamise käitisi, baase, kontoreid, esindusi ja muid allüksusi) majandusliku tasuvuse alusel, töötab välja vastavalt ENSV Kaubanduse Rahvakomissari korraldustele ja juhistele Kaubastu finants- ning kaubandusplaani ja esitab selle kinnitamiseks ENSV Kaubanduse Rahvakomissarile;

g) koostab jooksvate remontide kavad, kapitaalehituste ja plaanikohaselt ning väljaspool plaani teostatavate ehituste nimistu ning esitab selle kinnitamiseks ettenähtud korras; teostab ehitus- ja remonttöid nii majanduslikul teel kui ka hanke korras;

h) aitab kaasa Kaubastu kaubanduslike ja muude töötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks, stahhaanovliku liikumise organiseerimiseks ja süvendamiseks, võttes kasutusele ka teisi sotsialistlikke tööorganiseerimise meetodeid tööliste keskel ja käitiste vahel;

j) teostab ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt sätitud piirkonnas ja tingimustel ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 8 kohaselt lubatud jaekaubanduslike eraettevõtete varustamist.

III. Vahendid.

8. Narva Kaubastu põhifondi moodustamine ja selle muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste kohaselt.

9. Põhifondi kõrval Kaubastu kujundab teisi vastavais seadusis ja määrusis ettenähtud fonde.

10. Varanduse amortisatsioon, akumulatsiooni määra ja spetsiaalsete ja riigituludeks minevate mahaarvamiste sättimine, samuti spetsiaalsete fondide kasutamine toimub vastavate erieeskirjade kohaselt.

IV. Juhtimisorganid.

11. Narva Kaubastut juhib direktor, kes nimetatakse ametisse ENSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt. Kaubanduse Rahvakomissar nimetab ametisse samuti asedirektorid ja pearaamatupidaja ning kinnitab direktori esitusel ametisse osakonnajuhatajad.

12. Narva Kaubastu direktor, käesoleva põhikirja alusel, kehtivate seaduste piirides, ning jälgides ENSV Kaubanduse Rahvakomissari juhendeid ja käskkirju, juhib iseseisvalt, isikliku initsiatiivi ja vastutuse alusel, kogu Kaubastu administratiivset ja majanduslikku tegevust, haldab ja majandab Kaubastule kuuluvat ja selle käsutuses olevat varandust ning sooritab kõiki Kaubastu tegevusse kuuluvaid tehinguid ja operatsioone.

13. Eriti kuulub direktori ülesandeisse:

a) kõikide Kaubastule kuuluvate osakondade ja käitiste (kontorite, kaupluste, ühiskondliku toitlustamise käitiste, baaside, ladude jm. allüksuste) juhtimine;

b) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste finants- ning kaubandusplaanide läbivaatamine ja kinnitamine, samuti järelevalve nende teostamise üle;

c) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste poolt vajatavate käibe-

fondide selgitamine ja krediteerimise ulatuse määramine neile allüksustele, mis omavad õiguse iseseisvaks krediidiks pangas;

d) iseseisvat bilanssi omavate Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste aruannete ning bilansside läbivaatamine ja kinnitamine;

e) Kaubastu majanduslikku tasuvust taotlevate osakondade ja käitiste (kontorid, kauplused, ühiskondliku toitlustamise käitised, baasid, laod jm. allüksused) asutamine ja põhikordade kinnitamine (§ 7 punktid a, b, e);

f) Kaubastu osakondade ja käitiste juhatajate, ärijuhtide ning raamatupidajate ametisse nimetamine, silmas pidades § 11 eeskirju, samuti nende vabastamine ametist;

g) Kaubastu nomenklatuuri kuuluvate kaupade alal lepingute ja ostu-müügitehingute sooritamine;

h) Kaubastu tegevuseks vajalike tehingute sooritamine vahetult või volitatud isikute kaudu;

i) vastavalt kinnitatud plaanidele ja nende piirides ehitus- ja remonttööde korraldamine nii majanduslikul teel kui ka vastavate ehitusettevõtete kaudu;

j) Kaubastu nimel kõigi operatsioonide sooritamine NSVL Riigipangas, selle osakonnis, kontoreis, agentuures jm., selle hulgas: krediitide kasutamine, jooksvate arvestuskontode ja teiste kontode avamine, käsutamine ja lõpetamine; allakirjutamine tšekkidele ja maksukäskudele; maksunõudmiste ja kaubaarvete aktseptimine;

Märkus. Rahalised dokumendid kinnitab pearaamatupidaja oma allkirjaga.

k) raha ja väärtuste saamine ja kohustuste väljaandmine;

l) volikirjade väljaandmine õigusega täielikuks või osaliseks edasivolitamiseks;

m) teenijate ja tööliste palkamine ning vallandamine ja kollektiivlepingute sõlmimine;

n) Kaubastu tegevusest tingitud küsimustes esinemine kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes organisatsioones;

o) hagemine ja kostmine Kaubastu nimel kohtuis ja arbitraažes.

14. Kaubastu direktor on kohustatud võtma tarvitusele kõik abinõud käesolevas põhikirjas mainitud eesmärkide teostamiseks, kandes vastutust plaanide teostumise, tarvitajate kaupadega varustamise, plaanilise ja lepingulise distsipliini, tema hoolde usaldatud varanduse säilimise ja asjaajamise korralikkuse eest.

V. Aruandmine ja tegevuse revideerimine.

15. Igal aastal, sätitud tähtajaks, Kaubastu esitab kohaliku Kaubandusosakonna kaudu ENSV Kaubanduse Rahvakomissarile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks vastavate eeskirjade kohaselt koostatud aastaaruande, varandus- ja tulemusbilansi ning ülejäägi jaotamise ja puudujäägi katmise kava.

16. Narva Kaubastu tegevuse revideerimist ja inspekteerimist teostab ENSV Kaubanduse Rahvakomissariaat.

VI. Põhikirja muutmine ja Kaubastu likvideerimine.

17. Käesoleva põhikirja muutmine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrustega.

18. Narva Kaubastu tegevuse lõpetamine toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt antud määruste alusel ja korras.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tartu Segakaubastu Petseri osakonna likvideerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 4. 7. 1941, 65, 1054)

Arvesse võtnud, et maa ja väikeste linnade varustamine Eesti NSV-s on pandud tarbijate kooperatsiooni süsteemile, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Likvideerida Tartu Segakaubastu Petseri osakond ning anda üle kõik Tartu Segakaubastu Petseri osakonna kauplused, ühiskondliku toitlustamise asutised, abikäitised ja muud ettevõtted Petserimaa Tarbijate Kooperatiivile.

2. Varade üleandmine Tartu Segakaubastult Petserimaa Tarbijate Kooperatiivile toimetada 1. juuli 1941 bilansi alusel, NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruste 15. veebruarist 1936 ja 5. maist 1940 ning loetletud määruste rakendamiseks antud NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi, Kohtu Rahvakomissariaadi ja Riikliku arbitraaži juhendi 26. maist 1940 kohaselt.

3. Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Tartu Segakaubastu põhikirja § 1 muudatus.

Tallinn, 27. juunil 1941. Nr. 1281.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
27. juuni 1941 määruse nr. 1281 juurde.

Tartu Segakaubastu põhikirja § 1 muudatus.

Tartu Segakaubastu põhikirja (ENSV T 1940, 39, 449) § 1 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

1. Riiklik kohaliku jaekaubanduse ettevõte Tartu Segakaubastu, lühendatud Tartu Kaubastu, asutatakse jaekaubanduse teostamiseks Tartu linnas.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus liiduvabariikliku ettevõtte „Tallinna Külmhoone" põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 4. 1941, 43, 660)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile alluva liiduvabariikliku ettevõtte „Tallinna Külmhoone" põhikiri.

Tallinn, 3. aprillil 1941. Nr. 598.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
3. aprilli 1941 määruse nr. 598 juurde.

Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile alluva liiduvabariikliku ettevõtte „Tallinna Külmhoone" põhikiri.

I. Üldeeskirjad.

§ 1. Liiduvabariikliku ettevõtte „Tallinna Külmhoone", mille asukoht Tallinnas, Tallinna sadam Edela sild, ülesandeks on peamiselt põllumajanduslikkude ja teiste kiiresti rikkiminevate saaduste ja kaupade hoidmiseks vajalikkude külmutusseadete, külmutus- ja muude ruumide soetamine ning nende ekspluateerimine. „Tallinna Külmhoone" seisab Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadi vahenditus alluvuses ning tegutseb käesoleva põhikirja alusel.

§ 2. Ettevõtte on iseseisev majanduslik organisatsioon, tegutseb isemajandamise põhimõttel ja Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadi poolt temale antud plaaniülesannete alusel ja piirides.

„Tallinna Külmhoone" omab kõik juriidilise isiku õigused.

§ 3. „Tallinna Külmhoone" ülesandeks on eriti:

1) külmutus- ja muude ruumide ekspluateerimine kas ise või andes neid kasutada kolmandaile isikuile saaduste ja kaupade hoidmiseks;
2) lepingute sõlmimine, laenude tegemine ning enda peale kohustuste võtmine kooskõlas kehtivate seadustega ja põhikirjaga;
3) endale kõikide teiste seaduslikkude toimingute võtmine kooskõlas ettevõtte ülesannetega;
4) jooksvate ja perspektiivsete plaanide kontrollarvude ettevalmistamine ja koostamine Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadi ülesannete kohaselt;
5) tootmis-, tehniliste ja finantsplaanide ning kapitaalehituste plaanide koostamine ja nende kinnitamiseks esitamine Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile; tootmisjaoskondade plaanide kinnitamine, nende täitmise kontroll, analüüs ja järelevalve;
6) organiseerimine, valitsemine ja tootmistehniline ning majanduslik juhtimine kooskõlas Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud plaanidega;
7) arvepidamise ja aruandmise korraldamine, operatiiv-finantsilise töö teostamine ja süstemaatiline kulutuste kontroll;
8) finantsplaanis vajaliste muudatuste ja ümberkorralduste tegemine Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari vastava loa põhjal;
9) uute tehniliste saavutuste, teaduslikkude uurimisasutiste tööde jne. rakendamine tootmisprotsessi, tootmise ratsionaliseerimistööde teostamine;
10) ettevõtte varustamine vajaliku küttematerjali, tehniliste materjalide ja seadeldistega;
11) tehnilise propaganda ja tootmistehniliste kogemuste vahetamise korraldamine tootmisjaoskondade vahel ning teiste ettevõtetega; tööliste leiutamistegevuse juhtimine ning selle ellurakendamise järelevalve;
12) isemajandamise põhimõtte rakendamine tootmisjaoskondades ja brigaadides;
13) tootmise tehnilise plaanimise, tehnilise normimise ja seadistuse pasportimise teostamine;
14) ettevõtte seesmiste tootmistehniliste ning materiaalsete ressursside mobiliseerimine;
15) ettevõtte toodangu süstemaatiline kontroll ja kvaliteedi parandamine;
16) töö organiseerimine, töötasu süsteemi kujundamine, massikultuuriliste ja sotsiaalalaliste tööde teostamine Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadi juhtimisel ning viimase poolt antud korralduste kohaselt.

§ 4. Ettevõte valiseb iseseisvalt temale antud varasid ning vastutab kõigi oma kohustuste eest üksnes temale kuuluva varaga, millele võib vastavalt kehtivaile eeskirjadele pöörata nõuet.

Riik ei vastuta ettevõtte võlgade eest; ettevõte ei vastuta riigi ega tema organite vastu esitatud nõuete eest.

§ 5. Ettevõtte maksustamine toimub seadusis ettenähtud korras.

§ 6. Kõigil juhtudel, mis ei ole ette nähtud käesolevas põhikirjas, kohaldatakse ettevõtte suhtes kehtivate seaduste, seadluste ja määruste eeskirju.

§ 7. Ettevõttel on pitsat oma nimetusega.

II. Ettevõtte fondid.

§ 8. Ettevõtte põhikirjafond määratakse kindlaks 2.240.398 rbl. 35 kop. summas.

Märkus. Ettevõttele antud maa-alad ja veed ei ole arvatud ettevõtte põhikirjafondi hulka.

Peale põhikirjafondi moodustatakse ettevõttes:

1) amortisatsioonifond;
2) ettevõtte direktorifond saadud kasumi arvel ja
3) teised sellekohastes eeskirjades ettenähtud fondid.

III. Ettevõtte juhtimine.

§ 9. Ettevõtet juhib Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt ametisse nimetatud ettevõtte juhataja ja selle asetäitjad. Ettevõtte pearaamatupidaja, peainseneri ja finants-plaaniosakonna ülema ametisse nimetamine, vallandamine ja ümberpaigutamine toimub Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt ettevõtte juhataja ettepanekul.

§ 10. Ettevõtte juhatuse asukohaks on Tallinn.

§ 11. Ettevõtte juhataja tegutseb Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari üldjuhtimisel ning täidab ainuisikulise juhtimise põhimõttel kõik kohustused, mis tulenevad ettevõttele pandud ülesannetest, esindab ettevõtet ilma sellekohase erivolituseta, teeb seaduses ettenähtud piirides korraldusi kogu ettevõtte varade ja rahaliste väärtuste kohta ning teostab ettevõtte nimel kõik operatsioonid, tehingud ja lepingud, mis kuuluvad ettevõtte pädevusse.

Ettevõtte juhataja ülesandeks on eriti:

1) ülesannete jaotamine tema asetäitjate vahel, tootmisjaoskondade ja osakondade ülemate ametisse nimetamine ja vallandamine, arvatud välja juhataja asetäitjad, ettevõtte pea-

raamatupidaja, peainsener ja finants-plaaniosakonna ülem, kollektiivlepingute ja üksikute töölepete sõlmimine;

2) tootmise organiseerimine ja abinõude tarvituselevõtt sotsialistlikkude töömeetodite maksimaalseks rakendamiseks, stahhaanovliku liikumise juhtimine ettevõttes ja praktiliste vahendite tarvituselevõtt selle laiendamiseks, kogemuste vahetamise korraldamine stahhaanovlaste vahel;

3) laoasjanduse korraldamine, saaduste ja kaupade hoidmiseks vajalikkude külmutus- ja muude ruumide kolmandaile isikuile kasutada andmine;

4) igaliiki varade üürimine ja rendileandmine, soetamine ja võõrandamine seadusis ja Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari korraldustes ettenähtud korras ja ulatuses;

5) kohustuste väljaandmine ja maksmiseks vastuvõtmine, kõigi krediidioperatsioonide teostamine, sealhulgas ka arveldus-, jooksvate ja muude arvete avamine ja sulgemine krediidiasutistes, eeltähendatud arvete käsutamine, tšekkide ja maksukäskude allakirjutamine, maksunõudmiste ning arvete aktseptimine, raha ning väärtuste vastuvõtmine ning üldse tehingute teostamine krediidikorralduse kohta kehtivate eeskirjade alusel ja neis ettenähtud ulatuses;

6) ettevõtte koosseisu kuuluvaile isemajandamise alusel tegutsevaile tootmisjaoskondadele ja osakondadele nende tegevuseks vajalikkude rahaliste ning materiaalsete ressursside eraldamine;

7) ettevõttele antud ülesannete teostamiseks vajalikkude tehingute, lepingute ja aktide sõlmimine ning volituste väljaandmine;

8) ettevõtte esindamine kohtutes ja vahekohtu organites ning samuti kõigis administratiivasutistes, kutselistes ja ühiskondlikes organisatsioonides kas isiklikult või oma asetäitjate kaudu, neile selleks erivolitust andmata, või siis teiste isikute kaudu, kes selleks on volitatud erivolitustega;

9) ettevõtte aruande ja bilansi koostamine ning Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile kinnitamiseks esitamine.

§ 12. Ettevõttest väljaminevate paberite allakirjutamise kord määratakse kindlaks juhataja poolt. Igaliiki lepingud, tehingud, kohustused, tšekid ja volitused kirjutatakse alla juhataja või tema asetäitja poolt ilma sellekohase erivolituseta, või isikute poolt, kes selleks on volitatud erivolitusega. Aruanded ja bilansid kirjutatakse alla ettevõtte juhataja või tema asetäitja ja pearaamatupidaja poolt.

Rahalise iseloomuga dokumendid kinnitatakse ettevõtte pearaamatupidaja poolt.

§ 13. Juhataja ja tema asetäitjad kannavad distsiplinaarset, kriminaalset ja tsiviilvastutust tootmis- ja finantsplaani täitmise, plaanidistsipliini pidamise ning majanduslikult otstarbeka asjaajamise eest.

IV. Ettevõtte tootmisjaoskondade juhtimine.

§ 14. Ettevõtte koosseisu võivad kuuluda iseseisvad tootmisjaoskonnad põhi-, abi- või kõrvaltootmisaladel, ning samuti muud osakonnad, mis juhatajalt saadud ülesannete piirides võivad tegutseda majandusliku arvestuse põhimõttel.

§ 15. Ettevõtte tootmisjaoskondade ja osakondade vahenditut juhtimist ning juhatamist teostavad tootmisjaoskondade ja osakondade ülemad, kes tegutsevad ainuisikulise juhtimise põhimõttel. Tootmisjaoskondade ja osakondade ülemad ning samuti ettevõtte peamehaanikud määratakse ametisse ja vallandatakse ettevõtte juhataja poolt.

§ 16. Tootmisjaoskonna ülema ja ettevõtte juhataja vastastikused suhted määratakse kindlaks vastava tootmisjaoskonna tegevusjuhendiga, mis on kinnitatud ettevõtte juhataja poolt kooskõlas Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari poolt kinnitatud normaaljuhendiga.

V. Ettevõtte aruandmine.

§ 17. Jooksva aruandmise kõrval esitab ettevõtte juhataja iga aasta tegevusaasta lõpetamisel vastavais eeskirjades ettenähtud tähtaegadel Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks vastavalt kehtivaile eeskirjadele koostatud aruande, bilansi ja tulude ning kulude arve möödunud tegevusaasta kohta.

§ 18. Varade amortisatsioon, kasumi või kahjumi ulatuse kindlaksmääramine, kasumi jaotus ja sellest erifondidesse ning riigi tuludesse teostuvate mahaarvamiste kindlaksmääramine, kahjumi katmine ning samuti erifondide kulutamine toimub vastavalt kehtivaile eeskirjadele.

§ 19. Ettevõtte kinnitatud bilansid avaldatakse selleks ettenähtud korras.

VI. Ettevõtte tegevuse järelevalve.

§ 20. Ettevõtte tegevuse järelevalvet teostavad Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadi vastavad organid, kellele ettevõtte juhataja on kohustatud esitama vaatluseks kõik raamatud, dokumendid ja toimikud ning osutama igati kaastööd ettevõtte tegevuse järelevalvel.

§ 21. Peale kehtivates eeskirjades täpselt määritletud juhtude võivad teised valitsemisorganid peale Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadi oma pädevuse piirides anda ettevõtte juhatajale juhiseid ja nõuda temalt aruannete ja andmete esitamist ainult Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaadi kaudu.

VII. Ettevõtte tegevuse lõpetamine.

§ 22. Ettevõte lõpetab oma tegevuse sellekohase korralduse põhjal vastavates eeskirjades ettenähtud korras.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Kaubanduse Rahvakomissariaadi süsteemi kuuluvate ettevõtete ja organisatsioonide põhivahendite amortiseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 2. 1941, 17, 201)

Pidades silmas vajadust seada sisse sotsialistlikule kaubandusele vastavaid käitise põhivahendite amortisatsiooni norme, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari võtta tarvitusele käesolevale määrusele lisandatud tabelis tähendatud amortisatsiooninormid Kaubanduse Rahvakomissariaadi süsteemi kuuluvate ettevõtete ja organisatsioonide põhivahendite amortiseerimise kohta.

2. Natsionaliseeritud käitistel teostada amortiseerimist natsionaliseerimise bilansi koostamise ajast kuni 1940. aasta lõpuni ning mittenatsionaliseeritud endistel poolriiklikel ja kooperatiiv ettevõtteil kogu 1940. aasta eest.

Tallinn, 4. veebruaril 1941. Nr. 152.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
4. veebruari 1941 määruse nr. 152 juurde.

Tabel.

Põhivahendite nimetus	Amortisatsiooni norm
1. Kaubanduslike ettevõtete sisseseaded ja majapidamisinventar .	12%
2. Kaubanduslike ettevõtete tööstusmasinad, sisseseaded, seadmed ja majapidamisinventar	12%
3. Autotransport	20%
4. Ehitised:	
a) puidust	5%
b) segamaterjalist	4%
c) kivist, raudbetoonist ja rauast	3%

—

2. jagu.

Kaubanduslike ettevõtete natsionaliseerimine.

ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus suurte kaubanduslike ettevõtete ja avalike saunade natsionaliseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 30. 9. 1940, 15, 150)

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Konstitutsiooni (Põhiseaduse) järgi on ENSV majanduslikuks aluseks sotsialistlik majandussüsteem — ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Tunnustada natsionaliseerituks ENSV piires tegutsevad:
   a) Suured kaubanduslikud ettevõtted.
   b) Avalikud saunad ühes hoonete ja päraldistega linnades ja tööstuskeskustes.
2. Panna ENSV Rahvakomissaride Nõukogu peale p. 1 tähendatud ettevõtete natsionaliseerimise läbiviimise korra määramine.

—

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus.

23. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 24. 9. 1940, 12, 121)

Silmas pidades, et Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Konstitutsiooni (Põhiseaduse) (RT 1940, 111, 117) § 8 alusel on sotsialistliku majandussüsteemi kõrval ENSV seadustega määratud piires lubatud tegutseda ainult väikestel kaubanduslikel eraettevõtteil, ENSV Rahvakomissaride Nõukogu osustas:

1. Määrata natsionaliseerimisele ENSV piires tegutsevad suuremad, juurdelisatud nimekirjas loetletud, kaubanduslikud ettevõtted.
2. Panna p. 1 tähendatud kaubanduslike ettevõtete natsionaliseerimise korraldamine Kaubanduse Rahvakomissari peale.
3. Kinnitada natsionaliseerimisele kuuluvate suuremate kaubanduslike ettevõtete nimekiri alljärgnevalt:

—

3. jagu.

Kaupade müügi kord ja kauplemise aeg.

Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari käskkiri nr. 175.

30. aprillil 1941.

Kaubanduslikust võrgust kauba müümise kohta asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele.

(Avaldatud ENSV T 27. 5. 1941, 53, 840)

Kooskõlas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu otsusega 1. oktoobrist 1938 nr. 707 ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 28. aprillist 1941, eesmärgiga korraldada kaupade müüki asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele, käsen:

1. Keelata müüa kaubandusvõrgust järgmisi turu-fondi kaupu asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele nii sularaha eest kui ka arvestuse kaudu:
   a) villast ja siidist riided;
   b) tekstiilkauba üksikartiklid — päevatekid, padjapüürid, äärekaunistused, aknaeesriided, rätikud, pearätikud, riidekupongid kleitidele, pluusidele ja särkidele;
   c) õmblustöötooted (valmisriided, pesu);
   d) trikotaaztooted;
   e) karusnahad ja karusnahast tooted;
   f) igasugused jalanõud (nahast, kummist, purjeriidest, vildist);
   g) tööstuslikult toodetud vaibad;
   h) vahariie, linoleum;

i) mööbel korteri sisustamiseks, välja arvatud käesoleva käskkirja lisas loetletud büroomööbel;
k) mootorrattad;
l) jalgrattad (välja arvatud võidusõidujalgrattad); jalgratta välis- ja õhukummid;
m) õmblusmasinad;
n) teemasinad, priimused, petrooleumi-keetjad;
o) majapidamise elektrivoolumõõtjad;
p) taskukellad, käekellad, äratuskellad;
r) klaverid ja pianiinod (välja arvatud restaureeritud);
s) sirklikarbid, välja arvatud sirklikarbid „Sojus" ja nr. 1112;
t) täitesulepead;
u) kooli pehme kummi „Pioneer";
v) valge värv riiklikust toodangust (välja arvatud valge värv kunsti vajadusteks).

2. Allpoolnimetatud kaupade müüki asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele nii sularaha eest kui ka arvestuse kaudu teostada järgmiste normide piires (limitid %%-des üldisest jaemüügi käibest antud kauba kohta):

a) lambanaha-kasukkaubad . . mitte üle 1%;
b) metall, klaas ja portselanfajanssnõud, noad, lusikad, kahvlid ning leht- ja sordiraud . . . . . „ „ 2%;
c) puuvillast ja linast riided, voodivaibad, voodilinad, käterätikud, laudlinad, suurätikud, põrandalinikud ja puuvillane niit . . . . . „ „ 2%;
d) naturaalne värnits . . . . „ „ 2%;
e) ümmargune metsa- ja okaspuu saematerjal . . . . . „ „ 2%;
f) majapidamise elekter-soojendusriistad ja nende osad; elektri nöörid ja juhtmed, kaitsekorgid, lüliti rosetid ja kahvlid . . . . . „ „ 3%;
g) lastevannid (laste-asutistele) „ „ 3%;
h) traatnaelad . . . . . „ „ 5%;
i) majapidamisseep . . . . „ „ 5%;
k) tapetid . . . . . „ „ 5%;
l) tööriided . . . . . „ „ 5%;
m) kirja-, posti-, joonestus-, joonistus-, noodipaber; kirjapaberist märkmikud (peale laua-blokkide), märkmevihikud, ümbrikud (välja arvatud paberijäänustest valmistatud ümbrikud) . . „ „ 5%;
n) sport-jalanõud, trikooesemed, spordi tarvis, sportrõivad (kehakultuuri organisatsioonidele ja kollektiividele) . . . . . „ „ 10%;
o) bajaanid . . . . . „ „ 10%;
p) grammofonid . . . . . „ „ 2%;
r) heliplaadid ja grammofoninõelad (välja arvatud dokumentaalse tekstiga heliplaadid, mis käesoleva kitsenduse alla ei kuulu) . . . „ „ 1,5%;
s) raadiovastuvõtjad ja reproduktorid . . . . . mitte üle 3%;
t) fotopaber ja fotoplaadid . „ „ 5%;
u) kooli- ja joonistusvihikud (lastemajadele-aedadele, abikoolidele lastemajade juures, nõrgatervisliste metsakoolidele, kirjaoskamatuse likvideerimise koolidele, internaatidele, invaliidide koolidele, kvalifikatsiooni tõstmise kursustele) . . . . „ „ 5%;
v) kõik muud kaubad (välja arvatud käesoleva käskkirja p. 1 loetletud . . . . . „ „ 10%;

3. Kaupade müüki asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele toimetada selleks eriti määratud kauplustest.

Täitevkomiteede kaubandusosakondadel koostada 5 päeva jooksul kaupluste nimestikud kaupade müümiseks asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele ning esitada need kinnitamiseks Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

Keelata kaupade müük asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele selleks mittemääratud kauplustest.

4. Asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele kaupade müügiks määratud kauplustest lubada kaupade müüki ka üksikostjaile.

5. Täitevkomitee kaubandusosakondadel esitada Riigipanga kohalikele osakondadele nende kaupluste nimestikud, mis määratud kaupade müügiks asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele, ära näidates sellekohase kaubamüügi käibeplaani iga kaupluse kohta.

6. Müüa kaupu asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele summas, mis ületab 500 rubla, ainult igakordsel Täitevkomitee kaubandusosakonna loal.

Kaupade müük toimub kehtivate jaemüügi-hindadega.

7. Anda asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele kaupu üksnes asutise, organisatsiooni, ettevõtte juhi poolt allakirjutatud nõudmise alusel.

Müües kaupa sularaha eest või arvestuse kaudu, anda müüdud kauba kohta ostjale arve; kauba müügi korral arvestuse kaudu kirjutada välja kindlaksmääratud vormis faktuura-arve.

8. Sularaha eest kaupade müügi korral ostjale antavates arvetes märkida:

a) arve daatum ja nr.;
b) arve välja andnud kaubandusettevõtte täielik nimetus ja aadress;
c) arvesaaja asutise, organisatsiooni, ettevõtte täielik nimetus;
d) kaupade nimetus, arv, hind ja summa;
e) arve üldsumma arvude ja sõnadega;
f) kaupluse juhataja või tema asetäitja allkiri ning laekuri märkus raha vastuvõtmise kohta.

Arved varustada kaubandusettevõtte nurgatempliga.

Lugeda arvet ainsaks raamatupidamisdokumendiks, mis tõendab kauba ostu fakti asutise, organisatsiooni, ettevõtte poolt.

Keelata arvete asendamiseks igasuguste õienduste ja kassatšekkide ärakirjade väljaandmist.

9. Asutiste, organisatsioonide ja ettevõtete nõudmised kauba müügi kohta, nendele antud arvete ärakirjad, samuti kaubandusosakondade load säilitada kaupluste asjatoimetustes.

10. Müüa kaupu maa haiglatele, koolidele, lasteja invaliidide majadele, lasteaedadele ja -sõimedele, valla täitevkomiteedele sularaha eest ja arvestuse kaudu kogu tarbijate kooperatiivide ja Riikliku Kirjastuse kaubandusvõrgust, välja arvatud Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu ja Viljandi linnad.

Lubada mainitud asutistele müüa jaekaubanduslikust võrgust kõiki kaupu limiteerimata, s. o. asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele kaupade müügi alal seatud limitisse arvamata, välja arvatud kaubad, mille müük asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele on keelatud (käesoleva käskkirja § 1).

Kaupade müüki nendele asutistele toimetada asutise juhi poolt allakirjutatud nõudmise alusel, müüdud kauba kohta anda arve kindlaksmääratud vormis.

Samas korras teostada tootmis-tehnilise otstarbega kaupade müüki sovhoosidele ja kolhoosidele, samuti hobusemoona müüki metsatöid ja -vedusid teostavatele organisatsioonidele.

Kaupade müük teistele asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele, mis asuvad väljaspool Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu ja Viljandi linnu, toimub tarbijateühingute jaemüügi võrgu kauplustest, mis eraldatud käesoleva käskkirja § 3 korras, kooskõlas käesoleva käskkirja §§ 1—2 ja 4—9.

Lisa
Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari käskkirjale nr. 175, 30. aprillist 1941.

Nimistu asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele müüa lubatud büroo-tüüpi mööbli kohta.

1. Kantseleilauad.
2. Büroolauad, pealt kaetavad (Rootsi-Ameerika).
3. Võrdkülgsed restoranilauad.
4. Malelauad.
5. Suured lahtitõmmatavad koosolekute lauad.
6. Kirjutuslauad.
7. Kirjutusmasina lauad.
8. Kontori- ja raamatukapid.
9. Rootsi-Ameerika kapid.
10. Tulekindlad kapid ja kastid.
11. Rootsi-Ameerika toolid.
12. Kirjutuslaua tugitoolid.
13. Poolpehmed ja kõvad diivanid.
14. Meditsiinilised kušetid.
15. Kabineti garnituurid.
16. Vastuvõturuumi garnituurid.
17. Punutud suvilamööbel.
18. Rauast üheinimese voodid.
19. Mererohumadratsid ja aluskotid ühele inimesele.
20. Seisvad riidevarnad.
21. Istmed.
22. Suvila lamamistoolid.
23. Lahtikäivad suvila pukid — tavalised ja lastele.
24. Laste toolid ja lauakesed.
25. Taburetid.

Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissari käskkiri nr. 103.

31. märtsil 1941.

Kauplemisaja kohta Eesti NSV-s.

(Avaldatud ENSV T 28. 5. 1941, 54. 858)

1. Käesolevatele eeskirjadele alluvad Eesti NSV-s teotsevad riiklikud, kooperatiivsed kui ka erakauplused ja laod, kus teostatakse kaupade jaemüüki.

2. Erieeskirjadega korraldatakse kauplemisaeg: Eesti NSV-s teotsevate üleliiduliste ja kohalike erikaubastute (spetstorgide) kinnistes müügipunktides; rahvamajade, teatrite, kinode, spordiväljakute ja teiste puhkeajaveetmise asutiste, näituste ja saunade einelaudades; võõrastemajades, restoranides, kohvikuis ja kohaltarvitamise õigusega õlleja veinikauplustes, söögi- ja teemajades; apteekides; ajalehtede ja ajakirjade talitustes ja hulgimüügikontorites; laatadel ja turgudel; kande- ja veokauplustes; sadamate, raudtee-, autobuse- või lennuliinide reisijateooteruumides ja vastavates liiklusvahendites.

3. Kõik kauplused ja laod, välja arvatud erieeskirjades ja käesolevas käskkirjas loetletud erandid, on avatud:

a) linnade administratiivpiires tööpäevil vahedeta 8 tundi päevas, ajavahemikul kella 8—18 piires;
b) väljaspool linnade administratiivpiire tööpäevil vahedeta 9 tundi päevas, ajavahemikul kella 7—19 piires.

4. Toiduainete-, pagari- ja kondiitrisaaduste kauplused on avatud:

a) Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu ja Paldiski linnades ja suuremates tööstuspiirkondades: tööpäevil vahedeta kuni 12 tundi ja pühapäevil ja esmaspäevil 8 tundi päevas, ajavahemikul kella 6—22 piires;
b) teistes linnades — tööpäevil vahedeta kuni 12 tundi, ajavahemikul kella 6—22 piires ja pühapäevil 2 tundi, ajavahemikul kella 7—10 piires;
c) liha-, kala-, aed- ja juurviljakauplused võivad kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu määramisel, erinevalt pp. „a“ ja „b“, olla avatud:
kõigil tööpäevil 8 tundi päevas ning pühapäevil suletud, või avatud 2 tundi päevas.

Riiklikkudel pühadel, arvatud välja 22. jaanuar, 1. mai ja 7. november, on § 4 kauplused avatud tavalisel pühapäevasel kauplemisajal.

5. Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu ja Paldiski linnades ja suuremates tööstuspiirkondades on tööstustoodete kauplused avatud:

pühapäevil ja riiklikel pühil, arvatud välja 22. jaanuar, 1. mai ja 7. november — 8 tundi päevas, ajavahemikul kella 9—18 piires, ning suletud sellele järgneval tööpäeval.

Vastavatel töötava rahva saadikute Nõukogudel on õigus Täitevkomiteede kaubandusosakondade esitusel määrata kaupluse liike, mis on suletud riiklikel pühil ja pühapäevil ning avatud sellele järgneval päeval harilikul ajal.

Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu ja Paldiski linnades määratakse kohalike TRSN Täitevkomiteede poolt kaubandusosakondade ettepanekul tööstustoodete valvekauplusi, mis on avatud:

tööpäevil 10 tundi päevas kella 10—20, riiklikel pühil, pühapäevil ja ühel tööpäeval nädalas 8 tundi päevas.

Valvekauplused on suletud 22. jaanuaril, 1. mail ja 7. novembril.

6. 2. maist kuni 30. septembrini võivad sega- ja tööstustoodete kauplused maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude poolt kindlaksmääratud linnades ja väljaspool linnade administratiivpiiri olla avatud:

a) tööpäevil vahedeta 10 tundi päevas, ajavahemikul kella 7—21 piires ja
b) pühapäevil ja riiklikel pühil 4 tundi päevas.

7. Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu ja Paldiski linnades määratakse kohalike TRSN Täitevkomiteede poolt kaubandusosakondade ettepanekul toidu- ja delikatesskaupade valvekauplusi, mis on avatud:

kõigil päevadel kella 7—23.

8. Erinevalt § 3—6 eeskirjadest on ühe müüjaga kauplused avatud kuus päeva nädalas 8 tundi päevas vaheajaga või vaheajata, Tallinnas, Tartus, Narvas, Pärnus ja Paldiskis — linna töötava rahva saadikute Nõukogu ja mujal — vastava maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu määramisel.

Abimüügipunktid (tööstuste, ehitustööde, meiereide, koorejaamade, vallamajade, postiagentuuride jne. juures), kus müüja töötab kaupluses osalise tööjõuga, on avatud:

6 päeva nädalas 4—6 tundi päevas, vastava linna või maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu määramisel.

9. Alkoholita jookide, puuvilja, maiustuste kauplused ja kioskid, koos tubakasaaduste ja tikkude müügiga, ning lillekauplused, võivad olla avatud:

kõigil päevil vahedeta kuni 12 tundi päevas, ajavahemikul kella 8—22 piires, erandiga lillekauplused, mis on riiklikel pühil ja pühapäevil avatud 4 tundi, ajavahemikul kella 9—15 piires.

Kioskid ja liikuvad punktid ajakirjanduse müügiks (kioskid koos tubakasaaduste, tikkude ja maiustuste müügiga) võivad kaubelda:

tööpäevil kuni 15 tundi päevas, ajavahemikul kella 7—22 piires;

riiklikel pühil ja puhkepäevil kuni 10 tundi päevas, ajavahemikul kella 8—22 piires.

10. Kütte- ja määrdeõlide valvekauplused (bensiinijaamad) võivad olla avatud 24 tundi ööpäevas.

Puuhoovid ja muud küttematerjalide jaemüügikohad võivad olla avatud 6 päeva nädalas kuni 12 tundi päevas.

11. Kaupluste töötajate tööajad peavad olema korraldatud selliselt, et oleks kindlustatud 8-tunniline tööpäev ja üks puhkepäev nädalas.

12. Kaupluse lahtioleku päevad ning avamise ja sulgemise aeg peavad olema teatatud kaupluse sissekäigu juures.

Ostjate teenimist, kes saabusid kauplusse enne sulgemisaega, tuleb jätkata ka pärast seda, kuid see ei või kesta mitte kauem kui ¼ tundi sulgemisajast. Kauplemiseks ettenähtud aegadel kaupluse sulgemine inventeerimiste, revideerimiste, remontide jm. otstarbel on lubatud linnades kohaliku TRSN Täitevkomitee Kaubandusosakonna loal ja maal valla TRSN Täitevkomitee teadmisel.

13. Käesoleva käskkirja raamides korraldavad kauplemisaega kohalike TRSN Täitevkomiteede kaubandusosakondade esitiste alusel Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu ja Paldiski linnade kaupluste kohta — linnade, ja kõigi teiste linnade ja maakondade kaupluste kohta — vastavate maakondade töötava rahva saadikute Nõukogud.

14. Erilistest ülevabariiklikest või kohalikest oludest kui ka erakordsetest sündmustest ja tavadest tingitud erandeid kehtivaist kauplemisaja eeskirjadest, nii kaupluste erakordseks avamiseks kui ka sulgemiseks, määrab Kaubanduse Rahvakomissar, samuti kohalikud töötava rahva saadikute Nõukogud Kaubanduse Rahvakomissari kinnitusel.

15. Kuni linnade ja maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude moodustamiseni täidavad käesolevas käskkirjas neile ettenähtud ülesandeid linnade ja maakondade TRSN Täitevkomiteed.

---

4. jagu.

Tarbijate kooperatsioon.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tarbijate kooperatsiooni organisatsiooni kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis.

(Avaldatud ENSV T 28. 2. 1941, 23, 296)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Organiseerida Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisuse baasil Eesti Tarbijate Kooperatiivide Liit keskusega Tallinnas.

2. Organiseerida järgmised tarbijate kooperatiivide maakondlikud liidud, ühendades neisse maa tarbijate kooperatiivid, linna tarbijate kooperatiivid ja tööliste tarbijate kooperatiivid maakonna territooriumil:

*) a) Harjumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, kuhu kuuluvad ka Tallinna linna kooperatiivid, keskusega Tallinnas;
b) Tartumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, kuhu kuuluvad ka Tartu linna kooperatiivid, keskusega Tartus;
c) Viljandimaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Viljandis;

*) Muudetud ENSV RKN määrusega tarbijate kooperatsiooni organisatsiooni kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis antud määruse muutmiseks (ENSV T 1941, 36, 545).

d) Võrumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Võrus;
e) Virumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, kuhu kuuluvad ka Narva linna kooperatiivid, keskusega Rakveres;
f) Läänemaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Haapsalus;
g) Saaremaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Kuressaares;
h) Järvamaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Paides;
i) Valgamaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Valgas;
j) Pärnumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, kuhu kuuluvad ka Pärnu linna kooperatiivid, keskusega Pärnus;
k) Petserimaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Petseris.

3. Panna ette maakonna täitevkomiteedele luua, kuni tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude juhatuste valimisteni, kolmeliikmelised tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude ajutised organisatsiooni-bürood järgmises koosseisus — tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu organisatsiooni-büroo esimees, organisatsiooni-büroo liige, kes korraldab kaubanduslikku tööd, organisatsiooni-büroo liige, kes korraldab põllumajandussaaduste kokkuoste.

4. Kohustada Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisuse juhatust üle andma tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude vastavaile organisatsiooni-büroodele oma hulgibaasid Tartus, Viljandis, Võrus, Rakveres, Narvas, Haapsalus, Kuressaares, Paides, Valgas, Pärnus, Abjas ja Jõgeval universaalsete kaubandusbaaside organiseerimiseks.

5. Määrata tarbijate kooperatiivide ja nende maakondlike liitude juhatuste ja revisjonikomisjonide valimised osanike või volinike koosolekuil ajavahemikul:
a) tarbijate kooperatiividel — 20. veebruarist kuni 20. märtsini;
b) tarbijate kooperatiivide maakondlikel liitudel — 20. märtsist kuni 1. aprillini.

Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse valimised määrata 3. aprillile.

Ühiskaubanduslike organisatsioonide juhatuste valimised viia läbi tarbijate kooperatiivide normaalpõhikirja alusel.

Kinnitada tarbijate kooperatiivi normaalpõhikiri, mis koostatud vastavalt NSVL RKN ja ÜK(b)P KK määrusele 15. jaanuarist 1941 nr. 99 Tarbijate kooperatsiooni organiseerimise kohta Leedu, Läti ja Eesti NSV-s ja vastavalt normaalpõhikirjale, mis kinnitatud NSVL RKN ja ÜK(b)P KK määrusega 25. jaanuarist 1939 nr. 137 Tarbijate kooperatsiooni töö kohta.

6. Kohustada Kaubanduse Rahvakomissari sms Allik'ut ja ETK juhatuse esimeest sms Vinter'it esitama 22. veebruariks Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks valimismaterjalid kooperatiivsete organisatsioonide juhatuste ja revisjonikomisjonide valimiste alal.

7. Säilitada Eesti NSV linnades tarbijate kooperatiivide olemasoleva kaubandusliku võrgu tegevus kõrvuti riikliku kaubanduse organiseeritavate ettevõtteiga (kaubastutega).

8. Lubada tarbijate kooperatiividel toimetada igat laadi põllumajandussaaduste, toorainete ja jäätmete kokkuostu, kala püüki, kokkuostu, ümbertöötlemist ja vajalike abikäitiste pidamist.

9. Panna tarbijate kooperatiividele mineraalväetiste, jõusöötade, põllutöömasinate ja inventari, naftasaaduste ja söe müük.

Tallinn, 15. veebruaril 1941.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
15. veebruari 1941 määruse nr. 232 juurde.

Tarbijate Kooperatiivi normaalpõhikiri.

I. Üldeeskirjad.

1. Kodanikud, kes elutsevad .....
(linn, vald, maakond)
ühinevad vabatahtlikult ..... Tarbijate Kooperatiivis, et ühiste jõudude ja abinõudega organiseerida „nõukogude kaubandust ilma kapitalistideta — olgu need väikesed või suured, kaubandust ilma spekulantideta — olgu need väikesed või suured" (Stalin).

Tarbijate kooperatiiv seab endale ülesandeks rahuldada kõigi töötajate kasvavaid nõudeid neile vajalike kaupade suhtes ja soodustada sellega sotsialistliku majanduskorra kasvu.

2. Nende ülesannete teostamiseks tarbijate kooperatiiv avab kauplusi, kioske ja rändkauplusi; organiseerib tööstus- ja toidukaupade kättetoimetamist tarbijaile; teostab tarviduse tundmaõppimise alusel kaupade ostu oma liidust ja teistest ühistegelikest ning riiklikest asutisist; teostab riiklikel ülesandeil, kokkuleppe kohaselt oma liiduga ja muude organisatsioonidega või nende ülesandel põllumajanduslike toodete, toormaterjalide ja kodutööstuse toodete kokkuostu; organiseerib neil otstarbeil kokkuostetud toodete vastuvõtu-, sorteerimis- ja säilitamispunkte, samuti ka ettevõtteid nende töötlemiseks; organiseerib oma tarbijaskonna jaoks restorane, teemaju, söögisaale, pagaritööstusi ja muid tootmisettevõtteid (kalja keetmist, jäätise tootmist, vorstitööstusi j. m.).

3. Tarbijate kooperatiivi töö toimub isemajanduse alusel ning riigi poolt kindlaksmääratud hindadest valjul kinnipidamisel. Kogu tarbijate kooperatiivi töö tugineb plaanile, mis kooskõlastatakse tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu ülesandeiga ning kinnitatakse liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt. Arvepidamine ja aruandmine toimub tarbijate kooperatiivis Tsentrosojuzi poolt määratud korras ja vormularide järgi.

4. Tarbijate kooperatiivil on juriidilise isiku õigused ning tal on õigus seaduslikus korras omandada ja võõrandada varandusi, ehitada ja sisustada kauplusi, ladusid ja muid ettevõtteid, omandada transportabinõusid, sõlmida lepinguid, anda välja volitusi ning nõuda ja kosta kohtus.

5. Tarbijate kooperatiiv on ..... liidu liige.

6. Tarbijate kooperatiivi juhatus asub .....
.....
.....

7. Tarbijate kooperatiivil on oma nimetusega pitsat.

II. Liikmeskond.

8. Tarbijate kooperatiivi liikmeiks võivad olla mõlemast soost kodanikud, kes on ületanud 16-da eluaasta, arvatud välja valimisõiguse kaotanud isikud.

9. Iga kodanik, kes soovib astuda kooperatiivi liikmeks, esitab pärast põhikirjaga tutvumist juhatusele avalduse liikmeksvõtmise kohta.

10. Liikmeksvõtmine toimub liikmete üldkoosolekul (volinike koosolekul), kes kinnitab juhatuse poolt esitatud uute liikmete nimestikud.

11. Iga liikmeksastuja maksab 3 rubla sisseastemaksu ja ..... rubla osamaksu (mis määratakse kindlaks liikmete üldkoosoleku või volinike koosoleku poolt, kuid mitte alla 25 rubla).

12. Liikme perekonnaliikmeile, kelledel pole iseseisvat teenistust, määratakse osamaksu suurus kindlaks ..... rublale (üks neljandik § 11-das kindlaksmääratud osamaksu suurusest).

13. Igale tarbijate kooperatiivi liikmele antakse liikmeksastumisel liikmeraamat.

14. Uutele liikmeile võib juhatus lubada osamaksu tasumist jaokaupa tähtajaga mitte üle 3 aasta.

15. Tarbijate kooperatiivi iga liige kohustub valjult hoidma ja kaitsma ühistegelikku omandit, aktiivselt osa võtma tarbijate kooperatiivi tööst, abistama selle juhatust ja revisjonikomisjoni ning aitama kaasa tarbijate kooperatiivmajanduse edustamisele ja tugevdamisele.

16. Igal liikmel on õigus:

a) hääleõigusega osa võtta liikmete üldkoosolekust kõigi tarbijate kooperatiivi tegevusse puutuvate küsimuste arutamisel;
b) valida ja olla valitud juhatusse ja revisjonikomisjoni ning samuti oma tarbijate kooperatiivi ja oma liidu volinike koosseisu;
c) esitada juhatuse kaudu liikmete üldkoosolekule arutamiseks küsimusi, mis on sihitud tarbijate kooperatiivi tegevuse edustamiseks (vähemalt 3 päeva enne koosolekut);
d) nõuda erakorralise liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) kokkukutsumist;
e) kasutada tarbijate kooperatiivi kultuur-haridus-likke ja muid kultuurielu üritusi (kino, punased nurgad, lastesõimed jne.);
f) saada liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt kindlaksmääratud osakasu (§ 54-da punkt „a“);
g) kasutada eelisõigust kaupade saamisel, missuguste suhtes liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) on liikmeile andnud eelisõiguse mitteliikmeiga võrreldes.

17. Iga liige kannab vastutust tarbijate kooperatiivi kohustuste eest põhikirjalise osamaksu piires (§§ 11 ja 12).

18. Osamaksu edasiandmine pole lubatav. Tarbijate kooperatiivi liikme surma puhul läheb tema osamaks üle perekonnaliikmeile, seaduses kindlaksmääratud pärimiskorras.

Liikme elukoha muutmisel viiakse tema osamaks juhatuse poolt üle liikme uue elukoha järgi.

Liikme osamaksu ei või kasutada tema võlgade katteks, välja arvatud juhud, kui see toimub kohtuotsuse põhjal.

19. Iga tarbijate kooperatiivi liige on kohustatud alluma tarbijate kooperatiivi põhikirjale ja liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) otsuseile.

20. Tarbijate kooperatiivi liikmete suhtes, kes eksivad tarbijate kooperatiivi põhikirja ja üldkoosoleku otsuste vastu, võetakse tarvitusele ühiskondliku mõjutamise abinõud (hoiatus, ühiskondlik laitus). Liikmete suhtes, kes ei paranda neid pärast ühiskondliku mõjutamise abinõude tarvituselevõttu ning kes jätkavad põhikirja ja üldkoosoleku otsuste rikkumist, võib äärmise abinõuna tarvitusele võtta väljaheitmist tarbijate kooperatiivi liikmeskonnast.

Liikmeskonnast väljaheitmine võib toimuda ainult liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) otsusel, millest võtab osa vähemalt ¾ liikmete (volinike) üldarvust. Liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) protokollis tuleb tingimata näidata tarbijate kooperatiivi liikmete arv, kes koosolekust osa võtnud ja väljaheitmise poolt hääletanute arv.

Iga tarbijate kooperatiivi liikmel on liikmeskonnast väljaheitmise korral õigus edasi kaevata tarbijate kooperatiivist kõrgemalseisvale liidule. Kaebused väljaheitmise kohta lahendatakse selle liidu poolt tingimata kaebaja ja tarbijate kooperatiivi juhatuse esimehe juuresolekul.

Vaieldamatult heidetakse tarbijate kooperatiivi liikmeskonnast välja liikmed, kes ei osta kaupa oma tarbeks, vaid spekulatsiooniks.

21. Tarbijate kooperatiivi liikmel on õigus lahkuda tarbijate kooperatiivist. Lahkumisel kuulub osamaks väljamaksmisele kolmekuise tähtaja jooksul, pärast liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt tarbijate kooperatiivi selle aasta aruande läbivaatamist ja kinnitamist, mille jooksul liige andis sisse lahkumise avalduse.

III. Tarbijate kooperatiivi tegevuse juhtimine.

A. Liikmete üldkoosolek (volinike koosolek).

22. Tarbijate kooperatiivi juhtimise kõrgeimaks organiks on liikmete üldkoosolek.

Tarbijate kooperatiiv, mis varustab mitme punkti elanikke, samuti ka liikmete arvu poolest suuris tarbijate kooperatiives, kus liikmete üldkoosoleku kokkukutsumine on raskendatud, võib tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu loal liikmete üldkoosolekut asendada volinike koosolekuga.

Volinikud valitakse liikmete piirkondlikel üldkoosolekuil ühe aasta peale lahtisel hääletamisel üksikute asustatud punktide kaupa (või asustatud punkti osade kaupa).

Valimiste teostamisel lähtutakse normist, mis kindlustaks volinike koosolekule vähemalt 100 voliniku osavõtu. Volinike valimisnorm määratakse kindlaks kõrgemalseisva tarbijate kooperatiivorganisatsiooni poolt.

23. Liikmete üldkoosolek (volinike koosolek):

a) võtab vastu põhikirja, selle muutmised ja täiendamised, samuti otsustab ka tarbijate kooperatiivi liitmise ja jaotamise küsimuse;
b) valib kinnisel (salajasel) hääletusel 2 aastaks tarbijate kooperatiivi juhatusliikmed ja juhatuse esimehe ning revisjonikomisjoni liikmed ja esimehe;

c) kinnitab instruktsiooni juhatusele, milles määratakse kindlaks põhilised abinõud tarbijate kooperatiivi töö edustamiseks;
d) kinnitab tarbijate kooperatiivi liikmeks vastuvõtmise (§ 10) ja otsustab tarbijate kooperatiivi liikmeskonnast väljaheitmise küsimuse (§ 20);
e) vaatab läbi ja kinnitab veerandaasta ja aasta majandusplaanid ja tulude ning kulude eelarved, ehituse ja kapitaalremondi kavad, samuti ehituste ja muude põhivahendite omandamise ja müügi küsimused;
f) otsustab uute kaubanduslike ja muude ettevõtete avamise ja olemasolevate sulgemise küsimused;
g) vaatab läbi ja kinnitab tarbijate kooperatiivi veerandaasta- ja aasta-aruanded ja revisjonikomisjoni seisukoha;
h) teeb hinnangu juhatuse ja revisjonikomisjoni töö kohta;
i) kinnitab kasu jaotuse ja kahju katmise korra (VI peatükk);
j) vaatab läbi ja otsustab kaebused juhatuse ja revisjonikomisjoni ebaõige tegevuse peale;
k) otsustab tarbijate kooperatiivi valitud isikute vastutuselevõtu küsimuse — väärnähete ja põhikirja rikkumise pärast;
l) tühistab halva töö korral juhatuse ja revisjonikomisjoni volitused enne tähtaega — kas tervel koosseisul või üksikuil liikmeil;
m) kinnitab hea töö korral preemiad tarbijate kooperatiivi esimehele ja juhatuse ning revisjonikomisjoni liikmeile, samuti ka üksikuile tarbijate kooperatiivi töötajaile;
n) kinnitab kaupluskomisjonide koosseisu.

24. Liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) kutsutakse juhatuse poolt kokku vähemalt 1 kord veerandaastas.

25. Juhatus on kohustatud kutsuma kokku liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) ka järgmisil korril:
a) vähemalt $^1/_{10}$ liikmete (volinike) nõudmisel;
b) revisjonikomisjoni nõudmisel;
c) kõrgemalseisva tarbijate kooperatiivorganisatsiooni juhatuse nõudmisel.

26. Juhatus on kohustatud kokku kutsuma liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) hiljemalt 15 päeva jooksul, arvates § 25-das näidatud nõudmiste saamisest. Kui juhatus ei pea kinni sellest tähtajast, siis liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) kutsutakse kokku tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu poolt.

27. Liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) on otsusevõimeline vähemalt $^2/_3$ liikmete (volinike) osavõtu korral.

Põhikirja muutmise või täiendamise, tarbijate kooperatiivi liikmeskonnast väljaheitmise, juhatuse ja revisjonikomisjoni valimise, samuti ka kasu jaotamise või kahju katmise otsustamiseks on nõutav vähemalt $^3/_4$ liikmete (volinike) osavõtt koosolekust.

28. Liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) otsused võetakse vastu lihthäälteenamusega.

29. Koosoleku juhatus valitakse lahtisel hääletamisel.

Koosoleku otsused protokollitakse. Protokoll kirjutatakse alla koosoleku juhatuse poolt.

Protokoll ühes koosolekule ilmunute nimestikuga hoitakse alal tarbijate kooperatiivi juhatuse dokumentide hulgas.

B. Tarbijate kooperatiivi juhatus.

30. Tarbijate kooperatiivi tegevuse juhtimiseks valib liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) 2 aastaks 5- kuni 7-liikmelise juhatuse, nende hulgas ka juhatuse esimehe (§ 23 punkt „b").

31. Tarbijate kooperatiivi juhatus on tarbijate kooperatiivi täitvaks organiks, rakendab kõik liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) otsused ja vastutab koosoleku ja kõrgemalseisvate kooperatiivsete organisatsioonide ees kogu tarbijate kooperatiivi töö eest.

Juhatus töötab instruktsiooni alusel, mis on kinnitatud liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt.

32. Juhatus sõlmib lepinguid, annab tarbijate kooperatiivi nimel ja asjus välja kohustusi ja volitusi, hoiab tarbijate kooperatiivile kuuluvat vara ja täidab muid ülesandeid, mis on ette nähtud tarbijate kooperatiivi põhikirjas ja juhatuse instruktsioonis.

33. Juhatuse esimees on kohustatud kutsuma juhatuse kokku vähemalt 2 korda kuus.

Juhatuse otsused kantakse protokolliraamatusse.

Juhatuse protokollid kirjutatakse alla esimehe ja kõigi koosolekust osavõtnud juhatusliikmete poolt. Juhatusliikmel, kes pole nõus juhatuse ühe või teise otsusega, on õigus kanda protokolli oma eriarvamus.

34. Juhatuse koosolekud on avatud kõigile tarbijate kooperatiivi liikmeile.

35. Tarbijate kooperatiivi teenijad palkab ja vallandab juhatuse esimees juhatuse koosoleku järgneval kinnitamisel. Kaupluste juhatajad palkab ja vallandab juhatus liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) järgneval kinnitamisel.

36. Kõik tarbijate kooperatiivi poolt väljaantud rahalised dokumendid ja kohustused (lepingud, volitused j. t.) on maksvad ainult juhatuse esimehe ja tarbijate kooperatiivi raamatupidaja (arvepidaja) allkirjaga.

37. Juhatuse esimehe kestva eemalviibimise korral (haigus, puhkus, kestev lähetus) antakse allkirjaõigus rahaliste dokumentide ja kohustuste suhtes tarbijate kooperatiivi juhatuse esimehe asetäitjale, mille kohta peab olema juhatuse eriline otsus.

38. Kõik tarbijate kooperatiivi tegevusega seosesolevad väljaminekud teostatakse vastavalt liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt kinnitatud tulude ja kulude eelarvele.

39. Tarbijate kooperatiivi juhatus on vastutav temale usaldatud tarbijate kooperatiivi vara eest, samuti ka oma tegevuse ja korralduste otstarbekohasuse ja seadusepärasuse eest.

IV. Revisjonikomisjon.

40. Tarbijate kooperatiivi juhatuse tegevuse revideerimiseks valib liikmete üldkoosolek (volinike koosolek 2 aastaks 3- kuni 5-liikmelise revisjonikomisjoni, nende hulgas revisjonikomisjoni esimehe. Oma tegevusest annab revisjonikomisjon aru liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) ees.

41. Revisjonikomisjon revideerib tarbijate kooperatiivi juhatuse kogu majanduslikku ja rahanduslikku tegevust ning teostab revisjone kõigis tarbijate kooperatiivi ettevõtteis, vastavalt Tsentrosojuzi poolt kinnitatud eeskirjadele.

42. Revisjonikomisjoni liikmed võtavad sõnaõigusega osa tarbijate kooperatiivi juhatuse koosolekust.

43. Revisjonikomisjoni koosolekud kutsub komisjoni esimees kokku vähemalt 1 kord kuus.

44. Revisjonikomisjoni otsused kantakse revisjonikomisjoni protokolliraamatusse ning teatatakse tarbijate kooperatiivi juhatusele ja tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatusele.

Kui tarbijate kooperatiivi juhatus ei aruta revisjonikomisjoni otsust 10 päeva jooksul, arvates selle saamise päevast, siis loetakse see täitmisele kuuluvaks.

Revisjonikomisjoni liikmel, kes pole revisjonikomisjoni ühe või teise otsusega nõus, on õigus kanda protokolli eriarvamus.

45. Kui revisjonikomisjon avastab tarbijate kooperatiivi juhatuse töös kuritarvitusi, peab revisjonikomisjon nõudma juhatuselt liikmete erakorralise üldkoosoleku kokkukutsumist (§§ 25 ja 26) ja peab viivitamatult tegema selle teatavaks tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatusele.

46. Revisjonikomisjoni liikmeiks ei või olla isikud, kes on sama tarbijate kooperatiivi juhatuseliikmetega lähedalt sugulased, ega ka sama tarbijate kooperatiivi palgalised töötajad.

V. Tarbijate kooperatiivi varad.

47. Tarbijate kooperatiivi omavarade allikaiks on:

a) tarbijate kooperatiivi liikmete sisseastemaksud;
b) osamaksud;
c) kasu majanduslikust tegevusest;
d) muud varad, mis on saadud tagastamisele mittekuuluvas korras.

48. Kooperatiivi oma varad jagunevad järgmisiks fondideks:

a) põhifond;
b) osamaksude-fond;
c) erifondid.

49. Põhifondi arvatakse:

a) sisseastemaksud;
b) mahaarvamised kasust kindlaks määratud ulatuses (§ 54 punkt „f");
c) muud tagastamata iseloomuga sissetulekud.

50. Osamaksude-fond koosneb liikmete osamaksudest.

51. Tarbijate kooperatiivi erifondid moodustatakse Tsentrosojuzi poolt antud juhistes kindlaks määratud otstarveteks ning korras.

52. Tarbijate kooperatiiv kasutab krediiti Riigipangas ja Kaubanduspangas seaduses ettenähtud korras.

VI. Kasud ja kahjud.

53. Tarbijate kooperatiivi iga-aastase aastaaruande ja bilansi kinnitamisel liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) teostab tarbijate kooperatiivi kasu jaotuse.

54. Pärast tulumaksu mahaarvamist jaotatakse kasu liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt järgmiselt:

a) liikmeile osakasuks nende osamaksudelt üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt kindlaksmääratud ulatuses, kuid mitte üle 20% kasust;
b) oma liidule — tarbijate kooperatiive varustavate ettevõtete organiseerimiseks ja sisustamiseks (laod, baasid, pagaritööstused jm.) ning autotranspordi soetamiseks;
c) lasteaedade, sõimede, punaste nurkade organiseerimiseks ja muudeks kultuurelu üritusiks liikmete jaoks;
d) tarbijate kooperatiivi kaadrite ettevalmistamiseks;
e) preemiaiks tarbijate kooperatiivi parimaile töötajaile;
f) ülejäänud osa kasust, kuid mitta alla 50%, läheb põhifondi.

55. Kahjud aastaaruande järgi kaetakse tarbijate kooperatiivi põhifondist.

56. Juhul, kui tarbijate kooperatiivi põhifondist ei jätku aastaaruande järgi ilmnenud kahjude katmiseks, võib kahjude ülejäänud osa katmiseks tarvitada osamaksude-fondi.

57. Liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) määrab kindlaks nii osamaksude kui ka põhifondi uuendamise korra ja tähtajad, juhul, kui aastaaruande järgi ilmnenud kahjud kaetakse nende fondide arvel.

VII. Tarbijate kooperatiivi tegevuse likvideerimine.

58. Tarbijate kooperatiiv lõpetab oma tegevuse liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) otsuse kohaselt seaduses ettenähtud korras.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tarbijate kooperatsiooni organisatsiooni kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis antud määruse muutmiseks.

(Avaldatud ENSV T 5. 4. 1941, 36, 545)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Tarbijate kooperatsiooni organisatsiooni kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis antud määruse (Eesti NSV T 1941, 23, 296) § 2 p. a muuta ja panna kehtima järgmises redaktsioonis:

a) Harjumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Tallinnas, kuhu kuuluvad ka Tallinna linna kooperatiivid, välja arvatud Tallinna Tarbijate Kooperatiiv, kes kuulub vahetult Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikku Liitu.

Tallinn, 29. märtsil 1941. Nr. 569.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 5. 1941, 48, 716)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab: Kinnitada Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu põhikiri, mis koostatud vastavalt NSVL RKN ja ÜK(b)P KK määrustele 25. jaanuarist 1939 nr. 137 ja 15. jaanuarist 1941 nr. 99 ning vastu võetud Eesti NSV Tarbijate Kooperatsiooni I Vabariikliku kongressi poolt 3. aprillil 1941.

Tallinn, 11. aprillil 1941. Nr. 659.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
11. aprilli 1941 määruse nr. 659 juurde.

Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu põhikiri.

I. Üldeeskirjad.

1. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklik Liit (ETKVL) on Eesti NSV tarbijate kooperatsiooni juhtivaks majanduslikuks ja organisatsiooniliseks keskuseks. Tema põhiülesandeks on nõukogude kultuurse kaubanduse arendamine.

Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklik Liit ühendab vahenditult Eesti NSV tarbijate kooperatiivide maakondlikke liite ja tarbijate üksikkooperatiive.

2. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklik Liit:

a) juhib Eesti NSV tarbijate kooperatsiooni tööd nõukogude kultuurse kaubanduse ja kokkuostu organiseerimise ja arendamise alal;

b) plaanib Eesti NSV tarbijate kooperatsiooni tegevust, eriti töötab välja ja kinnitab hulgi- ja jaemüügi kaubakäibe, iga liiki põllumajandussaaduste, toorainete ja jäätmete kokkuostu, kalapüügi, kala kokkuostu ja töötlemise ning abiettevõtete plaanid;

määrab kapitaalkulutuste ülemmäärad (limiidid) tarbijate kooperatiivide maakondlikele liitudele, määrab kindlaks töötasufondid ja koostab vabariigi tarbijate kooperatsiooni süsteemi finants- ja pangandusliku krediteerimise plaanid;

töötab välja ja kinnitab leivatööstuse, ühiskondliku toitlustamise, transpordi, kaubandusvõrgu arendamise, elanikkonna koopereerimise, osamaksude kasvu ja kaadrite ettevalmistamise plaanid;

c) kontrollib ja revideerib tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude tegevust ja tagab sotsialistliku kooperatiivse omandi kaitset;

d) organiseerib kaupade hulgimüügiks, samuti põllumajandussaaduste ja toorainete kokkuostuks, töötlemiseks ja turustamiseks kaubandus- ja kokkuostubaase ja teisi ettevõtteid;

e) organiseerib transporti ja ettevõtteid tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude ja tarbijate kooperatiivide teenindamiseks;

f) töötab välja korraldusi vabariigi tarbijate kooperatsiooni organisatsioonilise struktuuri alal;

g) juhib töö organiseerimist ja tagab tarbijate kooperatsiooni töötajate töötasu kohta kinnitatud tariifi-kokkulepetest kinnipidamist;

h) viib ellu korraldusi töödistsipliini kindlustamise, tööviljakuse tõstmise, massilise sotsialistliku võistluse ja stahhaanovliku liikumise arendamise alal;

i) organiseerib õppeasutisi, kursusi ja teisi kursusalalisi korraldusi vabariigi tarbijate kooperatsiooni kaadrite ettevalmistamiseks ja nende kvalifikatsiooni tõstmiseks;

j) kutsub kokku kongresse ja nõupidamisi tarbijate kooperatsiooni tegevusse puutuvate küsimuste alal;

k) tagab tarbijate kooperatsiooni organisatsioonide poolt kooperatiivsest demokraatiast, põhikirja nõuetest ja liikmete õigustest kinnipidamist;

l) lahendab vabariigi tarbijate kooperatsiooni organisatsioonide vahel tekkivaid vaidlusküsimusi, esindab ja kaitseb ilma erivolitusteta riiklikes asutisis ja organisatsioones, seal hulgas kohtu-, arbitraaž-, kooperatiiv- ja ühiskondlikes asutisis ja organisatsioones, tarbijate kooperatsiooni huvisid ja vajadusi;

m) instrueerib tarbijate kooperatiivide maakondlikke liite ja tarbijate kooperatiive ja annab neile praktilist abi nende õige rajamise ja nõukogude kultuurse kaubanduse, kokkuostu-, tootmis- ja finantstegevuse parema organiseerimise alal.

3. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikul Liidul on kõik juriidilise isiku õigused ja ta võib teostada tema tegevusele vajalikke operatsioone ja tehinguid.

Eriti on Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikul Liidul õigus omandada, pantida ja võõrandada igasugust vara, kasutada laene ja krediite, anda laene tarbijate kooperatiiv-organisatsioonidele, sõlmida lepinguid riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtteiga või organisatsioonidega ja isikuiga; organiseerida tarbijate kooperatsiooni tarviduste rahuldamiseks auto- ja hobutransporti, avada seaduses ettenähtud korras osakondi, kontoreid ja agentuure, kuuluda liikmena teistesse ühiskondlikesse organisatsioonesse, rentida ruume ja välja anda volitusi.

4. Arvepidamine ja aruandmine toimub Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikus Liidus NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi poolt kindlaksmääratud vormis ja korras.

5. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklik Liit kuulub liikmena NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi.

6. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikul Liidul on oma nimetusega pitsat.

II. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liikmed.

7. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liikmeiks on kõik Eesti NSV tarbijate kooperatiivide maakondlikud liidud.

Märkus. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse otsusel võivad tema liikmeiks olla ka üksikud suuremad tarbijate kooperatiivid (linnakooperatiivid, tööliskooperatiivid).

8. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liikmed võtavad osa Vabariikliku Liidu asjade valitsemisest oma volinike (saadikute) kaudu, kes valitakse tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude volinike koosolekuil.

9. Iga Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liige on kohustatud:

a) alluma käesoleva põhikirja nõudeile, samuti tarbijate kooperatsiooni Üleliidulise ja Vabariikliku kongressi otsuseile ja NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi presiidiumi ja Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse määrustele;

b) esitama Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikule Liidule oma tegevusaruanded vormis ja tähtaegadel, mis seadusega ja NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi presiidiumi poolt kindlaks määratud;

c) võimaldama NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi ja Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu esindajaile osavõttu oma organite koosolekuist, oma tegevuse revideerimist ja uurimist, ja tarvitusele võtma vajalikke abinõusid ilmnenud puuduste kõrvaldamiseks;

d) Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse ettepanekul kokku kutsuma volinike erakorralisi koosolekuid;

e) Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikule Liidule teatama igast muudatusest oma põhikirjas;

f) arvama oma kasust Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikule Liidule osa, mille suurus on seadusega kindlaks määratud.

10. Igal Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liikmel on õigus:

a) oma volinike (saadikute) kaudu osa võtta ENSV tarbijate kooperatsiooni Vabariiklikest Kongressidest käesolevas põhikirjas ettenähtud korras;

b) kasutada majanduslik-operatiivset ja organisatsioonilist teenindamist Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu kõigi ettevõtete ja asutiste poolt;

c) teha Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu valitsustele (osakondadele), kontoreile ja baasidele ülesandeks tema jaoks kaupu sisse osta (müüa);

d) osa võtta Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu poolt tööstusiga sõlmitavaist lepinguist osakaaslasina;

e) esitama Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikule Liidule arutusele võtmiseks oma ettepanekuid kõigis küsimusis, mis kuuluvad Vabariikliku Liidu otsustamisele; tegema avaldusi Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu kõigi organite tegevuse kohta ja nõudma nende arutusele võtmist.

III. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu valitsemisorganid.

11. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu valitsemisorganeiks on:

a) tarbijate kooperatsiooni Vabariiklik Kongress;

b) Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatus.

A. Tarbijate kooperatsiooni Vabariiklik Kongress.

12. Tarbijate kooperatsiooni Vabariiklik Kongress on Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu kõrgeimaks valitsemisorganiks.

Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liikmed võtavad osa tarbijate kooperatsiooni Vabariiklikust Kongressist oma volinike (saadikute) kaudu.

Volinikud valitakse tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude volinike koosolekuil lahtisel häältamisel.

13. Tarbijate kooperatsiooni Vabariikliku Kongressi otsustamisele kuuluvad järgmised küsimused:

a) põhikirja vastuvõtmine, tema muutmine ja täiendamine, samuti küsimuse otsustamine Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liitumise või jagunemise ja tema tegevuse lõpetamise kohta;

b) kinnisel (salajasel) häältamisel Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse liikmete ja juhatuse esimehe, samuti revisjonikomisjoni liikmete ja esimehe valimine;

c) Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liikmeks vastuvõtmise kinnitamine;

d) Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu majandusliku tegevuse aastaplaanide läbiarutamine ja kinnitamine ja teised nõukogude kooperatiivkaubanduse teostamisega seotud küsimused;

e) Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse ja revisjonikomisjoni aruannete läbiarutamine ja kinnitamine;

f) Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse ja revisjonikomisjoni töö kohta hinnangu andmine;

g) kasude jaotamise ja kahjude katmise korra kinnitamine;

h) kaebuste läbiarutamine Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse ja revisjonikomisjoni tegevuse peale ja nende kohta otsuste tegemine;

i) Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu ja tema liikmesorganisatsioonide valitavate isikute vastutusele võtmine väärnähete pärast töös ja põhikirja rikkumise pärast;

j) halva töö korral Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse ja revisjonikomisjoni volituste tühistamine enne tähtaega — kas tervel koosseisul või juhatuse ja revisjonikomisjoni üksikuil liikmeil;

k) vabariigi tarbijate kooperatsiooni tegevuse teised tähtsamad küsimused, mis esitatakse kongressile läbiarutamiseks eelmise kongressi otsusel või Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse või NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi presiidiumi otsusel, samuti ka Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu revisjonikomisjoni nõudmisel või vähemalt ühe viiendiku Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liikmete nõudmisel.

14. Tarbijate kooperatsiooni Vabariiklikud Kongressid on:

a) korralised, mis juhatuse poolt kokku kutsutakse üks kord aastas;

b) erakorralised, mis kokku kutsutakse Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse otsusel, samuti ka revisjonikomisjoni, vähemalt poolte liikmete või NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi presiidiumi nõudmisel.

Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatus on kohustatud erakorralise kongressi kokku kutsuma ühekuulise tähtaja jooksul vastava avalduse saamise päevast arvates.

15. Tarbijate kooperatsiooni Vabariikliku Kongressi aja, koha ja kongressil arutusele tulevate küsimuste kohta peavad Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liikmeile kutsed laiali saadetud olema hiljemalt 20 päeva enne kongressi päeva.

16. Tarbijate kooperatsiooni Vabariiklik Kongress on seaduspärane, kui koos on vähemalt ¾ tema koosseisust.

17. Kongressi juhatamiseks valitakse lahtisel hääletamisel kongressi presiidium.

18. Vabariikliku Kongressi otsused võetakse vastu lihthäälteenamusega.

19. Tarbijate kooperatsiooni Vabariikliku Kongressi protokollid kirjutatakse alla kongressi presiidiumi poolt.

Kongressi saadikud on õigustatud iga otsuse kohta esitama kirjalikult oma eriarvamuse protokollile juurdelisamiseks.

Kongressi protokoll ühes kongressile ilmunud saadikute nimestikuga hoitakse alal Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse dokumentide hulgas.

B. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatus.

20. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu tegevuse juhtimiseks valib Vabariiklik Kongress kinnisel (salajasel) hääletamisel kaheks aastaks 5—7-liikmelise juhatuse, nende hulgas juhatuse esimehe.

21. Juhatus on Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu täitvaks organiks. Ta viib ellu kõik Vabariikliku Kongressi otsused ja vastutab Vabariikliku Kongressi ja kõrgema kooperatiivorganisatsiooni ees Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu ja selle liikmete — tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude ja tarbijate kooperatiivide — kogu töö eest.

22. Juhatus juhib Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu tegevust, teostab kõiki tema tegutsemiseks vajalikke kaubanduslikke, kokkuostu-, finants- ja teisi operatsioone, sõlmib lepinguid, annab välja kohustusi ja volitusi Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu nimel ja asjus, ning täidab teisi ülesandeid, mis põhikirjas ette nähtud.

Eriti kuulub Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse ülesannete hulka:

a) Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu ja vabariigi tarbijate kooperatsiooni esindamine riiklikes asutisis, ettevõtteis ja organisatsioones, seal hulgas kohtu-, arbitraaži-, kooperatiivseis ja ühiskondlikes asutisis, ettevõtteis ja organisatsioones;

b) raha, väärtuste ja muu vara vastuvõtmine, väljaandmine ja hoidmine;

c) krediteerimine Riigipangas ja teistes NSV Liidu krediitasutisis, laenude saamine ja andmine;

d) aktide koostamine igasuguse vara üürimise, omandamise ja Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikule Liidule kuuluva igasuguse vara võõrandamise ja pantimise kohta;

e) seadusile vastavalt igasuguste lepingute ja tehingute sõlmimine;

f) arveldus ja teiste kontode avamine ja lõpetamine krediitasutisis;

g) vabariigi tarbijate kooperatiiv-organisatsioonide vahel varaliste vaidluste lahendamine;

h) kollektiivlepingute ja tariifilepete sõlmimine ametiühingute organitega, Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu teenijate ja tööliste palkamine ja vallandamine;

i) volituste väljaandmine Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu asjus.

23. Juhatus määrab ametisse Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu valitsuste, osakondade, sektorite ja gruppide juhtijad ja temale vahenditult alluvate kontorite ja ettevõtete juhtijad ja kinnitab ametisse tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude juhatuste ja revisjonikomisjonide esimehed ja liikmed, pearaamatupidajad ja osakonnajuhatajad.

24. Kui tarbijate kooperatiiv-organisatsioonide juhid ei võitle küllalt tõhusalt raiskamiste, kõrvaldamiste, tarbijate petmise, kooperatiivide kahjutoovuse, kaupade korrapäratu varumise, kooperatiivse distsipliini ja nõukogude kaubanduse arengu huvide rikkumise vastu, on Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatusel õigus neid ametist tagandada ja nende kohuste täitmine ajutiselt panna teiste isikute peale.

Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikul Liidul on samuti õigus tühistada tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude ja tarbijate kooperatiivide otsused, mis ei vasta nõukogude kaubanduse arengu huvidele, on suunatud tarbijate huvide vastu, on vastuolus nõukogude võimu seadustega või Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhistega.

25. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse otsused vormistatakse määruste ja korralduste kujul.

Juhatus otsustab küsimusi lihthäälteenamusega.

Juhatuse otsused kirjutatakse alla esimehe ja kõigi koosolekust osa võtnud juhatuse liikmete poolt.

Juhatuse liikmel, kes pole nõus juhatuse ühe või teise otsusega, on õigus oma eriarvamus kanda protokolli.

Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse esimehel ja tema asetäitjal on õigus korraldusi välja anda üheisikuliselt.

Küsimuste valdkond, mille alal korraldusi võib välja anda, määratakse Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse poolt.

26. Kõik Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse poolt Vabariikliku Liidu asjus ja nimel välja antud rahalised dokumendid ja kohustused (lepingud, volitused jms.) on maksvad ainult Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse esimehe (või tema asetäitja) ja pearaamatupidaja (või tema asetäitja) allkirjaga.

27. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatus asub Tallinnas.

IV. Revisjonikomisjon.

28. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse tegevuse ja Vabariikliku Liidu majanduse revideerimiseks valib tarbijate kooperatsiooni Vabariiklik Kongress kinnisel (salajasel) hääletamisel kaheks aastaks 3—5-liikmelise revisjonikomisjoni, nende hulgas revisjonikomisjoni esimehe.

Oma tegevusest annab revisjonikomisjon aru tarbijate kooperatsiooni Vabariiklikule Kongressile ja NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzile.

29. Revisjonikomisjon revideerib Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse kogu majandus- ja finantstegevust ning revideerib samuti kõiki Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu ettevõtteid vastavalt NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi poolt kinnitatud määrusele.

30. Revisjonikomisjoni liikmed võtavad hääleõigusega osa Eesti Tarbijate Kooperatiivide Liidu juhatuse koosolekuist.

31. Revisjonikomisjoni koosolekud kutsub komisjoni esimees kokku vähemalt 1 kord kuus.

32. Revisjonikomisjoni koosolekuil vastuvõetavad otsused vormistatakse protokollides, mille algundid säilitatakse revisjonikomisjoni aktides, ärakirjad aga saadetakse Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatusele ja NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzile.

Revisjonikomisjoni liikmeil, kes pole nõus revisjonikomisjoni ühe või teise otsusega, on õigus oma eriarvamus kanda protokolli.

Kui Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatus pole revisjonikomisjoni otsust arutanud 20 päeva jooksul selle kättesaamise päevast arvates, siis loetakse otsuse täitmine kohuslikuks.

33. Kui revisjonikomisjon avastab Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse töös kuritarvitusi, peab revisjonikomisjon juhatuselt nõudma tarbijate kooperatsiooni erakorralise Vabariikliku Kongressi kokkukutsumist ja asja viivitamatult teatavaks tegema NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzile.

34. Revisjonikomisjoni liikmeiks ei või olla isikud, kes on Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse liikmeiga lähedalt sugulased, samuti ka Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu palgalised töötajad.

V. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu varad.

35. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu omavarad moodustuvad:

a) majanduslikust tegevusest saadavast kasust;

b) Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu liikmete varade ülekandeist, seadusega määratud suuruses;

c) muudest tagastamisele mittekuuluvaist sissetulekuist.

36. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu omavarad jagunevad põhifondiks ja erifondiks.

Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu erifondide moodustamise ja neist kulutuste tegemise kord määratakse NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi poolt.

37. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklik Liit kasutab krediite ja saab laene seaduses ettenähtud korras.

VI. Kasud ja kahjud.

38. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu aasta-aruande ja bilansi kinnitamisel, ENSV tarbijate kooperatsiooni Vabariiklik Kongress kinnitab Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu kasude jaotuse.

Pärast tulumaksu mahaarvamist, jaotatakse kasu Vabariikliku Kongressi poolt seaduses ja NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi juhistes ettenähtud korras.

39. Kahju aasta-aruande järgi kaetakse Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu põhifondi summadest.

VII. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu tegevuse lõpetamine.

40. Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklik Liit lõpetab oma tegevuse tarbijate kooperatsiooni Vabariikliku Kongressi otsuse kohaselt seaduses ettenähtud korras.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu normaalpõhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 5. 1941, 48, 713)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu normaalpõhikiri, mis koostatud vastavalt NSVL RKN ja ÜK(b)P KK määrusele 25. jaanuarist 1941 nr. 99 tarbijate kooperatsiooni organiseerimise kohta Leedu, Läti ja Eesti NSV-s ja NSVL RKN ja ÜK(b)P KK määrusega 25. jaanuarist 1939 nr. 137 kinnitatud tarbijate kooperatiivi põhikirja alusel.

Tallinn, 2. aprillil 1941. Nr. 594.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
2. aprilli 1941 määruse nr. 594 juurde.

Eesti NSV tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu normaalpõhikiri.

I. Üldeeskirjad.

1. ..... tarbijate kooperatiivide maakondlik liit ühendab Eesti NSV .....

tarbijate kooperatiive ja teostab nende organisatsioonilist ning majanduslikku juhtimist nõukogude kultuurse kaubanduse arendamise alal.

2. Nende ülesannete teostamiseks tarbijate kooperatiivide maakondlik liit:

a) organiseerib tarbijate kooperatiive oma maakonna piires;

b) koostab kõrgemalseisvate kooperatiivorganisatsioonide ülesandel ja elanikkonna tarviduse tundmaõppimise alusel maakonna tarbijate kooperatsiooni majandusliku tegevuse plaanid, juhib ja abistab tarbijate kooperatiive nende majandusplaanide väljatöötamisel, kinnitab need plaanid ja teostab nende täitmise kontrolli;

c) teostab hulgikaubandust tarbijate kooperatiividega ja kaupade sisseostu Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikult Liidult, riiklikelt ja kooperatiivorganisatsioonidelt;

d) aitab kaasa oma maakonnas elanikkonnale vajalike kaupade tootmise suurendamisele kohaliku tööstuse ja tööstuskooperatsiooni poolt ja suunab need kaubad tarbijate kooperatsiooni käibesse;

e) määrab oma maakonna tarbijate kooperatiividele jaemüügihinnad kaupade alal, mille kohta ei ole kehtimas riiklikke jaemüügihindu;

f) teostab tööstuskaupade jaemüüki ja avab selleks universaalkauplusi, samuti avab ladusid metsa- ja teiste ehitusmaterjalidega kauplemise alal;

g) organiseerib oma maakonna tarbijate kooperatiivide tööd kokkuostu alal, teostab kooskõlas vastavate eeskirjadega igasuguste põllumajandussaaduste, toorainete ja jäätmete kokkuostu, kalapüüki, kala kokkuostu ja töötlemist ning peab vajalikke abiettevõtteid, kusjuures põllumajandussaaduste ja toorainete kokkuostuks, töötlemiseks ja turustamiseks organiseeritakse tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juurde temale alluv kokkuostukontor, mis tegutseb juriidilise isiku õigustega erieeskirjade alusel;

h) teostab oma ladude ja tarbijate kooperatiivide kaudu mineraalväetiste, jõusöötade, põllutöömasinate ja inventari, naftasaaduste ja söe müüki;

i) organiseerib transporti ja ettevõtteid (laod, baasid, pagaritööstused), mis teenindavad tema liikmeskooperatiive ning organiseerib maakondlikule liidule ning oma maakonna üksikuile tarbijate kooperatiividele kuuluvate autotransport-vahendite korrapärast ekspluateerimist;

j) juhib tarbijate kooperatiivide tööd kaupluste, restoranide, söögimajade, teemajade, pagaritööstuste ja teiste kaubanduslike ning tööstuslike ettevõtete organiseerimise alal;

k) instrueerib tarbijate kooperatiive ja annab neile praktilist abi nende õige rajamise ja nõukogude kultuurse kaubanduse, kokkuostu-, tootmis- ja finantstegevuse parema organiseerimise alal;

l) juhib tarbijate kooperatiivide tööd elanikkonna koopereerimise ja liikmete seas massilise selgitustöö arendamise alal;

m) tagab kooperatiivsest demokraatiast ja liikmete õigustest kinnipidamist;

n) viib ellu abinõusid töödistsipliini kindlustamise, tööviljakuse tõstmise, massilise sotsialistliku võistluse ja stahhaanovliku liikumise arendamise alal; organiseerib kooperatiivide kaadrite ettevalmistamist ja nende kvalifikatsiooni tõstmist.

3. Tarbijate kooperatiivide maakondlik liit tagab sotsialistliku kooperatiivse omandi kaitset ja kontrollib tarbijate kooperatiivide tegevust.

Nende eesmärkide teostamiseks maakondlik liit:

a) organiseerib kauba materiaalsete ja varaliste väärtuste õiget arvestamist; jälgib kehtivaist arvestus- ja aruandmiskorra eeskirjadest kinnipidamist tarbijate kooperatiivide poolt;

b) juhib tarbijate kooperatiivide revisjoni- ja kauplusekomisjonide tööd;

c) teostab vähemalt kord aastas iga tarbijate kooperatiivi majandusliku ja rahandusliku tegevuse revisjoni;

d) kontrollib liikmete instruktsioonide ja ettepanekute täitmist tarbijate kooperatiivide juhatuste poolt;

e) jälgib, et iga tarbijate kooperatiivi juhatus ja revisjonikomisjon annaks liikmeile õigeaegselt aru oma tööst.

4. Arvestus ja aruandmine tarbijate kooperatiivide maakondlikus liidus toimub vormide ja korra alusel, mis kõrgemalseisvate kooperatiivorgnisatsioonide poolt kindlaks määratud.

5. Tarbijate kooperatiivide maakondlik liit töötab isemajanduse alusel ja omab juriidilise isiku õigused. Tal on õigus seaduslikus korras omandada ja võõrandada varandusi, ehitada ja sisustada kauplusi, ladusid ja muid ettevõtteid, omandada transportabinõusid, sõlmida lepinguid, anda välja volitusi, nõuda ja kosta kohtu- ning arbitraažorganeis.

6. Tarbijate kooperatiivide maakondlik liit kuulub liikmena Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklikku Liitu.

7. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatus asub .....
.....

8. Tarbijate kooperatiivide maakondlikul liidul on oma nimetusega pitsat.

II. Liikmeskond.

9. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu liikmeiks võivad olla kõik Eesti NSV ..... maakonna tarbijate kooperatiivid.

10. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu liikmed võtavad osa liidu asjade valitsemisest oma volinike kaudu, kes on valitavad Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu poolt määratava normi piirides.

Volinikud valitakse üheks aastaks.

11. Iga tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu liige on kohustatud:

a) täitma käesoleva põhikirja nõudeid, tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu volinike koosoleku otsuseid, maakondliku liidu ja kõr-

gemalseisvate kooperatiivorganisatsioonide juhiseid ja otsuseid;

b) tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu ettepanekul kokku kutsuma liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku);

c) arvama oma kasust osa, mille suurus on kindlaks määratud NSVL ja VNFSV Tsentrosojuzi poolt, tarbijate kooperatiivide maakondlikule liidule ettevõtete (ladude, baaside, pagaritööstuste jm.) organiseerimiseks ja seadistamiseks ning transportvahendite muretsemiseks.

12. Tarbijate kooperatiivide igal liikmel on õigus kasutada majanduslikku teenindamist liidu poolt, osta temalt tööstus- ja toitluskaupu ja müüa talle kokkuostetud põllumajandussaadusi, tooraineid ja kohaliku tööstuse tooteid.

13. Tarbijate kooperatiivide maakondlik liit esindab, vajamata selleks erivolitusi, oma liikmete huvisid riiklikes, nende hulgas kohtu- ja arbitraažorganites, samuti kooperatiivsetes ja teistes ühiskondlikes asutistes, organisatsioonides ja ettevõtteis.

14. Tarbijate kooperatiivide maakondlikul liidul on õigus juhul, kui tarbijate kooperatiivide juhtiva koosseisu liikmed ei pea küllaldast võitlust raiskamiste, kõrvaldamiste, tarbijate petmise, kahjuga töötamise, kaupade korrapäratu juurdeveo, kooperatiivse distsipliini rikkumise ja nõukogude kaubanduse arengu huvide kahjustamise vastu, neid töölt tagandada ja nende ülesannete ajutine täitmine panna teistele isikutele.

Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu otsused tarbijate kooperatiivide juhtiva koosseisu liikmete töölt tagandamise ja nende ülesannete ajutiselt teistele isikutele panemise kohta jõustuvad Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse kinnitamisega.

III. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu tegevuse juhtimine.

A. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu volinike koosolek.

15. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu kõrgeimaks organiks on volinike koosolek.

Volinike valimised toimuvad lahtisel hääletamisel tarbijate kooperatiivide liikmete üldkoosolekuil (volinike koosolekuil).

16. Volinike koosolek:

a) võtab vastu põhikirja, selle muutmised ja täiendamised, samuti otsustab tarbijate kooperatiivi maakondliku liidu liitmise ja jaotamise ning tema tegevuse lõpetamise küsimuse;

b) valib kinnisel (salajasel) hääletamisel 2 aastaks tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatusliikmed ja juhatuse esimehe, samuti ka revisjonikomisjoni liikmed ja esimehe;

c) kinnitab liikmeks vastuvõtmised tarbijate kooperatiivide maakondlikku liitu;

d) vaatab läbi ja kinnitab tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu aasta majandusliku tegevuse plaanid ja teised nõukogude kooperatiivkaubanduse teostamisega seosesolevad küsimused;

e) vaatab läbi ja kinnitab tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatuse ja revisjonikomisjoni aruanded;

f) annab hinnangu juhatuse ja revisjonikomisjoni töö kohta;

g) kinnitab kasu jaotamise ja kahju katmise korra;

h) vaatab läbi ja otsustab kaebused juhatuse ja revisjonikomisjoni ebaõige tegevuse peale;

i) otsustab tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu ja liikmeskooperatiivide valitud isikute vastutusele võtmise küsimuse väärnähete ja põhikirja rikkumise pärast;

j) tühistab halva töö korral juhatuse ja revisjonikomisjoni volitused enne tähtaega — kas tervel koosseisul, või juhatuse ja revisjonikomisjoni üksikuil liikmeil.

17. Volinike koosolekud kutsutakse kokku:

Korralised — tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatuse poolt kaks korda aastas ja erakorralised — juhatuse otsusel, samuti ka järgmisil korril:

a) revisjonikomisjoni nõudmisel;

b) vähemalt poolte liikmete nõudmisel ja

c) kõrgemalseisva kooperatiivorganisatsiooni nõudmisel.

18. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu volinike koosolek on otsusevõimeline, kui koos on vähemalt $^2/_3$ volinike arvust.

Põhikirja muutmise või täiendamise, juhatuse ja revisjonikomisjoni valimise, samuti kasu jaotamise või kahju katmise küsimuse otsustamiseks on nõutav vähemalt $^3/_4$ volinike osavõtt koosolekust.

19. Volinike koosoleku otsused võetakse vastu lihthäälteenamusega.

20. Koosoleku presiidium valitakse lahtisel hääletamisel.

Koosoleku otsused protokollitakse. Protokoll kirjutatakse alla koosoleku presiidiumi poolt. Protokoll ühes koosolekule ilmunute nimestikuga hoitakse alal tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatuse dokumentide hulgas.

B. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatus.

21. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu tegevuse juhtimiseks valib volinike koosolek kaheks aastaks 5—7-liikmelise juhatuse, nende hulgas ka juhatuse esimehe (käesoleva põhikirja § 16 p. b).

22. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatus on maakondliku liidu täitvaks organiks, kes rakendab kõik volinike koosoleku otsused ja vastutab volinike koosoleku ja kõrgemalseisva kooperatiivorganisatsiooni ees tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu ja liikmeskooperatiivide kogu töö eest.

23. Juhatus juhib tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu tegevust, teostab kõiki tema tegutsemiseks vajalikke kaubanduslikke, kokkuostu-, finants- ja teisi operatsioone, sõlmib lepinguid, annab välja kohustusi ja volitusi tarbijate koopera-

tiivide maakondliku liidu nimel ja asjus, hoiab tarbijate kooperatiivide maakondlikule liidule kuuluvat vara ja väärtusi, ning täidab teisi ülesandeid, mis ette nähtud tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu põhikirjas.

24. Juhatuse esimees on kohustatud juhatust kokku kutsuma vähemalt 2 korda kuus.

25. Juhatuse otsused kantakse protokolliraamatusse. Protokoll kirjutatakse alla esimehe ja kõigi koosolekust osavõtnud juhatusliikmete poolt.

Juhatusliikmel, kes pole nõus juhatuse ühe või teise otsusega, on õigus kanda protokolli oma eriarvamus.

26. Tarbijate kooperatiivi maakondliku liidu teenijate palkamine ja vallandamine toimub tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatuse otsusel.

27. Kõik tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatuse poolt väljaantud rahalised dokumendid ja kohustused (lepingud, volitused jm.) on maksvad ainult tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatuse esimehe (või tema asetäitja) ja pearaamatupidaja (või tema asetäitja) allkirjaga.

28. Kõik tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu tegevusest tulenevad kulud (administratiivvalitsemise kulud) tehakse kooskõlas volinike koosoleku poolt kinnitatud eelarvega.

29. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatus on vastutav temale usaldatud tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu vara eest, samuti oma tegevuse ja korralduste otstarbekohasuse ja seadusepärasuse eest.

IV. Revisjonikomisjon.

30. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu tegevuse revideerimiseks valib volinike koosolek 2 aastaks 3—5-liikmelise revisjonikomisjoni, nende hulgas revisjonikomisjoni esimehe.

Oma tegevusest annab revisjonikomisjon aru volinike koosoleku ees.

31. Revisjonikomisjon revideerib tarbijate kooperatiivi maakondliku liidu juhatuse kogu majanduslikku ja rahanduslikku tegevust ning teostab revisjone kõigis tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu ettevõtteis.

32. Revisjonikomisjoni liikmed võtavad sõnaõigusega osa tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatuse koosolekuist.

33. Revisjonikomisjoni koosolekud kutsub komisjoni esimees kokku vähemalt 1 kord kuus.

34. Revisjonikomisjoni koosolekuil vastuvõetavad otsused vormistatakse protokollides, mille algkirjad säilitatakse revisjonikomisjoni aktides, ärakirjad aga saadetakse tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatusele ja kõrgemalseisva kooperatiivorganisatsiooni juhatusele.

Revisjonikomisjoni liikmeil, kes pole nõus revisjonikomisjoni ühe või teise otsusega, on õigus kanda protokolli eriarvamus.

Kui tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatus ei võta revisjonikomisjoni otsust arutusele 15 päeva kestes selle kättesaamise päevast arvates, siis loetakse otsuse täitmine kohuslikuks.

35. Kui revisjonikomisjon avastab tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatuse töös kuritarvidusi, peab revisjonikomisjon juhatuselt nõudma erakorralise volinike koosoleku kokkukutsumist (käesoleva põhikirja § 17) ja selle viivitamatult teatavaks tegema kõrgemalseisvaile kooperatiivorganisatsioonidele.

36. Revisjonikomisjoni liikmeiks ei või olla isikud, kes on tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatusliikmetega lähedalt sugulased, samuti ka sama tarbijate maakondliku liidu palgalised töötajad.

V. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu varad.

37. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu omavarad moodustuvad:

a) majandusliku tegevuse kasust;
b) maakondliku liidu liikmete poolt nende kasust maakondlikule liidule arvatud summadest (käesoleva põhikirja § 11 p. c);
c) muudest tagastamisele mittekuuluvaist sissetulekuist.

38. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu omavarad jagunevad põhifondiks ja erifondideks.

Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu erifondide moodustamise ja neist kulude tegemise kord määratakse Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu poolt.

39. Tarbijate kooperatiivide maakondlik liit kasutab krediiti ja saab laene seaduses ettenähtud korras.

VI. Kasud ja kahjud.

40. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu aasta-aruande ja bilansi kinnitamisel teostab volinike koosolek maakondliku liidu kasude jaotuse.

41. Kasu jaotatakse volinike poolt seaduses ja Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhistes ettenähtud korras.

42. Kahju aasta-aruande järgi kaetakse tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu põhifondist.

VII. Tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu tegevuse likvideerimine.

43. Tarbijate kooperatiivide maakondlik liit lõpetab oma tegevuse volinike koosoleku otsuse kohaselt seaduses ettenähtud korras.

Kõigil juhtudel, kus tarbijate kooperatiivide maakondlik liit oma tegevuse lõpetab, antakse tema varad, pärast seatud korras kreeditoride rahuldamist, üle kõrgemalseisvale kooperatiivorganisatsioonile.

Väljaandja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsus.
Trükkimisele antud 14. märtsil 1945. Paberi formaat 61×86/8. Trükipoognas 105 600 trükitähe ruumi.
12,75 trükipoognat. Tellimise nr. 524. Tiraaž 2000 eks. Hind 11 rubla. Riigi Trükikoja trükk. Tallinn.

B-1446